

༄༅། འཇུངས་རབས་དེབ་ཐེར་

ཚོར་བུའི་སྐྱེང་བ།

ཕོན་སྐྱེང་།

སྐྱེའི་འཇུངས་རབས་སྐྱེ་བརྗོད་བ།

སྐྱེས་སྐྱེང་དང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཁག་གཉིས།

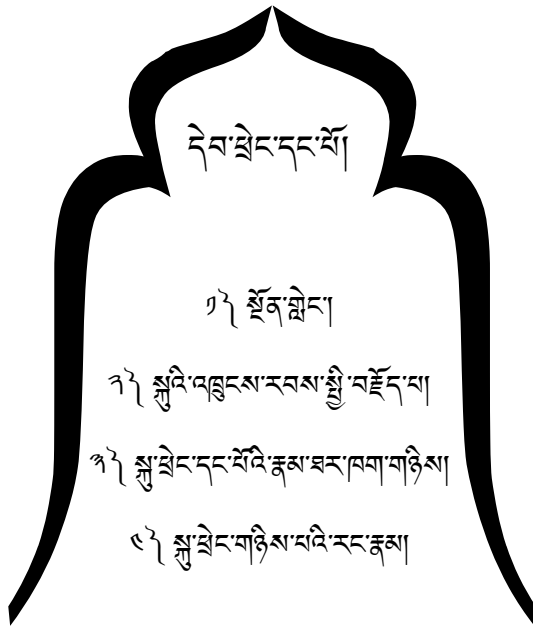
སྐྱེས་སྐྱེང་གཉིས་པའི་རང་རྣམ།

མདུན་རིས་གི་འབྲེལ།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་བོད་གནས་ཚུང་གིས་རྗེ་ས་ནས་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་
རབ་གནས་དགོས་པའི་ལུང་ལུང་། རབ་གནས་ལན་ལགར་མཛད་ཅིང་མནལ་ལམ་དུ། མགོན་པོ་
མཚོག་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐེབས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཡར་ཐེབས་ཞེས་པའི་བརྗེ་
མཛད། ལྷའི་མགུལ་དུ་འཕྲུད་ཅིང་ཐུགས་ལ་དགེས་ཚོར་འཕྲུངས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བཙུན་
འགྲུས་བརྒྱུ་པའི་བཙུན་འགྲུས་གྱིས། །ཞེས་སོགས་མགོན་པོ་མཚོག་དང་ལྷན་ཅིག་གསུངས་
པར་མིས། དེ་ནི་ “རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཐེམས་ཤུགས་མ་ཆག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་འདུག་”
ཅེས་གསུངས། ༡༩༦༦ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གཏོར། དེའི་དབུ་ཞལ་དུ་མ་རྗེ་སར་
འགྲོར་བ་གསུངས་སུ་ལུལ་ཉེ་མདུན་རིས་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་ ༡༩༧༠ ལོར་བཞེངས། རབ་གནས་
ལ་ བོད་ས་མཚོག་གིས་མཛད། ལྷན་པོད་དུ་གདན་ཞུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཞལ་གདུག་གཞིགས་གྱིས་རྗེ་
སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལྷན་མདུན་རིས་ལ་གྱིན་རྒྱལས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
གི་གནད་གཉིས་ཀ་ལྷན། ཞེས་ཏུ་བརྒྱ་བཞེ་བ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམས་དུ་གཞིགས།

༡༡། །འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྐྱེལ་
རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དེའི་ཐེངས་ལོ་རྒྱུ་
ཐོང་བ་བཞུགས་སོ། །

མདོ་སྐད་ལ་སྐྱེའི་བྱ་སྟོན་གོ་སྐྱིག་ཚོགས་ཚུང་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས།

༡༡། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའི་ ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་རྒྱུག་ཚོགས་ཚུངས།

Organising Committee for Gyaton (the 80th Birthday) Celebration of H.H. the Dalai Lama

Ref. No: 71014-2-303

ཚེད་བརྗོད།

༡༡། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོ་འདི་གངས་ཅན་འགོ་བའི་ལྷ་སྐལ་འཇིག་རྟེན་ལོ་འདི་དེད་དཔོན་ཚེན་པོ། ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བོད་མིའི་ཐོ་བྱ་མེད་པའི་དབུ་བྱིད་ལ་རྒྱལ་མཚོག་རྒྱ་སྤོང་བརྒྱ་བཞི་པ་ཚེན་པོ་མཚོག་གངས་ཚོངས་མདོ་སྐད་སྐྱེག་མཚོར་དུ་སྤྱིགས་དུས་སྟེ་འགོའི་མགོན་སྐབས་དམ་པར་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང་མཛད་བཟང་འཛམ་གླིང་ཀྱན་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་འདི་བརྒྱད་ཅུ་རྩེལ་པོ་འཁོར་བའི་དུས་ཚོགས་ཀྱི་དཔར་ཅན་ཞིག་ཡིན། དགོ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་བབ་འདི་དང་བསྐྱབས་མགོན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་ལས་སྐྱོའི་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུད་བརྟན་ཅིང་ལྗུལ་བ་དགུལ་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་འགྱུར་སྲིད། མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའ་ལ་ལུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་མགོན་པོ་མཚོག་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་མེབས་པའི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་རྒྱུག་ལུས་པའི་ཁོངས་སུ་སྤྱིག་སྤོང་དགོ་སྐྱབས་ཀྱི་ལས་གཙོ་བསྐྱབས་ཐོག་བརྟན་བཞུགས་བརྟན་འདུལ་དང་། འཕྲུངས་རབས་མཛད་ཐང་གསར་བཞེངས། ལྗུལ་དབང་རྒྱ་སྤོང་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་གསུམ་བར་གྱི་འཕྲུངས་རབས་དང་། རྗེས་སུ་ལྗུལ་དབང་རྒྱ་སྤོང་བརྒྱ་བཞི་པ་ཚེན་པོ་མཚོག་པོད་ཅམ་མེན་པར་འཛམ་གླིང་ཁྱོད་འདིར་བཀའ་དྲིན་ལྷ་རྟེན་ཏུ་ཚེ་འདི་མཛད་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་མགོན་པོ་གང་གི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མཛད་རྣམས་མེད་བསྐྱབས་ཚེད་བརྒྱིགས་འགྲེམས་སྟེལ། ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ཐུ་ཚེན་རྣམས་ལྟར་འཛོམས་ཐོག་མགོན་པོ་མཚོག་གི་མཛད་འཕྲིན་སྐོར་གསུང་བཤད། འགྲེམས་རྩོད་དང་དགོང་ཚོགས་ཚེན་མོ། མདོ་སྐད་ནང་ཁུལ་དགུལ་འཛོམས་མོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་རྒྱུག་ལུས་པ་ལས། <<འཇགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་རྒྱལ་གི་རྣམ་སྤྱལ་མེ་ཕོན་གྱི་འཕྲུངས་རབས་དེ་བཟེར་ནོར་བུའི་སྤོང་བ>>ཞེས་པའི་དེབ་སྤོང་འདི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཚོགས་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་ལམ་དུ་ལུལ་བའི་དགོ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་མཚོག་ལ་སྐྱོའི་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུད་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། བོད་གཞིས་གུས་རྩོན་འཛོམས་ངོས་སྟེ་བརྟན་ཚོར་བསམ་ཐབས་ཅད་དུ་གསུམ་ཅག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་བསྐྱུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ་བཅས། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་རྒྱུག་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ གནའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

མེད་བྱེད་རིག་མཛོད་དེ་བཞི་མི་མང་།

SJRB-0207

མེད་བྱེད་ ༧ ལྷ་འདི་བྱ་ལྷོན་གོ་ཞིག་ཚོགས་ཚུང་གི་ཤར་གཞི་རང་མོར་བཞག་ཡོད།

མེད་བྱེད་རིག་མཛོད་ཚོམ་སློག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བཙོས།

མེད་བྱེད་རིག་མཛོད་ཚེན་མོས་འགྲམས་སྡེལ་བྱས།

༡༠༧༧ ལོའི་ལྷ་བཞི་ཤར་གསར་ཏུ་བཞིགས།

༡༠༡༠ ལོའི་ལྷ་བཅུ་ཤར་བསྐྱར་བཞིག་བྱས།

མེད་བྱེད་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དགའ་ཚལ།

ཚོམ་ལྷོག་པའི་སྒོན་སྒྲིབ། ༡

དབང་ལོ། ལྷོན་སྒྲིབ།

༡ ་ འབྲུངས་རབས་ནོར་འཕེང་ཞེས་པའི་དེབ་སྒྲིབ་འདི་བཞུགས་དགོས་སྒྲིབ། ༡

༢ ་ ལྷོན་ཐར་ཁག་གང་ལས་བརྒྱུས་པའི་འབྲུངས། ༢

༣ ་ ལྷོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་བརྒྱུན་པར་འཕོས་པའི་སྒོན་སྒྲིབ། ༤

གཉིས་པ། ལྷོན་ཐར་ཀྱི་ལ་བརྒྱུན་པའི་འབྲུངས་སྒྲིབ།

སྒྲིབས་པམ་པའི་ལ་བརྒྱུན་པའི་འབྲུངས་པའི་འབྲུངས་རྟེན།

དབང་ལོ་གི་ལྷོན་སྒྲིབ་པའི་ལྷོན་སྒྲིབ།

འབྲུངས་རབས།

༡ ་ མཚོན་པར་བཟོན་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ། ༧

༢ ་ འབྲུངས་མཚོན་སྒྲིབ་རས་གཞིགས་ཀྱིས་འཕོ་དོན་ཏུ་འབྲུངས་བསྐྱེད་ཚུལ། ༡༩

༣ ་ འབྲུངས་པའི་སྒྲིབ་རས་གཞིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རི་པོ་པོ་ཏུ་འཕོ་ལོ་ཚུལ། ༢༤

གསུམ་པ། ལྷོན་ཐར་འབྲུངས་པའི་ལྷོན་སྒྲིབ་པའི་གཞིགས་

ཀྱི་ལྷོན་སྒྲིབ་པའི་ལྷོན་སྒྲིབ་པའི་ལྷོན་སྒྲིབ།

༡ ་ ལྷོན་པོ་འཕྲིན་རྟེན་དབང་ལྷོན། ༣༢

༢ ་ ལྷོན་སྒྲིབ་པ། ༤༩

༣ ་ ལྷོན་གསལ་བ། ༤༩

༡༧ ་། ལོ་བརྒྱད་ཤིས་པ།	༡༣༠
༡༨ ་། ལྷ་ལོ།	༡༣༣
༡༩ ་། བམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚོག	༡༣༤
༢༠ ་། བསམ་གཏན་བཟང་པོ།	༡༣༥
༢༡ ་། ཏུར་ཁོང་རྣལ་འབྱོར་པ།	༡༣༦
༢༢ ་། ལྷིང་མཚན་རྣལ་པོ།	༡༣༧
༢༣ ་། ལོ་ལོང་ཀླན་ཏུ་རྒྱ།	༡༣༨
༢༤ ་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ལྷོ་རྒྱ།	༡༣༩
༢༥ ་། རྒྱལ་པོ་གཅུག་ལག་འཛིན།	༡༤༠
༢༦ ་། རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་དཔལ་ལམ་དགེ་བ་དཔལ།	༡༤༡

བཞི་པ། རོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོང་ས་སུ་འཕགས་པ་རྒྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་འཕགས་རྩེ་འཕྲུག་ཆུང་ལ།

༡ ་། མདོ་བརྒྱན་བཅོས་མོགས་ལས་བོད་ཡུལ་འདི་འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་ ཏུ་འཕྲང་བརྒྱན་པ།	༡༤༣
༢ ་། འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྣལ་རྒྱལ་ཏུ་བྱོན་པ་གཉའ་ཁྲི་བཅོན་པོ། ༡༤༤	
༣ ་། ཞི་ལོ་ལེགས།	༡༤༧
༤ ་། ལྷེ་འཕུལ་གནས་གཞུང་གཅོན།	༡༤༧
༥ ་། ལྷེ་རྣལ་པོ།	༡༤༧
༦ ་། ཁྲི་རྒྱ་དཔུང་བཅོན།	༡༤༧
༧ ་། ལྷ་མོ་རི་རི་གཉན་བཅོན།	༡༤༧
༨ ་། ལྷོང་བཅོན་རྣམ་པོ།	༡༤༧

རྣམས་རྗེས་སུ་བརྒྱུད། ༡༡༦

༡༣ ་ དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞིང་སར་འཛད་པ་མེད་པའི་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེན་སུལ། ༡༡༧

༡༣ ་ དབྱུག་འགོ་སྤྱི་བྱེད་དགོངས་ནས་བཀའ་ཚོམ་མང་དུ་གནང་བ་དང་ཚོགས་མཐའ་དབུས་
 གྱི་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་འཕྲིན་ལས་གྱི་འདུག་པ་ཡངས་པོར་འཕྲོས་ཤིང་ཚོས་གྱི་བྲི་འཕང་
 དབང་བའི་བྱ་སྐོབ་ཅི་སྟེད་བྱུང་། དབྱུག་པའི་སྟེང་པོ་འདུལ་བའི་བཅས་བྲིམས་གཅེས་པར་
 བརྒྱུད། ༡༡༦

༡༤ ་ ་ ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྩོགས་ལ་ཉེ་བའི་ཚོ་སྐད་དུ་རྒྱུལ་བུམ་རིག་པོ་ཆེ་ཅི་ལྟར་འཛིན་
 རྒྱུང་དགོས་ཚུལ་གྱི་གདམས་པ་གནང་སྟེ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན། ༡༡༧

༡༥ ་ ་ གདན་ས་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་ལ་པའ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོས་གྱི་རྒྱུལ་ཚབ་དབང་
 བསྐྱུར་བ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བརྗོད། ༡༡༦

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྐྱར་བྱུངས་བཅོལ་ཡིག་ཆ། ༡༡༧

༢༡ ་ ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཆོག་པའི་རྣམ་ཐར་འོ་མཚར་མཛད་

པ་བརྒྱུག་གིས་པ་བརྒྱུགས་སོ། །

༡ ་ ་ མཚོན་པར་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྱི་ལོ། ༡༤༢

༢ ་ ་ གཟིགས་པ་ལུ་ལ་གཟིགས་ཏེ་སྤྱི་བལྟམས་པ་དང་ཕྱོག་སྟོབ་པའི་འོ་མཚར་མཛད་པ། ༡༤༣

༣ ་ ་ རྒྱུལ་བའི་བུམ་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྩོགས་པའི་འོ་མཚར་མཛད་པ། ༡༤༤

༤ ་ ་ ལམས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གདུང་ཏེ་ཚོས་བསམ་གྱིས་དུས་འདའ་བའི་འོ་མཚར་
 མཛད་པ། ༡༤༥

༥ ་ ་ ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་མངའ་བའི་འོ་མཚར་
 མཛད་པ། ༡༤༦

༦ ་ ་ རྒྱུལ་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་བའི་འོ་མཚར་
 མཛད་པ། ༡༤༧

༧ ་ ་ ལམས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བསྟེས་པའི་འོ་མཚར་མཛད་པ། ༡༤༨

- སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཞེན་རྒྱ་མཐོང་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཟབ་ཚོས་རྒྱ་
 ཆེར་གསན་སྦྱོང་གནང་ཡང་བླ་སྟོབ་དབར་འགལ་སྐྱེན་ཞིག་ཤར།..... ༤༠༧
- ༤ ་༽ རྩོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱས་སུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དགའ་སྦྱངས་པའི་སྤིང་
 ལས་མཚོན་གདན་ས་གསུམ་རྒྱ་རིམ་ལེབས་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཚོས་འབྱོར་
 སོགས་ཚུགས་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་རྒྱ་བསྐྱེན་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་ཀྱིས་
 བརྟམས་པའི་ཚོས་བཀའ་དཔོན་འགྲེལ་མང་རྒྱ་བྱིད་ལྷུས་དང་ཚོམ་གྱི་འཇུག་སྟོ་ཡང་
 འཕེལ།..... ༤༡༥
- ༥ ་༽ འབྲས་སྦྱངས་སུ་ཚོགས་སྤྱི་མ་བསྐྱེན་རྩོགས་སྦྱབ་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཞེན་རྒྱ་མཐོང་
 དབང་ལུང་བྱིད་མང་རྒྱ་ལྷུས་ཤིང་འབྲོམ་གྱི་གདན་ས་རྩ་སྤིང་སོགས་རྩོ་ཁ་ཚུགས་སུ་གདན་
 ལུས་བཞིན་ལོ་ཤས་རིང་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས་སྦྱ་ལེར་གྱི་འབྲོམ་ཆེན་འདུས་པར་འདོད་ཚོས་
 ཀྱིས་རེ་བ་བསྐྱངས་པ་དང་སྦྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་ལྷུང་བྱངས།..... ༤༡༧
- ༦ ་༽ གནས་ཆེན་ལྷ་རི་དང་རྩོ་ཁ་ལེ་དང་འབྲོས་རྒྱལ་མཚོན་ཆེར། གཙང་རྟ་ནག་དོ་རྩེ་གདན།
 ཆེད་ཐང་། ལྷ་རྒྱ་རི་སོགས་ཡུལ་གྲུ་ཆེ་ཆུང་རྒྱ་མཐོང་གདན་ལྷུས་བཞིན་ཆེབས་བརྒྱུར་གྱིས་
 རྩུས་ཆེན་རྒྱ་མཐོང་མདུན་ནས་དབང་བཀའ་ལུང་བྱིད་རེ་ལྷ་བ་དང་། མཚོན་བརྩོན་གྱི་རྟུ་ག་
 ཆེན་མཚོད། རྩེ་བོ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་ཟབ་ཚོས་མཐའ་ལྷུས་པས་རྩེས་སུ་བརྒྱང་།..... ༤༡༩
- ༧ ་༽ རྩ་སྤིང་རྒྱ་མཐོང་ལེན་དང་གཙང་སྟོང་ཚུགས་ཀྱི་དང་ལྷན་སྦྱོར་རྒྱ་རྩུ་ནམ་དགའ་གྱི་
 ལས་ལ་འཇུག་པར་མཚོད། རྒྱལ་མེ་རྟོག་ཐང་རྒྱ་བསྐྱེན་པའི་གནས་གཞི་དགོན་པ་གསར་
 འདེབས་སོགས་རྩོ་སྟོན་གྱི་འགྲོ་དོན་ཚུགས་བཅུར་འབྲོས་ལུར་པར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆེ་མོས་
 དངོས་མཇལ་གནང་བའི་རྣམ་ལྷ་འབྱོར་པར་བཀའ་ལན་འབྲོས།..... ༤༢༡
- ༨ ་༽ ལེ་འབྲས་གཞིས་དང་སྦྱ་གོང་མའི་གདན་ས་བཀའ་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྩེ་
 ཁག་གི་བཞུགས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ལུས་ཏེ་ཡོངས་ཀྱི་བཤེས་གཞེན་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་
 བཏུབ་བཞིན་དབང་བཀའ་བྱིད་རྩེས་གནང་སོགས་མཁས་པ་མཁུ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་
 འཕོར་བ་མཐའ་ཅན་བྱས།..... ༤༢༣

ཚཱ་སྤྱིག་པའི་སྲོན་སྒྲེང་།

༡༡། །སྤྱིགས་བརྗེའི་རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་འཚོ་བ། །ཁམས་གསུམ་སྐྱེ་
འགོ་ཡོངས་གྱི་སྤྱི་ཚོར། །བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་བའི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆ་གང་ལ་འདང་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཚོག་མཚན་
དཔེའི་དཔལ་གྱིས་རབ་མཛེས། །ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྲེད་གྱི་ཤེས་རབ་རྒྱས་
ཤིང་། །བདག་འཛིན་མ་རེག་པ་དུངས་ནས་འབྲེན་པའི་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྡན། །བྱང་ཚུབ་
གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མཐར་ཐྱིན་པས་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
བདག་ཉིད། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་བཅེ་བའི་རང་
ཚུལ་ཅན། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོའི་རིགས་གྱིས་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་སྤོད་དགས་སྒྲིང་ལྗེའི་
ལུས་ཅན་མཐའ་དག་རང་བཞིན་རང་གིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བན་བདེའི་ལམ་མཚོག་ལ་འགོད་
པར་མཛད་པ། །དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷགས་ཇེ་དང་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བ།
འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་དུར་སྤྱིག་གར་རོལ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་པའི་མངའ་བདག་
ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བད་དཀར་འཛིན་པ། །ལྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་
ཚེན་པོ་གང་ཉིད། །བཞུགས་དང་རྒྱལ་ལྷོན། །གསུམ་ལྡན་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཕོས་
པ་སོགས་གྱིས་ཡངས་པའི་འཛུལ་སྒྲིང་གི་སྐྱེ་འགོ་སྤྱི་དང་སྤོལ་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་འགོ་བ་
རྣམས་འཛིན་པའི་སྤྱད་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ལས། །བདེ་བས་སོངས་
ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཐར་བའི་འགོ་བ་གྲ་ཞིང་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་བལ་བ་
རྣམས་ཇེས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཁག་མོས་ལྡན་རྣམས་གྱིས་ཅི་དགར་མཛལ་ཚོག་པ་
དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེའི་གནས་ལྷགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཡོངས་ལ་ཐན་ཐོགས་རེའི་དབྱུས་གཅིག་ཏུ་

བར་འབྲེལ་སྐྱོད་འདུན་ཆེ་ཆུང་། ལྷ་སྐྱོད་ཡིག་ཚང་ནས་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཡ་སྐྱབས་སེང་གསལ་འདེབས་ལྷུ་ས་པའི་བཀའ་ཕྱིར་སེབས་སུ། “སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་དེས་པར་ཡོང་རྒྱུར། དེས་ན་ད་ཡོད་མཛད་ཀྱིས་ཁག་ནང་གསལ་པའི་སྒྲིབ་རྗེས་ཚིགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་སྐྱབས་ཚིགས་བཅད་ཁག་འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྐྱོད་རིགས་བཅས་དོན་གཤམ་རྒྱུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་པའི་གཞི་རྣམས་མ་གཤོད་པར། རོས་འཛིན་ལྷ་སྐྱབས་དང་། སྐོབ་གཉེན་རི་གནང་སོགས་སྤྱིར་དོན་ལྷན་བསྐྱུས་དཔུས་གཅིག་ཏུ་དཔར་བསྐྱབས་བྱས་ན་འཇུག་” ཞེས་ལམ་སྐོབ་བཀའ་སྐོབ་སྤྱི་སེབས་བཞིན་མཁས་པ་མཁས་པའི་བྱུང་བ་མཛེས་པ་འགས་བཅུ་བཞི་གསལ་ཁོལ་བྱུང་གིས། < < འཕགས་པ་འདྲིག་རྟེན་དབང་སྐྱབས་གི་རྣམ་སྐྱེལ་རིམ་ཕྱོད་གི་འགྲུངས་རབས་དེ་བ་ཐེར་ནོར་བུའི་སྐོང་བ་ > > ཞེས་པའི་དེ་བ་སྐོང་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༢ ལོ་སྤྱི་བར་འབྲེལ་སྐྱབས་པ་དེ་དག་མགོན་པོ་གང་གི་སྐྱབས་རྗེས་འཛིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་ཆེར་འཕེལ།

ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡེ་ཤེས་དཔྱིད་སྐྱོད་དཔྱད་གིས་གཞིགས་པའི་ལམ་སྐོབ་དེ་བ་སྐོང་བཞི་གསལ་པ་འདི་དག་གིས་པོད་གི་ཡང་སྐྱེལ་རོས་འཛིན་ལྷ་སའི་ལམ་ལུགས་དང་དེ་ཡི་འཛིན་ལས་རྣམས་གཞན་འགྲན་མེད་པ་དང་ཤེས་ནས་དང་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་གོ་ཚོད་པ་ཞིག་གནང་འདུག་པ་སྐོས་མེད་ཀྱང་དེ་བ་ཐེར་གི་སྐོང་བ་འདི་དག་གི་དཔེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་པངས་སེམས་དང་སྐོས་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བའི་ཕྱོད་གི་སྐྱབས་རྗེ་བཀའ་འཛིན་སྤྱི་དང་། རྒྱུད་པར་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལོད་ཐེར་ཀུན་འཕགས་དཔལ་བཅེགས་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྐྱབས་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འཛིན་པ་འདྲིག་རྟེན་དབང་སྐྱབས་མི་ཡི་ཐོལ་གི་དུར་སྤྱིག་གར་གི་རྣམ་པར་རོལ་པ་བདག་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གི་མགོན་སྐྱབས་དང་དཔྱད་གཉེན་གཅིག་བྱུར་བྱུར་པ། ལུག་པའི་བསྐྱབས་ལ་འཕགས་ལུག་པ་ཏ་བྱུང་བཅུ་བདུན་སོགས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་འཛེམ་སྤོང་མཁས་བྱུང་ཡོངས་གི་སྤྱི་ནོར་རྣམས་འདྲེན་སྐྱབས་ན་བརྗོད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ། དོན་གི་སྐྱོད་དུ་མཆོན་ནས་སྐོས་ན་ཡ་རྗེ་བཅུན་འཛེམ་དཔལ་དག་དབང་སྐོ

བཟང་ཡེ་ཤེས་བརྟན་འཛིན་གྱི་མཚོ་སྤིང་གསུམ་དབང་བསྐྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤེལ་སྤེལ་
 མཚན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤིང་ཞིའི་གདུང་བ་སྤྲིལ་བའི་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་གང་ཉིད། གངས་སྤོངས་
 མདོ་སྤངས་པ་ཡི་སྤྲིལ་ལེར་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་པོད་གྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་
 དང་། གངས་ཅན་མཁས་རྒྱའི་གཞུང་གྱི་འཇམ་དབྱངས་སྐྱེ་མཚན་ཁ་ཚོང་ཁ་ཚེན་པོ་གང་དུ་འཇུངས་
 པའི་གནས་སྐྱེ་འབྲུམ་དང་འདབས་འབྲེལ་སྤྲིལ་མཚོར་དུ་ཚུར་མཚོང་སྤྲེལ་བའི་སྤྱང་དོར། ལྷི་ལོ་
 ༡༧༣༥ བོད་རབ་བྱུང་བ་ཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་པག་ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཉིན་སྤྱིའི་མཚན་དཔའི་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞུང་དེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྤྱུངས་པ་རིམ་གནང་གིས་མཁས་པའི་བྱ་
 བ་གསུམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སོན་ཞིང་ཚོས་ཀུན་སྤྲུགས་སུ་ཚུབ་པའི་མཁུན་དཔོན་གོང་ན་མེད་པས།
 ཡངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་འཚོ་བའི་གཟུར་གནས་མིའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་གྲུས་
 མཚོད་སྤྱུར་ལེན་དང་བསྐྱང་བྱ་ཕྱིལ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མམ་པ་བཞེས་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 ལ་མགོན་པོ་གང་གི་སྤྱིའི་འཇུངས་རབས་གྱི་དེབ་ཐེང་འདི་རྣམས་པར་འབྲེམས་བྱས་ན། ལྷུལ་
 བའི་དགོངས་པ་མཐར་སྐབས་ལྷན་ཞུས་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད། །ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་བསྐྱུར་འཚམ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་
 དུ་གོ་ནས་པན་བའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བརྟན་འཛིན་སྤེལ་གྱིས་རིགས་མ་སྐབས་པའི་སྤྲེལ་པོ་རྗེ་
 ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མི་སྤོངས་པར་འབྲེལ་ཡུན་དགེ་བར་འཇུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཏན་ཚིགས་
 འདི་ལྷག་མི་དགོས་པས་ལྷུལ་བ་དགྱེས་པའི་མཚོད་སྤྲིལ་དུ་འགྱུར་ནས་ཚོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
 གསོག་པའི་དེས་དོན་གྱི་བརྟན་བཞུགས་སུ་རེ་རྟེ།

མདོ་སྤངས་ལྷུལ་གྱི་སྟོན་པོ་སྤྲིལ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྟར་སྤྲིལ་པོ་གོང་ས་ལྷུལས་མགོན་ཚེན་
 པོ་མཚོག་གི་སྤྱིའི་འཇུངས་རབས་རྣམ་ཐར་གྱི་དེབ་དེབ་འདི་དག་ ལྷི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལྷ་ ༥ པའི་ནང་
 གུས་པར་ཚུམ་སྒྲིག་ཡོང་བའི་རེ་སྤྱུལ་བྱེད་སྐབས་སྤྲི་སྤྲེད་ལས་བྲེལ་ཆེས་འབྲེལ་སྤྲེལ་དང་། ལག་
 ལེན་དངོས་གྱི་ནང་པར་རྩ་བུ་སྤྲིལ་ཅམ་མིན་པར་སྤེལ་བྱས་དང་དོན་ལྷན། བསྐྱུར་བྱས། དཀར་
 ཚག་གསར་བཟོ། དེབ་གཟུགས་རྒྱན་བཅོས་སྤྲིལ་གི་རྣམ་ཀྱངས་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལས་ཀ་མང་

ནའང་། སྲིད་པའི་སྤྱུག་རྩ་མཐའ་དག་གཅོད་བྱེད། རྒྱལ་པོའི་གསུང་གི་གཏེས་ལོར། ཞི་བའི་སྐོ་གཅིག་སྤྱི་ཐབས་ལོ་རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་དང་བྱམས་པ་དང་སྲིད་རྗེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཡངས་པའི་འངམ་སྲིད་ཁྲོན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་རྒྱུས་ཐབས་མཁས་གྱིས་སྐོར་བའི་འབགས་པ་འདི་གཉེན་དབང་སྤྱུག་རྩར་སྲིག་གོས་བཟང་སྤྱོད་པའི་གར་དུ་རྒྱོན་ཤིང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལོན་ཏན་ལོར་བྱའི་སྤྱུགས་རྒྱུད་གཏམས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་སྒྲིབ། བཀའ་འདྲིན་གསུམ་ལྟོན་གྱི་ཅ་བའི་སྐོ་མ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ལསྐབས་མགོན་ལྔ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱུགས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྲིབ་དུ་འགྲུར་རེ་དང་། ལོང་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་སྐོན་མེ་ལསྐབས་མཚོག་གི་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མདོ་སྐད་ལ་རོགས་གང་བན་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱི་སྐོས་ལམ་སྟོན་གཤང་བ་བཅས་གྱིས་སྐྱོན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་ཐར་འདི་རིགས་ལ་མདོན་བར་དང་བའི་དད་བ་དང་། གང་ལ་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་སྤྱུགས་གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་བསྐྱངས་དང་སྐོར་བཞིན་རྗེས་འདིན་སྤྱུགས་བཅའི་བཀའ་བྲིན་རྣམས་ཐོན་པའི་གྲུས་བ་སྤྱུག་སྤུམ་ཚོགས་བས་རང་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ་ཉིན་མཚན་སྟོས་མེད་ལྟ་བུར་ལུ་སྤྱིག་གི་ལས་ལ་ལྷགས།

༡༥། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་གཏན་འབེབས་དེབ་གསུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ལོར་བཞག་གིས་༡༩འི་ལྷོ་ལོ་དེ་དང་། ལོད་རང་ནས་བར་བཞོས་བཞིས་པའི་༡༥འི་ལོར་བར་རྒྱུད་ཁྲུངས་ཁག་དང་། དེབ་གསུགས་སུ་བར་དུ་བསྐྱུན་པ་མེ་ར་མེག་ཆེན་སྲིད་དང་ལྷ་ལྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་བསྐྱེད་མེར་གཙུག་ལོན་བཅའི་རྒྱུད་འཚོལ་བསྐྱེད་ལྟོགས་སྤྱིག་ཁང་དང་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་རང་ནས་བར་འབྲེམས་བྱས་པའི་ལྔ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་རིམ་ཁྲོན་གྱི་ཉམས་རྒྱུ་དེབ་སྐོར་ལོགས་ལ་ལྷོ་གསུམ་རེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་སྤེལ་ལུས་ཐེངས་གཉིས་བྱས།

༡༦། དེ་ཅོམ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་སྐར་དོན་ལུས་སྐབས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་འདི་དག་དཔྱད་གཅིག་དུ་བཀོད་པ་ཞིག་མེན་པར་གལ་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་བར་ལེན་གྱིས་ཀྱུབ་པ་ཡིན་པས་

གོང་གསལ་མ་ཡིག་གི་མ་གཉིས་མ་ཐོང་བར་བསྐྱར་བལྟས་ཀྱིས་དོན་སློན་འཇུག་དེས་མ་དག་
རྒྱན་འབྲས་ལེགས་དང་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དེར་སྨོན་སྐོར་འཕེལ་ཆེད་ཆོག་ཏུ་
བཅོས། གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡི་གེ་དང་བརྗེད་རྩིས་དོན་དེར་འཇུག་དེས་པལ་ཆེད་ཐོད་ཤིང་
བར་རང་ལ་ཁུངས་བཅོལ། དཔེ་དེབ་འདི་རིགས་ཐོད་ཤིང་བར་ཁག་ལས་བརྒྱུས་པ་ཡིན་སྟབས་དེ་
དག་དང་དེར་སྐྱབས་དེབ་གཟུགས་སུ་པབ་བ་གང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་བའི་ཤོག་གངས་གསལ་
འདེབས་དང་། སྐབས་བབ་ནང་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཞོད་རིགས་ལ་བསྐྱུས་དང་། དུམ་གྱི་བར་
སྐབས་གྱི་ཆོག་རེ་རྒྱང་འཕྲི་ནས་དགོས་དེས་ཆོག་ཅུང་བར་ལེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་
བརྒྱུས་ཞེས་མཚན་བྱ་བཏབ་ཡོད།

༡༽ དོན་ལྷིག་གི་སྐབས་ཐོད་གནའ་རབས་གྱི་ཤིང་བར་ཁག་ལ་ཁུངས་གཏུགས་བར་དེབ་
གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ལས་གོང་ལོག་འཇུག་པ་ (དེབ་སྲིད་གསུམ་པ། ཡསྐྱ་སྲིད་ལྷ་པའི་རྣམ་ཐར་
གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༡༡༧ ལ་གཟིགས།) དང་། རྣམ་ཐར་མཐ་ཚུན་གྱི་ཤོག་གངས་འཇུག་སློན་
(དེབ་སྲིད་ལྷ་པ། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱན་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཤོག་གངས་ ༡༡། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱ་པའི་རྣམ་ཐར་
གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༤༡༡ དང་། ༤༧༡། ༥༡༡ ཁག་དང་། དེབ་སྲིད་ལྷ་པ། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱ་
གཅིག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༡༠༠ དང་། ༡༠༡། ༡༡༠ ཁག་བཅས་ལ་གཟིགས།
འདིར་ཨང་གངས་བཏབ་བ་རྣམས་མ་དེབ་ལས་གཞན་ལ་མ་དེས།) རེ་འདུག་པ་རྣམས་སྐབས་ཐོ་
ཐོར་གསལ་བ་བཤད་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས།

ད་ལས་གྱི་དེབ་སྲིད་འདི་དག་གི་ལོ་ ༡༧༧༧ ལོར་ཐོག་མའི་བར་འབྲེམས་བྱས་པ་ལས་པལ་
ཆེར་མ་འདས་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྐབས་བབ་ཅམ་ལས་ཞིབ་བསྐྱར་མཐར་ཆགས་བྱས་ནས་
སྐོག་རྒྱ་མ་རྒྱང་ནའང་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་རྣམས་ལ་ད་རུང་ཆད་ལྷག་གི་སློན་འཇུག་དེས་པ་
རེ་རྒྱང་ཡོད་བཟོ་འདུག་པས་སྐྱེད་ལྱིན་འདི་དག་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་དགོས་རིགས་ནས་ཐོད་ཤིང་བར་
རང་ལ་ཁུངས་གཏུགས་འདི་རྣམ་ཐར་ཐོ་ཐོའི་མཇུག་དཔེ་ཆ་རྣམས་གང་ནས་རྗེད་ཁག་གསལ་བྱས་
ཏེ་བཞོད་ཡོད།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན།

༥༥༽ སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་བཀའ་ཚོས་ཤིག་གི་སྐབས།
དཔེ་དེབ་པར་བསྐྱབ་བྱས་ན། མ་དག་པ་ཞིག་ལ་དག་པ་ངོས་འཛིན་གྱིས་མ་དག་ལྷན་འབྲེལ་ས་
བྱས་ན་ལེགས་པོ་མེད་པས་དག་བཅོས་ཁུངས་འབེར་བྱེད་དགོས་པའི་མན་དག་ལམ་སྟོན་གནང་
བ་དང་དཔེ་དེབ་འདི་དག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྤྱིང་བཅང་གིས་ལྷ་སྒྲིག་བྱིས་པ་འདིར་ལེགས་
ཚོགས་ཅི་མཆིས། ཡལོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡསྐབས་མགོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཆེན་
ཅིང་གཟེགས་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་ཐུགས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་སྐྱུར་ནས་སྐྱེ་ཆེ་ཡལ་བས་བད་
བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་རྒྱ་དུ་འགྲུང་བ་དང་།

དལུས་གཅིག་ལྟ་བུར་ཤོག་ལྟེ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དུས་སྤང་ནང་ལྷ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པས།
ལུས་སེམས་བསྐྱེམས་ཏེ་ཞིབ་ཚགས་ནན་ཏན་བྱས་ཁུལ་ཡང་། ད་དུང་ཤེད་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་
དང་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་
རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ལ་སོང་མཐོལ་བཤགས་ལུ་བ་དང་། ཤེས་ནས་སྐྱེ་བའི་གཞུང་
གནས་སློ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ཡང་གནང་རེ་བཅས་འཁྲུངས་རབས་དེབ་
ཐེར་ནོར་བུའི་སྤེང་བའི་དཔེ་ཚོགས་བསྐྱུར་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་པོ་འབགས་ལུལ་གཞིའི་བྱེས་པ་གྲ་
ཚང་གི་སྟོབ་སྤྱི་པོ་དུ་དར་རྒྱས་ནས།

པོད་རབ་གནས་ཤིང་ལུག་ལོའི་དཔོ་སྤེའི་ཡར་ཆེས་ ༡༣ ཡསྐུའི་སྐྱ་གཟའ་ལྷག་ག། ལྷི་ཕོ་
༡༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ལ།

དང་པོ། རྒྱུ་སྐྱེད་།

༡༥ འཁྲུངས་རབས་ལོར་འཕྲེང་ཞེས་པའི་དེ་བ་ཕྲེང་འདི་བསྐྱིགས་དགོས་སྟེན།

༡༦། །བར་ལམ་པོད་གངས་ཅན་ནང་ཆེས་ཚོངས་སྐྱོན་དཔུང་གིས་མདོ་སྐགས་
རིག་གནས་སུ་གཏོགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ཙམ་མེད་བཏང་བར་བརྟེན། པོད་
ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲོར་འཁོད་སྤྱི་སྤྱིར་ཁག་ནས་རྒྱལ་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རིས་མེད་སྐྱེས་མང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་
སྣ་མང་དབར་བསྐྱེད་བགྱིས་པས་དཔེ་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་ཁྲུབ་འཕེལ་བསྐྱེད་དང་རིག་
གཞུང་སྐྱེད་གསོའི་དགོ་མཚན་ཅི་ཆེ་བུང་བའི་སྐབས་འདིར། དཔེ་རྒྱུན་དགོན་རེས་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མཁོན་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ལོང་ན་རིམ་གྱི་མཛད་རྣམ་ཁག་ཀྱང་ཆ་
ཚང་དུ་སྐྱེས་གཅིག་ཏུ་དབར་བསྐྱེད་ཞུ་སྲུབ་པ་བྱུང་ན། མོས་ལྡན་དག་གིས་ཅི་དགར་
མཇུག་ཆོག་པའི་སྐལ་བཟང་གོ་སྐབས་ཚོབ་རྒྱ་སྐྱོས་ཅི། དེར་དུས་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཕྱི་འི་
གནས་ལུགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་མང་དག་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་འདང་བའདྲེ་ཚོགས་
ཅི་ཆེ་ཡོང་གནས་ལ་དེ་དོན་དབར་བསྐྱེད་ཞུས་ཆོག་པ་ཞེས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་
མཁོན་ཆེན་པོར་སྐྱེས་ལོང་གི་ཆེན་ལས་སྐྱེན་སེང་གསོའི་འདེབས་ཞུས་པའི་ཕྱིར་

མེད་ས་སྟུ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལོ་གནས་སྟུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་དེས་པར་ཡོང་རྒྱུ་ལ།
དེས་ན་དེ་ཡོད་མཛད་ཀླུ་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྐྱོན་རྗེས་ཚིགས་བཅད་མང་པོ་
དང་། བར་སྐྱབས་ཚིགས་བཅད་ཁག་ འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྐྱོའི་རིགས་
བཅས་དོན་གལ་ཚུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་ཀླུ་མས་མ་བཞོད་པར། རོས་
འཛིན་ལྷ་སྟངས་དང་། སྐོབ་གཉེར་རི་གནང་སོགས་སྤིང་དོན་ཉུང་བསྐྱུས་དཔྱུས་
གཅིག་ཏུ་དཔར་བསྐྱབ་བྱས་ན་འཕྱུས་ཞེས་བཀའ་འཁོལ་སྤུལ་ཐོབ་བཀའ་རིན་གྱི་
ལུས་དུ་སྟུང་།

༡༽ རྣམ་ཐར་ཁག་གང་ལས་བཏུས་པའི་ཁྱེད་སྟེང་།

དེ་བཞེད་འདིའི་མཚོན་བཛོད་ཁག་དང་། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱིས་
སྟུགས་བསྐྱེད་ཚུལ། སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་ཞིང་ཁམས་རི་པོ་པོ་ཏུ་ལའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་
གར་དུ་བྱུང་བ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་སྐྱུལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་སྐྱུལ་ཏུ་སོ་དུག་ པོད་རྗེ་
ཚོས་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་དངོས་བཞེས་པ་བཅུ་ཐམ་པ། འཕྲོམ་རྒྱལ་བའི་འཕྲུང་གཞུང་། ཁི་
སོང་སྟེ་བཅུན་གྱི་སྐྱུ་གསུང་སྟུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་སྐྱུལ་པ་ལྟ།
སྐྱུ་གོང་མ་དག་ནས་རང་གི་སྐྱེ་སྐྱུལ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གྲགས་ཆེ་
བ་དགུ་བཅས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྟེ་སྤིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་རྒྱལ་
མཚོག་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་སྟེགས་བམ་བཞི་པ་ནས་བཏུས། རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་རྟེན་གྱིང་
འོར་བུའི་སྟེང་བ་དང་། དོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་གཉིས་དང་། རྗེ་

དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དགྲའ་ཡངས་ང་གཉིས་པ་ས་གྱི་བར་གྱི་མཛད་རྣམ་རགས་
 བསྐྱུས་རྗེ་རང་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་དང་། གཡང་པ་ཚོས་རྗེ་དང་། དཀོན་མཚོ་ག་
 རྒྱུབས་གཉིས་ནས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་ལྟོན་པོ་བཅས་མཛད་
 རྣམ་ཁག་གཉིས་ེ་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྟེ། གཅིག་ཏུ་མ་གསལ་བའི་གནད་
 དོན་མང་པོ་ཅིག་ཤོས་སུ་གསལ་བ་འདོར་བར་པངས་ཤིང་། ལྷོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱུས་ཀྱང་མི་བདེ་བར་བརྟེན་མཛད་རྣམ་གཉིས་ཀ་ལུས་དང་རྒྱན་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བཀོད་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་རྒྱ་སྲིང་དུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་དེ་ལྟར་
 ལུས་ལུགས་སྐོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལུ་བ་དུག་པར་འཕོས་པའི་
 གཏམ་རྣ་བའི་བཅུད་ལེན་སོར་བཞག་དང་། རྒྱ་ཚེའི་མཛད་པ་བྱིངས་ནི། ལྷ་བཙུན་
 ངག་དབང་རྟོ་རྗེས་མཛད་པ་ལྟེ་ཉམ་ལུ་རའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་ལྟར་བཀོད། རྒྱལ་
 དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་སྲིང་བཅུག་སུམ་པའི་བར་རང་རང་གི་
 མཛད་རྣམ་ཁག་གཞིར་བཟུང་ལྷོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིགས་ཏེ། འཕགས་པ་འཛིག་ཉེན་
 དབང་རྒྱལ་གི་རྣམ་འཇུག་རིམ་ལྷོན་གྱི་འཇུངས་རབས་དེར་ཐེང་ཞོར་བུའི་སྲིང་བ་
 ལེས་པ་འདི་དག་རྒྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ནས་དོ་ལྷར་གྱིས་དཔལ་བསྐྱུན་ལུས།

འདི་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བ་རགས་རིམ་ཅོམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། རྒྱལ་དབང་དགེ་
 འདུན་གྲུབ་པའི་མཛད་རྣམ་གྱི་དབུ་ན། ལོ་ཆེན་ལྷགས་རྗེ་དཔལ་བ་ལ་གྲེགས་བསམ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་གསན་པའི་ཆེ་འདི་ནས་སུ་ལ་གསན་བ་ལགས་ལུས་བསམ་ཁོང་གི་
 ལལ་ནས། བདག་གིས་ཚོས་འཁོར་སྐྱང་པ་ཚོས་རྗེ་སེལ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་ལུས།
 ཁོང་འབྲོམ་གྱི་རྒྱལ་པ་བྱེད་འདུག་གསུངས། འོན་པའདག་ལ་བརྒྱུད་ཐག་ཤིན་ཏུ་ཉེ་

བར་བྱུང་ལགས་ཞུས་པས། དེ་བས་ཁོ་ལོ་བསོད་ནམས་བསགས། འགྲོམ་ལ་ཐོས་
 བས་འགྲོམ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། ཚོས་འཁོར་སྐང་པ་
 ཚོས་རྗེ་སེངྒེ་རྒྱལ་མཚན་པ་ཡང་འགྲོམ་གྱི་སྐྱུལ་བར་སྐང་བ་དང། རྗེ་གནས་རྟེན་པ་
 གུན་དགའ་བདེ་ལེགས་ཀྱང་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་སྐྱུལ་བར་གསུངས་པ། ལྷག་པར་
 རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སྐྱུན་ཚུང་སྲིད་སྐབས། ཐོས་བསམ་གྲིང་པའི་ཞལ་སྐྱེས། རྗེ་
 ཉིད་གྱིས་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་གངས་དུ་ཅམ་ཞིག་དགོངས་ཞུས་པར། དེད་གྱིས་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་
 ལྷག་ཅིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྲན། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་ཅི་ཁ་སང་
 ད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྲན་ཡུལ་ན་གསལ་པོ་རང་ཞིག་འདུག་གསུངས།
 རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་དུས་གྱི་ཡིག་ཆ་དོ་རྗེ་འཆད་ཏུ་ལའི་སྐྱེ་མ་རིན་
 པོ་ཆེའི་འཇམ་དཔལ་རབས་དོན་བསྐྱེས་ཞེས་པའི་དེབ་ཐེང་ཞིག་ན། བཀའ་གདམས་པ་
 སངས་རྒྱལ་དཔོན་དང། ལྷར་ཐང་པ་སངས་རྒྱལ་སྐོམ་པ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བྱེད་གས་
 སུ་བགངས་འདུག་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་དབང་བསྐྱེས་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ལྷགས་བཀོད་
 གནང་བའི་འཇམ་དཔལ་རབས་ཐང་ཁ་བཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་དུ་ཡང། ལྷར་ཐང་
 སངས་རྒྱལ་སྐོམ་པ་གསལ་བ་དང། གཞན་ཡང་ཚོས་རྗེ་ཀམ་པའི་སྐྱེའི་མེད་པ་རིམ་
 རྩོན་ནམས་ཀྱང་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་ནམ་འཇུག་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས་མཚོན་
 འཕགས་པ་འདི་གཉེན་དབང་སྐྱུག་གིས་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་སྐད་དུ། ཚོས་
 རྒྱལ། བཅ་གྲུབ། ལྷོམ་བཙོན་སོགས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱུལ་པའི་རོལ་གང་རིམ་
 དང་ཅིག་ཅར་བསྐྱེན་པའི་ཚུལ་མཐའ་དག་གྱིས་སྐྱོའི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་
 པའི་གནས་ཁོ་ནར་སྐྱང་ལགས།

༡། ལྷ་མེད་རྒྱལ་པ་བདུན་པར་འཕོས་པའི་སྐྱོན་སྐོང་།

ལྷ་བས་འདིར་དོགས་མེས་གསལ་བཤད་ཞུ་འོས་པའི་དོན་ཚན་གཅིག་ལ།
 ལྷ་ར་བཏང་ཡོངས་གྲགས་སྟེ། ལྷ་པ་དབང་ལྷ་མེད་རྒྱལ་པ་ཚངས་དབྱངས་ལྷ་མཚོ་
 དབྱང་གངས་ཉེར་ལྷ་པ་མེ་མག་ལོ་ལྷ་ནག་ལྷོགས་གདན་དངས་པའི་
 མེབས་ལམ་ཀུན་དགའ་ལོར་དུ་སྐྱེ་གཤེགས། དེའི་རྗེས་ལོ་ས་བྱི་ལོ་སྐྱེ་མེད་བདུན་པ་
 བསྐྱལ་བཟང་ལྷ་མཚོ་འཇུངས་པར་བཤད། དེ་བའདིའི་ནང་ལྷ་མེད་རྒྱལ་པ་ཀུན་
 དགའ་ལོར་ནས་གཅིག་ཤུར་མེབས་དེ་དབྱང་གངས་རྒྱལ་ཅུ་བཟའ་བ་བཞུགས་ཚུལ་
 འཁོད་པ་རི་ལྷ་པ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་ལྷ་མེད་རྒྱལ་པ་དབྱང་གངས་དེ་བཞིན་དུ་
 བཞུགས་པ་བདེན་ན། ལྷ་མེད་བདུན་པ་དེའི་སྐྱེ་སྤིད་དུ་རི་ལྷ་པ་འཐད་སྐྱམ་ན། རང་
 ཅག་སོ་སྐྱེའི་སྣང་ཚུལ་འདི་གས་གཞལ་ན། དེ་འབྲེའི་འགལ་འདྲུང་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་
 བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་འདི་རིགས་ནི་རང་ཅག་གི་སྣང་ཚུལ་ལས་ཆེས་
 ཆེར་འདས་པ་འབགས་ཆེན་དམ་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ཞིག་འབྲས་ལྷོ།
 ལྷ་མེད་རྒྱལ་པའི་མཛད་ནམ་འདི་དག་ཚངས་དབྱངས་རང་གི་གསུང་ལ་གཞི་བཙུལ་
 བ་ཡིག་བརྗོད་ནས་གསལ་བར་རྟོགས་ཐུབ་པས་མ་ཚད། ལྷ་མེད་རྒྱལ་པས་ལྷ་ག་
 བཏབ་པའི་དགོན་ཁག་དང་། ལྷོབ་བརྒྱུད་ཁག་མདོ་སྐད་སྤོགས་དངོས་ཡོད་ཡོངས་
 གྲགས་ཐོག་སོག་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་གདུང་ཡོད་སར་ལོ་རེ་བཞིན་མི་ཚོགས་ཁྲོན་ཆེ་འདུ་
 འཛོམས་ལྷུང་མཚོད་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་བཅས་ཉེ་དུས་བར་ཐུན་མོང་བའི་
 མདོན་སྐྱེད་ལྷུང་དུ་ཡོད་པས་ན། མདོན་སྐྱེས་ལ་བསྐྱོན་བར་སྐྱེ་ཡིས་ཀུས།
 ཡང་། ལྷ་པ་དབང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་ལྷ་མཚོ་ནི་སྐྱ་སྐྱེའི་ལུང་བཏག་ཆེས་མང་

བས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པར་མ་ཟད། ལྷའི་མཚན་དཔེ། མཛད་པའི་དོ་མཚར་
 སོགས་གང་གི་ཚན་མེད་ཀྱང་ལྷུན་རལ་གཞིགས་ཀྱི་རྣམ་ཤོས་ཏུ་ཡིད་གཉིས་མེ་ཚོམ་
 བལ་བ་མཛད་རྣམས་ལོ་མཚན་ཞིབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས། དེས་ན། ལྷའི་སྐབས་དེར་རྒྱལ་
 བོ་རྣམས་ལ་མཚན་སོགས་ལོག་ཉོག་ཅན་དག་གི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷུན་
 བཅའ་མན་རླུ་མི་སྣེར་ཕན་གདགས་པའི་སྣང་དུ་ཀུན་དགའ་ལོར་དུ་གཤེགས་པའི་
 ཚུལ་བསྟན་ཅིང་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཚེར་བསྐྱབས། ཚུལ་དེར་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དང་།
 གཙོ་བོར་དབྱུང་འགྲུང་བོད་འབངས་སྐྱོང་བའི་སྣང་དུ་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
 མཚོར་ཡང་སྐྱལ་ཏེ་འབྲུངས། ལྷ་དཔོན་གྱི་གདུལ་འོས་མདོ་སྣང་དང་། སོག་ཡུལ་གྱི་
 གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཆེད་ཀུན་དགའ་ལོར་ནས་གནས་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་དུ་
 གཤེགས་ཏེ་མདོ་སྣང་སོག་ཡུལ་སྤོགས་ཡུན་རིང་བཞུགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བ།
 དཔེར་ན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་བཟང་གིས་སྐྱུན་པོར་ཞི་བར་
 གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས། རྗེ་བཙུན་གྲུམས་པ། རོ་བོ་རྗེ།
 རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་རྣམས་ལ་ཚོས་མང་དུ་གསལ། བདག་གང་དུ་འགྲོ་དོན་ལ་སྤྱིན་པ་
 ལེགས་ཞུས་པར། མེ་ཏོག་དཀར་པོ་གཅིག་དང་། སེར་བ་རྫོག་གཉིས་གནང་ནས་
 འདི་གསུམ་བསྐྱུར་ལ་གང་དུ་བབས་པའི་སར་འགྲོ་དོན་གྱིས་གསུངས། མེ་ཏོག་
 དཀར་པོ་རྫོག་སྐྱུར་བབས། སེར་བ་གཅིག་དུ་སྐྱེད་སྤོགས་དང་། གཅིག་ཁམས་སུ་
 བབས་ནས་སྐྱལ་སྐྱུ་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་བྱུང་བ་དང་། བཀའ་གདམས་པ་སངས་
 ཡོན་གྱིས་རྒྱ་མང་གྲོ་འབྲུང་གི་རྒྱང་འདིང་བ་དང་། བསམ་ཡས་སུ་ཚོས་སྐྱོན་གྱི་
 བལ་དབྱ། ཞེ་ཏུ་སྤུ་དུ་བ་ལ་དམག་བྲངས་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་མཛད། དགེ་

བཤེས་བྱ་ཡུལ་བས། བྱ་ཡུལ། སྐྱེས་ཤོད། མལ་མོ་གསུམ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲལ་
དབུ་མཛད་སྒྲུང་བ་འདི་རིགས་ལ་རང་རེས་འདི་བདེན་འདི་བརྟུན་ཞེས་ཁ་ཚོན་
གཙོད་བར་གཤམ་བྱས།

གཞན་ཡང་། མདོ་སྐད་བ་དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ནས་བརྩམས་བསྐྱིགས་དེབ་
ཐེང་དཀར་པོའི་ནང་། སྲོང་བཙན་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་བཞུགས་བ་དང་། སོ་བཞི་
ལས་མ་བཞུགས་པ། ཡབ་ཡུམ་གསུམ་མཉམ་དུ་གྲོངས་བ་དང་། ཚད་པའི་བརྟུན་
གྱིས་རེམ་ཅན་དུ་འདས་པ། ཀོང་རྫོ་ལུལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་བ་སོགས་མི་འབྲ་བ་
འདི་ཀུན། སྐྱལ་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཅིག་ཉིད་སློ་སློས་ཅིང་ཞིབ་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་རིང་མི་འབྲ་བར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤེས་གཅིག་ཏུ་ན། རྒྱལ་
པོ་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་སྐྱལ་པའི་སེམས་དཔེར་སྤྲིང་ནས་ཡིད་ཆེས་བ་དགའ་ལ་ནི།
སངས་རྒྱས་པར་ཟད། ས་ཐོབ་འཕགས་བཤེས་གཅིག་གིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ལ་མཛད་བ་
མི་འབྲ་བ་གསུམ་དུ་མ་ཟད། བརྒྱ་ཕྲག་སྟོན་བཤེས་པའི་ཡང་འགའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འོང་
བའི་དོན་མེད་ལ། དེ་མིན་སེམས་ཀྱི་གཉིང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་བཤེས་འདིག་
རྟེན་ཀྱི་ཚད་ཐིག་འདེབས་པའི་བག་ཚགས་ཤིན་ཏུ་མཐུག་བཤེས་ཀྱིས་ནི། གཅིག་
འདོད་ན་གཞན་འདོད་དགོས་པ་འོས་མེད་ལགས་པས། རང་རང་གིས་རི་ལྷོང་ལོས་
བཤེས་བྱ་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་བྲིས་སྒྲུང་བཤེས་ཏུ་བདེན་པས། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་
ཡུལ་དུས་དང་། སེམས་ཅན་ལོས་བསྐྱོད་ཚོགས་འདུལ་བའི་མཛད་བཤེས་རིགས་ལ་
ལོག་རྟོག་མི་བྱ་བར་དག་སྒྲུང་སྐྱོང་བའི་ཁོ་ཁོ་ཆེ་བར་སེམས།

ཡང་དོན་ཚན་གཅིག་ལ། རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པའི་སྐྱ་དུས་ནས་བཟུང་

བོད་ཏུ་མན་རྩེ་ཨི་བན་སྐྱེ་བས་བསྐྱད་སྐོར། སྤྱིར་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་མན་རྩེ་གཞུང་
དང་བོད་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ནི་མཚོན་ཡོན་བཀུར་རེས་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མཚོན་རྣམས་འདི་དག་གཤམ། གཞན་དག་ཡིག་ཆ་གང་ནས་
ཀྱང་བོད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་སུ་ཁས་སྲུང་ས་བ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་
ནས་མེད་རེས་ཡིན། ལྷག་པར་བོད་སྒོད་ཨི་བན་དེ་དག་སྐབས་དེའི་མན་རྩེ་སྤིང་
གཞུང་གིས་བཏང་བ་ལས། རྒྱ་ནག་ཉན་མི་རིགས་ཀྱིས་བཏང་བ་མིན་ལ། སྐབས་
དེར་རྒྱ་ནག་ཉན་མི་རིགས་རང་ཉིད་མན་རྩེ་དབང་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད། མན་རྩེ་
རྒྱ་ནག་དབང་བརྒྱུར་བྱེད་པའི་རིང་ལ་ཀོ་རི་ཡའི་ཡུལ་ལའང་མན་རྩེ་སྤིང་གཞུང་
གིས་དབང་བརྒྱུར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་ཀོ་རི་ཡ་རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་
པའི་ཚུལ་ཡང་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས་གཤམ་ཆེ། འདི་དག་ནི་དེ་བ་ཐེར་འདི་ལས་
འཕྲོས་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་སྐྱེལ་བ་ལགས།

རྩ་ས་བཞུགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྤིང་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ནས། གནས་བརྟན་
སྤེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོན་བ་བདེ་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་ ༡༥༡༡ བོད་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་
བརྟེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༡༠༧ ལྷུ་ལོ་ ༡༧༢༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༤ རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་མེ་སྐྱེལ་
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༡ ལ།

གཉིས་པ། རྣམ་ཐར་ཏུ་ལྷ་ལོ་གསུམ་པུང་གི་འཇུག་ལྷན་
 རྒྱུགས་པམ་པལ་པ་ལས་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་
 དབང་ལྷག་གི་རྣམ་ལྷན་པམ་ལྷན་གྱི་
 འཇུག་པམ་པལ།

༡༥ མཚོན་པར་བརྗོད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཅོམ་བ།

༄༅། །(༡༠ ཉ་མ། ༢ འ་༡)བྱང་ཆུབ་སྤྱི་ལོ་མ་འཇུགས་གཙུག་མ་ཀྱུ་ཤེད་སྟོན་ལ་
 གཡོ་མེད་དམ་བཅས་བདེ་བའི་སྤྱི་ལ་མོ་གྱུར་བཞོན་དགོངས་པ་མངོན་བཞག་ཉིང་
 འཇིག་རྟེན་མེད་ལྷལ་ལ་ཆེར་གཟིགས་གང། །དགའ་རབ་དབང་ལྷག་སྤེད་བཅས་
 བས་མ་བཟོན་རབ་ཏུ་གཏུམ་མོའི་དཔྱད་གི་ཚོགས་བཅས་འབྱེད་པར་བརྩམས་གྱུར་
 རོ་བའི་མཚོན་རྣམས་འཇུག་མཉེན་མེ་ཉོག་སིལ་མའི་ཁམས་སྤྱི་འབབ། །འདོད་པའི་
 གཡོ་སྤྱི་ས་བསྐྱུ་བར་བཅོན་གང་མཁའ་དབྱིངས་ལྷན་ལ་ཆུན་པོར་སྤྲེལ་མཚུངས་
 འབྲས་བུས་སྤོངས་པ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱེན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ནི་ཡེ་ནས་ཤེས་པ་
 ཡོངས་སྤྱི་རྒྱུགས། །འགལ་རྒྱེན་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་སྤངས་འབྲས་བུ་སྤྱི་
 གསུམ་ཡོངས་སྤྱི་གྱུབ་པ་བྱ་རམ་ཤིང་པ་སྤྱི་མའི་གཙུག་ལྷན་སྤིང་དང་ཞི་བ་ཀྱུན་
 གྱིས་བསྐྱབས་ལྷལ་གང་དེར་འདུད། །

ཚངས་པ་བདེ་འབྱུང་སྤེད་མེད་ཏུ་སོགས་ཆེ་བར་མངོན་རྣོ་མ་ཉེས་མང་སྤིང་

པའི་མཚོ་ཆེན་མ་བཟུལ་འདོད་དང་ཁོ་བ་གཉི་ལྷན་སྦྲེན་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་མཐར་མ་
བྱས། །རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་སྟོན་པར་གྲགས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཉལ་དང་ལ་ལ་ཆད་པའི་
ལམ་གོལ་སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་གི་དགའ་བའི་རོ་བལ་དེ་རྣམས་ལས་རིང་
ཞིག་ཚོགས་གཉིས་བྱ་དཀའི་ཁུར་གྱི་དཔག་བསམ་སྡོད་བྱ་གཤུར་ཟ་སྡེམ་པར་
བསྟེན་སྲིང་མི་མངའ་འགོ་བ་ཀུན་ལ་བྱམས་པ་དོན་ལྡན་འབྲས་བུ་རོ་བདའི་གཡང་
ཆགས་པ། །ཞེ་མ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཟའི་རྒྱུད་མང་བདུད་སྡེ་དཔུང་གི་བྱ་ཆེན་འཛིག་
པའི་མ་བྱ་མངའ་སྟོན་ཟད་ཡོན་ཉན་འབའ་ཞིག་པ་ཡི་གཉེར་དེར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
འདུད། །

དཔལ་གྱི་མགྲུར་ནས་གཞོམ་དུ་མེད་པ་རྩལ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་རྣམ་དཔྱོད་
མཚོག་གི་གདོང་ལྗེའི་སྐྱད་བྱངས་མི་ཟད་བརྒྱད་ཁྲི་དང་ནི་བཞི་སྟོང་གྲངས་གྱི་ཚོས་
ལྷུང་པོ། །ཡིད་ཅན་ཁམས་དང་དབང་པོར་འཚམས་པའི་རབ་སྟུན་ཡན་ལག་བྱལ་ཅུ་
གསང་མཐོང་སྟོག་པའི་སྐྱད་གྱིས་སྐྱིབ་གཉིས་ལག་ལྡན་འདར་དང་ལྡན་ཅིག་དོན་
སྤྱིང་འབྲས་ལས་སྤྱུང་། །ས་ཡི་འོག་རོལ་ལག་འགྲུའི་སྡེ་ཆེན་ས་སྐྱེ་ལེགས་གིས་འོར་
འཛིན་ཁྲོན་སྟོད་སྟེ་དགྲུར་བཅས་ཉེ་འཛིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་རྒྱད་པའི་རིམས་གྱི་
འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །སྟོག་ལེན་བཟུ་ཤིས་གཡས་སུ་འཇུ་མ་པའི་སྐྱེ་བ་ལྡ་བ་ཟབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་རབ་དཀར་འཛིན་ཁྲི་གདུག་པའི་གཤེད་དུ་གྲུར་དེར་
དངོས་ཀུན་འདུད། །

རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་མ་སྐྱེད་ས་བོན་ཚོས་གྱི་གཞི་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཉེ་མངོན་དུ་
གྲུར་ལས་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གྲུ་མི་སྟོག་འཕེལ་བར་དེས་མཐོང་རིག་གོལ་གྱི། །ཡོན་ཉན་

རྒྱ་རྒྱུ་ལྷོ་བའི་དབྱུས་ན་གཞན་ལ་པན་བར་དགའ་བའི་འཕྲིན་ལས་བདུད་ཅི་སྟོང་ཏུ་
འཛེག་པས་མཐའ་མེད་མཁའ་དང་མཉམ་པོར་སོང་བའི་ལུས་ཅན་གྱི། །ལས་དང་
ཉོན་མོངས་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཚོན་པོའི་གདུང་བ་ལ་ལུས་འཕྲོག་ལ་ཉེར་དཔའ་རྟག་ཏུ་
དགའ་བ་པན་དང་བདེ་བའི་དམ་པའི་གྲིབ་ཏུ་བསེལ་བ་ཅན། །བསོད་ནམས་ཡོན་
གནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བའི་འཕགས་ཚོགས་དགེ་འདུན་མཚན་མོའི་མགོན་པོ་རབ་
དཀར་བཙུ་བྱ་ཚ་ཤས་ཀུན་ནས་རྫོགས་པ་ས་གསུམ་གཙུག་རྒྱུ་ཁྲོད་ལ་འདུད། །

བསོད་ནམས་བརྒྱ་བའི་མཛེས་སྐྱ་མཚན་དཔེའི་བརྗོད་ཀྱིས་པར་བཞད་ལས་
མཚོག་གི་བསྐྱེད་ཞེས་འབྲུལ་དེ་མཐོང་དང་རེག་གང་དོན་ལྡན་འགྱུར་ལ་མཚར་བའི་
དངོས་ཅི་ཞིག་ །ཐོས་དང་བསམ་པ་བྱུང་ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཉེས་མང་ཚུ་ཡི་སྲིན་བྱས་
རྟག་ཅེན་མཐའ་མེད་ཡ་ང་འཁོར་བའི་མཚོ་གོང་འཛིག་པའི་མཐུ་ནི་ཡོངས་སུ་མངོན་
བར་གྱུ་བ། །ཞེ་མ་ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་མེད་བརྟེས་པའི་མགོན་པོ་བཙུན་མི་ཟད་
ལུགས་རྗེའི་གཉེར་མངའ་བསྐྱེད་མང་ཚོགས་གཉིས་མ་ལུས་རྫོགས་པའི་ལུས་གྱུར་
ལྷ་ཡི་མཚོག། །དགའ་སྦྱིད་ཚོར་བ་སྦྲོམ་པོར་གྱུར་བའི་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་དོན་མཐུན་
དག་པའི་ཞིང་དེའི་སྟོན་བ་སྐྱ་ན་མེད་གང་མཚོད་དོ་བསྐྱེད་བར་ཚེ་ཡི་དངོས་གྲུབ་
སྟོལ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྦྱིང་རྗེ་ཡི་ནི་སྦྱི་ཡི་གཟུགས་གྱུར་ཚད་མེད་ནམ་མཁའི་
དཀྲིལ་འཁོར་མཐའ་ལྡར་རབ་ཏུ་ཚེས་ཡངས་འཛིག་རྟེན་ལ་ནི་མངོན་བར་དབང་
ལུག་ཅིང་། །མཐའ་གྲུབ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་གསྐྱེའི་གྲུང་གི་རྒྱལ་ཚོགས་གངས་ལས་
རིང་པོར་ཡོངས་བཀྲའ་རྒྱུད་ལུའི་སེམས་ཅན་ཁམས་གྱི་མགོན་པོ་གཅིག་སུ་དེ་ནི་
བརྗོད་མཚན། །སྦྱིབ་སུན་མིང་ཏུ་གཏན་བཙེམ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་མཛོད་ཏུ་འབར་

བའི་སངས་རྒྱས་ས་ལ་ཐོག་མ་མེད་ནས་མངོན་པར་བྱིན་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བཅོམ་
ལྷན་གྱི། །ཟབ་རྒྱའི་འཕྲིན་ལས་འབྲུམ་སྒྲིལ་སྐྱོ་བརྒྱ་འབྲེད་ལ་ཁྲུང་བར་ཅན་གྱི་
སེམས་དཔའི་ངང་རྩལ་གྱུ་འཛིན་ཞིང་བདག་ཏོ་རྗེ་ཉི་མ་ཉལ་མཚོད་ཆེ་རབས་བྱིན་
རྒྱལ་སྤོལ། །

(༡༦ བ་༥། ༡༦ འ་༡) གསེར་གྱི་རི་དང་གྲུང་ཀྲུ་ལྷན་གཉེར་འཆར་གའི་
མདངས་ལྷན་ཆ་ཟེར་ཅན་གྱི་སྤྱང་བརྟན་ངོས། །མཚན་དཔེའི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་
རང་བཞིན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་གྱིས་བཟ་བ་མེད། །རྙེད་བྱུང་
གཏམ་གྱི་རི་མོ་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་སྤོད་ལྱུང་ལང་ཚོས་བྲེགས་སྤོས་གཞོན་ལུའི་
སྤྱད། །སྲིད་ན་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྤྱ་རབ་བསྐྱེད་ལྷག་པའི་ལྷ་གྲེ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་
སྐོ་ཕྲེ་མངོད། །ཐུགས་བསྐྱེད་སྤོན་ལས་གངས་རྫོགས་ཚོས་ཀུན་རིག་པའི་ལས་
མཚོག་སྟེར་མཁས་དབྱངས་ལྷན་མའི། །གཟུགས་སྤྱའི་མཚར་སྤྱུག་ལྷ་བས་མི་ངོས་
བྱུག་ཅུའི་སྤྱ་ཚོགས་ཀུན་འདུས་ན་དའི་གསུང། །སྤོས་བ་ཉེར་ཞིའི་ཐུགས་འཛིན་ལྷ་
རབ་རྒྱས་ཚངས་པའི་དབྱངས་དང་རྒྱ་གཉེར་ལས། །རྒྱལ་བར་ངེས་སོ་མཚོ་བྱུང་ལྷ་
མོས་ངག་གི་འདོད་པ་མ་ལུས་འཛོ་བར་མངོད། །ལྷ་ཡི་དབང་པོར་གདེངས་ཅན་
གྱིས་བཞིན་རྒྱ་ཁྲུང་གྱིས་སྤྱི་རྒྱ་འཛིན་སྤེང་བས་མཁའ་ལ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་ཡིས་
འི་ས་གཞིར་རབ་འཁྲུངས་ལོ་ཉོག་ལ་བཞིན་དེས་ཀྱང་ལུས་ཅན་ཚོགས་ལ་
བཞིན། །དངོས་ཐུབ་རིན་ཆེན་འདོད་པའི་དབྱིད་འཛོ་དུས་དབྱའི་དབང་པོ་འཁོར་
འདས་སྤྱུག་རྒྱ་ཟེམ་གཞོན་དང། །འཛིགས་བ་དག་ཀྱང་འཛིགས་བྱེད་ལ་སོགས་ཡི་
དམ་ལྷ་ཡིས་བར་ཆད་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་མངོད། །མིག་སྤྲན་དང་འི་བྱ་རུའི་ལྷན་

མོར་དགོད་དང་བྲག་ལྷལ་འདྲིགས་ཀྱང་ལ་སོགས་རྣམ་འགྲུང་གསལ་བའི་གར་
དགྲུ་དང། །རྟ་གདོང་གིས་རི་བསྐྱལ་པའི་ཞུགས་དང་མོངས་བྱེད་སྐྱགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱན་བཏབ་པའི་རྒྱུད་ལྷག་འཇུག་མས་རབ་བསྐྱོར་ཏེ། །བསྐྱེད་དང་དེ་འདྲིན་འགྲོ་ལ་
མན་ལྷིང་བཟང་དགའི་ཞིང་བཟོད་རྩེ་འགྲུལ་ལྷགས་འཆང་སྤང་དོར་འབྱེད་པ་དམག་
མོར་ལྷ། །མཐུ་ལྷན་ཟངས་ཀྱི་བེག་ཅེ་ལྷུ་སྤིང་འོད་ལྷན་དཀར་སོགས་ཚོས་སྦྱོང་
སྤང་མས་ཚུ་ལ་འདི་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །

༡༥ འཕགས་མཚོག་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་དུ་སྐྱགས་བསྐྱེད་
ཚུ་ལ།

(༡༣ བ་༣། ༡༧ འ་༦) ཅེས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་ལམ་ཡངས་བར་བྱས་
ནས་བསྐྱུས་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་སྐྱགས་བཅེ་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་གསུགས་འཕགས་
བ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུ་གི་སྦྱིའི་འགྲུངས་རབས་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་སྤོང་
བར་བྱ་བ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་སྤྱིང་རྗེ་པད་དཀར་གྱི་སྐྱགས་ལ་བུམ་ཟེ་རྒྱ་
མཚོའི་རྩལ་དུ་གྲུང་པའི་ཆེ་དང་མོར་སྐྱགས་བསྐྱེད་ཚུ་ལ་དང། (༡༣ བ་༦། ༡༥ ཟ་༢)
མདོ་སྤེ་བྱིན་ལན་བསབ་བ་ལྷུ་ན་དལྲལ་བའི་ཤིང་རྩེ་འདྲིན་པའི་གྲུང་དུ་གྲུང་པའི་ཆེ་
དལྲལ་སྤང་གིས་གོགས་ལ་རལ་གྱི་བསྐྱེན་བས་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱེས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པར་གསུངས།

(༡༣ བ་༦། ༡༥ ཟ་༢) ལྷང་པོ་གསུམ་པར་ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མདོན་དགར་གྲུང་
ཆེ་སངས་རྒྱལ་མཛེས་ཆེན་ལ་སྐྱགས་བསྐྱེད་ཚུ་ལ་སོགས་སྐྱགས་མང་དུ་བཤམ་པ་

ལྷོ་པ། ཁམས་གསལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཡོངས་ལས་བརྟེ་
བ་ཆེ་བའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལུག་འདི་ཡང་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་
འདི་ན་པ་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་
ནས་སྤྱགས་བསྐྱེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས་(༢༠ ཉ་༥། ༡༦ ཐ་༡།
བསྐྱལ་)ཡང་། སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྣོད་པོའི་བྱང་ཏུ་སྤྱགས་བསྐྱེད་ཅིང་། (༢༠ ཉ་
༥། ༡༦ ཐ་༡)ལུང་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་པོས་རྒྱལ་བོ་ཅིབས་ཀྱི་སྤྱུ་ལྷུང་
ལ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གསལ་ལྡན་གྱི་བྱེ་མ་སྣོད་
འདས་ནས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གཉིས་པ་ལ་བབས་བ་ན། འདི་གཞེན་གྱི་ཁམས་
བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱལ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འགྲུར་ཏེ། ལྷོགས་བཅུ་ཁོ་ར་ཁོར་
ཡུག་ཏུ་འདི་གཞེན་གྱི་ཁམས་གསལ་ལྡན་གྱི་བྱེ་མ་སྣོད་དག་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་པར་
འགྲུར་རོ། །ཞེས་དང་།

(༢༠ བ་༡། ༡༦ ཐ་༧། བཏུས་) དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་ཅིབས་ཀྱི་སྤྱུ་ལྷུང་གྱི་བྱེ་མ་
མིག་མི་འཇུག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །

(༢༠ བ་༡། ༡༦ ཐ་༡༡) བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་ངན་སོང་རྣམས་སུ་
བལྟས་ལགས་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་དག་པོ་
རབ་ཏུ་མི་བཟད་པ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྲུར་ལགས་སོ། །བདག་གིས་མཐོ་རིས་
རྣམས་སུ་བལྟས་ལགས་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐར་ངན་མོང་རྣམས་སྲུ་ལྷུང་ལགས་
 མོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བལྟས་ལགས་ན་མི་དགོ་བའི་
 བ་ཤེས་གཉེན་དང་འདྲིས་པར་གནས་ཤིང་། ཚོས་ཀྱི་སྲུ་གཤེ་སྲུན་པ་ན་དགོ་བའི་རྩ་
 བ་ཡོངས་སྲུ་བས་བས། ལྟ་བའི་རྩ་སྲིན་འདྲིན་ཁྲིས་ཟིན་ཅིང་ཤུལ་ངན་པ་ན་གནས་
 ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཚིག་གིས་རྒྱ་ཚེར་
 གོ་བར་བཀྱི་ཞིང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིས་ལྷན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་ཡོངས་སྲུ་བསྟོ་བར་བཀྱི་ལགས་མོ། །གང་གི་ཚེ་
 བདག་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྲུད་པ་སྟོད་པ་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་སྲུག་བསྐྱལ་
 ཀྱིས་གནས་པར་གྱུར་བ་རྣམས་དང་། འདྲིགས་པས་སྐྱག་བ་རྣམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་
 སྲུ་གཤེ་སྲུན་པར་ཞུགས་བ་རྣམས་དང་། ཞུས་བ་རྣམས་དང་། ཞན་བ་རྣམས་དང་།
 སྟོབ་པ་མ་མཚེས་བ་རྣམས་དང་། སྐབས་མ་མཚེས་བ་རྣམས་དང་། དཔུང་གཉེན་མ་
 མཚེས་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་རྗེས་སྲུ་བཞུར་བར་འགྱུར་ཞིང་མིང་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་
 གྱུར་ཅིག། བདག་གིས་ཀྱང་ལྷའི་རྣ་བར་ཐོས་ཤིང་། ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་
 ཅིག། སེམས་ཅན་དེ་དག་སྲུག་བསྐྱལ་དག་ལས་ཡོངས་སྲུ་ཐར་བར་མ་བཀྱིས་པར་
 བདག་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
 འཚང་རྒྱ་བར་མ་གྱུར་ཅིག། བཅུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཚེ་བདག་སྟོན་ལམ་
 ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐད་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྲུད་
 པ་སྟོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་བདག་གི་རེ་བ་ཡོངས་སྲུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག།

བཅུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་ཅིགས་ཀྱི་སྲུ་བྱུང་འདི་

བསྐྱེད་པ་གྲངས་མ་མཚེས་པ་གསྐྱེད་མཁུ་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྟེན་འདས་ནས་གྲངས་མ་
མཚེས་པ་གཉིས་པ་ལ་བབ་པ་ན། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་པ་དེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཚེ་དཔག་མེད་ཅེས་བསྐྱི་བར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ན་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཏུ་མ་མཚེས་པ་རྗེ་
སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མཐར་ཐུག་
ནས་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མཚེས་པའི་སྤྱི་བཞུག་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་ཞུགས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་རྗེ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་
འགྱུར་པའི་ལུན་དེ་སྟོན་དུ་བདག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་བཞུག་པ་སྟོན་པར་
བསྐྱི་ཞིང་། བདག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་
བསྐྱི་ལགས་སོ། །

གང་གི་ཚེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་པའི་
ཚོས་ནམ་གྱི་སྟོན་ལ་རུབ་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་གྱི་ཐོ་རངས་བདག་སྒྲུབ་མེད་
པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བསྐྱི་
ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
ཏུ་ཕྱང་བསྟན་དུ་གསོལ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སྟོན་པ་བརྒྱའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་
ཁམས་གསྐྱེད་མཁུ་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྟེན་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་

བཞུགས་དེ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པའི་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་དག་ལ་ཡང་
བདག་སངས་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བའི་ལྷན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ལྷན་བསྐྱེད་དུ་གསོལ་ཞིང་ཚིག་གིས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བཤི་ལགས་སོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་པོས་རྒྱལ་བུ་མིག་མི་འཇུག་ལྷན་
བསྐྱེད་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གྲང་བཀའ་སྩལ་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་
ངན་སོང་རྣམས་སྤུང་བལྟས། མཐོ་རིས་རྣམས་སྤུང་བལྟས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཡང་བལྟས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་
ཐར་བར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་
བསྐྱེད་པས་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་སྤྲུག་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་ཅེས་
བྱའོ། སྤྲུག་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་སྲག་
མང་པོ་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་གྲུང་བ་ན་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཁྱོད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་མེད་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་
ལས་འདས་ནས་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་གསྐྱེད་ལྷན་གྱི་བྱེད་པ་སྤྱིང་གཉིས་པ་ལྷན་པ་
ན། ཉམས་ཀྱི་སྤོང་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ལུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་ཐོ་རངས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བཀོད་པ་དུ་མའི་དུང་དུ་རྩོ་རྗེའི་གདན་ལ་འདུག་ནས་སྐྱེ་བའི་ལྷན་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་འཚོང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འོད་
ཐེང་ལོ་ལྷན་པུ་ལྷོང་གིས་འཕགས་པ་དཔལ་བཅེགས་རྒྱལ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

སོགས་གསུངས།

(༡༤ ཉ་༣། ༡༥ འ་༡༠) ཡང་། རྒྱལ་པོ་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་བསྐྱལ་པ་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གི་སྡོན་རོལ་སངས་རྒྱལ་འོད་མཛད་
ཡེ་ཤེས་ཉོག་འཛིག་རྟེན་དུ་སྡོན་པའི་ཚེ་མེ་ཉོག་ལྷུན་ལ་དང་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་སྤུལ་
ནས་བྱང་ཚུབ་མཚོག་དུ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པ་དང་ཚོགས་བསགས་པ་སྡོན་དུ་བྲུས་ནས་
ཚོས་ཉིད་གྱི་དོན་བསྐྱོམས་པས་སངས་རྒྱལ་ཉེ་མཚན་འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕགས་
པ་དཔལ་བཅེགས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྲུ་བར་གསོལ་བའི་དོན་སངས་རྒྱལ་ཟིན་ལ། རྣམ་
པ་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན།

(༡༤ ཉ་༤། ༡༥ འ་༩) བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་
ཐུབ་པ། །དེ་ཡི་ཚད་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་ནས། །བྱང་ཚུབ་མཚོག་རབ་དེ་ནི་ངས་
བརྟེས་ཉེ། །ང་ནི་ཉག་དུ་ཚོས་ཀྱང་རབ་འཆད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མཚུངས་
ཚོས་གྱི་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། །སྐྱུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་གྱིས། །སྐྱེ་བ་
མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་མཐའ་དག་ཚུལ་བསྟན་ཅུ་མ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་
སྤར་སྐྱུལ་སྐྱའི་ཚུལ་བཟུང་བར་བཞེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་
རྒྱུད་ལས། ཀུན་བཟང་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་ལས། །གཏུལ་བའི་སྐྱུལ་པ་བྱངས་མེད་
ཅིང་། །ཐུང་བར་མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་དུ། །སྟོང་ཅ་གཉིས་གྱི་སྐྱུར་སྤྲང་དོ། །ཞེས་
ཚོས་གྱི་སྐྱུ་ལས་ལོངས་སྐྱུར་བཞེངས་པའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་རང་དེ་ལས་གང་
འདུལ་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱུར་ཤར་བར་གསུངས།

(༡༥ བ་༣། ༡༦ བ་༡༠) བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་
 དབང་རྒྱལ་ལག་པ་སྣོང་དང་མིག་སྣོང་དང་ལྷན་པའི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས་ཀྱང་། དེ་
 ཅས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 ཏོ། །བཙུན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་སྣོང་པོ་བྱང་པོ་འདི་སྣོན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དབང་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་འདིའི་མིང་ཅི་ཞེས་བཀྲི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 ལྷལ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་
 རྒྱལ་ཅེས་བུམོ། །མདོ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བུམོ། །འོད་ཟེར་དང་མིག་དང་ལག་པ་སྣོང་
 ཡོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བུམོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་
 རྒྱལ་དེའི་རྩ་འབྲུལ་དང་མ་ལུ་ཞི་དབག་ཏུ་མེད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པོ། །འདི་ནི་
 འདས་པའི་བསྐྱལ་པ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཚོས་སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བུམོ། །དེ་ནི་
 སྣོང་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་སྣོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བན་པ་དང་བདེ་བའི་
 སྲིད་འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་གི་གཟུགས་སུ་སྤང་འོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་
 རྣམས་དང་མི་མཐེད་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ལྷའི་
 འཕོར་དང་། རྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚོན་པ་གྱིས་ཤིག་དེ་ལ་བརྟམས་པར་མ་
 བྱེད་ཅིག་ ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉྱལ་ཏུ་མཚོན་པར་གྱིས་ཤིག་ མིང་ཡང་བརྗོད་
 ཅིག་ དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེ་ཞིང་སྤིག་པ་དུ་མའང་བྱང་བར་འགྲུང་འོ། །ཞེས་དང་།

(༡༦ བ་༦། ༣༡ འ་༡) འཕགས་པ་དགོན་ཅོག་བཙུགས་པའི་ལུ་གསུམ་པ་
 གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ལགས། བཀའ་སྤྲུལ་པ། རིགས་ཀྱི་
བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའི་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་
བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་སྐྱབས་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའི་སྤྱོད་པའི་ཕན་
ཡོན་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། ཉིང་
མཚམས་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ཡང་ཤེས་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་
བ་དང་། སེལ་བ་དང་། སྤྱད་བ་དང་། དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་སྟེལ་བ་དང་། ལྷུ་ལ་
མཁས་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་ཤེས་པ་དང་། དག་བ་ཐམས་ཅད་གསོག་པ་ལ་མཁས་པ་
དང་། ཟད་པ་ཡང་ཤེས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཟད་པ་ལ་ཡང་མཁས་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཉོགས་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མཁས་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་དང་། ཞི་བའི་སློབ་གྲོས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྡན་བ་
ལ་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། འབྱུང་བ་ཡང་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

(༡༥ བ་༣། ༣༩ ཐ་༣) རྒྱལ་པོ་བཀའ་འབྲུམ་དང་ཟ་མ་ཉོག་གི་མདོ་སོགས་
ཕྱོགས་མ་ཐུན་པར་ཏུ་བ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་གྲགས་པ། འཐབ་
ཚོད་དང་གས་ཤིང་རྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཡང་མི་གྲགས་པའི་དག་བའི་ཞིང་དེར་
སྟོན་བ་མཚོག་སངས་རྒྱས་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་དེས་ལྷ་པོས་འདུལ་བ་ལ་སྐྱུན་རས་
གཟིགས་དང་། མོས་འདུལ་བ་ལ་སྐྱོལ་མར་དགོངས་ནས་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོས་འགོ་དོན་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། སྐྱུན་གཡམས་བ་ལས་འོད་
ཟེར་དཀར་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་སྐྱུན་རས་གཟིགས། གཡོན་བ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་

ཞིག་བྱུང་བ་ལྟ་མོ་སྐྱོལ་མར་སྐྱུལ་པར་དགོངས། དེ་ཡང་ཞིང་དེར་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་
 པའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོ་མཚོག་ལ་བཅུན་མོ་སྤོང་ཡོད་པ་ལ་སྐས་མེད་ལ། ལུལ་དེར་
 མཚོ་བརླ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་མེ་ཉོག་བརླ་སྤྱེ་བ་རྒྱལ་པོས་དཀོན་ཅོག་ལ་མཚོད་བ་
 གྱེད་པའི་ཚེ་རྐང་མགྲོགས་ཀྱིས་མེ་ཉོག་ལེན་བ་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་མེ་ཉོག་བརླའི་སྤོང་
 པོ་གཅིག་ལ་ཡལ་གཞོད་ཀྱི་གཤེགས་པ་ཅམ། ལོ་མ་སྤུབ་ཅམ། དེའི་དབྱས་ན་མེ་ཉོག་
 གསུམ་བ་ཅམ་ཞིག་འདུག་པ་ངོ་མཚར་སྤྱེས་ཉེ་རྒྱལ་པོར་གསོལ་པས་རྒྱལ་པོས་
 དེའི་ནང་ལ་རྩུས་སྤྱེས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་ངེས་པ་ཡིན། སྤྱན་བྱངས་ལ་
 མཚོད་གནས་བྱའོ་གསུངས་ནས་དུས་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་སྤོན་བཅུན་མོ་སོགས་འཁོར་
 ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ངོལ་མོ་དང་། བ་དན་ལ་སོགས་བསྐྱམས་ཉེ་ཕྱོན་བ་ན་
 བརླའི་སྤིང་པོ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཁྱེའུ་བཅུ་དུག་ལོན་པའི་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་བ་སྐྱེ་
 མདོག་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བར་རལ་པའི་ཚོད་བན་ཅན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཚོགས་
 ཀྱིས་བརྒྱན་བ་དང་ཀྱི་སྤྱེད་དཀྱིས་བྱས་པ། དེ་དྲགས་ཀྱི་བགས་བ་སྐག་ལ་བཀལ་བ་
 ཞལ་ནས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤིང་དེ་རྗེ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྤོག་བ་
 ཞིག་ཕྱོན་པར་གྱུར་ཉོ། །རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་དད་པས་བྱུག་དང་བཅས་ཤིང་རྟ་ལ་
 མཚོད་པའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་ཉེ་པོ་བྱང་དུ་སྤྱན་བྱངས་མཚན་ཡང་
 བརླ་སྤིང་པོ་དང་བརླ་སྤྱེས་སོགས་གྲགས།

རྒྱལ་པོས་སྤོན་བ་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་སྐྱུལ་བ་འདི་གང་ལགས། མཚན་ཅི་
 ཞིག་གསོལ་ཞུས་པས། སྐྱུལ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་བ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་ལས་སྦྱུལ་པའི་འཕགས་པ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུལ་བྱ་བ་དེ་
ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདེམ་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས། རྗེ་བ་ཉ་ལ་བབས་དུས་རྒྱལ་
པོས་མཚོད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་པས་སྦྱུལ་པའི་ཁྱེའུ་དེས་སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྗེས་སུ་རྒྱན་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་དགོངས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་དུ་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་དུག་ལྡན་འགས་ཤིང་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་
བསྐྱེལ་མེ་ལྟར་འབར་བ་གཟིགས་ཏེ་སྦྱིང་རྗེ་ནས་སྤྲུལ་ཆབ་ཤོར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྲུལ་
གཡས་པ་ནས་སྒྲོལ་མ་དང་གཡོན་པ་ནས་ཁོ་གཉེར་ཅན་བྱོན་ཏེ། སྒྲོལ་མའི་ཞལ་
ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོངས་ཤིག་གསུངས། ཁོ་
གཉེར་ཅན་མས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་སྤྲུལ་གཡེང་མ་མཛད་ཅིག ཁོ་མོ་
ཅག་གཉིས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་ཀྱི་གོགས་བུའོ་གསུངས་ནས་སྤྲུལ་གཉིས་
སུ་ཐིམ་མོ། །

(དཔེ་རིང་ཤོག་གངས་བཅུ་དུག་ནས་ཤོག་གངས་ཀྱིས་བཅད་པའི་སྡེ་ཚན་འགའ་གཞུང་མ་
ཕྱིར་གོང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དོན་གསལ་བར་སྟོན་ཕྱིར་བར་འདིར་བཅུག་འདུག)

(༡༩ བ་༡། ༡༡ འ་༧) ཟ་མ་ཉོག་བཀོད་པའི་མདོར་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ཀྱིས་
རིགས་དུག་ཏུ་འགོ་དོན་མཛད་ཚུལ་སོགས་གཞན་ལས་བྱེད་པར་འཕགས་ཚོས་
མང་ཞིང་། འཕགས་པ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུལ་ཅེས་མཚན་ཐོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་ཀྱིས་པོའི་ལེའུ་ཉེར་བཞི་བ་ལས། བཙེམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་

དག་ཐམས་ཅད་སྲིན་མོའི་སྤྱིང་དེ་ནས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེའི་སྲིད་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ཅེས་
བཏགས་སོ། །ཞེས་དང།

(༡༥ ཉ་༥། ༡༥ འ་༡) དམ་པའི་ཚོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལེ་ལུ་ཉེར་བཞི་བ་ལས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྤྲོ་གོས་མི་
ཟད་བ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་དག་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་
དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་སངས་རྒྱལ་གྱི་
གཟུགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་ཡོད་
དོ། །གང་དག་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷུག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་གཟུགས་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་སེམས་
དབང་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་
ཚོས་སྟོན་དོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས། ཁ་ཅིག་ལ་ཚངས་པའི་
གཟུགས་ཀྱིས། ཁ་ཅིག་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས། ཁ་ཅིག་ལ་བྱི་ཟའི་གཟུགས་
ཀྱིས། ཁ་ཅིག་ལ་གཞོན་སྲིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས། ཁ་ཅིག་ལ་དབང་ལྷུག་ཆེན་པོའི་
གཟུགས་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་དོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་པའི་རྒྱལ་པོས་འདུལ་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་པའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་
དོ། །ཞེས་སོགས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་
སོ། །

དང་མིའམ་ཅི་དང་ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་དང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་བྲེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་
ལྷག་དུ་མ་དག་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟེ་བསྟེང་དུ་བྲུག། ལྷ་མང་བྲུག། རི་
མོང་བྲུག་ཉེ་མཚོད་ཅིང་བརྗེད་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་ནས་
ཚོས་སྟོན་ཉོ། །ཞེས་དང་།

སྤྱན་རས་གཟིགས་སོ་སྐྱེ་སྤྱི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་གས་
བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་འདྲིག་ཉེན་དབང་སྤྱུག་གི་པོ་བྲང་རི་པོ་པོ་ཉ་ལའི་ཅེ་མོ་ན་རིན་
པོ་ཆེའི་ཁང་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྱ་ཉིག་དང་། རོང་བྲུ་དཔག་མེད་གྱིས་སྤྱས་པ།
འོད་གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཁུབ་པ། མེ་ཉོག་འི་ཞེས་པོ་སྤྱ་ཚོགས་གྱིས་ཀུན་ནས་བརྒྱན་
པའི་ས་སྤོགས་དེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། འཕགས་བ་བྲུང་ལྷུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་སྤྱུག་སྤྱུག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་
སྤྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་གཟུངས་ལས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་སྤྱུག་སྤྱུག་སྟོང་ལའི་སྤྱེང་འཕགས་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་སྤྱུག་གི་གཞུང་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་བཞོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་ཞོང་བྲུ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་བ་སྤྱ་ཚོགས་གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སོ་སྐྱེའི་གདན་རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་དག་གིས་འཁོར་བར་བཞོད་ཅིང་དབྲུངས་པ་ལ་
བཞུགས་ཉོ། །ཞེས་དང་།

བྲུང་ལྷུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྱུག་ལག་བ་
སྟོང་དང་མིག་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་སྤྱུག་སྤྱུག་
རི་བྲུ་འདྲིན་ན། བྲུང་ལྷུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྱུག་

གི་གནས་ན་རིན་པོ་ཆེ་བའོད་པའི་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་ན་བཞུགས་ཤིང་བཙུག་ལྷན་
 འདས་རིན་པོ་ཆེ་སོ་སྐྱེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཁྲི་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོག་སྣ་ཚོགས་
 ཏུ་མས་སྤྲུམ་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཏུན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 བཅེགས་པ་ལྟའི་བ་དན་འབྲུང་བ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་སོ་སྐྱེའི་
 ཁྲི་དེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། འཕགས་མ་སྐྱོལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་ཅ་
 བརྒྱད་པ་ལས། དབལ་ལྷན་ཡིད་འོང་བོ་ཉ་ལ། །སྣ་ཚོགས་ཁམས་གྱིས་རྣམ་པར་
 སྤྲུམ། །སྣ་ཚོགས་ལྷོན་པ་བཟ་བ་སྟེ། །སྤྱེ་གཉིས་ཏུ་མས་སྤྲུམ་འབྲིན་པ། །འབབ་ཚུ་སྣ་
 ཚོགས་ཅ་ཅོ་ཆེ། །རི་དྲུགས་སྣ་ཚོགས་རྒྱ་བ་སྟེ། །མེ་ཉོག་སྣ་ཚོགས་རིགས་རྣམས་
 གྱིས། །ཀུན་ཏུ་འི་ཡིས་བཀའ་བ་སྟེ། །སྣ་ཚོགས་ཡིད་འོང་འབྲས་བུར་ལྡན། །ཀར་བ་
 ཏུག་པ་སྤྱི་ཡི་སྤྱ། །མིའམ་ཅི་ཡིས་སྤྱ་སྣན་ལེན། །མྱང་ཆེན་སྤྱོས་པས་ཡང་དག་
 བེངས། །རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཚོགས་རྣམས་དང་། །འི་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་ལེན་
 པ། །སྤྱབ་པ་འདོད་ཆགས་གྲུབ་རྣམས་དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཞན་
 དང་། །ས་བཅུའི་དབང་སྤྱུག་མགོན་རྣམས་དང་། །འཕགས་མ་སྐྱོལ་སོགས་ལྟ་ཕོ་
 རྣམས། །རིག་པའི་རྒྱལ་ཕོ་སྣོད་རྣམས་གྱིས། །ཏུག་ཏུ་ལེགས་པར་བསྟེན་པ་ལོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་།

རྒྱལ་ཕོ་བཀའ་འབྲུམ་ལེ་འུ་བཅུ་བ་ནས། ཕོ་གྲང་རི་བོ་བོ་ཉ་ལའི་རྩེ་ཕོ་ས་
 ལྷོགས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དང་། དུལ་དང་། ལུ་ཉིག་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་།
 ཏུང་དང་། མན་ཤེལ་དང་། རྒྱ་རུ་དང་། ཨ་སྤྱུ་གར་བ་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ཉོག་གི་
 རྣམ་པ་བསྤྲུང་། །ཀུ་སྤྱད་དང་། །བུ་རྒྱ་ལྷོ་ག་དང་། ཅམ་པ་ག་དང་། །ལྷ་རན་མེད་པ་

དང། བ་བྱ་གཤམ་དང། མཚུ་གཤམ་དང། བ་ལི་ད་དང། སི་བྱ་གཤམ་རྟེ་དང། ཀེ་ས་ར་
 དང། མདོག་མཛེས་དང། མདོག་མཛེས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་གང་བ། དཔག་
 བསམ་གྱི་ཤིང་འབྲས་བུ་དུ་མས་གང་བ། བུའི་ཚོགས་མང་པོ་སྐད་སྙན་པར་སློབ་པ།
 རི་དྲགས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་མང་པོ་ཡོད་པ། རི་བོ་དེ་ལྟ་བུ་བཟ་ཤིས་པ།
 སྤྱན་ཆེ་བ། ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། རི་དེའི་ཚེ་མོ་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་
 གཟིགས་དབང་སྤྱུག་གི་པོ་བྲང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་གྱི་ཁང་པ་བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་བཞི་
 བ། ཀ་བ་བཞི་བྱུག་པ། རྩོགས་བཞིར་རིན་པོ་ཆེའི་སྣ་བཞི་ཡོད་པ། མཉམ་པ་ཆ་
 མཛེས་པ། ཉམས་དགའ་བ། བཟ་བ། བརྟན་པ། ལྟ་བུ་སྤྱུག་པ། རེམ་སྐྱས་བཞི་དང་
 ལྷན་པ་དབངས་སུ་དཔག་ཚད་གསུམ་ཡོད་པ། རྒྱར་དཔག་ཚད་ལྔ་ཡོད་པ། རོས་
 དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེལ་ལས་བྱས་པ། རོས་གཉིས་པ་དདུལ་ལས་བྱས་པ། རོས་
 གསུམ་པ་བརྒྱ་རྩ་གཡས་བྱས་པ། རོས་བཞི་བ་ཨི་རྩ་རྩེ་ལ་ལས་བྱས་པ། རྒྱར་བཞི་
 པོ་རིན་པོ་ཆེ་མཚད་ལས་བྱས་པ། རོག་གི་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་ཀེ་ཀེ་བྱ་ལས་བྱས་པ།
 ལྷེང་རིན་པོ་ཆེ་མཐོན་མཐིང་ལས་བྱས་པ། མདའ་ཡབ་དང་པོ་གསེར་ལས་བྱས་པ།
 རྒྱ་འཛིན་གཉིས་པ་དདུལ་ལས་བྱས་པ། རྒྱ་འཛིན་གསུམ་པ་གཡུ་ལས་བྱས་པ། ལྷ་
 ཉིག་གི་བྲ་བ་དང་བྲ་བ་བྱེད་པས་བརྒྱན་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱས་
 པའི་བྲིལ་བུ་གཡེར་ཁས་གཡོགས་པ། རྲིལ་བུ་ལ་ལ་ཞི་འབྲུང་དུ་བརྟུག་ནས་དང་གྱི་
 རྒྱན་པོ་དུ་མས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ། མེ་ཉོག་གི་རྒྱན་པོ་དུ་མས་གཡོགས་པ། ཁང་
 པ་དེའི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བུའི་གཞི་ལ་དདུལ་ལྷན་མའི་ཡི་གེ་བྱུག་མ། ཨོ་མ་ཉི་
 པ་རྟེ་ལྷོ། ཞེས་པ་འབྲུང་དུ་དོད་པ་ཡོད་དོ། དེས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འགྲོ་བ་

མང་སོའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁང་པ་དེའི་དབུས་ན་སེལ་ཤིང་ཞི། ཉི་ཟླ་སརྩའི་
གདན་མཛེས་པ་བཟ་བ་བཤམས་ནས། དེ་ན་ལྟ་དང། ལྷ་དང། གཞོད་སྦྱིན་དང། དེ་
བ་དང། ལྷ་མ་ཡིན་དང། བམ་མཁའ་ལྡིང་དང། མིའམ་ཅི་དང། ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་སོ་དང།
མི་དང་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་འཁོར་འདུས་པ་མང་སོ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྦྱོན་རས་
གཟིགས་ཁྱོད་ལ་དགའ་བ་དང་གུས་པས་གནས་སོ། །ཞེས་དང།

ཁོ་སྤུ་བརྒྱ་ཅའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་སོ་སརྩ་སྤུ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་འཁོར་
དུ་མར་དབང་བྱེད་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆར་མ་བབས་པར་སྤྱལ་གེ་ཆེན་
སོ་བྱུང་བས། སྤྱེ་སོ་རྣམས་རྒྱ་འཕྲོག་གསོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་རུངས་པར་གྱུར་བ་
ན། རྒྱལ་སོའི་མི་ལམ་དུ་ར་རྟའི་ནགས་ཀྱི་སྦྱིལ་སོ་རབ་ཏུ་དཀར་བ་ཞིག་ན་དགོ་
བསྟེན་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་མདོག་དཀར་སོ་སྤྱི་ལི་བ་སྤྱི་ར་དཀར་སོ་མེ་ལྷེ་རིས་
སུ་འབྲིལ་བ། སྦྱིན་མཆོམས་སུ་སྦྱ་དཀར་སོ་དུང་གཡམས་འབྲིལ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ནས་གསོལ་བ་ཐོབ་དང། དེ་ཉིད་རི་སོ་སོ་ཏ་ལར་སོང་
སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་སོ་གདན་དངས་ན་ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲོན་པར་འགྱུར་
བས། འབྲོན་པ་ཙམ་ཀྱིས་ས་སྤོགས་མཐའ་དག་ཏུ་བདེ་ལེགས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལོ་
ལེགས་པ་ནད་ཞི་བ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་སོགས་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། བགས་
ཀྱི་དགོ་བསྟེན་དེ་རྗེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་སོ་ལ་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་
སྦྱའི་དུང་དུ་འགྲོ་བར་མི་འོས་པ་མིན་པས་ཁས་སྦྲངས་སོ། །དེས་རྗེ་རྗེ་གདན་ཀྱི་
དགོར་ཚང་ནས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ། །ཁ་བྱང། ལྷིང་བྱང། ཞེ་བྱང་དང་བཅས་ཁྱེད་ཏེ་
འཚོ་བའི་ཆ་རྒྱེན་དང་བཅས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་ཚོང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་

ནས་སོང་བ་ལས་རིང་ཞིག་ནས་ལམ་སོ་སོར་སོང་སྟེ་ཚོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ལྷན་བཅས་ནས་རྗེ་ལྷུང་ལོས་པའི་སྐྱེས་པ་ལོ་དག་ཀྱང་རྗེ་སོ་ལ་འབྲུལ་བར་བསྐྱར་ཏེ་
དེ་རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་དུ་ལྷགས། དགེ་བསྟེན་གྱིས་ལམ་ལོགས་པ་ཞིག་ན་ཡང་
བ་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སོང་བས། རྣམས་ཁྱེད་རིང་པོ་ཞིག་ན་བྲག་ཁྱེད་རྩེ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཏུ་རྒྱབ་མོ་འདུག་ནས་ཟས་ཐོས་ཏེ་ཡིད་གདུང་བས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ལ་
གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། རྒྱོགས་དང་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་མི་དགའ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་
ལས་གཉིད་ལོག་པའི་མི་ལམ་ན་སྤྱིན་གྱི་གོ་བར་ན་ལྷགས་གྱི་ལུ་གུ་བརྒྱུད་ལག་
བས་འཐེན་པ་ན་ལྷ་བ་དེ་རྒྱལ་པོའི་སོ་བྱང་དུ་བབས་པ་སོགས་ལྟས་དགེ་བ་དུ་མ་
མཚོང་ནས་གཉིད་སད་པས་དགའ་བ་ཁྱེད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་
ཚེན་སོས་རྗེ་སོ་གདན་འབྲེན་པ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཡིད་དམ་བཅས་ཏེ། ལྷ་སྤྱོད་ལུ་བ་
ཅམ་དང་། རྟེན་པ་རྒྱབ་ཅམ་དང་། མགྱིན་པ་རྒྱབ་པ་ཅམ་ཉིན་དུ་མ་བཀལ་ནས་སོང་
ངོ། །

གཡང་ས་རི་པོ་གཅིག་ཅམ་དང་། རི་པོ་བརྒྱ་ཅམ་པ། ཉི་ཤུ་ཅམ། བཞི་བརྒྱ་
ཅམ་གྱི་དབངས་ཡོད་པའི་གཡང་ས་ལས་རིམ་གྱིས་བབས་ཤིང་འདྲེགས་ནས་སོང་
ངོ། །མཚོ་ཚེན་སོ་ཞིག་གིས་བར་ཚོད་ནས་མ་ཐར་བར། ལམ་ཡིག་བལྟས་པས། རྗེ་
བརྩམས་པ་སྐྱོལ་མར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅེས་བྱུང་བས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། ལྷུང་མེད་
ཀླན་མོ་ཞིག་གིས་གྲུ་བཏང་ནས་བཀལ་ལོ། ཀླན་མོས་སྐྱེས་པ། ཁྱོད་རྗེ་སོ་སྐྱེན་རས་
གཟིགས་དད་པས་མཇལ་བར་འདོད་ན་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལའང་འཚོ་བར་མ་གྱེད་ཅིག
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་སོའི་རྗེ་སོ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཡང་བ་གང་

དུའང་སྐྱེས་པའི་དེད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཆོ་
བར་བྱེད་པ་ལ་ལན་མ་བྱེད་ཅིག་གསུངས། དགེ་བ་སྦྱོར་གྱིས་ལམ་ཐག་རི་ཅན་ན་
སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཀྱིས་བསམ། ཆེན་པོས། བྱེད་མི་ཤེས་པ་ཁྱོད་གྱིས་ལམ་
ཐག་ཀྱིས་ནས་ཅི་བྱ། འཁོར་བའི་ལམ་ཐག་རི་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ནས་སོང་བ་ལས་ལམ་དུ་གཅེན་གཅེན་མི་བསྐྱེད་པ་དང་འཕྲུང་གྲང་
ཆེན་པོས་བཞུགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་བྱས་པས་གཞོན་པ་མ་བྱུང་། དམ་གྲོགས་སྤྱི་བའི་
བཞོན་མི་རྣམས་ལས་བར་ཆོད་པའི་ཆེ་ལམ་ཡིག་བསྐྱེད་པས། རྟ་མགིན་བྱེད་པར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱུང་ནས་དེར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཞིག་འོངས་ནས་
ཐམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་སོང་དོ། །

སྐྱེས་པའི་ཆེན་པོ་དང་མཇུག་པར་འདོད་ན་སྐྱེས་པ་ལ་མ་དད་པར་
མ་བྱེད་ཅིག ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྩོམ་པའི་སྐྱེས་པའི་ལྷན་ལ་ཁྱེད་པ་ལས་ཁྱོད་འདུལ་བ་ལ་
སྤྱི་བའི་གསུགས་གྱིས་ཅི་བྱར་ཡང་མེད་པས་སྐྱེས་པའི་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུད་པས་ཉེ་བཏང་
བ་ཡིན་ནོ། །དུས་ནས་ཡང་སྐྱེས་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཞོག་སྐྱེས་པས་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་མ་འདེབས་ཤིག རང་གི་ཡུལ་བཞག་ནས་
ཡང་བའི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས་སོང་བ་ལས། བསམ་པ། རང་འདི་ཅམ་དུ་དཀའ་བ་སྐྱོད་དགོས་པ་འདི་རྩོ་
བོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་དུ་ཡིན། རྩོ་བོ་སྐྱེས་པ་ཐབས་གསུང་མཁན་འདི་སྐྱེས་པའི་ཡིན་
པས་སྐྱེས་པའི་ཉིད་བདག་ལ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པའི་བསྐྱེད་པར་ཟད་དོ་སྐྱེས་པ་ལས།
སྐྱེས་ཀྱི་ཆོག་བྱེད་ནས་བསམ་པ་དེ་སྐྱེད་ལོག་ ཡང་ནགས་མ་སྐྱེས་པོར་མེ་ཤོར་བས་

ཁྲོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་འབར་ཉེ་འགྲོ་ས་མ་རྟེན་པས། ལམ་ཡིག་བལྟས་པས།
ཁྲོག་ཉེར་ཅན་མ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅེས་བྲུང་བས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ནམ་མཁའ་ལ་
སློན་འདུས་ཆར་བབས་ཉེ་འབྲུག་གི་སྐྱ་ལས། ཁྲོད་རྒྱལ་པོ་དང་རང་གི་ཡུལ་མིར་ཁོ་
བའི་སེམས་མ་སྐྱེད་ཅིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན། རྒྱལ་པོ་དང་ཡུལ་མིས་ཁྲོད་སངས་རྒྱལ་
མཇུག་བར་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ལ་པ་དང་མའི་འདུ་ཤེས་ཞོག་ཅིག རྒྱལ་
པོས་དེ་ན་དུ་གཞོ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མ་སྐྱེད་ཅིག དག་བསྐྱེན་གྱིས་ངས་རྗེ་
ཅམ་ཕྱིན་ན་རོ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མཇུག་དེས་པས། སློང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་ན་
ཡོད་པ་དང་མཇུག་བར་འགྲུར་འོག་སྲུངས།

དེ་ནས་སོང་བ་དང་དེ་པོ་པོ་ཉ་ལ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་སླེབས་པ་ན་དེ་པོའི་ངོས་མེ་
ལོང་ལྟར་གཟར་བར་གྱུར་པས། འགྲོ་མ་ཤེས་པར་ལོ་གཅིག་བསྟན་པས། དོན་ཡོད་
ཞགས་པ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅེས་བྲུང་བ་ལྟར་བྱས་པས་རྩ་ཐག་གི་ཞགས་པ་སྐྱས་ཀྱི་
གདང་བྱ་ཅན་ཞིག་བྲུང་ནས་དེ་ལ་འཛེགས་པས་དེས་འགའ་ནི་རྟེན་པ་ཕྱིར་ཐལ་
ནས་སྐྱུང་ལ་ཁད་དང་། དེས་འགའ་སྐྱ་བར་འཛེག་ཀུས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། རྒྱལ་པོ་
སྐྱ་སྐྱ་ལ་དབང་པོ་ཆེས་བསྐྱལ་ནས། ང་འདི་ཅམ་དུ་སྐྱག་བསྐྱལ་སྲོང་དུ་བཅུག
གལ་ཉེ་རོ་པོ་ཕྱོན་ཀྱང་དགའ་བ་སྐྱུད་པ་ནི་རྒྱལ་པོས་མི་མཚོང་བས། དེ་ན་དུ་གཞོ་
བའང་ཅང་མི་འོང་སྐྱམ་པ་ལས། ལོང་གི་འབྲུག་གི་སྐྱ་དེ་བཞུགས་ཞི། དེ་ནས་པོ་ཉ་
ལའི་ཅེ་མོ་ན་པོ་བྱང་དེ་ན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་པ་ལས་ཀྱུབ་པ་སྐྱར་ནམ་ཡང་མཚོང་མ་
སྲོང་བའི་གནས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདུག་གོ།

དེ་ན་རོ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཚོས་འཆད་པའི་བྲི་དཀར་པོ་གདུགས་དེམ་པ་

དུ་མ་ལུབ་པ་ཞིག་མཐོང་ནས་དེར་སྤྱོད་པས་ན་ལུན་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་བར་ཚོད་པའི་
ལམ་འཚོམ་ནས་མ་རྟེན་པ་དང་། ལྡོག་ཤིང་གི་ཅེ་མོ་ནས་ཁྲིའུ་ཞིག་གིས། སྤྱི་སྤྱོད་
མ་ལུག་པོས་རབ་ཏུ་གཞུགས། །ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ན་ལུན་དེ། །སྤྱོད་རྗེ་དམན་པས་
ལམ་ཡང་འཚོལ། །ཤེས་རབ་ཉི་ཚེ་བས་ཅི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
བསམས་ནས་སྤྱི་ག་བཤགས་དང་སྤྱོད་རྗེར་འབད། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཤུན་པར་
བྱས་པས་སྤྱང་ལམ་མཐོང་ནས་ཁྲིའུ་དུ་སྤྱོད་པས་པ་ལས། རོ་བོ་ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
འཁོར་དང་བཅས་པ་གཤེགས་ཐེན་ནས་མེ་ཏོག་འཐོར་ཏེ་འདུག་གོ། །

ཉི་མ་དུ་མར་ཤིང་ཏོག་གིས་འཚོ་ཞིང་སྐྱུག་ཀྱང་རོ་བོ་འབྲོན་དུ་མ་བཏུབ་པ་
དང་། ཡི་ལུག་རྟེ་སྤོ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེམ་སྐྱས་ཅན་ཞིག་འདུག་པའི་སྤྱི་གས་ལ་
འདུག་རྟེ་མགོ་སྤོ་ལ་བསྟན་དེ་ཉལ་བས། གཉིད་ཀྱི་ནང་ན་མི་རེད་དཀར་བོ་དུང་སོ་
འཁོར་མར་ཡོད་པ་ལ་སྤྱོད་ལུག་སྤོན་པོ་ཅན་ཞིག་ན་རེ། ལུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་གང་
གྲགས་པ། །སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བྱ། །གང་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱོད་བཅེ་བྲལ། །དེ་ནི་
སངས་རྒྱས་མཐོང་ཡོད་མིན། །ནམ་ཞིག་འགོ་བ་སྤྱོད་རྗེས་ལྲལ། །དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་
འདྲེན་པ་མཐོང་། །སྤོ་བའི་ཞབས་ལ་མགོ་བསྟན་ཀྱང་། །བཅེ་མེད་སྤྱོད་པ་མི་མཐོང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གཉིད་སངས་ནས་བསམས་པ། ད་དུང་ངས་སྤྱོད་རྗེ་བསྤོམ་པ་
མཐར་མ་སྤྱོད་པས་རོ་བོ་མི་མཐོང་བ་བསྟན་གྱི། ད་དུང་སྤྱོད་རྗེ་སྤྱང་དགོས་སྤྱོད་རྟེ་
སྤྱང་པོ་བྱང་གི་སྤྱོ་རོལ་རྒྱང་རིང་པོར་སོང་སྟེ། སྤྱི་ལ་ལུ་ཞིག་བཅས་ཏེ་སེམས་ཅན་
མ་ལུས་པར་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྤོམས་སོ། །

རི་ཞིག་ན་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུས་ནས་མ་བཙོས་པའི་བསམ་པ། རོ་བོ་

ཞིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཞེས་དང་།

སངས་རྒྱལ་ཞི་བ་དང་གསང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རིའི་རྩ་
 བར་སྐོལ་མ་སྐུའི་ཚོགས་ལ་ཚོས་སྟོན་པ། རྟེན་པར་ཁོ་གཉེར་ཅན་སྣ་མིན་དང་གོད་
 སྐྱེན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཚོས་སྟོན་པ། ཅེར་འཕགས་པ་བཞུགས་པར་ཁོང་རྣམ་གཉིས་
 ལས་མ་དག་པར་རྩ་བར་རྒྱལ་ལོ་བ་ལང་ལྷ་འཚོ་ག། རྟེན་པར་བྱ་མོ་ལྷག་ལྷ་འཚོ་ག།
 ཅེར་འཕགས་པའི་རྩོ་སྐྱུ་ལས་མ་མཐོང་ཞེས་དང་། མན་ལུང་གྲུ་རུ་དང་མཁུན་བཅེ་
 ལོ་རྩེ་བ་སོགས་ནས་ཀྱང་གོང་གསལ་རྣམས་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཅམ་གསུངས་
 ལིང་། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ན། མ་ག་
 རྟེན་སྟོན་བེ་དའི་ཡུལ་སོགས། དའི་སྟོན་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བའི་འབྲམ་ན་སྤ་ཁི་
 མརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཆེན་གསུམ། དེ་དང་ཉེ་བར་དཔལ་སྤན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་
 མཚོད་ཉེན། དའི་ཡང་སྟོན་འི་པོ་གྲུ་འཛིན་གང་ཟག་འཕགས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལས་སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོས་བཤོད་པའི་ཡུལ་མིན་པར་མཐའ་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱོར་བའི་དབྱུས་སུ་འི་པོ་
 དབངས་མཐོ་བ་མེ་ལོང་སྤར་གཟར་བ་དབངས་སུ་དཔལ་ཚད་གསུམ། རྒྱར་ལྡོ་ཡོད་
 པའི་རྩ་བར་འཕགས་མ་སྐོལ་མས་སྐུའི་ཚོགས་དང་། རྟེན་པར་ཁོ་གཉེར་ཅན་མས་
 ལྷ་མིན་ལ་ཚོས་སྟོན་པའི་ཅེར་རིན་པོ་ཆའི་གོང་བཤོད་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྤན་
 སུམ་ཚོགས་པ། རྟོན་སྟོང་སྤག་ཡོད་པའི་དབྱུས་སུ་པོ་གྲུ་བཞི་བ་ཕྱོགས་བཞིར་སྐོ་
 བཞི་ཡོད་པ། ཕྱོགས་མདོག་ཤར་ཤེལ། ལྟོ་བེ་རྒྱུ་སྟོན་པོ། ལུབ་བརྒྱ་རྩ་ག་གྲང་དང་
 མཚམས་སྤར་ལ། འོག་སེར་པོ། རྟེན་སྟོན་པོ། མདའ་ཡབ་བེ་རྒྱུ་ལེ་གཞིར་དུལ་
 ལུན་མའི་ཡིག་རྒྱག་འབྲུར་དོད་རུ་ཡོད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གསེར། གཉིས་པ་

དབུལ། གསུམ་པ་གཡུ། ལྷ་ཉིག་དང་འཛིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བྲ་བྲ་བྲེད་ཀྱིས་སྤྲུས་
པའི་ནང་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ན་བརྒྱའི་སྤོང་པོ་སོགས་མཚོན་པའི་རྣམ་དང་། བྲ་
དང་བྲུང་བ་སོགས་འདབ་ཆགས་དུ་མས་སྤྲུས་པ། དེ་བའི་བྲ་མོ་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་
མང་པོ་སྤྱི་གར་གྱིས་ཅེ་བ། བརྒྱའི་སྤོང་པོའི་སྤྲེད་འཛིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཚོན་པོ། དེའི་སྤྲེད་
གཏུགས་དཀར་པོ་དུ་མ་ཕུབ་པའི་དབུས་སུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། བད་
སྤོང་ཚུང་བ་རེས་བཏེགས་པར་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྲུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྷ་དང་སྤྱི་བྲི་བ་གཞོན་སྤྱི་ན་མིའམ་ཅི་ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་
སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་པོ་བསྐྱོར་བཞིན་དུ་བཞུགས་སོ།། །།

གསུམ་པ། རྒྱ་གར་འབྲུག་པ་འདི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུན་རིམ་གཞིགས་
 རྒྱ་ལྷན་སྐྱུལ་མོ་ཏུ་གཞོན་པ་འདི་ཚུལ།

༡ ་ རྒྱལ་པོ་འདི་གཉེན་དཔང་ལྷུག

དེ་སྐྱུར་རྒྱལ་ཀུན་སྦྲིང་རྗེའི་རང་གཞུགས་འབྲུག་པ་སྐྱུན་རིམ་གཞིགས་དཔང་
 ལྷུག་དེས་དག་དང་མ་དག་པའི་འདི་གཉེན་ཁམས་མཐའ་དང་སྤྲ་མེད་པ་ན་གང་ལ་
 གང་འདུལ་གྱི་སྐྱུལ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་
 རྒྱལ་པ་མཛད་པ་ཡས། རྒྱ་གར་ཏུ་སྦྲེ་བ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ལགས་ཆེ་བ་མོ་ཏུ་གཞོན་པའི་
 དང་པོ་རྒྱལ་པོ་འདི་གཉེན་དཔང་ལྷུག་གི།

(༣༠ བ་༣། ༤༩ འ་༧) ཡུལ་སྐྱུ་གཅན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་དབྱེས་རྒྱ་ཞེས་བྲ་བ་
 མོངས་སྐོད་ཆེ་ཞིང་བཅུན་མོ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་སྐས་མེད་པས་བྲམ་ཟེ་མོ་
 གཅིག་ལ་མོ་བཏབ་པར་དེ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱུ་ལ་མཚོད་ན་འོང་ཟེ་བ་བཞིན་བྲས་པས།
 བཅུན་མོ་རྣམས་གྱི་ཐ་ཆུང་བྱི་མ་མེད་ཅེས་བྲ་བར་བྲ་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་
 བཏུམས། བྲམ་ཟེ་སྐྱུ་ལ་མཐོན་པས་ཤིན་ཏུ་བྲ་ཤིས་ཟེ་མཚན་འདི་ག་
 ཉེན་དཔང་ལྷུག་ཏུ་བཏགས། བཅོས་སྐོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྲས། རྒྱལ་བྲ་བསྐྱུང་བ་དང་།
 ཅེད་མོ་ཅེ་ག། ལུ་ཞོ་ལྷུད་ལ། བང་ཏུ་འཚོ་བ་སོ་སོར་མ་མ་ལེ་བསྐོས། རྒྱལ་བྲ་པོ་

བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་རིག་བྱེད་དང་སྐྱེ་ཆུལ་ལ་བྱང་བར་བྱུང། ཡབ་ཀྱིས་པོ་བྱང་
བཅེགས་ནས་གདན་སར་འདོན་པར་བཅུམས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་སློན་དུ་རྫོགས་པ་བྱེད་
གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ལེ་ཤེས་འོད་མཚན་ཏོག་གི་སྦྱོན་སྲར་མཚོན་པ་འབྲུལ་
བར་བྱོན། ལམ་དུ་བུ་མོ་གཉིས་དང་བྲད། མེ་ཏོག་ཕུམ་བཅུན་མོ་བྱེད་པའི་སློན་ལམ་
བཏབ། རྒྱལ་པོའི་སྦྱིན་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པར་ཁས་ལྷོངས། རྒྱལ་བུ་དང་འབྲོགས་ཏེ་
གསུམ་གས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་དུ་གཤེགས། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད།

དེ་ནས་རང་ཕྱལ་དུ་ལོག་པའི་ལམ་ཁར་རྒྱལ་བུས་བུ་མོ་གཉིས་ལ་ཡབ་ཕྱུམ་
མིང་ཕྱལ་སོགས་ཇིས་པས་བུ་མོ་གཅིག་གིས། ངའི་ཕྱལ་གྲགས་པ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་
གྲགས་པའི་འབྲུང་གནས། ཁོ་མོ་རང་ཉི་ཟླ་སློན་མ་བུ་བ་ཡིན་ཟེར། གཅིག་ན་དེ།
ཕྱལ་བརྒྱ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་མ་མེད་པ། མིང་ནམ་མཁའའི་སློན་མ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་
ནས་རྒྱལ་བུས་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཡབ་མོ་སོང་སློན་པོ་ཏྲ་བ་བརྒྱ་དེ་རིན་དང་བཅས་
བརྗོད་ཏེ་གཉིས་ཀ་བཅུན་མོར་བསྐྱུས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བུར་རྒྱལ་
སྲིད་སོག་པ་ལ། རྒྱལ་བུ་མི་དགའ་ནས་བལྟམས། ཅི་ཡིན་བུས་པས། ང་ཉིད་ཡབ་
ལ་ལྷ་བ་གཅིག་གསོལ་ན་གནང་ངམ་ཟེར། ཅི་འདོད་པ་བུ་ཡིས་མ་བལྟམས་
གསུངས་པས། སེམས་ཅན་དབུལ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པ་འདི་རྣམས་སྡིང་རྗེ་བས་གཏེར་
མཚོན་རྣམས་བདག་ལ་སློལ། སྡིང་མེད་ལ་སྡིང་པོ་ལེན་སྲིད་སྦྱིན་པ་བྱེད་པར་སློའོ་
ལུས་པས། ཡབ་ཀྱིས་ཅི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སློང་ཅིག་ཅེས་པའི་ལྷང་ཐོབ། མྱོང་གི་
སློབ་ཞིང་སྦྱིན་པའི་ཁང་བ་བཅེགས། དཔག་ཚད་སློང་ཚུན་གྱི་སེམས་ཅན་གོས་
འདོད་པ་ལ་གོས། ཟས་འདོད་པ་ལ་ཟས། རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཞོན་པ་འདོད་པ་ལ་དེ་

བཞིན་ཏེ་གང་ལ་ཅི་འདོད་ཐམས་ཅད་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་པངས་མེད་དུ་བཏང་སྟེ་སའི་
སྟེང་ཐམས་ཅད་གྲགས་པས་ཁྲུབ་པར་བྱས་སོ། །

བཙུན་མོ་ཉི་མའི་སྟོན་མ་ལ་སྲས་གཅིག་འབྲུངས་པར་འོད་ཟེར་ཏོག་ཅེས་
བཏགས། དེའི་ཚེ་མཐའ་འཁོབ་བྱེ་མ་ཤིང་དུང་གི་རྒྱལ་ལོ་ཤིང་ཁྲི་ཅན་བྱ་བ་མ་
དུངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དེས། རྒྱལ་ལོ་སྤྲོད་བྱངས་རྒྱ་ལོ་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
གཞན་ལས་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྲངས་ན། རང་ཉིད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་ཤིང་
རྒྱལ་བུ་འདིག་རྟེན་དབང་ལྷན་གྱི་གྲགས་པ་ཉམས་པར་རིག་སྟེ་ཐབས་གྱིས་སྟོང་
བར་བཏང་། རྒྱལ་བུས་ཀྱང་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོགས་སྤྱིར་པངས་པ་མེད་
པར་བྱིན་ཏེ་སྟོང་བ་ལོ་འགྲོས་སུ་བཅུག། དེ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་
སྟོན་རྣམས་གྱིས་གོ་བས་ཐམས་ཅད་ཏེ་ལས་ཏེ་བརྒྱལ་བར་གྱུར་རྗེས་མཐའ་དག་
བགྲོས་ཏེ་འཕྲིན་པའི་ལྷོ། ལེན་པ་པོའི་ལག་པ། ལྟེར་མཁན་གྱི་མགོ་བོ་གཙོད་པའི་
ཁྲིམས་བྱེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་། ཡབ་གྱིས་དེ་བཞིན་མི་རིགས་པས་མི་མེད་འདྲའི་
ཡུལ་བདུད་རི་ནག་ལོ་བུ་རོག་སྤྲོ་ཅན་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྟའི་བར་སྐྱབས་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ཤིང་། སྲས་བོས་ཏེ། ཁྲོད་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་བྱིན་པ་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཆེས་
པས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བར་གྱིས་སོགས་གྱི་ཁྲིམས་བསྐྱབས་ནས་ད་ལྟ་སོང་ཞིག་
གསུངས་པས། སྲས་ན་རེ། ཡབ་གྱི་བཀའ་མི་བཅག་འོན་ཀྱང་མདང་ནམ་མཁའི་
སྟོན་མ་ལ་བུ་ལོ་གཅིག་བཅས་པས་ཞག་བདུན་སྤྱིན་པ་གཏོང་བར་བྱ་བེད་བ་བཞིན་
གནང་། དེར་རྒྱལ་བུས་བཙུན་མོ་གཉིས་ལ་ཡང་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་མི་རིགས་ཚུལ་
རྒྱ་མཚན་དུ་མའི་སྟོན་མ་བཞེད་ཀྱང་བརྗོག་མ་རུས་པར། བདག་ཅག་གི་སྟོག་ལ་

བབ་རྒྱུན་པའི་གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་འབྲེལ་མི་སོད་པས་རྒྱལ་བུ་གར་ཤོན་དུ་འགྲོ་
བར་སློོ་ཐག་བཅད། དུམ་ལ་སྤྱི་ལུག་བཅའ། མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སོང་ནས་མངལ་བའི་
སློོན་ལམ་བཏབ།

དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་ཉིད་ཆེབས་པའི་རྟ་གཅིག་བཅུན་མོ་གཉིས་ལ་རྟ་དེ། བཟའ་བ་
སྤང་བོ་ཆེད་རྒྱལ་ཁལ་གཅིག་རྣམས་བརྗོད་ས་ས་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་རྟ་ལ་ཆེབས།
སྤམ་གཉིས་བཅུན་མོ་དེས་བར་དུ་བཏབ་སྟེ་ཐོན་བ་ན། བཅུན་མོ་སྤྱི་བརྒྱལ་སྤྱི་ཉིག་
གི་ཚུན་བོ་དེ། རྒྱལ་སྤོན་ལྷག་ལུས་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་དེ། དུམ་མི་རྣམས་གྱིས་རིན་
པོ་ཆེ་སྤྲོ་དེ་རྣམས་སྤུལ། རྒྱལ་བུས། ཡབ་ཡུམ་རིན་ཅན་གཉིས་དང་བལ་བའི་
ཚོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པ་མང་འགྲུང་བར་ཤོག། །ཅེས་སོགས་གྱི་སློན་ཚིག་
གསུངས། སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་སྟེ་སྤྱུགས་འདོན་བ་སོགས་འབྲེང་བའི་རྣམ་འགྲུང་དུ་མ་
བརྟན་ཉེ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་བསྐྱལ། དེ་ནས་སོང་སོང་བ་ལས་བམ་ཟེ་དབུལ་པོ་
གསུམ་གྱིས་སྤུག་བྱས་ཉེ་རྟ་གསུམ་པོ་བསྐྲངས། དགྲེས་བཞིན་དུ་སྤུལ། དེ་ནས་
ཡབ་ཡུམ་གསུམ་ག་སྤང་བོ་ཆེད་ཆེབས་ནས་ཤོན་པས་དབུལ་པོ་གཅིག་དང་སྤྱད་དེ་
སྤང་བོ་ཆེ་སློང་བ་ལྟར་བྱིན། དེམ་བར་བྱིན་པ་ན་མི་སྤྱི་བུ་སྟེ་ཁྱེ་ཁྱེད་སྤྱི་བོས་བྱིན་
ཟེར་བ་བཞིན་གནང། རྒྱལ་བུས་སྤྱི་བུངས་བཅུན་མོ་གཉིས་གྱིས་སྤམ་འགྲུང་ཉེ་བྱོན་
བ་ན། ལམ་དུ་བུ་མོ་བདུན་གྱིས་བཟའ་བཏུང་ཞིས་པོ་བྱིན། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་
སྤམ་གྲོང་ཁྲིར་བཟང་པོར་སྤུལ་ཉེ་བསྟེན་བཀུར་བྱས། བདུད་དེ་དང་ཉེ་བ་ན་ཚུ་ཆེན་
པོ་ཞིག་འདུག་པར། དེད་རན་སློང་རྣམས་ལ་ལམ་ཐོང་གསུངས་པས། ཚུ་ཡང་ཆད་
མང་ཆད་ལ་སོང་སྟེ་ཐོན། དེ་ནས་མི་མེད་འདྲའི་ཡུལ་དེར་སྟེབས། དེ་ཡང་སྤྱི་ནི་

དེར་བརྒྱ་འདབ་མ་སྟོང་ལྡན་ཞིག་སྤྱེས། མེ་ཉོག་རེར་སངས་རྒྱལ་སྟོང་བཞུགས་པ་
བྱུང་བས། བྱག་སྟོང་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་། །ཞེས་པའི་བསྟོད་པ་འདི་
ལུལ་ཞིང་སྟོན་ལམ་དབག་ཏུ་མེད་པ་འདེབས་པར་མཛད།

དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་དང་གཞོན་སྤྱི་ན་དབལ་འབར་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་
སེམས་བརྟག་པའི་སྤྱིར་བྲམ་ཟེར་སྐྱུལ་ཉེ་བཅུ་མོ་གཉིས་བསྐྱེད་པས། སངས་པ་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན། གོམ་པ་བདུན་བདུན་མིད་དེ་སྐར་ཡང་རྒྱལ་པོར་ལུལ།
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མཐུས་བྲམ་ཟེར་བྱིན་པའི་མིང་སྤིང་ཡབ་ལེས་རྒྱལ་པོར་བཙུངས་ཉེ་
རང་གི་ཡབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྤེལས། ཚ་པོ་དང་ཚ་མོ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་ནས་ལྷས་
བྱས་པར་པར་གྲངས་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཞིབ་པར་དྲིས་སོ། །དེ་ནས་ཡབ་ཤིན་ཏུ་
འགྲོད་དེ་འཕྲིན་ཡིག་བརྒྱུད་པ་ལྟར། མི་རིང་བར་རྒྱལ་བུ་འཛིག་ཉེན་དབང་སྤུག་
ཡབ་ལུམ་བདུད་རི་ནས་སྤྱིར་ཐེབས། ལམ་དུ་བྱེ་མ་ཤིང་ལུལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་ལུག་
བྱས། འགྲོད་བཞགས་བརྗོད། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་སྐར་སྤུལ། དེ་ནས་རང་གི་ལུལ་དུ་
རྒྱལ་སྟོན་འབངས་གསུམ་གྱིས་བཞོན་པའི་བྱང་བར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་བསུ་
བ་བྱས། ཡབ་ལུམ་གཉིས་དང་མཛད། ལུག་ལ་འཇུས་ཉེ་དགའ་བ་དང་སྟོ་བ་མན་
ཚུན་འགྲན་པའི་རྣམ་པ་མཛད། འཛིག་ཉེན་དབང་སྤུག་ཉིད་ལ་བར་མཛོད་རྣམས་
ལུལ། སྤྱིན་པ་ལྡར་བས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོར་བཏང་བསྐྱུས་སྟེ་འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་མཛད་
དོ། །

༡ ་། ཁྲིའུ་སྒྲུང་བ།

གཉིས་པ། (༩༩ བ་༡། ༤༧ འ་༡༠)ཁྲིའུ་སྒྲུང་བའི་གསལ་བའི་སྐྱེས་རབས་
ལས། བསྐྱལ་བ་འདིར་སྡོམ་སེར་སྐྱུའི་གྲོང་དུ། རྒྱལ་བུ་དོན་ཐམས་ཅད་ལུབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ། ཐས་གཙང་གི་སྲས་སུ་བལྟམས་པའི་དུས་སུ་ཁོ་ལོ་བུ་མ་ཟེའི་ཁྲིའུ་སྒྲུང་བ་
ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ཁོ་ལོ་གྲོང་ཁྲིའུ་གྱི་སྡོམ་ལ་འདུག་པའི་ཆེ། རྒྱལ་བུ་སྡོམ་པོའི་
ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐོར་ཏེ། གྲོང་ཁྲིའུ་གྱི་སྡོམ་ལ་བྱོན་པ་དང་ཁོ་ལོ་འཛོམ་སྟེ།
རྒྱལ་བུའི་ཞལ་ནས་བུམ་ཟེའི་ཁྲིའུ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་སྟེ་འཆོལ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཁྲོད་གྲོང་ཁྲིའུ་གྱི་སྡོམ་བག་མེད་པར་མ་འདུག་ཅིག་སྲར་ཚུལ་ཁྲིམས་
གྱི་མ་ཐུས་དེང་སང་ཡང་འདིར་མིར་སྐྱེས་སོ། །དེང་སང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་
པར་གྱིས་འིག་ མ་འོངས་པ་ན་བུམ་ཟེའི་ཁྲིའུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ་ལས་འབྲས་ལ་
མཁས་པར་སྐྱོད་ཅིང་ལས་འབྲས་བདེན་རླུབ་ལ་ཐེམི་ཆོམ་པར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་
ལྷངས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་
བག་ཡོད་གྱི་ཐབས་གྱིས་བསྐྱབས་པས་དེ་འདས་པའི་བྱི་མའི་དུས་འིག་ན་ཁྲིའུ་
གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

༩ ་། ཁྲིའུ་གསལ་བ།

གསུམ་པ། (༩༩ བ་༤། ༤༧ ཐ་༡)ཁྲིའུ་གསལ་བའི་སྡོམ་སེར་སྐྱུའི་གྲོང་ན་
བུམ་ཟེ་ལེགས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་བུམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ལ།

རྒྱུ་མ་ཡིད་འོང་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱ་ཞིག་སྤྱེས་པ་དེ་རྒྱུ་དུའི་དུས་ནས།
 རྫོང་གསལ་བ་ཚན་པོའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ཞིག་ལྷུང་། དེར་མ་ན་ཏེ་འདི་སྤྱེས་ཅམ་ཉིད་
 བས་ཚན་པོའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་རྫོང་གསལ་བ་ཞིག་འདུག་པས་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 དེས། མིང་ཡང་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོགས་པ་ཞིག་འདུག་ འདི་
 ལ་རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་སློབ་དགོས་ཟེར་ནས། ཡབ་ལུས་གྱིས་བསྐྱབས་པས་
 ཚོགས་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཞིག་ལྷུང་། དེས་ལོ་བདུན་ལོན་པ་ན། རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ།
 སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་གྱི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་ལྷུང་སྟེ། དེའི་ཚེ་སེར་སྐྱུར་
 བམ་ཟེ་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་འཚོགས་ཉེ་རིག་བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་མ་
 ལུགས་སྐབས་ཤིག་སྤྱི་བོའི་དུས་སུ་གྱུར་བ་ན་སེར་སྐྱུར་གྱི་སྤོ་གས་ན་མཚོ་མོང་བ་
 སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་དགའ་མགུར་ཅེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བྱིན་པ་ན་
 རྩེ་ཕུ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའང་དེར་ཡོད་པས་མཐོང་ནས་གསལ་བའི་ཐད་དུ་གྱུར་སྟེ་
 དགའ་ཞིང་ཚགས་པའི་གཏམ་མང་པོ་སྤྲིས། གསལ་བས་ཀྱང་དེ་ལན་དུ་མའི་འཕྲོས་
 གཏམ་བྱེད་ཅེས་དང་། རྒྱང་བར་རྩེ་ཕུ་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྱོད་ན་མཁས་པ་ཡིན། །བདག་ནི་
 དཔེན་པར་འགྲོ་ཞིང་དམ་བ་ཚོལ། །གསན་ནམ་རྩེ་ཕུ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་རྣམས། །ཁོ་
 བོའི་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་ན་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤྲིས་པ་དང་། རྩེ་ཕུ་དག་ན་ཏེ་གྲོང་ཁྲིར་
 སེར་སྐྱུ་འདི་ནི་རིན་པོ་མེའི་སྤྱིང་ཡིན་པས་གང་འདོད་པ་འབྱུང་ཞིང་རི་ལྷོང་དགོས་
 པ་བཞིན་དུ་གནས་འདི་ཉིད་དུ་འབྱུང་མཚེ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱང་ཞིང་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་དམ་བ་ཚོལ་ཞིང་ཞིང་དང་མཐུན་པར་སྤྱད་དོ་ཞེས་སྤྲིས་པ་དང་། གསལ་བ་
 བ་དེ་འོན་རང་རང་གི་མ་མ་གང་ཡོད་པའི་སར་སོང་ལ་གནས་དཔེན་པ་དང་གྲོགས་

ལོ་དང་། ལྷ་མ་བཟང་ལོ་གང་ན་ཡོད་ཀྱིས་ཤིག་སྐྱེས་པ་དང་ཁྱེད་དག་གསལ་བ་ལ་
 བལྟ་ཞིང་དག་གཙོག་ནི་མ་བུས་འབྲུལ་བར་ཡང་མ་མོད་པར་ཡོད་པ་ལ། ལྷོའི་
 ལྷོགས་ཤིག་ནས་ངང་པ་གཅིག་གིས་སྒྲ་བྲངས། ངང་པ་དགུ་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་
 ལྷང་སྟེ་མཚོ་དེའི་ནང་དུ་བབས་སོ། །དེར་བྲམ་ཟེ་འདྲིགས་མེད་གྱི་སྐྱེལ་པ་ངང་པ་
 ལྷོན་མ་གཙོ་ལོ་དེ་དགུས་དང་། འཁོར་བརྒྱད་ལོ་ལྷོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་དུ་
 གནས་ཏེ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེད་གསལ་བར་བལྟས་ནས་སྐྱེན་པའི་སྐྱ་མང་ལོ་བརྒྱགས་པར།
 སེར་སྐྱེའི་གོང་ཁྱེད་འདྲི་ནི་རྣམ་གཞུང་ཆེ། །སེར་སྐྱེའི་རྒྱལ་ལོ་འདྲི་ཡང་མི་ལ་
 དགལ། ཁྱེད་ལུན་རིང་གནས་འདྲིར་བསྟན་གྱུར་ན། རྒྱལ་ལོས་གོང་དུ་མནར་ན་མི་
 རུང་ངོ། །ཞེས་ཟེར་ངོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེད་གསལ་བས་སྐྱས་པ། །དེ་བཞིན་སེར་སྐྱེའི་
 གོང་ཁྱེད་རྣམ་གཞུང་ཆེ། རྒྱལ་ལོ་འདྲི་ཡང་མི་ལ་ཤིན་ཏུ་དགལ། །ཁོ་ལོ་ཁྱིམ་དུ་
 མནར་ན་མི་རུང་བས། །བཤེས་གཉེན་དཔེན་པའི་གནས་མཚོག་བསྐྱེན་པར་
 ལྷ། ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ངང་པས་སྐྱས་པ། ཞེ་མ་ལས་ཚན་ཁྱེད་ལ་བྱུགས་མཛེས་
 ལོ། །མཚོ་མོ་ངང་པ་ལྷིང་ཞེས་གྲགས་པ་ཡི། །དགའ་བའི་ཚལ་རབ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་
 འདྲིར། ཁྱེད་བརྒྱ་སྐྱེལ་མང་ལོས་བསྐྱོར་བྲམ་ནས། །དགའ་བའི་ཉམས་སྐྱོང་གནས་
 འདྲིར་འཁོད་པ་ལ། །བདག་ཅག་མཁའ་ལྷིང་དབྱིངས་ལས་འདྲིར་འོངས་ཏེ། །གཡུ་
 ཡི་མཚལ་དབྱིབས་ལེགས་སྟོན་ལྷུག་ །མི་གཙང་རྫོག་པས་མ་གོས་བྲངས་པ་
 མཚོང་། །བདག་ཅག་སེམས་གྱི་སྐྱོན་བྲམ་ངང་པ་དགུ། །ལེགས་པར་འཁོད་དེ་ཁྱོད་ལ་
 མཚོད་པར་བྱེད། །དེ་ནི་འདྲི་གསོན་ཁྱོད་ལ་སྐྱིང་གཏམ་སྐྱོ། །འདྲི་ནས་སྟོ་སྐྱོགས་
 རྒྱར་གྲགས་སྒྲ་བརྒྱར་སོང་། །དེ་ན་དཔེན་པའི་རི་བྲག་ཆེན་ལོ་ཡོད། །བྲམ་ཟེའི་

བཅུན་པ་ལྷོ་ལྷོ་ས་འདྲིགས་མེད་བཞུགས། །དེ་ལས་གདམས་པ་ལོང་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཚོད། །རྒྱལ་པ་ཅེ་གཅིག་མཚོད་ཅིག་རིགས་ཀྱི་བྱ། །ཁྱོད་ཀྱི་སྡོན་ཀྱི་དགེ་བའི་
 བ་ཤེས་གཉེན་ཡང་། །མཁས་པ་དེ་ཡིན་ལྷོ་བརྒྱའི་ཐ་མར་ཡང་། །ཁྱེད་ཀྱི་མགོན་པོ་
 དེས་བྱེད་གདམས་པ་ལེན། །ཁྱེ་ལུ་ཐེ་ཚོམ་མ་བྱེད་གནས་དེར་སོང་། །ཞེས་ཐོས་པ་
 དང་ཡབ་ལུམ་ལ་ལུས་པས་ལུམ་ཡིད་འོང་མས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆེད། །ཁོ་མོ་མངལ་
 བཟང་རྒྱལ་སྤྲས་འཁྲུངས། །བུམ་ཐེ་ལྷོ་གསལ་བྱ་བར་གྲགས། །ཁྱེད་ནི་སྤྲུལ་བར་ཐེ་
 ཚོམ་མེད། །མ་བསྐྱབས་རང་བྱུང་ཚོས་གསུང་བ། །གསལ་དག་སྣུན་པའི་ཚིག་གིས་
 ལྷོ། །ནང་པའི་ཉི་མ་སྣོས་སུ་ཤར། །སྤྲུལ་གསལ་འཆལ་བའི་ཚོགས་འདྲེས་ས་
 པའི། །ཚོས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་དཔའ་པོ་སྟེ། །གར་རྒྱལ་ཐལ་ལེ་སྟོ་སྟོགས་སུ། །རྒྱུང་གྲགས་ལྷོ་
 བརྒྱའི་རི་བྲག་ཏུ། །བུམ་ཐེ་མཁས་པ་སྟོང་སྤྲུག་གིས། །གཙུག་གི་འོར་བུ་མཚོད་བྱེད་
 པའི། །མཁས་པའི་མཁས་པ་འདྲིགས་མེད་ལ། །དེར་སངས་ལེན་སྤྲུའི་ལོང་ཁྱེར་
 ཏུ། །བུམ་ཐེ་མཁས་པ་དག་གི་ཚོགས། །སྟོགས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་བཅད་སྤྲུང་
 ཡང་། །བཅད་བར་མ་རྣམས་གསལ་བ་ཁྱོད། །གདམས་པ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ལེགས། །ད་
 བེ་ཁོ་མོ་ཅིར་སྤྲུང་ཡང་། །བསྐྱབས་ལ་བར་ཆད་མི་བཞིན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡབ་ཀྱི་འང་
 གནང་བ་བྱུང་བ་ལྟར་ཡབ་ལུམ་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་སྟོ་སྟོགས་དབེན་པའི་ནགས་
 ཁྱོད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། །བུམ་ཐེའི་བཅུན་པ་ལྷོ་ལྷོ་ས་འདྲིགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བུམ་ཐེའི་
 བཅུན་པ་ལྷོ་ལྷོ་ས་གསལ་བ་བརྒྱུད་མདུན་ན་བདར་ཏེ་མ་འདྲེས་མ་སྤྲུགས་པའི་ཚོས་
 ལྷོན་པ་མཚོང་དོ། །དེར་ཡབ་ལུམ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་ལུགས་ཏེ་སོར་བཅུའི་ཐལ་མོ་
 ལྷི་པོར་རྒྱུར་དག་སྣུན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུ་འདོན་ཞིང་། །ལྷོ་མའི་ཞབས་ལྷི་པོར་

མྱེད་ས་ཉེ་ལྷག་བཅའ་ཚོས་བཞེན་ཏུ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་མདུན་ཏུ་ཚོག་ཚོག་
 ལུང་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ། འདི་ག་ཉེན་སྐྱོན་མ་སྐྱབས་གཅིག་
 ལྷ། །འདས་དང་མ་འོངས་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །བདག་གི་མགོན་པོ་ཡིན་ཞེས་ཐོས། །སྐྱ་མ་
 ཁྱེད་ཀྱི་ལྷགས་རྗེ་ཡིས། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་བསལ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་
 ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཏུ་མ་ཞུས་པ་དང་། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། བམ་ཟེའི་ཁྱེད་གསལ་བ་
 ཁྱེད། །ང་ཡི་བྱང་ཏུ་འོངས་པ་ལེགས། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་མི་འཇུག་པས། །ཐེ་ཚོམ་མ་
 ལྷེད་སྐྱོ་སྐྱོས་ཅན། །ཐར་པའི་བཅན་ས་གང་ཡིན་བ། །ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་ས་ཉེ་བསྐྱབས་ན་
 འཇུང་། །ཚོས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་གང་ཡིན་བ། །སྐྱོ་འདོགས་སྐྱེད་པའི་མཐའ་ལས་
 སྐྱོལ། །ཞེས་སོགས་ནང་དོན་དང་སྐྱེད་པའི་གསུང་ཏུ་མ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
 ལའང་། ཁྱིམ་ན་གནས་ཀྱང་སེམས་དཔའ་མཚོག་ །ལེགས་སྐྱེས་དང་ནི་ཡིད་འོང་
 མ། །དོན་ལྡན་སེམས་དཔའ་སྐྱས་སུ་བལྟམས། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདེ་བར་
 ལྷེད། །ང་གི་བུ་ལ་མ་ཆགས་པར། །སེར་སྐྱེའི་སྐོང་ཏུ་གཞན་དོན་མཛོད། །དེ་ནི་
 བདག་གི་གདམས་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལན་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་
 རྒྱས་པར་ཞུས། ཁྱེད་གསལ་བས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུ་མི་ཆེ་བ་ཞིག་
 ལྷས་ཉེ་འདི་ག་ཉེན་འདིའི་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས། ལྷ་མ་སྐྱོ་སྐྱོས་འདི་གས་
 མེད་ཀྱི་བྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྐྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཏུས་བདུད་གཅིག་གིས་སྐྱ་
 མར་བརྒྱས་ཉེ་བར་གཚོད་སོགས་ཏུ་མ་བྱུང་ཡང་མ་བསྐྱིགས་པར་ལོ་ལྷ་བརྒྱུ་ཅ་ལྷའི་
 བར་སྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་ཏུ་མཛད་དོ། །

༤༥ རྒྱལ་བྱ་ཚགས་མེད།

བཞི་པ། (༡༥ བ་༡། ༥༡ འ་༩)རྒྱལ་བྱ་ཚགས་མེད་ནི། སྣོན་ལུལ་ཀོ་ལུ་ཤལྲེ་ན། རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་དཔལ་དང། བཅུ་ལྔ་མོ་ལེགས་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལ། སྤམ་རྒྱལ་སྲིད་སྲོང་དང། ཚགས་པ་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་འཇུངས། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་སྲོང་དེ་ནི་སེམས་རྩལ་ཆེ་བ་ལོར་དང་ལོངས་སྲོད་ལ་དགའ་བ། རྒྱལ་སྲིད་ལ་བདག་འཛིན་དང་རྟེན་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། མ་ཚགས་པ་ནི་ཞི་བ། དུལ་བ། ཚོག་ཤེས་པ། དག་སྟན་པ། བྱེ་བྱེ་དག་ལའང་རང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་རྩལ་དུ་ཚོས་སྟོན་པ། དཀོན་མཚོ་དང་པ་མ་ལ་གྲུས་པ། ཀོ་ལུ་ཤལྲེ་ལྷེ་བོ་མཐའ་དག་རང་གིས་འདུད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་དཔལ་འི་དྲུགས་གཤོར་དུ་བྱིན་པ་ན། ཉགས་གསེབ་ཅིག་ཏུ་དགོ་སྲོང་ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་བ་ཞིག་འདུག་པར། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་རྟེན་ལས་བབས་ཉེ་བྱུག་བྱས། ཉང་བར་བདག་གི་པོ་བྲང་དུ་གཏུགས་ཚོད་ལ་འབྲོན་བར་ཞུས་པས། དགོ་སྲོང་གི་ཞལ་ནས། བྱེད་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་མི་ལྷན་ཐོབ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་འིགས་འདི་ལྟ་བུར་སྐྱེས་ནས་བྱ་འི་དྲུགས་གཤོར་བས་དོན་མེད་པར་བྱས། བྱེད་པར་འི་བྲུག་འདིར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདི་གིས་སློབ་པ་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་བསད་པས་ང་བསྐྱུས། གཏུགས་ཚོད་ལ་ཡོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་གསུངས་པས། འདིས་བདག་གི་མིང་ཤེས་ཤིང། རོ་སྐྱང་མེད་པར་གདམས་ངག་འབོགས་ལྷགས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་

གོ་སྟེ། རོངས་པ་རྣམས་བཞགས། སྤྱི་ཚད་སྟོན་སེམས་བསྐྱིད་པ་དང་། སང་ཅི་
 བས་ཀྱང་འགྲོལ་པར་ཞུས་པ་ན། འཕགས་པ་ཆགས་པ་མེད་པ་དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་
 བརྒྱུད་པ་དེའི་ཞལ་ནས། འོ་ན་སྟོང་གི་བྱ་ཆགས་པ་མེད་པ་ར་ལ་སྟེར་དགོས་
 གསུངས། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྲིད་བྱས་འཛིན་པས་ན་མི་གསུང་བར་ཞུ། གཞན་ཅི་
 གསུང་བསྐྱུབ་ཞུས་པས། ཚེ་རབས་དུ་མར་ངའི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་བའི་བྱ་ལིན་ཚུལ་
 སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱེས་ནས་རང་གི་
 གནས་སུ་ལོག་པ་ལས་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་ན་དེ། མི་དབང་དེ་དྲགས་ཀྱི་ཤ་ག་དེ། རྒྱལ་
 པོས་སྐྱེས་པ། སྟོན་ཚད་དེ་དྲགས་དུ་མ་བསད། །དེ་ནི་པ་མ་ཉིད་དོ་ཞེས། །དེ་དེར་དེ་
 བག་ཉིད་དུ་ཐོས། །སྲུང་འགྲོད་དེ་དེར་སྟོན་ཅི་འཚལ། །ཞེས་པས་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་དེ་
 འཇུ་མ་མཛད་ནས། མི་དབང་གཞན་གྱི་དབང་སོང་ན། །པལ་བ་དགྱི་བར་ཅི་མི་
 ལུས། །ཞེས་སོགས་བཅའ་ས་འཛིན་དགོས་པའི་ཞུ་བ་སྤྲུལ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་
 ཆགས་པ་མེད་པས་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་འབྱུང་དགོས་པ་དང་།
 རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་ཁྲིམ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྱེད་དགོས་པའི་
 གསུང་རྣམས་བཞག་པས། རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་རང་གི་གཙུང་གའ་ན་
 བར་སོང་ངོ། །དེར་ཆགས་པ་མེད་པ་དེ་ཁྲེ་ལུ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་ཅེད་
 མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཚོས་སྟོན་པ་ལས་འདི་ལྟར་ཐོས་སོ། །

སོས་ཀ་རབ་ཏུ་བག་བའི་མེ་ཉོག་ལ། །བྱང་བའི་ཞུས་བཅེན་དགའ་བའི་སྐྱ་
 འབྲེན་ཀྱང་། །ནམ་ཡེར་གཅིག་གིས་བག་མེད་མོག་པོར་བྱེད། །དུས་དང་རང་
 བཞིན་འགྲུང་བ་ལིན་ཏུ་མཚར། །ཁྲེ་ལུ་མེ་ཉོག་འབྲ་བ་སྟོང་ཕྱག་དག །ད་ལྟ་གཞོན་

བྱ་ཡིད་འོང་ལྟ་ན་མཚར། །ཁང་ཞིག་རྣམས་ཏེ་ཁྲིད་ལ་ལྟ་བུའདྲ། །རང་བཞིན་དུས་
འགྲུང་མ་འོངས་རྣམས་པའི་ཚེ། །སྤྱོད་པོ་བྱུང་བ་འདྲ་བའང་ཡིད་མི་ཆགས། །ཞེས་
སོགས་མི་རྟག་པ་ལས་བརྒྱུམས་པའི་ཚིག་སྟུན་ཅིང་འདྲེབས་པ་ཐོས་པ་དང་། །གཙུང་
གི་ཞབས་ལ་བྱུག་བྱས་ཏེ། །བྱ་བོ་མེ་ཏོག་འདྲ་བ་ནགས་སུ་འགྲོ། །ཁོ་བོ་མཛེར་སྤྱུམ་
འདྲ་བ་བྲིམ་དུ་ལུས། །ཞེས་སོགས་སྤྱུམ་ནས་སྤྱུན་གཉིས་པ་པའི་བྲིམ་དུ་བྱིན་ནོ། །

རྒྱལ་བོ་འོད་ཟེར་དཔལ་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་འཕགས་པ་
འབྱོན་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤའ་ན་དོ་བྱུང་རང་སོང་ནས་འདྲིར་མི་འོང་བ་སྤྱིད་
སྤྱུམ་སྟེ། །དེ་དུགས་ཀྱི་ཤ་སྤྲུགས་ཤིག་མདུན་ན་བཞག་སྟེ་བསྐྱད་པ་དང་། །སྤྱུམ་
ཆགས་པ་མེད་པས་སྤྱུམ་པ། །སྤྱོད་ཆེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་པར། །དྲིན་ལན་བཅའ་བས་
མི་འཁོར་བའི། །པ་མ་དེ་དུགས་ལྟ་བུ་རྣམས། །ཁྲིད་ཀྱིས་བསང་བར་བྱས་ལགས་
སམ། །ཡབ་ན་རེ། །པ་མ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་ཆེ་སོག་སྤལ་བར་ཁྲེལ་བ་མ་བྱེད་སོགས་
བཀའ་མཚིད་དུ་མ་གསོལ། །ཆགས་པ་མེད་པས་གཉིད་དང་རྟུགས་པ་སངས་དགོན་
ཚོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདྲེབས་ཤིང་འདུག་གོ། །དེ་ནས་ནང་པར་འཕགས་པ་ཕོ་
བྲང་གི་ནང་དུ་བྱོན་པ་དང་། །རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་པས་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་
གཏུགས། །བཀའ་སྟེ་སྤྱུན་སྤུམ་ཚོགས་པས་གདན་བཤའས་པར་བཞུགས་པར་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དགྲེས་ཤིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །དགོ་སྤོང་གི་ཞལ་ནས། །འོར་
མང་ཡང་འོར་བུ་དེ་ཆེན་དགོན། །མི་ལུས་ཐོབ་པ་མང་ཡང་དད་ལྡན་ཅུང་། །ཁྲིད་
གྱི་འཚིང་བ་བདག་གིས་འགྲོལ་གྱིས་ནགས་སུ་གཤེགས་གསུངས། །རྒྱལ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་སྤྱུམ་བཅས་ཀྱིས་དད་པའི་སྤོ་ནས་གཡོས་གཙང་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་བྱངས།

འཇུངས་རབས་ཀྱི་དེ་དག་ཚོགས་རྒྱུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་ཞེས་བྱུང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་
མཛད། དེར་རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཉམ་ཏུ་ཐལ་མོ་སྦྲུང་ནས།
ཡུད་ཅམ་ཞིག་གསལ་གྱིང་གཏན་དུ་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་གསལ་མེད་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནང་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་མའི་སློན་ལས་ཞུས་པས་པ་མ་ན་ལེ། བྱ་ཁྲིད་འཇུངས་པའི་རྗེས་སུ་
བཏང་ན་མ་འོངས་པའི་ཆེ་བེད་གཉིས་པ་མ་དང་ཁྲིད་བྱུང་འགྲུང་ངེས་མས། སྤུས་གྱི་
ཞལ་ནས། འཇུངས་པ་དཔང་ལོ་མཛོད་ཅིག་མ་འོངས་ལྟ་བུའི་ཐ་མ་ལ། །ཁ་བ་ཅན་
གྱི་ཡུལ་གྱི་མགུལ། །ཚོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོས་མིང་བཏགས་པའི། །འོད་ཟེར་དཔལ་
ཞེས་བདག་གི་ལ། །ཡབ་བཞེར་སྐྱུ་གཤེན་འགྲོམ་དུ་གདལ། །མ་གཅིག་ལེགས་ལྡན་
དད་བ་ཅན། །ཁྱེད་བཟའ་ལན་གཅིག་ཅེས་གྲགས། །ང་ཞི་གངས་རིའི་མགུལ་དེར་
བལྟམས། །དེ་ཆེ་ཆགས་པ་མེད་པས་འདྲིན། །འཇུངས་པ་འཇུངས་པར་མ་གྱུར་
ཏམ། །ཞེས་ཞུས་པས། འཇུངས་པས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཆུང་གྱི་ཚོགས་བཅད་
གསུངས་པ་ན། ཡབ་ཡུམ་ན་ལེ། བྱ་དེ་ལྟར་མཛོད་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་
ཞེས་གྲོང་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་ན་འགྲོ་དོན་ལས་ཉམས་སྲིད་པས་འཇུངས་པའི་
གནས་གལ་བ་དེར་སོང་ཞིག་ཅེས་གནང་ངོ། །

དེ་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་འཇུངས་པ་ལ་ཐལ་མོ་སྦྲུང་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དང་བདག་པ་མ་གཉིས་གྱི་ཚོགས་རྒྱུ་ཆགས་པ་མེད་པ་སྦྱིང་དང་འབྲེ་བ་
འདི་འཇུངས་པ་ལ་འབྲུལ་གྱིས་བཅེ་བའི་སློན་ལས་བཞེས། སྦྲུང་རི་དྲགས་མང་པོ་
བསད་པའི་འོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ། ད་ཞི་རང་གི་སློག་ལ་བབ་ཀྱང་པ་མར་གྱུར་
པ་དག་གསད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསོལ་བ་དང་། །ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་སློན་ལས་

འདེབས་པར་མཛོད་དེ། ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་འཕགས་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་
གྱི་འཕགས་ལས་རྒྱལ་བྱ་ཆགས་པ་མེད་པའང་བྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་ནས་མི་
སྤང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ནགས་ཆེན་པོའི་ཁོང་དུ་
སླེབ་པ་དང་། ལོ་མའི་སྤྱི་ལ་བྱ་ཞིག་རྒྱལ་བྱ་ཆགས་མེད་ལ་གཏད་དེ། ཁོང་གི་མཁན་
པོ་དང་སློབ་དཔོན་བདག་གིས་བྲ། ཁོང་གི་ཆགས་པ་མེད་པ་རབ་དུ་འབྲིན་པ་ཞེས་
བྲ་བར་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས། ཞེས་སོགས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་
པའི་ཚོས་དཔག་དུ་མེད་པ་གསུངས། རྒྱལ་བྲུས་དེ་བཞིན་དུ་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་དགའི་
བར་གཉིད་རྒྱགས་ལེ་ལོ་སྤངས་ཏེ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་
འབྲུས་ཆེན་པོ་སྤྲད། ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་དགའི་ཉིན་པར་སློབ་ཆགས་པ་མེད་པ་བྱོན་ཏེ།
མ་འོངས་འབྲུང་འབྲུང་ལུང་བསྟན། དཔལ་སྤྲུང་གཟེངས་བསྟོན་དོ། །དེ་ནས་
རྒྱལ་བྲུས། དཀོན་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་དག་
པའི་མཐུས། །དེ་བཞིན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པར་ཤོག །ང་གི་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ། །སླ་
མ་རྟག་དུ་མི་འབྲལ་ཞིང་། །རི་སྤིད་ཁོང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། །འགྲོ་དོན་དཔག་དུ་མེད་
པར་བསྟེ། །ཞེས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འཕོ་བ་བཏབ་སྟེ་སོང་ངོ་། །

༥ ་༽ རྒྱལ་བྲུ་ཀུན་དུ་དགའ།

ལྷ་པ། (༡༧ བ་༡། ༥༥ ཟ་༩)རྒྱལ་བྲུ་ཀུན་དུ་དགའ་ནི། ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ཞེས་
བྲ་བ་ན། རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་ཅེས་པ་ལ་བརྩོན་མོ་དགའ་བྲེད་མ་ཞེས་བྲ་བ་ཡོད་པ་
ལ། བྲ་དགའ་བའི་དཔལ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། ཀུན་དུ་དགའ་ཞེས་བྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།

དེར་རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང། བང་པ་གཉིས་ཀའི་
སྟོན་བདག་གེད་པ་ལས། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཤར་བྱུང་གཉིས་སྲུ་ཡོད་པའི་ཤར་བྱུ་
བང་པ་དག་བཞུགས། བྱུང་ཏུ་སྲུ་སྟེགས་པ་སྟོད། དེར་རྒྱལ་བྱུ་དགའ་བའི་དཔལ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་པོ་བྱང་ཤར་བྱུ་བཞག་སྟེ། བང་པ་དག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་གེད་བྱུ་བཞུག
ཚུང་ཤོས་ཀྱང་ཏུ་དགའ་དེ་པོ་བྱང་བྱུང་ཏུ་བཞག་སྟེ། སྲུ་སྟེགས་པ་དག་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བྱུ་བཞུག་གོ། །དེར་རྒྱལ་པོ་ཀྱང་ཏུ་དགའ་དེས་པ་མའི་དག་མི་བཅག་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ། སྲུ་སྟེགས་པ་དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བེ་བྱུན་སྲུ་མ་ཚོགས་པར་བྱས།
བྱུག་མི་འཚལ་ཞིང་སྲུ་བ་བཅད་པ་སོགས་བྱས་པས་སྲུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
ཏེ་ཚོད་བཟུས་པས། འདི་བང་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་སྲུ་ལ་པར་ཤེས་ཏེ་བྱུར་ངན་གེད་པར་
མི་སྲུབ་པས་རྒྱལ་པོའི་བྱུང་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་སྲས་ཀྱང་དགའ་འདི་བདག་ཅག་ལ་མི་མོས་
པས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་རྒྱལ་པོར་ཞུས་པས། ཀྱང་དགའ་འཚོལ་དུ་བཏང་བས་མ་
ཚོད་པར། དེར་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བང་པ་ཡོད་པའི་པོ་བྱང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱལ་བྱུ་
ཏུ་དགའ་བང་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་བྱུག་འཚལ་བ་མཐོང་བ་ཀྱང་དགས་རང་
སེམས་འདུལ་བའི་ཐབས་ཏོགས་དགོས་པའི་ཚོགས་བཅད་དུ་མ་སྲུས། རྒྱལ་པོས་
སྲུ་སྟེགས་སྟོན་པར་བྱུག་འཚལ་ཞིང་བསྟོད་པ་ཀྱིས་སོགས་བྱས་པས་བཞག་པའི་
བྱུར་བྱུག་བྱས་པ་སོགས་མཐོང་བའི་གཅེན་དགའ་བའི་དཔལ་སྲུ་སྟེགས་ཀྱི་ཞབས་
ཏོག་ཏུ་བརྗེ་སྟུང་དགའ་བའི་དཔལ་ལ་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པས། དེས་ན་བདག་སྲུ་ལ་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྲུ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་དགེ་སྟོང་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འོད་ཟེར་
སྟོང་པོ། འཁོར་དག་བཅོམ་པ་ཚིག་བརྒྱས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་པ་ལ་འདུད་པར་མི་

བྱེད་པར་ལྷ་སྟེགས་གདོལ་བ་ཁྲི་དང་པག་བ་དང་། བ་ལང་གི་བརྟུམ་ཞུགས་སྲོད་པ།
རིན་ཆེ་བའི་པ་མ་བསད་དེ་ཤ་ཁྲག་ལ་ལོངས་སྲོད་པ། ཆེ་འདིའི་འདུན་མ་འབའ་ཞིག་
ལ་ཞེན་པ། ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་ཞུགས་པས། མེད་དོང་རམ་མི་གཙང་
བའི་འདམ་ཁོད་ལྷ་བྱ་དེར་ཅིས་ཉེ་འགོ་ཞེས་འོད་ཟེར་སྟོང་པོའི་བསྟུགས་བ་དང་
བཅས་སྐྱས་བ་སྐྱ་མ་འོད་ཟེར་སྟོང་པོ་འདྲ་སྐད་ཅིག་གིས་ཕེབས་ཉེ་ནང་དོན་གྱི་
གསུང་མང་བ་དང་མ་འོངས་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ལུང་བསྟན། དེ་ཡང་རྒྱལ་
བྱ་ཀུན་ཏུ་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་བདུན་ལོན་ནས། ཕྱི་རོལ་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་བསྟན་བ་
བསྟུབས་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་བཏོན། བང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་དགོ་
འདུན་གྱི་དབུ་འཕང་བསྟོད། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་བཟ་ཤིས་པར་བྱས། བམ་ཟེ་
རིག་བྱེད་མ་ཞེས་བྱ་བ། ཕྱི་ནང་གི་རིག་བ་ལ་ཐོགས་བ་མེད་པ་ལྷ་མོ་ཁོ་ཁྲི་གཉེར་ཅན་
གྱི་སྐྱུལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕོ་བྲང་འདིར་སྐྱབ་བྲངས། རྒྱལ་སྲིད་ཚོས་བཞིན་
བསྐྱངས་སོ། །

༤ ་ རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྟེགས།

བྲུག་པ། (༡༤ ཉ་ཀ ༥༦ ཟ་༡༠)རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྟེགས་ནི། དུལ་ལྷ་རྩ་ཁ་སྲིར་རྒྱལ་པོ་
བསོད་ནམས་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བཅུན་མོ་ལྷས་བྱིན་མ་ཁབ་ཏུ་སྐྱངས་པར་སྐས་
ལྷ་སྟེགས་དང་ལྷས་བྱིན་གཉིས་འབྲུངས་ནས་དུལ་དེར་བཟ་ཤིས་པར་ཀྱང་ཅིང་།
རྒྱལ་པོ་ནག་ལོ་ཁྲབ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་སྐྱིར་ཡང་སྐག་དོག་ཆེ། ལྷ་དང་པར་དུའང་རྒྱལ་
པོ་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ་རུ་ཟ་བ་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་ཕོ་བྲང་གི་སྐོན་ཡོད་པ་ལ། ལྷ་

རྩ་ཏུ་སྤྲིའི་སྤྲང་མོ་ཀློན་མོ་ཞིག་ཁོའི་གན་དུ་བྱུང་སྟེ་ཟས་སྤངས་པ་དང་། རྩལ་སོ་ན་
 དེ། རྩོད་གང་ནས་འོངས། སྤྲང་མོ་ན་དེ། ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྲི་ནས་འོངས། རྩལ་སོ་ན་དེ། ང་
 ལ་ནག་སོ་བྲུབ་འཇུག་ཅེས་མ་གྲགས་སམ། རྩོད་ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྲིའི་རྩལ་སོ་བསོད་
 བསམ་འཕེལ་ཞེས་བྲུབ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་སོ་བྱེད་ཟེར་བ་ལ། དེ་ལ་
 མི་འདོད་པར་འདིར་འོང་བ་ཅི་ཡིན། སྤྲང་མོ་ན་དེ། རྩལ་སོ་བསོད་བསམ་འཕེལ་དེ་
 སྦྱིན་གཏོང་ཡང་རྒྱ་ཆེན་སོ་བྱེད། རེད་ལའང་སྟེར་ཉེ་རྩལ་སོ་བསོད་བསམ་འཕེལ་ནི་
 རྩལ་བྲུ་སྟོན་འབངས་དང་བཅས་པ་བྱེད་ལ་དེ་སྐད་མི་ཟེར་བ་གདམ། རྩལ་སོས་
 སྤྲས་པ། འོ་ན་ཁོང་རྣམས་ཅི་ཟེར། ངས་རྩལ་སོ་ལ་དངོས་སྤྲུ་མ་ཐོས་ཉེ། ལན་ཅིག་
 རྩོད་ཁྲིའི་བྱི་དབུས་ན་ཡོད་པ་ན། ཁོ་ལ་བྲུ་སྤྲུས་ཞེས་བྲུབ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཟས་
 ཞེས་སོ་བྲེད་ནས་བྱུང་སྟེ་ང་ལའང་བྱིན་སྤྲང་སོ་གཞན་མང་སོར་ཡང་བྱིན་ནས།
 བསྐྱབ་བྲུ་འདི་སྐད་ཟེར། རྩོད་རྣམས་ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྲི་མི་སྤྲུ་མང་བ་བསོད་བསམ་རྩུང་བ།
 རྩལ་སོ་རྩལ་བྲུ་སྟོན་སོ་དང་བཅས་པའང་རྩལ་སོ་བྲུབ་འཇུག་ལ་ལྟོས་ནས་མི་དབའ་
 བ་རང་གི་རྩལ་སྤྲིད་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པ་དམན་ཆ་སྤངས་ནས་སྤོད་པ་ཡིན་གྱི། རྩལ་
 སོ་བྲུབ་འཇུག་བྲུབ་ནོར་ལོངས་སྤོད་ཆེ་བ་དབའ་ཞིང་སྟེར་སོད་པ་ཡིན་པ་ལ། ཁོང་
 མི་ཆེ་བས་སྤྲས་ཀྱང་སྟོང་མི་བྱས། རྩོད་རང་རྣམས་བྱིན་ན་ཁོང་གིས་སོངས་པ་མེད་
 པར་བྱེད་མོད་ཟེར་ཞིང་གངའའོ། །ཞེས་སྤྲས་པ་དང་། བག་སོ་བྲུབ་འཇུག་བྲུབ་ཆེ་
 གང་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་འོང་བ་དེ་འཇུག་སྤྲུལ་བྲུས་ནས། རྩལ་བྲུ་དེ་དེ་སྐད་
 ཟེར་བ་བདེན་ནམ། སྤྲང་མོས་སྤྲས་པ། རྩལ་སོ་དེ་སྤྲང་མི་ཟེར་ན་སྟོན་དེར་མ་
 ལོངས་པ་འོང། ཀློན་མོ་འདི་ན་རྩུང་བསྤོད་པར་དཀའ་བ་ལས། ཅི་བྱེད་ཟེར་བ་དང་།

རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ཁོང་དེ་སྐྱད་ཟེར་བ་ལེགས། རས་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཁོང་གིས་བྱས། ཁོང་
ཚོས་རྒྱལ་པ་བྱ་ཡིན་པས། རང་གི་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་བསྐྱུགས། གཞན་གྱི་
འབྲུལ་པ་ཆེ་ཡང་མི་སྒོར་བར་ཡོན་ཏན་དུ་བརྒྱུད། དེ་དག་གིས་སྤར་ཚིག་དང་བསམ་
བ་མི་རིགས་པ་ལག་འཛེབ་བྱས་པས་དེ་ཡང་འཆག་པ་དང་། ཁོང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་དགའ་
བར་སྐྱེད་དུ་འགྲོ། སྤར་མོ་ཁྱོད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་གཞན་དག་སྤར་སྤྱོད་པ་ལ་ཁྱོད་ཤར་པོར་
སྤྱོད་པ་ལེགས་ཟེར་ནས་གོས་དང་འཚོ་བ་བྱིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཁྲུག་འཇུག་སྤྱོད་གི་བྱང་དུ་བྱིན་ཉེ་དངོས་སུ་རྒྱལ་བ་སྐྱེན་ན་མི་
བྱང་སྐྱེས་ནས། ལྷ་སྟོང་གི་རྟ་ལས་བབས་ནས་འོངས་ཉེ། རྒྱལ་པོའི་སྐོ་བྱང་དུ་སྐྱེ་བ་པ་
དང་། དགའ་བའི་གཏམ་མང་པོ་ལ་བ་སྟེ་གསེར་སྤར་སྟོང་སྐྱེད་དུ་མ་སྤུལ་ལོ། །འི་བ་
དང་འི་ལན་དང་ཁེངས་གཅོག་བསྐྱེན་བཀུར་སོགས་རྒྱས་པར་བྱས། གཙུང་ལ་ཁྲུག་
འཇུག་གི་བྱ་མོ་སྟེར་བར་དན་བཞག་བགྲིས་ནས་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་བྱང་དུ་བྱིན་
ནས། གྱེ་མི་དབང་ནག་པོ་ཁྲུག་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་འདུལ་བར་དགའ་བ་དད་པ་དང་
སྟོང་རྗེས་སྐྱེས་བ་ལོ། གཙུང་ལ་བྱ་མོ་སྟེར་ཟེར་བས། བདག་ཅག་གིས་ཁས་ལྷན་ས་
སོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་རྟ་དགའ་གོས་དགའ་ཅན་སྟོང་། དེ་བཞིན་ཁ་དོག་
གཞན་བཞི་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟ་པ་ལྷ་སྟོང་གིས་སྐྱེལ་མ་སྤྲོས་མོ་བསུ་བ་
བཅས་བརྒྱུད་དོ་ལྷས་པ་སྤར་ཡབ་ཀྱི་འད་གནང་སྟེ། བཙུན་མོ་འཕྱོར་བ་དང་གཙུང་
ལའང་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱ་ཆེར་མཚན། ཤར་སྟོང་སྐྱེད་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་གསེབ་ན་དག་
བཅོམ་པ་སྐྱགས་རྗེའི་སྤྱིན་ཞེས་པའི་བྱང་དུ་ཕེབས་པར་དགོངས་ཉེ་ཡབ་ལ་ལྷས་
པས་གནང་བ་གནང་སྟེ་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་སྐྱགས་རྗེའི་སྤྱིན་ག་ལ་བ་དེར་

ཕྱིན་པ་དང་། འཕགས་པ་རྒྱགས་རྗེའི་སྤྱིན་གྱིས་གཞིགས་ཏེ། དགའ་བའི་ཚིག་སྒྲོག་
བ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རབ་ཟད་པའི། །སྤྱི་ཏུ་གསལ་དག་བདེན་སྣ་བ། །རྒྱལ་སྤོང་
འཚེང་བ་ཏུ་མའི་རྒྱ། །ཆགས་པའི་གནས་ལ་མ་ཆགས་པར། །ནགས་ཀྱི་ཚོད་ཏུ་
འོངས་པ་ལེགས། །དེ་ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་པ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་སྣལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་།
སྣས་ཀྱི་སོ་བྱང་ཏུ་བྱོན་པ་དང་ཡབ་སོགས་ལ་མཚན་པར་གྲུར་ཅིང་མ་འོངས་པའི་
དུས་ཀྱི་ལུང་ཡང་ཏུ་མ་བརྟན་ཏོ། །

༥ ། རྒྱལ་བྱ་དཀོན་ཚུགས་འབངས།

བདུན་པ། (༡༧ ཉ་པ། ༥༤ ཟ་༥) དཀོན་ཚུགས་འབངས་ཀྱི། ལྷོ་སྤོགས་ཤེ་ཉའི་ལུམ་
ན་རྒྱལ་སོ་དཔལ་ལྷན་དང་། བཅོམ་མོ་དཔལ་ལྷན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྣས་མོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
མོ་བཟན་མོའི་འབྲུལ་གྱིས་མཐར་སྐྱབས་པ་ལྟར་གྲུར་པ་བཟན་མོ་གཉིས་དང་བཅས་
གོང་ཁྲིར་བདེ་ལྷན་ཏུ་སོང་བའི་དེའི་རྒྱལ་སོ་བདེ་སྤོད་དང་ལྷན་དེ་ཡོན་ཏན་བེས་
པས་འབྲས་བུལ་གང་གིས་མི་བརྒྱའི་ཟས་དང་། བལ་འདབ་གཅིག་གིས་གོས་
སྤོངས་སོགས་ཡོན་ཏན་བཞད་ཅིང་། ང་ལ་མགོན་སྐྱབས་དཀོན་ཚུགས་ཡོད། །དཀོན་
ཚུགས་གསུམ་གྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱིས། །བདག་གི་འདོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཟས་གོས་
དག་གྲང་དེ་ཡིས་སྤོལ། །སངས་རྒྱལ་དག་ལ་སྐྱབས་འགོ་བས། །རོ་སྤོད་གསེར་ལ་
བྱས་པ་ཡི། །གཞོན་ཏུ་བདག་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བདག་ནི་ཚོས་ལ་སྐྱབས་འགོ་
བས། །རྟེན་པ་དུང་ལ་བྱས་པ་ཡི། །གཞོན་ཏུ་བདག་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དག་འདུན་
དག་ལ་སྐྱབས་འགོ་བས། །རོ་སྤོད་གསུལ་བྱས་པ་ཡི། །གཞོན་ཏུ་བདག་ལ་སྐྱེ་བར་

འགྲུང། དཔོན་ཚོག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགོ་བས། དུང་སོ་བཞི་བཅུར་ཚང་བ་
 ཡི། །བཞིན་བཟང་གཞོན་ལྷ་སྐྱེ་བར་འགྲུང། །ཞེས་སོགས་སྐྱས་པས་རྒྱལ་པོའི་
 བཅུན་མོར་རྒྱངས། རྩ་བ་དགུ་ལོན་པ་ན་སྐས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བཅའ་བར་བརྟམ་
 ཏུས་བྲན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡབ་མ་མ་འཚོལ་དུ་བཏང། བཅུན་མོ་ལ་སྐྱོ་ལྷ་ལྷས་ཏེ་
 སྐས་བལྟམས་པ་ཐེམ་འོག་ཏུ་སྐས། དེ་ལྷལ་གྱི་ལྷའི་རོ་བཅུན་མོའི་པར་དུ་བཅུག་
 བས་རྒྱལ་པོ་འབྱོར་ནས་བཅུན་མོར་འཚད་རྒྱ་མ་གྲུང་བས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱས་པར་གོ་
 བས་བྲན་མོ་གཉིས་བཅུན་མོ་བྲས། དེར་དཔོན་ཚོག་འབངས་ཀྱིས་མ་འོངས་པར་
 དཔོན་ཚོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ནམ་གཤེགས་ལ་ཐེམ་པའི་འོག་ནས་ན་བཟང་
 འཐེན་པས་རྒྱལ་པོས་བརྟག་དགོས་བྱས་པས་བྲན་མོ་བཅུན་མོར་བཏོན་པས་མ་
 ཐེམ་ནས་བཏོན་ཏེ་ཡ་ཐེམ་ལ་སྐས། དེ་བཞིན་ཚོག་ཅེ་ཏུ་བྲེས་སོགས་ལ་སྐས་ཀྱང་
 རིམ་པར་རྟགས་རེ་གྲུང་བས་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སྐས། དེར་གྲུང་བ་ཅེ་མོ་གསེར་
 སོགས་མཚན་ཉིད་གོང་བཤད་ལྟར་ཚང་བ་སྐྱེས་པ་ཇི་བོས་མཚོང་སྟེ་རྒྱལ་པོར་ལྷ་
 རིང་གྲུང་བུ་ལུག་གིས་ཐོས་པ་རྒྱལ་པོ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྲུང་ནས་སྐར་ཡང་ཀུན་ཏུ་
 བཟང་མོར་བྱིས་པས། མའོན་སུས་དུ་མ་གྲུང་པའི་ཚིག་རྒྱན་དུ་འགྲུང། བདག་གིས་
 མཚོད་ཉེན་དང་གི་བྱ་སྐྱེ་མ་ལུས། དཔོན་ཚོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་སྐར་
 ལུས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་སོ་སྐྱས་པས། འོན་གང་སོང་གསུངས་པ་ལ། དེ་ནི་ཁོ་མོས་
 མ་འཚོལ་ཞེས་ཟེར་བས། འོན་ཁོད་ཀྱིས་རྒྱན་སྐྱས་སམ། དེ་ཡང་མ་སྐྱས་སོ་ཞེས་
 ཟེར་དོ། །

དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལུག་དེར་ལུ་གུ་སྟོད་གསེར་སོགས་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་

བཤམ་པ་ལྟར་སྐྱེས། རྗེ་པོས་སྐྱེ་མ་ལུས་པ་ལུ་ལྷན་པོ་རྗེ་པོར་ཁྱོད་རང་ཉོལ་ལ་འཕྲོས་
 མ་ལྟར་བར་མ་ལང་ཞིག་ མོ་བྱང་བཅིག་ཅེས་པ་འཕྲོས་ལྟར་བྱང་བ་དང་ལངས་པས་མོ་
 བྱང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་བྱུག། རྗེ་པོས་དེས་པས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་མི་བདེན་པའི་རྩལ་དང་རྗེ་པོར་པ་མར་མ་ལྟར་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པས་ལུག་
 ཚོར་ཡང་བྱམས་པ་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མཛད། སྐྱར་ཆས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་སར་
 རྩོན་ཉེ་པོ་བྱང་གི་སློབ་རྒྱུངས་པས་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་གཏམ་རྒྱས་རྣམས་ཐོ་ལོང་
 གསུངས་པས་རྒྱལ་པོས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་བྱ་དེ་ཡིན་ནམ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་ལྗང་
 བ་དེ་ཁྱོད་གྱི་སྐྱེལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་དེས་ནང་དུ་རྩོན་བྱས་པས། རྗེ་རྒྱལ་
 བདག་གི་སློབ་རྒྱུང་ནས། རོས་ཁྱངས་ཅུང་ཟད་བཤམ་པ་ལའང། །བཅུན་མོས་བཟོད་
 པར་མི་ལུས་ན། །ནང་དུ་ཤོངས་ན་སྤོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཟེར་མི་སྣང་བར་གྱུར་
 བས་སྐྱར་རང་གི་སྐྱེལ་པའི་མོ་བྱང་ནས་རྗེ་བྱ་དེ་རྒྱལ་པོ་བཅུན་མོ་སློབ་འབངས་དང་
 བཅས་སྐྱབ་འདེན་དང་དུ་བཏང་ནས་བསྐྱེན་བཀུར་བཏབ་སྟེ་ལབ་རྒྱལ་པོ་ལ། གེ་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབས། །རང་གི་བྱ་ཡང་མི་
 ཤེས་ན། །སྤྱི་མའི་བདེ་སྐྱིད་ཇི་སྟར་རིག། །དཔེར་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་བཞིན། །བདུད་
 གྱི་རིགས་ནི་བར་ཚོད་མང། །དམ་པའི་ཚོས་ནི་སྟེད་བར་དགལ། །མ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་
 བེ་ཉིན་སྐར་འདྲ། །དཔེར་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་བཞིན། །གང་ལ་བརྟགས་དབྱུང་མི་
 གཏོང་བའི། །བྱས་པ་གང་དེ་ལས་རོ་ཡིན། །གནས་ལུགས་དོན་ནི་མ་གོ་བར། །ཐ་
 སྐྱད་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་འབྱང། །སྐྱེས་བྱ་དེ་ནི་སྐྱེན་བ་ཡིན། །དཔེར་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་
 བཞིན། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་གྱི་

ལྷ་གཅིག་ལ། ཁྱིམ་ས་ལྷན་བརྒྱ་ཡི་སྦྱོན་བདག་ལ། །འབངས་འཁོར་འབྲུམ་གྱིས་
 བརྗོད་ལུམ་ཡིན། །འདི་ལྷོགས་ངན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་འང་འབྲང་
 ངམ་ཟེར་བས། རྒྱལ་པོ་ན་ལྟེ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་སྐྱེས་རོ་སྦོད་གསེར། །ཞེད་པ་དུང་།
 རོ་སྦོད་གཡུ་ལ་བྱས། །སོ་དུང་སོ་ཁོར་མར་ཡོད་པ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་ལུན་སྐྱེས་
 ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་དཀོན་ཚེག་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་ཞེས་ཟེར་
 བ་དེ་ཁྱོད་ཅག་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐྱེས་པས། དེར་རྒྱལ་བུས་སྦྱོད་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་
 བུ། །ཞེད་པ་དུང་དཀར་ལྷིས་པ་ལྟ་བུ། །སྦྱོད་གཡུ་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་བཞུག། ཞལ་
 འཇུ་མ་མཚན་པས་ཚེ་མས་དུང་ལྷར་དཀར་བ་བཞི་བཅུར་ཚང་བ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 མཚན་དང་འབྲ་བ་དེ་ཡང་བཞུན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་མགོན་
 རྒྱབས་སངས་རྒྱལ་ཡིན། །སངས་རྒྱལ་སྦྱོར་གཅི་འབྲ་འདི་འབྲ་བ། །བདག་གི་
 ལུས་ཀྱི་སྦོད་ཀྱང་གསེར་དང་འབྲ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་མགོན་རྒྱབས་དམ་ཚོས་
 ཡིན། །དཀར་པོ་ཚོས་ཀྱི་སྦྱོར་གཅི་འབྲ་བ། །བདག་གི་ཞེད་པའི་མདོག་ཀྱང་དེ་
 འབྲའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་མགོན་རྒྱབས་དགེ་འདུན་ཡིན། །སློབ་གསུམ་ཉེས་པས་མ་
 གོས་དག་པ་ཡིས། །ལུས་ཀྱི་སྦོད་ཀྱི་མདོག་ཏུ་གདལ། །རྒྱལ་པོ་དཀོན་ཚེག་
 གསུམ་གྱིས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། །དད་ལྷན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་བཞིན་བཟང་ལ། །སྐྱེས་
 ཀྱི་སྦོད་པོ་ཁོ་ལོ་དཀོན་ཚེག་འབངས། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་ཁོ་ལོ་ཡིན། །ཞེ་
 མ་དུང་ནས་ཐེ་ཚོམ་མི་གཙོད་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་སུ་མ་བརྒྱུང་ཡལ་བར་
 དོར། །ཞེས་ཚོགས་སུ་བཅད་དེ་སྦྱོས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་གཞོན་འབྱོར་གྱི་སྦོད་ནས་
 སྦྱོར་གྱི་པོ་རྒྱལ་རྣམས་རྒྱལ་པར་གསུངས། སྦྱོར་གྱི་བུ་མོ་བདུད་མོ་གཉིས་ཀྱང་

བསྐྱེལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་བཅུན་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་དཀོན་ཚལ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡི་བ་ཡུམ་སྲས་བཅས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེང་མོའི་དུས་
འཕགས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྣོད་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བསྐྱེལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་གོགས་ངན་བདུད་ཀྱི་
བྱ་མོ་སྟེ་སྲོགས་འདི་ན་གོགས་མེད་པས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་མཁའ་འགོ་གསང་བ་ཡེ་
ཤེས་ལེན་དུ་སྲས་ཐོང་གསུང་བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་དང་། སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་
འདི་ན་ཉོན་མོངས་པ་མ་འདྲེས་པའི་བྱ་མོ་མ་མཐོང་། པ་མས་རིགས་བཟང་བ་འདོད་
ཀྱང་རིགས་བཟང་གིས་བསྐྱེལ་སྲིད་པས་ངེས་པར་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཡི་བ་ཡུམ་
ལ་གནང་བ་ཞུས་པས་ཁྲིལ་ནའང་སྐྱ་འགོས་མེས་ཀྱིས་ཡུལ་བེ་ཉར་བྱོན་པ་བཞེད་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡུམ་ཀྱི་ཐིན་དང་བཅས་ཉེ་བེ་ཉར་བྱོན་མེས་དང་སྐྱེང་མོ་སོགས་
རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མེས་རང་གིས་སྐྱེལ་བའི་ཕོ་བྱང་དུ་སྐྱབ་བྱངས།

དེ་ནས་ལྷན་དུ་བདེ་ལྷན་དུ་གཤེགས་ཉེ་ཡུམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་དང་མེས་རང་
བཅས་སོ་སོས་གནས་ལུགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དུ་མ་གསུངས། བེ་ཉའི་རྒྱལ་པོ་
རང་ཡུལ་དུ་གཤེགས། དཀོན་ཚལ་འབངས་ཀྱིས་སྐྱེལ་བའི་རྩ་མཚོག་ལོ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ས་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ལ་གཙོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཆེབས་ནས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་
གཤེགས། རིམ་པར་རྗེ་བ་དང་དཀའ་སྟོན་མཛད་ནས་རི་ནག་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་
མཁའ་འགོ་མ་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་དེར་མཁའ་འགོ་མ་གཅིག་འདུས་གཉིས་
འདུས་ནས་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཚམ་འདུས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཤ་ལྡ་བདུད་
ཅི་ལྡ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱང་མང་པོ་བཤམས་ནས་ཚོགས་འཁོར་བྱེད་པའི་

དུས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མ་གཅིག་ལ་ལྟེ་ རོ་བུ་བེའུ་བེའུ་ལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཅི་
 ཡོད། ད་ལྟ་འདི་ཡིན་ཀྱི་ལ་རང་མེད། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་ཅི་དགོས། མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་
 བ་ཡེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དཔག་ཚད་ལྡན་པའི་ལོ་ལ་ལས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 འདིར་ལུང་བརྟན་ཏེ་འོངས་པ་ཡིན་སྲུང་ཡང་དཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོ་བཞིན། བདག་ལ་
 འགྲོ་དོན་ལས་མེད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟན་འཚམ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། ཚོགས་ཀྱི་
 སློབ་དཔོན་མ་གཅིག་ལྟེ། དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་འདིར་བྱོན། ཁྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྐུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་མི་ཤེས་པས་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་
 འདོད་ཟེར་ནས། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མ་ཡིན་མོད། མ་དང་གོགས་ཀྱི་དཔལ་ དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་
 ལྟ་ཡིན་མོད། ལྟ་དང་གོགས་ཀྱི་དཔལ་ གཞན་ཡང་ཞིང་ཁམས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་
 ཁམས་ཡིན་མོད། གནས་འདི་ན་དོ་རྗེ་འདྲིན་པ་ཆེན་པོ་རིག་པ་འདྲིན་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཁྱོད་པར་དུ་འདྲེན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱེ་ལ། མཚོའི་བརྒྱ་ལྟར་
 དགེ་སློང་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ། གནས་འདི་ཐམས་ཅད་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལྟར་བྱིན་
 ཀྱིས་རྒྱུ་བས་པ། སྤྱོད་པ་བདུན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཐམས་པར་དགེ་སློང་ཚུ་ལ་ཁྱིམས་གཙང་
 ལ། ཉེས་ལྷུང་གི་བྱི་མས་མ་གོས་པ་རྒྱ་གར་དུ་གྲུབ་ཐོབ་ལྟར་བརྒྱུད་གྲགས་པ་ལ། འདི་
 འདུལ་བ་འདྲིན་པ། མདོ་སྡེ་འདྲིན་པ། མདོ་ན་པ་འདྲིན་པ། རིག་པ་འདྲིན་པ། དེ་ཡང་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ཁོ་ནར་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་པ་ཡིན་ལ་གནས་འདི་
 བ་བཞུགས་པ་ལ་དེའི་ལུས་ཡང་མཁའ་འགྲོ་མ་འདི་ཡིན་མོད། ད་ཁྱོད་རང་ལ་ཅིས་
 གྲང་དགོས་ན་ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་། ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གྱིས་གསུངས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། ད་སྤྱི་བུ་བུ་དམ་པ་དོན་

ཆེན་ལྷན་པ་ལ་བཟོད་སྟོང་པས་ཆེ་དགོས་པས་ལྷན་བྱ་རངས་སུ་སོང་ལ་སྲིན་པོའི་
 ལག་ན་མི་སྡིང་དམར་ཚར་རེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་མོང་ལ་ཤོག་མཁའ་འགྲོ་མ་
 གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ལེན་པ་ལ་དེ་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྗེས་ཡིན་གསུངས་ནས་ལུང་
 བསྟན་ལྟར། ལྷན་པོ་ལུ་ལ་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་མཚོ་སྐྱོང་དང་མཇུག་ཞིང་མ་འོངས་
 ལུང་བསྟན་ཡང་གསུངས་ཏེ་ཚོས་ལ་བཀོད། ལྷན་བྱ་རངས་སུ་སླེབ་པ་ན་མི་ཁག་གི་
 མཚོ་བསྐྱེལ་མི་ཤའི་མཁའ་བཅེགས་པ་སོགས་ལ་སྡིང་རྗེ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སླེས་
 པའི་མཐུས་སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཞི་སྟེ་བར་དུ་གཅོད་པར་མ་གྱུར་པའི་སྲུང་བྱ་
 མོ་མཚན་དཔེས་སྲས་པ་མགོ་ལ་རིགས་ལུང་རྒྱན་གྲོན་པ་ལག་ན་ཁུྲི་ག་ཐོགས་པ་
 ཞིག་གྱུང་སྟེ་ཅི་དགོས་པའི་དོན་ཚིགས་བཅད་སྲས་པས་རྒྱལ་པོས་དེའི་ལན་དུ། ཁོ་
 བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཏང་། །མི་སྡིང་བཅུ་དྲུག་ཡོང་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མཐར། ང་ལ་མི་སྡིང་བཅུ་དྲུག་སྟོལ། །ཞེས་སྲས་པས་མཁའ་འགྲོ་དེས།
 མི་སྡིང་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བཏགས་ཏེ། །ངེད་ཅག་མཁའ་འགྲོ་བཅུ་དྲུག་ཡིན། །ཁྱོད་ལ་ཅི་
 དགོས་པ་ཤད་དུ་གསོལ། །དེས་ན་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱལ་
 པོས་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་དགོས་སྲུང་དཀའ་སྲུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྟོང་ཚུལ་སྲས་
 པས། འོ་ན་རྒྱལ་པོ་མཚོ་སྐྱོང་གི་པོ་བྱང་ལྟོ་སྟོགས་རྒྱ་མིག་མགོ་དགུ་སྟོན་ཤིང་ཡལ་
 འདབ་རྒྱས་པའི་དུང་དུ་སྟོད་ཀྱི་དེར་མི་སྡིང་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་ཁྱེད་ཡོང་གི་ཟེར་བ་རྒྱལ་
 པོས་རྗེ་ལྷུང་ཟེར་བའི་པོ་བྱང་གི་སྟོ་དེར་བྱིན་པ་ན་སྲུང་མོ་གན་མོ་ཞིག་འདུག་པས་
 མཁའ་འགྲོ་མའི་འདུ་ཁང་ཡིན། ཁྱོད་རང་ཡང་སྟོད་ཅེས་པ་ལྷུང་བསྟན་པས། མཁའ་
 འགྲོ་བཙོ་ལྷ་རིམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ་སྲུང་མོ་གན་མོ་དེར་བྱུག་བཙོལ་ཞིང་མཁའ་འགྲོ་མ་

ཞེས་གིས་ཁོང་ཁ་སང་ནས་རི་ནག་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་
དགོས་ཟེར་ནས་བྱུང་བ་ལ་ཁོ་མོ་ཅག་གིས་ཐག་མི་ཚོད་བས་ཁྲིད་སྐྱེན་འདྲེན་དུ་
བཏང་ངོ། །དད་པའ་པོ་འདི་ལ་གསུང་ལེགས་པར་བྱོན་ཟེར་བ་དང་། ལྷུང་གི་ཚོགས་
གི་སློབ་དཔོན་མ་དེ་ན་རེ། ཅིས་ཀྱང་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་དགོས་ན། ལྷུན་པོ་བཅེགས་
བ་ནགས་གི་འདབས། །གསེར་གཡུ་བརྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ། །མཁའ་འགོ་སྣ་
ཚོགས་འདུ་བའི་གནས། །དམ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡོད། །དེ་ན་ཁྲོད་ཉིད་
རྗེས་འདྲིན་པའི། །རྩོམ་འདྲིན་པ་བྲི་མ་མེད། །སྐྱུལ་པའི་དགེ་སློང་དུ་མས་
བསྐྱོད། །ཚོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱོར་ཞིང་ཡོད། །དེར་སོང་དབང་ལྷུས་བཀའ་ལྷང་
འོས། །གསང་བ་ཡེ་ཤེས་དེར་གསལ་མཚུ། །ཞེས་བ་དང་། རྒྱལ་བོས་ལམ་ཐག་
སོགས་བྲིས་ཏེ་གཤེགས་པའི་སྒྲ་མའི་སྐྱུལ་པའི་བྱ་དགུང་པོ་བཅུ་དྲུག་ཅམ་བཞེས་
བ་སྤྱལ་གཡས་ན་རྩ་ཡབ་ཐོགས་པ། གཡོན་ན་རིལ་བ་སྤྱི་སྐྱུགས་བསྐྱམས་པ། ཞི་
ཞིང་དུལ་བ་མཚན་དང་ལྷན་བ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། ལུལ་ཐག་རིང་པོ་ནས་བྱོན་བ་དང་།
རྣམ་བཤདི་དག་གཟིགས་བས་སྐྱུངས་བ་དང་། ལུགས་སྐྱོ་བར་མ་གྱུར་ཏམ།

དབལ་གི་པོ་བྱང་དམ་བ་ན། །རྒྱལ་བ་བྲི་མེད་སྐྱམ་མེད་བཞུགས། །འདིག་རྟེན་
དོན་ལས་མ་གཡོས་པར། །ཚོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱོར་ཞིང་གདམ། །བག་ཡོད་
རྣམ་དག་གུས་པའི་ཚུལ། །ཅེ་གཅིག་སྐྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངང་། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ལྷགས་ནས། །རྒྱལ་བའི་བྱང་དུ་གཤེགས་པར་ལྷ། །གསུངས་ནས། དབལ་གི་
པོ་བྱང་ག་ལ་བ་དེར་སྐྱེན་བྱངས་སོ། །དེ་ནས་དགོན་ཅོག་འབངས་གིས་པོ་བྱང་ཆེན་
པོའི་ནང་དུ་ལྷགས་བ་དང་། །འདིག་རྟེན་གི་སྐྱོན་མེ་བྲི་མ་མེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུལ་པའི་

དགེ་སློང་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའི་གདན་གྱི་གུང་ལ་བཞུགས་པ་མཚོང་།
དེར་རྒྱལ་བྱས་པོར་མོ་བཅུའི་ཐལ་མོ་སྦྱི་བོར་སྦྱར། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་བཅས་
ཉེ་ཞབས་སྦྱི་བོར་གཏུགས་ཉེ་ཕྱག་བཅའ། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། མཐར་ཐུག་མཁའ་
སྦྱོང་གནས་སུ་འདྲེན། །འབྲུལ་དུ་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་སྟེད། །ང་ཡི་མ་ཡིན་ཁྱོད་གྱི་
ཡུམ། །ད་ལྟ་གསང་བའི་བྲག་ལ་གནས། །ཞེས་ལུང་བརྟན་དེར་མ་ཟེང་མ་འོངས་པའི་
ལྷས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་སྦྱའི་ལུང་བརྟན་སོགས་དུ་མ་བྱུང་།

དེ་ནས་ལྷ་མའི་གསུང་བཞིན། དོ་རྗེའི་བྲག་གི་བྱང་ལྗེ་བས་ན་གསང་བའི་བྲག་
ཁུང་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགོ་མས་སྦྱལ་བ་འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རྒྱལ་
བྱ་བྱོན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་ལོན་པ་འབྲ་བ་མགོ་བོ་དཀར་བྱ་རེ་བ།
སོ་ཅེ་མོ་གསུམ་ལ་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་འདུག་སྟེ། དེས་རྒྱལ་བྱ་
མཚོང་བ་དང་། བྱིས་པ་ཁྱོད་ཅི་བྱེད་ཟེར་བར། ཁྱོད་འདོད་པ་ཡིན་བྱས་པ་དང་། ང་
སུ་ཡིན་པར་འབྲུལ། ཁྱེད་མཁའ་འགོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ། ལྷ་མ་བྱི་མ་མེད་
པའི་ཡུམ་ཡིན་མོད། འོ་ན་འབྲུལ་ནས་འདུག་མཁའ་འགོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
རྒྱས་པ་མི་མངལ། འཁོར་ཡང་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་ཁོ་མོ་རེང་མོ་རྒྱས་ཤིང་
འཁོགས་པ་འདི་འབྲ་བ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ལ། ཁྱེད་རྒྱལ་བྱ་གཞོན་ཏུ་ལྷ་བས་ཚོག་
མི་ཤེས་པ་ཞིག་འདུག་ ལུ་ཅག་གཉིས་རང་མི་འགྲིག་ ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཐག་རིང་
ང་ལ་འཁོས་ཀ་མེད་པས་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་ལས་བྱ་བར་མ་རུས་ཟེར་
ནས། ཁྱ་གང་པ་གཅིག་བརྟན། ལུ་ཅག་གཉིས་བསྐྱོངས་ནས་ས་སྦྱོགས་དེར་མི་
སྦྱེ་བས་ཟེར་རོ། །དེར་རྒྱལ་བྱ་ན་རེ། ལོ་བརྒྱ་པས་སྦྱོང་ལོན་ནའང་ལོན། ལས་ལ་ངན་

ཉེ་འགྲོ་བར་མ་བྱས་ཀྱང་ཁྱེད་ཉེ་འགྲོ། འོན་ཀྱང་ལས་ལ་མི་ངན། རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ལ། ལྡང་དཀའ་སྤྱད་དུ་མ་བྱས་ཉེ་བཅའ་ཀྱང་དུས་དེང་སང་ལས་མ་རྙེད།
 ད་ཁར་བྱུང་བ་ལ་སྡེ་ས་མི་འཕུལ་འཚལ་ལྷུས་བས། དེར་ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་ལ་
 ངས་ཚོག་ན་དོ་བྱུང་འདིར་སྡོད་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱོད། ང་
 དཔུལ་བས་ཚོགས་རྗེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། མཛེ་པོའི་སྤྱད་པ་ཐོད་རྒྱུང་གང་ཡོད།
 ཁྱོད་ལའང་གྲིན་ངས་ཀྱང་སྤྱད་གསུངས་ནས་མཐུལ་སྤྱོད་གང་ཡོད་པ་དེ་གྲིན་གྱིས་
 རྫོབ་ཅིང་གངའ་བ་ལ། རྒྱལ་བུས་ལྷུས་པ། སྡོན་ཆད་ཟག་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ། །འདོད་
 ཡོན་དོ་མཚོག་བརྒྱ་པ་ཐོས། །དེང་སང་བར་དུ་འདིར་ལས་ཀྱང་། །ཞིམ་ཞིམ་སྐྱད་དུ་
 ཀུན་སྐྱོད་ཉོག་ །ཆགས་པའི་གདུང་བ་ཞི་མཚན་པའི། །མཛེ་སྤྱད་བདུད་ཅི་སྟེར་བ་
 ལེགས། །ཞེ་མ་ཁྱོད་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་ན། །བདག་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཅིས་མི་
 དིགས། །ཞེས་སྐྱས་པ་དང་། །ཁོང་འཇུག་སྤུལ་ཉེ་ཆོམས་ཅེ་གསུམ་པ་དེའི་གསེབ་
 བས་འོད་ཟེར་ཞིག་འཕྲོས་ཉེ། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ནས་དབལ་གྱི་
 མོ་བྱང་ག་ལ་བ་དེར་སོང་། མཁའ་འགྲོ་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཡང་ཚོགས། རྩོམ་འཛིན་པ་དེ་
 མེད་སྐྱེ་མའང་ཕེབས་ཉེ་རྒྱ་གི་རྣམས་ཀྱིས་རྩོམ་འཛིན་སྤྱོད་བཞེངས། ལྷ་མས་དེ་ལན་ཚུལ་
 དང་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་ལྷུང་བསྟན་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་
 ཤིང་། དཀོན་ཚོག་འབངས་ཉིད་ཀྱིའང་ཡང་ལན་གསུངས། མཁའ་འགྲོ་མ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོས་གནས་གང་ཟག་བཅས་མ་འོངས་པའི་ལྷུང་རྒྱས་པར་
 བསྟན། ལ་ལྷ་བདུད་ཅི་སྟེ། འདོད་ཡོན་ཆེན་པོ་སྟེ། ལྷུང་པོ་སྟེ་བཞེན་གཤེགས་པ་
 ལྷའི་དོ་པོ་ལ་རྣམ་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་། དབའ་བའི་ཆ་ལྷགས་སྤྱོད་གནས་པ་ལ་

ཆགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་ཅིང་རོལ་ལོ། །རྒྱལ་བུ་དཀོན་ཚིག་འབངས་
དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་མི་རང་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་དང་རྒྱ་མ་དོ་རྗེ་
འཛིན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཅེས་ཞིག་ལ་བདེ་སྦྱོར་སྦྱུལ་པའི་པོ་བྲང་
ཏུ་སྒྲགས་སོ། །ཡབ་ཡུམ་ལུག་རྗེ་བཅས་པ་དང་མཇུག་ཞིང་གླེང་མོ་དང་། རྒྱ་མས་ཏུ་
སྦྲེང་གི་བཀའ་དང་འབྲོམ་སོགས་མ་འོངས་དང་སྦྱེ་བ་དེ་འབྲུལ་སྦྲོང་བཅའ་སྒྲུབ་པོ་
སོགས་ཀྱང་ལུང་བསྟན་གོ། །

༡ ་ རྒྱལ་བུ་དང་བ་བརྟན་པ།

བརྟན་པ། (༤༩ ཉ་༦། ༦༥ ཐ་༦)དང་བ་བརྟན་པ་ལྟེ། སྦོན་ཤར་ཕྱོགས་རྩུབ་
ལར་རྒྱལ་པོ་རྩུབ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་མངའ་རིས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཏུ་མཐའ་རྒྱས།
རྒྱལ་འབངས་སྐར་མའི་ཚོགས་ལྟར་གྲངས་མང་། རྒྱལ་བརྟན་ཉི་ཟླ་བཞིན་ཏུ་ཐེལ་
ཆེ། དགེ་བའི་མཚོ་ལ་དད་གུས་ཀྱི་བརྗོད་འཇུངས་ཏེ། རང་གི་པོ་བྲང་ལྟེའི་གཞུང་ཡས་
ཁང་འབྲུ་བ་དེར། འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་ཡུམ་གསུང་རབ་
ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལ་སྦོབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྦྱ་རེ་
སྦྱང་བ་ཡན་ཚད་དང་། དཀོན་ཚིག་མཚོན་ཅིང་རོལ་སྦོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དམ་
པའི་སྦོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པར། བཅུན་མོ་ཞེས་འབྲིན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤྲས་གཅིག་འཇུངས་ཏེ། སྦྱེས་མ་ཐག་ནས་མི་ཏུ་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
དང་། དཀོན་ཚིག་གི་རྟེན་གསུམ་མཚོང་བ་ན་དེའི་ཕྱོགས་སུ་པ་མས་བརྩུང་ཡང་མི་
ཉན་པར་འགྲོ། གུས་པའི་རྣམ་འགྲུར་མང་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་བས། མ་ན་རེ་བུ་འདི་

ལྷར་རྒྱུང་བ་ནས། དཀོན་ཚུགས་ལྷོ་གསུམ་ལྷ་ལོ་ལྷར་དང་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཆེ་བ་ཞིག་
འདུག ད་གཞོན་འདི་ལ་དད་པ་བརྟན་པ་ཞིག་འོང་ཟེར་ནས་བྱུ་དེའི་མིང་ཡང་དད་པ་
བརྟན་པར་བཏགས། དེ་བཞིན་དུ་ཆེར་སོང་ཞིང་དད་པ་བརྟན་པ་དཀོན་ཚུགས་ལྷོ་གསུམ་
ལ། ཞུགས་ཐོང་ཟེར་ཡང་གཏོང་བུས་པ་ཞིག་བྱུང། གཟུགས་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་
བྱ། བལྟ་བུ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་བྱུང། དེར་སྤྲིན་ཅན་གྱིས་
བར་གཅོད་བྱ་དགོས་སྣམ་པར། བདེ་བ་ཅན་ན་དགོ་སྤོང་བྱ་ངན་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་
བ། མཚན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མངའ་བ་དེས། བཅུན་མོ་ཞོར་འབྲིན་མ་དེ་
ལ་བདུད་སྤྲིན་ཏོ་ཅན་གྱིས་བར་དུ་བཅད་དེ་དགོང་བར་མཁུན་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་
རྩྭ་ལའི་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན། ཁྱོད་གྱིས་བསམས་པ་ཚམ་གྱིས་ཀྱང། །ང་ནི་ཐོགས་པ་
མེད་པར་འོང། །སྤྲེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི། །ཁྱེད་གྱི་བཤེས་གཉེན་ང་ཡིན་
མོད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་ཤིང།

གཞོན་བྱེད་གྱིས་སྤྲེ་བའི་སོགས་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ལུང་བརྟན་པ་ལྷར་
བལྟས་པས་ཅ་བར་གཞོན་པའི་མཚན་མ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་པོས་ལྷགས་མངའ་ལྷགས་
གཞུས་བསྐྱབས་པའི་གཞོན་བྱེད་པག་ནག་དེ་བསྐྱལ་ཀྱང་ཁ་པོ་སྤྲིང་རྗེའི་སེམས་
གྱིས་ཤོར། ལུས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བར་ཆད་གྱི་དབང་གིས་གཤེགས། ཡབ་སྲུ་ངན་
གྱིས་ཞོན་བར་རྒྱལ་བུས་སྤིང་སྤོང་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག་ཁོ་བོས་བཅའ་གྱི། དེ་མ་རྟེན་
བར་བྱུང་མེད་ཡ་མཚན་ཅན་གཞན་མཐོང་ཡང་ཁབ་ཏུ་མ་བཞེས་ཤིག་ཅེས་གསོལ།
པག་ཁ་མོ་དེ་འཚོལ་བར་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མ་རྟེན་བར་བུ་མོ་མཚར་བ་
ཞིག་རྟེན་པ། པག་ཁ་དེ་ཡིན་པར་མཁུན་ཀྱང་བཅེ་བས་བསྐྱལ་མ་རུས་བར་ལུས་པ་

ཡབ་ཀྱི་བཅུན་མོར་གྱུར་ནད་བརྗེ་བཏབ་སྟེ་ཡབ་ལ་འདི་ལས་གསོས་པར་སྐྱབ་མེ་
 ཏོག་ཀྱང་ཤུ་ཤུ་ལོན་དེ་རྒྱལ་བུ་འདིས་ལོན་ཞེས་གསོལ་བས་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་བུ་
 སྲས་དད་པ་བརྟན་པར་གསྲུངས་པ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་པ་ཡིན་པས་དེའི་བཀའ་མ་བཅག་
 པར་བྱོན་པར་སྲིན་ལུལ་དུ་ལམ་སྲུང་བ་དང་མཇུག། དེས་རྒྱ་མཚན་དེ་བ་བྱུང་བ་ལོ་
 རྒྱུས་རྣམས་བཤད་པས། མེ་ཏོག་ཀྱང་ཤུ་ཤུ་བ་དེ་མོ་ལ་སན་པའི་སྐྱབ་མིན། དེ་ནི་
 སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་མཁྱེན་བཅུའི་བུ་མོ་ཡིན། སྐྱབ་ཞེས་པ་ནི་མཚར་བ་ལ་བེར་བ་
 ཡིན། མེ་ཏོག་ཅེས་བེར་བ་མཛེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན། ཀྱང་ཤུ་ཤུ་ལོན་པའི་དངོས་
 དཔོན་ཡིན། དེ་ཁྲོད་ཀྱིས་མི་ལོན་ཅེས་སོགས་མི་ལོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་སྤང་ཚུལ་
 ཞེས་པར་བཤད་ཅིང་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བས། ང་ལ་རྟ་གར་བསམས་པར་
 སྐྱབས་པ་བལ་གྱི་སྐང་པོ་ཆེ་བུ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཁྲོད་བསྐྱོན་ལ་བཏང་དགོས་དུས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་དེས་མེད་དུ་བྱིན་ན་མི་རུང་བས། ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་སྲིན་བུ་
 རྣམས་གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་ཡིན་པས། དེའི་དུས་བྱིན་ན་ཉེས་དམིགས་མི་འབྱུང་།
 ཞེས་དང་། སྲིན་པོའི་སྐྱོ་སྲུང་བའི་གཏམ་དེ་བའི་ལན་དང་བཅས་བསྐྱབ་བྱ་དང་རང་
 གི་སྤྱ་གང་ཡིན་ལ་ལུག་བྱས་ཏེ་སོང་ཞེས་པ་ལྟར་བྱིན་པའི་ལྟ་བུ་རངས་སུ་བྱོན་པ་
 དང་། ལུགས་དེ་ལ་བལྟས་པས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འཕང་མཐོ་བ་རྟ་མགྲོགས་བུལ་རན་པའི་
 ཉིན་ལམ་བཙོ་བརྟེན་དེ་ཡོད་པའི་རོས་ལ་སྤྲོད་དེ་ལ་ཚོད་པར་བྱས་ཏེ། ཁྲོད་ལུགས་
 དེ་དང་པོའི་སྐྱོ་བརྟེན་པས། སྲིན་པོ་མགོ་གཅིག་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་རིང་བསྐྱབ་གནས་
 སྲུང་བ་མིན་ན་མི་རྟ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་རྩ་མངར་ཅམ་འོང་བ་གདའ་བ་ལ། དེ་རིང་སྐྱོམ་
 པ་སྲུང་བའི་དུས་ཡིན་པ་ལ་མི་རྟ་གཉིས་པོ་འདིའི་མཚན་ལྟས་ཀྱིས་ནད་དུ་རང་ཡང་

བཏང་དགོས་པ་གཅིག་འོང་ངམ། འོན་ཀྱང་གཏམ་དེས་ཤིང་མཉན་ན་གོ་བས། རྗེས་
གང་ནས་ཅི་ལ་འོངས། ལྷ་ལ་དོན་གཉེར་དུ་འོངས་ཞེས་དེས་པ་དང་། ལམ་སྲུང་གིས་
སྲུང་རི་སྐྱད་བསྐྱབས་པ་བཞིན་སྤྲོས་སོ། །སློབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་མོ་ལ་གཤམ་རྟོག་ཅིག་སྐྱེ་
ལ་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་སློབ་དུན་པའི་བར་དུ་ཡང་གཤམ་རྟོག་དེ་དེ་བྱིན་ཅིང་། སློབ་
དང་དེས་ལན་སྲུང་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །

དེར་སློབ་དུན་འདས་པའི་ནང་དུ་སྤྲེལ་ས་པ་དང་། སྲིན་པོ་སྲིན་མོ་སྲིན་སྲུག་དང་
བཅས་པ་མང་པོ་མཐོང་སྟེ། ཟ་བ་དང་བསད་སེམས་མེད་པའི་སྤྲོད་དུ་ཆགས་སེམས་
ཆེན་པོ་སྤྲེས་པ་ལ། རྒྱལ་བྱས། སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་མགིན་བཅུའི་སློབ་གང་ན་ཡོད་
དེས་པས། གཏམ་ལན་གསེར་གྱིས་ཉོས་ཀྱང་མི་ལྷག་བ་དེ་དག་རྒྱལ་བྱ་ལ་གཏམ་
ལན་འཇུག་བ་སྲུས་ཐོབ་དུ་བྱས་ཏེ། ལ་ཆ་དང་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཁང་བུ་སློབ་ཞེས་གཏོང་
བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་འདར་ཕྱོགས་ལ་སོང་ཞིག་ཅེས་ཐོས་པ་
དང་། པོ་བྲང་གི་ནང་དུ་བྱིན་པ་དང་། གསེར་གྱི་ཆེན་པོ་མི་སྤྲུགས་མཉེད་མའི་འབོལ་
སྟན་བཏིང་བའི་སྤྲོད་ན། སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་མགིན་བཅུའི་མགོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཅེ་
མོ་རྟ་མགོར་ཡོད་པ། སྲུས་ཅ་དུ་བྱིན་ཀྱང་བག་འཇུགས་ནས་འགྲོ་བ་ཞིག་གདའ་བ་
དེ་གྲི་དེ་ལས་ལངས་ནས་བྲུང་སྤེ་མགིན་བ་དང་པོ་ནས་བཟུང་ལམ་སོགས་ཀྱིས་
མཚོན་དེ་བ་དང་། དེ་ལན་རྒྱལ་པོས་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། གདམས་ངག་རྩ་
འཇུག་དང་བཅས་པ་བསྟན། རྒྱལ་པོས་ཆོག་རྣམས་ཐོས་པ་དང་། སྲུང་ནས་མཚན་
དཔེས་སྤྲོས་པའི་ལུས་མཐོང་བ་དང་། སློབ་བྱེད་དུ་ནས་མཁའ་ལས་ཐོག་ཆེན་པོ་
ལྷངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་གི་མདུན་ན་བྲག་དེ་ཆེན་པོ་གནས་སྟེག་པ་ཅེས་ཡོད་པ་

དེ་ལ་བརྒྱབ་པས། བྲག་རིའང་ཐོག་གི་རྣམ་པར་མེ་སྟེ་འབར་ཏེ། ལ་ཆའི་ཁང་བུ་འབྲུ་
བ་སྟམ་གྱེད། ལྷགས་རི་བདུན་པོའང་མེར་ཞིང་གཡོ། མཁར་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཅ་
གཅིག་པོའང་མཁར་བཏེག་པས་རྒྱན་འགྲུལ་བ་ལྟར། མིང་མིང་འདེག་ཅིང་འདྲིག་པ་
སྟམ་གྱེད། སྲིན་པོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདྲིགས་ཤིང་སྐྱག་སྟེ་དངངས། ལྷས་
ཆེན་པོ་དེ་མཐོང་བས། སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བུའི་མདུན་དུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ཏེ་སྲོག་མི་གཅོད་པ་དང་། ལྷ་དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་འཕྲོ་བར་དམ་བཅས།
རྒྱས་པོས་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་མ་བར་ཕྱིན་པ་དང་གཡུ་གསེར་དདུལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཕོ་
རིམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐུག་ནས་དྲི་བ་དྲི་ལན་བྱས།

སྐོ་ནང་མར་འཕྲོར་བ་དང་ཆོགས་བཅད་སྦྱས་པས་ནང་ནས་སྐོ་བྱེ་བ་དང་།
སྐོས་སྣ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་དུད་པ་འབྱུལ་ཞིང་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤ་ན་ཁ་དོག་དཀར་སྔ་རིན་པོ་
ཆའི་རིགས་ལྷ་སོགས་རྒྱན་སྣ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་པ་འོད་ཁ་དོག་ལྷ་སྐྱོགས་བཅུར་
འཕྲོ་བ། ལག་ན་རིན་པོ་ཆའི་སྐོས་པོར་ཐོགས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་སྦྱར་བའི་དྲི་སྦྱན་སྦྱས་
ཆོགས་པ་སྐྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ། འཁོར་དུ་བྱ་ཕོ་སེར་ལྗང་སྔ་ལྗང་གཉིས་དང་བྱུད་
མེད་ཁ་དོག་མི་འབྲ་བ་ལྷ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྲན་མོ་ཁ་དོག་བདུན་པ་
རེས་བསྐོར་བ་བྱུང་སྟེ་བདུན་བདུན་གྱིས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལ་
སོགས་པའི་མཆོད་པ་སྣ་ཆོགས་སུལ་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤ་ནའི་གསུང་རྗེས་ཐམས་ཅད་
དབྱངས་གཅིག་པར། ཟླ་ལ་ཡི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲོད། །བརྒྱ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་
བཞིན། །འཁོར་གནས་འཁོར་བས་མ་གོས་པའི། །སྦྱན་རས་གཟིགས་ཕྱིར་གནས་
འདིར་བྱོན། །བདག་དང་འཁོར་བཅས་འདིར་ཆོགས་པས། །རྣམ་དག་དགའ་བས་

ཀུན་རྒྱངས་ནས། །འི་མེད་མཚོད་ཚོགས་འདི་སྐྱུར་ཏེ། །ཚོས་རྒྱལ་བྱ་པོ་ཁྲིད་ལ་
འབྲུལ། །ཞེས་སོགས་དུ་མའི་ལན། །བལྟ་བས་མི་ངོམས་ཡིད་འདྲིན་པའི། །འདིག་
རྟེན་སྒོལ་མ་འཁོར་བཅས་རྣམས། །སྤང་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒོ། །གསལ་ལ་རྩོག་པ་
མེད་པའི་ཚུལ། །མ་ཡེངས་རྩེ་གཅིག་བག་ཡོད་པར། །སྤིང་བུའི་སྐྱ་སྤང་ལྟ་བུ་ཡི། །རྒྱ་
རྒྱུན་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཚོས། །ཤག་སྟོང་འབྲེལ་ཚགས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་
པའི་ལན་དང། །དེ་ལན་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤུ་ལ་ལྷས་ཀྱང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དུ་མ་མཚན་ཅིང།
རྒྱལ་བུས་ཀྱང་རིན་པོ་ཚེའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ། །གཡུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྲེལ་ཚོགས་
ཀྱིས་སྤྲས་པའི་དབྲུས་སུ་བཞུགས་སོ། །དེར་སྐྱུལ་པའི་བུ་མོ་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤུ་ལ་
རྒྱལ་བུ་ལ་གྲུས་པར་བུ་བའི་ཕྱིར་དུ། །རང་གིས་ལག་བཏང་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་བུ་མོ་
དག་ཀྱང་འཇུག་ཅིང། །ལྟ་དང་མིའི་བས་སུ་རྒྱལ་སྤྲེལ་ཚོགས་པར་སྐྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བུ་ལ་
མཚོད་དོ། །

ལྷ་མོ་ལྷིན་བཅུ་མ་གཏོགས་སྤིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོར་མ་སྐྱུར་བར་དུར་ཁྲིད་
བསེལ་བ་ཚལ་དུ་གཏོང་བ་དང་སྐོ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་བངས་ཁྲི་དམར་པོ་བར་འཇུག་
པ་སོགས་གྲོས་ངན་རི་སྟེད་ཀྱིས་རྒྱས་པོ་ལ་ངན་བྱས་པ་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤུ་ལ་ལས་
བརྒྱོག་ཐབས་རྒྱལ་པོར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱས་པས་སྐྱོན་མ་བྱུང།

རྒྱལ་བུ་དང་ཀུ་ཤུ་ལ་གཉིས་སྟུང་ལར་གཤེགས་པར་ཐག་བཅད། ཀུ་ཤུ་ལས་
རྒྱལ་བུ་ལ་རྫོང་བ་ཅི་དགོས་བེད་ན་མི་དགོས་བུ་མོ་དགོས། དེས་པར་ལོར་སྟེར་ན་
རིན་ཚེན་བྱས་པ་དགོས་ལུས་སོགས་བསྐྱབ་བུ་དང་བཅས་ཏེ་འཁོར་གྱི་བུ་མོ་བདུན་
དང་ལྟན་དུ་ལྷ་མོ་ལྷིན་བཅུའི་བྱུང་དུ་རྒྱལ་བུ་བཏང། བུ་མོ་བདུན་གྱིས་ཀུ་ཤུ་

ཟླ་ལམ་གཤེགས་པའི་དུས་ལ་བབས་ཚུལ་སོགས་ཞུས་པ་དང་། མགོན་པོ་ལྷན་
 རྒྱལ་བུ་ལ་བྱི་བ་བྱས་པར་ཀུ་ཤེན་པ་བསྐྱབས་པ་བཞེན་གསོལ་བས་ཀུ་ཤེན་
 བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་རྫོང་བར་ཡང་། ལྷ་ལེ་ལྷོང་ལྷོང་འདྲིའི་གནས་
 པའི། །སྲིན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་དག །བུམ་པ་འདི་ཡིས་སྦྱེར་བྱེད་ཀྱང་། །འོར་
 གཞན་མི་འདོད་འདི་ལྷོང་མཛོད། །ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་
 རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པ་བྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་བུས་སྐར་ལོག་སྟེ། ལྷ་ལོ་ལ་གཟིགས་པ་
 ལུལ་བ་དང་། ལྷ་ལོ་ན་ལེ། མི་ལྷོང་གིས་རྟེན་དང་བཀུར་སྟེ་སྐར་བར་བུས་ཏེ། ཁེངས་
 རྟེགས་མི་བྱེད་པར་དགོན་ཚོག་གསུམ་ལ་སྐོ་གཏད་པས་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་། བར་ཚོད་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཚུགས། ལྷོང་གི་ལུལ་དེར་འགོ་བ་ལ་རིན་པོ་
 ཆེའི་བུམ་པ་ལོན་པ་ནི་རྟེན་པའི་མཚོག་ལེགས་པར་རྟེན་དོ། །དེ་ནི་ནང་པར་ཟླ་
 ལའི་གནས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་སྲིན་པོའི་འཚོ་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་འདི་ཞེས་དགོས་
 ལུགས་དང་བཅས་ཏེ་ལམ་དུ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་འདབ་སྟེན་བཀུར་བུ་ལོ་དེའད་
 ལུལ་ཏེ་སྐར་གྱི་སྲིན་པོའི་ལམ་སྐྱུང་བ་དེ་ལོ་ལོ་སྦྱིང་དཀར་བ་སོགས་སུ་ལུང་ཡང་
 བསྟན།

ཟླ་ལམ་ཉེ་བ་དང་ཀུ་ཤེན་ཞལ་ནས་རྒྱལ་བུ་ལ་ཡལ་གྱི་བྱུང་དུ་སོང་ལ་རྗེའི་
 བཅུན་ལོ་ལ་ཕན་ན་ཀུ་ཤེན་ལོ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཡང་ཤེན་དང་། གསུམ་ཤེན་ཡང་
 ཡོད་དོ་ཞེས་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱབས་པ་ལྷུང་ཡལ་ལ་གསོལ། ཡལ་གྱིས་བཅུན་ལོ་
 ལ་གསུངས་པས་བཅུན་ལོས་ལུལ་ཐམས་ཅད་ལུགས་རི་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པ་སོགས་
 མི་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དགོས་ཞེས་ལན་གཉིས་སྐྱས་པས་རྒྱལ་པོས་མེ་ཏོག་ཀུ་ཤེན་

ནང་གསོལ་བས་ལོང་སྐྱལ་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང། ལྷའི་བུ་མོ་གཉིས་དང་བཅས་
ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་ཅིང། དེས་ནད་དག་ཁྱལ་གྱི་རྒྱལ་བུའི་བྱིན་བས་བ་
བར་མི་ཚངས་སྤོད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་འདེབས་ཞེས་བདུད་མོ་དེས་རྒྱལ་བུ་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དབའ་ལ་མི་ཚངས་སྤོད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་རྒྱ་བྱང་ན་དེའི་དབང་གིས་
རྒྱལ་བུ་ལ་བར་ཆད་ཀྱང་ཐེངས་ཤིང། དེར་མ་ཟང་ཁོ་མོ་གཟུགས་མངོས་པའི་
ལྷགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བུས་ཀྱང་མི་ཚངས་སྤོད་པལ་ཆེར་བྱེད་དེ་བྱས་ན་བྱས་ཅམ་ཉིད་
ཀྱིས་ལེགས་ཚོགས་པལ་ཆེར་ཉམས་པར་འགྱུར་སྐྱམ་ནས་སྐྱས་བ་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་
བུ་ལ་སྐྱས་པས། རྒྱལ་བུས་དེས་ལན་མི་སྐྱ་བར་ཀྱ་ལ་ནང་བཤད་པས། དེད་བདུད་
མོའི་སྐྱེན་ཡིན་པས་སྤོན་ལ་མོའི་ནད་དེ་མ་གསོས་ན་མི་རུང་བས། བྱིད་བུ་མོ་
གཉིས་ཀྱང་གཤེགས་སོ་ཟེར་ནས་མོའི་རྩར་བྱོན་བ་དང། ཀྱ་ལ་ནའི་འོད་དང་གཟེ་
བྱིན་སྤུན་སྤུས་ཚོགས་པ་དེ་མོས་མ་བཟོད་པར་མིག་འདེགས་མི་རུས་བ་ཅམ་དུ་
ཞུས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཀྱ་ལ་ནས་སྐྱས་པ། བཅུན་མོ་བྱིད་སྤུན་གཞི་དག་པོ་བྱང་ཟེར་
ནས། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་འདི་ལ་ཟ་སྤོན་པོ་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་ང་ལེན་དུ་བྱང་ན་དེ་བྱིད་ལ་
ཅི་དགོས།

བདུད་མོས་སྐྱས་པ། བྱིད་སྐྱལ་བ་མོ་ཡིན་པས། ང་ལ་ཕན་བ་ཞིག་མཚོད་ཅིག
འོན་རྒྱལ་པོའི་རྩར་འདེང་ངོ་ཟེར་ནས་བྱིད་དེ། ཀྱ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱས་པ། མི་
དབང་བྱིད་ཀྱི་བཅུན་མོ་འདི་ན་ཟེར་ནས་སྐྱས་འདེགས་པ་ལས་བསྐྱོས་ཏེ་ང་ལེན་དུ་
བྱང་བ་ལ། ངས་འོངས་པ་ཡིན། བྱིད་ཀྱི་བཅུན་མོ་འདི་སྤུའི་རིགས་ཡིན་ཞེས་དྲིས་
པས་བཤད་རྒྱ་མ་བྱང་བར། ལྷ་སྐྱ་མའི་རིགས་མིན་པ་ཤེས། ཀྱ་ལ་ནའི་ཞལ་ནས།

གང་ལྟར་ཡང་དགའ་པོའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་མ་དགའ་བས། དེད་ཀྱིས་བྱས་
པའི་རྒྱལ་འཇུང་དགོས་པས་གཤེགས་ཐེར་ནས། རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་རི་རྒྱལ་གང་པའི་
འབྲམ་དུ་ཁྱིད་དེ། རྒྱལ་འཇུང་བརྟམ་སྟེ། ལྷ་ནག་པོའི་བྱ་མོ་དེ་ལ་ཁྱིད་ལ་མིང་པོ་འབྲ་
མེད་དམ་པོས་དང་བྱས་པས། དེས་ཀྱང་མིང་པོ་ལག་མངས་ཞེས་པོས་བ་དང་། ལྷང་
དམར་པོ་མིག་གཅིག་པ་རྩ་གཅིག་པ་ཡོད་པ་ཞེག་རྒྱ་ནང་དེ་ནས་བྱུང་སྟེ། རྩ་གཅིག་
པོ་དེས་མོའི་ཞབས་ནས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཏོལ་ཏེ། རྒྱ་གཉིང་དུ་ཁྱེར་སོང་ངོ། །ཡལ་
རྒྱལ་པོར་ཀྱ་ཤེན་ལེ་སྤྱལ་པའི་བརྟན་མོ་སྤུལ་ཡང་མ་བཞེས་པར་དེས་འབྱུང་གིས་
ལྷ་མ་སྤྱ་ངན་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དེས་འབྱུང་དཔལ་དུ་
བཏགས། དད་པ་བརྟན་པར་སྐྱོལ་པའི་སྤྱལ་པ་ཀྱ་ཤེན་སྤུལ་སངས་རྒྱལ་འཛིན་
དང་། ཁྱོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤྱལ་པ་དུང་སྐྱོང་གི་བྱ་མོར་རྩ་མ་འཛིན། རོར་རྒྱུན་པའི་སྤྱལ་
པ་ལག་མང་གི་བྱ་མོར་དགེ་འདུན་འཛིན་གསུམ་འཇུངས་ཤིང་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་
བཏགས། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅེ་བདུན་ལ་སྤྱ་ཚེའི་དུས་བྱས་བདེ་བ་ཅན་དུ་
གཤེགས་སོ། །

༧ ་༽ རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་།

དགུ་པ། (༤༦ བ་༥། ༥༡ བ་༡) རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་ནི། ལྷོན་བསྐྱལ་པ་མང་
པོའི་ལྷོན་རོལ་ཁམ་དའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་ཞེས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དད་པ་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ལས།

ལྷོན་ཚེ་བསྐྱལ་པ་མང་པོའི་དུས། །ཡུལ་དེར་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་ཞེས། །ཁྱོད་

གྲུང་ཁྲོད་ལ་སློབ་པོ་ནི། །དཔལ་དང་དཔལ་གྲུབ་བྱ་བ་འབྲུང། །དཔལ་ཉི་མེ་ལི་སློབ་
པོ་ཡིན། །དཔལ་གྲུབ་ནང་གི་སློབ་པོ་ཡིན། །བཅུན་མོ་ལྷ་མོ་སྤངས་ལྡན་ཡིན། །དེ་ལ་
སྲས་མེད་སློབ་པོ་གཉིས། །བྱ་བ་ཞིན་བསྐྱེད་ས་ཏེ་རྒྱལ་སྤིང་པོ་ག། །སྤྱི་སློབ་དཔལ་ཉི་
ལདི་སྣམ་དུ། །དེ་ནི་སྤྱི་སློབ་སློ་མི་འབེབས། །དཔལ་གྲུབ་ནང་དུ་བསྐྱེད་བྱེད་དེ། །ཁོར་
དང་སྤྱིང་གཏམ་ཁོ་ལ་སྤྱེད། །འོན་ཀྱང་ང་ལ་འདྲོད་པོ་ག་མོད། །རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་
གནས་ཀྱི་བར། །སྤྱི་ཡི་གཉེར་ཁ་ཁོ་བོས་གྲ། །དེ་ནས་དཔལ་གྲུབ་དོར་བྱས་ཏེ། །སྤྱི་
ནང་གཉིས་ཀ་བདག་གིས་གྲ། །དེ་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་བསམ་པ་ལ། །བྱིས་པའི་རིགས་ནི་
རྟོགས་པ་དན། །བདག་གིས་བྱ་བ་ཞིན་བསྐྱེད་ས་ན་ཡང། །དྲིན་ལན་མི་ཁྱུར་འདོར་བ་
སྤིད། །དེ་བས་དཀོན་ཚུལ་མཚོད་བྱས་ན། །གཏན་དུ་བཟང་སྣམ་མཚོད་པར་
བྱས། །རིང་པོར་མ་ལོན་སྤྱི་སློབ་གྲུམ། །རྒྱལ་པོས་དགོ་བྱས་ལོར་ལྷག་དག། །ནང་
སློབ་དཔལ་གྲུབ་ཉིད་ལ་བྱིན། །རིང་པོར་མ་ལོན་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། །དཔལ་གྲུབ་
རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་བྱེད། །རྗེ་ཡི་དོན་དུ་དཀོན་ཚུལ་མཚོད། །འབངས་ལ་བྱམས་ཤིང་མ་
རབས་བསྐྱེད། །ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་ཅིང་བཀྱར་བར་གྱུར། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །

༡༠ ་། རྒྱལ་བྱ་དད་པ་རབ་བརྟན།

བཅུ་པ། (༤༥ ཉ་ཀ། ༥༡ འ་༥) དད་པ་རབ་བརྟན་ནི། ཟུར་ལར་སྒྲ་མ་སྤྱང་ན་
བྲལ་གྱིས་འཕྲོན་པར་བདེ་བ་ཅན་ནས་བསྐྱེད་ཞིང་བར་ཚད་འབྲུང་བ་སོགས་ལྷང་
བསྐྱེད་པ་ལྟར་དད་པ་བརྟན་པའི་སྲས། སངས་རྒྱལ་འདིན་གྱི་ཡང་སྲས་རྒྱལ་པོ་
སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡབ་དང། ཡུམ་ནི་བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོ་མེ་འོད་གསལ་

ཞེས་བྱ་བ་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་གཙང་སྐྱ་དང་ལྷན་པ། མ་
མཚོད་ཀྱང་ནང་པའི་དགོ་སློང་འབའ་ཞིག་ལ་གྱུས་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་
སྲས་སྐྱམས་སུ་འཇུག་པ་ན་མི་ལམ་སོགས་ལ་མཚན་པ་བྱུང་བ་བཞིན། དེ་ནས་རྒྱ་
བ་དགུ་ནས་འཇུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྷན་སྐྱུག་པ་
དད་པ་དང་སྤྱང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏེན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཆེ་ཞིང་རབ་
ཏུ་བརྟན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། མ་ན་རེ། མི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་འདི་ནི་དད་པ་རབ་ཏུ་
བརྟན་པ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་བུའི་མིང་ཡང་དད་པ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་ཞེས་
བཏགས། དེའི་རུབ་མོ་སྐྱེ་མ་མཁན་ཞིག་ལའང་བུ་ལྷན་སྐྱུག་པ་རྣ་བ་གཡས་པའི་
ནང་ནས་བྱེད་མཆིལ་པའི་དང་སྐྱོ་སྐྱེས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཙུག་པས་མིང་ཡང་ཁྱེད་
སྐྱེ་མ་མཆིལ་པར་བཏགས།

དེའི་ཆེ་སྐྱེ་མ་ལྷ་འཇུག་བྱལ་དེ་དགོ་སློང་བདེ་སྟེར་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེ་འཇུངས་ཏེ།
རྣམས་ལ་དང་ཉེ་བའི་དཔེན་གནས་ཤིག་ན་བཞུགས་པ་དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྲས་བཙུག་
པར་མཁའ་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། བུ་དད་པ་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་
འཇུངས་པ་ལ། ཁྱེད་བདེ་སྟེར་བྱོན་པ་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པས་བུ་འདིའི་བར་གཙོད་
ཐམས་ཅད་ཞི་བར་མཛོད་ཅིག་ཞུས་པས། དགོ་སློང་བདེ་སྟེར་གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱེད་གྱི་
བུ་འདིའི་བར་ཆད་ངས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེལ་སེལ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱིས་
གསུངས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཚོས་གྱི་སྤྱིན་པ་བྱིན། དགུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་ལ་ཡུམ་གུམ་
ཞིང་སྤར་གྱི་ལས་གྱིས་བདུད་མོ་ཡབ་གྱི་བཙུན་མོར་གྱུར། དེའི་ན་རྩུ་ལ་ཕན་དབང་
གིས་ཁམ་རྗེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གུམ་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་དཔལ་གྱུབ་གྱིས་

རྒྱལ་ཤིང་སྤྱོད་བ་དང་འགྲིག་སྟེ་རི་བ་དུ་མ་ཞུས་ལན་དུ། ལྷོ་སྤྱོགས་རྩྭ་ལ་རྒྱལ་
 པ། །སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཞེས་ཁོ་བོ་ནི། །དད་པ་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་གྲགས། །བཙོ་ལྷའི་
 ལོ་ལ་མ་གྲུམ་ཞིང། །སློ་བུར་མས་བསྐྱད་གནས་འདིར་འོངས། །རྒྱ་ནི་སྟོན་སོང་
 མ་ཐུ་བཙན་ཏོ། །བམ་ཟེས་ལན་དུ། འབྲུལ་སྤང་ལྟར་སྤང་ཕུགས་སུ་དག། །སློ་བུར་མ་
 དེས་བཟང་བར་བྱས། །ད་ནི་ཉ་བརྒྱ་སྤང་བོ་བརྒྱ། །མ་ཉེ་སྟོང་དང་སྟོན་པོའི་
 ཚོགས། །གང་དགོས་རྒྱལ་པོའི་འབྱོར་བ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་འབྲུལ་གྱིས་བདེ་བར་
 སྤོད། །བདག་གི་བུ་མོ་སྤང་ལྡན་མའང། །རྒྱལ་ཤིང་བསྐྱུང་བྱིར་བཞེས་སུ་
 གསོལ། །རྒྱལ་བུས་ལན་དུ། ཚེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ང་ལ་ཉོན། །སྟོན་ཚེ་ང་ནི་དཔལ་བཟང་
 ཞེས། །ང་ཡི་ཕྱི་སྟོན་དཔལ་ཡིན་ན། །དཔལ་བུ་ཁྱོད་ནི་ནང་སྟོན་ཡིན། །ལུས་གྱིས་
 མ་སྐྱེད་ཁྱེད་གཉིས་བྱ། །ངས་བསགས་འབྱོར་བ་གཉིས་གྱིས་སྤྱད། །དེར་སང་དཔལ་
 གྱི་འབྱོར་བ་ཁྱོད། །ཁྱོད་གྱི་འབྱོར་བ་ང་ལ་བྱིན། །སྟོན་གྱི་ལས་འབྲེལ་འདིར་ཡང་
 སྟོན། །མ་ཟང་མ་འོངས་དག་ཏུ་ཡང། །འདི་བཞིན་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བར་སྤོད། །རི་རྒྱང་
 གསུངས་བཞིན་བསྐྱུང་བར་འཚོལ། །ཞེས་རྒྱལ་བུས་སྤང་ལྡན་མ་དང་རྒྱལ་ཤིང་
 སྟོན་འབངས་དང་བཙན་པ་བཞེས་སོ། །

བཙན་མོ་སྤང་ལྡན་མ་དེས་འབྲུལ་གྱི་བསྟེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བུས་
 ཏེ། རྒྱལ་བུ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་ལོ་བྱང་གི་རྫོ་སྤྱགས་མ་མ་སྤེ་ཞིང། རྫོ་
 བང་ནས་བསྐྱམས་ཏེ་ནང་བར་ཉི་མ་ཤར་ཚམ་ན་འོངས་ནས་ཡང་བསྟེན་བཀུར་བུས་
 ཏེ་ལོ་བྱང་གི་རྫོ་རྫོང་རྒྱལ་བུ་དང་གཉིས་མིག་མང་ཅེ་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོའི་
 བསམ་པར་འདི་ལ་སྤོགས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་དེས་པས། སྟོན་པོ་སྤུ་མ་མཚེལ་བ་

དེ་འགྲུགས་པའི་ཐབས་མཛད་པས་ཚོན་པོ་ལྷགས། ཚོན་པོས་མཆིལ་པའི་གཟུགས་
སུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་པས་སྤང་ལྷན་མར་གྲོགས་ལྷ་ལྷུང་ལྷུང་ལྷ་ལ་འཕྲལ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་འདུག་པ་དང་། གཏམ་སྤང་བ་སོགས་རྒྱལ་པོ་དད་པ་རབ་བཏགས་ལ་བཞད་པའི་
ནང་བར་མིག་མང་ཅེ་བའི་དུས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེའུ་དེའི་ཚུལ་དུ་འཛོགས་པ་དང་། གསུང་
ལུགས་ལྷས་པ་རྒྱལ་པོས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་འཕྲེང་ལྷན་གཞོང་བར་སྤྱད། དེར་
ཚོན་པོས་སྐྱུ་འཕྲལ་གྱི་དམག་དང་འཇུ་བ་ལ་སྐྱལ་ནས་ལྷར་ཤུ་ཐོར་དང་ལྷས་གཏུབ་
གྲོགས་ཡོང་མིན་མཆིལ་པའི་ཤུལ་མེ་ཏོག་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བཏགས་པ་བྱས་པ་མེ་ཏོག་སྐྱེས་
ཀྱང་ཚོན་པོས་ལྷས་མ་མཐོང་གོང་བཏོགས་པ་སོགས་སྤང་ལྷན་མ་འདོད་ལྷ་དང་བྲལ་
ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲུས་ཐབས་དུ་མ་བྱས་པས། སྤང་ལྷན་མས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་པོ་བྱང་
གི་ཅེ་ནས་ནང་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གཟེགས་པ་སུལ། མི་རིགས་པ་
འགྲོད་ཚངས་བྱས།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དད་ལྷན་ཅིག་དུ་པོ་བྱང་ན་བཏུགས་པའི་དུས་སུ་ཚོན་པོ་སྐྱུ་མ་
མཁན་ལའང་རྟོར་རྗེས་ཆེན་པོ་བྱིན་རང་གི་བྱ་བཞིན་དུ་བསྐྱེདས། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་
ཀྱང་ལྷོ་རྣམས་ལའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱི་སྣན་དུའང་མི་
དབང་གི་སྲས་ཆེན་པོ་ཁམ་དའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་ཞིང་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་
འདུལ། མ་རུས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་འགོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་འབའ་ཞིག་
ལ་སྐྱོད་ཅིང་ཡོད་དོ། །ཡབ་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་འདི་སྲས་སུགས་རྗེ་ཅན་དེ། དེ་འབྲ་
བའི་བྱིར་ངས་གཏོང་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་སྐར་སོང་ལ་རྒྱལ་བུ་དེ་འདི་ཅུར་སྐྱབ་
འོངས་ལ་ཤོག ཅེས་པ་ལྷར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ་ཡབ་སྲས་སྤང་མོ་དུ་མ་མཛད། མ་འོངས་

བ་ན་ཚོས་རྒྱལ་དགེ་བ་དཔལ་བོད་དུ་འགྲོམ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ལྷུང་དུ་
མ་བསྟན། ལྷན་ལའི་རྒྱལ་སྲིད་ཡུང་སྐས་དད་བ་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་གཏད་དེ་རྒྱལ་
པོས་འདི་སྐད་དུ། ཡངས་མེད་བསྐྱལ་པའི་མགོན་པོ་མཚོག། །བདེ་སྟེང་དེ་ལ་ལྷག་
འཚལ་ལོ། །ཁྲིད་ལ་མངོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་ལྷན། །དེ་རིང་གནས་འདིར་བྱོན་དུ་
གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་དང་། དགེ་སློང་བདེ་སྟེང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་པོ་
བུ་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ལ་འདི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲིད་བྱ་ལ་གཏོད་
ལ་ཁྲིད་རང་རའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་དགེས་
ཉེ་ང་ད་ལྷ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་དུ་གསོལ། དུས་ལ་བབ་བར་མཁུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་མཚན་ལེ་ཤེས་དཔལ་དུ་བཏགས་ནས་དད་བ་རབ་བཟུང་གྲིས་རྒྱལ་སྲིད་
བསྐྱུངས་པར་སྲོང་ལྷན་མར་སྐས་སུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁྲུངས་པར་དད་པའི་འོད་ཅེས་
བཏགས། དཔལ་གྱུབ་འཁྲུངས་པར་དད་པའི་ལྷ་ཞེས་བཏགས། དད་པའི་འོད་ལྷན་ལ་
འཛིན་དུ་བཅུག། ལྷ་ཁས་རྗེ་འཛིན་དུ་བཅུག། དད་བ་རབ་ཏུ་བཟུང་བ་རང་དགུང་ལོ་
དོན་ལྡར་པོ་ཉ་ལར་རང་འཕོ་བཏབ་སྟེ་ཐེབས་སོ། །

༡༡ ་ རྒྱལ་བྱ་སློ་གྲོས་འཕེལ།

བཅུ་གཅིག་པ། (༤༥ བ་༥། ༥༤ བ་༥) རྒྱལ་བྱ་སློ་གྲོས་འཕེལ་ནི། ལྷོན་རྒྱ་ནག་
པོའི་ཡུལ་ནུ་ཤང་གནས་པའི་སར་རྒྱལ་པོ་ལྷགས་འབར་དང་། བཅུན་མོ་ལྷགས་མོ་
བྱ་བ། རང་བ་དང་བྱི་བ་གཉིས་ཀའི་ལྷ་བ་འཛིན་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དེའི་ཚེ་པོ་ཉ་ལ་
ན་ཁེའུ་སློ་གྲོས་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱལ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྲེད་པ་དེས། རག་པོ་ལྷགས་

འབར་སྐྱབས་ལུལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་འདི་གཅིག་ཏུ་འགྲིལ་བར་བུའོ་དགོངས་
 བས་བཅུན་མོ་ལྷགས་མོའི་ལྷམས་སུ་ཞུགས། སྤྲེས་མ་ཐག་ལྟ་དབར་ལྷག་ཆེན་པོ་
 ལྟར་གཟུགས་བཟང་ཞིང་ངར་ཆེ་བ་སྐྱེ་ཤེས་བ་ཞིག་ལྟར། མིང་ཡང་ལྷོ་གྲོས་འཕེལ་
 ཉིད་དུ་གྲགས། ལུལ་དེ་ཕྱི་བ་དང་པོན་ལུགས་ལ་དགའ་བས་དེའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་
 རྩས་ལ་དགོས་གསུངས་ཡབ་ཀྱིས་ཁི་ལུན་དུ་བཅུག་པའི་བཙོན་མང་པོ་བཏོན། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཟབ་ཅིང་སྤ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འུགས་ལ་བྱུང་བས།
 ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོན་བ་དག་ཡིད་མ་ཆེས་བར་ཁྲོད་ལྟ་གང་གི་ཡིན། ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་
 ཀྱི་ཚོས་གང་བདེན་ཟེར་བ་ལ། རྒྱལ་བུས་སྐྱས་པ། སེམས་ཅན་དག་ལ་ལྷོ་རིགས་
 དེ། མིང་ཡང་དེ་དང་མཐུན་བར་འདོགས། །ལྟ་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་སྐད། །རྒྱ་གར་ནང་
 པའི་ལྷོ་ངོ་ན། །ང་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་རས་གཟིགས། །ལྷོ་གྲོས་འཕེལ་ཞེས་འབོད་པར་
 ལྟེད། །པོན་པོ་གཤེན་ལྟ་འོད་དཀར་ཞེས། །ད་ལྟ་ལྷགས་འབར་བུ་དུ་འབོད། །ཕྱི་བ་
 དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཞེས། །ཚོས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་བར་སྐྱ། །སྐྱུང་ན་ཚད་མེད་
 བཞི་ལྟ་བཟང། །ཞེས་དང།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པ་མར་བཟུང་བའི་སྤྲིང་རྗེ་ཡོད་ན་ཚོས་
 ལུགས་གང་ཡང་བཟང། དེ་མེད་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མེད་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་
 དང་བཅས་ལེགས་པར་བཤད་པས། རྒྱལ་པོ་ཡབ་ལུམ་དང་སྟོན་བ་མཐའ་དག་ནང་
 པའི་ཚོས་ལུགས་སུ་ཚུད། ཡབ་ལུམ་དེ་གཉིས་ལ་སྦྲར་ཡང་སྐྱས་ཡང་འབར་དང་
 ཡང་ལྷགས་ཞེས་བ་གཉིས་འབྲུངས། ལུ་གསུམ་ཡོད་བཞིན་དུ་པོ་བྱང་མ་གཏོགས་
 རྒྱལ་སྤིད་ཐམས་ཅད་སྤོགས་མེད་དུ་སྤྲིན་བར་བཏང་སྟེ། ཡབ་ལུམ་གཉིས་ཆགས་

བ་མེད་པའི་གནས་སུ་སོང་ངོ། །

རྒྱལ་བུ་གསུམ་ལོ་གཞོན་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོན་པ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཚིག་སྐྱེས་པར། རྒྱལ་བུས་རྒྱལ་སྤྱིད་དུག་གི་སྤོང་པོ་འདྲ་
བའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པས་ལྷག་པར་ཡང་དད་དེ་ནང་པའི་ཚོས་ལ་སྤྱོད་པའི་པར་
གྲུལ། དེ་ཞིག་ཡང་ལྷགས་ན་རེ། བ་མ་ནི་བྱ་ལ་བཅེ་བས་མག་ན་ལོར་སྐྱལ་གཅིག་
བཞག་མཚེ་ཞེས་གསོལ་བས། མ་ལྷགས་ལོ་བཞུགས་ཤུལ་ནས་གསེར་བུམ་པ་
གང་བཏོན། དེ་ནས་བྱ་རྒྱུང་བ་གཉིས་གྲོས་བྲས་ཏེ། གཅེན་ཚེན་པོ་དང་ལོར་རྣམས་
འདིར་བཞག་ རང་དེ་གཉིས་ངན་སྐྱགས་བསྐྱབ་པར་འདོད་ཟེར་གཅེན་གྱིས་བསྐྱོད་ག་
ཀྱང་བཤོལ་མ་ཟེབས་པར་སོང། རྒྱལ་བུ་སྤྱོད་གྲོས་འཕེལ་གྱིས་སྟོན་པ་བཅུ་གཉིས་
པོ་པོ་བྱང་དུ་སྐྱུན་བྱངས་ནས་བཞུགས་སུ་བཅུག་ ཡང་འབར་ཡང་ལྷགས་གཉིས་ལོ་
གསུམ་ནས་འོང་བས། ཡང་འབར་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་བཟུང། ཡང་ལྷགས་ཚོས་སློབ་ཏུ་
རྒྱག་གསུངས་ཏེ་ཨ་སུ་རའི་བྲག་ལྷག་ཏུ་བྱོན། དེ་ཡང་ཨ་སུ་ར་གསང་བའི་བྲག་ལྷག་
ཅེས་བྱ་བ་ཅེ་མོ་མཐོ་བ། སྤྱིན་དང་ན་བུན་འབྲིགས་པ། རོས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་
རྒྱས་ཤིང་དུག་སྐྱལ་དང་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་གནས་པ། སྤང་ཁྲག་མཚོ་
འབྲིལ་བའི་ནང་ན་དུང་དང་རྒྱ་སྤྱིན་གྱིས་གང་བ། གཟུགས་མེད་སྐྱ་སྐྱད་འབྲིན་པའི་
བྲག་ཁྲུང་ན་སྐྱ་མ་ཨ་མ་སྐྱ་ཏི་བ་ཆེ་རྒྱུང་རིམ་པ་གསུམ་ཟ་དད་དུ་བསམ་གཏན་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པར། གསེར་བུམ་པ་གང་པོ་ཆ་གསུམ་དུ་བཏང་སྟེ། ཆ་གཅིག་ཨ་
མ་སྐྱ་ཏི་བ་ཆེན་པོར་སྤུལ་ནས། ང་ཡི་ཞིང་ཁམས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤོངས། །བུམ་པ་པས་
འདུལ་བྱེད་ཞིང་ཁམས་རྩ་བ་ལོ་དེར། །དཔའ་པོ་ཁྱོད་བྱོན་ས་བདག་སྐྱ་གཉན་

དང་། །བདུད་དང་ལྷ་མིན་གདུག་རྣམ་ཆེན་པོའི་ཚོགས། །མ་ལུས་ཁྱེད་ཀྱིས་འདུལ་
བྱེད་སྐལ་བ་ཅན། །བདུད་རྩི་དུས་ལས་འདོམས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱེད། །ཞེ་མ་ཁྱེད་ལ་
ཆགས་པ་མི་མངའ་ཡང་། །ཡང་འབར་ཡང་ལྷགས་ལ་སོགས་འགྲོ་དོན་དུ། །ཐུགས་
རྗེས་བཞེས་ལ་དེ་དག་ཞི་བར་མཛོད། །དགེ་རྩ་ཚོས་དབྱིངས་དག་པས་མཚོག་ཏུ་
བསྐྱོ། །ཞེས་ཞུས་པ་དང་།

ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། །ལེགས་པ་ལེགས་པའི་ལམ་ཞུགས་ལེགས་པར་
མཆི། །བདག་གིས་གཞན་དོན་དག་ཀྱང་གཙོ་བོར་བདེ། །ཞེས་གཞན་མི་གསུང་བར་
བཞུགས། །གསེར་གྱི་སྲུང་ཆ་ཨ་ཕ་རྩུ་ཉི་པ་འབྲིང་བོར་སྤུལ་ཉེ། །རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
དྲེགས་པའི་ལམ་ཞུགས་པ། །ཞེས་སོགས་སྲ་མ་ལྟར་ཞུས་པས། །ཚོས་གྱི་ཚོས་
མཚོག་ཚད་མེད་མཚོག་ཏུ་བཟང་། །གདུག་པ་གང་གིས་འཚོ་ཚེ་མ་བླ་གྱིས། །ཡང་
གསེར་གྱི་སྲུང་ཆ་ཨ་ཕ་རྩུ་ཉི་པ་རྩུང་བའི་སྤུག་ཏུ་སྤུལ་ཉེ། །རྒྱ་གར་སྤོགས་རིས་མེད་
པར་ལྷ་མ་ཁྱེད། །སྤུལ་པ་དུ་མས་གང་དང་མཐུན་པའི་ཚོས། །སྟོན་ཅིང་མ་རུངས་
གདུག་པ་འདུལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཞུས་པས་ལྷ་མ་སྤུན་ནམ་མཁའ་ལ་ཅེར་
གཟིགས་ནས། །དཔེ་མེད་དཔེ་འདས་སྤུད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་མེད། །ཆགས་སྤང་འདིས་
ཚོད་ཁྱེད་མེད་ངང་དུ་ཁྱེད། །ཞེས་གསུངས་ཉེ། །རལ་གྱི་གཅིག་གནང་འོ། །དེར་རྒྱལ་
དུས་ལྷ་མས་གནང་བའི་རལ་གྱི་བསྐྱམས་ནས་སྤྱིར་སྤོན་གཅན་གཟན་རྣམས་གྱིས་
བ་བར་བརྩམས་ཀྱང་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་གོགས་སུ་ཤར་ཉེ་
དཔག་ཚད་དུ་མའི་བར་བསྐྱུལ། །དེ་ནས་བསེལ་ཐང་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེད་ཞེག་ན་
མི་མང་པོ་དགའ་སྤུག་གི་རྣམ་འགྲུང་དུ་མ་སྟོན་ཅིང་། །དཔའ་བོ་ཞེག་ལུས་ལ་མཚོན་

ཆ་དུ་མས་བརྒྱན་རྟོག་ནས་འགྲོ་བར་སྤྱོད་པོ་མང་པོས་འཐེན་ཅིང་དུ་བ་མཐོང་། ཅི་
ཡིན་རྗེས་པས། རྒྱང་ཁྲེང་འདིའི་རྒྱལ་པོ་འདྲིལ་སྤྱོད་བྱ་བ་ལ་བཅུན་མོ་ཤིན་ཏུ་
མཚར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྤྱོད་བདུན་ཞུགས། རྒྱལ་པོས་དབུ་མཛད་སློབ་འབངས་
མང་པོ་བརྒྱུངས། དེར་སང་རྒྱང་ཁྲེང་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་ལེར་ཞག་ལེའི་ཟ་རེས་བསྐོར་བ་
མི་འདིར་བབས་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཟེར་བ་ལ། རྒྱལ་བྱས་དེའི་ཚབ་དུ་འགྲོ་བར་
ཁས་སྐངས་པས་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། མི་དེས་རྒྱན་གོས་ཐམས་ཅད་སྤུལ།

དེ་ནས་རྒྱལ་བྱས་པོ་བྱང་དེར་སོང་བ་ན་རྟ་དང་སྤང་བོ་མ་ཉེ་ལ་སོགས་པ་ནོར་
མང་པོས་གང་ཞིང་། སྤུགས་སུ་མཛེ་མོ་གཅིག་གི་རྩར་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་གཅིག་འདུག་
པའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ། མཛེ་མོས་ཅེར་བལྟས་ཏེ། མི་ཁྲོད་དག་བཞིན་བཟང་
ཚོམ་པ་ཅན་ཞིག་གདའ་སྟེ་སོགས་སྤར་ཐམས་ཅད་ཐོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱལ་དང་
བཅས་བཤད་བྱུང་བས་སྟོང་རྗེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེས། ལྷ་མས་གནང་བའི་རལ་གྱི་དེ་
ཅིག་པའི་ལོགས་ལ་བཀལ། སྤྱོད་པོ་དེ་དག་གིས་བསྐྱར་བའི་རལ་གྱི་ལག་པར་བཟུང་
ནས་བསྟུང་བས། ཉེ་མ་དམར་ཐག་ཚོད་པ་དང་། མཛེ་མོས་མར་མེ་ཆེན་པོ་ཞིག་
བལྟམས་ནས་བྱུང་། དེ་ཞིག་ན་མཛེ་མོའི་རྣ་སྤུག་ནས་སྤྱུལ་ནག་པོ་གཉའ་ཤིང་ཅམ་
ཐོན་བྱུང་། རྒྱལ་བྱའི་རྟོག་པར་རལ་གྱི་འདི་གཉིས་གང་གིས་བསྐྱལ་སྤྲུལ་བ་དང་། ལྷ་
མའི་རལ་གྱི་དེ་ལྷུངས་ནས་བཞི་ཆ་ཅམ་འཕར་འདུག། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུལ་རི་ལྟར་དོན་
བ་ལྟར་རལ་གྱི་ཡང་དོན་པས། སྤྱུལ་དེ་མར་ལ་རུབ་སོང་། དེར་རྒྱལ་བྱས། དུག་སྤྱུལ་
ནག་པོ་མ་རུབ་ཅིག །བརྩམས་ནས་སྟོག་ན་དཔའ་པོ་མིན། །འཐབ་ནས་མ་ཐུབ་རང་
ལ་ངན། །མི་ཐུབ་སྟོ་བ་སྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སྤྲུལ་བས། དུག་སྤྱུལ་དེ་འདོམ་པ་

བདུན་ཅམ་དུ་ཐོན་བྱུང་བ་དང། ལྷ་མས་གནང་བའི་རལ་གྱི་དེ་ཡང་པར་སོང་སྟེ་རྟེན་
བ་དུམ་བུ་སྲུམ་ཚུ་སོ་གཉིས་སུ་བཅད་དོ། །

དེ་ནས་སྣར་གྱི་མཛེ་མོ་དེ་གཟུགས་བྱད་ལུན་སྲུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏུ་སྣར་
ལྷུས་བྱས། གོས་རྒྱན་གསར་པ་དག་བལོས་ཏེ་རྒྱལ་བུར་སྲུག་བཅའ་འཁོརས་པ་
བཤགས། སྣར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསོང་བོར་ཞུས། བཞུན་བཀྱར་ཡང་དག་པར་བྱས་
ཏེ་བཙུན་མོར་བཞེས། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་མཛད། སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་
པོ་དང་ལྷ་མ་སྲུན་མོར་དུ་བཟུང། ཚོས་ལ་སྤྱོད་པར་སྣར་ཏོ། །དུས་དེ་ཞིག་རྒྱ་ནག་
རྩ་ཤར་གི་ཡུལ་རང་གི་སོ་བྱང་ག་ལ་བ་དེར་ལྷིན་བ་དང། ཡང་འབར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
བྱས། ཡང་ལྷགས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྲུན་མོར་གི་དངོས་བྱུབ་
ཀྱང་ལོན། རྒྱལ་བུ་གཉིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཀྱར་ཞིང་འདུག་པས་རྒྱལ་པོ་སྤོ་
གོས་འཕེལ་གྱིས་ཚོས་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པ་ཐོབ་པར་སྣར་ཏོ། །

༡༣ ་། རྩུ་དགའ་འཛིན།

བཙུག་ཉིས་ལ། (༥༠ བ་༥། ༡༡ འ་༡) རྩུ་དགའ་འཛིན་གྱི། རྩོན་ཡུལ་སྣ་རྩ་
ཏ་སྤིར་ཁྱིམ་བདག་དགའ་བའི་ཚུང་མ་དགའ་འོད་ཅེས་པ་ལ། བུ་ཉེར་དགའ་ཞེས་བྱ་
བ་གཟུགས་མཛེས་ལ། ལྷ་ན་སྲུག་ལ། ཀུན་དང་མ་སྲུན་བ་ཞིག་འབྲུངས་ཏེ། དད་བ་ཆེ་
བ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་སྤོ་སྤྱོད་གིས་ཀྱང་པར་དུ་ལེན་ཅིང། འདི་སྣར་དུ་འཚར་ན་ཅི་མ་
རུང་ཟེར་ལ་རྣམ་དེ་བཞིན་མཐོ་དང་སོར་གྱིས་གཞལ་བ་སོགས་དགའ་བའི་རྣམ་
འགྲུར་རྩོན་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལོ་ལྷ་ལོན་བ་དང་གཟུང་དགའ་འཛིན་ཞེས་བ་ལྷ་

བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་བསྟམས། ལྷ་བ་ལྷ་ཅམ་ལོན་བ་ན་ཉེར་དགས་ཁྱར་ཏེ་
 རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་སྤྱིན། དགེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་མ་བསྟན། སྤྱོད་གཉེས་ཉག་ཏུ་
 བཞིན་འཇུག་ཞིང་མཚོག་ཏུ་དུལ་བས། སྤྱི་པོ་ཀུན་གྱིས་འདི་གཉེས་ལ་ཁོ་བའི་པོ་
 སྐབས་ནམ་ཡང་མི་སྤང་ཞེས་སྐྱེད། ལན་ཅིག་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤོང་སྤྱིད་མོས་ཚམ་ན་
 ཡོད་ཚེ། དུག་སྤྱུལ་ཞིག་མཁུན་དུ་བྱུང་བར། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ཉེར་དགའ་རང་ཅག་ལ་
 གཞོད་པ་འདི་ཁྱོད་གྱིས་སོད་ཅིག་གསུངས་པར། རྩུལ་སྤོག་གཙོད་པ་འདི་དེགས་
 རན་བཤམ་པའི་བུ་ཡིན་ལ། བདག་གི་པ་མ་འདི་དགོ་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་གེད་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་དེགས་ལས་ཉམས་སུ་རུང་ངས། རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ། དེད་གྱི་ཁྱིམ་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་བཀའ་སྤོག་པ་ལས། སེམས་ཅན་འདི་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་ལ་ཅི་མ་ལྷི་ཞེས་
 བྱ་བ་བསྟགས་པར་བཤམ་གདའ་ལུས་པས་འིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱུལ་པ་ཞིག་
 ཡིན་ནམ་ཟེད། ཉེར་དགའ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ལས་གྱི་སྤྱུལ་
 པ་ཡིན། ཞེས་སྤྱིས་པས། རྒྱལ་པོའི་བསམ་པར་འདི་ཁྱང་དུ་འབགས་པ་ཞིག་འདུག་
 པ། རབ་ཏུ་འབྱུང་མོད་གྱི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཤོར་ན་མི་རུང་སྟམ་ནས། རྩུ་
 ཁྱོད་ཁྱིམ་དུ་གནས་སམ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་དེས་པས། ཁྱིམ་དུ་གནས་ན་མི་ལུས་
 ཐོབ་པ་དོན་མེད་དོ་ཟེད། འོ་ན་ཁྱོད་རབ་ཏུ་གང་ལ་འབྱུང་། མཁན་སློབ་གང་བཟང་
 ཅོལ། རྒྱལ་པོ་ན་རེ། རོ་རྗེ་གདན་ན་ལྷ་ལ་ཤེས་གཉེན་བྱ་བ་གང་ཟག་བཟང་པོ་ཞིག་
 བཞུགས། དེར་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྱོད་གང་ཟེར་བ་ངས་བསྟུབ་གྱི་གསུངས།

དེ་ནས་ཉེར་དགའ་ལོ་དགུ་ལོན་པ་དང་པ་མ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གནང་བ་
 ལུས་པར་པ་མས་གནང་དུ་མ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བསྟན་ཤང་། ངས་ཁྱིམ་

བཟུང་ནས་པ་མའི་འདོད་པ་བསྐྱང་བར་འདོད་ན་བུ་སྐྱལ་ཆད། ཅེས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བུ་
 གཉིས་གྱིས་ཁྱིམ་འཛིན་དགོས་ན་དགའ་འཛིན་གྱིས་ལུས་གྱི་བཀོད་པ་ཅེ་ཡང་
 འབྱེད་སྐྱུས་པ་དང་། དགའ་འཛིན་ལོ་བཞི་ལོན་པ་དེ་ན་རེ། ལྷ་རྩ་ཉ་སྟེ་འདི་ན་ཀུན་
 གྱིས་ཁུར། །རྒྱལ་པོ་བྲེགས་པ་ཅན་དེས་ཁྱོད་མཐོང་ཆོ། །བྱ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁ་
 བཞིན་ལག་གིས་འབྱེད། །སློན་པོའི་ཚོགས་རབ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་སློང། །ཉེར་
 དགའ་མཐོང་བར་དགའ་ལོངས་འདེགས་ཞེས། །རྒྱལ་སློན་བྲེགས་པའི་ཚོགས་གྱིས་
 བཀུར་བར་བྱེད། །ཡུལ་ཁམས་འདི་ན་གཅེན་པོ་ཚད་ཡིན་ཏེ། །ཚད་མ་ཡུལ་འདིར་
 མི་བཞུགས་བདག་འབྲུ་ཡིས། །ཁྱེ་ལུ་རི་མོའི་གཟུགས་འབྲས་ཆར་མི་པོད། །གཅེན་
 པོ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་གཤེགས་སྐྱུར་ན། །ང་ཡང་བལྟལ་དེར་སྐྱབས་རྗེས་འཁྱེད་པར་
 ལྷ། །ཞེས་སོགས་སྐྱུས་པ་ན། བ་མ་གཉིས་ཀྱང་ཉེར་དགའི་བྱད་ལ་བལྟ་ཞིང་དགའ་
 འཛིན་པར་གིས་འབྱུང་ལ་མཆི་མ་འཇོག་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས། ཉེར་དགས།
 རྒྱལ་པོ་བྲེགས་པ་སློན་པོས་རབ་བཀུར་ཀྱང་། །ང་ཡི་བདེ་འབྲས་ཐར་པར་མི་སྲིན་
 པས། །གཙུང་དང་པ་མ་དག་ལ་བཅེ་བའི་སྲིད། །དོ་རྗེ་གདན་དུ་དེས་འབྱུང་དགའ་བ་
 སློང། །ཅེས་སོགས་ཚོགས་བཅད་མང་དུ་གསོལ་བས། བ་མ་གཉིས་ཀྱང་འདི་གཉིས་
 སྐྱལ་པ་ཞིག་ནི་ཡིན་པར་འདུག །གཉིས་ཀ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཁྱིམ་སློངས་ཀྱང་བུ་རྒྱ་
 མེད་སྐྱུམ་ཁོ་ཐག་ཚོད་ནས་གནང་བ་བྱེན།

དེ་ནས་ཉེར་དགས་རང་གི་པ་དང་གཙུང་ཡང་ཁྱེད་དེ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དུ་སྲིན།
 དགའ་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་པོར་དམ་པའི་ཚོས་ལས་བརྩམས་པའི་ཚོགས་བཅད་འོ་
 མཚར་བ་དུ་མ་བརྗོད་པས་ཚོས་གྱི་སློན་ནས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱབས་པར་བྱུར། ཉེར་

དགའ་རྒྱལ་པོ་ལྷུ་སྐྱོད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་བཅུག་ནས། རྗེ་མེ་གདན་ཏུ་
 རྒྱ་མ་ལུག་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱང་ཏུ་བྱིན། རྒྱལ་པོས་རྒྱ་མ་ལ་འདི་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཏུ་
 གསོལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་ལྷུ་སྐྱོད་སྤྱུལ་པའི་ཁྲུ་འདི་ཁྲིད་ནས་འོང་བ་ལེགས་
 གྱིས་འདིའི་གཙུང་གང་ན་ཡོད། ལྷ་རྒྱ་ཁ་སྤྱིའི་ཤིང་བྱང་ནས། །ཁོས་ཅི་སྤྲོ། ཡང་ན་ང་
 ཡང་གཅེན་དང་བསྐྱོད། ཡང་ན་འགྲུམ་སོགས་ཟེར་འོ་ཞུས་པས། རྒྱ་མའི་ཞལ་ནས་
 དཀོན་ཚོག་བཅེགས་པ་ལ་སོགས་བ་མདོ་ཏུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་ཁྲུ་དགའ་
 འཛིན་དེ། གཞོན་ཏུང་གྲུང་པ་འདི་ལྷ་བྱས་སྐྱོད་པ་དེ་བཞིན་སྐྱོད་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 སོ་ལེགས་སོ། །ཉེར་དགའ་ལུང་ཅམ་ཞིག་ལ་གཙུང་དགའ་འཛིན་ཁྲིད་ཤོག་གསུངས་
 པས། ཉེར་དགས་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་གཙུང་དགའ་འཛིན་ཁྲུང་གྲུང་སྟེ།
 མཚེད་གཉིས་ཀས་བྱུག་འཚལ་ཞིང་དགའ་འཛིན་གྱིས་ཞུས་པ། ཨེ་མ་ལུས་ནི་རྩལ་
 སྟན་ཅམ། །རགས་པའི་འཚིང་བ་དེ་ལྷར་བཟིད། །མི་གཅང་ཁྲོད་ཀྱི་སྤོན་བྱ་
 བཞིན། །སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྷོང་འདབ་ངན་པ་ལ། །བདེ་འཛིན་སྐྱོངས་པའི་ཁྲོད་ཏུ་
 ཞུགས། །ཞེས་སོགས་དང། །གཟིགས་ཤིག་ཉི་མའི་སྤྱན་ལྟན་པ། །བཅེ་བ་བཅེ་བར་
 མི་མཚན་ན། །སྤང་བ་སྤང་གྲུང་འདྲེན་འགྲུང་རམ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་
 བེ། ཉི་མས་ཉིན་མོར་བྱེད་དམ་ཅི། །ཞེས་སོགས་ཞུས་པས། རྒྱ་མའི་ཞལ་ནས།
 གཟུགས་སྤྱི་རྩལ་སྟན་ལྷ་བྱ་ལ། །སྤྱིང་རྗེའི་འཚིང་བ་དེ་པོ་ཅམ། །སེམས་ཅན་གང་
 གིས་སྤྱད་གྲུང་ཀྱང། །སྤྱིང་རྗེའི་དེ་པོ་ཟད་མི་འགྲུང། །ཞེས་དང། ཨེ་མ་དགའ་འཛིན་
 ལྷགས་རྗེ་ཅན། །ལྷ་ཡི་གནས་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། །ལྷ་བྱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས།
 འཛེམ་སྤྱིང་གནས་འདིར་རྒྱལ་བ་དང། །ཚོས་ཀྱི་ཞུ་ལན་མཚོག་ཏུ་མཚན། །མ་

འོངས་མི་ལུལ་གངས་རིའི་མགུག། ཉེར་དགའ་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ཞེས། རྫོང་ནི་རྒྱལ་
བའི་འབྲུང་གནས་ཡིན། ཞེས་སོགས་ལུང་བསྟན་མང་པོ་གསུངས་ཤིང། ཉེར་
དགའ་རབ་ཏུ་སྤངས་སོ། །

དེ་ནས་དགའ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་བསྐྱོངས་ཏེ་སྲིར་ལོག་པའི་ལམ་དུ་རྒྱལ་པོས་
ཚོད་བགམ་པའི་སྲིར། རྫོང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲེད་པར་གྲོགས་རབ་གྱི་དབང་དུ་
སོང་ན་མི་རུང་བས་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་ཞེས། ངས་རྫོང་བཞེན་དུ་བྱའོ་
གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བར་བཟང་། །པལ་བ་པལ་བ་ཉིད་དུ་
རིགས། ཞེས་སོགས་སྟུགས། རྒྱལ་པོས་ཟས་གོས་སུན་སུམ་ཚོགས་བ་མང་པོ་
གནང་བ། དགའ་འཛིན་གྱིས་པངས་བ་མེད་པར་དབུལ་པོངས་ལ་བྱིན། བ་མ་དང་
རྒྱལ་པོ་ལ་ལས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཚོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཤད་ཅིང། ལྷག་པར་རྒྱལ་
པོས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅམ་དགའ་འཛིན་གྱིས་རི་རྒྱན་ཟེར་བ་བཞེན་སྟོ་གསུམ་མི་དགེ་བ་
དང་མ་འབགས་པར་ལྷ་དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་མི་སྲེད་པའི་དད་པ་བསྟོམས། རྫོན་
འབངས་མཐའ་དག་དགེ་བ་བཅུའི་ལམ་ལ་བཀོད། གཞན་ཡང་སྲུ་སྟེགས་གྱི་ནལ་
འགྲོར་པ་ཞིག་གིས་སྟོ་གས་རྩུང་འཕངས་བ་རྒྱལ་པོའི་རྫོན་པོས་བཟུང་ཡང་བུམས་
པའི་སེམས་གྱིས་བཏང་བ་དང་། སྲུ་སྟེགས་བ་མང་པོས་བཟུང་སྟེ་དཀོན་ཅོག་ལ་
སྐབས་འགྲོ་འདོར་ན་གཏོང། དེ་མིན་གསོད་དོ་ཞེས་གྱི་བཏོན་ཀྱང། སྤྱིང་ཇེའི་སེམས་
ཁོ་ན་དང་ལྷན་པའི་ཚིག་སྟུན་ཅིང་འདེབས་པས་སྲུ་སྟེགས་བ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་
བྱུང། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་གྱི་བར་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས། དགེ་བ་
བཅུ་དང་དུ་ཚངས། ཉུག་ཏུ་དད་པ་བཅུན་པར་མཛད་དེ་པོ་ཏ་ལར་གཤེགས་སོ། །

༡༩ ་། དགོ་བསྟེན་བཅུན་པ།

བཅུ་གསུམ་པ། (༥༩ བ་༡། ༤༠ འ་༦) དགོ་བསྟེན་བཅུན་པ་ནི། སྟོན་ལྷ་རྩ་ཏ་
སྲིང་བྱིམ་བདག་བསོད་ནམས་འཛིན་དང། ལྷང་མ་དཔལ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོར་དང་
ལོངས་སྟོད་བྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཁོང་གཉིས་ལ་བྱ་
མེད་པས་ལུབ་གཅིག་དགོན་ཅོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ནས་བསྐྱེད་
ལྷུས་པར། རོ་རངས་མི་ལམ་དུ་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་མཚོད་འབྲུལ་བ་དགོ་སྟོང་ཞིག་གིས།
ཁྱོད་ལ་བྱ་འདོད་ན་དེང་སང་རྒྱ་གར་ཤར་ལུབ་ན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་མངའ་བའི་
དགོ་བསྟེན་བཅུན་པ་བྱ་བ་ཡོད་པས། དེ་ཁྱོད་གཉིས་གྱི་བྱར་གཏོང་ངོ་གསུངས།
ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཅི་ཡིན་ལྷུས་པར་ཚོས་མཚོག་ཅེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་
ལོ་གཅིག་ལོན་པ་དང་བྱ་བཅས་ཉེ། པ་མ་ན་དེ། འདི་དགོ་སྟོང་ཚོས་མཚོག་གིས་
བྱིན་པའི་བྱ་ཡིན། མཚན་ཡང་ཁོ་རང་གིས་བཏགས་པ་དེས་ཚོག་ཅེས་དགོ་བསྟེན་
བཅུན་པར་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་དགོ་འདུན་ནམས་སྐྱུན་མ་དངས་ཀྱང་ནང་དུ་
འབྱོན་པ་ཞིག་བྱུང། རམ་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པ་ལྷ་བའི་གོས་གྲོན་པ་ཞིག་བྱིམ་ན་བྱུང་
སྟེ། སི་ཀ་ཁྱོད་མཐའ་འཁོབ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བེར་ནས་འདིར་སྟོད་པ་ཅི་ཡིན། ཁྱེད་ལ་
དེ། ད་དུང་མ་རབས་ཁ་ཅིག་དུས་ལ་མ་བབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མལ་མང་དུ་མཛད།
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཐོབ་མང་པོ་གཏམ་སྟོ་
བྱར་བ་དེ་སྐྱེས་ཉེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང། མྱོང་ཁྱེར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུད་ཅིང་
དད་ནས་གར་མཁན་ལ་བལྟ་བ་ལྟར་འདུས། ལོ་བདུན་ལོན་པ་དང། པ་མ་ལ་དོ་རྩེ་
གདན་དུ་འགྲོ་བའི་གནང་བ་ལྷུས་པ་མ་བྱིན་པར་སྐྱེང་མོ་བྱེད་བཞིན་པའི་ལུང་། སྟོན་

དཔོན་ཚོས་མཚོག་ཐོག་བབས་སུ་བྱོན། དེར་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་ལྷས། ལེགས་
བར་བཤད་པའི་ཚོས་མང་པོ་བསྐྱབས། གཞན་ཡང་བརྗེད་མཁས་སོ་ཚོག་ལ་བསྐྱེན་
བཀུར་ཞིང་བྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་
ཚོན་པོ་བྱུང་། འགོ་བ་རྣམས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་ཅིང་གོལ་བར་
མཛད། ཁོ་བའི་རྣམ་འགྲུར་རྒྱན་ཅིག་ཀྱང་མ་བསྟན། དམན་ཆ་སྦྱངས་ནས་ཀུ་སུ་ལུའི་
སྦྱོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༥ } རྗོར་བུ་བཟང་པོ།

བཙུ་བཞི་ག། (༥༩ ཉ་༡ ༤༡ འ་༧) རྗོར་བུ་བཟང་པོ་ནི། རྗོན་ལུལ་སྦྱར་བཅས་
ཞེས་བྱ་བ་ན། ཁྲིམ་བདག་སྐྱེ་འཛིན་དང་ཚུང་མ་སྦྱའི་འཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
འགྲུངས། མཚོན་རྗོར་བུ་བཟང་པོར་བཏགས། དེའི་ཚེ་ཁྲིམ་བདག་གི་བསམ་པ་ལ།
བྱ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ནི་བདག་ཅག་པ་མ་དང་ད་ལྟ་འབྲལ། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་ནི་
བརྒྱད་ནས་འབྲལ་བར་སྲིད། འབྲལ་བ་མཉམ་པོ་ལ་བྱི་ཐག་རིང་བ་བཟང་། འོན་ཏེ་བྱ་
རང་ལ་རྗོར་བུ་བཟང་པོ་འོད་མའི་ཚལ་ན་བྱ་ཀ་ལན་ཉ་ཀ་དང་སྦྱ་ཞིང་འདུག་
ནི་བ་བྱས་པས་རྗོར་བུ་བཟང་པོ་འོད་མའི་ཚལ་ན་བྱ་ཀ་ལན་ཉ་ཀ་དང་སྦྱ་ཞིང་འདུག་
གོ་ཟེད། སྐྱེ་འཛིན་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་འོད་མའི་ཚལ་ན་བྱིན་པ་ན། འིང་དེའི་མེ་ཉོག་གི་
དབུས་སུ་བྱ་ཀ་ལན་ཉ་ཀ་བསྟན། འདབ་མ་དང་ཡལ་ག་སྟོང་གི་ཁར་འཁོར་སྟོང་སྟག་
གཅིག་འདུས། རྗོར་བཟང་ཉིད་འིང་སྟོན་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནས་འིང་དབུས་ཀྱི་
ཀ་ལན་ཉ་ཀས་རྗོར་བུ་བཟང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚིག་ལ་སྐྱེ་འཛིན་གྱིས་དབྱུང་བ་ན།

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིད་མཐའ་བཅུ། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོམས་པ་
 ཡི། །སེམས་ཅན་དཔག་མེད་དེར་སྤྱིན་ནས། །གང་དུ་སྤྱིན་ཀྱང་མཐའ་མཛེད། །བདེ་
 བའི་སྐྱེས་ལ་སྤྱིན་མ་རུས། །གཞན་ཡང་ནད་འབྱིན་དུག་གི་ཚུ། །འཁོལ་མ་ལྷ་ཡིས་
 ཉག་ཏུ་དེར། །འབབ་ཅིང་སྤྱིར་ཡང་ལྷ་འཕྲོས་ཏེ། །དཔག་མེད་དཔག་པོའི་ནད་ཀྱིས་
 གདུངས། །ཞེ་མ་སྐྱེན་པ་ཆེན་པོ་ཁྱོད། །དེ་དག་བཟོད་པར་ཅི་བདེར་སྒྲོད། །ཅེས་
 སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱེས་བའི་ཆོག་མང་པོ་དང་། །དེའི་ལན་ནོར་
 བཟང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་དཔྱོད་ཅིང་འདུག་པའི་ཆོ། །སྤྱི་སྤྱོད་བའང་སྤེབ་སྤེ་གཉིས་ཀས་
 དཔྱད་པར། །རི་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཁྲབ་ན། །རྒྱད་ཅན་གང་གིས་ཁྲབ་པར་
 ལྷུང། །བདག་གི་བཞོད་པའང་དེ་ཙམ་སྟེ། །རྒྱད་ཅན་ལའང་དུག་གི་ཚུ། །དཔག་པོ་
 འཁོལ་མ་ལྷ་ལྷན་ལེ། །ཉག་ཏུ་འབབ་ཅིང་རང་རྒྱད་བསྟེག། །མེ་ཉོག་གཞན་དུ་འཕྲོས་
 བ་ཡིས། །ཚོངས་པ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེས་པར་ལྷུང། །དེ་དག་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་
 སྤྱིར། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྷན་ཡང་། །ལུན་པ་མ་ལུས་འཛོམས་མ་རུས། །ཞེས་
 དང་། །རྒྱ་མཚོ་སྤྱང་དུས་འཇུངས་ཀྱང་རུང་། །དེ་བོ་རྒྱད་གིས་ཁྲེར་ཀྱང་སྤིད། །ང་
 ཡིས་གཞན་དོན་གཡེལ་བ་དང་། །དམ་བཅའ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་པོ། །ཞེས་པར་
 ལོ་ནས། །སྤྱི་སྤྱོད་བས་སྐྱེ་འཛིན་ལ་སྐྱེས་པ། །འགྲོ་བ་གཞན་རྒྱད་བསྐྱེས་པ་
 བ། །མཁས་པ་རྫོངས་པར་འགྱུར་བ་སྤིད། །མ་དཔྱད་ཅ་ཙོ་འཆེར་བར་བཅད། །དཔྱད་
 བ་ལེགས་བཤད་ཆོག་འགྲུས་བརྒྱན། །ཞེས་སོགས་སྐྱེས་པས་སྐྱེ་འཛིན་ན་ལེ། །ཚུ་
 གསིང་མེ་ཉོག་བཟ་བ་ན། །སྤྱང་དུ་རབ་འཆེར་སྐྱེན་པའི་གྲུ། །ང་དང་ང་འདྲས་གོ་
 འགྱུར་གྱི། །གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཉེན་མཐོང་བ་ཙམ། །ཞེས་ལན་རྣམ་གངས་མང་པོ་

གསོལ། རོར་བུ་བཟང་པོས་ས་མར་སྐྱས་པ། བྱིད་མཉེས་བྱིད་གསུངས་ཁོ་བོས་
བསྐྱུལ། །ང་དགའ་ང་ནི་ཐར་པར་འགྲོ། །བྱིད་འབྲེན་བྱིད་ཀྱི་མར་གྱུར་པ། །ངས་འབྲེན་
ང་ཡི་དམ་བཅའ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆིད་སྐྱེད་བ་དང་། ཀ་ལན་ཉ་ཀ་རྣམས་
ཚྭོགས་གཞན་དུ་འཕུར་སོང་ངོ། །

དེ་ནས་ས་མ་དང་བཅས་ས་དགའ་ཞིང་སློབ་བཞིན་དུ་རང་གི་བྲིམ་དུ་འོངས་ཉེ།
བུ་ལ་ཟས་སུན་སུམ་ཚོགས་ས་བྲངས་ནས། དེ་རིང་གི་ཀ་ལན་ཉ་ཀ་གཙོ་འཁོར་དེ་
རྣམས་གང་ཡིན་གསུང་དུ་གསོལ་བྱས་པས་རོར་བཟང་ན་ལེ། གཙོ་བོ་དེ་སྐྱེ་མ་མར་
མེ་མཛད་ཆེན་པོ་ཡིན། གཞན་རྣམས་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུལ་པ་སྟེ་བཟུན་པའི་
གཙོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱོར་འདུག དེ་དག་ནང་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཆ་ལུགས་སུ་རབ་ཏུ་
འབྱེན་དུ་འབྱོན་པས། མཚོད་རྗེས་མང་པོ་སྐྱོར་གསུང་བ་ལྟར་སྟོན་གྲུབ་པའི་ཚེ།
ནང་པར་དཔལ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་ཉེ་
འོད་མའི་ཚལ་དུ་ལྷགས་ས་དང་། མཚོད་རྗེས་སྐྱུར་བ་དག་སུལ། རོར་བུ་བཟང་པོ་
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་དཔལ་དུ་གསོལ་ནས་དགེ་
འདུན་རྣམས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ལོག་པའི་འཚོ་བ་མཐའ་
དག་སྤངས། སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འཚོ་བར་བྱས་སོགས་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་
མཛད་དོ། །

༡༥ ་། ཁྲིའུ་ལྷ་བ།

བཙོ་ལྷ་བ། (༥༧ ཉ་། ༡༩ བ་༧) ཁྲིའུ་ལྷ་བ། ལྷོ་ལྷ་ལ་ལ་གྲུང་ཡབ་བྲམ་
 ཟེ་ཉི་མ་དང་། ལྷ་སྐར་ལྷོ་ལེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། མིང་ལྷ་བ་ལེས་བར་
 བཏགས། སྐྱ་དམར་སེར་གསེར་བཙོ་མ་ལྷ་ལོད་པ། པ་མས་རིག་ཤེད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱས་
 པ་ཚམ་གྱིས་སློང་ཟེན་པ། ཀུན་གྱི་སློང་ལྷ་ལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་། བཏག་དཔུང་
 མཁའ་པོ་དག་ན་པེ། ཁྲིའུ་ལོད་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། ལྷ་སྐྱེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་བབས་
 ཀྱིས་འདྲིག་སངས་རྒྱས་པའི་བ་དན་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་འབྱུང་ཟེར་པོ། །རེ་ཞིག་
 གི་ཚེ། ལྷ་སྐྱེགས་ཀྱི་སློན་པ་ཁུབ་འཇུག་གིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་
 རིག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དོ་ཚེ་གདན་ཏུ་ཚོད་པ་ལ་བྱུང་བ། བརྗེན་ཁྲུང་པར་ཚན་མང་
 པོ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཁོའི་ལན་སློབ་པར་དགོངས་ཏེ་ཚོགས་པ་དང་། ཁྲིའུ་ལྷ་བ་
 བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ལ་སྤྱུག་བཙོ་ལ་ནས། དམ་པ་རྣམས་དབེན་པར་བཞུགས་ཤིག་དེ་རིང་
 ཁོ་པོས་ཞབས་ཏོག་པ་བཀྱི་ཡི་ཟེར། ལྷ་སྐྱེགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱས་པ། ལྷ་ལོད་དོད་
 བསམ་པ་དན་པ་ཡིས། །སློ་ཚན་ལོག་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ། །ཚོད་པའི་གཞི་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་
 པས། །གནས་དང་ལུང་སྤྱིན་སྐྱ་བར་བྱོས། །རྗེན་དང་ཉེར་སྐྱོར་བསྟན་པར་
 འཚོལ། །དེ་ཚེ་ང་ཡིས་དེ་ཉིད་དཔུང། །ཅེས་པ་སོགས་སྐྱ་ཚོད་ཀྱི་རིག་པ་དུ་མས་སུ་
 ལྷེགས་པ་རྣམས་པམ་པར་བྱས། དེ་ནས་ལྷ་སྐྱེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེ་པོའི་ཤར་
 དན་སྤགས་བཏབ་དར་གྱིས་གཏུམ་པ་ཁྲིའུ་ལྷ་བར་བྱིན། ཁྲིའུ་ས་ཀྱང་འདྲིམ་པར་རི་
 པོང་གི་གཟུགས་བྱས། དེའི་ཁོག་པར་ལྷ་སྐྱེགས་པ་རང་གིས་བྱིན་པའི་རྗེས་བཞུག་
 ཡི་གེ་དུག་པ་དང་སྐྱུར་བའི་སྤགས་བརྒྱས་པས། ལྷ་སྐྱེགས་པ་དེ་དག་སྐྱ་ཞོམ་མིག་

ཚུད་སྒྲ་ཚུ་འཛག་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བར་གྱུར།

ད་རྗེས་སོགས་ནང་པ་རྣམས་སྤྱིར་རྗེ་དཔག་སོ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་དག་པའི་སྤྱང་བ་རྒྱ་
 ཚེན་སོ་སྤྱེས། དེར་ལྷ་སྤྱེགས་པ་རྣམས་ན་རེ། རྗེས་འདི་ལྷ་བུའི་བུས་མཐུ་ཡོད་པ་ཅི་
 ཡིན་སོགས་དེས་པར། བུ་པ་བུ་ལ་དག་གེད་ཚུ། །གཟུངས་བཟང་གཟུངས་གྱིས་
 མི་མ་ཐུན་བརྗོད། །བྱམས་པ་བྱམས་པས་པན་པར་འདྲིན། །ཞེས་སོགས་རིག་པ་
 བརྒྱ་སྤག་གིས་ལན་ཚིག་བཅད་སྤྱུག་གིས་སྤྱིས་པ་ན། དེ་དག་གྲང་ལྟ་བ་ངན་པ་ལས་
 སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ཉེ། རང་རང་གི་གནས་ནས་འགྲོར་བ་རྒྱ་ཚེན་སོ་སྤྱངས། དཀོན་ཅོག་
 མཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཚོགས་བསལ་གས། སྤར་གྱི་
 ལས་ལ་འགྲོད་ཅིང་འཆགས་པ་དང་། ཡི་གེ་རྒྱག་པ་ཚད་མེད་བཞི་དང་སྤྱིར་ཉེ་
 བརྟན་པས་ལུས་སྤར་ལྟར་གྱུར། དེ་རྗེས་དཀའ་སྤུན་སྤྱད་ནས་བསྐྱབས་པས་མཐར་
 ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་མཁའ་སྤོད་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་དགེ་
 འདུན་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། རྒྱ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་པ། ཐེག་པ་ཆེ་
 ཚུང་གི་སྤོམ་པ་མ་ལུས་པ་སྤྱུགས་ལ་རྗོགས་ཤིང་། ཉེས་ལྷུང་གི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མ་གོས་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཚོད་མཐོ་བས་སྤོམ་པ་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་
 ཅོམ་དུ་གྱུར། མཚན་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་སོ་བྱ་བར་གསོལ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 པའི་བརྟན་བཅོས་བརྟམས། སྤུལ་པ་དུ་མས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 མཛད། སྤྱབས་ཤིག་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྣམ་ལྷན་བཞེངས་པའི་གཞུག་ལག་
 ཁང་ན། ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་སོ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལས་ཁྱེད་དཀར་སོ་ཞིག་གིས་མེ་ཉོག་
 དཀར་སོ་ཁ་སྤེ་བ་ཞིག་སྤུལ་ནས། འདི་འདྲ་བའི་ནང་དུ་འདི་འདྲ་བ་འབྱུང་གིས་

འདི་ལྟར་སྤྲོས་པའི་རྩལ་དུ་གནས་ན་རུང་གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ལྟར་གསུང་བ་སྐྱེ་བོ་མཐའ་ཡས་བས་མཐོང་ཞིང་སྡོམ་བས་ལས་སད་དེ་ཚོས་ལུས་
བར། ལུས་འདི་སོས་ཀའི་མེ་ཏོག་འདྲ། །ཤིན་ཏུ་མངེས་ཏེ་རྒྱུན་མི་སྤྲུབ། །ཚེ་འདི་ཉི་
མའི་འོད་དང་འདྲ། །ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་ཡུད་ཅམ་ཡིན། །སྐྱེ་འཆི་ཉི་མའི་འཆར་རུབ་
འདྲ། །རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བབས་ཀྱིས་བབས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་སྲིང་བ་
ལ། །བདེ་བར་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུན། །གཏན་གྱི་མཐུན་མ་སྤྲུབ་དུས་འདིར། །དལ་
བར་མ་བསྐྱེད་བཅོམ་འབྲུས་སྐྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་བས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ལ་
སྐྱོ་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་བར་གྱུར།

དེ་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མངོན་བར་བྱང་རྒྱུ་བའི་
གནས་སྟེ། བརྒྱ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་བ་ལྟར་གྲོང་ཡུལ་འདུ་འཛིའི་རྣམ་གཤམ་ཐམས་
ཅད་སྤངས། ཉན་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དབེན་པའི་དགོན་པ་བསྐྱེན་ཏེ། གཞན་དོན་
འབའ་ཞིག་ལས་མ་གཡོས་བར་བཞུགས་སོ། །

༡༦ ་། རྩེ་ལྷ་རིན་ཆེན་སྣོད་པོ།

བཙུ་བྲུག་པ། (༡༡ ཉ་༧ ༡༥ ཐ་༧) རྩེ་ལྷ་རིན་ཆེན་སྣོད་པོ་ནི། སྣོན་གྲོང་ཁྱེར་
སྤྱི་ལྷན་ཞེས་བྱ་བར། ཡབ་རྗེ་རིགས་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་གསེར་འབྲེང་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་འཕྲུངས། །ཁང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་གྱིས་གང་བ་སོགས་ལྟས་ཁྱེད་པར་ཅན་
མང་བོ་བྱང་བས་མའི་བསམ་པ་ལ་ལྟས་འདི་ལྟར་ཡོང་ལུགས་ཀྱིས་བཅས་མ་ཐག་
སྤྱི་ཤེས་བ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་སྣོད་སྣོད། །ཁྱོད་ལྟའམ་སྤྱུའམ་སུ་ཞིག་ཡིན། །འོད་འདི་བཞིན་

ཆེ་བ་ཞེས་སྐྱུས་པས། ལུས་མ་ལ་ཅེར་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་འོད་དང་
འཇའ་རྣམས་པ་ལ་འོད་ཁང་རྒྱུད་གང་བ་བྱུང་བ་ལ་ལ་མཚན་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཟེར། དེར་མ་
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སྤྱི་འདི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་པོ་འཇིན་པ་ཞིག་འོང་བར་
སྣང་བས་མིང་ཡང་རིན་ཆེན་སྣོད་པོར་འདོགས་ཞེས་མཚན་གསོལ།

དེ་ནས་ཆེར་ལོངས་པ་དང་། ས་ན་རེ། གང་ནས་སྤྱི་ཞིག་གནས་འདིར་
འབྲུངས། །དམིགས་པ་གང་གིས་བདག་གི་སྤྱ། །ཚོས་དང་དཔལ་འགྲོར་གང་ལ་
བཅོམ། །གསུང་གི་སློབ་ཕྱོད་བསྟན་པར་འཚལ། །ཁྲེའུ་ན་རེ། །ལེགས་པའི་ལམ་མཚོག་
ཀུན་འགྲོ་ཡང་། །གསུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འདིར་ཤར་མོད། །དེས་བཟུང་ཚིག་གི་དོན་
མ་མཚེས། །འོན་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་གནས་འདིར་བསྟམས། །ཡལ་ཡུམ་རྟག་ཏུ་བདེ་
ལེགས་པའི། །ང་ཡི་ཚོས་དང་མཐུན་སྦྲད་སྤྱ། །དགོ་བའི་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་
ལྷ། །ང་ལི་སྤྱོ་བ་མི་གཉེར་གྱང་། །ཁྲོད་གཉིས་སྤྱ་དང་སྦྱར་སྦྲད་སྤྱ། །སྤྱོ་བ་ཚམ་ཞིག་
བསྟན་པར་ཟད། །ཡལ་ཀྱིས་སྐྱུས་པ། །དེང་སང་བདག་ཅག་སྤོ་འདྲ། །སྤྱལ་པའི་ཁྲེའུ་
བསྟམས་པར་གྱུར། །ཡུལ་འདི་ཞིང་ཁམས་གཅོང་མ་འདྲ། །སྤྱོ་མེད་ཁྲེའུ་གནས་པར་
གྱུར། །རི་ལྗང་བདག་གིས་བསྐྱབ་ལུས་ན། །རི་པོ་རྒྱག་པར་གྱིས་གསུངས་གྱང་། །དེ་
ཉིད་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སྐྱུས་པ་དང་། །ཁྲེའུའི་ཞལ་ནས། །འཇིག་རྟེན་
ཀུན་ལ་པ་མ་དག། །རིན་རབ་མཚོག་ཏུ་རབ་ཏུ་གསུངས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྤྱ་ཅེ་
ཡིས། །གཏོར་བར་ལུས་ཀྱི་པ་མ་ཡི། །རིན་ལན་བཟང་བར་ལུས་མ་ཡིན། །འཇིག་
རྟེན་སློལ་མ་དེ་སྦྲད་གསུང་། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁྲེད་དང་ནི། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་བདག་
གི་གཉེན། །རིན་སློབ་སྤྱིར་ན་འདྲ་སྦྲད་སྤྱ། །ལམ་མཚོག་བཟང་ལ་འཇུག་པར་

བཤུ། །པ་མ་ཚེ་འདི་རི་ལྷུང་ཡང། །དམ་མྱིད་ཅམ་ཞིག་སྲུས་ཀྱང་ཡོང། །གཏན་གྱི་
ཚེ་ཞི་དེ་ལྷུང་མིན། །རྒྱུང་དུས་ཚེན་པོ་མ་དོར་བར། །སྐྱབ་བྱས་དུས་སྲུ་སྐྱབ་བར་
མཛོད། །ཅེས་སོགས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དོན་ཚིགས་སྲུ་བཅད་
བ་མང་པོ་དག་བསྟན་པས། ཡབ་ལྷུམ་གཉིས་དད་པ་ཚེན་པོ་འབྲུངས། མིག་ནས་
མཚི་མ་འཛེག་བཞིན་དུ་འདི་སྐད་སྒྲུབ། །

ཚོས་གྱི་ཚར་བ་རབ་ཏུ་པལ། །རི་ལྷུང་རྒྱལ་པོས་མནར་གྲུར་ཏེ། །དམ་ཚོས་
གཏོང་བར་མི་བྱེད་ན། །ད་ལྟ་ལྷུས་དང་སློག་འབྲལ་ཞེས། །གཞན་ལ་དགའ་ཡང་མི་
གཡོ་བར། །ཁྲོད་གྱི་གསུང་རྣམས་ཉམས་སྲུ་སྒྲུངས། །དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སློ་
ལུགས་གཏོད། །དགེ་བ་ཐམས་ཅད་མཚོག་ཏུ་བསྟོ། །སློན་ལམ་དག་པས་བར་
མཚམས་སྐྱར། །དགའ་ཞིང་སློ་བཞིན་ཐར་པར་འགོར། །ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྐྱ་
ཞིང། །སྐྱ་ལྷན་གྱི་ལྷུལ་གང་ནས་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་དབྱུས་སྲུ་བྱ་ཁྲེར་ཞིང་འགོ་
འདུག་གི་སློད་ལམ་བྱས་པས། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་སྐྱེས། །མེ་ཏོག་འཛོར།
གོས་ལེགས་པོ་དག་ལྷུལ་ཞིང་ཚོས་ལྷུས་པས། །རིན་ཚེན་སྣོང་པོའི་ཞལ་ནས། །ལྱོང་
ཁྲེར་དབྱུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ལྷུང་ཅམ་ཞིག་ལ་འདུ་བྱེད་ཅིང། །ཐ་མར་མི་སྣོད་
སྐྱར་དུ་འགོ། །དེ་བཞིན་ལྷུས་དང་ཚེ་སློག་གྱང། །ལྷུང་ཅམ་ཞིག་ལ་འདུ་བྱེད་
ཅིང། །མི་བརྟན་སྐྱར་དུ་འབྲལ་བར་འགྱུར། །ཞེ་མ་ས་དང་གནམ་དག་ལ། །ཁྲོལ་
སོང་རྒྱ་བ་མཛོང་བའི་ཚེ། །མི་ལྷུས་རྣེད་པ་ཁར་རྗེ་ཚེ། །ཞེས་སོགས་མི་རྟག་པ། །མི་
ལྷུས་ཐོབ་དགའ་བ། །རིགས་རྒྱག་གི་སྐྱུག་བལྟལ། །དམ་པའི་ཚོས་གྱི་མན་ཡོན་རྣམས་
ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའི་སློ་ནས་ན་ན་བའི་བྱ་གར་འདེབས་བར་མཛེད་པས། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་

ཅད་མཆི་མས་མེག་གང། ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་གཡོས། ཀྱེ་མ་དོ་ལུ་བ་འཆི་བར་མི་འགྱུར་
རམ། བཟོད་སྐྱགས་མེད་པའི་སྐྱ་ག་བསྐྱལ་མི་སྤོང་ངམ། སྐྱལ་པའི་སྐྱ་བདག་ཅག་
སྐྱགས་རྗེས་རླང་ཞིག་ གོ་སྤོ་ཞིང་ཉམས་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཚོས་དེ་རྣམས་ལྟ་བུ་གཞན་པ་
བཀའ་རིན་ཆེན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང། སྐྱ་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་པོ་མཐའ་དག་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་
བཀོད། དེ་སོང་གི་སྐོ་ཞིགས་པར་གྱུར་རྟོ། །

༡༧ ་། རྩུ་བརྒྱ

བཅུ་བདུན་ག། (༥༦ ཉ་༥། ༡༦ འ་༡) རྩུ་བརྒྱ་ལྟེ། རྩོན་ལོང་ལྷོང་སྐྱ་ལྡན་ཞེས་
བྱ་བར། ཡབ་ལྷིམ་བདག་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་དང། ཡུམ་མེ་རྟོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐས་
སྐྱ་འབྲུངས། དེ་ཡང་བཞུག་བཟང་བ་མཛེས་པ་ཡིད་དུ་ལོང་བ་རྣམས་ཚོགས་མི་ཤེས་
པ་ཞིག་གྱུར། ལན་ཅིག་བརྗེད་པ་སྐྱ་བཅུ་ལྷོ་ཞེས་པ་བྱ་བ་ལྷིམ་དུ་ཕྱོན་ལྟས། པ་རྒྱ་ག།
མ་མེ་རྟོག་ རྒྱ་བས་མེ་རྟོག་གི་སྐྱ་བས་ལས་ལྷོང་བཞོན། མེ་རྟོག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་
བཟང་བ་ཁ་འབྲེད་པ་འདི་དེར་སང་སྤིང་པའི་ལྷོང་བརྒྱར་གྱུར། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
མཚན་གསོས། ལྷག་པར་རྗེད་པར་དཀའ་ལ་དོན་ཆེ་བ་སྐྱའི་གཙུག་རྒྱུན་གྱི་ལོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་ལས་དོན་མེད་དུ་བཏང་ན་མི་ལུས་མ་ཐོབ་པ་
དང་ལྷན་བར་མེད་པ་དང། མིག་གི་གཟུགས་ལ་སྤྱོད་པའི་བདག་རྒྱུན་མི་བྱེད་ན།
ལོང་བ་མིག་མེད་པ་དང་མཚུངས་ཏེ་དེས་ན་ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་ལ་འབད་པ་
དང། བདག་ཆེ་རབས་དུ་མའི་མཁན་པོ་ཡིན་པས་དགོ་བའི་བཤེས་སྐྱ་བསྐྱེན་
དགོས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གསུངས་ཤིང་ཚོས་བསྐྱེད་པས། མེ་དང་སྐྱ་བ་སྤང་

བ་ལྟར་བྱེད་པ་ལུས་པ་གོ་ཞིང་གནད་དུ་སྲིན། ལྷས་མེ་ཉོག་གི་ཆར་ལག། ལྷས་
དུས་སྲུ་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་བཟླ་ཤིས་པའི་དགོ་མཚན་དུ་མ་བྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་ཀྱང་རི་སྲིད་གཞན་གྱི་མགོན་དུ་མ་གྱུར་བར་བ་སྲུ་བན་རྒྱ་ཉིད་ལ་སྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་སྲིད། རང་གི་ཁང་བར་བཞུགས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
མཚན་མོའི་ཆ་ནགས་སྲུ་གཤེགས། ཉིན་མོ་འཚོ་བ་གསོལ་བ་སོགས་པལ་ཆེར་
ཁྲིམ་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཚོས་མང་པོ་གསུངས། ཁྲེལ་པར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་
ལོན་སྐབས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྲོལ་པ་བཞེས། མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྲི་བའི་ཐོད་བཞིན་
བཀུར་ཉེ་བཞོད་པ་ནི།

རི་ལྟར་སྐང་པོ་བཟང་གྱུར་ཀྱང། །དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིའི་རྗེས་མི་ཐེག། མཁས་
བ་ཁྲོད་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཡི། །མཐས་བྲབ་སྣོད་དང་བཅུད་གྱུར་བ། །ཐུགས་གྱི་
དགྱིལ་དུ་སྐངས་ནས་ནི། །སྲོད་ཞིང་རབ་ཏུ་འདེགས་པར་མཛད། །ཅེས་སོགས་
བརྗོད་དོན་སྲུ་སྲུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་སྲུ་བཅད་པས་བསྣོད་ཅིང་གསོལ་བ་ན། ལྷ་
མའི་ཞལ་ནས། ལུབ་ཅིག་སྲུ་མེད་མི་ལམ་ན། །གཟུགས་མེད་གཟུགས་གྱི་དེ་བོང་
ད། །འདོམ་མེད་འདོམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པས། །ང་མེད་ང་ལ་བརྟུངས་གྱུར་ན། །འབྲལ་
མེད་འབྲལ་ཚོས་ཆེ་སྲོག་འཕྲལ། །ཁྲོད་འདེན་ཁྲོད་གྱི་འདེན་པ་མེད། །ཡུལ་མེད་
ཡུལ་ལ་སྲུག་འཚོལ་བ། ལས་ཅན་ལས་རོ་མེད་བར་གྱུར། །ཞེ་མ་ཞེ་མེད་ཨ་ཉིད་
དེ། །ཚོས་མེད་ཚོས་གྱི་སྣོ་མོང་ཟད། །སྲི་ལྷན་སྲི་མེད་བཅས་པས་འཕྲུང། །ངོ་བཟང་
ངོ་བོ་མེད་བར་དཔྱོད། །སྐར་ཡང་བརྒྱ་འདི་ལ་ཉོན། །གཉིད་མེད་མི་ལམ་མིས་བ་
ན། །སྐལ་བ་གཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་འཕྲུངས། །ཞེ་མ་རྟུལ་ཅམ་མ་ལུས་པས། །རྒྱ་ཡི་

༡༤ ་། ཁྲིའུ་འོད་ཟེང་།

བཙུག་བརྒྱུད་པ། (༥༣ ་། ༩་༥། ༡༤ ་། ༤་༤) ཁྲིའུ་འོད་ཟེང་ནི། སྡོན་ལུལ་ཡངས་པ་
ཅན་ན། ཡབ་རྗེ་རིགས་འོད་དཔལ་དང་། ལུལ་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སྲུ་
འབྲུངས། དེ་ཡང་མིག་རྒྱུ་ཞིང་སྐྱ་མེར་བ། སྐད་ཀྱང་རྟ་སྐད་བཞིན་དུ་འཆོར་ཆགས་
བ་ཞེས་བྱུང་སྟེ། བལྟམས་མ་ཐག་ལུལ་དེར་དུག་གི་མཚོ་རྒྱུང་ཡོད་པ་བསྐྱམས། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་གཙུག་ཅན་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པའང་གསོས། ཅན་ཞེས་དུས་སྡོན་ཆེན་
པོའི་སྐབས་དགེ་སྦྱོང་འོད་དཔལ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དུ་མས་སྲུགས་རྒྱུད་སྲུག་
བ་དེ་རང་གི་ཁྲིམ་དུ་བྱོན། བསྟེན་བཀུར་དག་གསོལ་ཟེན་བ་ན། འོད་དཔལ་འོད་དང་
ལྡན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་འོད་ཟེང་དེ་དེ་ལི་རྩར་ཁྲིད་ཤོག་གསུངས་པ་དང་ཁྲིའུ་རྒྱ་བ་
བདུན་ལོན་པ་དེ་མའི་པང་ནས་འཕར་ཉེ་དགེ་སྦྱོང་གི་བྱུང་དུ་བྱིན། ལྷག་བཙུག་བས་
སྤྱི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་པར་གྱུར་ཅིང་མིང་ཡང་འོད་ཟེང་དུ་གྲགས། ཐམ་པོ་སྤྱི་
པོར་སྤྱུར་ཉེ་འདི་སྐད་ལོ།

འགོ་བའི་སྡོན་མེ་འོད་དཔལ་མེད། །མཁའ་དབྱིངས་ཁྲབ་བར་སྤྲང་བྱེད་
པ། །བདག་གི་སྦོ་བདེ་ཁ་འབྱེད་པའི། །རབ་འཆོར་བྱེད་ལ་གུས་སྲུག་འཆོལ། །དེ་
ནས་དགེ་སྦྱོང་འོད་དཔལ་མེད་ཀྱིས་ཁྲིའུ་འོད་ཟེང་གི་མགོ་ལ་སྲུག་བཞག་སྟེ།
མགྲིན་སྡོན་ཅན་ནི་དུར་བག་ཅན། །འཆོར་འཆོར་གཞུག་ན་རྟ་མཚོ་ག་འབར། །སྤྱིག་
མོགས་གང་གི་གཉེན་པོར་ནི། །དེ་སྐྱག་མཚོན་ཆ་རབ་དུ་འདྲིན། །ཞེས་སོགས་
གནས་འདིར་བལྟམས་པ་ལེགས་ཚུལ་དང་། ལྷ་བདུད་བློས་པ། བད་ཀན་འདུས་ནད་

རང་སར་ཞི་བ། སྤྲིག་གོགས་སྤོང་ལུགས། འགྲོ་བའི་ལུན་པ་སེལ་དགོས་ལུགས་
 སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་ནས་གསུངས་པས། རྒྱུས་ལྷ་མའི་ལུག་སོར་གཅིག་ལ་
 འཇུས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་པ་ཡི། །མདུན་ན་འོད་ཟེར་མེ་སྟག་
 ཅམ། །རྒྱས་བར་གྱུར་ཏེ་ཉི་མ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་གྱུར་གྱུར་པ་བ། །འབྲིང་གི་སྲས་
 མཚོག་བཟང་སོ་རྣམས། །གང་དང་གང་དུ་བསྐྱུང་བར་གྲ། །འོད་ཟེར་ང་ཡི་འོད་ཟེར་
 དག། །དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་འགོ། །རྒྱལ་བ་འབྲིང་གི་སྲས་ཀྱི་མཚོག། །རྒྱལ་བ་
 འབྲིང་གི་ལྷ་མའང་ཡིན། །དེ་ཡི་མདུན་ན་བྱི་མ་མེད། །འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྟོན།
 དེ་ཚེ་ང་ཡང་འབྲིང་གི་སྲས། །འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་བཟང་སོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་
 དག་གངས་རིའི་ཐོད་དག་ཏུ། །འོད་དཔག་མེད་པ་མར་མེ་མཛད། །གནས་ལྷ་མའབྲིན་
 བ་གངས་པའི་གཏེར། །རྒྱུད་ཅན་མ་ལུས་སྟོན་གྲེང་ཚོ། །རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་
 འཁོར་གྱི་གཙོ། །ཚངས་སྤོད་དཔལ་ལྡན་དགེ་ལ་བསྟེན། །ལས་ཅན་མཚོག་ལ་སྤྱོར་
 བར་ཤོག། །ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟང་བ་དང་།

དགེ་སྤོང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས། བཟ་ཤིས་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཤོག། འདིའི་
 སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཤོག། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །འབྲིང་གི་ཉོན་མོངས་
 བའི་སྟོ་དང་། མི་ཤིས་པའི་སྟོ་དང་། རང་དོན་གྱི་སྟོ་དང་། བཟང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་
 ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་སྟོམས་ཤིག། སྤྲེས་བུ་རྒྱུང་དང་
 འབྲིང་དག་དང་། །མཚོག་གི་ཚོས་རྣམས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །སྤང་བུ་ཐམས་ཅད་
 ཞི་བར་མཛོད། །སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་བདེ་ལེགས་བརྟེན། །ཞེས་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་
 སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་གནད། དགེ་སྤོང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་གཙོ་བུས་དགེ་འདུན་

ཐམས་ཅད་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱིས་ཚིམ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་རེ་ཞིག་གི་ཚེ་རྣམས་ཞལ་ནས། རྣམ་དུས་ལ་བབ་བའི་སྐབས་འདྲིར་
འོང་གི་དེང་བདག་ཅག་ནགས་ཁྲིད་དུ་འགྲོ་ལོ། །རྗེ་ལྷར་མ་འོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་
མོངས་པའི་སེམས་ཅན་དག་སྐྱོབས་ཤིག་གསུངས་ནས་ནགས་ཁྲིད་དུ་གཤེགས།

ཁྲིའུ་ལོ་བདུན་ཅམ་ལོན་པ་ན། ས་མར་སྐྱས་པ། འོར་ཡོད་སྐྱོད་པར་མི་བྱེད་
པ། །སེར་སྐྱའི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཉིད། །ཚགས་པ་མེད་པར་སྐྱོད་པ་གང། །ལོངས་
སྐྱོད་ལྷན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲོང་ཁྲིའུ་ཀྱི་བཞི་
མདོར་ཕྱིན་ཉེ་དང་ལྷན་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱིས་ལོངས་པ་དག་བདག་ཅག་གི་ཁྲིམ་དུ་འོག་
ཚོས་འདོད་པ་ལ་ཚོས་དང་། འོར་འདོད་པ་ལ་འོར་སྐྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱས་པས་
དང་བ་ཅན་རྣམས་གནས་དེར་འདུས། བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་དང་ལྷ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་མཚོད། མདོར་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་མཛད། དེར་འདུས་རྣམས་ལ་ཚེ་དང་ལྷན་པ་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ལས་རྒྱ་འབྲས་
ལས་བརྩམས་པའི་ཚོས་དབེ་དང་བཅས་ཉེ་གོ་སྐྱ་ཞིང་ཁྲིའུ་བདེ་བའི་ཚུལ་དུ་
གསུངས་པས་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་། རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་
འཚོམ་པའི་སྡོམ་པ་སྐྲངས། དུལ་དེའི་སུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་བ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགའ་
ཞིག་དུལ་གཞན་དུ་དེངས། སལ་ཚེ་བ་འོད་ཟེར་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་སྐྲངས་ཉེ་དགོ་བ་ལ་
སྐྱོད་པར་གྱུར་ཉོ། །དེ་ལྷར་སྟེགས་པའི་གོགས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་རིང་དུ་སྐྲངས་ཤིང་།
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟེན་ནས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཡོན་
གནས་དམ་པ་མཛད་དོ། །

༡༧ ་། ཁྲིམ་བདག་གི་བྱ་བུམས་པ།

བཙུན་གྲུ་པ། (༡༧ བ་༤། ༧༠ འ་༢) བུམས་པ་ནི། སྡོན་ལུལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི།
ཡབ་ཁྲིམ་བདག་ཀུན་དགའ་དང་། ལུམ་ལེགས་སྦྱིན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བཏུམས།
པ་མ་སོགས་ཚོས་ལ་སྦྱོད་པ་མཐོང་ན་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་མ་སྦྱོན་ཅིང་ལྷེ་ལས་
འོད་ཟེར་དཀར་ལོ་འཕྲོ་བ། འོད་དེ་གང་ལ་སོག་ཀྱང་བུམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་
བར་འགྲུར་བ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་བུམས་པར་བཏགས། པ་མས་བྱ་བྲིད་དེ་གྲོང་ཁྲིམ་
ཀྱི་བཞི་མདོར་བྲིན་པས། ལྷེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེར་འཕོད་ཐམས་ཅད་བུམས་པར་
གནས་པ་བྱུང་ཡང་།

ལན་ཅིག་གྲོང་ཁྲིམ་དུ་སོང་བ་ན་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་
སྤ། དེའི་ཞལ་ནས། ཁྲིམ་པའི་ལུས་སྤངས་པ་ལ་བྱ་འདི་ལྟར་སྦྱེ་བ་བསོད་ནམས་
བསལས། འདི་ནི་སྦྱུལ་པར་འདུག་སོགས་གསུངས་པས། ཁྲུའུ་ན་ལེ། བྱི་ནང་ཚོས་
རྣམས་མ་ལུས་པ། །སྦྱུལ་པ་ཉིད་དུ་ཟད་གྲུར་ན། །ཁོ་ལོ་འབའ་ཞིག་སྦྱུལ་པའམ། །སྦྱི་
ལ་སྟོས་ཚོས་མ་གསུང་ཞིག །འོན་ཀྱང་དོ་རུབ་བདེ་བར་བྱ། །ཤེས་བཞིན་སྤང་བྱིར་
ནང་བར་བྱོན། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་མི་འགྲུར་བའི། །ལས་ནི་གང་བུས་དམན་པ་
ཡིན། །ནང་བར་པ་མ་ལ་སོགས་པའི། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ངེས་བར་བྱོན། །ཞེས་ཞུས་
པས། བསོད་སྟོམས་པའི་ཞལ་ནས། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྦྱུལ་པ་ནའང་། ཉིང་
སྦྱུལ་བདེ་གཤེགས་སྦྱུལ་པ་ཡིན། །ཞེ་མ་སྦྱུལ་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །མཚོག་གི་སྦྱུལ་
པ་དགོན་པའི་མཚོག་ །ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ནས་ཁང་པར་གྱི་དོར་བྲས། མཚོན་པ་དབལ་ཏུ་མེད་པ་བཤམས་པ་དང་ནང་
བར་ཉི་མ་ཤར་ཅམ་ན། བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་དང་
བཅས་ཉེ་བོ་ན། བསྟེན་བཀུར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཚན། དེ་ཚོ་ཁྲིའུ་བྲམས་པས་
ལུག་བཅའ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཉེ། གང་ཞིག་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་མི། །གཞན་ལ་གཞོན་
བ་བྲས་གྱུར་བས། །སྦྲར་ལན་རང་གི་ལྷག་ཏུ་འོང། །མི་བདེའི་སེམས་ནི་བརྒྱད་མར་
འབྱུང། །གཞན་ལ་གཞོན་ཅིང་རང་གི་ཡང། །དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་འཕྱང་བར་
བྱེད། །དེ་བས་སྤང་བའི་སེམས་སྤངས་ཉེ། །གང་དུ་བདེ་བར་ཕྱིན་ན་བདེ། །ཞེས་
དང། བདག་ཀྱང་བྲམས་པའི་མིང་མ་ཐུན་བར། །ཆགས་མེད་གནས་སུ་བསྟེན་བྱེད་
ཅིང། །དགེ་བ་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཞེས་ཞུས་པས། བཀའ་ལས། བྲམས་
པའི་མཚན་ལྡན་ཡིད་འོང་བ། །རྗེ་སྐད་གསུངས་པ་རབ་མཛེས་ཤིང། །གང་གི་བཀའ་
ཡང་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོགས་དང། །ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་སྤངས་ནས་སྤྱིང་
རྗེས་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང། །རབ་བྱུང་གི་རྒྱལ་མཚན་བཟུང་ན་འགོ་བའི་
འདྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང། །སྤང་བ་བྱུང་ཡང་ཆགས་པ་མེད་ཚུལ། །ལྷ་མིའི་འགྲོར་པར་
མ་བཟང་ན་ཁྲིམས་ལྡན་གྱི་འཚོ་བ་མི་ཤོངས། །སྟོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱལ་སྲིད་
ཀྱང་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། བདག་འདྲ་བྲེ་ཏུ་སུ་རི་ལྟ་བུ་སྟོས་ཅི་འཚལ་སོགས་
རྒྱས་པར་གསུངས་པས།

ཁྲིམ་བདག་ཀུན་དགའ་ན་དེ། །སྟོན་ཆད་མེ་དོང་ལྷ་བུ་ཡི། །མ་དག་ཁྲིམ་ན་
གནས་གྱུར་ཀྱང། །ཀུན་དགའ་ལེགས་སྤྱིན་མ་ཞེས་གྲགས། །དེར་སང་སྐལ་ལྡན་
སྤྱལ་བ་ཡི། །ཁྲིའུ་བྲམས་པ་བལྟམས་གྱུར་ཉེ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གནས་འདིར་

སྒོན། །སྒྲིང་སོ་མེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དག། །བསྐྱོ་བས་སྒྲིང་སོ་དམ་བར་
མཛད། །ལེགས་སྦྱིན་མས་གསོལ་ག། །ཨེ་མ་གསུང་གི་བདུད་ཅི་སྒོས། །སྦྱོན་ཆད་
བཟའ་བཏུང་མཛེས་ལས། །ལེགས་མཚོག་རབ་ཏུ་སྦྱིན་མ་བྱས། །བདེ་འབྲས་
དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་དེ། །ནམ་མཁའི་མཐས་ཁབ་པ་མ་ལ། །མཉམ་བ་ཉིད་ཏུ་སྦྱིན་
བར་འདོད། །ཁྱེད་བྱམས་པས་གསོལ་ག། །སྐྱབས་ཀྱི་གཙོ་སོ་སྦྱོན་མ་ཉིད། །འཇག་ཁི་
བཅུན་མོའི་ཚོགས་སྐངས་ནས། །རྒྱལ་སྤིད་མེ་ཉོག་ཉིད་པ་བཞིན། །ཞི་ར་རྣམ་ཉར་
དཀའ་བ་སྤྱད། །བདུད་སྤེ་སྐངས་ནས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །རང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་
མངའ་ཡང་། །གང་གི་དོན་ཏུ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོད། །མང་སོ་བྱང་རྩལ་མཚོག་ལ་
སྤྱད། །ཨེ་མ་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་དེ། །སྤྱང་ན་འདས་རྩལ་རབ་བསྐྱེན་ནས། །བདག་འབྲ་
མོངས་པ་བཏུན་འགྱུར་རམ། །འདི་འབྲའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅིས་མི་སྤོང། །ལུས་འདི་ཅི་སྤེ་
འདོར་མི་བྱེད། །དེ་བས་སྤྱར་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྱུང། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བ་
ཡི། །བྱམས་པ་ཞེས་བྱར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །ཞེས་གསོལ་བ་དང་།

རྒྱ་མའི་ཞལ་ནས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་མཛོད་ལ། །རྒྱལ་
སྤིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་མ་སོང་བར་གཏན་གྱི་བཅོན་ས་བཟུང་བའི་སྤྱིར་རབ་
ཏུ་བྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྦྱོམ་པ་གནང་བས། །ཡབ་ཡུམ་སྲས་གསུམ་
གྱིས་སྦྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འཛོལ། །འབྱོར་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་སྐྱབས་
ཡུལ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ཞིང་སྤིང་རྗེའི་གནས་ལ་སྦྱིན་བར་བཏང་། །གང་ཏུ་རང་ལ་སྤང་བ་
དང་། །རང་གིས་གཞན་ལ་སྤང་བ་དང་། །མི་བདེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ།
བདེ་བ་ནས་བདེ་བའི་གནས་སུ་བྱིན། །གནས་གང་ལའང་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་

སྤངས་ཤིང་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་པར་མཚན་དོ། །

༡༠ } རྒྱལ་བུ་སེལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་

ཉི་ཤུ་པ། (༦༠ ཉ་པ། ༧༡ འ་པ) སེལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ། སྤོན་གྲོང་གྲུ་རྩ་མཚོག་ཏུ་རྒྱལ་བུ་སྤོང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་མཚོན་ཆ་དང་གོ་ཆ་སྤྲུལ་བ། འཁོར་དང་བཞེན་པ་རགས་ཤིང་འགྲོར་བ་རྒྱལ་བུ། སོ་བུར་བཅུན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་། བཅུན་མོ་གོ་ལ་ཞེས་པ་གཤེས་མཚོག་ཏུ་བཟང་བ་གཉིས་ལ་དག་སྤོང་སེལ་གྱི་རྩེ་རིང་རོས་གནང་བའི་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཡང་སེལ་གྱི་སྤྲུལ་གསོལ། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་ལྷ་མ་སེལ་གྱི་རིང་རོ་ཕྱོན་ཏེ། འདི་རྣམ་གང་ཏུ་བདེ་བའི་ཚོས་མཚོང་བ་དེར་མི་བདེ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་སོང་ཞིག་གསུངས་པས། རྒྱལ་བུ་སེལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ། ལྷ་མ་དམ་པ་གསལ་བྱ་བའོ་ཞེས་པ། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་བརྟན་གྲུར་ཏེ། །མི་བདེ་འི་གཞོན་པ་ཟེལ་གཞོན་ནས། །འོན་ཏེ་སྤྲ་ཆེན་རབ་བརྟགས་པས། །བདེ་བའི་གནས་སུ་འབད་བར་བྱེད། །ཅེས་ཞུས་པས། ལྷ་མ་འི་ཞལ་ནས། རེ་ཞིག་ལུས་སྤོངས་མ་བརྟན་ན། །བྲགས་པ་དག་ལ་ཚི་མི་འགྲུར། །ལུས་སྤོངས་སྤྲ་མེད་མཚོང་གྲུར་ནས། །བྲགས་པ་རང་གིས་འཕེལ་བར་འགྲུར། །ཡབ་རྒྱལ་བོས་གསོལ་པ། ལྷགས་རྒྱུད་ཡོན་ཏུན་རྒྱ་མཚོ་བྱེད། །འཆལ་བས་མ་གོས་སྤོན་ལམ་དབང་། །བདག་གི་སྤོངས་ཆེན་རབ་རྒྱས་པའི། །སྤོན་ལམ་སྤོངས་ཆེན་གདབ་ཏུ་གསོལ། །སྤྲ་མའི་ཞལ་ནས། །ལས་འབྲས་ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱེའིང་། །ཚོས་ཉིད་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །རིན་ཆེན་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིས། །མཐུ་སྤོངས་བསམ་མི་ལྟབ་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཤིང་མི་སྤང་བར་གྲུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་རྒྱལ་བུ་སེལ་སྤྱོད་ཀྱི། མོ་གཅིག་ཙམ་ལས་མ་སོང་ཡང་བདུན་ལོན་
 པའི་ཐོངས་ཚོད་ཅན། རལ་བ་སྡོན་པོས་རྐྱེན་སོ་ཙམ་ཉིལ་ལེ་བ། གཞོན་ལུ་ནས་
 རྒྱལ་པོའི་ཆས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་ནམ་ཞིག་ཡབ་ལ་རྟ་བ་བརྒྱལ་བ་སྐོར་ཉེ་རྟ་
 དང་གོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྡར་བྱས། རྒྱལ་བུ་ཉིད་དཔུས་
 ལུང་གཏོང་ཙམ་ལ་ལྷགས་ནས། རྩ་མཚོག་གི་བྱང་ནས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ས་མེར་
 མེར་གཡོས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་མེད་ཅེས་བྱ་ཁོ་གཏུམ་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་ཞིང་
 སེལ་ཉེ་ཡབ་དཔལ་པོ་ལ་དག་རྒྱུད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྟ་བ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོན་བྱས་
 ཉེ་འུ་གས་གཏོང་བར་ནགས་གསེབ་ན་གནས་པས་ཐོས་ནས་སྐྱབས་སྤེལ་ལྟས་པ་
 དང་། རྒྱལ་བུ་སེལ་ཡབ་སྤྱོད་ལོངས་རྟ་བ་བརྒྱ་དང་བཅས་བྱུང་བ་མཐོང་
 ཞིང་། ང་རྒྱལ་གྱིས་གཏོང་བསྟན་ནས་ཡོངས་པ་དང་། ལམ་ཁའི་རྩོད་པ་པོར་སྤོང་
 དུམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བུ་སེལ་དཔུང་དང་བཅས་པའི་སྣ་ལ་སྤོད་མི་
 ཚུགས་པར་གཡམས་གཡོན་དུ་འཕར་ཞིང་འགོ་བ་མཐོང་བས། སྤོད་མེད་འཁོར་
 བཅས་རབ་ཏུ་སྐྱབས་སྤེལ་གསེབ་དེའི་གསེབ་ཏུ་སྤོག་པར་བཅུམས་པ་དང་། ཉགས་དེ་
 ཉལ་བར་བྱུང་ནས་འགོ་ས་མ་བྱུང་། དེ་ནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགོ་བར་ཚོམ་པ་ན།
 རྒྱལ་བུ་སེལ་སྤོད་ཐོག་ཆེན་པོ་པལ་སྤེལ་སྤྱོད་མེད་ལྷོ་བུ་ལྷོངས་ནས་འཕངས་
 པས། ཐང་གཅིག་གི་དཀྱིལ་དུ་བརྒྱབ། མོ་གཏོང་སྤོད་ནས་སྤོད་མེད་འགོ་བའི་ལམ་
 མ་བྱུང་བས་ཁོའི་རྩོག་པར། དཔལ་པོའི་བསོད་ནམས་ལས་སེལ་སྤེལ་བས་ངས་མི་
 ལུག་པར་སྤོང་། ད་འིང་ཁོ་རང་ལ་འདུད་པར་བྱ་དགོས་སྟུམ་སྟེ། རང་གི་རྟ་དང་ཆས་
 སེལ་ཉེ་ལྷོ་རྟ་གཞན་དང་ཆས་གཞན་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོར་སྤྱོད་ཞིང་། འཁོར་ཉིས་

བརྒྱའི་རྟ་དང་མིར་བཅས་པ་ནི་འབྲུལ་མ་འདོད་པས། རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་ལ།
 སྤྲིག་ཅན་འདི་བལྟལ་ན་མི་དང་རི་རྒྱགས་ཐམས་ཅད་བདེ་ཞིང་། རང་གི་སྤྱི་ལའང་
 བན་པས་ཤིན་ཏུ་དཔའ་ཞུས་པར་བུའོ་སྦྲུལ་སྟེ། ལག་ན་མཐུང་གཅིག་ཡོད་པ་ས་ལ་
 བསྐྱུན་པས། སྤྱོད་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ས་ཁོལ་བུར་ཀྱང་མོར་མོར་སྟེ་
 ཡར་ལ་ཐར་བར་མ་རྒྱས་པ་ལ། སྤྱོད་མེད་ན་རེ། མཐུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་
 ལས་མི་འདའ་བར་བྱ་ཡི། དེ་ཞིག་རྟ་ཉིས་བརྒྱ་རྒྱན་དང་བཅས་པའང་འབྲུལ་བར་
 བཤུའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དུང་བསྐྱབས་སོ། །བདག་ཅག་འདི་ནས་ཐོན་པར་གྱིས་
 ཤིག་ཟེར་བ་ལ། རྒྱལ་བུ་སེལ་ན་རེ། འོ་ན་ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་འདོད་
 ཀྱི་སེམས་འདོར་རམ་མི་འདོད། འདོར་ན་རྒྱལ་སྤྱི་དུང་ཡང་སྒྲ། མི་འདོར་ན་འདི་
 ཉིད་ཏུ་བརྒྱག་པར་བུའོ་གསུངས་པས། ཁོ་ན་རེ། མཐུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རི་རྒྱུད་གསུང་
 བ་བཞིན་ཏུ་བཤུའོ་བེད། དེར་རྒྱལ་བུས་ས་སྤར་གང་སྤངས་པས་ཐམས་ཅད་སྟེང་ཏུ་
 ཐོན་བྱུང་སྟེ། ཀུན་གྱང་རྟ་དང་ཆས་མེད་པར་རང་གི་ཡུལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཡུལ་པ་
 དག་ན་རེ། དེ་རིང་རྒྱལ་པོ་དཔའ་བོ་ལ་བུ་སེལ་དེ་བྱ་བ་འཇུངས་པ་དེས་ཏུ་ཅག་གི་
 རྒྱལ་པོ་སྤྲིག་ཅན་པམ་པར་བྱས་སོ་བེར་ཉེ་ཡུལ་སྤྱོགས་གྲགས་པས་ཁྲུབ་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་སྤྲས་ལ། བཏུད་སྤྲིག་ཅན་འདུལ་བ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་མེད་པ་འབྲ་བ་
 ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱོད་མེད་ཁོ་སེམས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱུན་ཅིག་ཏུ་ཁ་དང་ཞེ་
 མི་བསྐྱུན་པར་ཉེན་པའི་སྐབས་སུ་འདུད་པ་སྐྱད་ཟེར་གྱང་བརྒྱག་པར་བྱས་ན་དངོས་
 སུ་སེམས་ཅན་ཏུ་མ་ལ་པན། བརྒྱད་ནས་ཁོ་རང་ལ་པན། ད་གཟོད་གྱང་ཁྱོད་ཀྱི་
 བསྐྱུན་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ཉེ་གཞོན་སྤོན་བྱུང་གསུངས་པས། སྤྲས་

ན་རེ། ཡལ་བདེན་མོད་ཀྱིས། འོན་ཏེ་འདིའི་ཆེ་སྲོག་ལྷལ་ཀྱང་ཁོའི་སྲོག་ལན་ཆགས་
བ་ལས། ད་གཞོད་ལས་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་བསྟན་བཤམ་ལྷག་པར་གཞོད་པ་ཞིག་འོང་མཆི་
གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཡལ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་སྲུང་ནས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོན་པར་མཛད་དོ། །

༡༡ ་། རྒྱལ་བུ་བདེ་མཚོག་གམ་བ་ལང་སྐྱོང་།

ཉེར་གཅིག་ག། (༦༡ ཉ་༦། ༤༩ འ་༡) རྒྱལ་བུ་བདེ་མཚོག་གམ་བ་ལང་སྐྱོང་གི།
སྲོན་གྲོང་ཁྲིར་དོ་འཛོག་ཏུ་ཡལ་རྒྱལ་ལོ་བདེ་བ་དང་། ཡུམ་བཅུན་མོ་བསམ་འདྲིན་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དེ་ཡང་ཡུམ་དེར་སྐྱེ་བའུ་དྲུག་ཆོས་ལ་གནག་ག། སྐྱལ་
དུ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བོ་མལ་བ་དང་། ཉམ་ཏུ་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་ལོ། སེའྲེར་བརྩམ་ནས་བྱུ་
ཐོབ་དང་དམ་བ་རྣམས་ལ་བར་ཚོད་བྱེད་པའི་མཐུ་བོ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་ག། རྒྱལ་ལོ་ཡལ་
ཡུམ་དགོན་ཅོག་ལ་དད་བས་གཞོད་པར་མ་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་བུ་བདེ་མཚོག་གིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིང་རྗེའི་བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྲུང་ཏེ། འིས་པ་བྱུག་
བརྒྱ་འཁོར་དུ་ཁྲིད། འེུ་གསིང་དང་རྩ་ཤིང་གཉན་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩར་སྐྱེ་དེ་
འདོན་པའི་རྩས་དུ་མ་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་གཏུག་པ་ཅན་མང་བོ་གནས་ནས་བཏོན་པའི་ཆོ། རང་
གི་ལྷ་མཚོད་རྩིང་བ་དགོ་སྐོང་མི་བསྐྱོད་པ་བྱོན་ནས། ཁྲིད་ཀྱི་བུ་ཏུ་ཅང་བྲག་ལུམ་
ཆེས་བས་སྐྱེ་བའུ་དྲུག་ཀྱི་གཙོ་བོས་གྲོང་ཁྲིར་ཀྱི་བྲགས་བ་ཅན་རེ་གཉིས་ལ་གཞོད་པ་
འོང་བ་ཐབས་ཀྱིས་འདུལ་བྲིད། སྲས་འདི་རིགས་ངན་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་འཕོ་
བ་ཐོབ། ཁྲིད་རང་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཞིང་དུ་འཕོས། རས་ཀྱང་གྲོགས་བྲས་ཏེ་མི་

བརྗོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུངས་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་འདི་ཉིད་ཏུ་འཛོམས་པར་འགྱུར་ཞེས་
ལུང་བསྟན་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་སྲས་
གསུམ་འགྲུམ་པའི་ཚུལ་བསྟན། སྲས་བདེ་མཚོག་ལོ། སྲོང་ཁྲེང་དེ་ན་རིགས་ངན་
འོད་དེ་དང་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་འབྲུངས། རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ནས་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱད་དག་བ་ལང་ཏུ་བཀུག་ནས་བསྐྱེད་པས་མིང་བ་ལང་སྤྱོད་ཏུ་བྲག་ས། དེར་རྗེ་
འཛོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མེད་པས་རྒྱལ་པོ་སྟེ་བ་དཔལ་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ཡང་སྤྱི་
བདུད་དེས་ལོ་གསུམ་ནས་བཀུག་ས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་རིམ་པར་བསྐྱོས་བ་སྐྱབ་
གསུམ་དང་། ཞག་གསུམ་སོགས་ཚིགས་རྗེ་ཉེར་འདས་པར། ཡུམ་བ་རྣམས་ན་རེ།
བ་ལང་སྤྱོད་འདི་མཐུ་དང་བྲག་ཤུལ་ཆེ་བས་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོའོ་ཟེར་རོ། །

དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་སྤྱོམ་མ་གཏུ་ལྷ་མོར་བྱས་ཏེ་འདི་སྐད་ཏུ། འགྲོ་བ་ཡོངས་
ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲོད། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་རྒྱལ་པོར་བཀོད། །རྒྱ་འཛོམས་གང་གིས་
སྤོ་བྱུང་ཏུ། །རྒྱ་འཛོམས་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བསྐྱོས་ཀྱང་། །ཆེ་སྲོག་ཉིད་ལ་གཟན་པར་
བད། །རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་པོ་མཚོད་ཅིག་རྗེ། །རང་གི་སྟན་ལ་འདུག་པའི་ཆེ། །སྲོད་དང་
གྲུང་དང་ཐོ་རངས་ལ། །དུག་སྐྱུལ་སྟག་དང་སེ་རྗེར་འོང། །ཉག་ཏུ་ཕྱིག་དང་དགའ་
བལ་བས། །བདུད་དང་པས་ཚོལ་རབ་འཛོམས་པའི། །སྟོབས་བསྐྱེད་འཛིགས་པ་
རབ་སྤོངས་ལ། །ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་ཆེར་སྤོང་ཞིང་། །ཤེས་རབ་མཚོན་འདི་གནད་ཏུ་
བསྐྱུལ། །དེ་ནས་གཏན་གྱི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སྟིང་ག་ནས་རལ་གྱི་ཞིག་སྤུངས་
ཏེ་བ་ལང་སྤོང་ལ་བྱིན་ལོ། །བ་ལང་སྤོང་གིས་སྤང་སྤུས་པ། །སྤུལ་པའི་ལྷ་མོ་གཟུགས་
མཛེས་མ། །པན་བདེའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་འབྱོར་མ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་སྤུང་ཏུ། །བདག་

ལ་གདམས་པ་གནང་བ་ལེགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསམ། ལྷ་མོ་དེ་ལོད་དཀར་པོ་
ཞིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྐྱི་བོར་ཐིང་སོ། །

སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ཁ་མ་སྐྱོན་པར་བ་ལང་སྐྱོད་རྒྱལ་སྲིད་དུ་བསྐྱོས། དེའི་ལུ་བ་མོ་
རྒྱལ་པོ་སྐྱོན་ལ་འདུག་པ་དང་དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ན། བམ་གྱི་སྲོད་ལ་དུག་སྐྱུལ་ནག་པོ་འདོམ་པ་ལྷ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱང་སྟེ་
བར་དུ་གཙོད་པར་བཅུམས་པ་ལ་སྐྱུལ་རང་ཉིད་སྐྱག་ནས་སྲིར་ལོག་ བམ་གྱུར་ལ་
སྐྱག་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ་ཞིག་བྱང་ཡང་སྲོད་ལྟར་ལོག་ ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆར་སེལ་ཆེན་
བོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས་བྱང་བར་རྗེ་བཙུན་མས་གནང་བའི་རལ་གྱི་དེ་བསྐྱོན་པས་སྐྱུས་
དུམ་བུ་གཉིས་སུ་སོང། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དུ་འཛིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པར་
མ་རུས་གྱང་མཐོ་བའི་སེམས་བཅག་སྟེ་སྟེ་མའི་གདམས་ངག་བྲན་པར་བྱས་
སོ། །ནང་བར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་སྲུང་བཞིན་བཀུམས་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྐྱང་
བོ་བསྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་སྟམ་སོང་བ་ན། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་སྟམ་མེར་བཞུགས་འདུག་
པས་ཡ་མཚན་སྐྱེས། གཏན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ཞིག་ནས་སྐྱེ་མ་
མི་བསྐྱོད་པ་བྱོན་ཏེ་ལྷང་བསྟན་པ་ལྟར། ལུ་མོ་གཟུགས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཞོན་
ཤ་ཙན་ཞིག་གིས་གསེར་བྱེ་དཔུལ་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་གང་བྱེར་ནས་སྐྱག་ཏུ་སྐྱུལ།
ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོད་བའི་བཙུན་མོ་བཀྱི་ཐེར་བ་ལྟར་བཙུན་མོར་བཞེས། གཞན་
ཡང་རིགས་བཟང་མ་དུ་མ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བསྐྱུས་སོ། །

མི་རིང་བར་སྐྱེ་མ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་པའི་ཉིད་དུ་མ་པོ་བྱང་དུ་སྐྱུན་བྲངས། བསྐྱེན་
བཀུར་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱུབས། དེ་དག་གིས་བསྟན་བཙོས་དུ་མའང་བཅུམས།

བཅུན་མོའི་ནང་ནས་རྗེ་རིགས་མ་གཅིག་གིས་དགོ་སྤོང་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ལྷག་པར་
 གུས་འདུད་ལྷུང་སྒྲངས་པས། ཁྱོད་ཅི་འདོད་གསུངས་པར། རྒྱལ་པོ་འདི་བཅུན་མོ་
 མང་བས་ཁོ་མོ་ཉིད་ལ་འཚལ་ལོ་ཟེར། དེར་སྐྱ་མས་མོད་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱད་པ་
 འབྲུ་ཤིག་ཤིག་པ། ཡིག་འབྲུ་གསུམ་གྱི་མགུར་དབྱངས་སྒྲོག་པ་ཞིག་བསྐྱར་ཉེ་རྒྱལ་
 པོར་བྱོངས་གསུངས་པ། བཅུན་མོས་ཟས་ཉ་ཅང་དམན་ཉེ་རྒྱལ་པོར་འདྲོན་མ་ལུས་
 པར་རྒྱལ་འཕོ་བས། དེར་གནས་པའི་སྐྱ་རང་དབང་མེད་པར་དབང་དུ་འདུས། དེ་
 བས་དེ་ཞིག་སྒྲོན་གྱི་ཡབ་བདེ་བ་དེ་ཉིད་ཁྱེད་རལ་པ་སྒྲོ་ཉིས་ལེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱལ་
 བས་བྱུང་བ་བཅུན་མོ་རྗེ་རིགས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་མཛད། སྐས་དེ་འཇུངས་
 པ་དང་བརྗེད་མང་པོ་དེར་འདུས་པ་ཞིག་འགྲིག་པས་མིང་དཔལ་ལྡན་ཚོས་སྤོང་དུ་
 བཏགས། དེ་ལ་ཚོ་རྒྱན་ནས་སྤར་གྱི་བཅུན་མོ་བསམ་འཛིན་མ་དེ་ཉིད་བཅུན་མོར་
 བྱུང་བ་ལ་སྐྱལ་པའི་ལྷ་པོར་གྲགས། དེ་ནས་སྐྱ་མ་མི་བསྐྱོད་པས། རྒྱལ་བྱ་དཔལ་
 ལྡན་ཚོས་སྤོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་
 དགོས། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་སྤེང་དུ་བཞེངས་ན་སྤྲ་ཆེ། ལྷའི་པོ་བྱང་གི་སྤེང་དུ་བཏབ་ན་
 འབྲོར་བ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་བྱ་ན་དེ། རྒྱ་མཚོ་བསུབ་པའི་སྤོ་བས་ཁོ་པོ་
 ལ་མེད་ཞུས་པ་ན། དེའི་སྤོན་མི་འབྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་ཡབ་འདིས་ད་སྤེ་མི་རབས་བདུན་
 ལ་ཉེ་བ་ན་གངས་རིའི་ཁྲིད་དུ་གསེར་ལྡན་དང་གཡུ་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་གནས་
 པའི་སྤེང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་འོག་མིན་སྐྱལ་པོ་བཞོད་པ་དང་མཚུངས་པ་བཞེངས།
 མེས་མས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདྲོན་པར་བྱེད་ན། རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྷ་བྱ་ཅིས་མི་
 བསུབས་ཞེས་གསུངས་ཉེ་མི་སྤར་བར་གྱུར། རྒྱང་ཟད་ཐེ་ཚོམ་སྤེ་ཡབ་ལ་ཞུས་པས།

བསྟན་པ་སྟེགས་མའི་དུས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་སེལ་བས་ཁྲིད་
བསྐྱེད་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཤོད་དུ་སྐྱེལ་པ་འབྲུང་བར་ལུང་དུ་མ་བསྟན། དེར་སྣའི་རྒྱལ་
པོའི་སྤྱགས་ཀན་ས་ཁྲིའུ་དཀར་པོ་ཞེག་བྱུང་སྟེ། ཞོ་མ་ཉི་པ་རྗེ་རྒྱུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལུང་བསྟན་གསལ་བྱེད་ལྟ་བུར་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས།

དེ་ལྟར་སྟོན་མའི་ཁྲིའུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ལྷི་མའི་ཁྲིའུ་སྐྱེན་རས་གཟིགས། དེ་
གཉིས་དང་སྣའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོངས་ཏེ་རྒྱ་བོ་ཡ་ལུ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལྷོན་པ་ན། ཤིང་སྟོན་
བ་གཅིག་གི་བྱང་དུ་རྩ་དང་ཁྲི་གཉན་ས་ལའི་བགས་པའི་སྟེང་། ཚོས་གོས་རྣམ་
གསུམ་བགོས་ཤིང་སྟོད་ལམ་མཛེས་པ་དུ་ལི་ཀ་ར་ལྷི་རྩོམ་བ་བཞུགས་འདུག་པ་ལ།
རྒྱལ་པོས་ཕྱག་གསུམ་བཅའ་བས། མགོན་པོ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ང་ལ་ཕྱག་
ཅི་སྟེ་མཛོད་གསུངས། ལྷི་རྒྱལ་པོས་བྱ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་ནའང་
ཁྲིའུ་འདིས་མ་འོངས་པའི་འབྲུང་ཚུལ་དང་བཅས་རབ་ཏུ་བྱུང་དུ་མ་སྟེར་བས་ཁྲིད་
གྱི་བྱང་དུ་འོངས། དེ་རི་ལྟར་ལེགས་ཞུས་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་འཁྲུལ་བ་ག་ལ་
མངལ། ཚོས་རྒྱལ་ཁྲིད་ལ་ལྷ་ངན་མེད། ཁྲིད་བྱས་ཅི་ཞེག་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཚོས་
རྒྱལ་ལྷ་ངན་མེད་ཀྱིས་མཚོད་རྟེན་གྱི་བ་བཞེངས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་གྲགས་
པས་རབ་གནས་བྱེད་པ་སོགས་ལུང་བསྟན།

གཞན་ཡང་ཁྲིད་ནམ་མཁའ་འི་སྤིད་མ་བརྒྱག་གི་བར་རྗེ་བོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱགས་དམ་བཅས་ནས་འདོད་པ་ལ་སྟོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པས་མ་
གོས་པར་འགྲོ་དོན་བྱས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ངེས་པར་མན། དེས་ན་གླིང་འདི་ཉིད་
དུའང་ཁྲིའུ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཟེར་བ་བཞེན་དུ་ཞེས་སོགས་སྐྱ་མ་ལྟར། ཚོས་རྒྱལ་

ཞུས་དང་སྐྱེར་སྐྱེར་པ་ལུང་བསྟན། འཕྲོད་ཉིད་ལ། སྡོན་པའི་ཚུན་པ་འཕམ་ཐབས་
སྡོན་པོ་ཅན་ལྷགས་མདའ་གཞུ་ཚོགས་པ་ཞིག་གྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལ་མདའ་བརྒྱུ་
བས། མཐར་ཁྲིད་རང་གི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོགས་སྐྱེར་དར་དང་ལྷ་
ལུང་དབལ་གྱི་དོན་ལྟེ་སྐབས་ཀྱི་འགྲུང་འགྲུང་དང་སྡོན་པམ་མཛད།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་པའི་དགེ་སློང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རིག་འཛིན་གྱི་
ཞུལ་འབྲོར་མ་གཅིག་བཅུན་ཚོར་གནང་། དེ་ལ་ལྟེ་སྐྱེས་པ་གྲ་འཛིན་གྱི་ དབལ་གྱི་
སྟེ། སྟེ་གཞུག་སྟེ་གསུམ་འགྲུངས། ཡབ་སྐུ་བཞི་པོས་སྐྱེར་དེ་བཞོ་བའོའ་བྱས་
བས་བཞི་ཆ་རེ་ཐོབ་སྟེ་སོ་སོས་ཚོས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཀའ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོས་བྱས་
བས་མི་རབས་མང་པོ་བཀའ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏོ། །

༡༩ ་། ཁྲི་ཕུ་དགེ་འདུན་འཕེལ།

ཉེར་གསུམ་པ། (༤༤ ཉ་། ༧༧ བ་༦) ཁྲི་ཕུ་དགེ་འདུན་འཕེལ་ནི། མ་ག་རྟེའི་
ལུས་པར་སྡོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ན། ཁྲིམ་བདག་དབལ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་འབྲོར་བ་ཅན་དང་
གཞི་ཡང་འཛིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། རྒྱུང་མ་འོད་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ།
དེ་ལ་ཁྲི་ཕུ་ཞིག་བཅས་པ་དགེ་འདུན་འཕེལ་དུ་བཏབ་སྟེ། རྒྱུང་དུ་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་
མིག་རིག་རིག་ལྟ་ཞིང་ཚོས་ལོས་རྣམ་གསུམ་ཁྲིར་འོག་ཅེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
སོགས་གསུང་བ་དང་ནར་སོན་པ་ན། ལྷག་པར་ཚོས་སྡོན་བཅོད་འབྲས་རྫོགས་པར་
བྱེད། །རི་དྲགས་རོ་བཞིན་ཆགས་པ་མེད་ན་བདེ། །རང་ཉིད་སྐྱས་ཉེ་མེད་པར་བྱས་
ན་བཟང་། །ས་མ་མ་འཕྲེང་བདེ་བའི་གནས་སུ་ཐོང་། །གསུངས་བས། བ་མ་གཉིས་མ་

དགའ་སྟེ། བྱ་ཁྲིའ་ཉེ་གྲོང་ཁྲིའ་བྱི་དབུས་སུ་སྤྱིན་པ་ན། གྲོང་པ་དག་ན་རེ། ཁྲིམ་
བདག་རིན་ཆེན་གཉིས་ཅིས་ལོངས་ཟེར་བས། ཁོ་ལོ་ཅག་གཉིས་བྱ་དང་བལ་ཞེས་
ཐོས་ཟེར། གྲོང་ཁྲིའ་བ་ཡིས་བྱ་ལ་སྦྲས་པ། དེན་ཅན་གྱི་པ་མ་བཞག་སྟེ་སྦས་གང་
འགྲོ་བེད། སྦས་གྱིས་སྦྲས་པ། དེན་ཅན་གྱི་པ་མ་དང་ཡུན་རིང་པོར་བལ་གྱིས་དོགས་
ནས་མི་འབྲལ་བའི་ཐབས་ལ་འགྲོ་བེད། སྦས་ཡང་གྲོང་ཁྲིའ་བས་ཐབས་འདིར་དབྱང་
བར་རིགས་བར་གསོལ་བས། ཁྲུའུ་མ། ཁྲི་སྤྱན་གཅིག་ཏུ་པ་མ་དང་། །ལྷན་ཅིག་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྲོང་བྱུང་ན། །མཉམ་དུ་སློབ་འགྲུབ་ཡུན་མི་འཚོ། །གཅིག་གིས་
གཅིག་འདྲེན་ག་ལ་ཏུས། །ང་ནི་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ། །མེ་དོང་ལྷ་བྱ་སྦྲོངས་བར་
ལྷེད། །དགའ་བདེའི་གནས་སུ་པ་མ་འདྲེན། །དེ་ལྟར་ལེགས་གྱི་ཁྲིམ་པ་རྣམས། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་།

སྦྱལ་བའི་དགོ་སློང་ཞིག་བྱུང་ནས། གཞན་དོན་ཡལ་བར་པོར་ནས་རང་ཉིད་
གཅིག་བྱ་ཞི་བདེའི་བསམ་བས་བས་མཐའ་དགོན་བར་གནས་པ་ཙམ་ཉན་རང་གི་
དཔེན་པ་བསྟེན་སྤྲུགས་ཡིན་པས། དེར་མ་སོང་བར་རང་ཉིད་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་འཁྲི་བ་བཅད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱན་སྦྲུམ་ཚོགས་བར་སྦྱོད་ཅིག་ཅེས་
གདམས་པ་གཞན་བ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ན་རེ། འདི་ལྷ་བྱ་གསུང་སྤྱན་སྦྲུམ་ཚོགས་པ་
ཐོས། མཐར་དགོ་བ་ནི་མཚོག་ཏུ་བཟང་ངོ། །ད་དུང་ནར་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་གཅན་
གཟན་གདུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཐོས་དོགས་རེ་ཞིག་མི་གཏོང་བར་བྱས་ཀྱང་།
སྐབས་ཤིག་གྲོང་ཁྲིའ་གྱི་མཐའ་ན་པར་དགོ་འདུན་འཕེལ་སོང་བས། གྲོང་ཁྲིའ་བས་
བཙེ་བའི་སློན་ནས་རྗེས་ན་པར་སྤྱིན་ཅོན། ཅེ་སྦྱང་ཞིག་གི་མདུན་ན་སྦྱུ་ཤའི་མཚོག་པོ་

ཚོ་བཅད་ནས་དེ་ལ་སྟེང་ཞིང་། ཁྱོད་ལྟ་བུའི་ལུས་ལེན་པ། ངའི་ལུས་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་
 དུ་མ་ཞིག་བསྐྱེད་སྲིད་ཀྱི། ད་ལན་སློབ་གཏུང་མི་སྲུབ་པར་འདི་ག་པའི་ལུས་འདི་ཁྱོད་ཚོ་
 ཞེས་སྐྱེ་ལུས་སྟེང་བ་མཐོང་ཞིང་ལྟས་དུ་མ་བྱུང་བས་ཡབ་ཡུམ་སྲུགས་མ་བདེ་བར་
 ཕྱིར་བྱོན་པས་དེ་བཞིན་དུ་གྲུར་པ་དགོངས་ཏེ་བརྒྱལ་བར་གྲུར་པའི་དུས་སྲུ་ཁྱེད་ལྟ་
 དེ། འིན་ཚན་ས་མ་སྲུ་ངན་ཏོ། །ཀྱུ་འཕྲོ་རིག་པ་སྟོར་གྲུར་ཏོ། །བདག་གི་ལུས་ངན་
 ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི། །དང་པོ་སྟོང་བའི་སྲུག་བསྐྱེད་ཞིང་། །ཐ་མར་ཉམས་པ་འདི་འདྲར་
 གྲུར། །ཟག་བཅས་ལུས་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །བདག་གི་བསམ་པ་སྲུ་ཚོགས་
 ཤིང་། །རིན་ཚེན་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིས། །པ་མའི་སྲུ་ངན་བསམ་ཕྱིར་དུ། །ལུས་
 འདི་མ་ཉམས་སྲུར་བཞིན་གྲུར། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ལུས་སྲུར་བཞིན་དུ་སོས་
 པར་གྲུར།

དེ་ནས་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་སྲུག་བཞག་ནས་སྲུ་ངན་མི་བྱེད་པ་དང་
 ཚོས་དུ་མ་གསུངས་པས། ཡབ་ཡུམ་ན་དེ། ཨེ་མ་མིག་གཅིག་ཨེ་མ་ཏོ། །སྲུ་འདས་
 ཉེས་པར་མཐོང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་ཆད་ཚོངས་པར་བགྱིད་ལགས་སམ། །ངེས་པར་ལུས་
 འདི་སྟོར་གྱི་དོགས། །ད་ནི་སྲུ་སྐྱེ་མི་བཅད་ཕྱིར། །སྲུ་ཁྱོད་ལྷན་རིང་གནས་པར་
 མཚོད། །གང་དུ་གནས་པར་བག་ཡོད་ཅིང་། །ཚོས་སྟོང་བར་ཆད་མི་བགྱིདོ། །སྲས་
 བ་དེ། ལེགས་པར་བྱིན་ཚོ་པ་མའི་བཀའ། །ཁྱེད་ཀྱི་འིན་ལན་བསམ་པའི་ཕྱིར། །བས་
 མཐའི་གནས་སྲུ་འཕྲོ་བར་བགྱི། །དགོན་ཚོག་གསུམ་གྱིས་མཁན་སྟོབ་མཚོད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ཐག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཏུ་གྲོང་གིས་གྲུར་
 ཏོ། །དེར་ཁྱེད་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཅམ་ཡ་མཚན་དུ་གྲུར་ནས། །ཁྱེད་གྲུང་བས་མཐའི་གནས་ལ་

བརྟེན་པར་བྱེད་ན། བདག་ཅག་རྣམས་ཅིས་ཏེ་མི་བརྟེན་ཟེར་ནས་རབ་ཏུ་འཕྲུང་བར་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། དེར་སྐྱེལ་བའི་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱིས་གཞན་པ་
འིས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱིས་བས་མཐའི་གནས་སུ་རང་རང་
བཙུན་ས་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པོད་དུ་འོང་བ་སོགས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཅིང་ཁྱེལ་
པལ་བ་མང་པོའང་ཚོས་ལ་བཀོད་དོ། །

༡༤ ་། མོ་མེད་པོ་རྣ་ངོ་བུ་བ།

ཉེར་བཞི་བ། (༤༧ ཉ་མ། ༡༠༡ ཟ་༩) མོ་མེད་པོ་རྣ་ངོ་བུ་བཞི། ལྷོན་ལུལ་སྐྱ་རྩ་
ཁ་སྤྱིར་ལས་ཀ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ལོར་ལ་དད་པ། ཟས་སློང་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་བྱུང་།
དེས་རེ་ཞིག་པོད་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ལུལ་དུ་སྐྱེན་ནས། ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་ཟས་
བསྐྱངས་པས་ཟན་མར་གཅིག་བྱིན་ནས་དེ་ཁྱིམ་ཏེ་སྐྱེན་པ་བ། ཁྱི་གད་པོ་སྟོབས་
མེད་པ་ལས་གྱི་བཞི་མདོ་ན་ཉལ་བ་གཅིག་མཚོང་། འདི་ནི་ཟས་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ་
བཟའ་རྒྱ་མེད་པ་སྤྱིར་རྗེ་སྐྱེས་ནས་ལག་གི་ཟས་དེ་རྒྱུར་གིས་རྒྱུང་བར་བྱས་ཏེ་བྱིན།
དེ་ནས་ལུལ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་སྐྱེན་པ་ན་མི་བག་རེ་གཟེར་གྱིས་གྲུམ་པ་མཚོང་།
སྐར་ཁང་བཟང་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱེན་པ་ན་མཚོ་རྩ་དུ་མའི་དབུས་ན་ཁམས་པའི་བྲན་
གྲུམ་པ་མཚོང་། སྐྱེག་མོ་གཡོས་འཕྲོ་ལ་ཐབ་འབྲས་དུ་གྲུམ་པ་མཚོང་། ལང་ཚོ་
གཞོན་ལུ་བར་དོར་འབྲེལ་ཏེ་གྲུམ་པ་མཚོང་། རྗེ་དཔོན་གྱི་ལ་བསྟན་ཟས་ཀྱི་འཕྲོ་ལ་
གྲུམ་པ་མཚོང་།

དེ་ཚེ་རྣ་ངོ་ས་འདི་སྐྱད་དུ། །བག་མེད་འཆི་བདག་བྱུང་བའི་ཚེ། །སྐྱེག་མོ་གཞོན་

ལྷོ་ལང་ཚོ་ཡང་། འདབ་མེད་དུས་ལ་གྲུམ་པ་མཐོང་། །རྗེ་དཔོན་རང་དབང་མ་ཐོབ་
 པར། །ཐམ་དང་བལ་ཏེ་གཞན་དུ་གྲུམ། །ཐམ་ཁོལ་དབང་མེད་གྲུམ་པ་ཡང་། །མི་ཁོམ་
 བཞིན་དུ་གྲུམ་སྟེ་གདལ། །འདི་བཞིན་ནམ་ཞིག་འཆི་བའི་ཆེ། །དཀོན་ཚོག་གསུམ་
 གྱིས་མཐེན་པར་མཐོང་། །ཁྱིམ་པ་འདི་ཡི་ཚོགས་བསག་སྤྱིར། །མཚོད་ལུལ་དམ་པ་
 བཅོལ་བར་གྲ། །རྗེ་མ་ཐམ་ཏུ་ཁྱིམ་འདིར་འོངས། །ཞེས་ཐེར་ཏེ་སྤྱིར་གྲུང་ནས་རྒྱ་
 ལམ་ཞིག་ལ་ཞུགས་ཏེ་འོངས་པ་ན་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་གསུམ་དང་སྤང་ནས་དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ།
 རྟོག་མེད་ཆ་ལུགས་འདྲིན་པ་གསུམ། །མ་སྤྱད་དུས་པ་དཔལ་མངའ་ན། ཁྱིམ་
 བདག་ཆེ་སྟོག་བལ་བ་མཐོང་། །ཁྱིམ་འདིར་གཤིན་སྡོད་བྱ་བར་རིགས། །ལྷོ་རྒྱ་
 གསུམ་པོ་ན་རེ། རྗེ་ཐེར་གདན་དུ་དེ་འདྲིན་པས། །དབང་བསྐྱར་མཚོག་ཏུ་རབ་ཏུ་
 བཟུགས། །རྣམ་རྟོག་མི་བྱེད་གཡང་དུ་ལེན། །སྤྱོད་པ་ག་ལ་བ་དེར་འདེང་། །ཐེར་ཏེ་
 རྒྱ་རྒྱུ་ཁྱིམ་དུ་ཐོབ་པ་དང་། །ལྷོ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་རོ་གཅིག་བཤས། །གསུམ་གས་
 དྲག་པོའི་གཏོར་མ་ཆེན་པོ་བཏང་། མར་མེ་ཆེན་པོ་ཆེར་སྤར་བ་ན། །སྟོད་ལ་གཟུགས་
 ཆེན་མིག་གིས་གང་བའི་མི་མ་ཡིན་གྲུང་སྟེ་མཐོངས་ཁྱུང་གི་སྟེང་ནས་སྤུས་བཏབ་
 པས་ཁང་ནང་གི་མར་མེ་ཆེན་པོ་བསད་དེ། །བབས་ནས་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་བཀུམ་པར་
 བཅུམས་པ་ན། །གཅིག་གིས་གཏོར་མ་བརྒྱབ་པས་འགྲེལ་མ་ཐམ་ཏུ་ལངས་ནས་
 གསུམ་ག་བཀུམས་རྒྱ་རྒྱ་ལ་འདི་སྐད་དུ། །གྲུང་རྒྱབ་སེམས་གྱིས་མ་བཏུལ་ན། །དྲག་
 པོ་སྟེ་སྤུས་དྲག་མི་སྤུལ། །ཁྱོད་སྟོད་དཀོན་ཚོག་གསུམ་ལ་དེས། །དོ་རུབ་དེ་ཡིན་སང་
 མི་ཁྱོད། །གཞན་དུ་གབ་པས་ག་ལ་སྤུལ། །དུགས་སྤྱང་བཟའ་ཚོ་ཁོ་བོ་འགྲོ། །ཐེར་
 བས་སོང་།

ཡང་རྒྱ་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ན། དགེ་སློང་བགེས་པོ་བསོད་སྟོབས་པའི་
 ཆ་ལུགས་སུ་ཞུགས་པ་ཞིག་དང་མཛད་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་གཟུགས་འབྲེལ་
 དུལ་ཅན། །དམ་པ་ཡིན་ན་ཁྱིམ་གཅིག་ན། །གདུག་པས་དུ་མའི་ཆེ་སྟོག་སྲལ། །མདང་
 གི་དུས་སུ་རྟོག་མེད་བཅོམ། །ཁྱེད་སྐྱུན་བྲངས་ན་རི་ལྷོ་མཆི། །མཐུ་དང་རྒྱས་པ་
 དཔལ་མངའ་འཇུག། །དགེ་སློང་དེ་ལི་འདི་སྐད་དུ། །ང་རྒྱས་རྒྱས་མཐུ་ག་ལ་
 མཆི། །མཐུས་སྟོང་མཐུ་ཉིད་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །འོན་ཀྱང་ལྷོ་སྤྱོད་ཁྱིམ་དེར་
 འདེད། །རྒྱ་པོའི་ཆེ་སྟོག་བྲལ་ཡང་སྒྲ། །དེར་རྒྱ་ལྷོ་ཡང་གུས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་ནང་
 དུ་སྐྱུན་བྲངས་ནས་ཆབ་ཆས་བསྟེན་བཀུར་ནས་འདི་དག་ལ་གཟིགས་ཤིག་ཞུས་
 པས། མར་མེ་དང་ལྷ་བཤོས་ལ་སོགས་པའང་མ་བཅོས་པར་མཛད། རྩུ་རྩུ་པའ་པའ་
 ལ་སོགས་པ་མི་གསུང་བར་སྐྱབས་དམ་དུ་མཛད་མ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལ་རྒྱ་
 རྩུ་མཛད་གི་བྱུང་ལུགས་དང་། དོ་རྒྱལ་ཀྱང་མི་མ་ཡིན་པའི་འོང་། སྐྱབས་དམ་
 འདིས་འོང་ངམ་མི་འོང་ངམ། ང་ཡང་གལ་སྟེ་སྟོང་། དགེ་སློང་ན་ལེ། མདང་ཡང་གལ་
 པས་སྐབ་པ་མིན། དཀོན་ཚེག་གིས་བསྐྱབས། ལྷ་དཀོན་ཚེག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་
 ཐོབ། སྤྱང་ཡང་དུ་མཛད་མ་འདིས་རྩུབ་མོ་བུལ་བ་ཡིན། སྟོན་ལམ་འདིས་ཁྱོད་ཀྱང་
 དུ་མ་ཞིག་བསྐྱབས། ད་གཟོད་ཀྱང་ཡུལ་འདི་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ར་
 ཤིང་འདི་འབྲེལ་བ་འཛོལ་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་འདིས་སེམས་ཅན་འདུལ་
 གསུངས་ནས་སྤང་ཡང་ཚོག་སྤུང་དགེ་སྟོར་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ན། མདང་
 བཞིན་དུ་མིག་མང་དེས་མཛོངས་སྟེང་ནས་སྐྱབས་བཏབ་པས་མར་མེ་བསད་པར་མ་
 རུས། བབས་ཏེ་སྤུ་འདེབས་སུ་བྱུང་བ་ན། དགེ་སློང་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་

བས་མེག་མང་གན་རྒྱལ་དུ་འབྱེལ། དེའི་ཚེ་དགོ་སྒོང་ན་དེ། ལའི་མ་མ་སྦྱིན་བདག་
སྒོག་དང་ལྷལ་ནས་སྒོ་བ་མ་ལྷུ་ལྷོ་ཅུ་གསུམ་ཡང་མེད་བར་བྱས། ད་ཁོང་གསུམ་
གྱིས་དྲག་པོའི་ལས་བྱས་ནས་ཁྲིད་ཐལ་བར་གཏོང་གི། །གཞན་ཡང་སྒོང་ཁྲིར་བའི་
ནད་རིམས་གཙོད་བར་མི་བྱེད་ན་འདི་ཉིད་དུ་བརྒྱག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ཁོས་མནའ་བསྐྱལ་དམ་པ་བཏགས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་སྒོང་ཁྲིར་བའི་ནད་རིམས་
ཚད་དོ། །

༣༥ ་། གེ་སར་ལ།

ཉེར་ལྷ་ལ། (༤༦ ཉ་༥། ༡༠༩ ཟ་༥) གེ་སར་ལི། ལྷ་རྩ་ཏ་སྦྱིར་སྦྱོན་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་
དང་། ལྷུང་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བརྒྱ་ལ་གེ་སར་བྱ་བའི་བྱ་དང་། ལྷུང་ལ་ལྱ་
མོ་འདབ་མཛེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད། གེ་སར་ལ་མ་བཟང་མོ་བྱ་བ་ཡོད་ལ། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་
དེ་དབང་ཆེ་བས་ལྷུལ་ཐམས་ཅད་ཁོའི་དབང་དུ་འདུ། དེའི་དུས་སྡུ་འདབ་མཛེས་དེ་
གེ་སར་ལ་དམིགས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ལ་བྱ་ན་མོ་བྲེ་ཏེ། ལྷུང་ལ་ལ་སྦྱིད་མ་སྡེ་
གཉིས་པོ་རང་རང་གི་ཁྲིམ་གྱི་གཏམ་རྣམས་སྦྱེལ་རེས་བྱེད། དེ་དཔྱེན་དུ་སོང་ནས་
རྗེ་པོ་གཉིས་མི་འཆམ་དུས་དེ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་གྲུལ། དེ་དུས་གེ་སར་གྱི་སྦྱོན་
འབངས་ཞོར་དང་བཅས་པ་ལྷུང་ལ་ལ་ཤོར། བྲེ་ཏེ་ལ་འང་བཟའ་རྒྱ་མ་བྱང་། དེར་གེ་
སར་གྱི་མས་བྲེ་ཏེ་ལ་གྲོད་རྣམ་ཞིང་ང་ལ་མི་དག་བཟང་མོ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་ངན་
མ་ཟེར་བ་མེད་པ་ལ་ཁྲིད་གྱིས་གཏམ་ངན་སྦྱིར་བསྐྱལ་བས། འདི་འདྲ་ཞེས་གྲོད་རྣམ་
བས། བྲེ་ཏེ་ཡང་འགྲན་པའི་གཡོག་མོ་ལ་ཤོར། དེ་ནས་གེ་སར་མ་མང་ལ་འབྱོར་བ་

མེད་པར་བཟང་མོས་ཕྱགས་ཤིང་སྐྱེན་ཏེ་མོང་ཁྲེང་དུ་བཙོངས་ནས་མ་མད་གཉིས་
བ་པ་ལ་ཁ་བ་བབས་ཏེ་ཕྱགས་ཤིང་མ་ལོན་བརྒྱགས་ཆད། བར་སྐབས་ཅུང་ཟད་
བྱུང་ནས་བཟང་མོ་སོང་བའི་ཤུལ་དུ་སྐོ་བྱུང་དུ་བསོད་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱུང་། གེ་སར་
གྲིས་མཁར་གསེལ་གྱི་སྐྱ་ཐོས་ནས་དད་དེ་བྱུང་དུ་སྐྱེན་པ་ན། བསོད་སྟོམས་པ་ན་
རེ། གེ་སར་ལོངས་སྐྱོད་ཆེ་ཞིང་དེས་ཐན་ཐོགས་པ་ལི་སྐྱེན་པ་དག་པའི་འབྲས་
བུའོ། །མཁོ་དུས་སུ་སྐྱེབ་པ་ལི་དུས་ལ་འདོམས་པའོ་གསུངས་པ་དང་། གེ་སར་ན་རེ།
འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱ་དགོས་ཏེ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་།

བསོད་སྟོམས་པ་ན་རེ། འབྲས་ཟེར་མ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་ཕྱལ་ཅིག་གེ་
སར་གྲིས་ནང་དུ་བཙམ་བས། འབྲས་ཕྱལ་ཅུང་གང་རྗེད་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་ནང་དུ་
སྐྱེན་བྱངས་བསོད་སྟོམས་པ་ན་རེ། ཟངས་ཆེར་གཏོད་ལ་ཚོས་ཟེའ། དེར་སྐྱ་རྩ་ཏ་
སྟེའི་ཁལ་ཉི་ཤུ་ཤིང་བའི་ཟངས་སུ་བཙོས་པས་འཕེལ་གྲིས་གང་ངོ། །ཞིང་ལ་ལྷང་
བཟེད་བཀའ་སྟེ་བྱངས་པ་ན། ལྷན་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་ཉིང་ཐོག་ན་འདབ་མཛེས་ཡོད་པས་
མཚོང་སྟེ་མཆིལ་མའི་རྒྱང་མདའ་བཏང་བས་བསོད་སྟོམས་པའི་ལྷང་བཟེད་དུ་ཕོག་
ནས་སྐྱགས་པར་བཏང་ངོ། །

ཞིང་མི་རྟོག་པར་གསོལ་ཞིང་གདའ་བ་ལ་གེ་སར་སྐོ་མ་བདེ་ནས་བསོད་
ནསས་མ་ཡིན་པ་བསགས་པ་འདིས་བདག་གི་བསྟེན་བཀའ་མ་དག་པར་བྱས།
བརྗེས་ན་དགོང་དུ་འགྲོ། མ་བརྗེས་ན་འབགས་པ་ལ་གསོག་འཛོག་ཏུ་འགྲོ་སྟེམ་པ་ན་
འབགས་པས་མཁྱེན་ནས། སེམས་དང་སྐྱོར་བ་དངོས་དག་ཅིང་། ཞིང་དང་ཚོས་
དབྱིངས་རྣམ་དག་པས། །གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་ཡོངས་དགེ་བའི། །གེ་སར་སྐྱེན་

སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག། །མ་མའི་རྒྱ་ལན་གཞལ་བར་དགལ། །བཟང་མོ་ནང་དུ་བཟང་
བར་མཚོད། །སྤྱོགས་མཐར་སོང་ལ་རྟེན་པ་ཚོལ། །རྟེན་དང་བསྐྱུང་རིན་ཁོ་བོས་
སྦྱིན། །ཞེས་མི་སྤྱང་བར་གྱུར།

ད་ལྟ་རང་མས་སྤྲོབས་ནས་འབྲས་ཚན་ཁལ་ཉི་ཤུ་ཅམ་བསྟན་པས་མའི་ཁམས་
གསོས་སོ། །དེའི་དུས་སུ་མ་ལ་འདི་སྐད་དུ། འཕགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་པས་འདི་ཚོ་
ལ། །ཁྱིམ་དུ་དང་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤོད། །ལོ་དུག་གཞོན་ལུ་འཕགས་བཟུང་
བས། །རྟེན་པ་བཀུར་སྟེས་བསྐྱུང་བར་གྲ། །མ་ན་དེ། དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཁྱེད་ཤིན་ཏུ་
ཚུང་། ལུ་ན་དེ། ལྷ་དེ་ཚུང་སྟེ་ཐང་ཤིང་སྦྱེལ། །མ་དེ་ལུ་ཚུང་སྟེ་སྤང་པོ་
འཛོམས། །འདོམ་གང་གྲ། །བཞིས་གནས་མཁར་བཅིག། །མ་འབྲེང་ཁོ་བོ་ད་ལྟ་
འགྲོ། །ཞེས་ཤར་གྱི་ནགས་ཁོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་པས་ཅི་བསམས་པའི་ལྷམ་རྟེན།
ལུབ་གྱི་ནགས་ཁོད་དུ་བྱིན་པས་ལྷ་སྟན་གྱིས་འཚོ་བའི་གཡང་རྒྱལ་བྱིན། རིང་པོ་མ་
ཐོགས་པར་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྲོབས། མའི་དབྱུགས་སྤྱང་སྟེ་གཡང་རྒྱལ་ནས་ལུན་
སུམ་ཚོགས་པར་བྱུང་སྟེ་མ་ལ་བྱིན།

དེ་ནས་ལྷ་རྒྱལ་འཛོམས་པ་མི་མངོན་པར་མ་མད་གཉིས་སྐྱིད་པོ་དེ་མཐོང་ནས་
ཚོད་ལྟ་བའི་བྱིང་དུ་འདབ་མཛེས་རྒྱན་དང་འཕྲོར་བས་སྤྲས་ནས་གེ་སར་ལ་བྱིན།
འདབ་མཛེས་ཀྱིས་ཁྱིམ་དུ་མི་དགའ་བའི་ཚུལ་བསྟན། གེ་སར་གྱི་ལྷམ་ལ་གཅིག་ཏུ་
འདབ་མཛེས་ཀྱི་རྐང་པ་བཅུག གཅིག་ཏུ་རང་གིས་བཅུག་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་སྟེ་ཡིད་
ལ་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་ལ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྲོབ། གེ་སར་གྱིས་ཁོད་དང་བར་བའི་མི་ཡིན་
པས་ང་ལ་དགར་མ་ཚོར་གྱི་རྟིང་ལ་འདིར་སྤོད་བྱས་པས། འདབ་མཛེས་བྲེད་ནས་

ལྷོ་བ་དྲག་པོ་ལྷུག། དེ་ནས་གོ་སར་གྱིས་འདབ་མཛེས་ཀྱི་བར་བར་མགོ་བཞག་ནས་
གཉིད་ལོག་པས་འདབ་མཛེས་ཀྱིས་གོ་སར་བཞག་སྟེ་སྣམ་གྲོན་པ་ཁང་ཡིད་ལ་
བྱས་པས་དེར་སྟེ་བ།

གོ་སར་གཉིད་སངས་ཐག་སྣམ་དང་བཅས་པ་མི་འདུག། དེར་བར་སྤང་ལས་སྤྱ་
ཞིག་རྒྱང་སྟེ། གོ་སར་མཚོ་ལ་མ་སྤྲག་པར། །ཚེ་གཅིག་འུགས་ལ་རབ་ཏུ་ཞོན། །བདེ་
བར་བདེ་བའི་སྣམ་ལ་ཐར། །སྤྱར་དུ་མ་དང་སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་གྲགས་ཏེ་
བལྟས་པས་སེམས་ཅན་དམར་པོ་དུ་གཅིག་པ་ཞིག་མདུན་ན་འདུག་པ་ལ་ཞོན་པས་
ལྷན་ཅམ་ཞིག་ལ་རྒྱ་མཚོ་འེ་མཐའ་ལས་ཐོན་ཏེ། སེམས་ཅན་མི་འདུག་པར་སྟེ་བ་
ཤིང་གཅིག་ཉེ། དེ་ཁྲེང་ནས་གྲོང་ཁྲེང་གྱི་དབྱས་ཤིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་སྟེ་བོ་མང་པོ་
ལྷལ་སྟོན་ཟེ་ཞིང་འདུག་པ་དང་སྤང། སྣལ་བསྤངས་པས་མི་སྟེང་ནས་གྲལ་མགོ་མ་
ཞིག་གི་ཟས་ལ་ཐོས་པས་མི་འགོགས་པར་ཐོས་ཀྱང་མ་འགྲངས་ཟེང་ནས་ལྷལ་དུ་
གཅིག་ཏུ་སོང་འུག་དུ་ཕྱིན་པས་མེ་ཏོག་དམར་སེང་གཉིས་འདུག་པ་ལ་དམར་པོ་དེ་
ཐོས་པས་སྟེ་ལྷོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཤིང་ཏོག་ཡོད་པའི་ལྷོན་པ་ལ་འཛེགས་ནས་ཤིང་
ཏོག་ཐོས། སྤྱར་བབས་ནས་མེ་ཏོག་སེང་པོ་ཐོས་པས་མི་དུ་སོང། སྤྱལ་བས་སྤྱལ་
པའི་སྤྲལས་ཉེད་ནས་མེ་ཏོག་དམར་སེང་ཁྲེང་ཏེ་ལྷུན་ལ་གྱི་སྟོ་དུང་དུ་ཕྱིན་ནས་པོས་
ཏེ་སྟོ་དུང་ན་སྟེ་ལྷོ་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་མཚིས་པས་ཞག་ཤས་བཅན་ས་ཁྲེད་ལ་
འཚོལ་གྱིས་ཕྱིས་ང་རང་ལ་ལྷོ་ཞེས་པོས་ནས་མེ་ཏོག་དམར་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེ་ལྷོ་
གཅིག་བྱས་ཏེ་སྟོ་དུང་དུ་འདུག་པ་ན། ལྷོན་པོས་ནང་དུ་བྱིད་དེ་དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་
ལྷལ་བྱེད་པ་དང་གྲུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དགའ་སྟེ་འདི་

འདབ་མཛེས་ལ་མ་བསྟན་ཅིག། མཛོང་སྟེ་བདག་ཏུ་བརྱུང་ན་གཞན་གྱི་སྒོ་གཏང་པ་
བསྐྱུས་པར་འགོ་གསུངས། དེ་ནས་སྟེ་ལུས་འདབ་མཛེས་རྒྱ་འབྲུལ་བྱེད་པ་ན། ལུས་
མོ་འཇུགས་པ་དང་གྲུས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཏུ་མ་བྱས་པས་འདབ་མཛེས་དགའ་ནས་
བདག་ཏུ་བརྱུང་། ལན་ཅིག་འདབ་མཛེས་གྱི་ཟས་གྱི་གསེབ་ཏུ་མེ་ཉོག་བརྟུག་ནས་
ལོངས་སྐྱུད་པ་དང་། འདབ་མཛེས་སྟེ་ལུར་གྲུར་རང་གི་ལྷམ་ཁྲེར་ཉེ་རང་གི་ཁང་པར་
ལོངས། ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ལུའི་སྐྱུག་བསྐྱུས་ལྷོང་བར་བྱས་ཉེ་སྐར་མིར་བསྐྱུར།
དེ་ནས་གེ་སར་རྣམ་འབྲུལ་ཆེ་བྲགས་ཉེ་ལྷན་སྐྱུག་ནས་སྐར་གྱི་འཕྲོར་བ་ལྷག་དང་
བཅས་ཉེ་སྤིར་གཏང། རང་གི་སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་བྲེད་དེ་ཉེས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་
ཞིང་གེ་སར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། དེར་ལྷན་སྐྱུག་ལ་སོགས་པ་ལྷན་སྐྱུག་གྱི་འཁོར་
ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཚོས་ལ་བཞོད་དོ། །

༡༦ ་། རི་བོང་།

ཉེར་བྱུག་ས། (༦༥ ཉ་ཤ། ༡༠༦ ཐ་༡) རི་བོང་ནི། ལྷ་རྩ་ཏ་སྤེའི་བུ་བ་ཕྱོགས་
མཐའ་འཁོར་ན་པོ་རེང་པོ་དབུལ་ཞིང་གཉེན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་མཆིས་པས། འབྲས་
ཁལ་གཅིག་གི་ཞིང་ཡོད་པ་བཏབ་ནས་སྐྱབས་འགོ་བག་རེ་བྱེད་གྱིན་ཞིང་ཐོག་ཏུ་མ་
ཕྱིན་པའི་བར་དུ་ཕན་སེམས་དང་ལྷན་པའི་རི་བོང་ཞིག་འོངས་ནས་ཁོའི་ཞིང་གི་ས་
ལུའི་ལྡང་བ་ཐོས། ལན་གཅིག་ཞིང་སྟེང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་མ་མཛོང་
ནས་སེམས་འབྲུགས་ཉེ་མདའ་གཞུ་ཁྲེར་ཉེ་ཟ་བ་པོ་སྐྱུག་པ་ན་རི་བོང་མཛོང་སྟེ་ཕོ་
རེང་པོ་ན་རེ། ཁོ་བོའི་ལྷོ་འདིས་འཚོ་བ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་མེད་པར་བྱས་ཟེར་ནས་མདའ་

དེག་བར་ཚོམ་པ་ལ། རི་བོང་ན་རེ། བོངས་བར་གྲུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །བཟང་
བྱས་ལན་དུ་བདེ་བ་མཆིས། །འཕྲུགས་བར་མ་བྱེད་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ། །དེ་བས་ང་ཟེར་
མཉམ་ན་བདེ། །མི་དེའི་རྟོག་པ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་བཤད་དང། །འདི་ཡི་འཁྲོར་བ་དང་
བྲལ་བར་བྱས། །འོ་ན་འང་མན་འདོགས་ལུགས་འི་འོ་སྤྲུལ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བཟང་
ལན་ཅི་འབྲ་བྱེད་ཀྱིས་བས། རི་བོང་ན་རེ། རི་དྲུགས་རྒྱལ་པོ་རི་བོང་ལ། །རྩྭ་ཡིས་
བོངས་པ་མི་གདའ་སྟེ། །ཞིམ་ཞིམ་འབྲ་ནས་ས་ལུ་ཤོས། །ཟུམ་ཆེས་པས་མཚུ་ལ་
གོད། །ཟེར་ཉེ་རི་བོང་མི་འཁྲོས་བར་དགོད་ཅིང་འདུག་པ་ལ་བལྟས་པས་མཚུ་རལ་
བ་མཐོང། །

ཁོའི་རྟོག་པ་ལ། །འདི་ཡི་བག་ཤེབས་ལུགས་སམ་སྤྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཉེན་ཡོད་
སྤྲུལ་ནས་མན་བྱ་འཚལ་ཞེས་སྤྲུས་པ་དང། རི་བོང་ན་རེ། ད་དུང་འབྲས་ཡོས་ཆང་དུ་
ཚོས། །ཞེས་སོགས་རི་རྐྱད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་ནམས་བྱུབ་སྟེ་སྤྲུལ་པའི་རི་
བོང་གིས་སྤྲ་བྲངས། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱའི་འགྲམ་ན་སྤང་མ་དང་རྩ་
དུམ་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་བཀའ། མདའ་དུམ་དང་གཞུ་དུམ་གྱིས་ཐོར་རེ་ལོང་རེ་
ཁེངས་བར་བྱས། །བྱེ་འགྲམ་ཉ་རྗེས་ཀྱིས་བཀའ་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྟོ་བྱང་དུ་ཕྱིན་ཉེ།
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་སྤྲས་པས། རྒྱལ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ལྡུའི་
སྤྲུལ་པ་ཡིན་པར་ཐག་ཚོད། །གཞན་རི་བོང་གིས་འདི་འབྲའི་ཚོས་སྤྲ་མི་ཤེས་སྤྲུལ་
ནས་ལན་སྤྲས་པ།

རི་བྲག་དབེན་བར་བཞུགས་པ་ཡི། །རི་བོང་ག་ལུགས་ཅན་ལྷ་མཚོག་
ཁྱེད། །མཚོད་པ་བྱ་ཕྱིར་གནས་འདིར་བཞུགས། །ཚོད་ལྡུའི་མི་དེ་ནང་དུ་བོས། །ཞེས་

ཟེར་ནས་རང་གི་རྒྱོན་པོས་མི་དེ་རྗེས་པས་ལོ་བྱང་གི་ནང་དུ་པོས་ནས་བསྐྱེན་བཀྲུང་
 བ་ན། མི་དེ་དཔའ་ཞུམ་ནས་སྐྱུལ་བ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁྱེད་ཐབས་མཁས་ཏེ་ད་གཞོན་
 འཛོལ་མཆོའི་ཟེར་བས་རྒྱལ་པོ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་ཏེ། ལྷ་ཁོང་ཅི་ཟེར། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་བྱ་བ་བསྐྱེན་བཀྲུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་རྒྱལ་ནས་འོང་བ་ཡིན། ལྷ་ལོ་འདི་འབྲ་
 བ་ལ་ཕྱོགས་མེད་པས་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱུར་དུ་འགྲོ་བས་ལྷ་ས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱོལ་
 བར་གྱིས་འཁོག་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཚིག་དེ་མ་ཐེག་ནས་རྟ་བ་ལྷ་བརྒྱ་འགྲོར་
 ཚོགས་བསམ་མི་བྱུང་བ་དང་བཅས་ལྷ་ལོ་ལྷ་ལོ་བརྒྱུད་པ་སྐྱུལ་བའི་དེ་པོང་གིས་ལྷ་
 བངས། ལྷ་རྒྱུབ་སྐྱེན་ཡུལ་ལོང་ཀ་ཕྱོག་ལོ་བྱ་བར་སྐྱེན་ནས་སྐྱུལ་བས་འདི་སྐད་དུ།
 མི་ཚོར་ཡོད་བཞིན་མི་བའི། སྤྱིག་ཅན་ཆེ་སྤོག་འབྲུལ་བ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ཚོགས་བཅད་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་སྐྱེན་པོས་དམག་དཔུང་མཐོང་ནས་རྩམས་
 ལྷ་བས་སྐྱེད་དཔྱུ་རིམ་དུ་བྲོས། སྐྱུལ་པས་ཡང་རིམ་པ་རེ་རེའི་སྤྱིར་འབྲངས་ནས།
 སངས་རྒྱལ་སྐྱོབ་ལ་སྐྱུབས་སུ་མཆོ། །ཞེས་པ་ནས། ད་ནི་ད་ཀོན་ཅོག་ཡང་ཡང་
 བོས། །ཟེར་བའི་བར་གྱི་ཚོགས་བཅད་ཟེར་ཏེ་དུགས་སྤྱག་པར་བསྐྱུལ་ནས་རྒྱལ་པོ་
 དམག་འདི་ལྷར་བྱས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་དེ་ལ་སྤུག་པ་འབྲུན་ཅན་འགྲོད་ཀྱི། ལྷ་
 གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྐྱུབས་སུ་འགྲོན་དམག་སྐྱུར་དུ་དེངས་ཤིང་ཐར་རོ། །ད་ཀུན་འཚོ་བ་
 དག་སྟེ་རྗེ་ཙེ་ལོ་རྒྱུའི་དྲངས་མ། གནས་མལ་ཤིང་དྲུང་ལག་པ་སྤྱང་སྟེ་ཁྱེན་ལ་
 མཁྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ནས་ལྷ་དེར་སོང་རོ། །

༡༧ ་། ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པ།

ཉེར་བདུན་པ། (༤༧ ཉ་ན། ༡༠༧ འ་ཧ) ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པ་ནི། ལྷོན་དུས་ལུབ་
 ལྷོགས་ཀྱི་ནགས་ཁོང་ཅིག་ཏུ། ལིང་ཉོག་ཁོ་ན་ཟ་བའི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་
 ཡོད་ལ། དེའི་ཚེ་དམག་སྤྲུག་གཅིག་དང་སྤྲུག་པོའི་སྤྲུག་གཅིག་བཅས་གསུམ་པོ་
 ལས་དབང་གིས་ནགས་ཁོང་དེར་འདུས་ནས་ཚེད་མོ་སྣ་ཚོགས་ཅེ་ཞིང་གནས་པ་ན།
 ལྷོ་མོ་མཛེས་མ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། ལྷར་ལུབ་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཚེན་པོ་ཞིག་
 ལ་སོང་བར། དམག་སྤྲུག་ན་རེ། ང་ལ་ཉོན་དང་ལྷོགས་པོ་གཉིས། །ལྷ་ན་མཛེས་པ་
 འདིར་བྱུང་བ། །གསུམ་ཀྱི་ལྷོགས་སུ་སྐངས་ན་བཟང་། །པལ་ཚེར་དབང་གིས་ལྷག་
 པར་འགྲུབ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ལྷག་པོའི་བྱས་སྤྲུམ་པ། ཞོར་ལ་མི་དགའ་སུ་ཡང་
 མེད། །པལ་ཚེར་ཞོར་བྱིས་ལྷག་པར་མཚི། །ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པ་ན་རེ། ཐམས་ཅད་
 ལྷོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན། །དེས་མེད་ཁོ་བོས་ལྷག་ཀྱང་སྤིད། །ཅེས་སྤྲུམ་པས་ཁོང་
 གཉིས་མ་ཉན་ཉེ་ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པར་མ་ཉེ་ལྷ། འབྲི་ལྷ། ལྷག་ལྷ་བཅས་ཡོད་པ་ཚང་
 མས་དེ་དང་དོད་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་བཞག་ནས་ཞག་བདུན་ཚུན་སྤུས་ལྷག་བལྟ་བའི་
 ཚད་དོན་བྱས།

ཐོག་མར་དམག་སྤྲུག་གིས་ཞག་བདུན་བསྐྲུགས་ཀྱང་མ་ལྷག་ དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་
 པོའི་བྱས་ཀྱང་ལྷོ་མོ་མ་ལོན་པར་ལོག་བྱུང་བ་ལས། ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པས་དགོན་སྡེ་
 དེའི་ཚོགས་ཁང་གི་སྐོ་བྱུང་དུ་བལྟད་པས། ལྷང་མོ་སྐོ་མ་ཉིལ་ལེ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཁྱོད་
 ལ་ཅི་དགོས་ཟེད། རྒྱ་མཚན་རྣམས་བརྗོད་པས། ལྷང་མོ་ན་རེ། འོ་ན་སྐོ་ཡི་ལྷོན་ཅ

བ། །དེར་སྡོད་གཅིག་ལུང་མིག་མང་ཅེས། །དེ་ཆེ་ལྷ་མོ་དེར་འོང་གིས། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་
 མོ་སྡོགས་ལོག་ཅིག །ཁོ་པོ་དཔལ་པོར་གྱུར་ཅིག་སྡོགས། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྷར་སྡོན་པའི་
 ཅ་བར་མིག་མང་ཅེ་ཞིང་བསྐྱད་པ་ན། རྣམ་འགྲུར་མའི་གསུགས་ཅན་གཞོན་ལུ་
 མཛེས་མ་ཞིག་དེར་གྱུར་ནས་འཇུག་སྤལ་ཉེ་ལོག་ནས་སོང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤང་མོ་
 གྱུར་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་གྲུབ་བམ་ཟེད། གྱུར་ཚུལ་བརྗོད་པས། མོ་ན་རེ། དོ་ལུབ་
 སྡོན་པའི་ཅ་བ་འདི་ཏུ་ཉོལ་ལ་བྱ་གཉིས་འོང་སྟེ་ཅི་ཟེར་ཉོན་ཟེར་བ་བཞིན་ཉལ་བས།
 དེར་ཤིང་སྡོན་པ་གཅིག་ལ་སོ་འདོམ་དགུས་འཇུང་ཅམ་དང་། གཅིག་ལ་སོ་འདོམ་
 བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཅེར་ཉི་མ་ལུབ་པ་ན་ལུར་སྤྲ་ཆེན་པོ་གྱུར། འདོམ་དགུ་པའི་
 ཅེར་ཇུང་སྤྲུག་ཅིག་བབས། གཡས་གཡོན་ཏུ་གྲུག་གྲུག་གསུམ་གྲས་དེ་ནས་བྱང་
 པོར་ཚུགས་པར་གྱུར། དེ་ཞིག་ལོན་པ་ན། འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཅེ་མོར་སྤྲ་མ་
 ལས་ལྡབ་ཀྱིས་ཆེ་བའི་ཇུང་གཅིག་བབས། དེ་ལ་ཇུང་སྤྲ་མ་ན་རེ། ཉ་ཤང་དེ་བ་
 འདིར་སྤྲུགས་སམ། །ཤར་ཏུ་འགྲོར་བ་ཆེ་ལགས་སམ། །ལུས་འཕགས་སྤིང་དག་
 བཟང་གྱུར་ཉམ། །ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་ཏུ། སྤི་མ་ན་རེ། འདིར་སྤེལ་ལུས་འཕགས་སྤིང་
 ཤེས་ན། །མི་རོ་རྩ་རོ་དཔག་མེད་གདལ། །ཚོས་པས་ལྷོ་བ་གྲུ་ལུང་ཁེངས། །རྫོ་རྗེ་
 གཞོན་ལུ་སྤར་སྤེལ་བམ། །ལུབ་སྡོགས་བདེ་ཞིང་བཟང་འཕེལ་ལམ། །སྡོན་པའི་ཅ་ན་
 ཅི་འདུག་སྡོགས། །ཞེས་སྤྲས་པར། གྲུ་སྤྲུག་གིས་སྡོན་པའི་ཅ་བ་ན་མི་གཅིག་གདལ།
 ཟས་ཚད་ཇི་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྡོན་པ་ཁེངས་ཟེར་བ་ལ། ཇུང་ཆེན་ན་རེ། སྤང་པོ་ཆེའི་
 ཤེས་སྡོད་སྤྲུག་གཅིག་གིས་ཁོ་པོའི་སྡོན་པ་ཁེངས་པར་འགྱུར་ཟེར་ཉེ། མོ་རངས་གྲུ་
 གཉིས་འཕུར་སོང་ངོ། །

དེ་ནས་ཀློང་མོ་བྱུང་སྟེ་མདང་ཅི་ཟེར་འདྲི་བས། ལོང་བཞིན་བརྗོད་པས་ཀློང་མོ་
 ལྷིང་སོང་། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་བྱ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་གིས། ལྷང་པོ་ཆེའི་ཤ་སྟོང་
 བསྐྱལ་ཏེ་སོང་བ་ལས་དེ་རྒྱབ་ཏུ་ཤང་དེ་བས་སྟེ་བ་སྟེ་གཅིག་མ་གཏོགས་ལྷང་ཤ་
 བམས་ཅད་ཐོས། ལྷང་ཟད་ལོན་པའི་ཆེ་བྱ་སྐྱལ་དེ་བྱུང་བར་ལྷང་ཆེན་གྱིས་ལྷང་ཤ་
 དེ་ཏི་ག་གྱིས་ལ་མི་འདི་ལ་ཅི་དགོས་དེས་ལས་གང་ཟེར་སྐྱབས་ཟེར་བས། ལོ་
 བརྒྱད་གྱིས་བས་བདག་ལ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་དགོས་སྐྱས་བས། ལྷ་དེ་ས་ལ་
 བབས་ནས། ལྷོད་རང་ང་ལ་ཞོན་མ་འཛིགས་པར་མཁའ་འགྲོའི་གནས་སུ་སྐྱེལ་ཟེར་
 བ་ལྟར་ཞོན་ཏེ་རྒྱབ་གྱི་མཁའ་ལ་ཕྱིན་བ་ན། རྒྱ་ལིབས་སྟོན་པོ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་
 དགོན་སྟེ་ཞིག་གི་སྐྱ་ཡེར་སྟེ་བས། དེ་ནས་སྐྱགས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིན་བ་ན་གཞན་སུ་
 ཡང་མི་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་མ་རུ་གཅིག་གདའ་བ་དེ་ཁྱེར་ནས་སྤར་ལོག་བྱ་ཞོན་ནས་
 ཤང་གྱི་མཁའ་ལ་ཕྱིན་བ་ན། རྣམ་འགྲོར་མ་གཅིག་དང་སྤང་རྒྱ་རུ་དེ་སྟོགས་སོང་།
 ལྷང་ཡང་བྱ་ལ་ཞོན་ནས་རྒྱབ་གྱི་མཁའ་ལ་ཕྱིན། ལྷ་ཡེར་བབས་ཏེ་ནང་རུ་ཞུགས་
 པའི་ཆེ། །སྤར་གྱི་བྱ་མོ་གཞོན་རུ་མ་དེ་བྱུང་སྟེ་དགའ་བཞིན་ནང་རུ་བོས། དེ་ནས་ཡེ་
 ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་འདུམ་ཆོགས་ཏེ། དབའ་བོ་ཆེན་པོར་རབ་ཏུ་གསོལ། ལྷར་རྗེ་
 འཕྲུལ་གྱིས་སྤར་གྱི་ནགས་ཁོང་དེར་ཕྱིན་བ་ན། དམག་སྐྱལ་གཉིས་པོ་ན་ཏེ། བདག་
 ཅག་གཉིས་གྱིས་མ་ལོན་ནས། །དེ་འདྲ་ངལ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །ཟེར་བ་ལ་གྱིས་བ་ན་
 ཏེ། ལེ་ལོ་སྟོ་མས་པའི་སེམས་སྤངས་བས། །ཁོ་བོས་མཁའ་འགྲོ་གོགས་སུ་
 ཐོབ། །བདག་གི་བརྒྱལ་ཞུགས་གཞན་དོན་ཡིན། །ཆད་པའི་རྒྱལ་དེ་ཕྱིན་ན་
 ལེགས། །མི་སྟེར་ན་ཡང་རྟག་ཏུ་འཇུག། །ཞེས་སྐྱས་བ་དང་། དེ་ཞིག་ན་སྟོ་མོ་དེར་

བྱུང་ནས། རན་སའི་རྒྱལ་གྱིས་དགོས་པ་མེད། །ད་ལྟ་བུའི་བའི་གནས་སྟེང་དུ། །མ་
ཉེ་ལ་སོགས་བཙོ་ལྷ་ཡང་། །རྒྱལ་སྟེང་འདོད་པས་གཏུངས་ལ་བྱིན། །ཞེས་གསུངས་ཉེ་
གཞན་ལ་སྟེང་རྗེའི་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་འདུ་འཇིགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་རྒྱུད་རིང་དུ་དོར་
ནས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་རྩལ་གྱིས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་དོ། །

༡༡ ་ རྗེ་པོ།

ཉེར་བརྒྱད་པ། (༢༠ ཉ་ལ། ༡༠༧ འ་༩) རྗེ་པོ་ཞེ། རྟོན་མ་ལའི་འདབ་ལ། རྒྱལ་
བུ་སངས་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་དུ། བྱུང་མེད་གཅིག་འོར་དང་བུ་ཡིས་སོངས་ནས་ཡོད་
བར། འཕགས་པ་འདི་གཉེན་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱགས་རྗེས་བྱ་ཞེས་སྟེ། ཆེར་སོངས་
བ་དང་མ་ལ་གུས་ཤིང་རྗེ་པོ་འོན་བྱས་ཉེ་བསྐྱུངས། ལན་ཅིག་རྗེ་པོས་གཡུ་གཅིག་
རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་མ་ལ་བྱིན་པས་མགུ་ནས་བྱ་བ་དུ་མིད། འབྲས་ཆང་བྱིན་
བ་འཕྱུར་བའི་ཆེ། རྟོགས་ནས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱུང་བ་ཆང་དེར་ལྷུང་ནས་གུམ་པ་ན།
མོད་ལ་བྱུང་བ་གཞན་ཞེས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མདུད་མགོ་ཞེས་མིང་འཕོད་ཅིང་། །དཀར་
ནག་ལྗེད་དེ་གང་དུ་ཐལ། །རྟེན་སྟེན་འཆེར་ཉེ་མི་གང་ལ། །ཟེར་ཞིང་ལྷ་འབྲུག་བྱེད་པ་
མཚོང་བས་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཆེན་དེ་ལ་གང་མོ་ཤོར་བར་དོན་མེད་དུ་
མ་འཇུག་པ་དེ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས། །གསོང་བོར་སྐྱས་ཀྱང་རྟུན་ཡིན་ཟེར་རྒྱལ་པོའི་སར་སོང་
ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སངས་ལ་གསོན་ཅིག་ བུ་ཅིའི་བྱ་འབྲུག་རྗེ་པོ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་
ཀྱི་བྱིམས་ལ་མི་སྐྱབས་པར། །བདག་གིས་ཆང་བྱིན་པའི་ལན་དུ་རྟུན་གྱིས་བསྐྱུ་དུ་བྱུང་
བས། རྒྱལ་པོས་ཆང་བས་བཙད་པར་རིགས་སོ་སྐྱས་པས། །བདེན་པར་བརྒྱུད་སྟེ་རྗེ་

པོ་ཁྱི་ལྷན་དོང་དུ་བསྐྱུར། དེ་ནས་གཡུ་མཐིང་གི་སྐྱུལ་པའི་བྱེ་ཏུ་མཆིལ་བ་ཞིག་གིས་
རྗེ་པོའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཤེལ་བསྐྱུར་བས་ལོད་ཀྱིས་གང་ཞིང་བསེལ་བར་གྱུར་བ་ན། ལྷུ་ལ་
པོ་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ་ཁྱི་ལྷན་ནས་སྟེང་དུ་བཏོན། དེའི་ཆེ་ཡུལ་དེར་ཐན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་
བར་རྗེ་པོས་སྐྱུ་ལ་པན་དུ་མ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཏགས་པས་ཆར་བབས་ཤིང་
པོ་ཏོག་ལུན་སྐྱུལ་ཚོགས་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་སྐྱུའི་ཡུལ་དུ་བོས་ཏེ་བྱབ་གསུམ་རྟའི་
གྲེས་སུ་བཞག། གནས་འདིར་གང་བྱུང་བཟུང་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟར་བསྐྱུགས་པས་སྐྱུ་ལ་
བ་སྐྱུལ་སྟེག་པ་བཅས་པའི་གཞུགས་སུ་ལན་གསུམ་བྱུང་བའི་མཐར། སྟེག་པ་བཟུང་
བས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་བྱ་མོར་གྱུར། ལྷ་དེས་ནོར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་ཡུལ་དུ་
བསྐྱུལ་བ་ན། བྱ་མོས་སྐྱུལ་པའི་པོ་བྱང་བཞེངས་ཤིང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་སར་
བརྒྱུག་དེ་ནས་ཡུལ་ཁམས་རྣམས་སྐྱུལ་བ་དུ་མས་དམ་པའི་ཚོས་ལ་བཞོང་དོ། །

༡༧ ་། བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚོག་

ཉེར་དགུ་པ། (༥༠ བ་༥། ༡༡༠ འ་༦) བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚོག་ནི། ལྷོན་གྲོང་
ཁྲིར་ཞིག་ན་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གཙང་སྐྱ་དང་ལྷན་ཞིང་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ་རིན་
ཆེན་མཚོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། གྲོང་དེའི་སུམ་མདོ་ན་མཛེ་མོ་ཞིག་ཟས་མེད་ནད་ཀྱིས་
གཏུངས། ལྷང་བར་ཡང་མ་བྱས་པར་གནས་པ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚོག་གིས་མཐོང་
བས་སྟོང་རྗེ་སྐྱེས། རང་ཉིད་གཙང་སྐྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཡང་མཛེ་མོ་ཁྱུར་ཏེ། དཔེན་
པའི་གནས་སུ་ཟས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། གུན་ཀྱིས་མཛེ་མོ་བཤེས་མེད་མ་
ཞེས་མིང་ཡང་གཅིག་བྱ་ཉིད་དུ་འབོད། དེ་ཆེ་བྲམ་ཟེས་ཡང་ཡང་སྐས་ཁར་འོངས་

ཤིང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མཛེ་ཞི་བའི་དམིགས་པ་དུ་མ་བརྟུན། སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་
བརྒྱས་པར་གྱུན། སྤྱི་མེད་པའི་བགས་པ་སོགས་འཇུངས་པོ་གོས་སུ་གཡོགས། མའི་
ཆུ་རྒྱུ་མས་བུས་ཤིང་སྤྱིན་གྱིས་གསོས། དེའི་ཆེ་སྤྱི་པོ་མ་འུངས་པ་འགས་བམ་
ཟེའི་རིགས་ལས་ཉམས་སོ་ཞེས་པའི་འཇུངས་སྤྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཆོགས་བཏབ་ནའང་། ཏྲ་
ཏུ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ཆེ་སྤྱི་ག་དོག་དང་མེར་སྤྱི་མེད་ཅིང་སྤྱིན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་
དགའ་བ་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བཟང་ན་སྤྱི་ག་དོག་མེད་ཅིང་། འན་ན་ཐབས་
གྱིས་སྤྱིང་བ། གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་། བཟོད་པས་
བརྒྱན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་དཔས་སེམས་
ཅན་མང་པོའི་དོན་མཛད་དོ། །

༡༠ ་། བསམ་གཏན་བཟང་པོ།

སུམ་ཅུ་པ། (༢༡ ཉ་ལྷ ༡༡༡ བ་ད) བསམ་གཏན་བཟང་པོ་ནི། དཔལ་གྱི་ཡང་
མགུལ་དུ་བསམ་གཏན་བཟང་པོ་ཞེས་དཔེན་པའི་གནས་སུ་དགེ་སྤྱིང་གི་དཀའ་བ་
སྤྱི་དཔ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྗེ་པོ་ཞིག་ཉིན་རེ་བཞེན་དུ་དད་པའི་སེམས་སྤྱི་
བྱ་རེ་སྤྱིས་ཉེ་འོངས་གྱུར་ནའང་། དོན་མེད་དུ་གྱུ་ཚོ་དུ་མའི་སྤྱི་ནས་འཐབ་དགོས་པ་
ཡོད་པར་བསམ་གཏན་བཟང་པོས།

སྤྱི་ཡང་བག་མེད་གྱུར་བ་ཡི། །དེང་སང་བག་མེད་རྗེ་པོའི་ལུས། །སྤྱིགས་
སོགས་དུ་མ་བསྐྱུངས་གྱུར་གྱང་། །ངལ་བ་གྱུས་འདེབས་བྱེད་པར་ཟད། །རང་ལ་
དབང་བ་གཅིག་གྱང་མེད། །སྤྱི་ཆེན་མ་འབོད་བསམ་གཏན་འཛོགས། །གལ་ཉེ་དད་

ན་ཅུ་འདིར་སྡོད། །ང་ལ་སྐྱོབ་པའི་ལྷ་ཡོད་ཅིང། །འཇོན་པ་མེད་པའི་བདེ་སྐྱིད་
ཡོད། །གང་གིས་མི་འཕྲོག་ལོར་བཟང་སྤྲིན། །གཞན་དུ་གནས་འདིར་མ་འདུག་
སོང། །ཞེས་བརྗོད་པས། རྗེ་པོས། ཁོ་པོས་དད་དེ་འདིར་འོངས་ན། །བག་པེབས་
སྐྱད་ཀྱང་འདོན་དབང་མེད། །འདི་དག་སྐྱོང་བ་ལས་ཀ་ཡིན། །ཁ་རོག་གའ་བས་སྐྱོས་
མི་འགྲུང། །གལ་ཏེ་གོ་མ་ཚོད་གྱུར་ན། །སྡོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་འདི་ལ། །གོས་མེད་
ཟས་ཀྱིས་པོངས་ཀྱི་དོགས། །རང་ཐོག་མ་བབ་ཉི་ཆེ་བ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་པའི་
ཆོག་སྐྱས་པས། བསམ་གཏན་བཟང་པོ་སྤྲིང་རྗེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ཏེ་མཐའ་ལ་
ཡན་པའི་སྤྲུགས་སོགས་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་མཐུན་དུ་བསྐྱེལ་ནས། རྗེ་
པོ་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་སྐྱས། ལྷགས་ཤིང་ཀྱ་ཚོས་མ་བཏབ་ཀྱང། །བསམ་གཏན་བཟང་
པོས་གནས་འདིར་བསྐྱས། །གཏན་དོན་གཉེར་དང་འདི་ཚུལ་འདྲ། །

ཞེས་སྐྱས་ཀྱང་མ་ཉན་པས་གཞན་དུ་སོང་བ་ཤིང་གི་ཚལ་པ་རྐང་བར་ལུག་
ནས་སྐྱེ་སྤྲུགས་འདོན་ཅིང་འདུག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་བཟང་པོས་དེར་ཕྱིན་པས།
སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་རྐང་པའི་ནད་གསོས་ཀྱང་དགའ་བར་མ་ཚོར་ཞིང། རིན་ལན་དུ་མི་
སེམས་ཀྱང་ཐབས་དུ་མའི་སྐོ་ནས་རྗེ་པོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཀོད་བའོ། །

༡༡ ་། དུར་ཁྲིན་རྣལ་འབྱོར་པ།

སོ་གཅིག་པ། (༡༡ བ་༡། ༡༡༣ བ་༡) དུར་ཁྲིན་རྣལ་འབྱོར་བ་ནི། ལྷོན་དུར་
ཁྲིན་ཆེན་པོ་བསམ་བའི་ཚལ་ན། རྟོག་མེད་གར་དགའ་རོ་ཉལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས། དེར་
བསྐྱེལ་བའི་རོའི་རུས་པ་རྣམས་གདན་དུ་བཏོང། རོ་གོས་རྣམས་གོས་སུ་གྱུན། རོ་

བས་ཟ་ཞིང་བདག་ལྟ་རྒྱུན་དུ་འཛོམས་བཞེན་དུ་གནས་པ་ལས། བས་ཞིག་གི་ཆེ་ཅེ་
སྤྱང་དམར་མོ་གཏུག་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གིས། རོ་ལོད་བཞེན་དུ་རྣམ་འབྱོར་བར་
འཛིང་བས། མི་རེད་དམར་པོ་ཞིག་སློབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སྤྱང་དེད། དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་
བས་འདི་སྐད་དུ། མི་དམར་སྟོབས་ཆེན་གནས་འདིར་ཤོག། ༡༧་ཟ་མོ་དེ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཉེ་རིང་མ་བྱེད་དེ་ཞོག་ལ། །བྲམས་པའི་རལ་གྱི་གནད་དུ་བསྐྱུལ། །སྤྱིང་རྗེས་
འཁོར་བའི་སློབ་ཅུ་ཆོད། །མ་ཟེན་ཤེས་རབ་རྒྱང་མདའ་འཁོརས། །གཅིག་གིས་ཆོག་
གི་ཐབས་མཁས་པོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། མི་དམར་མ་ཉན་བར་སྤྱིང་རྗེའི་མདའ་
གཅིག་བསྐྱུན་པས་སྤྱང་མོ་རྣམས། དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་པ་བྲམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དཔག་དུ་
མེད་པ་སྐྱེས་ཉེ་རང་གི་གནག་ཤ་ནས་བཅད་ཅེ་སྤྱང་མོར་བྱིན་བས་རིང་པོར་མ་
སློབས་བར་གསོས། དེ་ནས་ཐབས་གྱིས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བཀོད། ལན་ཅིག་ཅེ་སྤྱང་
མོ་དེས་བཟུང་བ་ལ་རྟོག་མེད་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ན་བྱུང་མེད་རུས་པའི་རྒྱན་ལྷན་
དམར་ཁྲོ་འཇུག་པའི་མདངས་ཅན་མ་ཞིག་དགའ་བའི་གར་བྱེད་བཞེན་པར་མཛུགས་དུ་
བྱུང་། རྟོག་མེད་ཆེན་པོ་ཅི་དགའ་འབྲུལ། །ཞེས་ཟེར་བར། འོ་ན་ཤ་ཟ་མོ་འདི་བྲོངས་
སྒྲས་པས། དེ་ཡི་སྤྱིང་བཏོན་ནས་སྤང་མེད་འོད་དུ་ཡལ་ཉེ་སོང་ངོ། །

༡༧ ་། སྤྱིང་སྐྱུན་རྒྱལ་པོ།

སོ་གཉིས་པ། (ཡ་༣ ཉ་༣། ༡༡༣ འ་༥) སྤྱིང་སྐྱུན་རྒྱལ་པོ་ནི། སྤོན་སྤྱིང་སྐྱུན་ཞིག་
གི་རྒྱལ་པོར་བྱུང་བའི་ཆོ། སྐས་རྒྱལ་པོ་འོད་སྟག་ཅེས་པ་དང་། བཙུན་མོ་འོད་ལྷན་
མ་བྱ་བ་འཁོར་གཡོག་དཔལ་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་གནས་པ་ལས། དེ་ཞིག་འོད་སྟག་

ནགས་ཁོང་ཅིག་ཏུ་སོང་བ་ཡུན་རིང་པོར་མ་ལྷུང་བས་ལྷོན་པོ་ཞིག་བཏར་བཏང་བ་
ལ། རྒྱལ་གྱི་ཁོང་དུ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་འོད་སྟག་བཟུང་། ཡན་ལག་
བཞུགས་ཏེ་ཤིང་ལ་བཀལ་འདུག་པ་དང་། ལྷོན་པོ་ལོག་སྟེ་འདི་རྒྱད་དུ། ལྷ་ཡི་སྲས་
དེ་ནགས་ཁོང་ན། །མཐའ་འཁོབ་རྒྱལ་པོས་ཤིང་ལ་བཀལ། །རྫོལ་བར་མ་རུས་རྗེ་
ལྟར་བཞུ། །ཞེས་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་བཅིངས་ཤིང་བྱ་ཐབས་དང་
བལ་བའི་ཚེ། མིང་ཐུན་རྒྱལ་པོས་སྟུགས་གཞུ་དང་། སྟུགས་མདའ་ཟངས་གཤོག་
སྟོན་པ་ཐོགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་འདིགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནགས་ཁོང་དེར་སོང་བ་ན།
མཐའ་འཁོབ་རྒྱལ་པོ་དཔུང་བཅས་འཁོད་དེ་སྟངས་འདི་དཔུས་སུ་བྱིན་ཏེ་མདའ་བཀང་
ནས། ཐང་ཤིང་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་བསྟུན་པས་ཐང་ཤིང་འབྲེལ་ཏེ་ཤིང་གཞན་མང་པོ་
མནན་པར་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་སྟག་སྟེ་འདི་རྒྱད་དོ། །

སྟོབས་ཆེན་ཁོང་ལི་སུ་ཞིག་ཡིན། །འདོད་པ་སྟོས་ཤིག་ཅི་ཟེར་བསྟུབ། །ཟེར་བ་
དང་། དེ་ལ་མིང་ཐུན་རྒྱལ་པོས། བདག་གི་ལུས་བསྐྱེད་གཞོན་ཏུ་འདི། །དོན་མེད་
ཁོང་གིས་ཅི་སྟེ་གསོད། །སྟོབས་ཀྱི་རི་པོ་སྟེ་ལ་རུས་ཀྱང་། །ཁྱེད་ལ་བྱུག་བཞག་ཁྱེད་
འདི་ལྷི། །ཞེས་སྟེ། བ་དང་། མཐའ་འཁོབ་རྒྱལ་པོ་ན་ཏེ། དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་སྟོབས་
ཡོད་བཞིན་དུ་བཅེ་བར་དགོངས་ཤིག། སེལ་ལྷོ་གནས་ལ་མ་ཡིས་ཅི་སྟེ་རྟོལ་དེའི་
སྟེར་བདག་གི་བྱ་མོ་རོང་དང་བཅས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་བཤོལ་ལ་སྟེར་ནོ་ཞེས་
འོད་སྟག་བཏང་། ལུ་མོ་བྱིན་ཏེ་རོང་དང་ཚོས་ལ་བཀོད་དོ། །

དེ་ནས་རིང་ཞིག་ན། འོད་སྟག་ན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་བསད་པར་འོས་པ་མི་
གསོད་ཅིང་། གཉེན་དུ་མི་འོས་པ་གཉེན་དུ་སྟོར་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཟེར་ཞིང་ལེ་ལན་

འདེབས་པར་གྲིང་ཕུན་རྒྱལ་ལོས་སྐྱུས་ལ། འདི་བསད་ན་ཡུལ་དེར་འབྲུག་པ་དུ་མ་
ཐུང་ཞིང་། བྱི་མ་རང་ཉིད་ལ་སློབ་གྲིལ་ལན་ཡོང་བ་ལས་མ་མཆིས་ཞེས་པ་སོགས་
ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་མང་པོ་བཤད་དེ་རིམ་གྱིས་ཐར་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་བགྱི་
བར་མཛད་དོ། །

༡༡ ་ ལྷོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ།

སོ་གསུམ་ལ། (ལ༡ བ་༡༡ ༡༡༡ འ་༥) ལྷོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ནི། ལྷོ་ལྷུལ་སྐྱ་རྩ་
ཏ་སྤེ་བྱ་བ་ན་ཚོང་དཔོན་དགེ་བ་བཟང་པོ་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ལ་སློབ་པོ་བྱ་གཉིས་ཡོད།
བྱ་གཉིས་ལ་སློ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཟེད། གཉིས་ལ་ཞེ་ཚོ་གཡུ་མ་ཐེང་ཟེད། རྒྱང་མ་མ་
ཁོས་བྱ་བ་གཟུགས་དང་སྐྱ་བུན་སྐྱམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་ཐུན་པོ་མཚུ་སྤྱང་
བྱ་བ་བཟང་བ་དང་ལས་ཀ་གཉིས་རེམ་པོ་ཡོད། གཞན་སློ་གཏང་མི་སྐབ་པ་ཞིག་
ཡོད། ལྷ་རྩ་ཏ་སྤེ་ལྷོང་ལོས་ན་ཁྲིམ་བདག་དགེ་བ་བཟང་པོ་བྱ་བ་ཚོང་དཔོན་གྱི་
སྤྱང་གོགས་ཤིག་ཡོད། ཚོང་དཔོན་རྒྱ་མཚོར་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགོ་ཁར་ཁྲིམ་བདག་
དགེ་བ་བཟང་པོའི་ཁར་བར་མགོན་ལ་སྤྱིན་པའི་དུས་སྟེ། ང་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འགྲོ་
བའི་ཤུལ་དུ་ཁྲོད་གྱིས་བདག་གི་རྒྱང་མ་ལ་ཚོད་ལྷོས་ལ་གཞན་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས་
སྤྱང་གཏམ་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་སྤར་རང་གི་ཁྲིམ་དུ་འོངས་ནས། ལྷོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཁྲོད་
གང་ལ་འང་གོ་ཚོད་པས་སྤྱི་གཉེར་འོང་བར་གྱིས། ཞེ་ཚོ་ཁྲོད་རིག་པ་སྤྱང་ཞིང་སྐྱ་བ་
མཁས་པས་ནང་གི་གཉེར་འོང་བར་གྱིས་ཤིག་ཁྲོད་གཉིས་གྱིས་སྤྱི་ནང་ཐམས་ཅད་
སྤྱོདས་ཤིག་མ་ཁོས་གྱིས་ལུས་དང་གཏམ་སྐབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཐུན་ལ་གཡོག་གི་

གཉེར་ཁ་ལས་མེད་པས་མ་བཙོལ་བའི་མདུན་མ་མ་གྲེད་ཅིག་ཅེས་སོགས་བསྐྱོས་
ནས་ཚོང་དུ་སྤྱིན་ཤུལ་ལུལ་དེར་དགེ་བ་བཟང་པོ་བྱ་བའི་ལྷན་མོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་
རྒྱུང་མ་དང་བཟོས་ཀྱང་ལྷན་མོར་འགྲོར་བརྩམས་པ་དང་། བྱ་སྲོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
ན་རེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་དཔྱད་ཡོད། བྱ་གྲེད་མང་པོས་བྱུར་འདྲེན། ལྷིས་ཀྱི་གྲོང་
རྒྱལ་བས་ད་ལྷའི་བའོལ་འདེབས་དགའ་བ་ཡིན། མ་ཁོལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱིམ་བདག་མི་ཟེར་
རམ། ལྷིའི་གཉེར་ཁ་ལ་ཁྱོད་མ་བསྐྱོས་ཁོ་བོ་བསྐྱོས། བསྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་གྲིས་ཤིག་
ཟེར། གཡོག་མོ་མཚུ་སྤྱང་བྱ་བ་དེ་ན་རེ་བྱ་དན་ལ་མིའི་རྟོགས་མཆེད་མེད། སྤྱ་ཏ་མ་
མང་། བལ་དུང་གསེད་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་ཟེར་ནས་རྗེ་མོའི་རྟ་མཐུང་ཁྲིད་ནས་སོང་།

དེར་སྲོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ན་རེ། བེ་ཚོ་ལ་ངའི་ཟས་སྐལ་དང་ལས་སྐལ་གཉིས་ཀ་
ཁྱོད་གྲིས་གྲིས་ཤིག དན་མ་དེ་གཉིས་དཔྱད་ཁུར་ནས་དཔྱད་གཤམ་བྱ་སོང་སྤང་རྒྱུ་ལ་
ཞིག་བལྟས་ལ་འོང་གིས་ཟེར་ནས་འཕྱུར་ཏེ་སོང་། དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ས་སྤྱིན་པ་དང་།
གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་བཞེ་མདོ་ན་སྤྱོ་བོ་དུ་མ་ཚོགས་ནས་སྤྱོ་གར་དུ་མ་གྲེད། གང་ལེགས་
གང་མི་ལེགས་དང་། སྤྱ་བཟང་སྤྱ་མི་མཚར་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤྲེད།

དེ་ནས་ཁྱོམ་འདུ་བའི་སྣོ་རྒྱར་གཅིག་ན། མཚོད་ཉེན་བང་རིམ་བཅུ་གསུམ་པ་
ཞིག་འདུག་པའི་བང་རིམ་དང་པོ་ལ་བསྐྱད་ནས་དཔྱད་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་དགེ་བ་
བཟང་པོ་བྱ་བ་དེ་ཁྱོམ་དེ་ན་རྒྱན་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་ཞིག་བྱས་ནས་སྤྱོ་པོ་
ཐམས་ཅད་གྲིས་བསྐྱོད་ཅིང་མ་ཁོལ་དཔོན་གཡོག་གི་རྩར་བྱུང་ནས་ཁྱིམ་བདག་ན་
རེ། དེ་རིང་ཁྱོམ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཚོགས་པ་ལ་འུ་ཅག་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་རང་
མི་འདུག འུ་ཅག་གཉིས་མཐུན་པར་རིགས་སོ་ཟེར་བར། མ་ཁོལ་གྲིས་ཁས་མ་

སྐྱེས་ཀྱང་བྱུང་བྱིས་ཚོར་དཔོན་ལྡོག་གྱང་མི་ཡོང། ལྡོག་གྱང་ལུས་མི་འཇོན་ཅེས་
ཟེད། མ་ཁོལ་གྱི་མགུལ་ནས་གཡུ་གཅིག་ཁྲིམ་བདག་ལ་བཏགས། ཁྲིམ་བདག་ལ་
དོ་རུབ་ཕྱོན་ཅིག་ཟེད། ཀུན་ཏུ་རྒྱས་ནེ་ཚོ་གཡུ་མཐིང་ལ། རྒྱོགས་བཟང་རྟེན་པ་རབ་
ཏུ་དཀའ། ཁྲོ་གཏད་ཐུབ་པ་རྒྱོགས་ཀྱི་མཚོག། ལྡེ་མིག་བཟུང་ལ་སྐྱོ་ཆ་སྐྱོམས། །ངན་
མས་དག་པོ་བཀུག་ནས་ཡོང། །བྱས་པས་གཡུ་མཐིང་གིས་ལྡེ་མིག་ཉ་ར་བྱས་ནས་
སྐྱོ་བལྟམས་ཉེ་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་ལ་གནས་པ་ན། དག་གཞན་མ་བྱུང། རྗེ་བྲན་
གཉིས་བྱུང། མ་ཚོར་བ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོ་ལྟེ། བར་དུ་རྒྱུད་པ་དང་སྐྱེར་སྐྱོ་
བལྟམས་ཉེ་ལྡེ་མིག་སྐྱས་སོ། །

བྲན་ན་རེ། བྲ་ཀུན་དོ་རུབ་མདོན་ཚན་སྐྱེས་ལ་དབེན་པར་ཉོལ། མགྲོན་ཚེན་
འོང་བར་ཡོད་དོ་ཟེད། དེ་ནས་སྲོད་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐྱེབ་པ་ན། མགྲོན་པོས་སྐྱོ་རྩར་སྐྱེབས་
ཉེ་སྐྱོ་མ་བྱེད་པས། བྲན་ན་རེ། བྲ་ངན་ཀུན་གན་ཡོད་ལྡེ་མིག་ཁྲིང་ལ་ཤོག། མགྲོན་པོ་
སྐྱེབས་ནས་ཡོང། གཡུ་མཐིང་ན་རེ། མགྲོན་པོ་བྱུང་གི་དོགས་ནས་བལྟམས། ཁྲོད་
དུས་མགྲོན་པོ་དག་ཏུ་ལྡང། །ཁ་འོག་སྲོད་ཟེར་ཁྲོད་ཀུ་འཐག། སྐྱིར་ཡང་བསྐྱབས་པ་
ཉན་པར་གྱིས། །ཟེར་ནས་འབག་ཅིག་འབྲུག་ཅིག་མེད། །མགྲོན་པོས་ནམ་བྱེད་བར་
བསྐྱགས་ཉེ་ལོག་ནས་སོང་བ་དང། རྗེ་ལོས་མར་མི་བཏེག་སྐྱེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱར་བདེན་
གསོལ་དང་ཆོ་བ་གསོལ་བྱས་པས། བྲན་གྱིས་རྗེ་མོའི་རྐང་ཐག་བྱངས། །བཟའ་
བརྟུང་རྒྱུང་བའང་དཀའ་བར་གདལ། །ཞེས་སོགས་སྐྱས།

ཡང་སང་ཉིན་མཚོད་ཉེན་བང་རིམ་གཉིས་པ་ནས་དབྱུད་པས་ཁྲིམ་བདག་དང་
མ་ཁོལ་རྗེ་བྲན་ཁ་སང་གི་བྲ་བར་འགྲོད་བརྟེན་ཞིང་དོ་རུབ་ཤོག་སྐྱེང་བར། ཀུན་ཏུ་

རྒྱས་ལྗེ་མིག་སྤྲུལ་བ་དང་། བུ་མོས་བྱ་ཐལ་ཕྱད་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེ། །མཁལ་ལ་
སོང་སྟེ་གཤོག་ཆགས་ཡིན། །ས་ལ་སོང་སྟེ་འཕོལ་སར་སོང་། །རྒྱལ་གྱིས་གང་སྟེ་
སྤྲུལ་པས་འགྲོ། །ཚོང་དཔོན་མཉེས་ན་དེ་གས་ཚོག། །ཟེར་ཁང་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་
ཐེམ་སྐྱས་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་གཉིས་པའི་ཁར་བསྟན་ནས་མ་ཁོལ་ལ་དེད་དཔོན་
མ་སྟེབ་བར་ལུས་སེམས་ལ་གྲོས་ཐོག། །སྤྱོད་ཁམས་གསོས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་
འཆད་དེ་རྫོག་ཅེས་པོ་ལེང་རྩ་ཇི་སྟེས་རབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུབ་ལྷི་མ་རིམ་པ་
ལྟར་ཐེམ་སྐྱས་རེའི་སྟེང་ནས་གོ་སར། རི་བོང་། ལོ་བརྒྱད་ཀྱིས་པ། རྗེ་བོ། བུ་ཟེ་
རིན་ཚེན་མཚོག། བསམ་གཏན་བཟང་པོ། དུར་ཁྲོད་ནས་འཕྱོད། ལྷིང་སྤུན་རྒྱལ་པོ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱིས་ལུབ་མ་བཅུའི་བར་དང་། བཅུ་གཅིག་པར་མ་འོངས་ལུང་
བསྟན་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་པ། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་མི་ལམ་དང་སྤྲུལ་གཤམ་མཐིང་གི་
ཚེ་བ། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ལྷ་སྤྲུལ་འོད་ཟེར་མཚོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སོགས་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་
གཏམ་སྟེང་རྫོགས་པ་དང་ནམ་ལངས་བས་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ལས་ཡོལ་བའི་
ཐབས་བྱས། ཉིན་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལྟར་སོ་ཡང་སྤྲོ་ཚོགས་ཤིང་གཤམ་ཡང་བཅུ་
གསུམ་བསྐྱལ།

ཕྱི་ལུབ་བུ་གྱིས་ཁྲིམ་བདག་ཁང་པའི་རྒྱབ་ནས་ཡར་འཐེན་བ་དང་། བྱ་
གཉིས་ཀྱིས་རྩུང་རེར་བསྟན་ནས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས། འཐེན་ཅིག་འཐེན་ཅིག་ཡར་ལ་
འཐེན། །རབ་ཏུ་འཐེན་ཅིག་གཏམ་ངན་འཐེན། །ད་དུང་རྫོངས་ཤིག་རྩུང་ངན་རྫོངས།
མི་འདོད་སྟོ་ཅར་རྩུང་དུ་ཆ། །ཞེས་དང་། གཤམ་མཐིང་གིས། མོང་ཞིག་མོང་ཞིག་སྟེ་
ཆད་དོ། །སྤྱིར་ཅིག་སྤྱིར་ཅིག་ཉེན་ནས་གདལ། །ལུས་ཐོབ་ལུས་ཐོབ་ལུང་ནས་

བྱུང་། །ཞེས་སོགས་སྐྱུས་པས། །བཅའ་མཚུ་སྤྱད་དགོད་མོ་བ་སོགས་ནས་ཐག་པ་ཤོར་
ཉེ་བྱིས་བདག་གི་མགོ་ཚག་པའི་སྐད་ཚོས་པ་དང་། །ཀུན་རྒྱུས། །སྤྱད་ལོ་སྤྱད་ལོ་གཏམ་
དན་སྤྱདས། །ཚག་གོ་ཚག་གོ་མགོ་རྩ་ཚག། །ཚད་ལོ་ཚད་ལོ་ཁོ་ཐག་ཚད། །སྐར་མི་
སྐྱོག་པ་ཉིད་དུ་དེས། །ཉ་ཉ་ཟེར་བ་དང་། །གཡུ་མ་ཐིང་གིས། །ཀུན་ཏུ་བསྐྱུ་བ་སྐོ་དན་
ཡིན། །གཞན་བསྐྱུས་རང་གི་ལྷག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་སོགས་སྐྱུས་ཤིང་། །ནང་པར་དེད་
དཔོན་ཚེན་པོ་མ་འབྱོར་གྱི་བར་སྐྱུས་པ་ལས་མ་འགལ་བར། །ཚོད་དཔོན་གྱིས་བསྐོ་
བ་བཞིན་དུ་ཡིད་དམ་བརྟན་པར་བྱས་སོ། །

༡༧ ། རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན།

སོ་བཞི་ག། (༡༧ ཉ་༦། ༡༡༦ འ་༤)རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་ཤི། །སོང་ཁྲིར་བདེ་ལྷག་
དུ་ཚོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་བཅུན་མོ་ཚགས་མེད་སྟེར་
ཞས་བྱ་བ་དང་། །སྐོན་པོ་ཀུན་ཏུ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། །ནམ་ཞིག་ལུལ་དེར་ཁོན་པ་
གཉིད་ཤིན་ཏུ་ཟེབ་པ་ཞིག་ལ་སྐྱང་པོ་ཚེ་སྤྱདས། །རོ་རུལ་བའི་དེས་སྐྱུ་གཙང་སྐྱ་ཅན་
རྣམས་གཞན་དུ་བོས། །རྒྱུན་དེས་རྩ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུསས། །སོང་ཁྲིར་བ་རྣམས་སྐྱུག་
བསྐྱུས་བར་གྱུར་བ་ན། །རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་སྦྱིང་རྗེ་སྦྱེས་ཉེ་སྐོན་པོ་དང་འགོགས་
ནས་ཁོན་པའི་ཁར་སྐྱེབས་པ་དང་། །རང་གི་ལུས་སྐོན་པོ་སྐྱང་དུ་བཅུག་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཁོན་པའི་ནང་དུ་སྐྱང་པོ་ཚེའི་རོ་ལ་འཇུག་པར་བྱིན་པས། །དེའི་བར་དུ་སྐོན་
པོས་རྒྱལ་པོའི་ལུས་ལ་ཞུགས་རང་གི་ལུས་ལའང་རྩ་བཏོད་དེ་ཉམས་པར་བྱས་
སོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྤང་ཆེན་གྱི་རོ་བྲངས་ཏེ་སྤྲོད་དུ་སོན། འོགས་ཤིག་ལ་ཞེ་
ཅོའི་རོ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ལ་ཞུགས། སྤྲོད་མོས་ཚལ་ན་ཚོང་པ་མང་པོ་
སྤྲོད་པའི་སར་སྤྱིན། བག་མེབས་པའི་གཏམ་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་ཚོས་ལས་
བརྩམས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དུ་མ་བཤད་པས་དེ་རྣམས་ཡ་མཚན་ཏེ་ཞེ་ཙོ་
བདག་ཏུ་བཟུང་། ཉིན་གཅིག་ཞེ་ཙོས་རང་གི་པོ་བྲང་གི་སྤྲོད་དུ་སྤྱིན་ཏེ་སྤྲོད་གྱི་ཚུལ་
ལ་བརྟགས་པས། རང་ལུས་སློབ་པོས་བཟུང་། བཅུན་མོ་འུགས་རིང་འབྲིན། པོ་བྲང་
གི་བཟང་ལྡན་གྲང་ཉམས་ནས་འདུག་པ་ལ། བཅུན་མོར་སྤྲོས་པ། སྤྲོད་ཚུལ་སློབ་བཅུན་
མོར་བཅས་པ་མཐུན་ཞིང་པོ་བྲང་ཡང་ཉམས་དགའ་བར། དེང་འདི་ལྟར་ཉམས་པ་
བག་མེབས་པར་སློབ་བྱས་པས། བཅུན་མོ་ན་རེ། སྤྲོད་སྤང་པོ་ཆེའི་རོ་ཁྲོན་པར་
སྤྲོད་པ་རྒྱལ་སློབ་གྱིས་འདོན་པར་བྱོན་པ་ནས་བཟུང་། སློབ་པོའི་བསོད་ནམས་
ལས་བྱུང་བ་ལ་དེ་མེད་པས་ཉམས་སམ་འོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་བར་ཚོད་བྱུང་བ་གང་
ཡིན་དུང་འདི་ལྟར་ཞལ་ཆ་བ། རྒྱལ་སྲིད་ལོངས་སྤྲོད་དག་གྲང་ཉམས་པར་བྱུང་ཏེ་
ཟེད།

དེ་ནས་ཞེ་ཙོས་བཅུན་མོ་ཆགས་མེད་མ་ལ་སྤྲོད་འདི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
རྣམས་ཞིབ་ཏུ་སྤྲོས། ད་ལྟེ་ཁྲོད་རང་ཚོང་པ་རྣམས་ལ་ང་ཉོས་ཏེ་ནང་དུ་ལུང། རྒྱལ་པོ་
ཟས་ཟ་བའི་ཆེ། ས་སྤྲོད་གསེབ་ནས་ངེད་གྱིས་ལངས་ཏེ་གཤེག་པ་སྤྲོགས་པས།
རྒྱལ་པོས་ང་གསོད་པར་བྱེད། དེ་ལ་ཁྲོད་རང་ང་ཡི་ཞེ་ཙོ་ཞེས་དུས་ཤིག་དང་། ཞེ་
ཙོ་གསོ་ཡི་མ་དུ་ཞེས་ལུས་བཞག་ནས་དེ་ལ་འདུག་པར་བྱེད་པས། དེ་དུས་ངེད་
རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བསྐབས་སོ། །བཅུན་མོ་རབ་ཏུ་

དགའ་སྡེ་འིངས་བར་ཚོང་བའི་དབུས་སུ་སྤྱིན་ནས་ཞེ་ཚོ་ཚོངས་སྐྱུས་བསམ། རིན་ཐང་
 ཚེན་པོ་དགོས་ཐེང་ཚོང་མ་ཉན་བ་ལས་ཞེ་ཚོ་ན་པེ། འདབ་ཆགས་མཁའ་ལ་འཕྲུང་
 བ་ཅི་ཞིག་བགྱི། ཁོ་པོ་བཅུན་མོར་ཚོངས། རིན་ཏུ་བཞོན་བ་གཅིག་དང་མ་ཉེ་གཉིས་
 སྤྱིན་ཐེང་བ་སྣང་བཅས་ནས་ཉོས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སོང་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་
 བའི་གཏམ་སྐྱུས་ཤིང་བཅུན་མོས་དགའ་བའི་རྣམ་འཕྲུང་བསྟན་བསམ། རྒྱལ་པོས་
 ལྷག་བསྟུན་ཉེ་ཞེ་ཚོ་བཀུམས། བཅུན་མོས་སྤང་བསྐབས་བ་སྣང་བསམ་བསམ། དས་
 གསོ་ཡི་ཐེད། རྒྱལ་པོས་ལུས་བཞག་ནས་ཞེ་ཚོར་ལྷགས། གཏམ་སྐྱུ་ཞིང་འཕྲུང་ལྡིང་
 ལྷེད་པའི་ཚོ། རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྤྱིན་གྱི་སེམས་རང་ཉིད་གྱི་ལུས་ལ་འཇུག་པར་བསམ་
 བ་ན་ཁང་བ་འོད་གྱིས་གང་པོ་བྱང་རྒྱས་བར་གྱུར་ཏོ། །སློབ་པོ་ཞེ་ཚོའི་ལུས་ཉིད་ཏུ་
 གནས་བ་ལ། རྒྱལ་པོས་བྱིན་ལན་ལོག་པར་འཇུག་བ་སོགས་ཁྲིལ་བའི་ཚིག་ཅུང་
 ཟད་གསུངས། ལྷེད་པར་བཅུན་མོ་ཆགས་མེད་མ་ལ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་དགོས་
 ལུགས་སོགས་གྱི་ཚིག་མང་ཏུ་བཤད་བསམ། བཅུན་མོས་གྱུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 དཔག་ཏུ་མེད་བ་འཕྲུང་བའི་སློབ་ལམ་རྒྱ་ཚེན་པོ་བཏབ། ལན་ཅིག་བམ་ཐེད་ཁྲིལུའི་
 རོ་མ་ཉམས་བ་ཞིག་ཉེད་དེ་རྒྱལ་པོས་བྱི་བཟང་གི་རྣམས་བཀུས་ནས་སློབ་པོའི་རྣམ་
 ཤེས་དེར་བཀུག། རྒྱ་ཚོད་བཟོ་གསོ་སོགས་རིག་གནས་མཁས་པར་བསྐབས།
 མཐར་སྐྱབས་པའི་དགེ་སློང་གིས་ལུང་བསྟན་བ་སྣང་བམ་ཐེད་ཁྲིལུ་རབ་ཏུ་འཕྲུང་ཏུ་
 བཅུག་བ་སོགས་གཞོན་ལན་བན་བས་བསྐབས་ཤིང། ལྷེད་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སློབ་
 བས་འགོ་བ་རྣམས་གྱི་མགོན་སྐྱབས་དམ་བ་མཛད་དོ། །

༡༥ ་ རྒྱལ་པོ་གཞུག་ལག་འཛིན།

སོ་ལྷ་པ། (ལ༥ བ་༡། ༡༡༥ བ་༥) རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འདྲིའི་ཞེ། སྲོང་བཙན་
སྐམ་པོའི་སྤྱི་བརྒྱུད་དུ་བཅད་ཡིག་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ལ་དུམ་བུ་
གསུམ་སྟེ། ཟུར་ལ་དང་། ཨོ་ཏི་བི་ཤ་ཉི་ལོག་ལ་གཏོགས་པས་ཉི་ལོག་ཤར་ཕྱོགས་
བ་ཟེད། བྱང་ཤར་གྱི་ཡུལ་ཀ་མ་རུ། ཉི་བུ་ར། ཉ་བ་མ་རྣམས་ལ་གི་རི་མཚན་སྟེ་རིས་
བསྐྱོར་བ་ཟེད། དེ་དག་ལས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤྱིན་པ་བྱང་པོས་གྱི་རི་ལ་ཉེ་བའི་ནམ་
གཏེའི་ཡུལ་རྣམས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཉེ་བའི་ཡུལ་སུ་ཁྲི། བལ་ཀུ་སོགས་ར་ཁང་གི་
ཡུལ། ཉི་ས་མ་ཉི། མཚོ་ལ་སོགས་པ་སུ་ཉང་གི་ཡུལ། གཞན་ཅ་ལྟ་དང་། ཀམ་སྟོ་རྩ་
ལ་སོགས་པ་དེ་བཅས་ཅད་གྱི་སྤྱི་མིང་ཀོ་གི་ཞེས་གྲགས་པ་ལས། ཟུར་ལའི་བྲེ་བྲག་
བ་ཉོར་གྱི་ཡུལ། དཔལ་གྱི་སོ་བྱང་རྒྱ་སུ་རི་ཞེས་བྲེ་བུ། བ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་
སུ་ལ་བ་ཆེན་པོ་རིམ་བར་ཕྱོན་བའི་གདུང་ལྷ་ཀའི་སྐས་སུ་འཕྲུངས་པ་རྒྱལ་པོ་
གཙུག་ལག་འདྲིའི་བྲེ་བུ། བཙུན་མོ་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཟུ། སྤྱི་ནང་གི་སྟོན་པོ་བདུན་
བརྒྱ་དང་ཉི་ལྱུང་བཙན་ཉེ་བ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་ལས།
བཙུན་མོ་ཉེ་དུ་གིར་ཉེ་མ་བརྒྱུད་དུས་གཅིག་ལ་ཤར་བ་སོགས་མི་ལྟས་བྱུང་བར་
ཅན་བྱུང་བར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་འཕྲུངས་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྐྱོ་བ་སྟོགས་ནས་སྐས་
མོ་ཞེས་བལྟམས། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཚང་བ་སོགས་ལ་མཚན་ཞེས་
བྱུང་བས། བས་ཟེ་མཚན་ལྟས་མཁའ་པོར་བསྟན་བུ། མི་ཡི་སུ་མིན་ལྟ་ཡི་སྐས་མོ་
སྟེ། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འཕྲོ་མ་ནི་མི་ཡུལ་ཕྱོན་མེད་པ་ཞིག་ལའི་བདག་དེ་སུ་ཡིན་པམ་
འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྟོས་ཅི་དགོས་མེད་ཞེས་ཞུས་པམ་
ཚེ་སུས་གཅིག་གིས་བ་ཉོར་རྒྱལ་ཁམས་འདྲེན་མེད་ལྟ་བུར་བ་ནམ་
ཚེ་སུས་གཅིག་གིས་བ་ཉོར་རྒྱལ་ཁམས་འདྲེན་མེད་ལྟ་བུར་བ་ནམ་

མིང་ལྷ་ལྷམ་མན་རྩྭ་ར་བར་བཏགས། དགྲུང་མོ་བརྩུ་གསུམ་ལོན་ཚེ་ལང་ཚོའི་
 དཔལ་ཡོན་མངོན་བར་མཐོ་བས་སྐྱེ་དགུ་ཀུན་གྱི་ཡིད་རང་དབང་མེད་བར་ཐོགས་
 ཏེ། རྒྱ་དཀར་ལག་བེནྟར་ཟླ། ཨོ་རྒྱན། ཁ་ཆེ་སོགས་རྒྱལ་ཁག་བརྩའི་སྦྲང་མི་དུས་
 གཅིག་ཏུ་འདོམ་བས་རྒྱལ་པོ་མཛད་དཀར་གྲུམ། ལྷ་ལྷམ་རང་ལ་ཁྲིད་རང་གང་
 དགའ་བ་ཞིག་ལ་སྟེར་བས་འདོམས་གསུངས་བར། འདི་ཕྱི་གཉིས་སྤྱག་ཁྲིམ་ཐབང་
 མི་བྱེད་མེད་དབང་བྱུང་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཤིག་བྱེད་མེད་དབང་མ་བྱུང་ལུས་འདི་
 སྦངས་ནས་སུ་ཚོས་བྱར་ཡོད་པའི་ལུས་ཤིག་སློན་ལམ་འདེབས་མེད་སོགས་རྒྱ་
 མཚན་དུ་མའི་སློན་ནས་གསོལ་གྱང་མ་གནང་ཞིང་། གཤོག་མོ་ལྷ་བརྒྱའི་དཀྱིལ་དུ་
 བརྩལ། ཚོང་དུས་སུ་ཤ་ཉོ་བར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནས་བྲམ་ཟེའི་ཤ་རྩེད། རྒྱལ་པོར་ལུས་
 བ་ཞལ་དུ་སོང་མ་ཐག་བདེ་བ་མེ་ལྟར་འབར་ཞིང་སྟན་ཁ་ནས་འདོམ་གང་འཕར་བ་
 སོགས་བྱུང་བས་སྐྱེ་བདུན་ཤར་རིག་སྟེ་རིལ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་བྲས། རིན་པོ་ཆེ་
 ལྷ་བདུན་གྱིས་སློམ་དུ་བརྩལ་ནས་མཐར་དུར་ཁྲིད་དགའ་བའི་ཚལ་དུ་གཏེར་དུ་
 སྦས།

དེ་ནས་མན་རྩྭ་ར་བས་པོ་བྲང་གི་གསང་སློན་ནས་བྲོས་ཏེ་པོ་ཚོས་ཚལ་དུ་ཚོས་
 ལ་གཞོལ་ཞིང་མཉམ་བར་བཞག་བས། རྒྱལ་པོ་ཁོ་ཐག་ཚོད་ནས་ཕྱོགས་གྱི་བུ་ཕོ་
 སྦྲང་མི་རྣམས་ལ་ལྷ་ལྷམ་ཚོས་བྲས་པའི་འཕྲིན་ངག་བརྗངས་ཏེ་སློབ་གཤོག་མོ་ལྷ་
 བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོར་རབ་བྱུང་བྱེད་དུ་བརྩལ། མི་རིང་བར་སྟེལ་
 ལོ་ལག་གི་རྒྱ་བའི་ཚོས་བརྩའི་ཉིན་ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དང་མཇལ། ཡོ་ག་
 རྣམ་གསུམ་སོགས་ཚོས་གྱི་འཁོར་པོ་བསྐྱོར་བས་དུས་འདའ་བར། ལས་མ་དག་གི་

བ་ཡང་རྗེ་པོས་མཛོད་ཞིང་སྤོ་བྱུགས་པས་རྒྱལ་པོ་རྒྱགས་ཁོས་ཉེ་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཉ་ལ་ཉིལ་མར་གྱི་མེར་བསྐྱེགས། མན་རྩ་བ་ཆེར་མའི་དོང་དུ་བསྐྱུར། མི་ལོ་ཉི་ཤུ་
ཅ་ལྷར་སྤོད་པའི་དེལ་བསྐྱེགས། ཞག་བདུན་སོང་ཡང་དུད་བ་མ་ཆད་པས་ཡིད་མ་
ཆེས་པར་བལྟར་སྤོན་པ་ན། མེ་ལྷེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འབད། བད་ཚུའི་རྒྱ་མཚོར་གྲུར་
པའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་སྤོང་པའི་སྤྱིང་ཁེའུ་ལོ་བརྒྱད་བ་ལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་བ་ལྟ་ལྟས་
འདྲ་བའི་བུ་མོ་བརྒྱ་ཡིས་བསྐོར་བ་ཞིག་འདུག་པ་སོགས་གཟེགས་པས་ཤིག་ཏུ་
གཞོང་ཞིང་འགྲོད་དེ་བཤགས་བ་བྱས། ཚོགས་སུ་བཅད་པས་བསྐོད། རྒྱལ་པོ་ཉིད་
གྱི་སྤྱིའི་ཆས་མ་ལུས་པར་སྤུལ་ཉེ་ཤིང་རྟའི་ཐག་བ་མགུལ་གྱིས་བྱུད་ནས་པོ་བྱང་དུ་
གདན་བྲངས། ལྷ་ལྷམ་འབོད་པར་བཅུན་མོས་བྱོན་ཀྱང་མི་ལོ་ཉིད་ལྷ་མ་འཐེམ་ཞེས་
འབྱོན་མ་ཉན། སྐར་རྒྱལ་པོ་རང་གིས་བྱོན་ནས་སྤྱོད་བྲངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གཙུག་
ལག་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་སྤིད་དང་། ལྷ་ལྷམ་མན་རྩ་ར་བ། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་སོགས་
མཐའ་དག་མངས་བ་མེད་པའི་ཡིད་གྱིས་སྤུལ། བཀའ་འདུས་ཚོས་གྱི་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་ཐབ་རྒྱས་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་བགོ་སྐལ་སྤུལ།

བུམ་ཟེ་སྤྱི་བ་བདུན་པའི་ཤ་རྟེད་དེ་འགོ་པན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཛོད། མཐའི་རྒྱལ་
པོས་མཐོ་འཚམས་ཤིང་དམག་ཆས་པར་ཁྲབ་འདུག་རྩ་ཏུ་ལ་བཏང་བས་ཐམས་
ཅད་ཉ་ལས་ཉེ་གྱིས། དེ་ནས་རྗེ་འབངས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ལ་དུར་ཁོད་ཆེན་པོ་དགའ་
པའི་ཚོལ་མཁའ་འགོ་འཁྲིགས་པའི་ཡང་དབེན་དུ་དབང་བཞི་རྗེ་གས་པར་བསྐྱུར།
འཁོར་བ་མ་སྤོངས་བར་དུ་གྲུ་དུ་བརྒྱའི་འཁྲིན་ལས་པར་སྤོན་ལམ་བཏབ། ལྷ་ལྷམ་
གྱིས་ཡབ་གྱི་སྤྱི་བརྒྱད་ལུས་པས། འདས་པའི་སྤྱི་བ་མང་པོ་དང་། མ་འོངས་པར་

སྐྱུལ་བའི་དགོ་སློང་ཨ་ཀར་མ་ཉ། ལྷ་ལྷམ་མན་རྩེ་བཟང་མོ། ཨ་ཀར་ཅན་བ། ལྷ་སྐས་
ལྷ་ཉིག་གི་སྐས་ལྷ་རྩེ་ས་སོགས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདྲེན་བ་ལ་ལན་མང་
སྐྱེ་བ་ལེན་བར་ལུང་བསྟན། སྐས་སུ་རྣམ་ར་ཇ་ཀུན་སློང་དང། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་
འཚོ་གཉིས་བྱང་བའི་ཀུན་སློང་ལ་རྒྱལ་སྲིད་གཏད་དེ་སྤྱི་མའི་དུས་སྟོན་ལ་གཤེགས་
བ་འདིས་སློབ་དཔོན་ལ་གསོན་སྲེག་བྱང་བའི་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གདུལ་བའི་
དུས་ལ་བབས་བས་བྱུགས་རྗེ་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུལ་ཞིང་
རྒྱལ་པོ་རང་གི་རིགས་གྱི་ལུས་པ་སང་བར་ཉེ་བས་མཚམས་སྦྱར་བར་སྣང་ལ།

དེ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་རྗེ་སྐུ་མས་དེབ་ཐེང་དབྱིད་གྱི་རྒྱལ་མོའི་སྐྱེ་དབྱངས་སྤྱ།
འཕྲོང་རྒྱས་ཞབས་བྱང་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྐབས་རྫོང་ལ་མེ་ཤོར་བ་ཁོང་
རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ལ་གསོན་བསྲེགས་གྱི་
རྣམ་སྲིན་ཡིན་པར་གཞན་བ་དང། དེས་དོན་དུ་ཀུལ་ཀ་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་ལ་
གསོན་བསྲེགས་མཛད་བ་འི་ཆེ་བ་འབྲིན་བ་སྟེ་སྟོན་བ་བྱུག་དང་ལྷས་བྱིན་ལེགས་
རྒྱར་སོགས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱུལ་བར་གསུངས་བ་དང་འབྲ་ཞེས་སྐྱུལ་བ་ལྟར་འོ། །

༡༦ ་། རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་དཔལ་ལམ་དགོ་བ་དཔལ་།

སོ་བྱུག་པ། (༡༧ ་། ༡༧༠ ་། ༡) རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་དཔལ་ལམ་དགོ་བ་དཔལ་
འི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་མཚན་མོ་འོད་གསལ་དུ་པཎ་
ཆེན་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་བའི་དུས་སྟོན་དེད་ཚོས་སློང་བའི་རྒྱལ་པོ་
དགའ་བའི་དཔལ་གྱི་དུས་གསུངས་རབ་བ་མིང་ཚོས་བཟང་བཤེས་གཉེན་བྱ་བ་རབ་

ལྷུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ལྷུང་ཅེས་སོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར། བཤད་མ་ཐག་
 པའི་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཤར་སྤོགས་ན་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལའི་ཤེ་ཤག་ཟ་ཉོར་
 ཞེས་པ་མི་ཁྲིམ་འབྲུམ་ཐག་ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་ཡོད་པའི་སྤོང་ཁྲིར་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱལ་
 པོའི་པོ་བྲང་བདེ་བ་རྒྱས་པ་འགྲུབ་པ། སྤྱི་པོ་མང་པོས་གང་བ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་
 མཚན་ཅན་ཞེས་པ་ཡོད། དེའི་ནང་ན་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་མ་ལུས་པར་ཚང་བ།
 རྒྱལ་པོའི་འདུན་དུ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྤོང་དང་ལྡན་པ་ཅིབས་ཤེར་ཟས་སྣ་
 མི་གཅིག་པ་རེ་ཡོད་པར་གང་འདོད་པ་དེ་འདུན་དུ་བསྐོར་ནས་འབྲེན་ཞིང་། མི་
 འདོད་པ་རྒྱབ་ཏུ་འཁོར་བ། རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་ཆ་ལ་བ་སྤང་མའི་འགྲོས་ཚད་བདུན་ཡོད་
 པ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མངའ་ཐང་དུ་སྤྱོད་པ་ཟ་ཉོར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་དང་ཞི་བ་
 འཚོ་སོགས་ཀྱི་གདུང་ལྷིང་པར་བྱོན་པ་ལས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དཔལ་ཞེས་པ་
 དཔལ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་པ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པ་དཀོན་ཅོག་
 ལ་གྲུས་པ། ལ་རབས་དམ་པའི་མཛད་སྤྱོད་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཟ་ཉོར་གྱི་སྤྱི་དགུ་
 མཐའ་དག་དགེ་བ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤོང་བ་དེ་ལ།
 བཅུ་མོ་དམ་པ་དཔལ་གྱི་ཡོད་ཟེར་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་དགུ་ཡོད་པར་
 གྲགས་ཀྱང་གཙོ་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོ། འགྲིང་པོ་དྲུ་པི་ཀར་སྤྱི་རོ་པོ་རྗེ་
 དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤ རྒྱུང་བ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་པོས་དགེ་སྤོང་མཛད་ནས་བི་རྩ་ཅ་རྒྱར་
 གྲགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡབ་དེའོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་འཛིན་ཉེན་དབང་ལྷུག་བསྐལ་པ་དགུ་བཅུ་ཙམ་
 གཅིག་གི་གོང་སྤུན་རས་གཟིགས་འཚང་རྒྱ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་བརྒྱུད་དང་། ལྷུང་

རྒྱལ་པོ་བསྐྱལ་བ་འདིའི་སྡོན་རོལ་སོགས་དང་། མ་ནས་རྒྱལ་པོ་དབལ་ཀྱང་སྡོན་
བསྐྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་གོང་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྤྱི་དང་སྤྱགས་རྒྱུད་གཅིག་པ་
ལས་སྤྱེ་བ་དེམ་ཅང་ཡིན་མིན་སྒྲོས་དཔོགས་བ་ཞིག་མི་འདུག་ཅིང་། སོད་རྒྱལ་
རྣམས་དང་སྡེ་སྤྱིའང་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་སོགས་ལས་སྤྱེ་མ་མང་བ་བཅས་གོ་དེམ་སྡེ་
ཚོགས་བ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་འདིར་སྤྱེགས་བམ་དེན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་བ་རྣམས་
ལྷུས་ལན་ཞོར་བུའི་སྤོང་བའི་རྩ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་གོ་དེམ་རྗེ་སྤྱི་མའི་བཀའ་ཚོམ་
སོགས་ལ་ཡང་གནང་བ་ལྟར་དང་། ཟ་ཉོར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་དང་། ཟུང་
ལའི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དབལ་གཉིས་ཀྱང་འབྲུངས་རབས་གས་ནས་རྒྱ་གར་བར་སོང་
གཤེས་སྤོགས་སུ་བསྐྱེབས་པའི་རྒྱ་གར་བ་གྲགས་ཆེ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་རྣམས་
སོ། །།

བཞི་པ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སྤྱི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འབྲུག་ཚུལ།

༡ ་། མདོ་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་བོད་ལུང་འདི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་དུ་བྱུང་བསྟན་པ།

(༥༧ བ་༧། ༡༡༡ ཐ་༩) བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སྤྱི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འབྲུག་ཚུལ་ནི། མདོ་སྤེལ་སྐྱོད་དཀར་པོ་འགྲུར་མི་འབྲ་བ་ཞིག་
ཏུ། ལྷོན་པ་འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སློན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱི་ལས་
འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྡ་འཕྲོས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་སོང་། དེར་
གཟིགས་ཏེ་ཞལ་འཇུག་མཛད་པས་བྱང་ཕྱོགས་སེམས་དབང་སྦྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱིས་
དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤའ་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱི་ལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུས་གང་གི་འང་གདུལ་བྱར་མ་གྲུར་པའི་
གནས་འབྲེ་སྤོང་དུ་མས་གང་པའི་མཐའ་འཁོབ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་དེར་མ་
འོངས་པའི་དུས་སྤྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དར་ཞིང་རྒྱུས་པར་འདུག་
སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཐར་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་འགྲུར་
རོ། །མཐའ་འཁོབ་དེ་འདུལ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཡིན་
ལོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྱུག་དེས་སྤོང་བྱང་ཕྱོགས་

སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱལ་སྤོང་གི་སྤྲོད་སྤོང་སྤོན་ལམ་བཏབ་
 རྟེ། བདག་གི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་གང་གིས་ཀྱང་ཞབས་ཀྱིས་མ་བཅགས་པའི་
 གནས་མཐའ་འཁོབ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་འདུལ་དཀའ་
 བ་དེ་རྣམས་ཐར་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་གྱུར་ཅིག མཐའ་འཁོབ་དེའང་
 བདག་གིས་འདུལ་བའི་ཞིང་དུ་གྱུར་ཅིག བདག་འདྲེ་སྤོན་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་དེ་
 དག་གི་པ་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག་འགོ་བ་སྤོང་བའི་དེད་དཔོན་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག ལུན་
 བ་སེལ་བའི་སྤོན་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་འཁོབ་གྱི་
 ཡུལ་དེར་དར་ཞིང་རྒྱལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་དགོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་མཚན་ཐོས་ཏེ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་
 ཀྱི་ལུས་འཐོབ་སྟེ་དམ་པའི་ཚོས་ལ་ལོངས་སྤྲོད་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སྤོན་ལམ་
 བཏབ་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་བཀའ་འདུལ་དང་མདོ་ཐ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་གཉིས་ཕྱོགས་ཅོམ་
 མ་ཐུན་པར་སྤོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་དགོངས་པ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 འཕགས་པ་སྤྲོད་རས་གཟེགས་དབང་ལྷག་གིས་གོང་ཁྱེར་རྩ་མཚོག་ཏུ་སྤོན་ཏེ་
 ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ནས་སུས་མོ་གཡམས་པའི་ལྷ་ངས་ལ་བཙུགས་ཏེ་བྱང་
 ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞབས་ཀྱིས་མ་བཅགས། གསུང་གིས་མ་བསྐྱུངས་
 བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞུགས་པར་ཞུ་ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྤུལ་ག། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནི་ད་ལྟ་དུང་འགྲོའི་རྒྱལ་
 ཁམས་སུ་སོང་བས་སེམས་ཅན་མིའི་མིང་ཡང་མེད་པའི་ལུན་པ་སྤྲོད་ཏུ་གྱུར་བ་

ཤི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་འཛོལ་འཛིན་ཏེ་ལྷོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་
ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་དུས་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའ་ཁྲོད་ཀྱིས་འདུལ་བར་འགྱུར་
གྱི། ལྷོ་ལ་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་བས་གདུལ་བྱ་མིའི་འགྲོ་བ་བསྐྱེད། དེ་ནས་
ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཚོས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྐྱེལ་ཏེ་ཞེས་བ་དང་
མཚུངས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཏེར་ཁ་དུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་
པའི་ཚོས་སྐྱོར་རྣམས་སུ་གསུངས་ཤིང་།

གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱད་གཏེར་མ་ལས། ལྷོ་ལ་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་
དུ་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའ་མཐའ་ཡས་རིགས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོ། ལྷོ་ལ་དོ་རྗེ་
འཆང་གིས་ཚོས་རྒྱལ་ཨི་རྒྱ་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་ཏེ་སོགས་འཁོར་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་དུ་བྱང་ལྷོ་
སེམས་དཔའ་མཐའ་ཡས་རིགས་མཚོག་ཏེ་ཅིག་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་
ཁྲོད་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ལྷོ་ལ་ཚེན་པོ་སྟེ། རི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྐྱོངས་བར་དེ་
སྲིད་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་མགོན་དམ་པར་འགྱུར་དོ། །འབྲུང་པར་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་
དུ་གསུགས་ཀྱི་སྐྱེལ་སྐྱེ་བ་ལྲངས་ཏེ་སྐྱེ་སྐྱོད་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དར་བར་
བྱེད་ཅིང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་དོ། །མཐའ་ཡས་རིགས་མཚོག་གངས་ཅན་
གྱི་ཡུལ་དེ་ནི་བྱང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་
ཀྱིས་འདུལ་བའི་ཞིང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གངས་ཅན་གྱི་སྐྱོངས་དེ་ནི་བྱང་ལྷོ་
སེམས་དཔའ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་མཐའ་ཡས་རིགས་མཚོག་ཁྲོད་ཀྱིས་འདུལ་བའི་
ཞིང་དུ་གྱུར་པས་ན་གནས་དེར་ཁྲོད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྐྱོད་གསུམ་དང་ལྷོ་ལ་སེམས་དཔའི་
ཚོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་གསུལ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་བྱང་ཞིང་།

དེ་དང་མ་སྐྱེ་བར་འབྲུག་ལུལ་གྱི་པ་རྗེས་ལོ་ལྟེན་ལེ་ལྟེན་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས་རྣམས་
སྤྲུལ་མེད་སྐྱེད་རས་གཞིགས། རྒྱ་ནག་འཇམ་དབྱེད་ས། རྒྱ་གར་སྐྱོལ་མའི་འདུལ་
ཞིང་གིས་སྐྱེད་སྐྱོལ་མང་བར་བཤད་པ་དང། སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་ཚོག་
འབངས་གྱི་སྐྱེས་རབས་གྱི་ཨོ་རྒྱལ་ལུལ་དུ་བྱི་མེད་སྐྱ་མ་དང་མཇམ་བའི་དུས་སྐྱ་
མའི་སྐྱེགས་ཀར་འོད་ཟེར་དོན་རྣེ་ལྷ་བུ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་གཡམས་ཕྱོགས་ནས་ལན་གསུམ་
བསྐྱོར་ནས་དཀོན་ཚོག་འབངས་གྱི་སྐྱེགས་ཀར་ཐིམ།

དེར་དཀོན་ཚོག་འབངས་གྱི་ཞལ་ནས། །མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྐྱ་མ་མཚོག། །རྩོ་
རྩོ་འཇིན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། །འོད་ཟེར་དོན་རྣེ་ལྷ་བུ་དེ། །ཁྱེད་ལ་བསྐྱོར་ཉེ་བདག་
ལ་ཞུགས། །བཟང་པོའི་ལྷས་སུ་ཁོ་བོས་ཤེས། །ད་ནི་སྐྱས་གྱི་སྐྱ་བོར་གྱུར། །ཁྱེད་ལ་
ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་དེ། །སྐར་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པའི་རྟགས། །ད་ཡང་ཁྱེད་
ཀྱིས་འཇིན་བར་ཤེས། །ད་ལྟ་མཚོག་ཏུ་སྐྱེགས་རྩེས་འཇིན། །ཨེ་མ་གཡམས་སུ་
བསྐྱོར་བ་ནི། །དམ་ཚོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་ཤེས། །བདག་གི་སྐྱིང་ལ་ཞུགས་བ་
ནི། །ཁྱེད་ཀྱི་གདམ་པས་མན་བར་འཚོལ། །ཞེས་ཞུས་པ་དང།

བར་སྐྱེད་ལས་གཞུགས་མེད་པའི་སྐྱ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་
པའི་སྐྱབས། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐྱེས་བསྐོ་བ་མཇེད། །དེར་སང་ཨོ་རྒྱལ་ལུལ་དུ་
ཚོགས། །མ་འོངས་གངས་རིའི་ཁྲིད་དུ་འདུ། །སྐྱོན་ཚད་དོན་རྣེ་གདན་དུ་འདོམ། །བསྐྱལ་
བ་བྱེ་བ་བསམ་ཡས་སུ། །ཡབ་སྐྱེས་ཚན་དན་བྱི་བཞིན་དུ། །འབྲུལ་མེད་འགྲོ་བའི་
མན་བདེ་འབྱུང། །ཞེས་གྲག་གོ། །དཀོན་ཚོག་འབངས་གྱི་ཞལ་ནས། གྲག་སྐྱོར་སྐྱེན་
པའི་སྐྱ་དབྱེད་རྩོས། །དུས་གསུམ་དགེ་བའི་ལུང་བསྐྱེད་བྱུང། །དཀར་པོའི་ལྷ་

མཚོག་ཡིན་པར་ཤེས། དེར་སང་རྟེན་འབྲེལ་འཛོམ་མོ་རྗེ། །རྗེའི་ཞལ་ནས་དགོན་
ཅོག་འབངས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་གངས་རིའི་མགུལ་དུ་འདུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཐོས་
སམ་གསུངས། བདག་གིས་ཐོས་པས་དེ་ལྟར་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་ཞུས་སོ་ཞེས་
སྐྱས་པ་དང་།

སྐྱ་མའི་ཞལ་ནས། འདི་ནས་ཤར་སྤྱོད་ན་དོ་རྗེའི་གདན་ཞེས་བྱ་བ་དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་
ཡོད། དེའི་བྱང་སྤྱོད་ན་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་
ཡུལ་ཚེན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲལ་བའི་མི་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཡོད་པས་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམས་ལ་གསུམ་དུ་བསྐྱུར་བར་
བྱེད་པས་དེར་སང་བོད་ཁམས་དེར་བདག་གི་སྤྱུལ་པ་མ་སྤྱད་པར་ལྡན་པ་ཞིག་བཏང་
ལ་སྤོན་ལ་མི་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་དཔག་བཟུང་ཉེ་གཞོན་འཚོ་དང་གདུག་རྩུབ་ཞི་བར་
བྱ། སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྤྱིད་དང་བཟང་ཤིས་པར་བྱའོ། །འོྲིད་གྱི་སྤྱུལ་པ་རྒྱལ་
པོ་ཞིག་ཐོང་ལ་བོད་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོངས། སྤྱུལ་པ་མང་པོ་
ཡང་ཞེ། རྒྱ་ནག་དང་བལ་པོའི་ཡུལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱུལ་པ་དངོས་ཡོད་
པས་གནས་དེར་སྤྱོད་རྫོངས། བོད་ཁམས་དེ་འཛིགས་པ་ཆེ་བས་ལྷ་མོ་ཞི་ཁྲོ་གཉིས་
སྤྱོད་རྫོངས། འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྤོབ་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་དབྱུང་སུ་
འགྲུང་རོ། །ཞེས་དང་།

མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་གྱི་རྫོ་རྗེའི་སྐྱུར། ཤར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་སྤྱོད་ས་
ན། །གནས་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། །རི་མཚོན་པོ་གནས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད། །མཚོ་

དམའ་མོ་གཡུ་ཡི་མཛུམ་ཡོད། །གངས་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད། །སྤར་
སེར་པོ་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ཡོད། །དྲི་ཞིམ་པོ་སྤྲུལ་གྱི་བདུག་སྒོམ་ཡོད། །སྟོན་བཟླ་བ་
གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཡོད། །དབྱར་བཟླ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་ཉོག་ཡོད། །ཤེ་གངས་རིའི་
མགོན་པོ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས། །གནས་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད། །ཞིང་དེ་ན་
ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད། །

ཤེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས། །རི་བརྒྱ་སྟོང་ལྡན་དབྱིབས་
ལེགས་པ། །དུས་དབྱུར་གསུམ་དཀར་པོ་ཤེལ་གྱི་མདོག་ །དུས་དབྱར་གསུམ་སྟོན་
པོ་གཡུ་ཡི་མདོག་ །དུས་སྟོན་གསུམ་སེར་པོ་གསེར་གྱི་མདོག་ །དུས་དབྱིད་གསུམ་
ཁྲ་བོ་གཟི་ཡི་མདོག་ །མདོག་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རི་བོ་ལ། །ལྷས་བྱུང་པར་
འཕགས་པའི་མཚན་མ་ཡོད། །དུང་དཀར་པོ་གཡུ་སྤྲུལ་འབྲེལ་བ་ལ། །དར་དམར་པོ་
རྩ་གའི་ཚོད་བན་ཡོད། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་སྟུན་པ་སྟོགས་བཅུར་འཕེལ། །དབལ་བེའུས་རི་
ཀློང་བརྒྱན་པ་ལ། །ནགས་བཟླ་ཤིས་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པ་ཡོད། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་བྱ་སྟོབ་
སྟོགས་བཅུར་འཕེལ། །རི་བོགས་ཆད་གཡུ་ཡི་བྱམ་པ་ལ། །ཚུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་
ཚུ་མིག་འབབ། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེས་བསིལ་བར་བྱེད། །གནས་སྟོན་པོ་གཡུ་བྱའི་
གདུགས་སྤུ་སྤུ། །ལས་ཉོན་མོངས་ཚད་བ་ཞི་བར་བྱེད། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོ་བཤེས་
འཕེལ་བའི་རྟགས། །རི་བུར་གསུམ་བྲག་གཞུང་གནས་དུ་མགོ། །དེད་མཁའ་འགྲོའི་
རྒྱལ་མཚན་སྟེང་བ་འད། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྟེལ། །ས་ཅེ་བརྒྱད་
ལུང་པ་སྟོགས་སྤུ་བྱེས། །ཤེ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་སྤུབ་པ་འད། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་
མ་སྤུན་གཅོད་པའི་རྟགས། །ཐང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་ན་རི་རྒྱུད་ཉལ། །མཚོ་ཆེན་པོའི་

བར་གྱི་ཉ་མོ་འབྲ། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་འཕེལ་བའི་རྟགས། །ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་
སྤྱན་རས་གཟིགས། །མི་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་ཡོད། །ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་ཡོད། །འབྲུ་སྒྲ་ཚོགས་སྦྲིན་པའི་ཞིང་ས་ཅན། །འབྲུ་བང་མཛོད་རྒྱས་པའི་རྟགས་
སྤྱ་བཟང། །ཤིང་སྒྲ་ཚོགས་སྦྲེས་པ་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད། །གནས་ཁང་བཟང་འཕེལ་བའི་
རྟགས་སྤྱ་བཟང། །རྩ་མི་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡོད། །རྩ་མི་རྩུང་རྒྱ་མཚོ་དཔག་མེད་
འབབ། །རྩ་སྒྲོམས་པས་ཡུལ་མི་རྟག་ཏུ་བདེ། །ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་
གཟིགས། །གནས་དེ་ནི་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན། །ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
ཡོད། །

ཤར་སྤྱན་པོ་ཅེ་ནས་ཉི་མ་འཆར། །ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་མི་འོར་ཤུགས་ལ་
ཤེས། །འཆར་མི་སྔ་སྔ་དུས་བསམ་གཏན་འཕེལ། །འཆར་མི་སྤྱི་ཉི་འོད་སྦྲིན་བ་
ལ། །ཤུས་བག་མེབས་བདེ་བར་སྦྱོད་པར་བྱེད། །ཀྲས་མི་སྔ་པོ་རབ་འདུན་སྣངས་
འཕེལ། །ཀྲས་མི་སྤྱི་མཛངས་མའི་ལས་རྣམས་འགྲུབ། །ཀྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་
སྤྱན་རས་གཟིགས། །ཡུལ་བག་ཤིས་འབྲུང་དེ་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་། །ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ཡོད། །ཅེས་དང་།

ལྷ་མོ་འཕེད་པའི་ཞལ་ནས། །བོད་ལུང་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་མགོན་པོ་འདི། །མི་ཁོ་
བོའི་སྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་ཡིན། །ཤུགས་མ་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་ས་ལེ་ཡང་། །ཤུགས་སྤྲས་པའི་
རྩལ་གྱིས་འགྲོ་དོན་སྦྱོད། །རྗེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི། །ཡུལ་བྱང་
ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་སྦྱོངས་དེ། །ཞེས་སོགས་དང་། །༡ ཉ་ལ། ༡༣༩ འ་༤དཀོན་ཅོག་
འབངས་ཀྱི་སྦྲེས་རབས་ལས། །སྤྱི་ར་སེམས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཡིན། །སྦྱོས་

གངས་རིའི་ཁོད་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སློང་། །ཞེས་པ་། ཉ་༦། ༡༣༤ འ་འབོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་ཞེ་
རྒྱལ་མཐའ་དག་འཕགས་པ་འདྲིལ་རྟེན་དབང་རྒྱལ་གི་རྒྱལ་ས་རྗེའི་སྐྱེ་འགྲུལ་དུ་
བསྟན་ལ།

༡ ་ ། འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ལྷན་དུ་ཕྱོད་པ་
གཉའ་ཁྲི་བཅོན་པོ།

བསྐྱུས་དེ་དག་ལས་དངོས་སུ་བགྲངས་པ་བཅུ་བྱུང་བ་ནས་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་
བཅོན་པོ་ཞི། དེ་ཡང་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་གཟིགས་པ་ན།
(༡༡ ཉ་༦། ༡༣༤ འ་༡) ལྷོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གཡའ་རི་དང་གངས་རི་སྐང་པོ་
ཆེ་དང་རི་རྒྱགས་ཀྱི་ཡུལ། བར་དབུས་གཅོད་གི་ཆ་ནི་བྲག་དང་སྤང་སྤོངས་རི་
རྒྱགས་དང་སྤེལ་ལུ་ཡུལ། སྤང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ནི་ཅི་ལིང་དང་ནགས་ཚལ་གི་ཡལ་
ག་སྐྱུག་པོས་ཁུབ་པ་སྤེལ་དང་བྲག་སྲིན་གི་ཡུལ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱང་སྲོག་གཅོད་
སོགས་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་ལ་བག་མེད་དུ་ལོངས་སྤྱད་པའི་རྒྱུན་གིས་ཡུལ་སྤྱེ་དེ་དག་
གི་འོག་ཏུ་དམུལ་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་བ་མ་ཉོག་ལྟ་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པའི་
སློང་དུ་མཁུན་ནས་འཕགས་པ་འདྲིལ་རྟེན་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་སློང་རྒྱུན་སློང་གི་སྐྱེའི་
རྣམས་ལས་ལྷ་སའི་ཐང་གི་འདྲིན་མའི་ངོས་སུ་ཕྱོད་ནས་དམུལ་བའི་གནས་གྱང་འཆི་
མེད་སྐྱེའི་དགའ་ཚལ་ལྟར་ཕྱིན་གིས་བརྒྱབས། བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་
སུ་འཕགས་པ་དང་སློལ་མའི་སྐྱུལ་པ་སྤེལ་དང་བྲག་སྲིན་མཛའ་བ་ལས་བོད་ཀྱི་མིའི་
རྒྱལ་ཁམས་འབེལ་བར་གྱུར། དེའང་རྩ་བའི་རུས་ཆེན་ཡེ་སང་དཀར་པོ་གནས་ཀྱི་

འཇུ་ཐག་ཅན་དང་གཅིག་ཡེ་མོན་ནག་པོ་ཁོ་ལྷི་ལྷི་པ་པོང་འདྲ་བ་གཉིས། སྤྱང་ཁིང་ཡེ་
ཤེས་ལྷི་ལྷི་ལྷི་ལྷི་དང་གསུམ། མོན་ཇུ་ནག་པོ་ཁོ་ལྷི་ལྷི་རྩ་ལྷི་ལྷི་ལྷི་ལྷི་དེ་རྣམས་
ལས་མང་དུ་མཆེད་པ་དེ་དག་གི་མགོན་དུ་སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། དང་པོར་
སྤྱི་བ་བ་རྣམ་པར་སེལ་བས་བསྐྱེལ་ནས་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་
དུས་ཐོག་ཏུ་བབས་དེ་འཆད་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་ནའང་དམག་བརྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྲས་
སུ་འབགས་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་བྱེད་པོས་མི་ལས་འདས་བ་ཞིག་བལྟམས་དེ་མིག་
མས་འགྲིབས་སུ་ཡོད་པ། གཡུའི་སྤོན་མ་ཅན། སོ་དུང་སོ་ཁོར་མར་ཡོད་པ། ལག་བ་
འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཅན་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་མཚན་ལྡན་ཞིག་བྱུང་བ། ཡབ་ཀྱིས་ལྷ་
འདྲའི་སྤྱེལ་པར་དགོངས་ནས་སྤྱུགས་པས། བད་དཀར་འདྲིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོག་
གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བ་བསྐྱུར་དེ་ལྷ་རི་གྲང་མཐོའི་ཅེ་ལ་ཁྱོན་ནས་གཟིགས་པས།
ཡར་སྤྱང་གི་ཡུལ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ས་ལ་འཕོས་བ་ལྟར་བཟང་ཞིང་། ཡར་ལྷ་
ཤམ་པའི་གངས་རི་འདྲི་ལྷན་པའི་མཛེས་སྤྱུག་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཉ་གང་བས་འཁྲུང་བ་ལྟར་མཁེན་ནས་ལྷ་རི་རོལ་པའི་ཅེ་ལ་གཤེགས་ནས་ལྷ་སྐྱས་
ལ་བབས་ཏེ་བཅོན་ཐང་སྐོ་བཞིར་ཞབས་རྒྱང་གི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད་པས་བོན་པོ་
སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི་བརྒྱ་གཉིས་སྤྱུགས་སྤོང་བས་མཐོང་སྟེ་གང་ནས་འོངས་
ཞེས་གཏམ་བྲིས་པར་མཁའ་ལ་མཇུ་བ་མོ་ཀེར་བས་ལྷ་ལས་ཆད་པར་གོ་ནས་བོད་
ཁམས་ཀྱི་རྗེར་འོས་སོ་ཞེས་གཉའ་བར་ཁྲི་བྱས་ཏེ་བཏེགས་ནས་འོངས་པས་རྗེ་
གཉའ་ཁྲི་བཅོན་པོའམ་ཁྲི་བཅོན་འོད་ལྡེར་ཡང་གྲགས་པ་དེས་པོ་བྱང་ཡུམ་བུ་སྤྲང་
བཅིགས་སོ། །

༣ ་། ཨི་ཤོ་ལེགས།

གཉིས་པ། (༤༣ ཉ་༥ ༡༩༠ ཟ་༢) ཨི་ཤོ་ལེགས། དེའི་རྫོམ་ལོ་ཁྲ་ཁྲ་ཏུ་ལས་
སྐྱེས་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ལ་བོ་དཀར་གྱིས་བྱས། འབྲུངས་རྫོམ་མཛངས་པའི་མི་བདུན་གྱི་
གཉིས་པ་ཡིན་ཅིང་། མཛངས་པའི་ལས་སུ་སྤང་ཞིང་ཏུ་རྫོས། ཞིང་ལ་དོར་ཁ་བཅིས།
འཕོག་ལ་སྐྱུལ་བཅིས། སུ་རྩ་ཡུར་ཏུ་བྲངས། མདར་རྩ་གོ་མིག་ཏུ་བསྐྱེལ། རྫོ་བཞུ་
བའི་དཏུལ་ཟངས་སྐྱགས་གསུམ་བཏོན། རྩ་ལ་ཟམ་བ་བཏུགས་པ་སོགས་མཛང་
དོ། །

༤ ་། ལྷེ་འབྲུལ་གནམ་གཞུང་གཙོན།

གསུམ་པ། (༤༣ ཉ་༦ ༡༩༠ འ་༤) ལྷེ་འབྲུལ་གནམ་གཞུང་གཙོན།

༥ ་། ལྷེ་རྒྱལ་ཕོ།

བཞི་པ། (༤༣ བ་༡ ༡༩༠ འ་༦) ལྷེ་རྒྱལ་ཕོ།

༦ ་། ཁྱི་སྐྱ་དབྱང་བཙོན།

ལྷ་པ། (༤༣ བ་༣ ༡༩༠ འ་༧) ཁྱི་སྐྱ་དབྱང་བཙོན།

༧ ་། ལྷ་ཐོ་རི་རི་གནམ་བཙོན།

བྱུག་པ། (༡༦ བ་༣། ༡༩༠ འ་༣) ལྷ་མོ་མོ་འི་གཉན་བཅན། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་
འཕགས་ལུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཇི་འཁར་སྤེང་དུ་གསང་སྤྲུགས་སོགས་སྤྲེགས་བཅ་གྱི་
ཚར་བབ་པའི་ཆེ་པོ་བྲང་ལུལ་བྱ་སྤྲེགས་གི་སྤེང་དུ་བཅ་ཏོག་རྒྱུང་གིས་ཁྲེར་བ་དུས་
མཚུངས་པར་ཡང་གྲགས་ལ་གང་ལྟར་སྤང་ཀོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། གསེར་གྱི་མཚོད་
རྟེན། མདོ་སྡེ་བཅ་ཏོག་གི་སྤྲིང་པོ་ཡི་གེ་བྱུག་པ། ཅིན་རྩ་མ་ནིའི་རྟོག་པོར་རྣམས་
མཁའ་ལས་བབས་ཏེ་གདུང་རབས་ལྷ་ནས་འདིའི་དོན་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ལུང་
བསྟན་གྱི་སྐྱ་ནས་མཁའ་ལས་བསྐྲུགས་པས་ཡི་གེ་མེད་པའི་དོན་མ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་
མཚར་དུ་བརྒྱང་ནས་པོ་བྲང་གི་དཀོར་ཁང་དུ་མིང་གཉན་པོ་གསང་བར་བཏགས་
ནས་མཚོད་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་མཐུས་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་
བརྒྱད་ཅུ་པ་སྤང་ན་ཚོད་དར་ལ་བབ་པའི་ལང་ཚོ་ལྟར་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ཅིང་ལོ་བཞི་
བཅུའི་སྐྱ་ཆེ་བསྐྱེད་སྤྲེགས། ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བས་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་བཞུགས་སོ། །

༡ ་ མོང་བཅན་སྐམ་པོ།

བདུན་པ། (༡༩ ཉ་༡། ༡༩༡ འ་༥) མོང་བཅན་སྐམ་པོ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཅ་བའི་
རྒྱུད་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་འདི་ལ། །རྣམ་པ་སྤྲེགས་པ་བྱ་བ་
ལྟེན། །བྲང་གི་ཕྱོགས་ལ་བཞེན་ནས་ནི། །དེ་ཡི་ཆེ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ལྷ་ལྷན་
ལུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། །རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་སྤྲེགས་
པ། །མི་ཅ་བི་རྣམས་རིགས་སུ་འབྱུང། །དེ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་སྟེ། །ཡོངས་
སྤོད་ཆེ་དང་ལྷན་བར་འགྱུར། །རིག་པ་ལོངས་སྤོད་ལྷན་ཞེས་བྱ། །མི་ཡི་བདག་པོས་

དེ་ཡང་གྲུབ། །ལོ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་སྲིད་བྱེད། །ཅེས་དང། །འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་
ཞེས་གྲགས་དང། །རྣམ་མོས་དཀར་མོ་དང་ནི། །དཀར་མོ་ཆེན་མོ་གཞན་པན་
བརྗོན། །ཞེས་དང། ཐང་ཡིག་ཤེས་གྲགས་ལས། །ཁ་བ་ཅན་དུ་གནས་རི་ཞེས་བྱའི་
རྒྱུད་མེད་བཅན་སྐུམ་པོ་ཞེས་བྱའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ། །ཞེས་དང།

སྐྱེགས་རབས་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་ཚུགས་འབངས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལས། མཁའ་
འགྲོའི་གཙོ་མོ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་གཡས་པ་རྩེ་མ་རུ་དང་གཡོན་པ་བཟ་
ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་ཅིང་ཚངས་པའི་དབྲངས་ཀྱིས་འཕྲི་མེད་སྐྱེས་གཙོ་རྒྱུད་ཀྱི་
དཀོན་ཚུགས་འབངས་ཡབ་སྐུམ་ལ་གསོལ་བ། །ཇི་དོ་ཇི་འཛིན་པ་བདག་ལ་གསོན། །མི་
ཁྱོད་ཀྱི་སྐས་ཀྱི་སྐུ་བོ་འདི། །ཐུགས་མཛོན་པར་ཤེས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱང། ངས་མི་
ཤེས་ཉམ་ཐག་ཉེན་ལོ་སྐད། །ཅེས་སོགས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །ཇི་དཀོན་ཚུགས་
འབངས་འདི་བོད་དུ་འགྲོ། །བོད་སྐྱོ་བྱུང་རྒྱལ་པོ་ཚོས་ལ་སྐྱོད། །བོད་མཐའ་འཁོབ་
ཡུལ་རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད། །ང་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ནས་དེར་བྲངས་ཏེ། །མི་ཁོ་ལ་ཉོན་
མོངས་མི་མངའ་ཡང། །ང་འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་ཐག་མེད་ལ། །མི་ཁོ་ཡི་བཙུན་མོ་བྱེད་
དོ་སྐད། །མ་གཞན་དོན་དཔག་མེད་སྐེལ་སྤྱིར་དུ། །སྤྱི་ཤིག་པའི་ཁྱེལ་རྒྱུད་སྐེལ་ལོ་
སྐད། །རྒྱ་ནག་པའི་མཚོན་གནས་བོད་དུ་འཕྲེན། །བོད་ཡུལ་ཀྱི་དབྲངས་སུ་བྱེད་དོ་
སྐད། །ས་བརྒྱ་འདབ་བརྒྱད་ཡུལ་ཀྱི་དབྲངས། །གནས་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་སྐབ་
པའི་འོག་སྐྱོགས་བཟ་ཤེས་རྟགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ས། །གནས་སུན་སུམ་ཚོགས་
པ་དམ་པའི་ཡུལ། །མི་ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དམ་པ་ཡིན། །གནས་དེ་རུ་ལས་ཅན་
དཔག་མེད་འདུ། །ཚོས་བདེ་སྐྱོང་རོལ་པའི་སྐྱེ་ལེན་ཞིང། །ཉམས་བཟ་ཤེས་བདེ་

བར་སྐྱོད་འོ་ཞེས། །ང་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་མགུར་དུ་སྒྲོགས། །སྒྲན་དེ་ལ་གཏད་དམ་
ཡབ་སྐུ་གཉིས། །ཞེས་མགུར་དུ་དཀོན་ཚེག་འབངས་སྐྱོང་བཅའ་སྐུ་པོར་སྐྱེ་བ་
བཞེས་བ་དང་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བཟར་སྐྱུལ་ཉེ་རོ་བོ་གདན་འདྲེན་པ་སོགས་
གནས་གང་ཟག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་།

སྤྱེགས་བམ་ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་མ་རྗེ་མ་མེད་པ་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེ་རྗེས།
ཞེ་མ་དགོ་སྐྱོང་བདག་གི་རིག་པ་ནི། །ཤེས་བྱ་ལལ་ལ་ཐོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །འབྲུང་
བཞེས་མ་སྐྱོང་དུས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད། །གང་དུ་འགྲོ་ཡང་འཆིང་བའི་ཐོགས་པ་
མེད། །འདི་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་མ་ཚོད་པར། །བོད་ཁམས་མགོན་མེད་ཡུལ་དུ་
ཐུགས་རྗེས་སོང་། །བོད་ནི་རྒྱལ་པོ་དག་ལ་ཚད་མར་འདྲིན། །མི་དབང་མཚོད་ལ་
བོད་ཁམས་བདེ་བར་སྐྱོངས། །

ཞེས་དཀོན་ཚེག་འབངས་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཚོད་པར་འབྱོན་པར་ལུང་བསྟན་པ་
ལྟར། ཡབ་རྒྱལ་པོ་གནས་རི་སྐྱོང་བཅའ་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྐྱོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་
དཀར་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ལྷན་མཁུན་ཉི་མའི་གཉེན་ཞི་བ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ལྷ་དན་ལས་
འདས་ནས་ལོ་སྐྱོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཉག་མ་བརྒྱད་འདས་པ་འགལ་བ་ཞེས་པ་ས་མོ་སྐྱང་
གི་ལོ་ལ་པོ་བྱང་བྱམས་པ་མི་འགྲུང་གིང་དུ་སྐྱེ་འཕྲུངས་ཤིང་ཡབ་སོགས་གྱིས་དབུ་
གཙུག་གི་ཨ་མི་དེ་སྐྱེ་གཞིགས་པས་རྒྱལ་པོ་མགོ་གཉིས་པར་ཡང་གྲགས། དེ་དང་
དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱ་བལ་གྱི་བཟའ་གཉིས་ཀྱང་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་
བཞེས་བ་ནས་ཡབ་གྱིས་འདིགས་པ་མེད་པ་སེ་རྗེའི་ཁྱི་ལ་སྐྱོབས་གྱི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱུང་བའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱུང་།

དེ་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དགོངས་ལ་ང་ཁ་བ་ཅན་པའི་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་དུ་དགོངས་པའི་ཆེ། དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་བ་སྣའི་བདུད་རྩིའི་རྩུས་གང་བས་སྐྱུ་ཞུས་གསོལ་ཞིང་ཨ་མེ་
 ཏ་ལྟ་བ་སྟེ་བྱུར་ཆག་ཨ་མེ་དེ་མ་དོན་འོད་དཔག་མེད་དེས་ཕྱག་གཤམ་བརྒྱུད་སྟེ་
 རྒྱལ་པོའི་དབུ་ལ་རེག་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་སྐྱལ་བ་སྣ་
 ཚོགས་འབྱེད་པ་དང་གཞིགས་པ་སོགས་འོ་མཚར་བའི་མཚན་མ་མཐའ་སྐྱུས་པར་
 བྱུང་ཏེ། པོ་ཏ་ལའི་རི་འདྲིའི་རྩེ་ལ་པོ་བྱང་བཏབ་ནས་བཞུགས་ན་མཐའ་བཞིའི་
 རྟོགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་གྱུས་པས་འདུད་པའི་
 དབང་རྒྱལ་བརྒྱད་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་པར་དགོངས་ནས་བཤུལ་
 དུ་ཞུགས་ཏེ་གོ་རེའི་འཕྲང་དུ་ལེབས་པ་ན་ཡིག་རྒྱག་རང་ཕྱོད་ཞལ་གཞིགས་ནས་སྐྱུ་
 ཞུས་གསོལ་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེ་ལས་དབང་པོའི་གཞུ་ལྟར་བཟུང་བའི་འོད་
 ཟེར་ཁ་དོག་སྣ་ལྡ་འཕྲོས་པ་པ་རེའི་བྲག་ལ་སྐྱུན་རས་གཞིགས། སྐྱོལ་མ། ཏ་མཁྱིན་
 གསུམ་གྱི་སྐྱའི་སྣང་བརྟན་རང་ཕྱོད་དུ་ཤར་བ་ལ་པོག་ དེ་ལས་ཀྱང་ཡི་གོ་རྒྱག་པ་ལ་
 ཚུར་པོག་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་འཕྲང་བ་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཡུལ་དུ་འོ་མཚར་བའི་གཞིགས་
 མོར་བྱུར་བ་ལ་འཇུངས་མེད་མེད་ཞེས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྐྱེད་འོ། །

དེ་ནས་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་དག་གི་སོར་མའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱིས་སྐྱུ་དང་གསུང་གི་རྟེན་
 རྣམས་རི་ལྟར་ཕྱོད་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བརྟོན། རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་
 བཅས་པོ་ཏ་ལར་ལེབས་ནས་འཚི་བ་མེད་པའི་པོ་བྱང་ས་ལ་འཕྲོས་པ་ལྟར་ཡིད་དུ་
 འོང་ཞིང་ཀུན་གསལ་བུ་མའི་འགྲམ་སྟེགས་ལྟར་མཐོ་བཅན་གྱི་པོ་བྱང་བཞེངས་ནས་

སྐྱུལ་པའི་དབྱུང་དམག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པས་མཐའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཡུང་དབང་དུ་འདུས་ཤིང་ཞབས་ལ་གཏུགས། ལྷ་མི་ཨ་བུའི་བྱ་སམ་རྩོེ་ལ་ཡོན་
སོགས་བསྐྱར་ཉེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྐྱེད་ཡི་གེ་སློབ་པར་བཏང་བ་ལྷིང་འབྱོར་པའི་
ཆེ་རྒྱལ་སློབ་གཉེས་པོ་བྱང་མ་རུར་མཚམས་བྱས་ཉེ་ཡི་གེ་དང་སྐྱ་སློབ་པའི་ཚུལ་
མཛད་པས་བོད་སྐད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྐྱེད་ཡི་གེའི་རིགས་མི་འདུག་པས་སྐྱ་
མིས་འཇམ་དབྱུངས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞུགས་སྡེ་བ་
དབྱུངས་གསལ་རྣམས་ལྷགས་ལ་ཤར། བོད་སྐད་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡི་གེ་རྒྱག་
བསྐྱར་ཅིང་། ལྷ་རྟགས་སོགས་བོད་ཡུལ་དང་འཚམས་པའི་བསྐྱར་བཙོས་ཆེན་པོ་
བརྒྱད་མཛད་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤུལ།

ཤེར་ཕྱིན་འབྲུམ་པ། རིན་པོ་ཆེ་ཉོག་གི་གཞུངས། ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་
རྒྱད་ཡི་གེ་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཆོས་དུ་མ་བསྐྱུར། ཡི་གེ་འབྲི་སློབ་གི་སློབ་བཏོད།
མི་ཆོས་གཙུག་མ་བཅུ་དུག་གི་ཁྲིམས་བསྐྱམས། ལྷས་ལུང་བསྐྱར་པ་ལྷར་སློབ་
མཚམས་ནས་སྐྱུལ་པའི་དགེ་སློང་ཨ་ཀར་མ་ཉི་ཤེ་ལ་སློབ་ཉེ་ཅན་དན་སྐྱུལ་གྱི་སློང་
པོ་ལས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་རང་བྱོན་དང་། ཅན་དན་ཉ་འི་སློང་པོ་ལས་ལྷ་ཉི། དབྱ་
ཁང་། འཇམ་མ་ལི། ལོ་གེ་ལྷ་ར་རྣམས་བྱོན་པའི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་དང་ལོ་གེ་ལྷ་ར་
གཉེས། གཞན་ཡང་གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་
འཇིག་འོད་སྐྱུངས། ལྷ་ཀ་སྐབ་གསུམ་གྱི་རིང་བསྐྱེལ། ཚུ་པོ་ཞེ་ར་རྣམས་ལྷེ་མ་དང་
རྣའི་ཚུན་པོ། པོ་ཉ་ལའི་ཅན་དན་གོར་ཉ་འི་དུམ་སྐབ་རྣམས་སྐྱེན་བྱངས་ཉེ་སློབ་
མཚམས་སུ་བྲིས།

ལྷན་ཁྲིའི་མ་ཡིན་པའི་སྣང་ངོར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་གཤམས་ལས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱལ་ཉེ་ལྷི་ལ་ལའི་ལུལ་ནས་ཁོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྐྱལ་པ་ལོ་མོ་ཁྲི་བཅུན་
དང་། ཉེན་སྐྱལ་དང་ལོར་སྐྱལ་ལ་སྟོན་པ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཚད་རྩོམ་མི་བསྐྱོད་རྩོ་
རྩོ་དང་བྱམས་པ་ཚོས་འཁོར། ལོར་བྱ་རྒྱ་དེ་ལ། ལྷན་ཁྲིའི་སྤྱན་བཅེད་
སོགས་དང་བཅས་ཉེ་ལོ་དུ་མྱེད་སྤྱོད།

ལྷན་ཁྲིའི་པའི་སྣང་ངོར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་རྒྱུའི་ཁྲིའི་གྱི་ཉེན་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོར་
བསྐྱར་བ་ལ་བཅུན་ནས་སྟོན་པོ་ཉེ་པ་ལྷ་བརྒྱས་ཉེན་དང་བལ་བཅེད་གདན་བྲངས།
བལ་ལོ་བཅས་དམར་པོ་རིའི་ས་ལྷོགས་སུ་ལྷགས་རིའི་སྤོང་བ་གསུམ་སྟོར་ཡོད་པ་
མཁར་དགྲུ་བརྒྱ་དང་དགྲུ་བཅུ་ཅད་དགྲུ། དམར་པོ་རིའི་ཅེའི་མཁར་ཐེ་བའི་སྟོང་སྤྱག་
གཅིག་ཡོད་པ་རེམས་བརྗོད་དང་ལྷན་པ་བཅིགས།

ཡང་ལྷན་ཁྲིའི་མ་ཡིན་པའི་སྣང་ངོར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་གཤམས་ནས་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱལ་ཉེ་ཅི་ནའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ནས་སྟོལ་མའི་སྐྱལ་པ་ལྷ་
གཅིག་ཀོང་རོ་དང་། ཉེན་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྤྱ་ཚད་རྩོམ་ལྷན་སྐྱེ་
སོགས་ཉེན་སྐྱལ་ལོར་སྐྱལ་ནམས་གདན་བྲངས་ཤིང་།

ལྷན་ཁྲིའི་པའི་སྣང་ངོར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་རྒྱུའི་སྟོན་རྒྱ་རྩོམ་ལ་ཉེན་དུ་བསྐྱར་ཉེ་
མགར་གྱིས་གཙོས་པའི་སྟོན་པོ་ཉེ་པ་ལྷ་བརྒྱ་བཅུ་ལྷེ་མགར་གྱིས་གཤམས་སྤྱི་དུ་མའི་
སྟོན་པོ་ལོ་ཉེན་སྐྱལ་དང་བཅས་པ་སྤྱན་བྲངས།

འགྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅིག་པར་མི་མ་ཡིན་གྱིས་འཚོ་བར་བཅུན་
སྤྱི་དུ་ཡོད་ཉང་བུ་པ་པོར་ཁ་ལོ་བྲང་མ་རུང་གྲགས་པར་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ལུལ་སྤྱི་

མཚམས་མཚན་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་བསྐྱབས་པས་ལྷུ་བ་སྟེ། ལྷུ་བ་སྐྱབས་ལྷུ་བ་པོད་
 སྟེན་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་བའི་མེ་བཙའ་རྣམས་སུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་རུ་
 གཞོན་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ཚོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུལ་བས་
 བཅེགས་ཤིང་ས་དབྱངས་པ་རྣམས་བཙོས། རོ་ཐང་གི་མཚོར་ར་མས་ས་བསྐྱུལ་བ་
 སོགས་རྩུ་འཕྲུལ་དུ་མ་དང་བཙས་ཉེ་བལ་བཟས་འཕྲུལ་སྤང་། རྒྱ་བཟས་ར་མོ་ཚེ།
 རུ་ཡོང་བཟས་བྲག་ལྷ། ཞང་ལྷུང་བཟས་ཐེམ་བུ་སྟོག་མོང་བཟས་ཡེར་བ་རྣམས་ཉེན་
 དང་བཉེན་པར་བཙས་པ་བཞེངས། ཚོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གནས། རྒྱ་གར་
 བས་སྟོབ་དཔོན་ཀུ་པ་ར་དང་བཟ་ཟེ་ཤ་ཀ་ར། བལ་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ལྷོ་ལ་མཐུ། རྒྱ་
 བག་གི་སྟོབ་དཔོན་རྩ་ཤང་མ་རྩ་ཡ་ན་སོགས་སྐྱབ་བྱངས་ནས་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་
 རྒྱད་ཀྱི་ཆ་ལག་མང་རབ་བསྐྱུར་ཅིང་། བསྐྱབ་པའི་སྟོབ་བཏོད། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟེ་
 ཚུགས་པ་དང་། དངོས་སུ་འཆད་ཉན་མ་བྱུང་ཡང་རྒྱལ་པོ་རང་གིས་སྐྱུལ་ལྡན་མང་
 པོར་སྟོག་ཚོས་སུ་དེང་སང་རྒྱལ་པོ་བཀའ་འདུམ་དུ་གྲགས་པ་གསུངས་ཤིང་།
 ལྷུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞི་ཁྲིའི་གདམས་པ། རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་སོགས་པོག་སྟེ་
 ཉམས་སུ་གྲངས་པས་ཐབ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོད་པའི་རལ་བ་ཅན་བརྒྱ་སྟག་ཅམ་
 རྒྱལ་དུ་བྱུང་། ཡེར་བར་སྟོམ་གྲ་བཙུགས། དགྲུང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་སྐྱགས་
 ཁྲིར་ལྷུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷུགས་ཀར་ཐེམ་ཞིང་ཞལ་གདམས་སོགས་གསུངས་ཀྱང་།
 ལྷུག་མོང་བའི་སྤང་རོར་པན་ཡུལ་ཐལ་མོ་སྤང་དུ་གཤེགས་སོ། །

༧ ་ ། འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རྒྱུད་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ།

བརྒྱན་པ། (༤༥ བ་༣། ༡༩༦ ཟ་༣) འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རྒྱུད་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཡབ་འདས་ནས་ཞག་འགའ་ཞིག་སོང་བ་དང་འབྲུངས། འདིའི་རིང་ལ་རྗེ་ག་
རིང་ལ་ནག་པོས་སྐྱང་པོ་ཆེའི་སྐུ་གུ་ཐེག་པ། རྗེ་ག་སྤིང་གམ་གྱིས་གཡག་གུས་པོ་ཆེ་
ཐེག་གཞོན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདའ་རྟེན་ཁ་མས་བྱ་ཁའི་རྟེན་པ་བཅད། དབས་རྟོན་
སྲོང་ས་བཅན་གྱིས་མིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་མདའ་རྒྱུད་གིས་སྟེན། འགོས་གཡག་རྒྱུད་
གིས་ག་བའི་རྟེན་བྱ་བྱེ་མས་བཀའ་བ་སྐྱད་ལ་བསྐྱོད། ཅག་རོ་འབྲོང་གཞོན་གྱིས་
འབྲོང་རྒྱུད་དུ་རྒྱུགས་པ་གྲུབ་ལ་འཐེན། གཞོན་ཁི་བདུན་གཡུ་རྒྱུན་གྱིས་རྟ་གཡང་ལ་
མཚོངས་པ་གྲུབ་ལ་འཐེན་ཀུས་པ་སྟེ་རྩལ་པོ་ཆེ་བདུན་བྱུང་ངོ། །

༡༠ ་ ། ཁི་སྲོང་ལྗེ་བཅན།

དགུ་པ། ཁི་སྲོང་ལྗེ་བཅན་ཀི། (༤༦ ལོང་བ་༥། ༡༩༧ ཟ་༤) ཡབ་ཁི་སྟེ་གཙུག་
བརྟན་དང་། ཡུམ་ཀོང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་ཆོགས་ཞེས་པ་རྩ་རྟའི་ལོ་ལོ་བྱང་བྲག་
དམར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁི་སྲོང་ལྗེ་ལྟེ་བཅན་སྐྱེ་བལྟམས། དུས་དེར་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་
སྐྱ་ནམ་བཟས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཤིག་མངལ་དུ་ཆགས་པ་སྐྱད་ཟེར་ནས་ཀོང་རྗེའི་
སྲས་སྟོགས་ཉེ་ཁོང་རང་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་རྗེ་སྟོན་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་
པས་ཞལ་ཆེ་གཙོན་པའི་སྟོབས་པ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཀོང་རྗེ་ཡི་མ་རངས་པར་བོད་གྱི་ས་
དབྱུང་བཟང་བ་འགའ་ཞིག་ཉམས་སུ་བཅུག་མི་རིང་བར་སྲས་ཞབས་འཇུགས་གྱི་

དགའ་སྟོན་ལ་བཅུན་མོ་གཉིས་ཀྱི་པ་མེད་དང་སྟོན་འབངས་རྣམས་འཚོགས་པའི་
དབུས་སུ་རྒྱལ་པོས་འབྲས་ཚང་གིས་བཀའ་བའི་གསེར་གྱི་པོར་བ་སྲས་ཀྱི་ལག་ཏུ་
གཏད། སྟོན་གསེར་སྟོགས་ཚང་གིས་གང་བ་འདི། །བྲུ་ཚོད་རང་གི་ཞང་པོའི་ལག་ཏུ་
སྟོད། །མ་གང་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཆེས་དེ་ལ་བྱེད། །གསུངས་པས། སྲས་ཀྱིས་རིན་པོ་
ཆའི་པོར་བ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཏུ་གཏད་ནས། ང་ཞི་སྟོང་ལྡེ་བཅའ་རྒྱ་ཚ་ཡིན། ལྷ་
ནས་ཞང་གི་དོན་མི་འཚལ། །གསུངས་པ་དང་། ཀོང་ཚོ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཆེ་
སྟོན་མའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡིས། །ང་རྒྱ་ནས་འོངས་པའི་བྱ་མོ་ལ། །རྗེ་འགྲན་མེད་
རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཤིག་འཕྲུངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་སྲས་ནས་སྲར་ས་དབྱང་
ཉམས་སུ་བཅུག་བ་རྣམས་གསོས།

རྒྱལ་པོ་སྐྱེན་ཚུང་དུ་ནས་ཚོས་ལ་བག་ཚགས་སད་བར་སྤྱི་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱུན་བྱས་མཚན་དཀའ་ཡང་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་བྱིད་དེ། ཟ་ཉོར་གྱི་
མཁན་པོ་ལྷན་དམི་ཏ་སྐྱེན་བྲངས། པོ་བྲང་རྒྱང་འཚུ་བ་ཏུ་ཁ་ཆེ་ལྷ་ནན་དས་ལོ་རྩ་
བྱས་ནས་དགོ་བ་བཅུ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་
གསུངས་པར་སྤྱིད་པའི་ལྷ་ཆེན་རྣམས་མ་དགའ་བར་ཤམ་པོས་ཡང་སྤྱང་འཕང་ཐང་
རྒྱང་བསྐྱད། ཐང་ལྷས་དམར་པོ་རིར་ཐོག་དང་། བསྐྱེན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མི་
སྤྲུགས་ལ་ནད་སོགས་ལྷ་སྤྱིན་གདུག་བ་ཅན་རྣམས་མ་སྤུལ་བའི་རྟུགས་དུ་མ་བྱང་
བས་མཁན་པོས་ང་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྤྱངས། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དང་
ལྷན་ཡང་ལྷ་སྤྱིན་རྣམས་མི་སྤུལ་བར་འདུག། རྒྱལ་པོ་ཉིད་དང་སྟོན་མཚོད་རྟེན་བྱ་
དུང་ཁ་ཤོར་བཞེངས་པའི་དུས་སོགས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་བ་ཚེས་བུའི་

གྲིང་ན་ཆེ་པའི་རིག་སྐྱེས་ལྷན་པ་ལོ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཞེས་
བྱ་བ་ཡོད་པས་སྐྱེན་བྲངས་ན་བཅད་པོའི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཐུགས་གྱི་བཞེད་པ་
མཐའ་དག་འབྲུབ་པར་ལུང་བསྟན་ནས། མཁན་པོས་བལ་པོར་བྱོན།

དེ་ནས་སྤར་བཅན་པོས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པས་འབངས་མཐའ་དག་
ཚོས་བྱ་བར་ཁས་ལེན་ས། མཁན་པོས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་མི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་
མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་སྤར་བ་མཐའ་ཡས་ཡེ་ཤེས་མཚོག་གི་སློབ་གར་ལས་
སིན་རྩ་རྩ་མཚོའི་གྲིང་དུ་སྐྱེ་འཇུངས་ཤིང་འཆི་མེད་ཆེའི་རིག་འཛིན་དང་ལྷན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དངོས་བྱུབ་བརྟེས་པ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅང་དུ་མཁའུན་པའི་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩོ་རྩེ་སྐྱེན་བྲངས། རྩ་འབྲུལ་དུ་མ་བསྟན་ཅིང་
ལམ་བར་གྱིས་དབྱུས་བོད་ཀྱི་སྡེ་བརྒྱུད་གཤུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དམ་ལ་བཏགས་
ཏེ་བྱུང་མཁར་མདར་བཅད་པོ་དང་མཛེལ།

ཉོན་ཅིག་པད་འབྲུང་བཀའ་ལ་ལྷ་འདྲེ་ཉོན་མཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་མཚུངས་མེད་
སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་མངལ་གྱིས་མ་གོས་མཚོ་སྐྱེས་རྩོ་རྩེ་ཡིན་མཁའ་ལ་གང་གིས་མི་
ཚུགས་འཆི་མེད་ཐོབ་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་མཁའ་ལ་རྩོ་རྩེའི་འགྲོས་
མཛད་པའི་གྲིབ་མའི་སར་མང་བྲིད་དེ་ཨོ་ཏ། '7do་ལུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དབེ་
བྱས་ཉིན་མོ་མི་དང་མཚན་མོ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་བཅིགས་ནས་བསམ་ཡས་མི་འགྲུང་
སྐྱེན་བྱུབ་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་གོགས་མེད་དུ་བྱུབ། མཁན་སློབ་གཉིས་
དང་བཅའ་ཆེན་ལྷན་གར་རྩོ་སོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གནས་པ་མཛད། མཁན་པོས་སད་
མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སོ་ཐར་འདུལ་བའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཙུགས། སློབ་

དཔོན་མི་མ་ལ་མི་ཏུ་སོགས་འབགས་ཡུལ་གྱི་བཞུགས་མང་པོ་དང། ལོ་རྒྱུ་བ་པ་
གོང་མེ་རོ་ཚ་ནས་མཚོན་སྐད་གཉིས་སྐྱ་བ་མཐའ་དག་བསགས་ཏེ་ཐེག་པ་གོང་ལོག་
མདོ་སྐགས་གྱི་ཚོས་རྣམས་བསྐྱུར་ཞིང་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་བལ། གསང་
སྐགས་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གཉན་པའི་ཟབ་ཚོས་སུ་མཛད། ལུག་མོང་བ་
རྣམས་ཕྱིར་སྐྱེལ། སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱེ་གསུང་སྐགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་
རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། རྗེ་འབངས་དགུ་དང་ཉེར་སྐྱ་སོགས་ལ་སྐྱོ་གས་
སྐགས་གསུམ། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་བརྒྱད་མྱི་བྱེ་བྲག་སོགས་སྤོང་གོལ་གྱི་
གདམས་པ་སྐྱེལ། སོ་སོས་བྱུབ་པའི་མཚན་མ་ཁྲུང་པར་ཅན་རེ་བསྟན། མདོ་རྒྱུད་
སེམས་ཕྱོགས་སོགས་རྒྱད་ཕྱེ་རྒྱ་མཚོའི་སྤོང་གོལ་གྱི་གདམས་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང།

དེ་བྲག་མཚོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཚོས་དང་ལོར་གྱི་གཉེར་ཁ་གྲངས་
མེད་སྐས་ཤིང། རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྲོད་གྱི་ཡུལ་འདི་བཟང་པོར་བྱ་དགོས་པས་ངམ་ཤོད་
གྱི་བྱེ་མ་ཚལ་དང་ནེ་ལུ་གསིང་ཏུ་བརྒྱུད། ག་དོལ་དང་སྐག་ལ་ཤར་ལུབ་དང་ཡུལ་པོ་
ཆེ་ཚུན་གྱི་ཆབ་མེད་བ་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་འཚོ་ཐབས་སུ་གྲམ་པ་ཀུན་ཞིང་སང་
བརྒྱུད། རྣམ་ཐོས་སྐས་ལ་ལོར་སྐངས་ནས་འཛེམ་བུ་སྤིང་གི་དགོར་ལོར་ཡོད་དོ་ཅོག་
གི་འབྱུང་ཁྲུངས་བོད་ཏུ་ཡོང་བར་བྱ། གཙང་པོ་འདི་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་ཁོ་བོས་རྒྱ་གར་
ཏུ་སྐགས་སུ་བཅུག་པས་འདི་ཡང་སྐག་ཏུ་འཇུག་རྒྱ་ཏོར་སོགས་མཐའི་རྒྱལ་པོ་
མཐའ་དག་དབང་ཏུ་འདུ་བ་སོགས་བྱེད་པའི་བཀའ་སྐྱེལ་བས། ཉམས་སད་ཆེད་
མཛད་པར་གསོལ་བ་ན། དེའི་འཕོར་བཞེངས་ནས་སྐྱོ་ཞེ་ཞིག་དགོངས་པ་མཛད་
པས་བྲག་དམར་གྱི་སྐམ་ས་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོལ་བར་མིང་སྐྱོ་རྗེད་ཏུ་བཏགས། ད་

དུང་མཛད་དགོས་ཞུས་པས། དག་དམར་མཚོ་མོ་མགུལ་སྲར་གྱེ་མར་ཡོད་པ་ལ་
ཉེ་ལྷན་གསེང་དུ་སྡོད་ལྷན་གྱིས་སོང་། དེའི་ཕྱི་སོ་དག་སྲུང་བའི་གདོང་དུ་ནགས་ཚེན་པོ་
སྐད་ཅིག་ལ་བྱུང་བ་ལ་མིང་སྲུང་བའི་ཚེས་དུ་བཏགས།

ཡང་དེའི་སངས་སྡོད་དགོངས་པ་མཛད་པ་ལས། སྲར་བྱུང་མཁར་ལ་སྤུ་རྩ་མེད་
པ་ལ་སྤུ་རྩ་ཚེན་པོ་ནར་གྱིས་བྱུང་། རྫོན་པོ་ནམས་གྱིས་འདུན་ས་རྩུང་བར་གྲོས་
བྱས་ནས་ཞིང་དང་ན་ཡར་སྐྱུང་གིས་ཚོགས་ལུལ་འདི་བཟང་པོར་བཏང་ནས་རྒྱ་གར་
དུ་གཏོང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་འོང་ཞེས་སྡིག་སྡོན་སྡོད་པ་རན་པའི་གཞོང་གིས་སྡོབ་
དཔོན་ཚེན་པོའི་རྩུ་འཕྲུལ་དང་མཛོན་ཤེས་མ་བཟོད་པས། ད་བྱ་བའི་འཕྲོས་རྣམས་
བཤོལ་ལ་སྤྲུགས་མཁར་འདི་ག་རང་ལུལ་དུ་བཏང་བ་འཐད་ཅེས་སོགས་སྐྱེང་བ་
མངའ་བདག་གིས་སྡོབ་དཔོན་ལ་ཞུས་པས། རྗེ་ཡི་ཁ་ལོ་སྡོན་གྱིས་བསྐྱུར། །པོད་གྱི་
འདྲེ་སྡོན་གདུག་པ་ཆེ། །སེམས་ཅན་ལས་ངན་སྡོད་པ་ལ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་ལུས་
པའང་བརྟུགས། །ཞེས་འཕྲོན་པར་བཞེད་དེ། མན་ངག་ལྟ་སྤྱོད་སོགས་ཟབ་ཚོས་
རྣམས་རྒྱལ་སྡོན་ལ་གསུངས། མ་འོངས་པ་མཐུན་ནས་བསྟན་པ་སྤྱང་བའི་དག་
སྤྲུགས་མང་པོ་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་གནང་ཞིང་། ཚོས་སྤོན་ཅེས་སོགས་གཏེར་གྱིས་
ས་སྤྱོད་བཀའ་། ལྟ་འདྲེ་དམ་བཞག་དང་སྡོན་སྡིག་ལན་གསུམ་གྱུབ་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྱོ་ཆེ་
དང་ཆབ་སྲིད་འཕེལ་རྒྱུར་གསུམ་པ་མ་གྱུབ་པ་པོད་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་ལ་མ་དབང་།
ཚོས་རྒྱལ་ཉིད་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཅ་དགུ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ལོ་རྗེའི་ཕྱགས་
ཀར་བསྐྱུས་ནའང་མ་དག་པའི་སྤྲང་འོང་ཚད་པའི་སྤོན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་སོ། །

༡༡ ་། ཁྲི་རལ་པ་ཅན།

བརྒྱུ་ལ། (༡༥ བ་༥། ༡༧༡ འ་༧) ཁྲི་རལ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་པད་དཀར་ལེ་འུ་གྲ་
 ལྷུག་པ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ་ང་འདས་ནས་བྱང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་གྲོང་ཁྱེར་རྫོང་འཛོག་
 ཅེས་བྲུ་བ། སྤྱོད་གས་དང་སྤྱོད་གས་མཚམས་སུ་སྐྱ་གྲག་པར་ཡོད་པར་འགྲུང་ཉེ། དེ་ལ་
 ཁྲིམ་བདག་རལ་པ་ཅན་ཞེས་བྲུ་བ་སྤྲུག་པ། རོང་ཆེ་བ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ། བསོད་
 བམས་དང་ལྡན་པ། ལེས་རབ་དང་ལྡན་པ། གཟུགས་བཟང་བ། མཛེས་པ། ལྷ་ན་
 ལྷུག་པ། ཁ་དོག་བཟང་པོ་རྒྱས་པ། མཚོག་དང་ལྡན་པ། དང་པ་ཅན་དང་གཞན་ཞིག་
 འབྱུང་སྟེ། དེས་ངའི་ལུས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བསྟི་སྦྱང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མར་
 བྱེད་པ་དང་། རིམ་གྲོང་བྱེད་པ་དང་། མཚོད་པ་དང་བརྗེད་པ་ལ་སྤྱོད་བར་འགྲུང་ཉེ།
 རིམ་གྲིས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་
 བ་བསྐལ་པ་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་
 མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྲུང་ཉེ། བསྐལ་པ་བཟང་བྱེད་པ་བྲུ་བ་ལ་
 བཀོད་པ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་འཛིག་ཉེན་ཁམས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྤང་བ་
 ཞེས་བྲུ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྲུང་རོ། །ཀུན་དགའ་པོ་ཁྲིམ་བདག་རལ་པ་
 ཅན་དེ་ཡང་ངའི་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་འགྲུང་གི་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མེ་ཁྲི་ལོ་ལ་བལྟམས་ལང་ཚོ་གཞོན་ཅུའི་དུས་ཉིད་ནས་སྟོན་
 གི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སད་པའི་རྣམ་འགྲུང་ཅི་ཡང་མཛེད་ཅིང་། བྱང་པར་ཁྲི་ཐོག་
 ཏུ་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་བྲུ་བ་ལེགས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྐྱབས་ནས་འབྲས་བུའི་
 དགའ་སྟོན་ལ་སྤྱད་པར་རབ་ཏུ་ཆས་པ། ཚོས་སྟོན་བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་

བྱས། མེས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རྒྱུ་ལས་ཞིག་གསོ་དང་གསར་དུ་འོག་ཁང་གསུམ་དོ། བར་
ཐོག་གསུམ་ས་པག་སྟེང་ཐོག་གསུམ་གིང་ལས་བྱས་པའི་ལུ་ཤང་དོ་དཔེ་མེད་པའ་
གིས་དགོ་འཕེལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། སྟེང་ཁང་དུ་མཚོག་གསུམ་དམ་པའི་རྟེན་
ཅམས་བཞུགས། བར་ཁང་དུ་ལོ་བཏ་ཅམས་ཚོས་བསྐྱེད། འོག་ཁང་དུ་རྗེ་མོན་
ཅམས་སྟེ་བཞིའི་སྐོ་འཕར་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་སྟེ།

སྐྱ་སྐྱོར་བམ་གཉིས་ས་ལས། རྟེན་ལོ་བཅན་པོ་ཁྲི་ལྗེ་སོང་བཅན་པོ་བྱང་གྱིའི་ལུ་
ཤང་དོན་བཞུགས། སྟོན་སྐྱེད་གྱི་དམག་རྗེ་དང་རྒྱན་ཚེན་བཏུལ། གར་ལོག་གི་སོ་
ཉས་ལུག་འཚམ་ཞེས་སོགས་ལྟར། ཉི་འོག་གི་མཁན་པོ་རྗེ་ལེ་བྲ། ལུ་རེན་བེ་པོ་རྟེ།
རྟེན་གི་ལ་སོགས་པརྗེ་ཉ་དུ་མ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་སྐ་ཚོག་སོགས་གདན་འདྲོམ་པར་
བྱས་ཏེ། སྐར་ལབ་མེས་ཀྱི་རིང་ལ་མདོ་སྐགས་གྱི་ཚོས་པལ་ཚེ་བ་བསྐྱེད་ཐེན་
ནའང་། ལུལ་དབུས་འགྲུང་། ཨོ་རྒྱལ། བལ་ལུལ། རྒྱ་ནག་སོགས་སྐད་དུ་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྐྱེད་པའི་བོད་སྐད་ལ་བསྐྱེད་དུ་མ་བཏུབ་ས་འགའ་ཞིག་སོ་སོའི་རང་སྐད་དུ་
བཞག་པས་གོ་དཀའ་ཞིང་། བརྗེ་རྟེང་དང་སྟེབ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུང་མི་
བདེ་བ་དང་། བསྐྱེད་དཀའ་ཞིང་ལེགས་སྐྱེད་གྱི་སྐད་དང་མི་མཐུན་ས་ཅམས་དབུས་
འགྲུང་གྱི་རྒྱ་དཔེ་སོ་སྟེ་ཉའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ས་ཅམས་དང་སྐོ་བསྐྱེད། རྒྱ་དཔེའི་
བཅད་སྐྱེག་སྟེལ་མའི་སྟེབ་སྐྱོར་སོགས་བོད་སྐད་ལ་རྗེ་བཞིན་མི་འགྲུང་ཞིང་། དེ་དང་
བསྐྱེད་ན་གོ་མི་བདེ་བས་དོན་རྟོགས་སྐྱ་བ་གཙོ་བོར་བྱས། རྒྱ་སྐད་དུ་ཚིག་བསྐོམས་
ས་ཅམས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ན་གངས་ཅན་སྐོར་ས་གྱི་སྐད་དུ་འགྲུག་འགྲོ་བ་དག་སྐལ་ཏེ་
བསྐྱེད་པ་སོགས་དམ་པའི་ཚོས་དུ་མ་བསྐྱེད་པཅོས་མཛད།

སྐྱེན་གྱི་བཙོན་ལུགས་བཞི། གཤམ་ཅེ་ལྷ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྒྱུན་བདུན། མཛད་ས་མི་
བཅུ་གཉིས། མོ་ལྷང་ཉེར་བརྒྱད། མོ་ལྷང་བཅུ་གཉིས། ལུག་རྒྱན་དུག་རྒྱལ་པོ་གདན་
བཞི། རྫོན་གཡ་བརྒྱད། ལུག་ཀ་ཅ་བུ་བརྒྱད། མཛད་སྐྱེན་བཞི་སོགས་བོད་ཀྱི་སོལ་
རྣམས་མ་ཉམས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དབུ་སྐྱར་དར་ཡུག་བཏགས་པའི་རྣམ་དུ་
བཀྱར་བ་དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་འབངས་མི་བྲིས་བདུན་བདུན་ལུལ་བ་སོགས་ལུ་
དུད་དཔག་མེད་མཛད་ཅིང་མཐོ་བའི་གཉའ་གཞོན། དམའ་བ་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་
མངའ་འབངས་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྷན་པ་ལ་སྤྲིག་རྫོན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་ཞལ་
ལྷག་པའི་ངོས་སུ་གཟུངས་ཏེ་བཀོངས་སོ། །

ཇུ་པ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྫོང་ས་འདིར་པའ་བྱུང་གི་
རྣམ་པར་རྟོག་ཏེ་བྱོན་པའི་ཚུལ།

༡ ་༽ འགྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས།

(༡༧ ཉ་། ༡༩༩ འ་།༡༡) གངས་ཅན་པའ་བྱུང་ཏུ་བསམ་བཞིན་དངོས་སུ་བྱོན་
པའི་སྐྱེ་མེད་བཙེ་ལུ་བྱོན་པ་ལས་དང་པོ་ འགྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ནི་སྟོང་
རྗེ་ཆེན་པོ་བད་དགའ་ལས། དེ་ན་དགེ་བསྟེན་ཚོས་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་རྩུབ་ཆེ་བ།
མ་ཕུ་ཆེ་བ། དབང་ཆེ་བར་བྲགས་པ། གསལ་བ། དུལ་བ། འཛིགས་པ་མེད་པ། མར་
དུ་ཚོས་པ། དེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་འབྲུང་། ཞེས་དང་། ལྷན་དགའ་པོ་
ཁྲིམ་བདག་ཚོས་འཕེལ་དེ་ཡང་ངའི་བསྟན་པ་འདི་རྒྱ་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་
འབྲུང་རོ། ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས། བྱེ་རང་རྒྱུད་མ་ཚོད་ལུས་བ་
ཡི། ཁོང་དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཁུར་བའི་ཕྱིར། རང་ཚངས་སྟོན་དཔལ་ལྷན་དགེ་
བསྟེན་དུ། བྱུས་དམན་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་བྱེད། བྱེ་ལོས་ལའང་བརྟམས་པར་
མི་བྱེད་ན། ཁོང་དགེ་སློང་མཚོད་པར་ཅིས་མི་རིགས། ཞེས་སྐྱུས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མཁའ་འགྲོམ་ཞིག་ན་རེ། ཁོད་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བསྟན་ཏེ། ཁོད་མཐའ་འཁོབ་

སྤྱིན་བར་བྱས་ལྷུང་ནས། །སྐར་པོ་ཉ་ལ་ཡི་ཚེ་མོ་ལ། །ཚོས་དགེ་བ་བཅུ་ཡི་འོད་ཟེར་
 འབྲེད། །རི་གངས་ཀྱི་རྩ་བས་བསྐྱོར་བ་ཡིས། །ཐང་སེར་པོ་གསེར་གྱི་མཚལ་
 ལ། །ཚེབས་ལྷུ་ལྷུང་སྟོང་གིས་ལེགས་བརྒྱན་ཏེ། །རྗེ་རྒྱལ་བ་སྟོང་གིས་བྱིན་རྒྱལས་
 པའི། །གསེར་རི་མ་མེད་པའི་མཚོད་རྟེན་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཁྲི་རལ་ཡན་རྒྱལ་པོར་
 སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་སྐར་འཕྲོམ་དུ་ལེབས་པའི་གནས་སྤོགས་ཀྱང་རྒྱ་ཚེར་
 བ་ཤད་ཅིང་ཁྲུང་བར་སྐྱ་མ་རི་མ་མེད་པའི་ཞལ་ནས། །སྟོང་གིས་ལུས་སོགས་མ་མི་ལྟ་
 བར་བཅའ་བས་མཚོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་རྟེན་དོ། །ངའང་མ་འོངས་ལྷ་
 བརྒྱའི་ཐ་མར་གྲུང་བ་ནའང་གསང་བའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་རི་ལྷོར་ལུང་བསྟན་བ་བཞེན་དུ་
 མཁའ་འཕྲོ་མའི་སྐད་དུ། རྩ་སྐྱེད་ཞེས་བྱ་བའི་པོ་བྱང་དུ་ལུས་དང་སོགས་མ་མི་ལྟ་བར་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བུའི་ཞལ་ནས། སྐ་མ་
 གསུང་བ་བཞེན་དུ་མཁའ་འཕྲོ་མའི་བརྗོད་སྐད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྩ་སྐྱེད་ཞེས་བྱ་བ་
 དེར་དགོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་སྤྱགས་རྗེ་དང་མཚན་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
 པོ་བདེ་སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་འདི་པོད་ཀྱི་རིགས་ལ་བཟང་བ་འཕྲོམ། དེའི་ནང་ནས་ཡག་
 བཞེར་མཁའ་འཕྲོ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་པའི་བརྗོད་སྐད་སྐྱེ་གཤེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 མ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་འདི་མཁའ་འཕྲོ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་པའི་བརྗོད་སྐད་ཁྱ་འོད་
 བཟའ་ལྷ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་སྐྱུལ་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་འབྲུང་སྟེ། བྱང་རྩ་སྐྱེ་མོའི་
 ཡུལ་དུ་རི་རྩལ་སྟར་ཁོ་པོ་སྐྱེད་དེ་སོགས་ཡབ་ཡུམ་རིགས་དུས་གསལ་བར་
 བསྟན།

གཞན་ཡང་། ལྷ་པོར་ཕྱག་པའི་སྟོས་དད་རྒྱུན་མི་ཚད་པའི་སྤོགས་བཞེད།

ཤེལ་ལྡན། གསེར་ལྡན། ཟངས་ལྡན། གཡུ་ལྡན་ཞེས་བཞེས་གཙོས་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་
 ལྟོང་ཙུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གནས་ཏེ། རྒྱག་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་ལྟོང་
 གི་ཙུ་བ་སའི་འོག་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེལ་བ་དང་། ས་མཚམས་ན་ཡོད་པའི་རྒྱག་
 པའི་ཙུ་བ་རེ་རེར་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡལ་ག་དུ་མར་གྱེས་པ་དང་། ལྷོགས་པའི་
 རིམ་པ་བདུན་དུ་གནས་པ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་མཚན་བསྐྱང་བའམ་གཤུགས་སུ་བ་བ་
 ལྟར་མཛེས་པ་ཉིད་དང་། ཤིང་ཐོག་རྒྱུ་མ་པ་རུས་པ་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རོ་ཁ་བ་
 ཉིད་དང་། བད་མི་སྐྱེད་པ་ཉིད་དེ་བརྒྱད་དོ། །རྒྱག་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་ལྟོང་གི་ཙུ་བ་ས་
 འོག་ཏུ་གཉིས་ལ་སྐྱེལ་བ་ནི། ཨ་ཉི་ཤ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་
 བྱ་བ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དང་ལྡན་
 པའི་སྐོབ་མ་དབྱས་སུ་བྱག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྡན་དང་། དམ་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་
 མཆེད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཙུང་དུ་ལྷ་བཅུ་ཙུ་གཉིས་ལས་མང་
 བོར་མཆེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་བརྩུར་
 མཆེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཡིན་ལོ། །ས་མཚམས་ན་ཙུ་བ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་བཀའ་གདམས་སུ་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལོ། །དེ་ལས་སྟོགས་
 བརྩུར་ཡལ་ག་དུ་མ་གྱེས་པ་ནི་རིགས་གསུམ་མགོན་པའི་སྐུལ་པས་གཙོ་བྱས་སྐྱེས་
 ཏུ་དམ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མ་གཡོས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེས་ཏུ་དམ་པ་ཆེག་རྒྱ་
 ལྷན་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་འབྲུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལོ། །རྒྱན་པ་རིམ་པ་བདུན་དུ་
 ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ལྷ་བརྒྱ་དུས་ཀྱི་ཐ་མར་འགོ་བ་འབྲེན་པར་སྐོན་ལམ་ཐེབས་པའི་རྒྱལ་
 བ་བདུན་གྱིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལོ། །

ཤིང་ཐོག་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་པ་ཅན་ནི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མདོན་པ་ཁ་ཆེ་ལ་གཡང་ས་
 རྒྱུང་བའི་ཚོས་འཕྲལ་སྟེ་ཕྱགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་དེས་
 བར་འཛོལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའོ། །རྩོ་ཁ་བཞི་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 གང་གིས་ཀྱང་རྩུགས་པ་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའོ། །དྲི་མི་ཞིམ་ཡང་ནད་མི་
 རླུང་བའི་འཕྲལ་དུ་དཀའ་སྟེ་ཕྱགས་ཤིན་ཏུ་དགོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའོ། །འདི་
 དགའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཕྱན་སྲུང་ཚོགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་
 གནས་དང་གང་ཟག་གསལ་བར་བསྟན་པར་ལྟར། དུལ་བྱང་ཕྱོགས་རྩ་སྟེ་མོར་
 འཛོལ་གྱི་རིགས་ལས་ཡབ་སྐུ་གཤེན་ནས་སྟག་གསུམ་ཁུ་བཞེན་དང་། དུམ་ཁུ་འོད་
 བཟའམ་ཁུ་རྩོག་བཟའ་གཉིས་གྱི་སྲས་སྲུ་རབ་བྱུང་དུ་མ་སྟེ་བ་པའི་ཅིས་འགོ་བྱུག་
 བས་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་བལྟམས། མི་རིང་བར་ཡུམ་གྲུམ། ཡབ་
 གྱིས་བག་མ་གཞན་ཞིག་སྤངས། ཉིན་གཅིག་མ་ཡང་དེས་བ་ཞིག་བཞོས་ཁྱེདུས་བ་
 དཀྲོག་ཅེས་མ་ཡང་མས་བརྒྱངས་བས། འདི་དང་འཐབ་བ་ལས་འོལ་བའི་རྟ་ཁྲིད་
 བྱས་ན་སྟེ་སྟམ་ཐོན་ནས་ཕྱོན། རོ་ཕོ་སེ་བཙུན་གཞོན་ཏུ་འོད་དང་མཇལ། ཤིན་ཏུ་
 དང་བས་སེམས་འཛོག་པར་འགྱུར། གཡུང་ཚོས་མགོན་ལ་ཡི་གེ་གསལ། ལྷ་ནམ་རྩོ་
 རྩོ་དབང་ཕྱུག་ལ་དགོ་བསྟེན་གྱི་རྩོམ་པ་བཞེས་མཚན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་སུ་
 གསོལ།

དགྲུང་ལོ་བཙུ་བདུན་བཞེས་དུས་ཚོང་དཔོན་ཞིག་གི་རྟ་ཁྲིད་བྱས་ཁམས་སུ་
 ཐེབས། ཚོང་དཔོན་གྱིས་སྟོམ་ཆེན་མཚོད་གནས་ཤིག་ལ་ཕྱལ་ནས་ཚོས་བསྐྱབས་
 བས་སྟོན་ཏུ་དེ་ནས་སེ་བཙུན་དང་མཇལ། མདོན་པ་དང་གསང་སྟགས་རྟིང་མའི་

ཚོས་མང་པོ་གསལ། བརྟེན་སྒྲིའི་ཚེར་མ་ཞེས་སྒྲིའི་ལ་པེ་མཚུ་སོགས་སྒྲུ་གསལ། མེ་
 བཅུན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ཏུ་འགྲུང་བར་མཛད། དེ་རྗེས་མངའ་རིས་ན་བརྟེན་མཁས་པ་
 ཞིག་མེད་པ་པ་དེ་ལུན་རིང་མི་བཞུགས་པ་འདུག་ཟེར་བའི་གཏམ་གསལ་བས། སོག་
 རྩུ་ཁ་བརྟུན་པེབས་པ་ལ་མ་ལོར་ལ་ཉེ་སྐྱབས་བརྩེ་རྩུལ་པོ་དང་ཤ་བ་འཐེང་བོས་ལ་མ་
 བརྟུན། དེ་དུས་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་དེའ་པི་ཀ་ར་བུ་རངས་སུ་བཞུགས་དུས་སྒྲོལ་
 མས། ད་ལྟེ་ཞག་གསུམ་བཞི་ལ་བོད་ཀྱི་ལུ་བ་སི་ཀ་འབྱོན་བས་དེ་ལ་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར། ཞག་གསུམ་ནང་བར་རྫོ་རྩུན་བྱ་ར་མཛད་པས་མ་
 རྟུང། རྫོལ་མས་རྩུན་གསུང་མིད་དམ་གསུངས་ལྟོང་གསེབ་ཏུ་ཚོས་རྫོན་པར་བྱོན་
 ལུལ་དུ་འབྱོམ་པེབས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་རོ་བོ་ད་ལྟེ་འབྱོན་སྐྱགས་ཤིག་བྱས་པས།
 ད་ཐེག་ཚེན་གྱི་སྐྱ་མ་མཛལ་བར་སྐད་ཅིག་གི་སྐྱ་མ་འདེམས་གསུངས་ལྟོང་གསེབ་
 ཏུ་བྱོན། མང་ཁ་ཞིག་ཏུ་མཛལ། ལུག་ལུལ་བར། རོ་བོས་མཐེན་ཏེ་ལུག་དབྱར་
 བཞག་བཟ་ཤིས་བརྗོད། དེ་ནས་གཞིམ་ཁང་དུ་པེབས། ལུམ་པའི་དབང་བསྐྱར་
 སོགས་ཞུས། མངའ་རིས་སུ་སྐྱ་བ་དབྱ་བཞུགས། དེ་ནས་རོག་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱང་རོ་བོ་ཡབ་སྐས་དང་གདན་འདྲོམ། རིམ་གྱིས་གཙང་དང་དབྱས་སུ་པེབས།
 དེ་ནས་རོ་བོ་ཚེན་པོ་ཞུ་རྫོན་གྱིས་ཐང་པོ་ཚེར་གདན་བྲངས། འབྱོམ་ལ་འབྲང་ཁ་བེར་
 རྩུང་གིས་རྩུ་སྒྲིང་དུ་དཔོན་པ་འདེབས་པ་དང་སྐྱ་མཚོད་དུ་བསྐྱལ་བར། རོ་བོ་དང་ཤི་
 བལ་བྱེད། དེ་ཉིད་ཚེ་ལ་བར་ཚོད་མ་བྱུང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མཚོད་གནས་རས་བྱེད་
 གསུངས། རོ་བོ་ཚེན་པོ་ཐང་པོ་ཚེར་སྐྱ་མཉེལ་བར་ཡོད་པ་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱུན་བྲངས།
 རོ་བོ་ཡབ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་ཡེར་བ་ལྟ་རི་སྒྲིང་པོར་ཞུ་བ་ཞུ་ལན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་

རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དབག་ཏུ་མེད་པ་བསྐོར། བཅ་ཀ་སོགས་ལྟ་
འདྲེ་མ་རྩུངས་པ་མང་པོ་བཏུལ། སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་སྡིང་པོ་སྡེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་དང། ལུབ་དབང། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། སྡོལ་ལ། མི་གཡོ་བ་སྟེ་ལྟ་བཞི།
འདུལ་བ། མདོ་སྟེ། མདོན་བ་སྟེ་ཚོས་གསུམ་དང་བཅས་ལྟ་ཚོས་བདུན་ལྟ་དུ་
གསལ་པའི་གཡེང་བ་འདུ་འཛི་ཆེ་འདིའི་བྱ་གཞག་རྣམས་དོར་བ། ཐེག་བ་ཆེ་ཆུང་གི་
བཀའ་མ་ལུས་པ་ལས་པོར་རྒྱ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པར་གང་ཟེག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་
མ་ལུན་རྒྱུ་དུ་སྟོན་པ་གདམས་པའི་མཚོག་ཏུ་བྱེད་པ་བཀའ་གདམས་པའམ། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ལས་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་བཞག་རྒྱ་མེད་པ་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བའི་
བཀའ་གདམས་ཞེས་པའི་སྟོལ་བཏོད།

རྩོ་པོ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་ཉེ་བ་ན། མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ང་ལ་
མཚོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ངམ་གསུངས་པ་སོགས་ཞལ་གདམས་མང་པོ་གནང་སྟེ་
ཤིང་རྟའི་ལོ་དབྱུ་གྲུ་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས། འགྲོ་མ་སྟོན་
གྱི་སྟོན་དུ་འབྲང་ཁ་བེར་ཆུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར། འཇམ་དབལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། ལྟ་
བརྒྱ་དུས་གྱི་ཐ་མ་ལ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གར་རྒྱས་པ། །བྱང་ཕྱོགས་ཁ་ཅན་
ལུལ་གྱི་དབྱས། །སོགས་དང། དང་པོ་རྩ་ལ་དེ་འོག་སྟེང། །ཞེས་དང། ལྷོགས་བམ་
རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་དུ་མར་ལུང་བསྟན་པའི་རྩ་སྟེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཆེན་པོ་
འགའ་ཞིག་ཏུ་མེ་སྟེ་ཞེས་ཀྱང་མེ་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་བཏབ་ཅིང། རྩོ་པོའི་ལུགས་རྒྱལ་
རྒྱས་པར་ཐོན། ལྷན་གཞིར་མཛེ་བྱང་བ་ཞི་གདུག་པ་ས་བདག་གི་རར་ཆག་པ་དང།
དགའ་ལྡན་དུ་སྟེ་བར་ཆེ་མཇུག་མཛེ་བྱང་ན་འགྲོད་པ་སོགས་སྟོ་དུ་མའི་དགོས་པ་

ལ་བརྟེན་ཤིང་སོ་འབྲུག་གི་སོ་ལ་སྐྱེའི་བཀོད་བ་བསྐྱས་སོ། །མཚན་གྱི་རྣམ་མཁན་ལེ་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། དགེ་བསྐྱེན་ཚོས་འཕེལ་སོགས་མང་དུ་སྐྱང་ངོ། །

༡ ་ སྐྱ་སྐྱུལ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་།

གཉིས་པ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི། (༧༡ བ་༡། ༡༧༧ འ་༡༠) རྒྱའི་སྐྱི་ལུང་ལས།
ངོ་མཚན་མཚན་གཤིག་གཏེར་སྟོན་ཉིང་ལྷ་འབྲུང་མེད་ལས་དང་གཏེར་ཉིང་ལྷ་ས་བོད་ལུལ་
འགྲེངས་བར་འབྲུང་མེད་ལས་དང་གཏེར་ཉིང་ལྷ་མངའ་བདག་སྐྱུལ་བས་འདོན་མེད་ཞེས་
དང་། ཚོས་རྒྱལ་མཚན་མཚན་ཅན་གྱིས་ལྷ་རྒྱུ་བ་སྐྱེད་ལས་སྐྱེན་བྱངས་པའི་སྐོང་
གྲོལ་བརྒྱ་རྒྱ་གཤིག་ལྷ་འབྲུང་ལས། ལན་ཅིག་ལྷ་བརྒྱ་མཚན་གྱི་ལྷ་མངའ་བདག་པའི་ཚེ་
ལྷོ་བའི་
སྐྱུ་བ་སྐྱུལ་སྐྱོབ་བྱེད་སྐྱུ་བས་རྗེའི་གཏེར་མེད་བརྒྱ་དང་ཅ་བརྒྱད་བྱེ་བ་སར་སྐྱས་ལྱང་
ཉི་ལུ་ཅ་ལྷ་འབྲུང་བར་སྐྱུ་བས་གཏེར་མེད་དང་ལྷ་མངའ་བདག་གི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་
སྐྱོན་
ལམ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལས་འདོན་མེད་ཞེས་དང་། སྐྱུ་བས་སྐྱུ་བ་གསང་འདུས་ཐེམ་
ཡིག་མེད་པའི་ཞལ་གདམས་ལས། གདུལ་བྱ་ཞོལ་ཚེའི་སྐྱང་བ་ལ། །མངའ་བདག་
ཉང་དང་ཚོས་དབང་སོགས། །སྐྱུལ་བ་སྐྱ་ཚོགས་བཞེད་ལས་ལོ། །འཕྲོ་དོན་དཔག་མེད་
བྱེད་པ་དང་། །སྐྱ་གཏེར་གསུང་གཏེར་སྐྱུ་བས་གཏེར་དང་། །སྐྱུ་བས་གྱི་ཡང་གཏེར་
ལ་སོགས་ལ། །ཚོས་གྱི་གཏེར་སྐྱོད་པག་མེད་འབྱེད། །ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཚེར་
གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱོབ་དཔོན་དང་ཚོས་རྒྱལ་ཚངས་པ་སྐྱེའི་མེ་ཉོག་གམ་མངའ་
བདག་གི་སྐོང་སྐྱེའུ་བཅན་གྱི་སྐྱ་གསུང་སྐྱུ་བས་ཡོན་འཛིན་ལས་གྱི་སྐྱུལ་བ་གཙོ་ཆེ་
བ་ལྷ་འཕེལ་བར་འབྲུང་བར་གསུངས་པའི་སྐྱ་སྐྱུལ་ནི།

མང་ཡིག་ཤེལ་བྲག་མ་ལས། གཏམ་ཤུལ་སྦྲར་རྗེས་སྦྲས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི་
 མི་བཞག་འདོན་པའི་དུས་ཏུགས་བསྟན་ནས་བྱུང་། མངའ་བདག་སྐུལ་བ་ཉང་རལ་
 ཞེས་བྲ་འབྱུང་། ཞེས་དང། རྒྱལ་པོ་བཀའ་མངའ་ས། རྗེ་གཅིག་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་གེ་
 བཅོན་ཁྲིད་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པ་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 སྐྱ་བསམ་ཡས་ལྡོ་ལྡོགས་ཀྱི་། མཁོ་མཐེང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ལྷོགས་སུ་
 ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱ་དབུ་སྐྱ་ལྷུང་ལོར་འབྲིལ་། གསང་སྐྱགས་རྒྱུད་སྤེ་རྒྱ་མཚོར་
 མངའ་བརྟེས་པའི་། སྐྱེས་མཚོག་འབྲུག་ལོ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་། ཞེས་དང། སློབ་དཔོན་
 ཚེན་པོའི་རྣམ་ཐང་ཐངས་སྤྱིར་མའི་ལེ་འུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པར་། མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་
 ཉིད་སྐྱེ་བ་བཅུ་བདུན་བརྒྱུད་པའི་ཐ་མ་ལ་། འདི་ནས་སྡོ་ལུ་བ་མཚམས་སུ་ཤུལ་ཏྲ་
 རོ་དམར་པོ་ཁ་སྤེ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་། སྐྱེས་པ་འབྲུག་ལོ་བ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་
 སྤྱིར་རྗེ་ཆེ་བ་། བཅོན་འབྲུས་ཆེ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་བཅོན་པ་། དམ་ཚིག་གཅན་ལ་རྫོོས་
 སེམས་རྒྱུད་བ་། ཁོང་ཡངས་ཤིང་ཁ་ཉུང་བ་། རྒྱུད་ཞི་ཞིང་གཞན་ལ་སྐྱོ་སྐྱུར་མི་
 འདེབས་པ་། རིག་པ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུང་བ་། ཁ་དོག་དཀར་ལ་རང་རྒྱུད་རིང་བ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ལ་བདག་གི་གདམས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 དང་སྲད་ནས་སྐྱེ་བ་དེས་རྒྱུན་ཚོད་པར་འབྱུང་རོ་། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བ་བཅུ་བདུན་བརྒྱུད་
 པའི་ཐ་མ་ལ་། མངའ་བདག་ཉང་རལ་བ་ཅན་སྐྱེ་མཐའ་སྤྱིད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའོ་། ཞེས་དང།

གཞན་ཡང་། རྒྱགས་གཏེར་གཅིག་ཞི་སྡོ་བྲག་སྤོ་སྦྲར་རྗེས་ཅན་ལ་སྤྲེད།
 རྒྱད་པར་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་སྐྱོར་ཡིན། །མངའ་བདག་སྐྱེ་ལི་སྐུལ་བས་འདོན་པར་

འབྲུང། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི། ལྟོ་གྲག་གཏམ་ལུལ་
 གྱི་ལུལ་འཛོང་བ་སེར་དགོན་ཞེས་པར་གྲམ་ཟེ་ཉང་གི་རིགས། ཡལ་ཉང་སྟོན་ཚོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་དང། ལུམ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ནམ་པར་བདེ་བ་ཅལ་གཉིས་གྱི་སྲས་སྲུང་བ་
 ལྷུང་གཉིས་པའི་མེ་ལོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་ཉིན་པར་སྐྱེ་འབྲུངས། དཔྱད་ལོ་
 བརྒྱད་ལོན་པའི་དུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ལུབ་པ་མཇལ་བ་སོགས་སྐྱུན་ལྟས་དུ་
 མ་དང། ཆང་གིས་བཟེ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལུང་བ་རྒྱ་གཅིག་ལྷུང། ལུབ་གཅིག་སྟོབ་
 དཔོན་པར་འབྲུང་གནས་ཡིན་ཟེར་བ་ལྷན་ལྷན་ཏུ་དཀར་ཞོན་པ། ཉའི་མིག་པ་བཞི་
 ལུད་མེད་རེ་རེས་བཏེག་པ་ཞིག་མཇལ། གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་བཏབ་པས་རིན་པོ་ཚེད་
 ལུམ་པ་བདུད་ཅིས་གང་བ་བསྐྱམས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མར་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་
 བསྐྱུང། གནམ་རལ་བའམ། ས་གཡོས་བའམ། རི་འགྲུལ་བ་ཅམ་གྱི་ཉམས་གསུམ་
 །ཤར། སྟོད་བ་སྐྱ་ཚོགས་མཇོད་པས་མི་ཀུན་གྱིས་སྟོན་པར་གྲགས། བ་རོས་ཏུ་
 མགྲིན་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་བསྐྱུང། མཛོད་སྤུ་གངས་གྱི་ར་བར་བསྐྱབས་པས་
 ཞལ་དངོས་སུ་གཟེགས་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་མང་དུ་བྱུང། མཁའ་འགྲོའི་
 ལུང་བསྟན་ལྟར་སྐྱེ་པོ་ལྷོག་བྲག་ཅར་ལེབས། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་བཟུག་མེད་
 མས། །མ་རིག་སྐྱུན་སེམ་ཉི་མ་ཤར་དང་མཇལ། །སྐྱེས་ལུའི་མཚན་ནི་ཉི་མ་འོད་ཟེར་
 བཟང། །ཟེར་ནས་མཚན་ཉི་མ་འོད་ཟེར་དུ་གྲགས་སོ། །

ལུབ་གཅིག་སྐྱང་བ་གསལ་ལ་རིག་པ་དུངས་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པ་སོགས་ལྷུང་
 བ་དང་ནམ་ལངས་ཉི་མ་ཤར་དུས་དངོས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གོས་དཀར་ཅན་ཞིག་གིས་
 གཉེར་ཁ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལྟགས་གྱི་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་བྱུང་བ་

བཞིན། གཏེར་གནས་ཆེན་པོ་བྲག་སྤོང་མོ་སྤར་རྗེས་ཀྱི་རྩ་བར་ཐེབས། བྲག་སེལ་རྗེ་
 གནས་མཚོངས་དང་། ལྷ་བྱུག་སྐད་འདོན་པ་འདྲ་བའི་ཐད་ནས་ཀྱང་མ་རྟོན། སྤོང་པ་
 ཏྲ་པ་དམར་པོས་སྤྲུག་སྐམ་དང་གཟིག་སྐམ་བཀའ། དར་མོད་ཕྱད་པ་བོད་གི་སྤོང་ཏུ་
 བཞག་ནས་དངོས་བྱུབ་འདོད་ན་འདི་ན་ཡོད་ཟེར་ནས་སྐམ་གཉིས་ལུས། ཐོ་རངས་
 བཞེངས་ཏེ་བྱོན་པའི་ལམ་ཏུ་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས་དེའུ་དཀར་པོར་རྒྱའི་སྤོང་གཉིས་
 བཀའ་བའི་ནང་ནས་སྤྲུག་སྐམ་བཏོན་ཏེ་པར་ཏུ་བརྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བ་ཤར།
 དེའི་སངས་ཉིན་གཏེར་སྐོ་བྱེད་དེ་ཤོག་སེར་རྗེའི་བྱམ་བ་གང་དང་། ཟངས་ཀྱི་སྤོང་ཏུ་
 ཞིག་བྱུང་བར། ཟངས་སྤོང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགོ་བ་འདུལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་
 གསང་གསུམ། འགོ་འདུལ་མ་གི་ཏེ་ཀ་ བྱི་ནང་གསང་སྤྱུག། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་
 དང་ཚོས་སྐོར། ལྷ་ཏུ་བྲག་སྤྱུབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་སྤྱུབ་ཐབས། ལྷ་ཏུའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་སྤྱུབ་ཐབས་རྒྱས་འཕྲིང་བསྤུས་པ་སོགས་མང་ཏུ་བྱུང་། ལོང་ཏུ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་
 ལུས་བའི་སྤྲུག་སྤོང་ནང་ནས་མཁའ་འགོ་མ་དབང་སྤྱད་ཀྱི་སྐོར་དང་། གསང་བ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་མཁའ་འགོ་མའི་ཚོས་སྐོར་མང་ཏུ་བྱུང་། རྗེའི་བྱམ་པའི་ནང་
 བས། མགོན་པོའི་སྤྱུབ་ཐབས་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ། ལུས་བདག་གི་སྤྱུབ་
 ཐབས་ལས་མཐའ་ངན་སྤྲུགས་ཀྱང་མང་ཏུ་བྱུང་། ཞོར་སྤྲུགས་མེད་ཕྱེ་རིམ་བ་གང་།
 ཏུང་སྤྱོད་ཤེས་ཤིག་པོ་ཅན། སྤོང་མོའི་སེན་མོ་བཅས་བྱུང་། ལྷ་ཏེན་སྤོང་པའི་སྤྱི་གཅིག་
 དང་། ལྷོ་བདུན་མོད་པ། དམ་རྗེས་མང་པོ་རྣམས་བྱུང་།

དེ་རྗེས་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་མཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་ཏུ་བྱིན་པས་སྤྱིའི་མུ་བ་མོ་ཆག་
 བ་ངས་རྟོན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིའི་མེར་བྱིན་པ། ཐེབས་ལམ་ཏུ་ཡུར་བར་

ལྷུངས་ནས་མཚུངས་མོ་བྱུང་ཏེ་ཆག་པའི་ནང་ནས་གཏེར་གྱི་གནས་ཡིག་བྱུང་བར་
 བཏེན། མཁོ་མཐེང་རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེ་བ་ནས་གཏེར་སྒྲོམ་སྐྱེ་བ་ལོ་དང་སྐྱེ་བོ་གཉིས་
 བཏེན། དེ་ཡང་སྒྲོམ་སྐྱེ་བ་ནང་ནས། བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་རྒྱུད་
 ལུང་མ་བུ་སོགས་ཚོས་ཚན་སྲུལ་ཅུའི་པོ་ཏེ་རྒྱུད་རྒྱལ། སོག་རིལ་འདུས་པའི་སྐྱེ་བ་
 ཐབས་ཁོལ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ། སྒྲོམ་སྐྱེའི་ནང་ནས་རྟ་མགིན་སྐྱེ་གསུང་བྲགས་གྱི་
 སྐྱེ་བ་ལ། གཞན་ཡང་རྟེན་ས་བ་བཅོ་བརྒྱུད་དང་། རྟེན་པོའི་སྲུལ་ཅུའི་སྐྱེ་བ་ཐབས་
 སོགས་མང་པོ། སྐྱེ་བདུན་ཤིག་གསུམ་ཅུ་རྟ་མགིན་སྐྱེ། ལྷགས་གྱི་དོ་རྩེ་དང་། ལུང་ལ།
 སྐྱེན་གྱི་བུམ་པ་སོགས་བྱུང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
 བཤད་འགྲེལ་སོགས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏེན། གནས་སྐྱས་ཅན་གྱི་རྟེན་ལྷ་
 རྟེན་དང་། དབེན་གནས་བྲག་རི་རྣམས་ལ་སོགས་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ཐབས། ལྷུང་
 བརྒྲིག་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བཏེན་ནོ། །འཚོ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་རྩོ་
 འདུམ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། གླ་མ་སྐྱེ་གསུམ་འདུས་པའི་སྐྱེ་བ་པ་ལོ་གསུམ་མཚན་པས་
 སྒྲོབ་དཔོན་པར་དཔོན་སུ་ཞལ་མཚན་གསུང་གི་གནང་བ་དུ་མ་ཐོབ། ལུ་ཏིག་ཤེལ་
 གྱི་སྤང་ལོང་དུ་གླ་མའི་ལྷགས་སྐྱེ་བ་མཚན་པས། འཚོ་རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་བའི་བྱུང་མེད་
 དཀའ་མོ་རས་སྟོན་ཨང་རག་ཅན་དར་དཀའ་གྱི་སྟོང་གཤོགས་ལྟོན་པ་བྱུང་སྟེ། དུར་
 ཁྱིའི་བཅིལ་བའི་ཚལ་དུ་འདོད་ཟེར་བ་བཞེན་ལྟོན། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་གྱི་
 བཀའ་བརྒྱུད་ལྟེ་བྲག་གི་དབང་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྐྱར་ཅིང་རྒྱུད་གཏད་ལུ་བུ་
 པརྒྱས་ཞེ་ཁོ་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དབང་བསྐྱེད། དུང་དཀའ་གཅིག་གཏད་ནས་
 ད་སོང་ཞིག་གསུངས་པའི་ཉམས་སྤང་དབལ་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་།

ཚོས་གསལ་བའི་ལྷ་མ་ལོ། ཡབ་ཉང་སྟོན་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རྒྱ་སྟོན་པ་དོན་
ལྷན། ཞིག་པོ་ཉི་མ་སེངྒེ་སྐྱ་མཚེད། ལྷ་མ་དང་སྟོན། མལ་ཀ་བ་ཅན་པ། སྟོབ་དཔོན་
ཚོས་གསལ་དང། ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེ། སྟོབ་དཔོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ། རྒྱལ་སྐུ་ལམ་བུ་
དཔལ་པ། བྱ་རུ་ཁོ་བོ་ཆེ། སྟོན་པ་ལ་ཆེ་སོགས་ལ་སྐྱེགས་མཚན་ཉིད་མང་བ་ཞུས།

ལྷུ་བ་ཐོབ་དངོས་ལྷུ་བ་མགོན་ལ་བདེ་འདུས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་ཡོད་ཚུལ་ཞུས་པས།
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་མ་རྗེད་འཕྲུང་སྟོར་ཡོད་ཚུལ་དང། ལྷ་སའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའི་སྤིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཟབ་ཚོས་ཤོག་ཉིལ་ལྷ་གཏེར་ནས་བཏོན་གཏེར་
བདག་ཁྱེད་རང་ཡིན་ཟེར་སྐུལ། ལྷུ་བ་ཐོབ་དགོ་བསྟེན་བྲག་བཅན་ནས་རྗེ་གསལ་ཆེན་
བྱ་རུ་བཞི་བས་སྐྱ་བུངས་པའི་ཚོས་དང་སྐྱབ་ཐབས་སོགས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྐྱབ་བུངས། སྐྱབ་སྐྱབ་མཛད་སྐབས་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷ་མོས་ཨ་རུ་ར་དངོས་སུ་སྐུལ། སྐྱ་
ལུས་ཀྱི་སྐྱུལ་གྱུང་མ་ཞིག་པར་མཁར་འབྱོན་པ་དང། ཞབས་ས་ལ་མི་རེག་པ་
སོགས་ཀྱི་རྩུ་འཕྲུལ་བསྟན། བཀའ་འདུལ་ཚོས་འབྲུང་ཆེན་མོ་རྣམ་ཐར་ཇི་མེད་
སོགས་དང། ལྷ་སྟོབ་ལྷི་མ་འབྲས་མཛད་པའི་འཁྲུལ་བ་འབྲེལ་གསལ་གསུང་
ཚོམ་རིགས་མང། ཞིག་པོ་བདུད་ཅི། ལྷན་བང་སོ་བ། སྟོས་ཞིག་ཆེན་པོ། སེ་སྟོན་ཁྱི་
བ་སོགས་སྟོད་ལྷན་ཀྱི་སྟོབ་མ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང། ཁྱེད་པར་དུ་རིགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་
ལས་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་ལ་དཔེ་མཛོད་རྣམས་གཏད་ཀྱང་ལྷིན་རྒྱལ་བ་དབང་
གི་རྒྱ་བོ་ནི་རྒྱུང་བ་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལ་བབས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྣམས་
མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དཔྱང་ལོ་རྒྱལ་རུ་རེ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞལ་ཆེམས་དང་ལྷུང་བསྟན་མང་པོ་
མཛད་ནས་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་རྒྱལ་བསྟན་ཏེ། །

༩ ་། གསུང་སྐྱེལ་གྱི་རྩ་ཚོས་དབང་།

གསུམ་པ། གསུང་གི་སྐྱེལ་པ་གྱི་རྩ་ཚོས་དབང་གི། (༧༧ ཉ་༥། ༡༥༡ ལ་༢)

རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབ་ལས། མཐའ་བཞི་གངས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ར་བ་རྒྱ། །སྐྱེས་པའི་
 རྣམ་འབྱོར་མེ་ལོང་འཛིན་པ་འབྱུང་། །ཞེས་དང། ཚོས་དབང་རང་གཉེར་ལས། ལྷ་
 མའི་སྤྲུགས་སྐྱེལ་སྤྲུགས་དམ་ཁྲུང་འཕགས་སྐྱོར་མེ། གཙོར་བཏོན་དགོས་པ་ཀུན་
 འབྱུང་སྤྲུགས་གཉེར་གཅིག་མེ། ལྷོ་བྲག་གནམ་སྐྱས་ཚན་གྱི་བྲག་ལ་མཆིས་མེ། སྤྲུགས་
 གཉེར་ལྷ་ལས་ཁྲུང་འཕགས་འདི་ཁོ་ན་མེ། ཅི་ཕྱིར་ང་ཡི་སྤྱིང་ལོར་མིག་འབྲས་ཡིན་མེ།
 མཐའ་སྤྲུག་ཡིན་ལོ་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཚོངས་མེ། ཞེས་དང། གཞན་ཡང་རི་རྒྱན་དུ།
 སྤྲུགས་གཉེར་གཅིག་ལོ་སྤོ་བྲག་གནམ་སྐྱས་ཚན་ལ་སྤྱེད་མེ། ཁྲུང་པར་ལྷ་མའི་སྐྱེལ་
 སྐྱོར་ཡིན་མེ། མངའ་བདག་གསུང་གི་སྐྱེལ་པས་འདོན་པར་འབྱུང་མེ། ཞེས་སོགས་ལུང་
 གིས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་རྩ་ཚོས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་གི། སྐྱོན་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྐོང་ལྷེ་བཙན་
 ཀྱིས་སྤྲུགས་པོན་ལ་བསྐྱོར་བར་པོན་པོས་ཐོག་འབེབས་པར་བཅུམས་པ། མཛུ་བ་མོའི་
 ཅེ་ལ་སྤངས་ཉེ་སྤར་པོན་མོང་དུ་འཕངས་པས་སྤྲུགས་པོན་ཅབས་གཙོད་པའི་མ་སྤུ་
 ལྷོ་བས་ཅན། བེ་རོའི་སྐྱོན་ལ་སྤར་རྗེ་བཙན་ཁོམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ། ཡབ་
 དཔེ་བཤེས་སྐྱོན་ཉི་དང། དུམ་མ་གཅིག་དཀར་བཟའ་མོ་དགོན་པ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་
 སྐས་སྤུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཚུས་ལྷོ་དཀྱིད་པའི་ཚེས་བཙོ་ལྷའི་ཉི་ཤར་ལ། དུམ་ལྷོ་ལ་
 ཡག་རྩ་བར་སྤར་མོང་བྱུ་བར་སྐྱེ་འབྱུངས། ཡབ་ཀྱིས་འཇམ་དབལ་མཚན་བརྗོད་
 བཞེངས་པའི་ཚོག་མཚམས་ལ་ཉེན་འབྲེལ་བརྟགས་པས། ཚོས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་ཚོས་
 ཀྱི་རྒྱལ། །ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྐྱོན་པ་པོ། །ཞེས་པ་དང་འགྲིག་པས་མཚན་ཚོས་ཀྱི་

དབང་ལྷན་ཏུ་གསོལ། དུམ་གྱི་ཞལ་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་སེ་འགྲོ་ཆེན་སོས། རྒྱུད་ལ་བྱ་
གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་མིང་འདྲ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས་དྲས་པ་ཞིག་
ཐོགས་གསུངས་པ་ཡོད་ཟེར་ནས། འདྲ་དཔལ་རྩོམ་བཟླགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པའི་སྐབས་ཉམས་སྦང་ལ་རྩོམ་སྒྲིལ་མས་ཁྲིད་ནས་ཤེལ་མཁར་དགྲུ་ཐོག་
གི་ཅེར་བསྐྱུལ། རྩོམ་སེམས་དཔལ་དང་མཛེས། མཁའ་འགྲོ་གདོང་བཞི་པ་གཅིག་གི་
ཞལ་སོ་སོ་ནས་ལུང་བསྟན་དང་། མདའ་དཀར་སྒྲོ་ལྷ་པ་གཅིག་གཏང་ནས་ལུང་
བསྟན་ཉེ་སྤྱགས་ཀར་ཐིམ། མཁའ་འགྲོ་མ་དེགས་མི་གཅིག་པ་མང་སོས་བདེ་ཚོས་
ལུང་བསྟན་བྱེད་པ་སོགས་བྱུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ལས་ཡིག་ཅིས། ཚོས་འབྱུང་།
དེག་བྱེད། བོན། ལྡང། ལྡན། ལྡུ་འབྲུལ་ལུང་ལུགས་དང་ཡང་ལུང་སོགས་གསང་
སྤྱགས་ཀྱི་ཚོ་ག་སྤྱག་ལེན་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་མང་སོ་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་གསན་སྤྱོད་
གནང་། ལྷན་རྒྱུ་དང་ལུང་པ་གཤིན་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་བ་མཛེད། ལྷ་མ་སེ་འགྲོ་
ལུང་གསང་བ་ལ་སྤྱི་འབྲུལ་རོང་ལྷན་སྐོར་སོགས་རྩིང་སྤྱགས་དང་།

གཞན་ཡང་ཚད་མ་དེགས་ཐེགས། མཛོན་པ་ཀུན་བཏུས། སྤྱོད་འཇུག་དགྲེས་
རོང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་གསན། སྤོབ་དཔོན་མཐའ་སྐོར་བ་དང་། མཚུར་སྟོན་ཡབ་སྲས་
ལ་ཡང་ཚོས་མང་དུ་བྱས། ཡབ་གཤེགས་པའི་འདད་ལ་མངའ་བདག་འགྲོ་མགོན་
སྤྱན་དངས་དུས་འགྲོ་མགོན་གྱིས། རྒྱུད་ཀྱིས་ཟབ་ལོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཏེར་གཅིག་མ་དེ་
རྩིང་རྩིང་འོ་སྒྲིལ་ལ་མཛུན་མ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་། རའི་གཏེར་ཚོས་ཀྱི་བདག་སོ་
ཡང་རྒྱུད་ལ་གཏོད་ཀྱི་རྩེལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལོང་ཞིག་གསུངས། ལྷ་རུ་བསྐྱེད་དབང་
སོགས་མཐའ་དག་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་དང་མཛེས།

སེམས་བསྐྱེད་ལུས། རྒྱ་ནག་རི་མོ་ཅེ་ལྟར་ཕྱོད་ཏེ་རྗེ་བཙུན་འངས་དཔལ་དབྱངས་
ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལ་ཉམ་རྒྱ་ཏུ། སོགས་གསུང་གི་གནང་བ་སྦྱུང་ཞིང་ཚོས་སྒོ་བརྒྱད་ཁི་
བཞི་སྟོང་གི་ལུང་ཐོབ་སྟམ་པའི་གདེངས་དང་བཅས་པའི་ཉམས་ཤིང་།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་གཏེར་གཅིག་མ་ཟེ་མོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཏེར་བྱང་དཀའ་བ་གཞན་
ཀྱིས་སྤྱད་ཀྱང་ལས་འཛོམས་སྤྱད་ཏུ་འགྲོར་བར་བཤད་ཅིང་། འདིར་རྣམ་ཐར་ཡང་སྦྱ་
གསུང་སྤྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་རེ་རེ། བལ་པོ་རྩ་རོ་གཙུག་འཛིན་གྱིས་ལུས་
པའི་གསང་རྣམ་སོགས་མང་ལ། གཏེར་གྱི་ལོ་ཚིགས་ཀྱང་བཙུ་གསུམ་བཙུ་བྱུག་
བཙུ་དགུ་སོགས་སྦྱ་མང་བས་སྤྱི་ག་དཀའ་ཞིང་། གཏེར་ཁའི་གངས་ཀྱང་སྦྱ་ཚོགས་
ཤིག་འདུག་ཅུང་གཏེར་བྱང་ཚེན་མོ་ལྟར་བཙུ་བདུན་དང་། སྤྱགས་གཏེར་གཅིག་
བཅས་བཙོ་བརྒྱད་དམ་འབྲོག་ཏུ་བོ་གངས་ལྗོངས་ནས་རང་བྱོན་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་
གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་གཏེར་ཁ་བཙོ་བརྒྱད་སྤྱགས་གཏེར་དང་བཙུ་དགུར་བྱེད་
པའི་སྒོམ་ཚིག་གཞན་སྐྱས་ཅན་དང་བྲག་འཕྲང་རྟ་མགྲིན་ཞབས། །མོན་མཁར་སྟེང་
དང་རྟ་མགྲིན་དབེན་ཅའི་སྒོ། །མཁོ་ཡི་གཤིན་དམར་རྟ་མགྲིན་སྒོམ་ཚོས་ལ། །སྤས་
མཁར་སྦྱ་བོ་སྤྱག་རིང་སྤྱག་མཐེབ་ལ། །བསམ་ཡས་ལྷུ་ལྷགས་སུར་མོན་སུམ་
ཐང་། །ཅིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རོང་བྲག་ཏུ་བོ་གངས། རང་གལ་དོན་གྱི་གཏེར་དང་བཅས་བ་
སྟེ། །ལས་འཕྲོའི་དབང་གིས་ཚོས་དབང་བདག་དང་མངལ། །ཞེས་དང་།

དབང་པོའི་སྟེས་བཙོ་བརྒྱད་སྒོ་འབྲེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་གཏེར་འདོན་
བར་སྟོགས་བ་ན། གཏེར་སྤྱང་སྦྱ་བདུད་མགོ་དགུ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ལུམ་
ཀྱི་ཚ་བྱད་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་མིག་གཏན། ཀྱི་ཚང་སྒོ་སྟེ་བས། གཏེར་བཙུད་བུ་ལོད་

ལྷུང་ཅམ་པ་གཅིག་ལྷུང་། དེ་ལ་ཞོན་ནས་གནས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟེང་འདྲེས་
འོད་འཁྲིལ་བའི་གྲུང་ཁང་དུ་སངས་རྒྱལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་གཟེགས། རིག་པ་
ཅམ་གྱི་དབང་ཚོད། བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ་གཏད། དེ་ནས་གཏེར་བྱང་ལྟར་སྟོ་སྟེ་བས།
ཁོ་ལྷུའི་སྐྱ་བདུད་མགོ་དགུ་པ་ཁྱ་གང་ཅམ་ཞིག་ ཟངས་ཀྱི་གཟུ་སྐལ་ལྷོང་ལིག་གེ་བ་
གཅིག་དང་གཉིས་ལྷུང་བ་ལས། ལྷུ་གཟུགས་ཀྱི་ནང་ནས་གདམས་སྟོར་ཚོ་བཞི།
ཟངས་གའི་ནང་ནས་མན་དག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཁོན་འི་བར་མན་དག་རྒྱད་གཞུང་
འབྲེལ་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བདུན།

ཤོག་འི་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་སོགས། ལྷོ་སྟོགས་སྐྱགས་
གསུམ་ཚང་བ་གནས་སྐྱས་བྲག་ནས་ཐོན། བྲག་མོ་འཕྲང་ནས་ཟབ་གཏེར་ཉེར་ལྷུའི་
སྟེ་མིག་གའི་ལྷོ་སྟོང་སོགས། བསམ་ཡས་རྟ་མགིན་གྱི་དུ་གི་ཞབས་གཡས་འོག་
ནས་གུ་རུ་དང་ནག་ཤེར་ཆེན་སོགས་ཡང་སྐྱངས་པ་བཅོམ་སེང་ལ་ཁ་བྱང་བསྐྱར་ཏེ་
དེས་བཏོན། མོན་མཁར་སྟེང་པ་ཤོང་གཡུ་སྐྱམ་གྱི་འོག་ནས་སྐྱ་ཚབ་བརྒྱ་གུ་རུ། ལྷུ་
འབག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པ། བཅུད་ལེན། རོ་སྟོད། ཚེ་སྐྱབ་སོགས་སྟོ་བྲག་གི་བྲག་རྩ་
མགིན་འགུལ་ནས་དུལ་གྱི་བྱམ་པ་མན་དག་བཞི་ལྷན། གུ་རུ་བརྒྱའི་གསོལ་སྟེར་
བྲམ་ཟེའི་ཐོད་པ་སོགས། ལྷོ་བྲག་དཔེན་ཅ་སྐྱ་ཁང་གི་སྟོ་སྐྱང་བདུད་ཅི་འཁྲིལ་བའི་
སོག་དབྲག་ནས་དུར་མོང་ནག་ཤོ་གཞན་གྱིས་བཏོན་ཐེན་ནས་མ་ལྷུང་ཡང་ཤིང་གི་
དོ་རྗེ་དང་དམ་ཚོས་ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་སོགས། མཁོ་སྐྱ་ཁང་གི་གྲུང་རིས་གའི་ན་
རྗེ་དམར་པོའི་སྐྱགས་ཀ་ནས་འདྲམ་དབལ་རྒྱད་ཀྱི་ཡང་སྟིང་སྟོར་སོགས་གཉན་
སྟོན་རྗེས་ལ་འདོན་པར་བཏང་། བྲག་རྩ་མགིན་སྐྱབ་ཁང་སྟོམ་ནས་སྐྱ་ཚབ་ཀམ་

བདུད་འདུལ་སོགས། ལྷོ་བྲག་ཚོས་ཀྱི་ལ་མོ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དང་སྐུ་བ་
སྐོར་སོགས། ལྷོ་མོ་ལུང་གི་སྲས་མཁར་དགུ་ཚོག་ནས་མར་བ་ལོ་ལྷ་འི་ཚོས་ལྷག་
སྲས་མཁར་མ་འདོན་པར་བྱང་བ་སྐོམ་ཆེན་ཞིག་བཏང་། མཁར་རྒྱ་དཔལ་གྱི་ལྷག་
རིང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འོག་ནས་འདུལ་བ་བསྐོར་དགུ་སོགས། མཁོ་ལྷ་ཁང་གི་སྐྱང་བ་
མཐའ་ཡས་ཀྱི་ལྷག་མཐེབ་ནས་ཆོ་དཔག་མེད་དང་བཅུད་ལེན་སྐོར་སོགས་ཨ་རོ་རོ་
བསོད་ཀྱིས་སྐངས་ཏེ་ལུལ། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེའི་འོག་ཁང་ནས་ཁ་བྱང་བྱང་བ་ལྟར་
རྟ་མགོན་སྤོང་གི་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གདན་རྒྱ་བ་ནས་སྐུ་གསུང་ལྷགས་རྟེན་སོགས།
ལྷོ་བྲག་མཁར་རྒྱ་ལྷགས་སྤར་ཅན་ནས་བྱུད་རྟ་ཐོད་ཐེང་ཅལ་གྱི་སྐུ་དང་ཐོད་སྐུ།
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་གསང་འདུལ་སོགས། མོན་བུམ་ཐང་ནས་སྤར་གདན་འོག་ནས་
གཤེན་དམར་དང་ལོག་གཞོན་རྟོ་རྗེ་སོགས། གཙང་ཉང་རོ་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནས་
ཤེལ་བུམ་ནང་ནས་ཉམས་ལེན་སྐོར་དགུ་སོགས། རོང་རྒྱུང་གི་བྲག་ལྷང་ལྷང་མ་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་ལྷ་བརྒྱ་སོགས། གཏེར་བྱང་དངོས་ལ་
ཚོས་དབང་རང་གི་ལྷགས་རྒྱུད་ལ་གབ་པའི་གཏེར་དུ་གསུངས་ཀྱང་གཙང་ཏ་མོ་
གངས་ལྷོངས་ནས་རང་ལྷོན་བསྟན་པའི་གཙོ་པོའི་སྐུ་དང་མཛོད་ལྷག་སོགས་གཙང་
བ་དཔལ་གྲགས་ཀྱིས་སྐངས་ཏེ་ལུལ་ཞིང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དགོངས་པའི་སྐོར་
གཏེར། ལྷགས་རྒྱུད་ལ་གབ་པའི་དོན་གྱི་གཏེར་བཙས་བཅུ་དགུར་འཐད་ལ།

དེ་ནས་སྐུ་བ་བ་སྤྱིང་པོར་མཛོད་བས་མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་སྐུ་བ་
རྟགས་དུ་མ་བྱང་། དགུན་ཁ་སྐུ་བ་བུམ་ནང་ལ་ལོ་ཏོག་སྤོན་པ། ལྷོ་ལྷོན་དགོན་པར་པ་
པོར་ལ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ། ལྷའི་བཞོད་པ་ལྷག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤོན་པ། བས་

མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་སོགས་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་ཡ་མ་རླང་མང་པོ་བསྟོན།

ཚོང་དུས་རིན་ཚེན་གྱི་དུ་སྒྲིག་སྲུང་སྲུགས་ཉེན་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་པོ་བྱང་
བཞིངས། རབ་གནས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་མཛོད། ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ། ཡར་ལྷ་
ཤམ་པོ། དཔོན་པ་སྣེ་དཔོན་གྱི་སྤྲུ་བཅའ། དགོ་བསྟེན་ཤིང་མཁའ་རི། ཤམ་གྱི་
འབའ་ར་ནག་པོ་སོགས་ཡིད་གཟུགས་སྣ་མ་སྤོན་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དམ་ལ་
འདུས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་པར་ཁས་སྲུངས། གཙང་ཉེང་སྤྱད་གྱི་སྡེ་བ་གནས་གཞི་
བ་སྤྱོན། ལྷ་ཁུད་དཔོན་འཕམ་ཤིང་། ལྷ་མིག་རིང་མོའི་དཔོན་ཚེན་ཤམ་རྟོག་དཔོན་
གྲགས་འཕྲུལ། དཔོན་དཔོན་གཉེར་བ། དཔོན་སེལ་རྒྱལ། རྒྱ་རོག་ཚང་དཔོན་རྒྱལ་
སེང་། གཞུང་འབྲོག་ཨ་མེས་སོགས་གྲིས་ཞབས་ནས་བཞེགས་སྟེ་བསྟེན་བཀའ་བྱ་
འོས་པ་ལྷས། ཡོན་མཚོད་དུ་གྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ས་སྒྲིག་ཚལ། འབྲི་གྱུང་བ། འཕྲུག་བ།
ཞིག་པོ་ཉི་སེང་། བར་སྤོངས་བ། བོ་དོང་བ་སོགས་ཕྱོགས་བྲམ་གྱི་དགོ་བཤེས་ཚེན་
པོ་གུན་གྱིས་གྱང་སོ་སོའི་འཁོར་བསྟེན་སྣ་ལེན་དང་ཞབས་ཉོག་དུ་མ་མཛོད་དེ་སྤྱོད་
མཚོད་དུ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། མནལ་ལམ་སྟོར་སོགས་བགའ་འཕྲུལ་པོ་ཉི་གསུམ་
དུ་ཉི་ལ། དེགས་ཚོས་གཉིས་ཀའི་སྲས་གྱི་སྤྱོ་བོ་བརྒྱ་དབང་ཚེན། དེགས་སྲས་རྒྱང་
བ་མཚན་ལྷན་ཉི་ལ། ཚོས་སྲས་སྤོན་ལུང་འུ་ལྟོད། ལྷབ་ཐོབ་མ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་སྟོད་ལྷན་གྱི་སྤྱ་དགུས་ཐོག་དངས་སྤྱོ་བ་གྱང་མཐའ་ཡས་ཤིང་།

གསུང་ལས། སྤྱང་བན་ཚོས་གྱི་དབང་སྤྱུག་བདག །ཚེ་འདིའི་རྣམ་རྟོག་འགྲེལ་
བའི་ཚེ། །ཉ་ཚེས་ཉི་ལྔ་བ་རྒྱ་འཆད་འད། །སྤྱོ་བ་ཉི་ལྔ་ཙ་ལག་གུན། །དེ་ལ་མི་
དགའ་སྤུས་ཅི་བྱ། །དེ་བཞིན་གུན་གྱིས་མཁུན་བར་མཛོད། །དེ་ལྷུང་སྤྱང་བ་འདས་པ་

ག། །རང་དོན་ལྷོན་གྱིས་ལྷུང་བ་ཡིག། །ཞེས་མངོན་པའི་ཐ་མ་བསྟན་ཏོ། །

༤ ། རྒྱལ་ས་སྐྱེལ་བརྒྱ་དབང་རྒྱལ།

བཞི་པ། རྒྱལ་ས་སྐྱེལ་བརྒྱ་དབང་རྒྱལ་ནི། (༧༦ ཉ་། ༡༥༥ འ་།) རྒྱའི་སྤྱི་ལུང་
ལས། མངའ་རིས་སྟོན་ནས་ཨོ་རྒྱལ་སྐྱེལ་བ་གཅིག་ལ། རྒྱ་འབྲུལ་སྟོན་ཅིང་བསྟན་པའི་
སྟོན་མེ་སྐར་ལ། ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་རྗེས་སྤོན་མོ་སྐར་རྗེས་ནས་བཏོན་པའི་རིག་
འཛིན་ཡོངས་འདུས་ཀྱི་ཁ་བྱང་དོན་སྟོན་གནད་གསལ་ལས། བཞི་བཅུར་ཉེ་དུས་
རྒྱལ་ས་གཉེར་རེས་པར་ལང་། དེས་དང་ཉམས་སྲུང་ཡིས་དབང་བཞི་བསྐྱར་
དབའ་བོ་མཁའ་འགོས་བསྐྱེལ་མ་ཐེངས་གསུམ་ལོང་། དེ་དུས་ཐེ་ཚོམ་མ་བྱེད་གནད་
ཐེམས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྣང་མངོན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྟོང་སྟོམ་ན་ལ། རྣམ་འཛིན་སྐྱེལ་བ་ཡོངས་
འདུས་རྣམ་གསུམ་ལོང་། རྒྱ་སྟོན་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་བབས་པའི་དུས་ལ། གཉེར་བདག་བྱ་
དཀར་སྐྱུག་གོད་གཉེར་མས་མཚོད་ལ། རང་ཉིད་དབང་བྲག་རྒྱལ་ལྷན་པ་ཡིས་
བདེན་པ་བདར་ཞིང་དམ་བསྐྱུག་གནད་ཐེམ་ཡིན་ལ། དབའ་བོ་མཁའ་འགོ་ཚོགས་སྟོང་
བརྒྱ་ཅས་བཀའ་ལ། གནས་ཚེན་ཀུན་སྐྱེལ་འབྱོར་དགུ་ཞེན་མེད་བྱེ་ཚོས་བརྒྱད་སྐྱང་
ཞིང་ཆེ་འདི་སྟོ་ཡིས་བཏང་། ས་གཅིག་མི་གནས་གནས་ཚེན་ཀུན་ཏུ་སོང་། དབའ་
བོ་མཁའ་འགོས་ལུང་སྟོན་གཉེར་དང་ལང་། ཅེས་དང་།

རིག་འཛིན་ཡོངས་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་ལུང་མདོར་བསྐྱེལ་སྤྱིང་བོ་ལས་འབྲུངས་
གནས། འདི་ནས་ཉེ་མ་རུབ་སྤོགས་སུ་ལང་འདུལ་བྲ་དུན་ཅེ་ཡི་སྟོ་ལ། ག་གར་སྐྱེ་ཡི་
ཁ་གཞོན་བྱང་། རི་རྒྱལ་སྐྱང་ཚེན་འབྱིང་འདྲའི་འདབས་ལ། རྒྱ་ཚེན་བྲག་བོ་འབབ་པའི་

འགམ་མོ་ལོ་མ་ཐང་ཞེས་བྱའི་ཕུར་མེ་རིགས་སྤགས་འཆང་ནལ་འབྱོར་པུ་མ་མ་
རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཕུར་ཀྱན་བཟང་དགོངས་པའི་སྐོར་ནས་བསྐྱབ་པུ་མ་འཚོ་
རྒྱལ་སྐུལ་པའི་སྤྲུལ་མེད་སྤྱན་བདུན་ཚིགས་སམ་མཐའ་རུ་འབྱུང་མེད་སྐུལ་ས་ནས་རྩི་
ཉིའའི་སྐྱ་སྐྱོག་ཅིང་སྐྱེས་པའི་ལོ་ནས་བདེ་སྤྱིད་ལྡན་པུ་མ་ཁམས་བདེ་ཞིང་བསམ་
དོན་འབྱུང་མེད་ལྡན་པུ་མ་ཁམས་ལྷག་གམ་སྤྲེལ་ལོ་པུ་མ་བདག་གིས་བྱིན་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་རྒྱལ་མེད་
ཞེས་མངའ་རིས་སྐོ་ལོ་གོ་གང་ཀྱི་ལུལ་དང་སྤགས་འཆང་འཇུངས་དབྱེངས་རྒྱལ་
མཚན་ལབ་ལུལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན། སྤྱན་བདུན་ཚིགས་ཞེས་པས་མངའ་རིས་བཏ་
ཚེན་སྐྱ་མཚེད་བདུན་ཀྱི་གཉིས་པ་ཡིན་པས་བར་ཚིགས་དང་། མཐའ་རུ་འབྱུང་ཞེས་
པས་ལེགས་སྤྱན་རྒྱུ། ལྷག་གམ་ཞེས་པས་བཏ་ཚེན་དང་། སྤྱེལ་ཞེས་པས་ལེགས་
སྤྱན་རྒྱུ་འཇུངས་ལོ་མཚན་སོགས་གསལ་བར་བསྟན། སྐུལ་ཐབས་ལོན་ཉན་གཉེར་
མཚོད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་དུ། ང་ཡི་སྤགས་རྒྱུ་སྐུལ་པའི་རིག་འཛིན་ནི་མེད་རྒྱུ་རྒྱལ་ལོ་
ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་རྩལ་མེད་སྤྱེད་རབ་བྱུང་སྤགས་པའི་ཆ་ལྷགས་ཅན་ཞེས་པའི་རབ་
བྱུང་གིས་གཅེན་དང་སྤགས་པའི་སྐྱེས་གཟུང་གི་ཆ་ལྷགས་བསྟན་པ་སོགས། རྒྱ་
མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེར་ཚོས་འདི་ལ་གཉེར་སྟོན་ཉིས་ཚོགས་ལ་སྐྱ་མ་
གོང་མ་རྣམས་དང་རྒྱ་མ་འདི་འདྲ་བཞེད་ལ།

མཚེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ལོན་ཉན་གཉེར་མཚོད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་
ལས། བདེ་ག་ཤེགས་རིག་འཛིན་ཡོངས་རྫོགས་འདུས་པའི་ཚོས་མེད་གཉེར་ནས་
འབྱིན་པའི་སྐྱེས་སུ་རྒྱ་ལྷུ་འབྱུང་ཅན་མེད་རྒྱུ་རྒྱལ་ལོ་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་རྩལ་མེད་རིས་
གཙང་གི་སྤྱོགས་ནས་སྐོག་བཞེན་འབྱུང་མེད་དུས་གཙང་སྟོ་ཡི་སྤྱོགས་སུ་འབྱུག་

བཞིན་གྲགས་ལམས་ལུལ་རྒྱ་ཡི་ལུལ་དུ་གྲགས་པ་ནི་ལུས་ལ་རྟགས་གྱི་དོན་རྒྱུ་
བོར་ཤར་རྒྱ་གམ་འཕྲིན་ལས་ཕྲག་གི་མཐེལ་ན་གསལ་ལུ་སྐྱུན་མིག་ཚོས་གྱི་འཁོར་
ལོས་ཕྲག་ཞབས་སྐྱས་ལུ་འདྲིམས་བྱེད་སྤྱི་གི་ཡི་གེ་རྟེན་ལ་མཛོད་ལུ་སྟེ་བར་བུམ་པའི་
ཕྲག་རྒྱ་སྟེ་བས་བརྒྱན་ལུ་སྤྱོད་པ་མ་དེས་ཐོགས་མེད་རྒྱུད་ལྟར་རྒྱུ་ལུ་ཉིང་འདྲིན་མི་
གཡོ་དོན་རྟེ་སྟེ་བུར་བརྟན་ལུ་སྐྱགས་དང་ཕྲག་རྒྱའི་ཚོ་འཇུག་རྒྱུན་ཚད་མེད་ལུ་ཚོ་རྒྱུན་
ད་དང་རྟག་ཏུ་བཀའ་བཞུགས་འཆང་ལུ་དེ་དང་སྐྱ་སྤད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་པད་མྱིང་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་སོགས་དུ་མ་ནས་ལུང་བརྟན་བ་ལྟར་
མངའ་རིས་པའ་ཚེན་པརླ་དབང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ཅུལ་ནི། དེགས་ལྷ་དེགས།
རུས་གཉེན་ཁྲི་བཅོན་པོའི་བརྒྱུད། ཚོ་འབྲང་བོད་ལུལ་དཀར་བོར་བཀོད་པ་ལས་
བྱུང་བ་གྲུང་ཐང་མངའ་བདག་ལས་རིམ་པས་བརྒྱུད་པ། ཡབ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྲངས་རིན་ཚེན་རྒྱལ་མཚན། ལུལ་འགྲོ་སྐྱུམ་ཁྲིམ་བ་རྒྱུ། འཇུངས་ལུལ་སྟོ་བོ་མ་
ཐང་གི་སྐྱུན་གྲུབ་ཚོས་སྤིངས་སུ་མེ་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་བཞུམས། མཚན་པརླ་དབང་
རྒྱལ་དུ་གསོལ། དབྲང་ལོ་བརྒྱུད་པ་ལ་དགེ་བསྟེན་མཛད། ཡབ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོར་གཟེགས། དབྲང་ལོ་བཙུ་གཅིག་པ་ནས་རྒྱུད་སྤེའི་ཐོས་བསམ་དང་། བཙུ་
གཉེས་པ་ལ་གཞུང་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་བཤའ་གསུང་གནད། ཡབ་མར་པའི་
རྣམ་འཇུག་ཡིན་པས་གཟེགས་སྤྱང་གི་ཐོག་མར་དུད་སོལ་སྐྱ་མོ་བྱུང་། གྲུབ་མཚན་
གྱི་ཐོག་མ་ལྷ་འོད་བརྒྱུག་གྲག་དཀར་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་བརྟན་བཟང་དང་མཇལ་
ནས་རྒྱ་མར་བསྟེན།

གྲུབ་མཚན་བརྟན་ཚུལ་ནི། གསུངས་ལས། གྲག་དམར་གྱི་མཚོ་ལ་རོ་སྟོམས་

བྱས། །སྤྱོད་ནགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྡོག་པས་བརྗེས། །ལྷ་ལུང་གི་བྲག་ལ་བྱ་ལྷར་ལྷིང། །པ་
གས་ཅན་བྲག་ལ་བྱི་ལྷར་འཇུག། །མགོ་བོ་ཅན་བྲག་གི་ལོགས་ལ་རྒྱགས། །ཞེས་
སོ། །དགྲའ་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ལ་སློབ་ལོ་ལྷ་བར་ལམ་འབྲས་ཞུས། ཉེར་ལྷ་པ་ལ་སློ་
བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་སྤྱན་རླབས་ཀྱིས་མཁན་པོ། འཁོར་ལོ་སློམ་པ་དགོན་ཅོག་
ཆོས་སྐབས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན། རབ་འབྲམས་ཀུན་དགའི་མཚན་ཅན་ཀྱིས་གསང་
སྟོན། རྒྱལ་མཚན་སྐབས་ཀྱིས་གྲིབ་ཚོད་པ། རབ་འབྲམས་བསོད་ནམས་དཔལ་
པས་གོགས་དན། མཁན་ཆེན་ཀུན་བསོད་པ་སོགས་དད་པའི་དགེ་སློང་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷི་
དབུས་སུ་ཉི་ལྷེད་ལ་དགོ་བསྟེན། ལྷི་མར་དེར་དགེ་ཚུལ། དེའི་ལྷི་མ་དགེ་སློང་གི་
དངོས་པོར་གྱུར་ཉེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པས་ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས། མཚན་དགེ་སློང་བརྒྱ་དབང་རྒྱལ་ལྷགས་པ་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། མཁན་སློབ་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་
མང་དུ་གསན། ཡབ་རྗེ་དམ་པ་ལ་རྒྱུད་ལུང་མན་དག་རྒྱ་ཆེར་གསན་ནས། བྲང་སོ་
གཏེར་སྟོན་ལྷ་ལྷ་བཟང་པོ་ལ་བྲང་གཏེར་སྟོར་ཞུས།

གཞན་ཡང་མཁས་བཙུན་ལམ་མཁལ། བརྒྱ་འབྲམས། ལུ་གེ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་
བཟང་། རྫོ་གོས་དཔལ་མགོན། འཇམ་དབྲངས་ཀུན་བསམ་པ། ལྷབ་ཆེན་དཀར་པོ།
རྗེ་སངས་རྒྱལ་སློབ་པ། རབ་འབྲམས་པ་དགོན་ཅོག་བསམ་བློ། བལ་བོ་རྫོ་ན་ལྷི་
ཡབ་སྤྲས། རོར་ཆེན་ལྷ་མཚོག་བཟང་པོ། ལོ་ཆེན་དགོན་ཅོག་ཆོས་སྐབས་སོགས་
ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་དཔག་མེད་གསན། དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་འཇམ་དབྲངས་
ཞལ་གཉིས་ཞེས་ཡབ་རྗེ་འཇམ་དབྲངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་སློབ་པོ་མཁན་

ཆེན་གཉིས་ཡིན། དེ་ནས་དབུས་སྤོགས་སུ་ཕེབས་པའི་དགོངས་པ་ཤར། སི་པོ་བཟ་
བཟང་དང་རམ་རིང་སོགས་སུ་འདྲེན། གཙུང་ལེགས་ལྷན་རྒྱུ་དང་བཅས་གཙང་ས་
ལུག་ཏུ་རྒྱུར་ཡང་དཔེན་པ་སྤྲུགས་འཆང་རྒྱ་རྩོད་དོན་རྩེ་དང་མཇུག་སྐྱུ་འཕྲུལ་སོགས་
ལྷོས།

དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་ཚོས་འཁོར་ལྷ་སར་ཕེབས། ལུག་སློབ་སློབ་ལམ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་གནང། རྩེ་བཅུན་མ་སྐྱོལ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གཞུང་སྤྱི་ཤིང་དང་ཐར་པ་
སྤིང་དུ་བྱོན། རྩོག་རིག་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ལ་རྩོག་དཀྱིལ་རྣམས་
ལེགས་པར་གསུན་ཅིང་ལུགས་ཐག་ཚོད། ག་ཐང་དུ་ཞུ་ལོ་ཆེན་ཚོས་སྤྱོད་བཟང་
པོར་གཤེད་དམར་སློབ་ལྷོས། ཚོས་འཁོར་བསམ་ཡས་སུ་བྱོན། གནས་རྟེན་རྣམས་
མཇུག། རྩོན་གྱི་བག་ཆགས་དུ་མ་སང། ཀ་ཐོག་ཚོས་རྩེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།
གོང་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། སྐལ་སྐྱུ་ཚོས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་ལུང་
པར་སློབ་བྲག་བཅུན་གྱི་དགོན་དཀར་བ་བྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྲུབ་
རྟེན་མཛོད་སུམ་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཚོས་བཀའ་དུ་མ་གསུམ།

དེ་ཡང་གཙུང་ལེགས་ལྷན་རྩེ་ས་སློབ་སྤྲིན་མོ་སྤྲེས་ཅན་གྱི་ཁ་བྱང་རྟེན་པ་
དང་བསྟན། བསམ་ཡས་དབུ་ཅེད་སྤོང་ཁང་རྣམ་སྤང་སྤོང་རམ་གསང་སྐྱོལ་ནས་ཐབ་
ཚོས་རིག་འཛིན་ཡོངས་འདུས་སོགས་སྤྱི་བྱིར་གཏོར་ཁ་སྤྲུལ་བྲངས། དེ་ནས་
གཙང་དུ་བྱོན། བསྟན་འཛིན་དོན་དུ་མ་གནང་སྟེ་སྤྲུང་དབུས་སུ་ཕེབས། ལམ་ཞོར་
དེང་སྐབས་དོན་རྩེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཐང་དུ་བཞུགས།

སྐྱུ་ཚོའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ཚུལ་ནི། གསུང་ལས། བྲག་དོན་རྩེ་དུ་རྒྱབ་གཅིག་ངལ་

གསོས་པ། །ལོ་སྐོར་གཅིག་ཆེ་སྟོན་འཁྲོལ་བའི་བད། །ས་དེ་ཉིད་ནས་སྐྱར་ཡང་འར་
ལ་ལྷིན། །བལ་ལྷུང་པའི་དབལ་ཁ་ལྷུང་ཏུ་ལྷུག། །བད་དེ་ཀུན་ཡང་སྐར་སྟོང་ལྷུང་
འཕྲུག་གི། །ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐེན་པའི་བད། །སྐྱར་དེ་ནས་ཀྱང་རྗེས་
འཕྲུག་ནམ་པ་བརྒྱད། །མི་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་སྟེ་ཕྱིར་འབྲང་བ། །སྟོགས་མཚམས་
བརྒྱད་ནས་བརྒྱད་འཛིན་ཡོང་བའི་བད། །ཞེས་སོ། །

དེ་ནས་པལ་ཆེར་བསམ་ཡས་བྱ་ཚལ་གྱི་སྟོན་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། སྟོགས་བྲལ་
གཏུལ་བྱའི་རེ་འདོད་སྐོང་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་གསོ་བ།
སྟེ་འགྲུང་བཀའ་གཉེར་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྐྱོང་བར་མཛད། །བྱམས་པ་
གྲིང་ཏུ་ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་ནམ་རྒྱལ་ལ་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྐྱོར་དང་། །རྗེ་བཙུན་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚོག་ལ་བྱམས་གྲིང་པའི་ཚོས་སྐོར་གསལ། །ཉན་ཐོས་ནམ་པ་
བདུན་དང་། །བདེ་མཚོག་ཚོས་སྐྱོང་སྟེ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟེགས། །བསམ་ཡས་
མཚམས་སྐྱར་སྐྱེ་མཚམས་མཛད་པས་ཚོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྐོང་དང་གྲུ་ཏུ་ཚོས་དབང་གི་
སྐྱལ་པར་ལྷང་བསྟན་ཐོབ། །བཀའ་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་དབྱུགས་དབྱུང་
ཞིང་དམ་ཅན་བརྒྱ་ཏུ་ཁོལ་བའི་རང་སྐྱེ་བྱུང་། །ལྷ་མ་རིག་འཛིན་གྱི་ཁྲིམ་ཚོགས་འདུས་
ཉེ། །ཁྲོད་ནི་རིག་འཛིན་པརྒྱ་རྒྱལ། །ཚོས་ཀྱི་དབང་སྐྱུག་འགོ་བ་འཕྲེན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས།

ཡི་དམ་ཞལ་གཟེགས་རྩལ་ནི་བཀའ་ལས། །ཆེ་མཚོག་དོར་དབྱིངས་དོ་རྗེ་ཐོང་
པ་དང་། །དུས་འཁོར་བདེ་མཚོག་འཁོར་ཆེན་གདན་བཞི་དང་། །བཀའ་བརྒྱད་
དཀྱིལ་འཁོར་དགུ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་། །རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་

གང་། །མོ་རྒྱལ་ཡབ་ལྷན་གསང་འདུས་གཤེད་དམར་སོགས། །གང་སྐང་ལྷ་ཡི་
འཁོར་ལོ་གླུ་བ་ཀློག། །གནས་ལུགས་ལྷ་བཞི་དང་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྲོལ།

བསྐྱེད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཞེས་གཉེན་ཡིན་ཚུལ་ཡང་། ཚེས་རྫོགས་ཆེན་
ཀྱི་རི་རྒྱལ་རྩེ་མོར་སྤྱོད། །གནད་གྲུབ་ཆེན་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱིར་བཞེས་
བརྒྱལ། །ལམ་འགྲམ་གྱི་ལྷ་སྐྱོ་མཁའ་ལ་འཆར། །དུས་འཁོར་ལོ་ཡི་དབྱིངས་སུ་
ཅུལ་སྤངས་རྫོགས། །ཚེས་སུག་ཆེན་ཀྱི་འདོད་ཡོན་རོ་བརྒྱ་སྤོང། །ལམ་ཚེས་ལྷག་གི་
རྫོས་གང་ཅི་ཡང་ཅེ། །རྫོང་དབུ་མའི་ཁང་བར་སྦྱིད་ཉལ་གྲུས། །བཀའ་མདོ་སྤྱི་
དགོར་ལོར་ཅི་ཡང་བསམས། །ལྷ་འདུལ་བའི་སྦྱེད་ཆེན་གྱུར་ནས་མཛེས། །གཡོག་
བསྐྱེད་འཕྲིད་བར་ཆེན་ཐབས་རེ་མཁས། །རྒྱ་རྫོང་གིས་ས་རྒྱ་མང་དུ་བཅད། །དག་
ངག་གི་རྩེད་དུ་སྦྱོད་ལྷ་ལ་བསྐྱེད། །བདུད་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་བ་མཁས་བས་
ཐེན། །གནས་རིགས་གསུམ་ཁ་ལོ་འཁོར་ལོ་སྤོང། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྒྱ་གསང་བ་
འདུས། །རིག་འཛིན་ཀྱི་གལ་དུ་དབྱེས་དོར་ད། །བདུད་བཞི་ཡི་དག་ལ་ནག་ཅིང་
ངམས། །གདོང་ལྷག་གི་རོ་སྤོངས་བཅུད་སྤོང། །སྤྱིད་ཞི་ཡི་དག་པོ་འཛིགས་བར་
བྱེད། །ང་བདག་གི་ཅ་བ་གཤེད་དམར་པོ། །སྐྱེ་མ་ཡི་ཚེས་ལ་ཆེན་པོ་རོལ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་རྒྱ་མཉམ་སྦྱོར་བ། །དབལ་ཆེན་མཚོག་གི་དོ་རྩེ་སེམས། །མཁའ་འགྲོ་ཡི་
ཚོགས་སུ་རྒྱ་མཚོར་འབྱེད། །རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཚོས་སྤྱུར་སྤོང། །རང་བྱུང་གི་ཡོ་ཞེས་
གྱུར་དུ་བཟང་། །ལམ་འགྲམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་དབང་། །རྫོང་གིས་ལ་ནད་བྱེད་
ནས་གདལ། །སྤང་བ་སེམས་སུ་རྒྱགས་ནས་གདལ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་བཀའ་
འབྲུམ་ཡང་ཞིན་དུ་མང་བར་ཡོད་ཚོད་སྤང།

ཡང་བྱ་བལ་བའི་བརྟུལ་ལྷགས་འཛིན་གཤིས་ཡིག་ཆ་ལས་ཆེར་མི་འདུག་ཀྱང་
ཡོངས་གྲགས་སློམ་གསུམ་རྣམ་དེས་རྣམ་ཐར་དེ་ལན་དབང་སྐྱབ་མནལ་ལམ་
སོགས་ལོ་ཉ་གསུམ་དུ་ཉེ་བ་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་གཏན་ལོན་སློན་ལྷན་གཞིམ་ཁང་
གསར་དུ་བཏབ་པར་བལྷགས། འགྲི་གྲུང་ནས་ཚོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྤུན་ཚོགས་
གདན་བའངས་ཏེ། སྐྱ་མཆེད་གཉིས་དང་གསུམ་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ་རབ་གནས་
མངའ་གསོལ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་མང་དུ་གནང་བས་བོད་ཁམས་སུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་
གྱི་བར་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བའི་སྐོ་འགྲིག་ དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་
པར་མཁུན་ཏེ། ལོན་སློན་ལྷན་གྱི་ལྷ་བྱང་དུ་རྟལ་ལོ་རྩལ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་
འཇའ་འོད་རོལ་མའི་སྐྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཐབ་ལོ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

༥ ་ ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱུལ་པ་ཚོས་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྤྲེ།

ལྷ་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱུལ་པ་ཚོས་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྤྲེ། (༡༠༠ ཉ་༦། ༡༦༡ ཐ་
༥)རང་གཏེར་ལྷུ་རྩ་པ་སྤིང་ནས་དམ་ཇས་སྤོང་གོལ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱུན་བའངས་པའི་
ལུང་བསྟན་ལས། སྐྱ་ལི་གཞི་བཟིད་མཚན་རྟགས་བཅུ་གསུམ་ལྷན་མེད་པའི་རྒྱ་
འབྲུབ་སྐྱ་དབྱངས་ཚངས་པའི་གསུང་མེད་སྤུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དགོངས་པའི་གཏིང་
དཔག་དཀའ་མེད་བདག་དང་རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་སྐྱུལ་པ་སྟེ། འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཤུ་ལ་
རང་དབང་སྤོད་མེད་ཅེས་སློབ་དཔོན་དང་མངའ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱུལ་པར་བསྟན་
ཅིང་། རིགས་དང་ལུལ་སྤོགས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བཅུན་ལོ་བདུད་སློན་དམ་སེལ་གྱི་

བར་གཅོད་ལོག་པའི་དབང་དུ་མ་གོར་ནེ། འདི་ནས་རྒྱལ་མོ་གས་མི་ཉག་ཅ་ཤིང་གི།
 རྒྱལ་རིགས་ཁྲིའམ་འབྲུག་གི་ལོ་པར་སྐྱེ། ཞེས་ཉེན་འབྲེལ་འགྲིག་ན་བསམ་ཡས་
 ཉན་བརྩེས་པའི་རྒྱལ་ལ་སྟོད་བྱང་དུ་མི་ཉག་ཉོང་ཁུན་རྒྱལ་ལོ་ཅ་མེད་རིགས་སུ་
 འཇུངས་པ་དང་། དགྲུང་སྟོང་གི་ལོ་པར་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། གལ་ཏེ་
 བཅུན་མོས་བར་གཅོད་དབང་བཅན་ནེ། དེ་ཡི་སྟོན་རིགས་བྱ་སྐྱེ་ལོ་པར་འཇུངས་
 དང་པོའི་ཉེན་འབྲེལ་མ་ལོག་སྐྱེད་བྱེད་ནི། ད་ལྟ་བུ་དུ་དཔལ་གྱི་སེལ་འདི། སྟོན་
 ལམ་བཞེན་པའི་སྐྱེ་བརྒྱུད་མང་དུ་འབྲེལ། དུན་དུ་མི་འགྲོགས་སྟོན་རིགས་སྐྱེས་པ་
 ཉེ། བ་ལྟར་བཅེ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་སྐྱེལ་བར་བྱེད། བཅན་སྟན་སྟོན་པོའི་རིགས་སུ་
 ཐལ་བ་ནེ། སྐྱེད་བྱེད་མ་ནི་ཉང་བན་རིག་པ་མཚོགས། མ་བཅས་ཆེ་ཡི་དུས་བྱེད་སྐྱ་
 དང་འོད། ལྷས་དང་བཅས་ནས་ཞིང་ཁམས་འཕོ་ཚུལ་སྟོན། ཡལ་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་
 བཟུང་ཡུན་རིང་འགྲོགས། སྐས་པའི་ཚུལ་དེ་སྟོན་འབྲེལ་བག་ཆགས་ཅན། སྟོན་
 ལམ་མཐུ་བཅན་ཡུམ་ནི་ད་ལྟ་ཡི། དངོས་དང་དངོས་འབྲ་སྐྱེལ་པའི་འོད་ཟེར་འབྱེད།
 ཅེས་སོགས་དེ་ཉིད་ཉེན་འབྲེལ་མ་འཇུག་ན་མི་ཉག་ཅ་ཤིང་གི་རྒྱལ་རིགས་ཁྲིའམ་
 འབྲུག་གི་ལོ་པར་སྐྱེ། ཉེན་འབྲེལ་མ་འགྲིག་ན་རྒྱལ་བརྒྱུད་དེའི་སྟོན་པོའི་རིགས་བྱང་
 ཁང་གསར་བའི་བྱ་བྱ་སྐྱེལ་ལོ་པར་སྐྱེ། དེ་ཆེ་བུ་མ་བཅས་གོང་ནས་པ་མི་འཚོ།
 རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་ན་པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་པར་བཞད་ཅིང་།

གཞན་ཡང་སྐྱ་གསུམ་རིགས་འདུས་གྱི་ཆེའི་དོན་དབང་གི་གཏད་རྒྱའི་སྐབས་
 ལས། མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ཆེ། རྒྱལ་པོས་བཞེངས་པའི་གཙུག་
 ལག་གཉིས་གྱི་མཚམས། རོང་མདོ་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་འགྲམས། ས་ཁམས་ཁྲི་

འབྲུག་པོ་བ་སྟོང་རྗེ་ཅན་ལ། དྲག་ཕུལ་ཚོ་རོལ་སྟོང་བ་རིགས་བཞིའི་རྟགས་ལ། དཀར་
དམར་སྟེ་བ་སྐྱལ་གྱི་མགོ་པོ་ཅན་ལ། ལག་གཡས་དྲག་པོ་མཚོན་ཆའི་རི་མོ་གསལ་ལ།
སྟེ་བ་ཕུལ་པའི་དབྱིབས་ལ་སྟེ་བས་མཚན་ལ། མཁའ་འགོ་དབང་སྟུང་བརྒྱ་གཡོན་སྟེ་
བ་ཅན་ལ། ཞི་འགྲུབ་རྒྱུ་གཡོན་རི་མོ་བརྒྱའི་ཚུལ་ལ། རྟགས་དང་ལྡན་པའི་སྟེ་ས་བྱ་དེ་
དང་སྤང་ལ། ཅེས་ཕུང་གསལ་བར་བསྟན་པ་སྟུང་ཚོས་རྒྱལ་བཟུ་ལེས་སྟོབས་རྒྱལ་
ལམ། ཆེ་མཚོག་འདུས་པ་ཅུལ་ནི་རུ་བཞིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཡས་རུའི་སྟོང་།
སྟོན་ཚོས་རྒྱལ་རུས་ས་གཞོན་རུ་བཏབ་པ་གོམ་པ་རྒྱུད་དང་། འབལ་ཚུང་སྟུང་གི་
བར་མཚམས། རོང་བཞིའི་ནང་ཚན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་པད་འབྲུང་གིས་བར་སྟུག་
རོང་རུ་མིང་འདོགས་མཛད་པ། དེ་ཟད་པའི་མཐའ་ན་ཚུ་སྟུང་ཆེན་པོ་བསྟུ་སྟེ་གཡས་
རུ་གཙང་པོ་རྒྱ་ཞིང་འབབ་པའི་སྟེ་གས་བྱ་ལྟ་སྟུང་སྟུང་པ་གནས་བསྐྱོས་རྒྱལ་པོའི་
པོ་བྱང་རྗེ་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པའི་རང་བཞིན་ཡེ་ལེས་གྱི་གསང་རྫོང་དའི་གཟེམ་ཁང་བདེ་ལྡན་
ཞེས་པར་སྟན་མོང་སྟུགས་ཁྲིའི་པོ་རྒྱལ་རྒྱའི་དམར་སྟོགས་གྱི་ཆེས་བཅུར་རོ་
མཚར་བའི་ལྟས་མང་དང་བཅས་སྟུ་བལྟམས།

རིགས་བརྒྱུད་ནི་རྒྱ་ནག་ཉོང་ལུན་གྱི་རྒྱལ་ས་ནས་རིམ་གྱིས་འཇང་ཕུལ་དང་།
རབ་སྟོང་ཚར་སྐར་བརྒྱུད་སྐབས་རྒྱལ་པོ་བཞིར་གྲེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གིས་གཡས་
རུ་བྱང་གི་ས་བརྒྱུད་སྟེ། སྟོན་གྱི་ལས་སྐལ་སྟོན་སེའུ་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་
བརྒྱུད་ལས་རིམ་པར་མཚོག་གསུམ་རྒྱ་མར་བཀྱར་ཉེ་སྐྱ་ན་མ་མཚེས་པའི་སྟེ་ལུས་
བསྟེ་སྟུང་དང་རི་མོར་བྱེད་པའི་ཡོན་གྱི་བདག་པོ་ནས་མཁའ་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ཡབ་
དང་ཕུམ་ནི་སྟེ་བདག་ཆེན་པོ་སྟེ་ས་རྫོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟེ་ས་པོ་ཚོས་སྟོང་འཛོམ་

ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལ་རྗེ་ཕྱོལ་མཚོག་ཞབས་གྱིས་དབལ་བཟ་གིས་སྟོབས་རྒྱལ་དབང་པོའི་
སྤྲེང་མཚོན་གསོལ་ཞིང་། ལུག་མཐེབ་གཡོན་ལ་སྐྱུལ་གྱི་མགོ་བོ་འདྲ་བའི་སྟེ་བ་ཡི་
གོ་ཨས་མཚོན་པ། ལུག་མཐེབ་གཡལ་ལ་ཐོག་གི་རི་མོ། ལུམ་ལ་ལྟ་བུའི་རྟོ་བའི་
དོས་ལ་སྟེ་བ་རྒྱུམ་པོ། བརྒྱ་གཡོན་ནང་ལ་མིག་འདྲའི་སྟེ་བ། ཞབས་གཡོན་ལ་བརྒྱའི་
རི་མོ་སོགས་ལུང་བསྟན་དང་། དངོས་སུ་མ་སྟུན་པའི་མཚོན་རྟོགས་བརྒྱ་རྟོང་མངའ་
ཞིང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་དུས་ཞབས་པ་ལྡུག་འོད་སྤྲོ་མར་བསྟེན་ནས་དུས་
འཁོར་སྟོར་ཆེན་སོགས་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གནས་ཆེན་རི་བོ་བཟ་
བཟང་མཇལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བར་ཚོད་སེལ་ཞིང་བག་ཆགས་སའ། ལོ་ཆེན་རྒྱ་རྩ་བ་
མཇལ་ཞིང་མཚོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲེང་གསོལ། རང་གཉེར་ལས། གཉེར་
ཚོས་བརྒྱའི་གསུང་དང་མ་སྟེན་ནེ། བཅུ་བཞི་བ་ལ་ཆེ་ཡི་བར་ཆད་འབྱུང་ཅེ། དེ་དུས་
བར་གཅོད་བདུད་དབང་མ་གྱུར་ནེ། རང་གཉེར་ཟབ་མོའི་སྐལ་བ་དེས་བར་འབྲིན་ཅེ།
ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་བབས་ཏེ་སྤྲེང་ཚོས་སྟོར་འབྱུག་པའི་ཐོག་མ་རྗེ་
ཀུན་དགའ་ཕྱོལ་མཚོག་ཞབས་གྱིས་སྤྲོ་མ་གསང་འདུས་ཐོད་སྟེང་རྩལ་རྩ་བའི་
དབང་། ལྷུམ་པོ་བཞི་དབང་དང་གྲ་བའི་རྗེ་དམར་སོགས་ཚོས་བཀའ་སྐུལ་བས་
གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྤིད་སྟོང་གི་རྒྱལ་ཐབས་བདག་གིར་མཇོད། དེ་
སྐབས་སུ་མཚོན་གོང་སྟེང་དག་པོ་སྟོབས་གྱི་འཁོར་ལོས་བརྒྱུར་བ་འཇིགས་བྲལ་
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་ཀུང་གྲགས། ཞེ་དགོན་པ་བསོད་

ནམས་ཅེ་མོར་བདེ་མཚོག་དང་དྲུང་ཁྲོད་བདག་མོའི་སྐོར་སོགས་གསལ། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་བདུན་ཚོག་ལུབ་དགོན་དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེའི་
རང་གཟུགས་བྱམས་པ་ཚོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གྲགས་པའི་སྐྱ་མ་ལེགས་པར་
བརྟགས་མཐར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་སོན་ཏེ་ཉི་ཤིར་བཀྲམ། བྱང་གཉེར་ལས་
ལྷུང་བའི་དྲག་པོ་སྤྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་པས་སྤྲངས། འཇམ་དཔལ་སྤྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་ཀྱི་
སྐོར་སོགས་སྐྱ་ཆེ་སྟོན་མའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་ལས་བྱུབ་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་
གསལ། སྐར་ལྷུང་ཚོར་སྐྱབ་དངས་ནས་རྫོགས་ཆེན་དགོངས་པ་ཟང་ཐལ་སོགས་
ཚོས་ཚུལ་རི་སྟེད་གསན་པའི་ཆེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་
པའི་གསལ་སྤང་ལ། སྟོབ་དགོན་ཆེན་པོ་སྐྱ་གཟི་མདངས་ཅན། སྤྱག་གཡམ་དོ་རྗེ་
དང་བཅས་པའི་བོ་ཚོན་ལུས་སྟེང་དུ་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་ཀ་སྤལ་ཨ་མི་ཉམ་གང་བ་
སྤྱགས་ཀར་བཟུང་བ་ཞིག་ཞལ་གཟིགས། གཞན་ཡང་དག་པའི་གཟིགས་སྤང་མང་
པོ་ཤར།

ལྷུང་པར་ཡོངས་འཛིན་ཀུན་ཀྱི་གཙོ་བོ་མངའ་ངེས་འཛིན་ཆེན་པོ་ལེགས་
ལྷན་བདུད་འཛོམས་རྗེ་རྗེ་ཉི་ཤིར་བཀྲམ་སྤྲད་དབུས་སྤོགས་ཚུ་བོ་རིར་སྐྱབ་འབྲེན་དུ་
མངགས་པ་འཛིན་རྗེས་ཀྱང་མཁྱེན་ནས་ཡང་ཕེབས་པ་དང་འགྲིག་སྟེ་བྱང་ངས་
རིང་དུ་སྐྱབ་དངས་ཏེ་རི་སྤྲིད་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་མ་ཐིམ་ཀྱི་བར་མཉེས་པ་
གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟེན་པར་སྤྲ་འགྲུང་བཀའ་གཉེར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཚུལ་དུ་མ་ལེགས་པར་གསལ། མོ་བྱང་གི་ཉེ་འདབས་
གསང་འི་ཞེས་པར་གསང་སྤྱགས་ཐེག་མཚོག་སྤྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་

བཏེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས་ཤིང་སྤྱ་འགྲུར་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་འང་འཇུགས་
པར་མངོན།

གཞན་ཡང་ཡོངས་འཇིན་སླ་མ་རིག་འཇིན་རྗེའི་སྲས་བརྒྱ་ཚོས་རྒྱལ་བུ་བ་
དགོན་པ་ལྷགས་སྲས་སློབ་མོས་རྒྱལ་མཚན། རྩ་ཤུར་བ་སོ་སྟོན་ལེགས་ལྷན་དོ་རྗེ་
སོགས་རྗེང་ལུགས་དང་། ཚོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་འགྲི་ལུགས།
བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་སོགས་ས་ལུགས། རྗེ་བུང་དབང་ལུག་དོ་རྗེ་
སོགས་ཀར་ལུགས། གུན་མཁའའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་སོགས་འབྲུག་ལུགས་ཉེ་གསུང་
ལས། བཀའ་འཇིན་ཆེན་པོས་རྗེས་བཟུང་བཅུ་སྟག་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་དང་
རིས་སྤྱ་མ་བཅད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བཞི་བཅུ་བཀའ་བར་མདོ་རྒྱད་
སྤྱ་འགྲུར་ཕྱི་འགྲུར་སོ་སོའི་དབང་ལུང་མན་ངག་རི་སྟོད་པ་སྟེ་བཀའ་མའི་སྐོར་དང་།
གཉེར་ཚོས་འཇུངས་བཅུན་བཟུ་ཤིས་ཀྱི་གངས་ཉེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ངེས་གནས་སོ་
སོའི་བརྒྱད་པ་ཟམ་མ་ཚད་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་གསལ་གྲོ། །

ར་ལུང་སོགས་གང་བའི་རེག་བུའི་རྩལ་སྟན་འཇུལ་བའི་གནས་རྣམས་སྤྱ་
དགུན་རྩལ་གཉོར་མ་དང་ཆེ་རྗེས་མི་འཇུག་པར་བདུད་ཅིར་འཁོལ་བའི་རྒྱན་འཇོག་
པ་དང་། ལུགས་སློབ་ལངས་པའི་རྣམ་པས་འཇུར་དང་བཅས་པའི་དོ་བའི་མཚོན་ཆས་
འགའ་ཞིག་གི་མགོ་པོར་བསྟུན་ཀྱང་ཤ་ལྷགས་རུས་གསུམ་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ཁར།
ལུས་ཀྱི་ནད་རྗེང་དང་སེམས་ཀྱི་གོགས་བསལ་བ་མང་ཞིང་། གདོན་བགོགས་མ་
རུངས་པར་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་གཞིགས་བའམ་སྤྱང་མདུད་བཏགས་སམ་ལྷག་གིས་
རྒྱལ་བ་ཚམ་ཀྱིས་ཀྱང་ནད་གདོན་རང་གོལ་བུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁམས་ཀོང་སྟོ་བྲག་

དབྱུང་གཙང་སོགས་ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་རྫོང་བའི་རོས་ལ་བྱུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་གསལ་
དོད་མཛོན་སྤུལ་དུ་བཀོད་པ་སོགས་ངོ་མཚར་མང་ཡང་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཀྱིས་མི་
ལང་སྟེ་སྤྱི་བཟོད་པ་བའི་རོས་ལོར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་སྤྲུགས་རྒྱུ་རྗེས་ངན་དང་འཁོར་ལོ་ཆང་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་བསྐྱབས་སྤོང་
ཀྱི་བསམ་ངན་སྐྱོམ་མཁུན་རྣམས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ལྟ་བའི་རྒྱལ། སྐྱོམ་བའི་ཅུལ།
བརྟེན་སྐྱབ་ལས་སྤྱི་བཟོད་པས་ལས་ཆེན་པོ་གང་ལ་ཡང་ཐལ་ཚུད་པའི་
ཕྱིར་སྤྱང་དང་ཀྱི་རྗེས་ཞུགས་མི་དགེ་བཅུ་དང་མཚམས་མེད་ལྟ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱིར་དུ་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བཀའ་རྒྱུགས་དམ་ཚིག་གིས་མཁུན་པའི་རྫོང་རྗེ་ཆོས་
སྤོང་དྲག་པོའི་སྤྱིར་བཞེངས་པ་དག་བསྐྱུལ་བའི་ལས་ལ་ཞུགས་པས་དགའ་བྱོགས་སྤྱི་
བཟོད་དམར་ཡང་ཡང་རྒྱགས། དབྱུང་དུས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་བབས། སོག་
ཆགས་ཀྱི་རིགས་དུ་མའི་ཆོ་འབྲུལ་སོགས་ལྷས་ངན་མང་པོས་སྤྱི་བཟོད་ཀྱི་དགའ་བོ་
པལ་ཆེར་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཀྱི་ལྷན་མོར་བཏང་། འབྲུག་ལོ་དཔོན་སྐོབ་ཁ་ཤས་ཀྱི་
གོང་སྤྲུགས་པ་དུས་ཆས་རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་སྤྱི་བཟོད་པའི་
སྤྱིར་ནས་གཏེར་ཁ་སྤྱི་ལ་གཅེས་པའི་ཞལ་བྱང་དང་། སྤོང་གོལ་བསྐྱོད་གའི་བ་མ་
ཏོག་ལྷང་བསྐྱོད་བཞེན་དུ་ཐོན། དེ་གཏེར་ཁའི་སྐོར་འབྲེད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཕྱིན་ནས་གཏེར་སྐོར་ཆེན་པོར་མཚན་ཐོགས།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་གསང་སྤྲུགས་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། དུས་སྐབས་ཀྱིས་མ་
བདེ་བར་དཔོན་སྐོབ་འོས་རིགས་དང་བཅས་པས་རོང་ལ་ཐེབས། གཙང་རོང་གི་
ནང་ཚན་རོང་རྒྱུང་གདགས་ཀྱི་བྲག་ངོས་ལ་མཐིང་སྤོན་གཡུ་འདྲ་བའི་མཚན་རྒྱགས་

ཅན་བྲག་ལྷང་ལྷང་མ་དང་ཉེ་བར་སེབས་མཚམས། སྤྱགས་ཉམས་ལུར་ནས་ཚམ་
ཚོམ་མེད་པར་སྡོན་ལ་ཐལ་ལེར་ཐེགས་ནས་བྲག་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལྷར་འངམ་པ་ཐོག་
ཚད་གཉིས་ཅམ་ལ་འདྲེགས་ནས་ཡར་ཅམ་སེབས་བསྐྱེད། སྤྱག་གཡོག་རྣམས་སྐྱ་
ཐབ་ལྷ་བྱ་བྱུང་དོགས་ཏུ་ལས་སྐྱད་རན་བཏོན་པ་གསལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཅུང་ཟད་
སྤྱགས་ཉམས་སད་ནས་གཟིགས་པས། སྡོ་ལུང་མོདི་རྩ་བ་སྤྱིམ་པ་གང་ཅམ་ཞིག་ལ་
ཞབས་མཐེབ་གཡོན་པ་བརྟེན་ནས་གཡང་བ་ཚོད་ཚོད་འདུག

སྡོ་བ་དཔོན་བརྒྱས་རྒྱུན་གསུང་བའི་སྐབས་ནི་ཤེས་བྱ་འདི་ལ་མི་སྲིད། ང་
འདིག་ཉེན་ཚོས་བརྒྱད་ལངས་ནས་འདིར་འོངས་པ་ནི་མིན་ཞིང་ཅི་འོང་ཤོག་སྐྱམ་
དགོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱགས་ཉམས་སྤྲོད་ལུགས་ཅན་ལུར་ནས་ཡར་ལིངས་
བཏང་བས་བྲག་སྤྲེང་བུ་སེབས། དེ་ན་སྡོན་སྡོ་བ་དཔོན་ཚེན་པོས་བདུད་རིགས་དམ་
ལ་བཏགས་གནས་མཚམས་སྤྱག་དགེ་བའི་གཏེར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་སྤྱག་
མདོ་ན་ཚེར་ལུང་ཚེན་པོ་སྐྱེས་པས་སྤྱག་པའི་སྡོ་མི་མདོན་པར་བྱས་པ་དེར་སེབས།
མི་ཐོག་མང་པོའི་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འགྲུལ་ཚད་བའི་སྐབས་གྱིས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་
གསལ་ཡང་། ཞམ་འིང་པ་ཚོས་ལྷག་ལམ་བསྐྱོར་ནས་སྐྱ་གཞོགས་སུ་སོན། ཚོགས་
གྱི་ལོ་བྱུང་བསགས་ཉེ་གྱིན་རྒྱབས་མཛད་མཚམས། འདོམ་གང་བྱ་བཞི་ཅམ་གྱི་
བྲག་སྡོ་བྱེ་བའི་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་ཉེ་སྐབས་ཐོས་ཤིག་གསུངས། བྲག་སྤྱག་མཚུ་བ་
གཡོན་པས་བརྟེན་རྗེས། ཁོང་རྣམས་ཡ་ཚད་ཐོས་ཟིན་པ་ཅམ་ལ་བཏང་བས་ལུར་སྐྱ་
དང་འཁངས་སྐྱས་ལུང་པ་ཁེངས་པ་ཅམ་དང་བཅས་ཐོག་པོར་སྐྱུང་བས་ཐོག་ནང་
ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱུང་ཏོ། །

དེ་ནས་གྲུ་ཕྱི་མཚོ་སྤྱི་མཚོ་རྒྱ་གསུམ་རིགས་འདུས་ཀྱི་ཚེ་དབང་སོགས་
དང་། ཀམ་གྲུ་ཕྱི་མཚོ་སྤྱི་མཚོ་སྤྱི་མཚོ་ལོང་། བར་ཞིག་ཏུ་ཉིང་ཕྱི་ཚོད་པ་ཟམ་
ལྷག་ནས་གྲུ་ཕྱི་དམ་རྒྱས་འཇུང་མཚན་གྱི་གཏེར་བཞེས། གཞན་ཡང་ཉང་གཞུང་ན་
ལོང་གཏེར་བཞེས་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་སྤེ་རིགས་ཀྱི་སྤྱབས་མ་བདེ། ཅིས་གནས་གསར་
སྤྱོད་ན་དེང་སང་སེར་དྲག་འབབ་ཀྱི་ཨེ་འདུག་ཅེས་ཡུལ་མི་བྱུང་བ་ཚོར་རྗེ་མལ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཚན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སེར་དྲག་གི་འོད་པས་གད་པ་ཆད་པའི་
འོག་ནས་གསེར་གཡུ་སོགས་ལོང་སང་པོ་ཐོན་པ་རྙེད་མཁན་འགའ་བྱུང་བེད། དེ་
ནས་སྤོ་བྲག་ལ་བྱོན།

ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་འཇུངས་ཡུལ་འཛོད་དུ་ཆེད་གཏེར་པའི་ཡང་ལམ་ཚོས་
དབང་གི་གཞུང་དཔོན་གྱིས་སྤྱི་བྱིས་ཏེ་བྱོན་པའི་གཡོན་སྤོགས་ན་བྲག་གི་རོས་ལ་
མཚུ་བ་མོ་བཅུ་གས་ནས་སྤྱག་པ་པ་གི་ན་མཚོད་རྟེན་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཟེད།
དེ་རྒྱབ་མངའ་བདག་གི་འཇུངས་ཡུལ་གྱི་གོང་ཚམ་དེར་གཟེམ་པའི་ཐོ་རངས་མཁའ་
འགྲོ་མས་ལུང་བསྟན་པ་བཞེས་མ་རྒྱུད་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་སྤོར་གྱི་གཏེར་ཁ་ལེགས་
པར་ཐོན། རྗེ་འབྲི་གྲུང་པས། ཁོ་པོ་ཅག་གི་སྤྱི་མཚོ་རབས་རི་འབྲུ་ཡིན་བདག་པོའི་དྲུང་
གིས་བརྟག་པ་དང་ལུང་བསྟན་མཚོད་གསུང་བ་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། བརྟག་པ་བྱེད་མི་
དགོས། དཔེ་མཚོད་མ་གཟི་ཁོོད་ན་ཉིད་རང་གི་འཇུངས་རབས་ལིན་ཏུ་གསལ་བའི་
པོ་ཏི་གཅིག་འདུག དེའི་དཀྱིལ་སྤྱད་ཚམ་ན་ཡོད་པས་གཟེགས་པ་ཞུ་གསུང་། དེ་
འབྲུལ་སྤྱག་མཚོད་པས་བཅའ་ཀྱང་དཔེ་ཆ་མང་བས་གང་ཡིན་ཏེ་མ་གོ། །སྤྱིར་སྤྱི་མ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕེབས་ནས། སྤྱོད་པ་སྤྱི་མ་རྙེད་པ་ལྷན་རིང་ཞལ་མ་སྤྱི་བའི་སྤྱབས་

གྱིས་སྒྲེགས་ཐག་གྲང་ཅུང་རུལ་ཉམས་ཡོད་པ་ལ། འོག་བྱ་ཡང་དུམ་ཙམ་འབྲུང་བ་
གཅིག་ལ་ཕྱག་མཚུ་བ་གཏད་ནས་འདི་ན་ཡོད་གསུང་། ཞལ་སྤེ་མ་ཐག་ཆིག་
མཚམས་གྲང་བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་རྟེན། བོ་ཉི་དེ་ཡང་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པའི་
གཏེར་ཚོས་བཀའ་འདུས་རྒྱ་མཚོ། སངས་རྒྱུས་གླིང་པའི་དགོངས་འདུས། མངའ་
རིས་པཎ་ཆེན་གྱི་རིག་འཛིན་ཡོངས་འདུས་གསུམ་ལ་འདུས་པ་སྤྱི་བར་གསུམ་
གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་ནང་ཚན་དང་པོ་དེའི་པོ་ཏྲ་འབྲུང་ཡིན་འདུག་ཅིང་།

དེས་ན་ལུང་བསྟན་གྱི་ཆིག་དོན་ནི། གཏེར་རྫོན་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་རང་གི་རྫོན་གྱི་
སྐྱེས་རབས་དང་། ཕྱི་དུས་གྱི་སྐྱེས་རབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་གྱི་
རྫོན་སྐྱེས་རབས་ཐང་ཁ་ཡང་གྲིས་ཞེས་གྲེང་ངོ་། །ཡང་གཏོར་སྐྱེས་བའི་རྗེས་སུ་
འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན། མགོ་ལུས་མིག་གིས་ཁེངས་པ་མང་པོ་རུབ་རུབ་
འགྲོ་གི་འདུག་གཙང་སྤྱི་བྱེད་དགོས་ཟེར་བས་ཕྱིན་ཆད་གཏོར་བའཕམས་པས་གཏོར་
མ་སྐྱེལ་བར་འགྲོ་བུས་ཚད་བྱུང་བེད།

དེ་ནས་ཀོང་པོ་རྒྱ་ལར་གཟིམ་སྟོག་ནང་དུ་འོག་སེར་འབེབས་པར་མཛད།
དབང་བསྐྱར་སོགས་ཚོས་དེའི་རྫོང་དུ་རྒྱུས་པར་གཞན་དུས་ཆར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་
བབས་གྲང་སྤེ་ལོགས་སུ་བཀམ་པའི་སྐབ་ཉེན་གྱི་ཐང་སྐྱེལ་ཅུང་ཟད་རྫོན་པ་ཙམ་
ཡང་མེད་པའི་ཚོ་འབྲུལ་བསྟན། ཐ་དོང་ནས་གཏེར་བཞེས་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་འདུག་
གྲང་། ངན་གཏད་སྐས་དོགས་གྱི་སྐྱོན་འཛིན་པ་ཅེ་ལ་སྐང་ནས་བཏང་ཡོད་པ་ཚོས་
གཏེར་ཁའི་སྤོགས་སུ་འབྱོན་དུ་ཡེ་མ་བཅུག་པའི་གཏེར་བདག་དེའི་འཚུ་བ་ཆ་དང་།
སྤར་ནས་ལུང་བསྟན་གྱིས་ཟིན་པའི་འཚུ་བ་འགྲུང་གཉིས་འདོམ་པའི་གནས་གྱིས།

དེ་པན་ཚུན་ལུག་པའི་སྣེ་འགྲིག་པས་གཙང་པོ་རྒྱལ་ས་འགགས་ནས་མཚོ་ལྷ་བྱུང་
འབྲིལ་བ་ཟེ་མཐོ་ཟེ་མཐོར་འཕགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ནགས་ཚལ་དང་བཅས་པའི་དེ་
བགས་པ་ལྷུས་ཤིང་ལུག་པ་དང་། ཁང་བྱིམ་སོགས་ཞིག་པའི་ལུང་སྐྱ་དང་ཆེས་སྐྱས་
ལུང་པ་ཁོ་ལ། གཞིས་བྱེས་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་སློ་འཚབས་ཏེ་གང་དྲག་གི་རམ་ཅི་དྲག་
གིས་བཏེག་དཔོན་སློབ་རྣམ་པས་ཀྱང་ནགས་ཚལ་བཅད་ཅིང་བྱེན་ལམ་གསར་
བཙོས་ལ་བློས་པའི་རྗེས་ལ་རྒྱས་ཀྱང་བདས། འབྲོས་འདེད་དེ་འདྲའི་བར་ཞིག་ལ་པ་
བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ལ་ལུག་གཡོན་པ་ཅུང་ཟད་བཏེན་པས་ལུག་རྗེས་ཤིག་ཏུ་
གསལ་ཞིང་དོད་པ་བསྐྱབ།

དེ་ནས་རིམ་བར་ལུལ་གྲོང་པལ་ཆེར་རྒྱུར་བྱ་བ་ནས། ད་སྤེལ་ཞག་གསུམ་ཚམ་ན་
ཅེ་སྤྱ་སྐང་ཡང་ཆབ་ལྷགས་མཛད་པ་འདྲ། ལྷགས་པ་འདི་བས་གཏད་བཅུག་པར་
འདུག་ཟེར་གོང་སྤྱད་པ་རྣམས་གྲོས་ངན་གྲེང་སྐབས། བདེན་སྟོབས་བཟོད་པ་དང་
སྤྱན་ཅིག་གཏོར་ཟོར་འབངས་པའི་མོད་ལ། གཙང་པོའི་འགྲོ་ལམ་བྱེ་ནས་རྗེང་བཏང་
བ་ལྟར་ཞོམ་ནས་ལྷར་བྱུང་བུ་རྒྱུད་ཉེན་ལས་གྲོལ། གདུལ་བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས།
ཁམས་ཀ་ཐོག་ཞབས་བྱུང་དཔལ་གཙོར་གྱུར་གྱི་སྐྱ་འགོ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅེ་གངས།
སྐྱ་བུ་མང་པོ་དང་བཅས་པ། དགོ་འདུན་བརྒྱ་པོ་བཙོ་སྐྱོར་ལ་ཚོས་བཀའ་ཆེ་སྤན་
འགྲོ་གང་ཆེ་མཛད་པ་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ལ་ཚོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱོད།

སྐྱ་ཆེ་སྐྱུང་བས་བསྟན་བཙོས་ཏེ་ཅང་མང་བ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཐར་སྐྱབ་ཐབས་
འབྲུལ་སེལ་ལུག་ལེན་སོགས་དང་གསོ་དབྱུད་བདུད་ཅི་བུམ་པའི་སྐྱོར་བཅས་པོ་ཏེ་

གཉིས་ལ་ལོངས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས། ལྷ་བཙུ་ཅ་བཞི་ཚེ་ཡི་འཕྲང་ལ་སྦྲིམས་མཁོ་
ཞེས་གསུངས་པས་ཚེ་འཕྲང་དེ་ལ་གཟབ་ཆ་ཐུབ་ན། ཚེ་ཡི་ཚད་ཀྱང་དགུ་བཙུ་ཅ་
བཞི་འཚོ་ཞེས་སྦྲུ་ཚེ་རིང་པོར་ལོང་རྒྱ་ལ། ཟབ་གཏེར་གསར་བཞེས་ཚེ་འང་རི་
བཞིན་དུ་གསང་མ་བདེ་བ་དང་། ལྷ་རྩོགས་ཐུགས་གསུམ་ལོངས་རྩོགས་ཚང་བ།
ཐག་ལ་འབྲེད་ཀྱི་གཏེར་ཡང་བཞེས་མ་ཐུབ་ཅིང་། ཞིང་ཁམས་གཞན་གྱི་གདུལ་བུ་
ཚེ་བར་དགོངས་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ས། དགུང་ལོ་ལྷ་བཙུ་ཅ་
གསུམ་དུ་ཕེབས་པ་དག་གེད་ཚུ་ལོ་སྟག་ལོའི་དབྱིད་ལྷ་འབྲེལ་པོ་སྐར་མ་ནག་པས་ཉ་
བའི་ཉེར་གཅིག་གི་སྟོན་འཁོར་ལ་བུམས་སྒྲིང་མཚོད་རྟེན་ཚེན་ལོའི་མདུན་དུ་ཕེབས་
མཚམས། ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་གུ་དོག་རྒྱང་དོགས། ཞབས་དུང་ལྷ་མ་རིན་པོ་
ཚེ་དཔོན་སྟོབ་ཁ་ཡང་ཐབས་ཀྱིས་སྟོན་ལ་རྩོད་བྱ་མཛད་རྗེས། བཟ་གྱི་སྐྱ་དག་པོ་
དང་བཅས་གཟུགས་སྦྲེལ་སྤང་བ་བཟུས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་མོ། །

༤ ་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྦྲེ་སྦྲུལ་འཕགས་ཚེན་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚན།

དུག་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྦྲེ་སྦྲུལ་འཕགས་ཚེན་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་ནི། (༡༠༥
ཉ་ལ། ༡༦༥ འ་ལ) བཟང་པོ་གཟགས་པའི་རྒྱང་གི་གཏེར་མ་ཞལ་ཚེམས་ཐུགས་ཐིག་
ལས། རྒྱ་ནག་པོའི་ཡུལ་དུ་ཚེ་ལོ་དུག་ལྷ་ཁ་རལ་གྱི་དུས་སྟུ། ལྷ་སྐས་སུ་ཁྱི་བཙན་པོ་
ཁྱོད་སུ་ཐུང་ནག་པོ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེ་ཚེན་ཞེས་པར་སྦྲེས་ནས་དམ་པའི་ཚོས་
དང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱའི་སྦྲེ་ལུང་ཚེན་པོ་ནས། ལྷ་ནའི་སྦྲུལ་པས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ས་འདྲིན་ཞེས་

སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དེས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་ཐོག་མར་བོད་ཁི་སྐོར་བཅུ་གསུམ།
བར་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ། ཐ་མ་ལ་རྒྱའི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་བཅད་པ་དང་། སངས་
རྒྱལ་གྱི་འཕེལ་གདུང་གིས་ཐོག་དྲངས་པའི་བཟང་བོ་གི་དངོས་པོ་སྟེ་འབྲུལ་ཆེན་
གསུམ་བྱས་པའི་ཐ་མ་ལ། གོས་ཡུག་ནག་པོ་བདུན། དེའི་རྗེས་སུ་དཀར་པོ་གཅིག་
ལྷུལ་བས་འཕགས་པའི་ཞལ་ནས་དེད་རང་གཉིས་སྟེ་བ་བདུན་གྱི་རིང་ཕྱོགས་འདྲིར་
མ་སྟེ། དེ་ནས་ཁྲོད་རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་མིང་ཅན་དང་། དེད་རྒྱལ་སྟེ་བྱས་པའི་མིང་
ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་མཇལ་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་
རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་གྱི་ཡ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚོ་ལྷའི་མཚན་དང་། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ནི་གསེར་གྱི་མཚན་ཅན་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་
ཡིན་པར་ལུང་ཁྲུངས་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་།

རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལར་འཕགས་པ་ལས་རྒྱ་མི་རྒྱུང་ཅམ་ཡིན་གནང་ཚུལ་ལས་
གསལ་བར་མི་སྤང་ཡང་འཕགས་པ་ར་རང་ཡིན། དེ་ལས་རྒྱ་མི་རྒྱུང་བ་ཡོད་ཚུལ་
གནང་བ་སྤིང་སྤང་ཞབས་བྱུང་གིས་སྤིང་སྟོད་དཀོན་ཅོག་དཔལ་འབྱོར་ལ་དེ་འབྲུལ་
གསུངས་པ་ཁོང་གི་རིག་འཛིན་སྤུལ་པའི་སྐུ་བརྒྱ་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་ཞུས་པའི་
ཡིན་འདུག་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་འཕགས་པ་ནི། འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་
རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་སྟོབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐུ་སྟེ་རབ་
བྱུང་བཞེ་པའི་ཤིང་ལུག་ལ་གཡས་རུ་རམ་རིང་ལྷ་ཁྲུང་དུ་བལྟམས། འཕྲུངས་ལྷས་
ཡ་མཚན་པ་འཕགས་པ་རྣམས་རྗེ་ལྷ་བ་བཞེན་དང་། དགྲུང་པོ་གསུམ་པར་སྐྱབ་
ཐབས་མཚོ་སྟེ་ས་ཤུགས་ནས་གསུངས་པས་ཡ་མཚན་པ་བྱུང་བས་མཚན་ཡང་

འཕགས་པ་ཞེས་གསོལ། སྐྱེན་པ་ཡང་སྲོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱམ་པའི་མཛད་པ་དུ་མ་
བསྟན། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ནས་བདུན་གྱི་བར་ལ་ས་སྐྱུ་བརྗེས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་གྱི་སྒོ་མང་དུ་གསན་ཅིང་ཐུགས་སུ་རྒྱད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་
ཚོས་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྐོར་ཉེ་དབུས་གཙང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁི་ཐག་དུ་མ་
དང་། ཚོས་སྐྱུ་བའི་སྲོན་པ་གདུགས་འདྲིན་པའང་སྣང་ཚང་བར་འདུས་པ་རྣམས་ལ་
བརྟམ་གཉིས་དང་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པ་སོགས་ཚོས་མང་དུ་གསུངས། འདུས་
པ་རྣམས་ཀྱང་འཆད་ཉན་འབེལ་གཏམ་ཁོ་ནས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་གྱུར། དེ་དག་
ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞབས་ཉོག་གྱུ་ལོ་མ་པ་གནང་།

དེ་ཡང་ས་སྐྱུ་བརྗེས་སྐྱེན་པས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐུབ་པར་བརྟེན། ཉོར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་གོ་ཉན་གྱིས་གདན་བླངས་ཉེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྐྱུ་མཛད་དང་
བཅས་པ་འདར་སྲོགས་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱོན། དབུས་སུ་ས་བཤ་གྱིས་མཁན་པོ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལུལ་ལུ་བས་སྒོལ་དཔོན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱོར་མོ་
ལུང་པ་ལ་དེའི་བསྐྱབ་ཆ་རྣམས་ལུས་ཉེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་དང་། མདོ་སྐད་དང་།
བྱང་ལོས་གྱི་སའི་ཆར་བྱོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་འཁོར་འབའ་ཞིག་བསྐོར།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བདུན་བཞེས་སྐབས། ས་བཤ་གྱིས་ཚོས་དུང་དང་ལྷུང་བཟེད་སོགས་
གནང་སྟེ། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གྱིས་ཕིག་སྲོན་གྱི་དམ་བཅས་པ་བྱན་
པར་གྱིས་ཕིག་གསུངས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཏད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ས་བཤ་སུ་
དན་ལས་འདས། རིན་གྱིན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལྷ་པ། ཁོར་ལུག་རྒྱ་མཚོའི་བར་གྱི་སའི་

བདག་པོ། མི་དབང་གོ་ལེ་(སེ་ཆེན་གན་དུ་འང་གྲགས།)ལའི་པོ་བྲང་དུ་ཕྱོན། རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་སྲས་དང་བཅུན་མོ་སྒོན་འབངས་དང་བཅས་པས་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ལ་
གཏུགས་ཤིང། ཉི་ཤིང་བཀུར་དཔལ་གྱི་དོན་ལྡན་དབང་བཀའ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱིས་ཆོམ་པར་མཛད། ཉོར་ཡིག་གསར་བཅུམས། ལོ་ལོ་ལ་མཚོག་ཏུ་དད་དེ་བོད་
ཁྱི་སྒོར་བཅུ་གསུམ་ལྷལ་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། རི་བོ་ཅེ་སྤར་སྤོངས་རྒྱ་བར་
ལེབས། འཇམ་པའི་དབྲངས་དང་གནས་ལ་བསྟོད་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང། དགྲུང་ལོ་ཉིང་
གཅིག་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས། སྤར་ཡང་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་ཕྱོན།

ཟེན་ཤིང་གི་སྟོན་པ་ལིང་དུ་སྤྲངས་པས་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཐར་སོན་
བ་བཅུ་བདུན་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་པམ་པར་མཛད། དེ་དག་གིས་གྲང་ལྷ་བ་
ངན་བ་སྤངས་ཏེ། སྤྱི་བོ་བསམ་ལས་འདས་པ་ལུབ་པའི་བསྟན་པར་བཅུག་བ་སོགས་
ཤར་སྤོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་ནས། རིམ་གྱིས་དགྲུང་ལོ་སོ་
གཅིག་ལ་བོད་ལུལ་གྱི་དོན་ལྡན་དཔལ་ལྷན་ས་རྒྱར་ལེབས། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་
སྟོད་རྣམ་མང་ཐོས་སྲས་ལ་འགྲན་ལུས་ཤིང། སྤྱི་གསུང་ལུགས་ཉེན་གསར་བཞེངས་
དང། མཚོད་འབྲལ་སྤྱི་བཀོད་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གནང། ཁ་ཆེའི་
པ་ཆེན་གྱི་ཉ་ལྷ་ག་ཉ་ལྷ་ལ་ཀ་ལྷ་བ་སོགས་སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་གསན་སྟོང་
མཛད། ཆོས་གྲང་མང་དུ་ལུས། སྤོ་བོ་ལོ་རྒྱ་བ་ལ། འཇམ་དཔལ། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།
སྟོལ་མ། མི་གཡོ་བ། ལུག་དོར། ལྷ་མ་འཇོམས་ཉེ་ལོ་རྒྱ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཏུ་གྲགས་པའི་
སྟོར་གྱི་དབང་ལུང་ལུག་འབྲིད་དང་བཅས་པ་དང། གཞན་ཡང་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་
གསན། མཆོམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་ཉི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་དང། སྟོབ་

དཔོན་གཉན་འོད་སྤང་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇུངས་དཔལ་བྱག་པོ་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་
བདུན། ཚོས་སྐོར་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།

གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་ཏན་དཔལ། སློབ་དཔོན་ཚོགས་
མཚོག་པ། ཞང་ཞུང་པ་དོ་རྗེ་འོད་ཟེལ། སྐྱོབ་པ་དཔལ། དཔལ་རྒྱ་ལོ་པ། བཤེས་
གཉེན་ཉི་མ་དཔལ། ཞང་མངོན་པ་བ་དོ་རྗེ་རིན་ཆེན། འབྲུམ་པ་འོད་ཟེལ་ཤེས་རབ།
འདུལ་འཛིན་ཤུག་བྱང་རྩུབ། སྤོམ་བཅོན་སེལ་ཤེས་གཞོན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
འབྲས་ཁུང་པ། སྤོམ་བཅོན་མངོན་པ་བ། རྩོད་འཛིན་ཚོས་མགོན་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་
བཙུན་པ། སངས་རྒྱལ་འབྲུམ་པ། མཚེམས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་དབང། རྗེས་གནང། འཇུངས་སོགས་དང། གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོངས་ན་འཇུངས་རོ་
ཅོག་གི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེ་བའི་ལུང་རྣམས་གསལ་ཏེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གྱུར།

དེ་ནས་སྤང་ཡང་ཤར་སྤོགས་རྒྱལ་པོའི་གདན་འདྲེན་གྱི་པོ་ཉ་འབྱོར་པ་ལྷར།
བསྐོད་པར་དཀའ་བའི་རྩལ་པོ་དུ་མ་སོགས་ལས་བཀྟམ་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་
པོར་ཐེབས། སྤང་པོ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་བས་སྤྲུས་པའི་ཁྱི་དང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་བ་
བཅེགས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་གདུགས། རྒྱལ་མཚན། འཕན། བ་དན། རོལ་མོའི་
ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུ་བ་དང།
མཚོད་པའི་ཁྱད་པར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངོན་ཅིང་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་གདན་བྲངས།
ཟབ་རྒྱས་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་དཔག་མེད་ལྷས། རྒྱ་བན་གོས་ནག་ཅན་
རྣམས་ལའང་རྣམ་དག་གི་སྤོམ་པ་འབོགས་སུ་བཙུགས་སྤོང་ཐམས་ཅད་མཚོད་ཉེན་

དང། གཙུག་ལག་ཁང་དང། ཏུང་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པས་བྱུང་ཏེ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་མཛད། སྤྲུང་ཡང་སའི་བདག་
པོའི་སྤྲུང་རྒྱལ་བྱ་ལ་ཨོ་ལོ་ཆེ་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་ལྟན་དང་བཅས་པས་
ཞལ་རིང་བ་བྱས་ཏེ་རིམ་གྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཕེབས། དཔུས་གཙང་གི་ཆེ་
དགུ་མཐའ་དག་ནས་ཚོས་ལྷོ་བ་དང་མཚོད་འབྲུལ་བསྟེན་བཀུར་ལྷོ་བར་ཡོང། དམ་
པའི་ཚོས་གྱིས་ཚིམ་པར་མཛད། ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པའི་ཆར་ཆེན་པོ་པལ།

མེ་མོ་སྤྲང་གི་ལོ་གོང་མ་གོ་པེ་ལའི་སྤྲུང་གི་ཐུ་བོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རིམ་
གྱིན་གྱིས་ཡོན་བདག་བྱས། དཔུས་གཙང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགེ་འདུན་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་གདན་བྲངས། ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དཔལ་
ཏུ་མེད་པ་བསྐོར། དགེ་འདུན་མི་སྤྲུང་བདུན་ལ་གསེར་འབྲེད་དང། ཞབས་ཉོག་སྤྱན་
སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱབས། གན་ཤོག་སྤྱོན་པོ་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་བཀའ་འགྲུར།
སེང་ལྷེད་གི་སྤྲེགས་ཤིང། ལོས་ཆེན་གྱི་ན་བཟའ་བཟའ་པོ་དང་བཅས་པ་བཞེདས།
རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། བཀའ་ཤིས་གྱི་
ལྷེད་བ། རོར་བུའི་ལྷེད་བ། སྤྲིང་ཡིག་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ། བསྟོད་དཔུངས་རྒྱ་
མཚོ། བཀའ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་དང། གསང་འདུས། ཏུས་འཁོར། འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པ།
ཀྱེ་རོར་སོགས་རྒྱུད་སྤེ་མང་པོའི་དཀྱིལ་ཚོགས་སྤྱོད་ཐབས། འགྲེལ་པ། ལྷག་ལེན་མན་
དག་སོགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རི་སྟེད་ཚོམ་པ་གནད།

སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་པ་ལ་རྟེན་ཏེ་ལ་སྤྲུང་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་
གསུངས་ཏེ་དམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་ཞིང། དས་ཀྱང་བསྟན་པའི་

བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མན་བ་ཅི་རྒྱས་སྲུ་བ་གྱིས་བསམ། དེ་ཉི་མོར་གྱིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པས་གོ་བར་གྱིས་ཤིག་གསུངས། འབྲུག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅུ་པའི་
ཆེས་གསུམ་གྱི་མཚན་མོ་དཔལ་གྱི་རི་ལ་སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་དབུ་མ་རིག་
ཚོགས་ལྷན་པ་དང་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་
སོགས་སྐྱེན་ལྷན་གསལ་བར་བྱུང། དེ་རྗེས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱོད་ཆ་ལ། མཚོན་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞགས། རྫོང་བྱིལ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱམས་
ནས་སྲུང་བ་ལས་འདའ་བ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

༥ ། བརྗོད་བརྒྱ་བརྗོད།

བདུན་པ། (༡༠༥ བ་༥། ༡༥༦ འ་༥) བལ་ཡུལ་དུ་བརྗོད་བརྒྱ་བརྗོད་ཀྱི། མེགས་
བམ་རེན་པོ་ཆེ་དཀོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལས། སྐྱུལ་པ་གཅིག་ནི་བལ་
པོའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་ཅི་མེད་རྒྱ་མའི་སྐྱུལ་བར་བསྟན་བ་དང་། བཞུ་ཆེན་དགོ་
འདུན་གྲུབ་རང་གི་སྐྱ་གོང་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་གྱིས་གསོས་པ། ཐམས་ཅད་མཚུན་
བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་དམ་འོད་གསལ་དུ་རྗེ་གོང་མས་བལ་ཡུལ་བརྗོད་
བརྒྱ་བརྗོད་ཀྱི་དུས་གསུང་རབ་བ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐུབ་པ་སོགས་ལུང་བསྟན་བ་ལྟར་
རྒྱ་བལ་གྱི་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྐྱ་ཚོད་བཟོ་གསོ་ནང་དོན་སོགས་ལ་མཁས་
པའི་མཐར་མོན་པ་སྐྱ་ཆེ་རིང་པོ་ཞིག་ཡུང་ཚོད་ལས་རྣམ་ཐར་སོགས་ཁོ་བོས་སྤར་
མན་མ་མཚོང་ངོ། །

༤ ་། ཁ་ཆེ་དགོན་པ་པ།

བརྒྱད་པ། (༡༠༥ ཉ་ཉ། ༡༥༥ འ་༤) ཁ་ཆེ་དགོན་པ་པ་ལོ། ལུབ་ཕྱོགས་ཀ་སྒྲི་
རའི་ལུལ་དུ་བརྟམས། པཎ་ཆེན་འགོ་བཟང་སྙིང་པོ་སོགས་ཡོངས་འདྲིན་དུ་བསྟེན་
ཉེ་མདོ་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་གསལ་ཅིང་གྲུབ་པ་བརྟེས། ཟངས་མཁར་པོ་རྩ་བར་
རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གནང་སྟེ་འདི་བསྐྱབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་
རྣམས་ཞིག་གསོ་གྱིས་ཤིག་གནང་བ་ཅམ་ལས་རྣམ་ཐར་སོགས་ཁོ་བོས་སྤར་པན་
མཚོང་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ནའང་ལྷ་མ་དེ་བབས་ནས་གྲུབ་བཅུན་ཞིག་བྱུང་ངམ་སྟམ་ལོ། །

༥ ་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ།

དགུ་པ། (༡༠༥ ཉ་པ། ༡༥༥ འ་༥) དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་སྙིང་
པོ་འང་(སྤྱི་ལོ་འཕགས་པའི་ལྗོན་ཡང་གྲེ་ཆོན་དབང་གིས་འདི་འབད།) སྐྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་སྐྱལ་བར་གྲགས་ཆེ་ཞིང་སྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་སྐྱལ་བ་བཞིར་གྱེས་
བ་སོགས་མཚན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁའོན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ས་ཆེན་གྱི་རྣམ་
སྐྱལ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བ་སྐྱལ་སྐྱེ་འཕྲང་ཁ་བས་མཚན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་བསྐྱིགས་
ཤིང་། གནམ་ལྷགས་དོན་དང་མགོན་པོ་ཤིང་དུང་མའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཉེན་དེ་རྣམས་ས་
ཆེན་བཞེས་པོ་དེས་གཉེར་དུ་སྤྲས་པར་འདུག་གསུང་སྟོན་གནས་རྗེས་ཤིན་གྱིས་
བཞེས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་ཕེབས་པའི་དུས་རྒྱ་གོ་བྱུང་དུ་དོལ་ལུང་སོགས་ངོ་
མཚར་བའི་རྟགས་དུ་མ་བྱུང་བས་ཀུན་གྱིས་རྗེ་བཅུན་བཅེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་རྣམ་སྐྱལ་

ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་འཇམ་དབྲངས་འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་རིམ་བར་བརྒྱད་པ་བཤེས་
གཉེན་དགོན་ཅོག་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་གཙང་སྟོན་གྲོམ་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་དུ་རབ་བྱུང་
གཉིས་པ་རྩ་སྟེལ་གྱི་ལོར་འབྲུངས། རྒྱུང་དུ་ནས་ཡིག་ཅིས་དང་བརྟག་པ་བརྒྱད་
སོགས་ལ་སློབ་བྱང་བར་བྱུང།

ཡབ་བཤེས་གཉེན་དགོན་རྒྱལ་བ་དང་། བ་རི་ལོ་རྩུ་བ་རིག་ཆེན་གྲགས་པ།
དར་མ་སྟོང་པོ། དགེ་བཤེས་ལྷུང་། དགེ་བཤེས་ལེ་སྟང་ཅེད། བཤེས་གཉེན་སྐྱེ་ཚུ་
བ། མལ་ལོ་རྩུ་བ། ལུ་རངས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁལུ་པ། རྗེ་དགོན་པ་བ། ལུ་
ར་ལུག་ཚུང་། སྐྱུ་ར་ཨ་སྐྱབས། དོ་རྗེ་གདན་པ། བལ་པོའི་བརྗེན་བརྒྱ་གྲི། རྒྱ་གར་གྱི་
ནལ་འབྲོར་པ་རྩ་བ་རྩ་ལ། བལ་པོའི་བརྗེན་རྩུ་ན་བརྗེ་ནམས་ལ་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། དབང་ལུང་མན་དག་གངས་ཅན་ན་དར་རོ་ཅོག་
པལ་ཆེ་བ་གསན་ཅིང་སྤྲུགས་སུ་རྩུད་པར་མཛད། རྒྱད་པར་ས་སྐུའི་འཇམ་དབྲངས་
བྲག་ལྷུང་དུ་འཇམ་དབྲངས་བསྐྱབས་པས། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ལ་བཟང་པོའི་འདུག་
སྟངས་གྱིས་བཞུགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཞལ་གཟིགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་
གྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱས་པ་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་པ་སོགས་གསན་ཅིང་། རྒྱད་
ལྷན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་བྱ་རབ་འབྱམས་ལ་སློབ་སྦྱང་བ་སོགས། དེ་ལྟར་ཆད་མི་
དང་མི་ལབ་པ་ལྟར་གསུང་སྟེང་མཛད། འཇམ་དབྲངས་འཁོན་གྱི་བརྒྱད་པ་ཞེས་
པའི་མཚན་ཡང་སྐྱེ་མ་འདིའི་སྐུ་རིང་ནས་བྱུང་། ལྷག་བར་ས་སྐུར་སྐུ་མཚམས་ལ་
བཞུགས་སྐྱབས་ནལ་འབྲོར་དབང་སྐྱུག་གིར་མ་བ་གཙོ་འཁོར་སྐུ་ཞལ་གཟིགས་
བསྟོད་པ་མཛད། དེའི་མཚམས་ནས་ནང་དུ་སྐུན་བྲངས་རྒྱ་གཅིག་གི་བར་སྐྱ་མེད་

དང་འགྲེལ་བའི་རྒྱུད་སྡེ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལྱིན་རྒྱལ་སོགས་གསལ།

སློབ་མ་ཡང་མཚོག་ཐོབ་པ་གསུམ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་བདུན། ལམ་སྣ་ཟེན་པ་
བརྒྱུད་ཅུ། གཞན་ཡང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དཔལ་ཆེན་རྒྱ་ལོ། ཁམས་པ་ཨ་མེང། བྱང་
སེམས་རྒྱ་བ་རྒྱལ་མཚོ། འགྲོ་མགོན་པག་མོ་གྲུ་པ། ག་ཤེན་དོར་མེང། བེ་ཆེ་སྤྲུ་
སྟོན་སོགས་ཀྱང་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོར་འདུད་ཅིང། གསུང་གི་གསང་བ་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་
འཛིན་པར་བྱེད། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་འགྲོ་བའི་དོན་ལམ་འབྲས་སོགས་ཚོས་
འཁོར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བདུན་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོར་བ་དང། རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་
སོགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྟལ་འཛིན་ཀྱི་སེམས་ཚན་རྣམས་
གཞུག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་གི་ལོ་ཐ་སྐྱར་ཀྱི་རྒྱ་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་དཔལ་
བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསུས་ནས་སྤུལ་བའི་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་པས་
གཅིག་ནི་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་དང། གཉིས་པ་པོ་ཉ་ལའི་རིའི་ཅེ་ལོ། གསུམ་པ་
ཨོ་རྒྱུ། རོ་བོ་ཉིད་བཞི་པ་བྱང་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གསེར་ཀྱི་མདོག་ཅན་
རྣམས་སུ་གཤེགས་སོ། །

༡༠ ི། འགྲོ་མགོན་ཞང་རིན་གཡུ་བྲག་པ།

བཅུ་པ། (༡༠༧ ཉ་༥། ༡༥༥ ཟ་༤) འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་གཡུ་བྲག་
པ་ནི། ཟ་མ་ཉོག་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོ་བསྟེན་ཆེན་པོ་ལི་ཅ་པི་འཛི་
མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤུལ་ཏོ། །ཀྱི། སྤྱིས་བྱུ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་
ཉོན་ཅིག་ཁྱོད་མ་འོངས་ལྟ་བུར་ཀྱི་སྤྱིགས་མ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་རི་

རྒྱུད་རྒྱ་ལོ་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་ན་ལུལ་གྱེ་མ་ཅན་ཞེས་བྲ་བ་འབྲས་བུ་གོ་ཆ་ཅན་སྐྱེ་བ་
དེར་སྐྱེ་འབྲུངས་པར་འབྲུང་རོ། །དེའི་ཚེ་ཁྲིད་གྱི་སའི་མིང་ནི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་
ཞེས་བྲའོ། །མའི་མིང་ནི་དགོ་བསྟེན་མ་ཞེས་བྲའོ། །རིགས་ནི་རྗེ་ལུའི་རིགས་
སོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཚན་ནི་བཙོན་འབྲུས་གྲགས་པའོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱའི་སྐྱེ་ལུང་ལས། ཨོ་རྒྱན་ང་སྐྱལ་འགོ་འདུལ་རྒྱབས་པོ་ཆེེ་ གཤུ་བྲག་པ་
ཞེས་ཚེས་བཅུའི་བསྟན་འཛིན་འབྲུང་ཞེས་དང་། རྫོང་སྤིང་གི་ལུང་བསྟན་སྐྱེ་བ་བ་
རྒྱ་མཚོ་ལས། ཨོ་རྒྱན་སྐྱེ་སྐྱལ་མགོན་པོ་སྤིང་སྟོབས་ཅན་ཞེས་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་
གུང་ཐང་བ་ཞེས་འབྲུང་ཞེས་སོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྐྱལ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞང་
རང་གི་སྲོང་བཅེན་གྱི་དུས་སྤྱགས་གྱིས་གསོས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཁུའ་པ་བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་དུས་སྤྱག་གཤམས་སྤྱིགས་མཚུ་བ་ནམ་མཁའ་
བསྟན། སྐྱན་ཏུ་རེ་གཟིགས་ནས་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་སྡེ་བརྒྱུད་འདུལ་བ་ཡིན་གསུང་
བ་སོགས་འགོ་སྲོང་བཅེན་སོགས་སྐྱ་གོང་མ་ཁ་ཤས་ཞེས་གྱིས་བཞེས་དུས་སྐྱན་
མཚུག་གཉིས་སྤྱག་སོར་གྱིས་ཅུང་ཐད་མནན་ལ། ང་རྣམ་ཞང་དུ་གྲུང་པའི་དུས་འདི་
འདྲ་ཞིག་ཡོད་གསུང་ཞེས་གྱིས་བཞེས་ལ།

དེ་ཡང་གཏུང་རུས་ཞང་། འབྲུངས་ལུལ་ལྟ་ས་ཚ་བ་གྲ། ཡབ་སྤྱགས་པ་དོ་རྗེ་
སེམས་དཔལ། དུམ་བཙོན་མ་ས་མང་སྤྱིད་གྱི་སྤྱས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཚུ་ལོས་
ལོར་བལྟམས། སྟོབ་དཔོན་སྟོན་བ་ལ་མདོ་སྟོར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྗོག་པ་ལ་སྤྱགས་
སྐྱན་མོང་བ་གསལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱུད་པར་བ་ཚན་གྱི་བརྟན་པ་བྱས་པར་བརྟེན།
ལོ་གསུམ་མདོན་སྟོད་གྱི་ལས་མཛད་དེ་འགལ་བྱེད་རྣམས་ཚར་བཅད། དེ་ནས་མདོ་

ཁམས་སྤྱོད། སློབ་དཔོན་རྒྱུ་སློབ་ལ་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་པ་ལྟ་ལྟ་བུ་བཞེས།
དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་ལ་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་མཁར་སློབ་པར་བསྐྱེད་པར་
རྩོགས། མཚན་ལྷ་ལྷིད་དགེ་སློང་བཙུན་ལྷ་གསལ་པར་གསོལ། དཔལ་རྒྱ་ལོའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷོ། ལྷ་ལྷས་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞི་བ་དང་ལེས་པ་འཇུང་བ་སོགས་བྱུང་། མདོ་
སྤྱོད་གཉེས་ཀ་ནས་རྩ་བའི་སྤྱོད་མཚན་བསྐྱེད། ཅི་གསུང་དང་དུ་སྤྱོད་པས་རྒྱུང་ལྷས་
བ་ཅན་སོགས་ཡོན་ཏན་དུ་མ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད། མཁར་གྲོང་དགོན་པར་འདག་སྤྱོད་
མཚན། མནལ་ལམ་དུ་ཐིག་ལེ་ཡང་ཡང་ཐགས་པས་སྤྱོད་ཁམས་ངན་པར་བྱུང་སྟེ།
སློབ་དགར་ཚོས་རྗེ་ཡེང་བ་བའི་བྱུང་དུ་བྱོན། དབང་ལུང་མན་ངག་གསན་པས་སྤྱོད་
དང་མི་འདྲ་བའི་ཉམས་དཔག་ཏུ་མེད་བསྐྱེས།

ཡང་དཔལ་ཚེན་རྒྱ་ལོ་དང་མཚན། གདམས་ངག་ལྷག་མ་རྣམས་ཞུས། ལྷན་
མཁར་གཡལ་ལུང་། འགྲོང་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་པས་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་མང་དུ་
བསྐྱེས། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དྲུག་པོ་སློབ་པ་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་
པོ་དང་མཚན། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་ཐབ་རྒྱས་དམ་པའི་
ཚོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་བསྐྱོད་པས། སྤྱོད་ཀྱི་པོ་བ་རྣམས་ཁ་ཤས་ལྷ་བྱུ་ལས།
འདི་རེས་སྤྱོད་སེམས་རང་རོ་འགྲོད་པར་གྱུར། ལྷ་མ་ལོལ་ཁ་བ་དང་མཚན་ཚོས་མང་
དུ་ཞུས། གྲུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྐྱེད།
གཞན་ལ་དགེ་བསྐྱེད་མཚན་གྲུང་འབྲུལ་མི་མ་བྱུང་བར་དྲག་ཞན་ལ་གཞིགས་པའི་
དོམ་སྤྱོད་ནས། དུ་ཅི་སྤྱོད་ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་ཁྱེད་པར་
འཕགས་པ་དང་ལྷ་ཆེན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་སྤྱོད་གསུང་ལྷགས་རྟེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེངས་

ལྷུང་ནས་དོམ་སྐྱངས་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཁྱེད་རང་རྣམས་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ཡིན། གཞན་ནས་ཀྱང་འབྲུལ་བ་ཡོད་པས་དབང་ཡོན་
ལ་སྤུལ་ཅིག་ང་ལ་ནི་ནས་སྤུལ་གང་ཡང་འཇུངས་སྐྱུ་མེད་དོ་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་
གྱིས་སྤུལ།

དེ་རྒྱ་ལམ་རྒྱའི་ཁྲིམས་བཙུམས། དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས། ཡི་དམ་བདེ་
མཚོག་དང་ཚོས་སྐྱོང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་སྤྲུག་བཞི་བ་གཙོ་བོར་མཇུག་ཅིང་། དེའི་
ལས་མཁན་བྱ་དོག་གདོང་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་བ་མགོན་ཁྱི་དོམ་ནག་སྡིང་དཀར་མིང་
འབྲོང་ལྷུང་བྱ་བ། ལྷ་མ་ནང་པར་ཐེབས་རྒྱའི་དོ་རུབ་ནས་ཐེབས་ས་དེར་སྐྱེབ་པ།
དེའང་མི་ཡོད་དུས་དཀྲུག་བཞིན་དང་། མེད་དུས་ནས་མཁར་འགོ་བ་ཞང་གི་དོགས་
དན་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྣ་བྲངས་ཉེ་ལྷང་རྒྱབ་བཅད་པོ་དང་།
གདོལ་པོ་བཅད་པོ་སོགས་ལོག་པར་འཇུབ་པའི་དེགས་བྲག་པོའི་སྐོ་ནས་བཏུལ། ལྷང་
རྒྱབ་བཅད་པོའི་སྐོ་སྡིང་ཡན་ལག་སོགས་མནན་པར་བརྒྱབ། མཐར་མགོན་ཁྱི་
དེའང་ཚེའི་དུས་བྱས་པའི་གཟུགས་བཅད་པོའི་སྐོ་སྡིང་སོགས་ཀྱི་སྡིང་ལོ་ཟད་གྱི་
ཉེར་དགུའི་སྲོད་ལ་མནན་ཉེ་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་ལྷས་ངན་དང་སྤི་ངན་ཆགས་ཆེ་བརྒྱུག་
པའི་སྐོ་ན་ལམ་མཇུག་ཅིང་འབྲུམ་རྒྱང་ཡང་བཞེངས། འབྲུམ་མོ་ཆེ་བཅིག་པའི་གཞི་
བཉིང་། ཞབས་ཉོག་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་རུས་བསྐྱབས།

ཞལ་མཐོང་གསུང་ཐོས་པས་ཉམས་ཉོགས་ཁྱེད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་
ནད་གདོན་ཞི་བ། སྐྱུ་ལྷས་མི་སྣང་བ་དང་། བཀོད་པ་དུ་མར་སྤུལ་བ། ཡི་དམ་མང་
པོའི་ཞལ་གཟིགས་པ། ལྷ་ལ་མི་བྱིང་བ། རྩོལ་ཞབས་རྗེས་འཛོག་པ། འཇུངས་སྐྱེད་བྱེ་

བ་པལ་བརྒྱུ་མཚན་ལྟར་དེ་དེ་བཞུགས་པ་སོགས་རྩལ་འབྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བཤི་
བ་མང་པོ་བསྟན། མདོ་རྒྱུད་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་ཀྱང་སྐོམ་ཁྲིད་སྦྱབ་ཐབས་
གཞིགས་སྤར་ཞལ་གདམས་མགུར་མའི་རིགས་སོགས་བཀའ་འབྲུམ་བཀའ་རྒྱ་མ་
བཅས་པོ་ཉ་བཅུར་ལོངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པ་རྩལ་ལོ་སྦྱང་གི་
ལོ་ལ་གཟུགས་སྦྱ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ། སྦྱ་པར་འབྲུམ་ཆེན་གྱི་བང་རིམ་གསུམ་
པའི་སྟེང་དུ་ཞུན་ལ་ཕུལ་བས་ཐུགས་ལྡན་སྦྱུང་གསུམ་ལོན་པ་དེར་བཞུགས་པ་
ཡིན་ནོ། །

༡༡ ་། གཡལ་བཟང་པ།

བཅུ་གཅིག་པ། (༡༡༠ བ་པ། ༡༧༧ འ་ལ) གཡལ་བཟང་པ་ནི། རྟོ་རྩེ་སྤྱིང་པའི་
ལྷུང་བསྟན་སྤྱི་བབ་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཕུག་རྟོར་སྦྱལ་བ་རྟོགས་པའི་ཉི་འོད་བདེ་ལེེ་མ་
རིག་སྦྱོར་སེལ་གཡལ་བཟང་པ་ཞེས་འབྲུང་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་ཡབ་སྦྱང་མོ་ལྷུམ་
དང་། ཡུམ་ཞང་ལྷུམ་འབྲུམ་སྤྱིད་ཅེས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་ས་མོ་སྦྱང་
གི་ལོ་ལ་གཙང་ཞལ་གྱི་དམར་མོར་སྦྱ་ཕྱི་དེས་པ་མ་མཚོང་ཡང་རབ་བྱུང་གཉིས་
པའི་ནང་ཅམ་ལ་འཕྲུངས། རང་གིས་སྲོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཐུགས་གྱིས་དབ་
ལ། གཞོན་པའི་དུས་བྱ་ཞིང་དུ་བསྐྱལ་བ་དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་
བྱུང་། གནས་པོ་ན་རེ། ཁྲིད་རང་བཅོན་པ་བྱས་ན་འཕན་པར་འདུག་ཟེར་བས་སྤྱིན་
མཁན་པོ་ཚོས་སྟོན་བྱ་བ་གཙང་བ་ཞིག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚོན་ཚོས་གྱི་སྟོན་ལམ་
དུ་བཏགས།

དེ་ནས་འཆང་དཀར་དུ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་འདུལ་བ་དང་བཀའ་གདམས་
 གསལ། དེ་ནས་དགོ་སློང་མཛད་པར་དགོངས་ཏེ། རྒྱ་དུར་དཔོན་པར་དགུང་ལོ་བཙོ་
 བརྒྱད་པ་ལ་མཁན་ལོ་སྐབས་དཀར་དང་སློབ་དཔོན་གོང་གད་པ་གཉིས་དར་མ་གཟི་
 བརྗེད་ལ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། གཞུགས་འདུལ་བ་འཛིན་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་
 ཙུ་ལ་ལ་ཉི་ལྔ་སྐར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚོས་གཞི་བྱུང་བས་ཚེ་ཞར་ཚོས་པ་མཛད་
 བས་འདུལ་བ་མདོ་ཙུ་གས་ནས་གསུངས། སྐལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སེལ་བྱ་བ་སངས་
 རྒྱས་དངོས་ཤིག་བཞུགས། སྐར་མས་གསུགས་སུལ། བཀའ་ལོ་སྐབས་ལྷོ་ཆེན་ཡིན་
 ཟེང་བ་གསན་ནས་དད་བ་སྐྱེས་ནས་ཟ་རར་ཕྱོན་པས་ཞལ་མཛལ་བ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་
 མའི་སྐབས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྫོགས་པ་འབྲུངས། གཅང་དུ་ཕྱོན་ནས་ཞིག་པོ་
 བདུད་ཅི་དང་། སློབ་དཔོན་སྐར་དང་རྒྱང་རོ་དར་མགོན་གྱི་ཞལ་མཛལ། འཕན་
 ལུལ་གྲག་དཀར་དུ་བྲག་དཀར་བ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལུ་ལུལ་གཞུགས་སློམ་ལ་
 སྐབས་འགོ་ཞུས། དེ་ནས་ཚུར་འགྲི་གུང་ལ་ཕྱོན་པས་རྗེ་འགྲི་གུང་བ་མཛལ་ནས་
 ཚོས་སྐྱེན་གཅིག་ཀྱང་གསལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་འབྲུམ་ཤིང་དུ་འཛིག་ཏེན་སློས་
 བཏང་གི་སྐབས་ལ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཟ་ར་བའི་སྐབས་སྐར་ཕྱོན། རྫོང་གིས་དབང་
 བསྐྱར་ཐོབ་བམ་གསུངས་པ་ལ་ཐོབ་ཞུས་པས། སློབ་དཔོན་དཔོན་པོ་ལ་བཀའ་
 གནང་སྟེ་དཔོན་པོས་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་གནང་། དེར་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སློབ་པ་ག་
 ཏུ་མེད་པ་འབྲུངས་པ་ལ། འབྲུམ་ཤིང་དུ་དགུན་སེ་བ་ལ་མེ་རྫོག་བྱུང་བས་སྐྱས་མེ་
 རྫོག་སུལ་བའི་སྐབས་གསུངས་བྱུང་། ཡབ་སྐྱེན་པ་ལ་འགོངས་ཁར་ཞིག་པོ་བདུད་ཅི་བྱུང་
 བས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།

མཐའ་ལུང་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ་རྒྱ་འབྲས་ལེགས་བར་མཁུའ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་འབྲུངས། སློབ་དཔོན་གཉེན་གསལ་སློམ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བའི་
ཚོས་རྒྱལ་དང་ཚེ་སྦྱོར་ཞུས། གཉེན་གསལ་སློམ་དེ་སྦྱོར་བའི་ཉེ་གནས་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་
དེ་གྲུང་རྒྱལ་ལ་བྱོན་པས་བཞུགས་སྡོད་འདོད་པ་མ་གྱུར་བས་ལོ་གནས་ཁམ་བུ་ཡ་
ལེ་ལ་སློད་ཐུན་གཅིག་ཞུས། ཟ་ར་བས་བྱོད་གྱིས་སློབ་པོ་འདྲིའི་ལོ་གསུངས་
བ་ལ་དེ་མ་གྲུབ་པས་ཟ་ར་བའི་ཞལ་ནས། བྱོད་གྱིས་མ་གྲུངས་ཀྱང་འདི་ལོ་འདྲེན་
པའི་ཐབས་མ་ཚག་གསུངས། སོ་རྒྱལ་བ་འདི་གི་ལ་ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་པོ་དུ་བྱོན།
ཤམ་བུས་ཡོན་བདག་གེད་པར་ཁས་ལེན་ནས་སོ་བརྒྱུད་པ་མེ་ལོ་སྦྱག་ལ་གཡའ་
བཟང་བཏབ། དེའི་ལྷི་ལོ་མེ་ལོ་ལོ་ལོས་ལ་ཟ་ར་བ་གཤེགས། དེ་ནས་ཚོགས་པ་
བསྐྱུངས། སྐབས་ཤིག་ཏུ་རང་ཉིད་སྲོང་བཅོན་སྐམ་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་འབྲུག་
བཅིགས་ལུགས། རྗོར་དང་ཚོས་གྱི་གཏེར་སྐམ་ལུགས་མང་པོ་གསུངས།

ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདིས་དགོན་པ་བཏབ་རྗེས་ནས་གཉེན་སྲོད་སྦྱང། མཚོ་སྐྱ།
སློབ་ལྷོ་གཡའ་ཡར་སྐྱུང་ཤར་རུབ་རྣམས་སུ་ཡོན་བདག་སོ་སོས་ཚོས་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་
གདན་དྲངས་ཉེ་ཚོས་གསུངས་པའི་ཚོས་བྲི་ཡང་སློབ་ལྷོ་གཡའ་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྷ། གཉེན་
དུ་བཞི་བཅུ་ཙ་བདུན་གྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་མཚོད་ཉེན་རེ་བས་བྱིན་རྒྱལ་ཆེ་
གསུངས། གནས་གཞན་དང་ཡར་སྐྱུང་ཤར་རུབ་རྣམས་སུ་ཚོས་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་
མཛད་པ་དང་ཚོས་བྲི་དུ་མ་གྱུར། བྱུང་ལོག་ཡན། སྐྱ་འབྲུ་མན། དུགས་པོ་སློང་ཁ་
ཡན། མོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་མན། བྱ་ལུལ་ཆ་བྲོད་ཚུན། གངས་བར་སེར་རྒྱ་
ཁ་ཡན། སློབ་ལྷོ་གཡའ་གཏམ་ལུལ་ཚུན། ཡར་སྐྱུང་བྱ་སའི་བར་ལ་ལམ་རྒྱ་མཛད། དྲང་

སྲོང་གཟའ་ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་མི་འབྲུང་བར་སྲུང་བ་དང་བྱུང་བ་གསོ་བའི་ཐབས་དུ་མ་
གསུངས། གཞན་དོན་ལུག་རིང་དུ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་རྒྱུ་ཚུ་ལ་བླགས་མོ་
སྲུང་གི་ལོ་ལ་གཤེགས་སོ། །

༡༣ ་ སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས།

བཅུ་གཉིས་པ། (༡༡༣ ཉ་༡། ༡༡༧ འ་༦) སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ནི། མི་
སྲོང་གི་སྲུང་བར་ཁྲུངས་ཆེ་ལ་ལུལ་དུ་མཚམས་སྟེ་མོའི་མདར་སུམ་བའི་སྲས་སུ་
འབྲུངས། རིག་གནས་གཞན་རྣམས་ལ་སྲུངས་བ་མཐར་ཕྱིན་དུ་མཛད་ནས་རྗེ་བཙུན་
གཡུ་ཚོགས་ལ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་མཛའ་ནས་ཞབས་བད་བསྟེན་ཏེ། རྩོགས་དུས་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་རྒྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ། མཚན་བརྗོད་བར་དཀའ་བ་གཡུ་ཚོགས་ཞབས་
ཀྱི་སྐྱེ་སྲུང་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱགས་རྗེའི་བཀའ་རིན་ཀྱིས་མཚོ་བ་དུ་མཚམས་སུ་སྐྱེས་
པའི་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་བདག་གིས་སྒོ་གསུམ་གྱས་པའི་སྟོན་ལོ་གངས་
དུ་མར་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མཉེས་པ་རྣམས་ལ་གསུམ་ཀྱིས་མཉེས་པར་གྲས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་དང་གདམས་པའི་ཟབ་བརྒྱད་བཀའ་ཁྲུང་རྒྱག་ལེན་ལྷག་མ་
མེད་པ་རྣམས་ལ་གང་གྱི་འོ་ཚུལ་དུ་བ་པོགས་སུ་པོག་ འབྲུགས་གོས་མེད་པའི་ཟབ་
གནད་མཐའ་དག་ནི་བརྟན་ ཉམས་འཁྲིད་ཟབ་མོའི་སྐྱེ་བར་ནས་ནི་བཏོན། རྒྱགས་
ཀྱི་སྲས་དམ་པར་ནི་དབང་བསྐྱར་པོ། །

མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འདི་ཉིད་རྒྱག་པ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དོ་རྗེ་

འཆང་དངོས་སྤྱི་ཁ་ཅམ་ཚིག་ཅམ་མིན་པར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཐག་ཚོད་ཅིང་། དེའི་
བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་བདག་ཡུང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་བྱང་དུ་འབྲུག་པའི་གནས་སྤྱགས་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྷ་བ་ཟབ་ཅིང་སྤྱ་བ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་
ཚལ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉེས་འབད་མེད་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
རྟོན་འབྲེལ་ཡང་དག་པར་འགྲིག་ལ།

བྱང་པར་དུ་ཡང་གསོ་བའི་གཞུང་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་
རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་བཀའ་གཏང་ནི་ཁོ་བོ་གཅིག་གྱུ་ལས་གཞན་དུ་མ་
གནང་ཞིང་། ཁོ་བོ་ལ་བརྒྱུད་པ་གང་སྤྱག་ཚད་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་
དུ་རང་དོན་བཅོན་ས་ཟིན་ནས་གཞན་དོན་གསོ་བ་རིག་པས་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བཟོད་གྱིས་མི་ལང་བ་བྱེད་པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཡུང་
དགྲེས་བཞིན་དུ་མཛད།

རྒྱུད་བཞི་ཚིག་བརྒྱུད་དུ་གདམས་ཉེ་ཚེའི་རིག་བྱེད་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་
བཞིན་དུ་སྤྲོན་སྤྲུགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཚེར་མཛད་དོ། །

༡༩ ་ ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབྲུམ།

བཅུ་གསུམ་པ། (༡༡༣ བ་༣། ༡༥༠ འ་༦) ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབྲུམ་ནི། རོ་རྗེ་སྤིང་
པའི་ལུང་བསྟན་སྤྱི་བབ་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཉམས་དབྲངས་སྤྱགས་པ་
འཛོལ་དགེ་བ་འབྲུམ་དང་ཞིག་པོའི་མིང་ཅན་འབྲུང་ཞེས་ལུང་གིས་ཟིན་ཅིང་སྟོང་
བཅོན་སྤྲོན་པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་གྲགས་ཆེ་ལ། བྱང་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོན་ཏན་

རྒྱ་མཚོས་ལྷ་སར་ཐེབས་པའི་དུས་དགེ་འབྲུམ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་
ཏོག་མཇུག་པའི་སྐབས་ཞེས་ལ། འཁོར་བ་འདིར་ལན་མང་འཁོར་ཅོན་འདི་རུ་སྐྱེ་བ་མ་
ལྔའས་པའི་མཐའ་མི་འདུག་གསུངས་ཞེས་གྱིས་བཞེས་པ་དེ་ནི། སྐྱིད་སྦྱད་སྐྱོངས་སུ་
མི་བྱིས་ལྷ་བརྒྱའི་མགོན་དུ་འཇུངས། ལྷ་སའི་རྒྱ་མི་བས་གྱི་གྲོ་མོག་སྐོ་བ་དང་འིང་
ཆག་པ་རྣམས་འཚོས་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཚོ་ལ་དེའི་གྲོགས་དན་ལྷ་བ་ཡིན་ལྷ་ས་བ་
རྣམས་ལ་གསུངས་པས། ཁོང་རྣམས་འདིས་རྒྱ་མི་བས་འབྲུབ་དོགས་མེད་ཁོ་རང་ལ་
ཆང་ཞེས་བྱངས་ནས་གཏོང་ཟེར་བ་སོགས་མ་དད་པའི་རྣམ་པས་དང་དུ་མ་ལྔའས།

ཡང་གཙང་དུ་གཞི་ར་བཞེད་བའི་དུས་སུ་ཉང་སྟོན་དུ་བྱངས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་
རྒྱུན་གྱི་བསོད་སྟོམས་ལ་བྱོན་བ་ལ་བྱངས་མང་བ་བྱུང་བས་ལྷ་རྩེ་དགེ་འབྲུམ་འདིས་
མི་མ་ཡིན་ཆེན་པོ་ཞེས་འབྲུབ་ཡོད་པར་འདུག་ཟེར་བ་བྱུང་། དེ་ནས་ལ་སྟོན་གྲུང་
ཐང་དུ་ལྷ་མ་ཞང་སྟོན་ཞེས་པའི་སྐུན་སྲུང་མཇུག་དུ་གཤེགས་པའི་གཙང་མོ་ཁ་རུལ་
གྱི་སྐོག་ནས་ཡར་བྱོན་ཅོན་ཁ་རྒྱུང་ཆེན་པོ་འཚུ་བས་ནས་འིན་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བར་
བྱུང་། མགྲུང་གསུངས་པས་ཁ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་རང་ཡལ་དུ་སོང་སྟེ་ཚོང་བ་ཀུན་དང་
རྣལ་འབྱོར་པ་ཚོ་ཡང་མོས་གྲུས་སུན་མོང་མིན་བ་སྐྱེས། ཡང་ཁ་རག་ལ་བཞུགས་
པའི་དུས་སུ་ལུས་མོ་ཡེ་ཤེས་མཚོག་གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་བྱུང་སྟེ་རང་ལུལ་དུ་
ཐེབས་དུས་ཉེ་འཁོར་རྣམས་གྱིས་བྱིས་པ་བྱེད་པར་གསོལ་བས། མོ་ཤེས་རབ་ཅན་
ཞེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ངས་སངས་རྒྱས་རང་གི་སེམས་ལ་བཅའ། །སོ་འདུན་མ་མཁན་
ཞེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ངས་འདི་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་བ་ཏུ་བསྐྱུར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་
བཅད་གྱི་མགྲུང་མང་དུ་གསུངས། ཡང་རྩོ་གདན་གྱི་ཞལ་ནས། ལྷག་པོ་ཉི་མ་ཁྱོད་ལྷ་

རྗེ་དགེ་འབྲུམ་གྱི་ཡོན་པདག་ཏུ་འདུག་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཁོང་ལ་བཤོལ་ཞིག་ཐོབ་ལ།
འདི་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུད་པོ་ཞིག་འདུག་པས་རྒྱ་གར་རམ་ལྗོངས་གཅིག་ལ་གཤེགས་པའི་
དོགས་པ་ཡོད་པས། ཁྱོད་གྱི་འདི་གར་ཡང་མ་བཏང་ཞིག་འདིས་ད་གཤོད་ལྷ་ས་ལ་
མན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོད་བར་འདུག་པས། འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་འགྱུར་རོ་གསུང་རྒྱད།

ཡང་ལྷ་ས་མེན་པོ་ཆེ་རྗེ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང། ལྷ་རྗེ་དགེ་འབྲུམ་
ཁྱོད་གྱིས་ལྷ་ས་ལ་མན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོད་བར་འདུག་གསུངས་པ་ལྟར་སྐར་ནས་ལྷ་
སའི་རྫོང་གསལ་སོགས་ཞབས་ཉོག་ཅི་བསམས་གྲུབ་པར་བྱུང་བས། ལྷགས་དགོངས་
ལ་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷགས་ལ་མངའ་བར་འདུག་དགོངས་
ལྷགས་དད་འཕེལ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དེ་ས་ལྷ་ས་ལ། །ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་བཟོ་བུ་
བཤོལ། །དེ་དོ་སྐྱུང་བུ་པབ་ནས་བཞག། །སྦྱིད་ཤོད་གྱི་གཙང་པོ་སྐབས་སུ་བཅུག།
།སྦྱིགས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེལ་བ་བསྟན། །ཞེས་སོགས་མགྱུར་བུ་མ་གསུངས།

ཡང་ལྷགས་ཁ་དེ་ལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ལྷ་ས་རྣམ་གཉིས་གྱི་ཁང་པའི་ནང་
ཀུན་ཏུ་ཡང་ཚུ་དོལ་ར་པོ་ཆེའི་སྒྲིའི་ཐེམ་པ་ལ་ཞོན་པ་སོགས་རགས་ལས་ཚུ་མཐོ་
བར་བྱུང་བས་སྒྲོང་བཅན་སྐམ་པོར་གསོལ་འདེབས་གྱི་མགྱུར་གསུངས་པས་ཚུ་
ཡང་གི་ཞིང་ཉང་དོགས་མལ་བོ་མན་གྱི་དེ་དོ་རྣམས་ལུང་དོས་བདས་ཉེ་རགས་སུ་
ཅིག་པ་སོགས་དོ་མཚར་བའི་རྟགས་བསྟན། ཡང་དཀར་པོ་ཚོས་ལུང་དུ་སྐྱ་མ་ཚོས་
རྗེ་ལོ་རས་མཇལ་དུ་གཤེགས་པ་ལ་ནག་པོ་གྲུ་ལ་བྱོན་པས། གྲུ་པ་པོར་གི་མགོ་ལ་
ཁལ་ནས་ལོག་ལ་ཁད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མགྱུར་གསུངས་པས་གྲུ་མ་ལོག་བར་ཐོན་
ནས་གྲུ་ནང་ན་ཡོད་པའི་འགྲུལ་པ་ཀུན་ཀྱང་ད་དེས་སྐྱ་བྱིན་དང་བྱིན་རྒྱལས་

གྱིས་དེད་ཚོའི་སྲོག་མགོ་བཏོན། ལྷ་མ་སྐྱུ་རྒྱུ་ཚེས་ཟེར་ནས་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེས་ལྷུ་དམ་
བ་འདིའི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ་ལའང་སྟོན་ཞིག་པོ་དང་། རི་ཁོད་རས་པ། ཚོས་རྗེ་ལོ་རས་
གསུམ་ཡིན་ལ། མཐར་ཡ་མཚན་པའི་མཛད་པ་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས་སོ། །

༡༤ ་། བདག་ཚེན་དོ་རྗེ་འཆང་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་།

བཅུ་བཞི་པ། (༡༡༩ བ་༡། ༡༤༦ མ་༡༠)བདག་ཚེན་དོ་རྗེ་འཆང་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། ས་ཚེན་ཀུན་དགའ་སྣང་པོ་ཉིད་རང་རིགས་འཁོན་གྱི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་ཡང་འཕྱོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་ཚེན་པོ་དང་།
ཡུམ་དཔལ་འབྱུང་རྒྱལ་མོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མིག་དམར་ཤིང་པོ་གྱི་བའི་
ལོ་ལ་འབ་དགེ་སྤྱིངས་གྱི་སའི་ཆ་ལུམ་མོ་གཡང་གྲོང་ཞེས་པར་སྐྱུ་འབྱུངས། ས་
གཡོས་གྱིས་གཟེམ་ཁང་དེའི་རྒྱ་མཚོན་པར་མཁུན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕྱོན་པ་སོགས་
ཁྱད་དུ་འབགས་པའི་རོལ་ཅེད་དུ་མ་བསྟན། ཡི་གེ་འབྲི་སློབ་སོགས་རིག་པའི་
གནས་ལ་གསལ་སྤྱོད་མཛད། ཡབ་ཉིད་ལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་ཚོས་ལུག་ལེན་སྲ་ཞིབ་རྩོད་ཆད་ཞིབ་ཆ་དང་བཅས་ནོད་དེ་
རྒྱུད་དུ་ནས་ཚོས་སློབ་འདི་དག་གི་མངའ་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་
བ་ལྷགས་པོ་རྟ་པོར་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་ཚུལ་བཟང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་སློ་
གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་ས་སྐྱུའི་
ཚོས་ལྷ་ཚེན་པོར་ཆེ་འདོན་མཛད། བཅུ་བཞི་པ་ལ་བཞི་ཐོག་གི་གདན་སར་བྱོན་ཏེ་
རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་དབང་བསྐྱུད། ཉང་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་ཚུལ་བཟང་པོ་

དང་། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག་ལ་དབལ་གྱི་རྗོད་མེད་ལགའ་བབས་བཞི་
སོགས་སྤྲུགས་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གསན། ལྷུ་མེན་སེམས་དབང་མེན་པོ་དཀོན་
ཅོག་རྒྱལ་མཚན་ལ་དབྱང་ལོ་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤྲོམ་པ་དང་། དབྱང་ལོ་
ཉེར་གཅིག་པ་ལ་དགོ་སྤོང་གི་དངོས་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་དུར་སྤྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་
འཆང་བ་མཛད། སེམས་དབང་མེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱིར་ཚོས་བཀའ་དུ་མ་དང་འབྲང་
བར་དབལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བའི་ཚོས་པལ་ཆེ་བ། ཡང་སྐོས་ཚད་མ་སྟན་བརྒྱད་བཞིའི་
མན་དག་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་གསན་ཞིང་། ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་འདི་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་རྗེ་སངས་རྒྱལ་དབལ་བཟང་། ལྷུ་མེན་དཀོན་ཅོག་སྤོ་གོས།
ཚོས་རྗེ་སྤོ་རིན་པ། དབལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་སོགས་དུ་མར་དམ་པའི་ཚོས་མང་པོ་གསན།
མདོ་ཁམས་སུ་འབྲོན་པའི་དུས་ཀར་ལུགས་ལྷོགས་ཀྱིས་སྤྲུག་དོག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་
མ་བསྟན་པར་ལས་སྤྱོད་མཛད་པས་ཉུགས་མཚན་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྟན་པའི་
གྲགས་པས་འབྲུག། མ་རྒྱལ་གཏོར་མ་འཕེན་པས་གསུམ་གཉིས་ཅོམ་བྱི་སྟེ་སྐར་བ་
ཐམས་ཅད་བདེ་བར་འགྲིམས་ཚོག་བ་བྱུང་། སྐར་ས་སྐར་གོགས་མེད་དུ་མེབས།
བཞི་ཐོག་ལྷ་བྱང་ཚོས་གཞིས་དང་བཅས་པ་གཅེན་ལ་སྤུལ་ནས་རང་ཉིད་བྱ་བྲལ་ཁོ་
ནར་སྤྲུགས་གཞོལ། རྒྱལ་མཁར་ཅེ་བ་དང་ཡོན་མཚོད་གྱུར། ཁ་ལུའི་རྒྱ་ཚན་ནང་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་རྗེ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་ཅ་བདུན་
ལག་མཐེལ་གྱི་རི་མོ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས། གཞན་ཡང་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་
དབང་དུག་རྩ་བའི་སྤྲུག་ལེན་གྱི་འཁྲིད་གནང་དུས་ཞལ་མཐེང་ནག་ཏུ་སོང་བ་དང་།

རྩ་ཚོ་སྡེ་སོང་ངེ་བ་མཚོང་བ། ལྷག་ཅུ་བ་མཚན་སྐབས་གཏོར་མར་མེ་འབར་བ།
ཞབས་ས་ལ་མ་རེག་པར་མེབས་བ། མགོན་པོ་ལྷ་བརྒྱུད་པའི་བསྟེན་པའི་སྐབས་
མངོན་སྲུང་དུ་གཟིགས་བ། འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མས་ཞལ་བརྟན། དམ་ཉམས་
འདི་ངས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་ཚོམས་གསུངས། ཞལ་བཞི་བ་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་
སོགས་ཡི་དམ་ཚོས་སྲུང་དུ་མ་དང་མི་ལབ་པ་ལྷ་སྲུང་སྲུང་།

ལྷ་བྱང་དཀར་པོར་མེབས། ལྷ་བྱང་མགོན་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
བཞེངས། ལྷེད་ལྷས་སུ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་བསྐྱེད་པས་པས་རྟགས་ཡ་མཚན་ཅན་མང་པོ་
དང་། ལྷེད་པར་རིལ་བུ་ཁང་སོང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཚུན་
ལ་ངེས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་དོ་ཟེར་བའི་མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བརྟན་བྱུང་། དཔལ་
ལྷན་ཅེར་ཕྱོན་ལྷ་བ་བདུན་སྐྱེ་མཚམས་གནང་། གནས་དེར་མགོན་ཁང་གི་བཀོད་པ་
དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ནས་མ་མགོན་པོའི་སྐྱེ་བརྟན་གཏོར་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ཞལ་
བཀོད་གནང་བ་སོགས་མཚན་པ་རྒྱ་ཆེ་ལ། ལྷོ་བ་མ་ནི་ཚོས་རྗེ་སངས་རྒྱལ་དཔལ་
བཟང་སོགས་པན་ཚུན་བཀའ་བྲིན་རྗེས་སུ་མཛོས་པ་བཞི། བཤ་ཆེན་ཤྲག་མཚོག་པ་
སོགས་འཛེམ་གྲིང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚོག་ཆེན་པོ་ལྷ། གཞན་ཡང་ཆེན་པོར་
གྲགས་པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས། གསང་བ་འཛིན་པའི་དམ་པ་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ལྷོ་བ་མའི་གཚོ་བོ་ནི་དོ་རྗེ་འཚང་ཀུན་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལྷོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀུན་
དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྷ་བཅུ་དགཉིས་པ་ཤིང་ཡོས་ཉོར་ལྷ་དགུ་པའི་
ཚོས་བཞེད་ཉི་མ་ཤར་ཤོས་ལ་བཞི་སོག་ལྷ་བྱང་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བ་དང་བཅས་གསུགས་སྐྱེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བདེ་བ་ཆེན་

པོའི་ངང་དུ་བསྐྱབས་པར་མཛད་དོ། །

༡༥ } དཔལ་ལྷན་གླེན་མ་རིན་ཆེན་མཁུན་རབ་ཚོས་རྗེ།

བཙེ་ལྷ་པ། (༡༡༧ བ་༥། ༡༤༧ ཐ་༡༠)དཔལ་ལྷན་གླེན་མ་རིན་ཆེན་མཁུན་རབ་
ཚོས་རྗེ་ནི། མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུལ་བར་ལུང་གིས་ཐེན་པ་བྱང་བ་ཚོས་རྒྱལ་
དབང་པོའི་སྡེ་ཉིད་ཨེ་མི་ཚོས་ལྷན་དུ་ཐེབས་དུས་མཁུན་རབ་རྗེའི་སྐྱེ་ཚོས་སོགས་
ཉེར་མཁོའི་ལོ་བྱང་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་བྱུག་ལ་ལོན་རྒྱུན་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
བར་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པ་སོགས་ཁྲུངས་དུ་མ་རྣམ། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་
གཟེགས་དབང་རྒྱུག་རང་ཕྱོན་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་གཙུག་ཉང་སྤང་ཞུ་བུ་གནས་
གསར་དུ་སྦྱེའི་གདུང་རབས་ཉེར་བཞེ་བ་ཡབ་སྐྱུ་ཞང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་དང་།
ཡུམ་ས་སྐྱེ་མལ་མཁོན་པའི་དཔོན་རྫོང་གིས་ཀྱི་སྐྱས་པོ་རིན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་འཛོམ་
པའི་སྐྱས་སྐྱུ། ཡོས་ཀྱི་ལོར་སྐྱུམས་སྐྱུ་བཞུགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་
འབྲུག་ལོ་ས་ག་རྩ་པའི་ཚེས་བཙེ་ལྷ་ལ་དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་བལྟམས།
མཚན་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། སྐྱེ་རྗེ་དང་སྐྱེ་རིམ་པ་གཞི་མ་རྒྱུན་མཚན་
གནས་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོས་མཛད། སྐྱེ་ཞང་ཚོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བ་
ལ་གཤེད་དམར་དང་འཆི་མེད་རྩ་སྐྱེ་སོགས་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་
སྤང་ཆེན་བྲག་དུ་གཤེད་དམར་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་། མཁས་པ་འོར་
བཟང་བ་དང་། ཅན་ལྷོ་ལ་གཤེད་དམར། ཕྱག་རྗོར་སོགས་ཞི་བྲག་དུ་མ་གསལ། ཚེ་
ཐར་ཀྱི་ར་མ་རྒྱན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལུག་རྗེ་གསོད་མ་འཇུག་གསུངས་ཀྱང་བཤུན་

བས་བསད་བས། གསོལ་བའི་སྤེལ་རྣམས་ལྷག་གཏོར་བཅས་སྐྱེ་མཚལ་བྱུགས་
གྲུལ་གའི་ཚུལ་གྱིས་འཕེན་པ་མཛད་བས་བཤམ་པ་གིར་གི་བ་སོགས་ཉྀགས་མཚན་
མཛོན་དུ་གྱུར།

དགུང་ལོ་བཙོ་ལྡར་རི་སྐྱུག་སྒྲ་བར་དུ་བམས་ཅད་མཁེན་པ་བུའི་གདན་ས་ལྷ་པ་
གུན་མཁེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིགས་ཡང་དག་པར་
བཞེས། མཚན་རིན་ཆེན་མཁེན་རབ་མཚོག་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ།
དགུང་བཞི་རིན་རྒྱན་པ་ལ་རྟོར་དབྱིངས། ཚོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡོ་ག་རྗེ་
འཆང་གུན་དགུང་བཟང་པོར་ལས་འབྲས་སོགས་ཚོས་བཀའ་དཔག་མེད་གསན།
པར་སྤྱོད་གཞུང་འགྲེལ་སྐྱུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁེན་པོ་མཛད་དེ་བསྐྱེད་བར་རྗོགས། མཁེན་ཆེན་འདིར་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་སྐྱུགས་མཚན་ཉིད་གྱི་ཚོས་པལ་ཆེ་བ་
གསན་བས་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དཔལ་གྲུབ། ལུས་ཆེན་
དཀོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱེ་བ་སློབ་གྲོས་དབང་སྐྱུག་རྒྱལ་མཚན།
གུང་རུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། མཁེན་ཆེན་བྲག་པ་ནས་མཁེན་རྒྱལ་མཚན། གྲུབ་ཆེན་
ནས་མཁེན་ཚུལ་ཁྲིམས། རས་ཆེན་རྒྱ་བ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་སྐྱེན་མོང་དང་སྐྱེན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སློབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསན། རྗེ་ལུས་ཆེན་ལ་འཁོར་
ལོ་སྤོམ་པ་གསན་དུས་ཞལ་བཞི་སྐྱུག་བཟུ་གཉིས་པར་ཚོས་སྐྱེན་གཅིག་གི་བར་
གཟིགས་སྤང་བྱུང།

སློབ་མཁེན་རྗོར་དུ་བར་པོའི་གཟིམ་ཁང་སྤེུ་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་སྐྱུབ་པ་

མཛོང་དེ་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་ལ་གཙོ་བོར་གཞན་། འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
ལྷ་བ་ཐུགས་ལ་འཇུངས། ལྷ་མེད་རིན་མེད་སློབ་ལོ་སྤོང་དང་སངས་རྒྱལ་འཕེལ། ལྷ་
མཚེན་གོ་རམས་པ་སོགས་རྗེས་སུ་བཟུང་། ལྷ་སར་ལེབས་རྟེན་དང་བརྟེན་སར་
བཅས་པ་མཛལ་ཞིང་གསེར་ཆབ་སྟེན་ཤལ་དང་ཞབས་སྐྱོར་འབྲུམ་ཐེར་མཛོང་།
སྐྱོར་ལམ་ནས་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟོན་མོ་ཞིག་གིས་གསེར་བརྒྱལ་མ་ཞོ་གང་
ལུལ། རོ་བོ་བརྟུ་གཅིག་ཞལ་མཛལ་ཞིང་སྟོན་ལམ་ཤུགས་དྲག་བཏབ་པས་ཁྱོད་
མཛོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བས་སེམས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པའི་གསུང་བྱོན།

གཉན་མཁར་ནག་རང་བྱུང་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་
སུ་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། ཡེར་བའི་རི་རྣམས་མཁའ་སྐྱོད་དཀར་དམར་དུ་གཟིགས་
པ་སོགས་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་བྱུང་། ཤངས་ཟབ་ལུང་བྱོན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་
འབྲུང་གནས་དང་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྟོང་ཡོན་མཚོན་ཀྱི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་། རོ་རྗེ་འཆང་
གི་གསེར་སྐྱ་རྒྱབ་མཐོ་བདུན་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་གསུངས་འབྲུལ་རབ་གནས་སུན་
སུམ་ཚོགས་པ་མཛོང་། རྒྱ་མཁར་ཟངས་པ་བྲག་ཁུང་དུ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་བསྐྱབས་
པས་ལུང་པ་བྱི་བཟང་གིས་ཁྲབ་པ་དང་། སྤྱེད་དང་གསུམ་འཇུང་ཅོམ་དུ་འཕེལ་བ་
དང་། བདུད་ཅི་ཁོལ་བ་སོགས་དབག་མེད་བྱུང་། དབྱས་སུ་ན་ལེ་རྒྱའི་ཁྲི་ཐོག་དུ་
ལེབས། མགོན་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་སར་བཅས་པ་བཞེངས། རབ་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་
བམ་གཟུགས་སྐྱ་མདོག་དང་རྣམ་འཇུང་འཇུང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་
བྱུང་། བདེ་མཚོག་གི་བསྐྱེད་རིམ། གྱི་རོར་དང་ལྷན་རིག་གི་བཤད་སྐུར། དུས་

འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་སོགས་ལེགས་བཤད་སྲ་མ་དག་གི་གསལ་བྱེད་ཆ་ལག་དུ་
གྱུར་བའང་དཔག་མེད་བརྟམས།

ཡོངས་འཛིན་བརྟུ་གཉིས་ཅམ་བརྟེན་བའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རྗེ་ལྷ་ས་ཆེན། སློབ་
མ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བ་བདག་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བསམ་ལས་འདས་
བ་གྱུར། དེ་ནས་བྱུང་མེད་དམར་སེང་ཇེ་བ་ཞིག་གིས་ད་མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་ཞིག་གསོས་
གྲུབ་བས་འབྲོན་པ་ཞུ་བེར་བ་དང་། སློབ་སློབ་དཔོན་བརྗེས་སྐྱུ་འདུལ་ལྷུང་སྐྱབ་ཀྱི་
ཉིང་ཇེ་འཛིན་དུ་བཞུགས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་ལ་སྐྱུའི་བར་ཆད་ཀྱིས་
དགོངས་པ་བཞིག་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དང་། འབྲོམ། ཚོས་དབང་སོགས་
རིམ་བར་སྐྱུ་ནད་གྱུང་བ་ལྟར་རྗེ་འདི་བ་ཡང་ཞབས་བྲུས་གཡལས་བའི་གོང་དུ་སྐྱུ་ནད་
ཀྱི་སྐྱུན་གྱུང་བའི་རྒྱུན་གྲུས། མེ་སྐྱུལ་ཉོར་ལྷ་བརྟུ་གཉིས་བའི་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་
སྲོད་ལ་གཟུགས་སྐྱུའི་བཀོད་བ་ཚོས་སྐྱུ་བདེ་བ་ཆེན་བའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཕོ། །

ཞིབ་བསྐྱར་ཁྲུངས་བཙོལ་ཡིག་ཆ།

༡༽ དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་འཕྲོ་མཐུད་སྐྱེགས་བམ་བཞི་བར་བ་ལ་བོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་
ལ་ཤོག་གངས་ ༡༦༠ ར་ས་གངས་སྐྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་ ༡༡༧༦

༢༽ མེར་གཙུག་ནང་བསྐྱུན་དཔེ་རྟེན་འཚོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྐྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས་བ་
གངས་ཅན་ཁྲུད་ནོར་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱུའི་དེབ་གངས་ ༡༧༤ པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་གྱུང་གོའི་
བོད་རིག་པ་ནས་བར་འབྲེམས་བྲུས། ར་ས་གངས་སྐྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་
༡༣༡༣༧

༡༡། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་
བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལོ་མཚར་མཛད་བྱུང་ནོར་བུའི་
འཕྲེང་བ་ཞེས་བྲུ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡ ་ ། ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༢། །ན་མོ་ལོ་གོ་ཤུ་རྩ་ཡ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་བཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
པའི་ལོ་བོ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་
པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལོ་མཚར་མཛད་བྱུང་ནོར་བུའི་སྲེང་བ་ཞེས་བྲུ་བ། རྗེ་བཙུན་སློམ་
དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱགས་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་སྤྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཚེའོ། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་
གསོལ། །

ཚོགས་གཉིས་སློན་དཀར་འཇུ་མ་པ་ལས་འོངས་ཤེས་བུའི་མཁའ་ལ་ཐོགས་
མེད་རྒྱ། །མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྗོགས་མཚན་དཔེའི་རི་དྲགས་
གཟུགས་ཀྱིས་བཀྲ། །སློན་ལས་འོད་དཀར་སྤོགས་བཙུང་འཕྲོ་བས་གདུལ་བུའི་སྣང་
གི་སྤྲན་པ་སེལ། །སྐྱེ་བའི་སློབ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ལ་རྣམ་པ་ཤུན་ཏུ་སྤྱག་བཀྲེའོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚད་མེད་སྤྱད་མེད་ལ། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་འབགས་
མཚོག་སྤྱད་མེད་ལ། །སྤྱི་གསུང་སྤྱད་མེད་ལ། །འགྲུབ་ལ་བྱེད་དགོ་འདུན་སྤྱད་ལ། །འོང་
ནི་བདག་སོགས་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན། །བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་གངས་
རི་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞུང་ལུགས་མན་ངག་རལ་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད། །ཚོས་
བརྒྱད་ཚོལ་ངན་མ་ཚོགས་སྐྱབ་མཛད་པའི། །སྤྱོད་པའི་སེམས་དགོ་འདུན་སྤྱད་ལ་
འདུད། །

གང་སྐྱེ་མཚན་དཔེ་བཟང་པོས་བརྒྱན་ཡུང་རྒྱན་གྱི་རྟེན་གསུང་པ་ཅུང་ཟད་
མེད། །ཁྱེད་གསུང་ཞི་བའི་ལམ་ནས་འདྲེན་ཡུང་ལམ་མིན་སྟོན་རྣམས་ཚར་གཅོད་
ཅིང་། །སྤྱད་པའི་འགོ་ལ་བྱམས་ཤིང་བརྟན་ཡུང་འགོ་ཡུན་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་
གཡོ། །སྤྱོད་པའི་ཚོགས་ཁྱེད་ཞབས་རིང་ན་གནས་ཡུང་ཁྱེད་ཞབས་བདག་གི་སྤྱི་བོར་
ལེན། །

མ་ལུས་འགོ་བའི་ལག་བད་སྤྱི་བོར་རྒྱུམ་པ་ཡིས། །ཚོད་བན་བྱས་པའི་གཙུག་
སྤྱད་གཅོད་མས་མགོན་ཁྱེད་ཀྱི། །ཞབས་འོག་ས་རྒྱལ་དག་ཡུང་གྲུས་པས་བསྟེན་
བཤི་ན། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཚོག་དེ་གཅེས་སྤྱོད་ཅིས་མི་གསུང། །གངས་མེད་
རྒྱལ་བས་དབག་མེད་བསྐྱུལ་བ་སུ། །བརྗོད་ཡུང་པ་མཐའ་རྟེན་པར་མི་སྤྱོད་པའི། །ཁྱེད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་བདག་གིས་བརྗོད་པའི་ལུལ་ལས་
འདས། །འོན་ཡུང་དམ་པའི་བཀའ་དང་དད་ལྡན་གྱི། །སྤྱོད་པའི་མང་པོས་རིང་ནས་
བསྐྱུལ་བ་དང་། །བདག་ཡུང་མཚོག་ཏུ་དད་ཅིང་གྲུས་པ་ཡིས། །ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་ལ་ངལ་མ་གྱུར། །གང་གི་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་མཚོ་ལས་འོངས་པའི། །བྱིན་རྒྱལས་

ལྷ་རྒྱུན་བདག་སྒྲོའི་ཚལ་དུ་བབས། །དེ་ཡི་རང་ལ་བདག་སྒྲོ་དང་པ་ཡི། །ཡིད་འོང་མེ་
ཉོག་ཀུན་ནས་རྒྱས་པར་བྱུང། །དགེ་འདུན་གྲུབ་ཅེས་ས་སྐྱེང་མཛེས་པའི་
དཔལ། །བཟང་པོའི་མཚན་ཅན་སྐྱེ་མའི་ཡོན་ཏན་མཚོ། །བསྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་
འོར་བུའི་མེད་བའདི། །སྐྱལ་བཟང་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་བདག་གིས་བྲ། །གཞོན་ཅུ་ཉིད་
དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །བསྐྱན་པའི་བྱ་བས་ཉིན་མཚན་འདའ་བ་དང། །སྐྱར་
ཡང་བསྐྱན་པ་འབའ་ཞིག་གཅེས་པར་དགོངས། །འདི་དག་སྤུན་ཚོགས་གཏམ་གྱི་
སྐྱེང་གཞི་ཡིན། །

༡ ་ ། བའ་ཞིག་བཅུམ་བུའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བ།

༥ དེ་ཡང་། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་
ལུགས་པ་ཆེན་པོ། འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་
གཞིན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན། རིང་མོ་ཞིག་ནས་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་དག་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པ། ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛོན་པར་
རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་
གཏམས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཚན་བཛོད་པར་དཀའ་བའདི་ནི། བསྐྱལ་པ་
དཔལ་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱ་རོལ་ནས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་དེ། འཕགས་
པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ་དེ་ཉིད་རང་ཅག་རྣམས་དང་འགྲོ་བ་རིས་མ་སྐྱུན་
པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱན་པས་དོན་མཛད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་གོང་མ་ཆག་སྟེ། དེ་ཡང་ཅུབ་བདེ་བ་ཅན་

གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐད་བ་མཐའ་ཡས་འོད་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེས་སྦྱང་རྗེ་ཚེན་པོས་འགོ་དོན་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐུན་གཤམ་པ་ལས་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དང་
སྐུན་གཤོན་པ་ལས་ལྷ་མོ་སྦྱོལ་མ་སྐུལ།

ཡང་རྗེ་བཙུན་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་དགོངས་ཏེ་
རྣམས་རྗེའི་སྐུན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་པས་འཁོར་བའི་
རྣམ་བཤམ་མེ་འོབས་དང་འབྲེ་བ་ལྟོང་རྗེ་བར་གཟིགས་ནས་སྐུན་ཆབ་ཤོད། དེ་
ལ་སྐུན་ཆབ་གཤམ་པ་ལས་ལྷ་མོ་སྦྱོལ་མ། གཤོན་པ་ལས་ལྷ་མོ་ཁོ་གཉེར་མ་བྱོན་
ནས། དེགས་ཀྱི་བྱ་ཁོ་མོ་ཅག་གཉེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་གོགས་བྱའོ་གསུངས་ནས་སྐྱེད་སྐུན་གཤམ་གཤོན་གཉེས་ལ་ཐེམ་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཡང་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་དེགས་ཀྱི་བདག་པོ་སངས་རྒྱས་སྐད་བ་མཐའ་ཡས་
སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབུ་ཐོག་ཏུ་བྱོན་ནས་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འགྲེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་རྣམ་
ནས་མཁའའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་དབང་
བསྐྱེད་ཏེ། སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་མེད་སྦྱོས། འོད་ཟེར་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུན་རས་གཟིགས།
ལྷ་མོ་ཞི་ཁོ་གཉེས། ཡི་གེ་དབུག་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་ཀྱངས་དང་མཉམ་པར་སྐུལ་
ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་གྱི་གང་མེད་པར་གཟིགས་
ནས། ད་ནི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འཁོར་བ་མ་སྦྱོངས་པར་དུ་བྱེད་ན།
བདག་ལག་པ་སྦྱོང་མིག་སྦྱོང་དང་ལྡན་ཞིང་། ལག་པ་སྦྱོང་འཁོར་ལོས་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་

པོ་སྤྲོད་དང་། མིག་སྤྲོད་བསྐྱེད་པ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤྲོད་དུ་གྲུང་ནས་གང་ལ་
གང་འདུལ་གྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་གྲུང་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། སྤྲོད་ཅིག་དེ་
ཉིད་ལ་ཕྱག་སྤྲོད་གི་མཐེལ་ན་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པར་གྲུང་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སྤྲོད་བ་མཐེལ་ཡས་ཡལ་སྤྲས་ལྟ་མོ་ཞི་ཁྲོ་གཉིས་རྣམས་
གྱིས་མ་དག་པའི་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་ཡང་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་
བ་དང་། ལ་
པའི་གཟུགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་མེམས་དཔལ་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་དུ་བྱང་
བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གཏུལ་བྱ་དང་འཚམ་པའི་སྐྱེའི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་དཔག་དུ་
མེད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་མཁའི་ལམ་ལས་ལྷོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཉིད་གྱིས་ས་སྤྲོད་
གི་ཚུ་སྤོད་ཐ་དད་པ་དག་གི་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་རང་གི་གཟུགས་བརྟན་སྤོན་པ་བཞིན་
དུ་འབད་ཚོལ་མེད་པར་སྤོན་ཅིང་། བྱང་བར་བོད་ཁམས་འདིར་ཡང་སྤྲོད་རས་
གཟེགས་གྱི་སྤྱུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤོད་བཅན་སོགས་རྒྱལ་མོན་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་བ་
འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྤྱུལ་བ་མཁའ་སྤོབ་མང་པོ་སྤོན་ནས་ལྷ་ས་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་མང་པོ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་མང་པོ་བཙུགས་ཏེ་བརྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད་
ལ། དུས་སྤྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དེ་ཉིད་ཆགས་མེད་བསོད་སྤོབས་པ་
ཚེན་པོ་དང་། སྤྲོད་རས་གཟེགས་དེ་ཉིད་བདག་གི་སྤྲོད་པ་བཟང་པོའི་མཚན་ཅན་གྱི་
བརྟན་འདྲིལ་ཚེན་པོར་གྲུང་ཏེ། ལྷ་ས་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོར་སྤོན་
ལམ་ཚེན་མོར་མིང་བཏགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་
ཚོགས་དང་ཞིང་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ལས་ཅན་གྱི་གཏུལ་བྱ་མང་པོ་

སྟོན་སྟོན་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །

ལྷག་པར་བོད་དུ་བསྟན་པའི་འཕེལ་འགྲིག་ཆེ་བར་བྱུང་བའི་དུས་སྡུ་བདག་ཅག་
རྣམས་ཀྱི་སླ་མ་རྗེ་བཙུན་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་དེ་ཉིད་བོད་ཡུལ་གྲང་
སྟོགས་ན་འགྲོམ་ལ་མི་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་འགྲོམ་ངར་པའི་རིགས། འགྲོམ་སྟོན་པ་
རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་བར་སྟེ་བ་བཞེས་ཏེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
འབྲུལ་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལོ་གར་གྱི་རྒྱ་ནག་རྒྱ་གར་ནས་སྟུན་བྱངས། ལྷ་མོ་དཀར་སྟོ་གཉིས་
དང་བཅས་བས་བོད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་།
སླར་ཡང་འགྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་དེ་ཉིད་བོད་ཡུལ་སྟོ་སྟོགས་གྲུང་མ་
ཞེས་པའི་དུ་མིང་དུ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སླ་མ་མཚན་བཟོད་པར་དཀའ་བ་འདི་ཉིད་
དུ་སྟེ་བ་བཞེས་ཏེ་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་ཚུལ་འོག་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་
པར་གདོན་མི་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བདག་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
གཏན་ཚིགས་གཏམ་དུ་སྐྱེད་པ་མང་དུ་སྐྱོད་ཤིང་། རྒྱད་པར་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
ནས། དང་པོ་ལ་སྟོན་ལ་ཚོས་བར་ལ་འགྲོ་དུས་སྣར་ཐང་དུ་ཏུབ་ཅིག་མི་ལམ་ན།
ཁྱོད་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་མཉམ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་
ལུང་བསྟན་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁོང་ལ་སྟོན་ལས་དེ་ཙམ་ཞིག་མེད་པ་འདྲ་
གསུང་། ཡང་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གོས་སྐྱ་བཞེངས་དུས་བཟ་ཤིས་སྟུན་པོའི་འདུ་
ཁང་དུ་རྗེའི་གསུང་ནས། དེད་དེད་སང་བཟོ་བོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བོ་བཀའ་ཆེམས་ཤིག་
འཆད་ཀྱིན་ཡོད། ཆེ་འདིར་གཞན་ལ་ལུང་ལྷ་མ་སྟོན་སྟེ་ཁྱོད་རང་ཡང་ཉོན་གསུང་།
ཡང་། དའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་སྟོན་ལས་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་དམ་བཅས་

བ་ཡིན་པས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་མ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གསུང་ཞིང་།

ཡང་། ལོ་ཆེན་ལྷགས་རྗེ་དཔལ་བ་ལ་སླེབས་བཅའ་རིན་པོའི་ལུང་གསལ་པའི་
ཆོ། འདི་ནས་སྐུ་ལ་གསལ་བ་ལགས་ལྷུས་པས་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། བདག་གིས་ཆོས་
འཁོར་སྐྱང་བ་ཆོས་རྗེ་སེངྒེ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་ལྷུས། ཁོང་འཕྲོམ་གྱི་སྐུ་ལ་བར་བྱེད་
བར་འདུག་གསུང་། འོ་ན་བདག་ལ་བརྒྱུད་ཐག་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་བྱུང་ལགས་ལྷུས་
པས། དེ་བས་ཁོ་བོ་བསོད་ནམས་བསགས། འཕྲོམ་ལ་ཐོས་ནས་འཕྲོམ་ལ་འཆད་བ་
ཡིན་གསུང་། གཞན་ཡང་དེ་འབྲེལ་གསུང་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། འོག་ནས་ཀྱང་བྱུང་
གྱིས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཞིབ་ཏུ་ནི། སླེབས་བཅའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་པོ་བཀའ་
ཆེན་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་
མོ་ཆེ་དག་གིས་བསམ་པར་བྱ་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་ཅག་
དད་བ་དང་བསམ་པའི་སྣོབས་དམན་བ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་
པ་ཉེ་བར་གཟེགས་པའི་དབང་གིས་རྗེ་སློམ་རང་ཉིད་ཀྱང་དོན་འདི་དངོས་སུ་ཞལ་
གྱིས་འཆེས་པར་མི་མཛད་པའི་སྤྱིར་གནས་འདི་ནི། སྐབས་འདིར་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་
པར་བཤུ་བར་མི་རུས་སོ། །

(༥ ཉ་༥། ༡༩ ཐ་༡) དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིར་ནི། དེ་ཞིག་དམན་བ་དག་ལ་ཡང་སྐུན་
མོང་དུ་སྐྱང་བ་ཙམ་གྱི་མཛད་པ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁོང་དུ་ཚུད་
པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་དད་པའི་སོར་མོ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
བསྐྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་གཏམ་དུ་བྱ་བའི་མེ་ཉོག་གི་སྤོང་བར་བརྒྱས་ཏེ། སྐལ་

བཟང་སྤྱི་ལོ་དག་གི་རྣམ་པ་ལ་དགོང་བར་བྱལོ།

༩ ་། བཟང་སྤྱི་ལོ་དག་གི་རྣམ་པ་ལ་དགོང་བར་བྱལོ།

༩ དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་རྗེས་སུ་རྣོས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་འདི་སྤྱི་བསྟན་པའི་མཛད་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ནི། སྤུ་མ་དག་ལ་གྲགས་པ་དང་པོ་ཁམས་ཀྱི་ལུས་ནས་ཆད་པའི་འཕྲོག་པ་ས་སྤྱི་པའི་གྱར་མགོན་གྱི་དཀར་མེ་ཏུ་བ་ཡིན་པས་གྱར་མ་བ་ཞེས་ཟེར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ནས་གྱར་ཏུ་རིན་སྤྲངས་ཞེས་པའི་བྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཁྲོད་ཀྱི་མི་ཚོན་ཡིན། གྱར་མ་ཞེས་པ་བརྟེན་ལས་པ་ཡིན། དེས་ན་གྱར་ཏུ་ཏུ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་གསུང། དེ་ལྟ་བུའི་འཕྲོག་པའི་ས་ཆ། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱིའི་བྲ་འདབས། ཚོས་དར་ཞིང་མཁས་བྲུབ་མང་པོ་བརྒྱད་མར་བྱོན་པའི་སྤང་གྱི་ལུང་ལག་ཞག་དང་བཅས་སྤྱི་བཞེས་ཀྱི་མཚམས་ཀྱི་ལྷ་ར་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་ཡབ་ནི། དཔལ་ཞིང་སྤྱི་ལ་བང་བ། འཕྲོར་ཞིང་གཏོང་པོད་ཆེ་བ་སོགས། སྤྱི་ལོ་གཞན་གྱི་ཡིད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱུད་རྒྱུག་པ་མགོན་པོ་དོ་རྗེ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། ལུས་ནི། གཡོ་སྤྱི་ཚུང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་བཟང་བས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་འཕྲོར་མ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྤྱི་ལོ་དག་ལ་ཇུན་བར་སྤོང་བ། རོ་མོ་ནམ་སྤྱི་དེས་བྲ་བ་སྤྱི་ལྷོ་ལྷོ་གསུམ་ལ་རྣམ་འཕྲོར་མ་སུན་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། ཡབ་ལུས་དེ་གཉིས་ལ་སྤུས་པོ་བཞི་དང་སྤུས་པོ་གཅིག་སྤྱི་ལྷོ་ལས། རྗེ་ལྷ་མ་འདི་ནི། སྤུས་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་།

འདིའི་གཏུང་རུས་ནི། སྤྱི་ར་གྱར་མ་ཏུ་བ་འདི་ལ་རར་པའི་ཚོ། མི་སྤྱི་ག་པའི་ཚོ། ཚོང་སྤྱི་ག་པའི་ཚོ། བསགས་ཚོ་དང་མི་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་རར་ཚོ་ཡིན། གཏུང་

རུས་ངར་ཡིན་པས་འགྲོམ་དང་གདུང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། ལྷ་མ་འདི་དང་གདུང་ཚོས་
གཅིག་པར་གཏོགས་པ་ལ་མི་སྟོང་ཐུག་ལོངས་པ་ཡོད་ཅིང། བདུན་རྒྱུད་མ་ཚད་
པའི་གཉེན་དང་སྐྱུག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱང་འིན་རུ་རྒྱས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་དག་ལས་
སྐྱེས་རབ་རུ་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གྲགས་ལ།

༤ ་ སྐྱ་བུ་ལྷ་མས་པ་དང་གཞོན་རུས་ནས་སློབ་བསྐྱབས།

༥ དེས་ན་ལྷ་མ་འདི་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་དང་རུས་དང་ཚོ་འབྲང་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དང་ལྷན་བར་སྐྱེས་བཤའ་དཔེ་ལྟ་ར་དེར་(རབ་བྱུང་བདུན་པ་)ལྷགས་མོ་
ལུག་(སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༡)གི་ལོ་ལ་ལུམ་ལས་ཉེ་བར་བལྟམས་པ་དེའི་ཚེ་དབུ་གདུགས་
ལྟ་བུ། དཔལ་བ་དབྱེས་ཚེ་ཞིང་ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཚོ་བ་དང་། ལྷན་ཤལ་རིང་རུ་
འབྲང་ཞིང་སྐྱ་ལུས་སྐབས་བྱེད་ལ། དབང་པོ་གསལ་ཞིང་བགས་པའི་མདོག་མེ་ཏོག་
ཀྱ་ལུད་ལྟར་དཀར་བས་འདིག་ཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔལ་གྱིས་
མཛེས་ལ། མིག་གི་བདུན་ཅི་ཞིག་བཅས་ལ། མཚན་ཡང་བརྒྱ་དོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས་
སོ། །

འདིར་རྗེ་ལྷ་མའི་གསུང་ནས། དང་པོ་ར་སྐྱེས་པའི་རུབ་མོ་འགྲོག་པ་ལ་དག་
ངག་བྱུང་སྟེ་མས་ང་རྗོའི་གསེབ་རུ་སྐྱས་ཉེ་བོས། སང་ལྟར་འོངས་པས་བྱ་རོག་ཅིག་
གིས་བྱ་རོག་གཞན་དང་གཅན་གཅན་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་བསྐྱངས་ཉེ་བུ་
ཚོ་མ་འི་བར་འདུག་པ་ལ། ཚོ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ན་རེ། སྐྱ་སྐྱོབ་པའི་སྐྱང་མ་ཞིག་ཡིན་
ན་ནི། རུ་བ་ཡང་མི་འབྲེར་ཐང་། མ་ཡང་མི་འབྲེན་ཐང་། གཞོད་པའི་འབྲེ་ཞིག་ཡིན་ན་

མི། བྱ་ཚུང་ཡང་མི་སྲུང་ཐང། ཟེར་ཉེ་བྱ་ཚུང་ཁྲུང་ཉེ་མོས་ནས་ཕྱིན་ཟེར་ཅིང། འ་
རང་གི་བྲན་ཡུལ་ནའང་དེ་འབྲ་ཞིག་འདུག། བྱ་རོག་དེ་དཔལ་མགོན་ཞལ་གྱི་རྣམ་
འཇུལ་དུ་འདུག། མགོན་པོ་འདིས་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དུས་གྱི་རིན་པོ་དང། བྲོད་ལྟ་བུའི་
བསྟན་འཛིན་ལ་ང་ལྟ་བུའི་ཚོས་སྐྱོང་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་
གིན་ཡོད་གསུང་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་ཐང་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུ་དེ་ཉིད་ནི། བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནས་ཀྱང་བྱིས་
པའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང། བག་མེད་པར་ཅེ་བ་མཐའ་
དག་ལས་ངང་གིས་ལོག་ ཉེས་སྐྱོད་རྣམས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱམས། ལྷོ་གྲོས་
དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་དམ་པའི་ཚོས་ཚོལ་བ་ལ་ངང་གིས་ཞུགས་པ་སོགས་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་རྣམས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང། རྒྱད་པར་རང་དང་མཉམ་པའི་
བྱིས་པ་མང་པོ་བསམགས་ནས་དེ་དག་ལ་རང་ཉིད་གྱིས་ཚོས་འཆད་པའི་རྣམ་པ་
མཛད་ཅིང། གཞན་ཡང་རྟེན་བཞེངས་དང། གཙུག་ལག་ཁང་དང། ཚོས་ཁྲི་དང།
ཚོས་དུ་ཅིག་པ་ཡིན་གསུངས་ནས། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྤྲུལ་དཔལ་བར་བཞུགས་པའི་
སྐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བྱིས་པ་གཞན་དག་སྐྱེས་ཅམ་ཉིད་ནས་ནུ་ཞོ་
ལེན་པའི་ཀུན་སྐྱོད་དག་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་མི་དགོས་པ་འི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུར་
ཏོ། །

དེ་ནས་རྗེ་སྐྱེས་འདི་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཀྱང་ཞོར་དགའ་ལ་ཤོར་ཉེ་སྐྱེས་མ་ཚུགས་
པར་རེ་ཞིག་ལ་ཁ་སྐྱོད་གྱི་གྲོང་ཡུལ་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཉེ། བརྗེད་སྐྱི་ཉི་བོད་དུ་བྲོན་
པ་ལྟར་རྗེ་འདིས་ཀྱང་གྲོང་པ་དག་གི་རྗེ་བོ་སོགས་མཛད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་

མཛད། བྱང་པར་ཚེན་དཀར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པའི་ཆེ་ཉིན་རེ་
བཞེན་སྲོགས་གཞན་ཞེག་ཏུ་འབྱོན་གྱིན་འདུག ལྷམ་མོ་ཞེག་ཡོད་པ་དེས་ལྷར་སྲིབ་
བས་རྩོམ་པོ་ལ་མ་ཉི་ལྷག་གིས་མཛད་དེ་བརྗོད་ཡིན་འདུག ཅི་མཛད་ཞུས་བས།
འདི་ལ་ངའི་པ་མའི་སྐྱབ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང། པ་མ་ད་ལྷ་མ་ལི་ལགས་ཞུས་
བས། པ་མ་ལི་བ་དང་མ་ལི་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་སྐྱོང་ཡིན་
གསུང། དེ་འབྲེལ་མ་ཉི་དེ་ཡུལ་དེ་ན་ད་ལྷ་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་ནས་ཁ་སྐོང་
མཐོང་སྐོང་བྱ་བར་ཡུམ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་བྱོན། ཡུལ་དའི་སྤྲུག་པོ་ཞེག་གི་ར་རྩེ་
མཛད་དེ་རི་གདོང་ཞེག་གི་གྲག་ལྡེབས་ལ་འབྱུང་བྱག་དང། འབྱུག་སྲུང་དང། རྩྭ་དང་
རྩྭ་མོགས་པའི་གསུང་ཡིག་འབྲུག་མང་པོ་དང། གདུགས་དང། རྒྱལ་མཚན་དང་བ་
དན་སོགས་མཚོད་པའི་ཡོ་བྱང་མང་པོ་སྤྲུག་གིས་སྐྱབ་སྐྱོང་བ་མཛད་པ་ད་ལྷ་ཡང་
ཡུལ་དེ་ན་བཞུགས། དེ་ནས་ཞུགས་རོང་བྱ་བར་ཐེབས་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ཡིན་
ཞེས་དུས་སྤྱིས་སྐོབ་དཔོན་བྱང་དཔལ་བ་ཞེས་པ་ལ་རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པར་
གྲགས།

དེ་ནས་སྐར་ཐང་གི་སྤུ་དགེ་སྟེང་བྱ་བར་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་
ཡབ་དེ་སྐྱ་གཤེགས། དེའི་ཆེ་རྩེ་འདིས་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ཞེག་སྤྲུག་
གིས་མཛད་དེ་བཞེངས། འདི་ལ་བདག་གི་པའི་སྐྱབ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་གསུང་ཞེང་
མདོ་དེ་ད་ལྷ་ཡང་སྤྲུག་དཔའི་ཁྲིད་ན་བཞུགས། དེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་དག་འབྱོར་བ་རྒྱང་
བས་སྐར་ཐང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ལ་བསྐྱུ་བ་ལ་བྱོན། དེ་ལ་ཡང་ན་བཟའ་སེར་
པོ་རེ་བཞེས། དེ་སྐྱེས་སྤེགས་ཏེ་བྱོན། དེ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཙུན་རྒྱང་རག་སྐྱར་

འབོད།

རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ནས། དམ་ཅི། ཆོ་འདི་ལ་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་སོ་དང་ཁ་མ་བསྐྱར་
བའི་གོས་ཀྱོན་མ་སྐྱོང་གསུང། དེའི་ཆོ་སྐར་ཐང་ན་གདན་ས་བཅུ་བཞི་བ་སྟོན་པ་
སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེལ་བ། གནས་སྤེལ་བ་ལྟུབ་པ་ལེས་རབ་ཅེས་མཚན་ཡོངས་
སྤྱོད་གསུང་བ་དེ་བཞུགས་པས་དམ་པ་དེས་རྗེ་སྐྱེས་འདི་ཉིད་བསྟོན་པ་འདྲིན་པའི་
སྐྱེས་ཆེན་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་འོང་བར་དགོངས་ཏེ། སྐར་ཐང་དུ་བྱོན་པ་ཞིག་ལ་བྱང་
དུ་བོས་ཏེ། བྱང་དེ་བཞིན་མ་བྱེད། དག་འདུན་གྱི་དགོང་འདི་སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་ལ་ལེན་
ཏུ་སྐྱེ་བས་ད་ནི་རབ་བྱུང་གི་ཆས་རྣམས་མ་འགྲོང་གྱི་བར་དུ་དག་བསྟེན་ཅམ་ལ་
གནས་ན་ཁྲད་ཆེ་བས་གསུངས་ནས་དག་བསྟེན་དུ་རྗོགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་མཚན་
སྤར་གྱི་དེ་ཉིད་གནས་པ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཅུན་ཚུང་པད་དོར་ཞེས་འབོད།

བྱིས་རྗེ་འདི་ལ། སྐྱེ་སྐྱེ་སྤྱི་མར་བལ་བོར་བརྗེན་བརྗེ་ཞེས་པར་འབྲུངས་ཞེས་པ་
འི་སྐར་ལགས་ཞུས་པས། བདག་གི་ཆོ་འདིའི་བྱིས་པའི་མིང་ལའང་བརྗེ་དོ་རྗེ་ཟེར།
བརྗེ་ཞེས་པ་དོ་རྗེའི་སྐད་དོད་ཡིན་གསུང། དེ་ནས་སྐར་ཐང་མཁན་པོའི་གསུང་ནས།
ད་ལེ་ཞིག་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པས་སྟོག་ཡིག་ལ་སྐྱོངས་ཤིག་
གསུངས་ནས། དེ་དུས་ཀྱི་སྟོག་དཔོན་རྒྱ་སྟོན་ཅུ་བ་ཞེས་པ་སྟོབ་མ་བརྒྱ་སྐབས་མང་
པོ་བསྟེན་པ་ཞིག་ལ་གཏད་དེ། སྐྱོང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོགས་མེད་དུ་
མཁུན་བ་བྱུང། དེ་ནས་རྒྱ་སྟོན་པའི་གསུང་གིས། ད་ནི། ང་བས་ཁྱོད་མཁས་པར་
འདུག་པས་ངའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོངས་ཤིག་གསུངས་ནས། དེ་དུས་ཀྱང་
སྟོག་གིས་བྱ་སྟོབ་སྐྱོང་བ་སོགས་མཛད།

དེ་ནས་ཡང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཡིག་དཔོན་ལྷན་དཔལ་ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་སྦྱང་བའི་
ཚུལ་བསྟན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡི་གེའི་རིགས། རྒྱ་ཡིག་ བོད་ཡིག་ རྟོར་གྱི་ཡི་གེ། རྒྱ་
གར་གྱི་ཡི་གེ་ལའང་། ལ་རྒྱ། རྒྱ་ བོད་ཡིག་ལའང་། ཆེ་ཡིག་ རྒྱང་ཡིག་ དེ་ལའང་།
འབྲུ་ལ། ཆོག་གིས། རྒྱལ་གྱིས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཐུན་ཏེ། དེ་
ལྟར་མཐུན་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུའང་སྣང་ཐང་དུ་སློབ་ཡིག་གིས་བྱསློབ་
མང་པོ་བསྐྱངས་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་དཔོན་ཡིག་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཅེས་དེ་དུས་སུ་
འབོད་པའང་བྱུང་ཞིང་།

དེ་ལྟར་ཡིག་རིགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱག་ཚད་ལ་རྗེ་སློབ་མ་རང་ཉིད་
གསལ་སྦྱང་མཛད་དུས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱག་གིས་མཛད་དེ་བཞེངས། ཚོས་
བར་སོགས་ལ་བྱོན་དུས་གཙུག་ལག་ཁང་གང་དུ་བྱོན་སར་འཕན་གདུགས་རྒྱལ་
མཚན་སོགས་སུལ་བ་རྣམས་ལ་དཀར་ཆག་གིས་མ་རེ་མཛད། ཕྱིས་བཟ་ཤིས་ལྟན་
པོའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་སློབ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཚན་དང་མ་ཉི་ཇི་རྗེ་སྟེན་ཡོད་
པ་པལ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱད་པར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ལ་རྒྱ་སོགས་ཡིག་
རིགས་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཕྱག་གིས་ཡིན་ཞིང་། རྗེ་འདིས་མཛད་པའི་ཕྱག་གིས་ཆད་
ལྷག་ཞོར་གསུམ་གྱི་སློན་དང་གྲུབ་བར་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་
ལྟར་ཡིན་པའང་གདོན་མི་བ་ལ་ཡིན་ནོ། །

(༩ བ་༡། ༡༧ བ་༦) རྗེ་བཙུན་སློབ་མ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་སྣང་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤང་བ་ཞེས་བྲུ་བ་ལས།
གཞོན་ཏུ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་བཟོད་པའི་རིམ་བར་བྱེ་བ་སྟེ་དང་པོའོ། །

“ ་། བྱིས་དུ་བཞུགས་པ་ནི་ཉེས་པ་ཤུན་གྱི་སྒྲོང་གཞིགས་ནས་བཀའ་
 གདམས་པའི་གདན་ས་སྣང་ཐང་དུ་ཚིགས་སྡེ་སྤྱིའི་བསྐྱབ་སྡོམ་རིམ་བཞེས་
 དང་སྒྲོག་པ་ཐོས་བསམ་ལ་གཞོལ་སྤྱད་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་པོས་སྤྱད་པས་
 རྒྱུད་གཏམས་པར་བྱས།

༩ དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུ་དེ་ཡང་སྡོན་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གོམས་པར་བྱས་
 པའི་རིགས་གྱི་རྒྱས་པ་ལོངས་སྤྱད་པས་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ན་ཡང་འདི་
 ལྟར་དགོངས་ཏེ། བྱིས་པའི་རྟེན་ལ་ཚོས་བྱེད་པ་ནི། བྱིས་མེ་འབར་བའི་ནང་ན་
 གནས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟེན་ལ་ཚོས་བྱེད་པ་ནི། བསེལ་བའི་ཁང་བ་ན་
 གནས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲུང་བར་མང་པོ་གསུངས་ཤིང་། དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་
 དགོངས་ལ། དེ་ལ་ཡུམ་ན་ལེ། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟ་རབ་ཏུ་མཛད་པ་ལ་ཆ་
 རྒྱུན་སྟེ་སྤྱི་བོ་ལ་གཅིག་བྱ་འདི་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མེད། ཡབ་དེ་གཤེགས།
 ལུས་སྤིང་གཞན་ནམས་རྒྱུད་བྱས་པས། དེ་ཞིག་ཐེན་པ་དྲག་གསུངས། དེ་ལ་རྗེའི་
 གསུང་ནས། འོན་དུང་ལྟ་རབ་ཏུ་འབྱུང་དུ་རུང་མི་རུང་བཞག་པའི་སྤྱིར་རང་རེའི་སྟེང་
 ལྟ་དེ་ལ་ཚོས་རུང་སྤྱི་གཅིག་གིས་གསུང། ཡུམ་གྱིས་སྟེང་སྤྱི་བོ་ལ་ཚོས་རུང་
 སྤྱི་གཅིང་དོན་མེད་དམ་གསུངས་ནས། ཚོས་བྱས་པས་རུང་སྤྱི་གཞན་འདོག་ཤིན་ཏུ་
 མཛེས་པར་བྱུང། ཡུམ་སྤྱད་པ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་དེ་ལྟར་
 མཛད་དེ། དགྲུང་ལོ་བཙུག་པ་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོ་རྒྱུད་བ་གསུམ་པའི་ཉེར་གཅིག་གི་ཉིན་
 དཔལ་ལྡན་སྣང་ཐང་དུ་སྤྱི་གསུང་དུས་གྱི་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ་བྱུབ་པ་ཤེས་རབ་པས་མཁན་

པོ་དང། དེ་དུས་ཀྱི་བྱང་པའི་ཆེན་པོ་སྐོ་ལྷན་པ་ཞེས་པས་སྐོ་བ་དཔོན་མཛད་དེ། རབ་
ཏུ་བྱང་ཞིང་ཆོགས་སུ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐོ་མ་པ་ཡང་དག་པར་མཛོལ་ཏེ། མཚན་ཡང་
དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ། བཟང་པོ་ཞེས་པ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ། །

དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱང་ནས་འདི་སྐུམ་དུ་དགོངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་
འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དག་གི་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི། གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐོ་ག་
བ་ཐོས་བསམ་དང། ལྷུ་བ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་བཤོ། །དེ་བས་ན་བདག་གིས་ཡུང་
དང་པོར་སྐོ་ག་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་རྒྱ་མཚོར་མཁས་པའི་
དེད་དཔོན་ལ་བརྟེན་ཏེ། བཙུན་པའི་གྲུ་བོ་ཆེ་དུས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་
ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་འདྲིན་པས་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གངས་རིས་
བསྐྱོར་བའི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྐོངས་འདིར་སྐོན་གྱི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་དང། ལོ་པའ་
མཁས་གྲུབ་རིམ་པར་བྱོན་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་
ཆེ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་སྐོན་མེ་ཆེས་ཆེར་དང་པོར་གསལ་བར་མཛད་པ་དང།
བར་དུ་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང། ད་ལྟའང་རྒྱན་ཅུང་
ཟད་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། དབུས་གཙང་གི་སའི་ཆ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ལ། ལུང་པར་རང་གི་གདུལ་བྱའང་དབུ་དུ་སྐོ་བྱང་གིས་ཐོག་ཏུ་རས་དབུས་
སྐོགས་ཀྱི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང། ལྷག་པར་སྐོན་ནས་སྐོན་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་
བའི་རྗེ་བརྩན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དམ་པའི་ཚོས་འདྲིན་པའི་སྐོན་
ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཀྱིན་

ཡོད་པས། དེའི་དྲུང་དུ་འགོ་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་བཞེད་པ་འཇུངས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་
ཚོས་བ་ལ་དཔའ་ཞིང་བརྟུལ་པོད་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཉལ་ཏུ་ཏུ་ཉླར་ལེགས་
བཤད་འཚོལ་བ་ལ་རིངས་པར་ཆས་པ་ཞིག་གོ།

དེའི་ཚེ་སྐར་ཐང་ཉེར་འདྲིན་ཆེན་པོའི་གསུང་ནས། ད་དྲུང་རེ་ཞིག་སྐར་ཐང་དུ་
བཞུགས། སྐར་བཞིན་སློབ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་ཐོག་སོགས་ཆེ་བར་མཛད་པ་
དང་། འཇུང་པར་རྫོགས་པའི་བཀའ་རྒྱུད་འདི་ལ་བསྟེན་རྫོགས་སློབ་རྒྱུད་འདི་དེས་པར་
དགོས་པས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱང་འདིར་བྱེད་དགོས་གསུང་ཞིང་། རྗེ་རང་གི་ཁྱེད་པོ་དགོ་
བཤེས་ཚོས་ཤེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་། མཁན་པོའི་གསུང་བཞིན་དུ་གཞན་
དུ་མ་འགོ་བར་འདིར་ཀ་སྟོན་ཟེར་ནན་ཆེས་བ་ལ་འང་བརྟེན་ཅིང་། ཁོང་རྣམ་གཉིས་
བཀའ་འདྲིན་ཆེས་པ་ལ་བརྟེན་རེ་ཞིག་བཞུགས་དགོས་ཤིང་། དེ་དུས་སྐར་ཐང་ན་མར་
པ་རྗེ་ཉ་སྐྱུ་ཤུ་ཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། སྐར་དང་གས་མེ་ལོང་
དང་། འཆི་མེད་མཛོད་དང་། སྐྱ་མཚམས་སློབ་ལྟ་བུ་རྣམས་གསན་ཅིང་། གཏུམ་པོ་
དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་མང་རབ་གསན་ལ། གཞན་ཡང་བྱང་
ཆེན་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཆེན་བསོད་ནམས་སློབ་ལྟ་བུ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། དཔོན་
སྟོན་ཐུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོན་པ་དགོ་བ་དཔལ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་
རྣམས་ལ་དབང་ལུང་འཁྲིད་སོགས་མང་པོ་ལུ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་པའི་བྱ་བ་
རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ།

དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུའང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་དང་པའི་ལུགས་ཀྱིས་གསོལ་
བ་འདེབས་ཤིང་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་སྐུལ་ཉན་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མར་

ཁས་ལེན་པའི་སྤྲེ་སྤོད་འཛིན་པའང་དུ་མ་ཞིག་གྲུང་ལ། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་
དག་ལོ། འདི་འདྲ་བའི་དམ་པའི་མགོན་ལ་བརྟེན་པ་ལས་འདོད་པའི་གནས་སྐོབ་པར་
འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ལོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། རྗེ་འདིའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཁས་
ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་མན་གདགས་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་
ཞུགས་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་སྤྲེ་གི་ཉེར་
འཛིན་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་དུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་སྦྲར་ཐང་
དུ། རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་ལྷགས་པོ་སྙམ་གི་ལོ་ལྔ་བ་གཉིས་
པའི་གྲལ་ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་གི་ཉིན་ཆིགས་སྔ་མའི་མཁན་པོ་གནས་ལྷ་རིག་པ་གྲུབ་
པ་ཤེས་རབ་པས་མཁན་པོ་དང་། ཆིགས་སྔ་མའི་ཡང་སློབ་དཔོན་སློ་ལྷན་པས་ལས་
སློབ། དེའི་གདན་ས་པ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་པས་གསང་སྟོན་མཛད་ཅིང་
མཚན་ཉིད་ལྷན་པའི་ཁ་སྐོང་གངས་ཚང་བས་དང་པའི་དགོ་འདུན་མཛད་ནས་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་སྒོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷའི་རྒྱ་བོས་ལྷགས་རྒྱུད་གྱི་བྱམ་བཟང་ཉེ་བར་གདམས་
ཤིང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་གཅིག་ཤུར་གྲུང་ཏོ། །

དེ་ནས་སྦྲར་ཐང་ཉེར་འཛིན་ཆེན་པོའི་གསུང་ནས། ད་དུང་རེ་ཞིག་འདི་གར་
བཞུགས། ལྷ་སྐོར་ཞིག་གས་བཤད་གསར་ཞིག་མཛོད། བཀའ་གདམས་ཆོས་སྐོར་
ཚང་མ་ཞིག་ཀྱང་ཉན་པ་འཐད་ཅེས་ནན་གྱིས་ཞབས་ཏ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ཆེན་པོ་སློ་
ལྷན་པ་ཞེས་པས་པོས་ནས། བྱེད་སློབ་གཉེར་ཞིག་བྱེད་ཟེར་བ་བདེན་ནམ་གསུང་།
སློབ་གཉེར་ཞིག་བྱས་ན་བསམ་པ་ཡོད་ཞུས་པས། པོ་ཉི་གཅིག་སློབ་པས་འགའ་

ཡར་སློབ། གཅིག་སློབ་ན་པར་ཕྱིན་སློབས། མང་པོ་སློབ་ན་ཐོག་མར་ཚང་མ་
བསྐྱབས་ན་དགའ་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དང་།
མཁས་པའི་དབང་པོ་ཉ་དཔོན་པ་དེ་ཚང་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཀྱིན་
འདུག་པས། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེ་ཤེས་ལྷན་གཉིས་ལྷན་གྱིས་མཛད་དེ་
བཞེངས། དེ་དུས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཚེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡ་གྲིའི་ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་
དེ་རྗེ་ཤེས་དེའི་སྤོང་ནས་སྣང་ཐང་དུ་བྲུ་སློང་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་ཉེར་འཛིན་ཚེན་པོའི་
བྱང་དུ་དཔལ་གྱི་རྗེ་རྩེ་སྣ་དགུས་ཐོག་བྲངས་པའི་དབང་བཀའ་མང་པོ་དང་། ལྷན་གྱི་
མཐོན་པོ། སློབ་པའི་རྒྱལ་པོ། ལྷན་པ་གནས་བརྟན་བརྟུ་བྱག་གི་ཚོགས་སློབ་མ་
མཚུལ་བཞི་པ། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སློང་། དབྱངས་ཅན་མ་སོགས་ལྷ་མང་པོའི་
རྗེས་གནང་བཀའ་ལྷན་སོགས་མང་པོ་དང་། དབྱུ་མ་ལྷགས་སུ་བྲགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་འཇུག་པའི་སློམ་པ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱང་མཛད་ཅིང་། གཞུང་བྲུག་གིས་ཐོག་
བྲངས་བཀའ་གདམས་ཚོས་སློང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་གསལ་ནོ། །

འོན་ཀྱང་བྱང་ས་དང་སླེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་དུས་ཕྱིས་གཞན་ལ་ལྷ་
དཔོན་བྱང་བ་འདི་ལ་རྟེན་འགྲེལ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་གསུང་། སློབ་སླའི་བཀའ་ལྷན་ལྷ་
དུས་རིན་པོ་ཆེ་པའི་གསུང་ནས། བྱིད་ལ་སྐྱ་ཆེ་རིང་པོ་ཡོང་བའི་མཚན་མ་ཞིག་བྱང་
བས། རྗེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་དེའི་དམ་བཅའ་གྱིས་གསུང་། རི་ལྟར་བྱང་ལུས་པས།
བརྟུ་སྤྲུག་བརྟུ་སྤྲུག་མཚོན་པའི་སང་ཁྲི་ལ། །སློབ་པའི་རྒྱལ་པོ་དབྱུ་སྐྱ་དུང་མདོག་
ཅན། །ཚོས་འཆད་ཆེ་རིང་ནད་མེད་སྣས་ཡིན་གསུང་། །ཞེས་གསུང་། དེ་དང་ཕྱིས་
སློང་པོ་རྗེ་ལ། ལྷ་མོ་ལྷ་མ་ཁའི་སློན་ནས་སྐྱེ་བ་བརྟག་པ་མཛད་དུས་མནལ་ལམ་དུ་

རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་རབ་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ལ། བདག་འདི་ནས་བྱང་ཤར་གྱི་
མཚམས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་སྟེ་སྟེ་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་ལུང་
བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེར་སྐྱེ་བ་དཀའ་གསུང། འོན་པའི་བ་
ཅན་དུ་སྐྱེའམ་ཞུས་པས། དེར་སྐྱེ་སྟེ་གསུང། འོན་པའི་དུ་སྐྱེ་ཞུས་པས། ཉོན་མོངས་
པའི་གཞོན་པའི་འི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བརྟེན་ནས་སོངླེའི་ཁྲིའི་གདན་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་འདྲ་མཚོག་དཔལ་ལ་སོགས་པས་ལུང་སྟོན་པའམ།
བརྟེན་པར་འགྲུར་འོ་ཞེས་གསུང། དེ་ལ་རྗེའི་གསུང་ནས། བརྟེན་པ་ཞེས་པ་ནི།
བས་འཕུལ་ར་བརྟེན་སུ་བྱུང་བས་རྒྱ་གཞན་བསགས་པ་ནི། ཆེར་མེད། དང་པོ་རིན་
པོ་ཆེའི་གསུང་གིས་ལུང་བསྟན་ཅིག་དང། དམ་བཅའ་ཞིག་གིས་གསུང་བ་ད་བར་
མ་ཆག་པས་ཆེ་རིང་པོ་ཞིག་འོང་བ་ལ་དགོངས་པར་འདུག་ཅེས་བྱིས་གསུང་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤར་ཐང་ཉེར་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ནི། ལྟག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉེས་ལུང་གི་འི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་
མངའ་བས་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གསེར་རིའི་སྤོང་བའི་དབྱུས་ན་ལྟན་པོ་
ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
བཅོས་མིན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྒྱན་ཆགས་པར་མངའ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱ་གཅིག་པ་
ལྟར་དགོངས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་གཞིགས་ན་དཔྱལ་བའི་མེ་
ཡང་སྤྲེའི་ཚལ་ལྟར་གཞིགས་ནས་འདུག་པ་ལ་ཡ་མི་ང་ཞིང་རང་གི་ཆེད་དུ་དག་
པའི་ཞིང་གི་འགྲོང་བ་ཡང་མི་ལམ་གྱི་དགའ་སྟོན་ལྟར་གཞིགས་ནས་བལྟོས་པ་མེད་
ཅིང། བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་བརྟེན་པས་ཐུན་མོང་དང་

སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་བྱང་ཚུལ་
སེམས་དབང་པལ་མོ་ཆེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཅམ་ཡང་བྱ་དགའ་བའི་རྒྱལ་
སྲས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་སུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བས། རྒྱལ་བའི་སྤྱིན་སྲུང་ཁས་རྒྱུངས་
བའི་དམ་ཚིག་ལས་མི་གཡེལ་བའི་སྲུང་མ་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་དགའ་ཕྱོགས་སྤྱིང་
བའི་ལྷ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་ལེགས་སོ་གསོལ་བའི་ཚིག་གིས་
མངོན་པར་བསྟུགས་པ། གཞན་ལ་ཚོས་སྟོན་པའི་སྲིན་ལས་སྤྱིང་མཛད་པ་ལ་
དགོངས་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེས་ན་སྤྱིང་ཐང་ཉེར་འཛིན་ཆེན་པོ་འདིས་རྗེ་འདི་བ་གཞོན་ཀུ་ཉིད་ནས་བདག་
གིར་མཛད་དེ་བསྟེན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བདག་པོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བར་
དགོངས་ནས་ཐུགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་སྤྱིན་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་ཆེན་པོ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྤྱི་གུ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་དང་། དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྟོར་ཡང་སྤྱིན་པར་མཛད་ཅིང་། དབྱས་ཕྱོགས་
ལ་འབྱོན་པའི་རྫོང་བདའ་དང་དོ་དམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཛད་པས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་
བའི་སྤྱི་མ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤྱི་མ་འདི་གཙོ་བོར་
བཞུགས་ཤིང་འཁོར་སྤྱིང་ཐང་མཁན་བརྒྱུད་དང་། བཀའ་བྲིན་མཚོས་པའི་སྤྱི་མ་བཅུ་
སྟག་བཞེས་བསྟོར་བའི་བྱིས་སྤྱི་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་འབང་ཞིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་
ཞིག་གྲང་སྤྱི་མོའི་དུས་སུ་བཞེངས། དུས་བྱིས་རྗེའི་ཞལ་ནས། ང་ལ་བཀའ་བྲིན་
མཚོས་པའི་སྤྱི་མ་ལྷ་བཅུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་གསུང་སྟེ་བྱིས་གྲང་བཀའ་བྲིན་མཚོས་པའི་
སྤྱི་མ་བཅུ་ཅམ་ཡོད་ལ། དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་འདིར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་སྤྱི་མ་འདི་

དང་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་གཉིས་དང་། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་
ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །

(༡༣ བ་༡། ༡༢ ཐ་༥) རྗེ་བཙུན་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་གྲུང་ལོར་བྱའི་སྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས།
རབ་ཏུ་གྲུང་བ་དང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་རིམ་པར་སྐྱེ་བ་རྗེ་
གཉིས་པའོ། །།

༦ ་། དབྱུས་སྐོགས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་འཚོལ་བ་དང་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོ་ཡབ་སྐུས་སོགས་མཛལ་ནས་དེ་དག་གི་གསུང་གི་བདུན་ཅིང་ལ་ངོམ་མེད་
ཡོངས་སུ་སྐྱེད།

༸ དེ་ནས་འདི་ལྟར་དགོངས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་ཉེར་འདྲིན་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་ཏུ་
སྤངས། བསྐྱེན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་གང་ཆེའི་སྐོར་ནས་འགོ་བའི་དོན་བྱས། ད་
ལྟོ། ལྟར་ནས་ཡིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་ཡོད་པ་བཞིན་དམ་པའི་ཚོས་འཚོལ་བ་དང་། རྗེ་
བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཏུ་སྐྱུར་ཏུ་འགོ་བར་བྱའོ་སྐྱུམ་ཏུ་
དགོངས་ཏེ། འདིར་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ནས། ད་དབྱུས་སྐོགས་ལ་སྐོབ་གཉེར་ལ་
ཅིས་ཀྱང་འགོ་སྐྱུམ་ཏུ་བསམས་ནས་དེ་ལྟགས་ཀྱི་གྲབས་བྲས་པས་དབུ་མཚན་
ཚོས་ཤེས་མཁན་ཆེན་པོའི་བྱང་ཏུ། དགེ་བཤེས་འདི་དབྱུས་ལ་སྐོབ་གཉེར་ལ་འགོ་
བ་གདའ་བས་བཤོལ་འདེབས་པར་ཞུ་ཞུས་པས། མཁན་ཆེན་པོའི་གསུང་ནས།
ཅིས་ཀྱང་ཐོང་གསུངས་ནས་སྐོབ་གཉེར་ལ་བཏང་བས་སྐྱེད་འདྲིན་ཆེ་ཞིང་། ཡང་དབུ་

མཛད་ཚོས་ཤེས་སྒོའ་དཔོན་སྒོ་ལྷན་པ་ལ། དགེ་བ་ཤེས་འདི་དབུས་སྤྱོད་པ་ལ་འགྲོ་
བར་གདལ། བཏང་བ་མི་དྲག་ལགས་ལྷུས་པས། སྒོ་བ་དཔོན་པས་པོས་ནས། བྱིད་
སྒོ་བ་གཉེར་ལ་དབུས་ལ་འགྲོ་བ་ཨེ་ཡིན་གསུང་བ་ལ། བདག་དབུས་སྤྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་
གཉེར་ལ་ཕྱིན་ན་བསམ་བ་ཡིན་ལྷུས་པས། བྱིད་རང་གི་སྒོ་ལ་ཤར་བའམ། གཞན་
གྱིས་བསྐྱེད་བ་ཡིན་གསུང་། བདག་རང་འགྲོ་སྤྱིང་འདོད་པ་ལགས་ལྷུས་པས། དོན་
ཅིས་ཀྱང་ཕྱིན་བ་དྲག་གསུང་བས་སྐྱ་ཕྱིན་ཆེ།

དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་རབ་མཚོ་ག་པ་དང་བསྐྱེད་པས་ནས་
དབུས་སྤྱོད་པ་ལ་ཕྱིན་བ་ཡིན་ཞེས་དུས་ཕྱིས་གསུང་། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་པ་
ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་དབུས་སྤྱོད་པ་ལ་བྱོན་ཏེ། ལྷ་འབྲུག་ཏུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཀུན་བཟང་པ་ལ་ཚད་མ་དང་དབུ་མ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད། དེ་རྗེས་ཐང་པོ་
ཆེར་བྱོན། ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རོང་སྟོན་ཤུ་ཀྱུ་ལ་མཚན་དེར་བཞུགས་པ་ལ་དབུར་
ཚོས་ལྷ་བ་སྤེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བར་ཕྱིན་ཀྱི་ཚོས་རེ་གསན། དེ་རྗེས་རྗེ་བཙུན་
ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ས་སྦྱོང་མིའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་ཀྱུ་ལ་མཚན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་རྩོ་
ཁར་སྐྱུན་བྲངས་པའི་བྱང་དུ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་པའི་ཐུག་ཕྱི་མཛད་དེ་
བྱོན་ནས། དེར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་ཅེས་ཀྱི་དོགས་གཅོད། བྲང་ཅེས་རྣམ་
འབྱེད། ཅུ་ཤེད་རྣམ་བཤའ། ལྷ་མ་ལྷ་བཙུ་པའི་རྣམ་བཤའ། ཅུ་ལྷུང་གི་རྣམ་བཤའ་
སོགས་མང་པོ་གསན་ཅིང། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པར་བྱུང་སྟེ།
འདུལ་བའི་བསྐྱེད་ཁྱིམས་ཁྱུང་བར་ཅན་སྟེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་པའི་ཕྱིར་དུ་
མཐར་ཐོས་བཞེས་འགྲོ་ཞིག་གི་གནང་སྤྱིན་ཀྱང་མཛད། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་

རྒྱུ་དུ་དེར་ཡང་ཟིན་ཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོར་ལེགས་པར་མཛད་པས་བཀའ་
འིན་ཆེན་ཞེས་གསུང།

དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་གིས། ཐང་པོ་ཆེའི་སྐྱབས་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་
མཚན་པ་ལ་དབུས་གསང་བ་འདུས་པའི་བཀའ་ཞིག་ལྷན་པ་ལ་ཕྱིན་པ་ལེགས་ཞེས་
བསྐྱེལ་ཏེ་དེར་བྱོན། རྗེ་དེ་བ་ལ་དབུས་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་
འཛིགས་བྱེད་བཙུན་གསུམ་མ་དང་། གཤེད་དམར་བཙུན་གསུམ་མ་དང་། གཤེད་
དམར་ལྗང་ལྗང་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མང་པོ་གསན་ནོ། །དེ་ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་དགེ་
ལྷན་དུ་བྱོན། རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་གསང་སྤྱི་ལ་བྱོན། དགེ་ལྷན་དུ་རྗེ་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་
དུ་རྗེ་སྐྱེལ་འདིས། བདག་གསང་སྤྱིར་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེའི་རྒྱུ་དུ་ཕྱིན་ན་བསམ་པ་
ལགས་ལྷན་པས། ཅིས་ཀྱང་ལེགས་གསུངས་ནས་སློབ་དཔོན་རབ་མཚོག་པ་དང་
གཉིས་ལ་སྦྱི་དུ་གསེར་ཞོ་གང་། རྒྱལ་གཟན་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་། གསེར་དེ་ཁོང་
པ་ལ་སྤྲུལ། གཟན་དེ་རྗེ་འདི་པས་བསྐྱེལ་ཏེ་དགུན་ཚོས་ལ་གསང་སྤྱིར་ཐེབས།
རིགས་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་མ་བརྟེན་པར་དང་པོ་ནས་ཚད་མའི་རིགས་ཆེན་མཛད།
ཐུགས་གསལ་བ་དང་སྦྱོན་པ་བཟང་བའི་སྦྱོན་པའི་གྲགས་པ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་མེ་པོ་སྤེལ་འཕྲུལ་ལྷན་གྱི་འགྲམ་བཏིང་། སློབ་དཔོན་རབ་
མཚོག་པ་དེར་འཆད་ཉན་པ་ཞིག་ལ་བྱོན། དེ་ནས་རྗེ་འདི་པས་སྦྱོན་ཚོས་སོགས་ལ་
དགེ་ལྷན་དུ་ཐུགས་ཐེབས། རྗེ་པོ་ཆེ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། འཁོར་ལོ་བདེ་
མཚོག་གི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤའ་དཔ། ཐུགས་དབང་། ཐུབ་དཀྱིལ་གྱི་ལུང་སོགས་ཐུགས་
ཚོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་ལ་ཚད་ལ། པར་བྱིན། བུམས་ཚོས་བྱི་མ་

སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་དུ་གསལ་བས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་
བཀའ་ཤིན་ཆེ་བ་ཡིན་གསུང། ཡང་གསང་ལུང་ལེབས་ཏེ་རིགས་ལུང་འགྲིམ་པ་
སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད། ལྷོན་དགོ་ལྷན་ལ་ལེབས་ཏེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་
ཚབ་རྗེ་སྟེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བ་དང། འདུལ་
འཛིན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་བྱང་ལེས་རྣམ་འབྱེད་ཚར་གཅིག་དང།
གཞན་ཡང་ཚོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གསང་ལུང་དགོ་ལྷན་
གཉིས་ལ་ལོ་གསུམ་ཚམ་ཞིག་བཞུགས།

དེ་ནས་ས་མོ་ལག་གི་ལོ་རྗེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་ལུང་གི་རྒྱ་ཚན་ལ་
བྱོན་ཏེ་སྐར་འབྲས་སྤངས་སུ་ལེབས་པའི་ཆེ་རྗེ་འདིས་ཀྱང་དེར་བྱོན་ཏེ་ལམ་རིམ་གྱི་
འཁྲིད། ལྷ་རོ་ཚོས་ཐུག་དབུ་མ་འཇུག་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་
མང་དུ་གསལ། དེ་ནས་རྗེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཚོས་སྤིངས་སུ་ལེབས།
ཚོས་རྗེ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ།
དབལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་བདེ་མཚོག་གི་ཅ་རྒྱུད་ལ་འཆད་ཉན་རྐང་བཅུ་གས་
པའི་གྲུ་ས་རྣམ་པར་དག་པ་འཇུགས་པའི་ཞལ་བཞོན་དང་ཚོས་དཔོན་བསྐོ་བ་ལ་
སོགས་པ་མཛད་ཅིང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་པའི་ཕྱིར་དུ་གནས་དེར་གསོ་སྦྱོང་
མཛད། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ནས་ཚོས་ཐུན་ལེ་གསུངས། དེ་ནས་ཡར་
ལམ་གྲག་དཀར་བ་ལ་ཡང། བདེ་ཆེན་ཅེར་དེ་ལྟ་བུའི་གྲུ་ས་འཇུགས་པའི་ཞལ་
བཞོན་མཛད་བཞེད་དུ་འདུག་པ་ལ། བདག་གི་རྗེ་སྐྱེ་མ་འདིས་ཀྱང་རྗེ་ཤེས་རབ་
སོ་རྗེ་དང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་སེ་ར་ཚོས་སྤིངས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་བྱོན།

གསོ་སྦྱོང་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་གསུང་བའི་ཚོས་རྩེ་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་
 ལྷོ་ན། རྒྱུད་པར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་ལྷོ་དགོངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་
 ལུའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་འཇུགས་པའི་དོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་བདག་གི་སྤྲོ་མ་འདི་ལ་
 དེ་ཞིང་། དེའི་བཀའ་ལྷན་ཞིག་གནང་བར་ལྷོ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
 དངོས་སུ་ལྷོ་ཡུང་འདུག དེ་ལྟ་བུར་རྗེ་སྤྲོ་མ་འདི་ཉིད་འདི་ལྟར་དགོངས་ཏེ། སྤྱིར་
 འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་གཉེན་པ་ལ་འདུལ་བ་ཤེས་དགོས་
 བར་འདུག རྒྱུད་པར་གྲོ་ས་འདི་འདུལ་བའི་འབྲུང་ཁུངས་ལྟ་བུར་འདུག་པས་དེར་
 འདུལ་བ་སློབ་ཏུ་འགོ་སྐྱེས་དུ་དགོངས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་
 ལ་ལྷོ་ས་པས། འདུལ་བ་སློབ་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་སློབ་དགོས་
 བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་མཚར་ཆེ་གསུངས་ནས་ཚོས་ཀྱི་མ་སྤྱན་རླེན་དུ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཞོ་གང་གནང་། དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་ལྷོ་ས་ནས་རྩམ་བ་བསྐྱབས་ཏེ་སློ་ལ་ལ་ལྷོ་ན།
 ལས་དུ་མ་ཐེག་པར་རྩལ་གཟན་གྱི་སྐྱམ་བ་གཅིག་པོ་ག་ལ་ལྷོ་བས་པའི་ནང་དུ་རྩམ་བ་
 ཐོགས་གཅིག་བཞག དེར་དོ་ལ་སྤྱལ་གྱིས་མཛད་དེ། འདི་སྤྱད་དང་སྤྱད་པས་ལོངས་
 སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གྱིས་པ་བཞག་ལ་གྲོ་སར་ལྷོ་ན།

དེའི་དུས་སུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་ལྷོ་བས་དམར་སྟོན་ཡབ་སྐུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དུ་དགེ་
 བཤེས་འདི་བདག་གི་སློབ་མའི་དྲངས་མ་ཡིན་པས་འདུལ་མཛོད་སྤུལ་དུ་སྤྱིན་བ་
 ཞིག་སློབ་པ་ལྷོ་ཟེར་བའི་ལྷོ་ཡིག་ཀྱང་སྤུལ། དམར་སྟོན་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་བ་དང་
 རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་བ་གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཛོད་རྩ་བ་དང་མཛོད་བ་མཛོད་
 ལེགས་པར་གསལ། རྒྱུད་པར་རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་བ་ལ་ལྷོ་སྤེ་བཞིའི་སྤྱད་ཡང་

གསལ་ལ། དམར་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། དེད་ཀྱི་སྟོན་མ་གཅེད་ཕྱོགས་ན་ཁྱེད་དང་
དཀའ་བཅུ་བ་གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཚོག་གཉིས་ལས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་མེད་པས་
ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་མན་པའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པོར་མཛོད། ངས་ཀྱང་ལོ་
བཅུ་དྲུག་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཆད་ཉན་མ་ཆག་པར་བྱས་པ་འདི་བསྟན་པ་འབའ་
ཞིག་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེར་བཞུགས་པའི་རིང་ལ། ཆོ་གཅིག་
ཇི་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་དོན་ལ་གཤེགས་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་གསན་པ་ལ་ཇི་
འདིའི་ཐུགས་དགོངས་ལ། སྟོན་པ་ལ་གཤེགས་པ་ཡིན་ཏེ་འོང། ཁོང་ལ་ཐུང་ན་
ལས་འདའ་བའི་སྐབས་ནི་མེད་ལས་ཆེ་སྟེ་ལ་ཞིག་བྱུང་གསུང་སྟེ། འདི་ལ་གནད་
ཀྱི་དགོངས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

༢ ་ རོས་བསམ་གྱི་འཇུག་པ་འཕྲོ་མ་ཆད་པར་གསང་སྤྱད་གཅེད། ལྷུང་
ཐང་སོགས་སུ་མེབས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཆད་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱན་བསྐྱེད་ས་
ནས་འགོ་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གནང།

༣ ་ དེ་ནས་སྤང་ཡང་གསང་སྤྱད་ཐུགས་མེབས། ལྷུང་གི་ཐུགས་སྤོང་གི་འཕྲོ་
རྒྱུས་ལེགས་པར་མཛོད། མྱིང་སྟོན་དུ་མཚོང་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་གྲུ་ཆང་ཞིག་གི་
འཆད་ཉན་པ་ཇི་ཤེས་རབ་སོ་རྗེས་མཛོད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་གདན་སར་ཇི་འདི་བ་དང་
ཤར་དུགས་པོའི་བརྗེད་བཟ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་བ་གཉིས་བསྐྱོ་བཞག་མཛོད་དེ་ལོ་ཁ་
ཡར་འཆད་ཉན་ཀྱང་མཛོད། དེ་དུས་གསང་སྤྱད་ཐུགས་སྤོང་གི་ཐུགས་ཅིག་ཏུ་ཐུགས་དམ་
མཛོད་པའི་མནལ་ལམ་དུ་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཐུབ་དབང་གི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་

གཞིགས་པའི་མཛོད་སྐྱེན་སྐྱབ་བ་ཉ་གང་བ་ཞིག་ཆད་དེ་རྗེ་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེས་པ་སྐྱིས།
དེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་ལ་ཞུས་པས། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཅིང་ཆེ་རིང་
སོ་ལོང་བའི་ལྷས་ཡིན། དེད་གྱི་མི་ལམ་དུ་འང་ཁྱེད་མགོ་སྐྱེ་ཡེར་ཡེར་འཆད་ཉན་གྱིང་
གྱིན་འདུག་པ་སྐྱིས་གསུང་། ཡང་དེ་དུས་མནལ་ལམ་ལ་ནམ་མཁའ་ནས་ཨོ་ལྷ་གྱི་
ལཱ་འི་སྤྱི་ཟེར་བ་ཞིག་ལས་ལྷ་ལྷ་རྣམས་པར་ནར་ཉེ་བུང་བ་རྗེ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ཐོག་དུ་བབས་པ་
དང་། འ་འཆོངས། འ་འཆོངས། ཟེར་བ་ལན་གསུམ་བཟོད་པ་དུས་མཉམ་པ་ཞིག་
བྱུང་གསུང་།

དེ་ནས་མེ་པོ་རྩ་ལོ་ལ་གཙང་སྤྱོད་ལ་ཕྱགས་པེ་བས་ཉེ། དེ་སྐོར་ལ་དབུས་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་ཞེས་གསུང་། དེ་དུས་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་དང་
ཡབ་སྲས་སྤྱོད་མ་ཐུན་དུ་གཙང་ལ་སྤོན། བྱང་ཆེན་དུ་གྲུ་བ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལ་
འཆད་ཉན་མཛད། དེ་གས་སྤང་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེ་ནས་གྲུ་ཆོགས་ཀྱང་
རྗེ་ཆེ་ལ་སོང་སྟེ་སྤར་ཐང་། བྱང་ཆེན། རྩ་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་དེམ་གྱིས་ཆོས་བར་
ལ་སྤོན་ཉེ། ལོ་ལྷ་དུག་གི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེ་དུས་སྐྱེས་པོ་ཁྱི་
ལོ་ལ་སྤར་ཐང་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་དུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་
ཚོམ་པ་ཡང་མཛད། སྤར་ཡང་གསང་སྤྱིའི་འཆད་ཉན་ལ་གདན་འདྲེན་བྱུང་ཡང་མ་
ཕེབས།

ཡང་དེ་དུས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་གནས་ཉིད་དུ་
ཕེབས། དེའི་བྱང་དུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་དང་ཡབ་སྲས་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་སྤོན་ཉེ་རྒྱལ་
ཚབ་རྗེ་ལ་སྤྱིར་ཆོས་མང་པོ་དང་། ལྷན་བར་དུ་མཛོད་པ་ཀུན་ལས་བཅུས་གྱི་རྟེན་གྱི་དེ་

གསལ་རིམ་གྱིས་རྗེ་འདི་པས་བྱུག་གིས་མཛད་དེ་གཞན་ལ་ཡང་གསུངས་ལ།
མཁས་བྱུག་རྗེ་ལ་ཡང་། རྗེ་འདི་པས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་དེ་དུས་
མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ནས་དུགས་པོ་དཔོན་སློབ་ཐོགས་གཅིག་སྤར་ཐང་དུ་སླེབས་ཏེ། དཔོན་སློབ་
ཐམས་ཅད་སློགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཏེ་ལ་སྟོན་ལ་ཚོས་བར་ལ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་བ་
ལ། རང་རེ་རྣམས་སྟོན་ལ་བྱོན། དེད་དཔོན་སློབ་རྣམས་རྗེས་ལ་འོང་གསུངས་ཏེ།
ལྷགས་མོ་ཕག་ལ་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྒྱེ་དང་ཡབ་སྲས་སློགས་མ་སྟུན་ལ་སྟོན་ལ་ཚོས་
བར་ལ་བྱོན། ཡར་ལམ་གཅེན་ལུང་དང་ཚུ་འདུས་སོགས་སུ་བྱང་སེམས་ཤུ་
དཔལ་བས་སྐྱེན་བདག་མཛད་དེ་ཚོས་བར་མཛད། ལྷད་བར་ཚུ་འདུས་སྟག་ཅེའི་
ཚོས་བར་དུས་རྗེ་རྒྱ་མ་འདིའི་སྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་སེམས་དཔལ་ཚེན་པོ་འདུལ་འཛིན་སྟོ་
གོས་སྲས་བ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་མཚན་མ་ཅུང་བད་ཅམ་གྱིས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྐྱུན་ཡ་
གཅིག་ཐིམ་བ་དེ་བྱུང། དེ་ལ་རྗེ་རྒྱ་མ་འདིས་ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་ལ་གཏོར་མ་ཕུལ་ཏེ་
ཡུས་གསོལ་བས། དེའི་རུབ་མོ་མནལ་ལམ་དུ་བྱང་མེད་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་ཞིག་ན་
རེ། རྫོང་གི་སློབ་མའི་མིག་ཚབ་ཡོང་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་གཅིག་སང་ཉིན་འོང་
བ་ཡོད་དོ་གསུང་བ་ཞིག་མིས། དེའི་ནང་བར་སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་གཅིག་བྱང་བ་
དེས་འདི་བསྟན་བ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱང་གསུང།

ཡང་དེར་མནལ་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་མ་སློབ་མའི་སྐྱེའོད་དང་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་
པོའི་དབྱས་ན་བཞུགས་བ་ཞིག་བྱང་བའི་ཞབས་ལ་འཇུས་ཏེ། བསོད་ནམས་འདི་
ཡིས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག། །ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་བྱས་བར་མིས། ཞེས་

གསུང། དེ་ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་སྲིད་ལེབས། རྗེ་འདི་བ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་
ལ་སྟོན་སྟོ་ལ་ཚོས་བར་ལ་བྱོན། ཡུལ་འཁོར་ཚོས་སྲིདས། ཤེལ་དཀར། ལྷ་ཉི་མའོ་
རྣམས་སུ་ཚོས་བར་མཛད། རྒྱད་བར་ཚོས་སྲིདས་སུ་གཡུལ་རྒྱལ་བ་ཡོན་འབྲུང་
ཞེས་བ་གདན་བྲངས་ཉེ་ཁོང་ལ་དབྲུངས་འཆར་གྱི་རྒྱུད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་
བཤད་པ། ལག་ལེན་གྱི་ས་རིས་སོགས་ལྷུས་ཉེ་ལེགས་བར་སྐྱུངས། དེའི་དུས་སུ་
རྗེ་འདི་བས་མཛད་པའི་དེ་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་དོ། །ཤེས་དཀར་དུ་
ཚོས་བར་དུས་ཀུན་མཁུན་ཚོས་སྟོ་བ་དཔོན་སློབ་སོགས་ཤེས་ཚོས་བར་ལ་བྱོན་བ་
དང་མཛལ་ཉེ། བན་ཚུན་སྐྱགས་ལེབས་པའི་ཚོས་གྱི་འབེལ་གཏམ་མང་པོ་མཛད་
བས་གཉིས་ཀ་སྐྱགས་ཚིམ་བར་བྱུང། དེར་བདག་གི་ཡོངས་འཛིན་དམ་བ་མཁས་
པའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་སྐྱོང་ཞེས་པ། རྗེ་སྤྲ་མ་འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་དངོས་གྱི་
འདུ་ཤེས་མཛད་ཅིང། ཚོས་སྐྱི་དང། རྒྱད་བར་མཛོན་བ་མཛོད་ཆར་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
གསན་བ་དེས་ཀྱང་ལྷག་སྲིད་སྟེབས་སོ། །

ཡང་དེ་དུས་པའ་ཆེན་སྲོགས་ལས་རྣམས་བར་རྒྱལ་བའི་སློབ་མ་མཁས་བྱུབ་
དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱལ་བ་ཞེས་བ་དང། རྗེ་འདི་བ་ཤེས་དཀར་ཚོགས་སུ་བཟོ་སྐྱོང་
ལ་བཞེངས། གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡིད་སློན་པའི་གནས་སུ་བྱེད་བ་བྱུང། དེས་
རྒྱུན་བྱས་ནས་པའ་ཆེན་སྲོགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་བ་མཛལ་ནས་ཚོས་ལྷུ་བའི་འདུན་བ་
བྲག་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་སྲིདས་ལ་བྱོན། ཡར་ལམ་
སྤྲ་འཁོར་དུ་བ་དམ་པའི་སྐྱ་གདུང་ཀ་རུ་ལ་མཛལ། སྐྱིར་དེ་ལ་མཛོང་ཚུལ་སྐྱ་ཚོགས་
ཤེས་ཚོས་ཡོད་བ་ལ། རྗེ་འདི་བས་དམ་བ་རང་གི་སྐྱར་དངོས་སུ་གཞེགས་བ་ཡིན་ཟེར་

བའི་ལོ་རྒྱུས་དགོན་གཉེར་གྱིས་བརྗོད་བའ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལ། དུས་ཤིས་
བདག་གིས་ཀྱང་སྐྱོད་འཁོར་དུ་སྤྱོད། སྐྱེ་གསུང་དང་མཇལ་དུས་དགོན་གཉེར་གྱིས་
སྤར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་རྣམས་རྗོད་གྱིན་འདུག། དེ་ནས་འདིར་སྐྱེ་བས་དུས་རྗེའི་དྲུང་དུ་
རྒྱ་མཚན་སྤུལ་བས། བདག་གིས་དམ་པ་རང་གི་སྐྱེར་མཐོང་གསུང་བ་དངོས་སུ་
ཐོས། དེ་ནས་བརྒྱ་ཚོས་སྤོངས་སུ་བྱོན་ཏེ། བཏེན་ཆེན་དང་མཇལ། ཞག་ཤས་དེར་
བཞུགས། ཚོས་མང་དུ་བྱུས། འབྲུང་བར་སྐྱོལ་མ་ཉེར་གཅིག་ལ། སྐྱོལ་མ་ལྟ་བུ་
བདུན་མ་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་། རྗེ་བཙུན་མ་དཀར་སྟོ་གཉིས་དང་། དབྲངས་ཅན་ལ།
གསུགས་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་མང་དུ་བྱུས། བཏེན་ཆེན་གྱིས་འི་བ་མང་པོ་
མཛད་པ་རྣམས་ལ་ལན་སྤུལ་བ་རྣམས་ལ་འང་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་དགེས་པར་བྱུང་ནས།
ད་སྤིན་ཆད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་གྱིས་ཞེས་པའི་མངའ་གསོལ་ཡང་
མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཤེལ་དཀར་དུ་སྤེལ་ས་ཏེ་ཚོས་བར་མཛད། དེ་དུས་ལུབ་
གཅིག་གི་མནལ་ལས་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་བྱོན་ནས། རྗེ་བཙུན་མ་ལ་གསོལ་གདབ་ཀྱི་
རྗེས་སུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཚོན་བྲས་བུས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ལན་
གསུམ་རེ་གྱིས་གསུང་བ་མིས། དེ་ལ་བརྟགས་ན་དེ་དུས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་གཞན་དོན་ལ་
གཤེགས་པར་འདུག་པས། ང་པོ་ཉ་ལ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ། རྗེ་ཀྱང་དེ་ལྟར་
མཛོད་ཅེས་པར་གོ་ནས། ཚིགས་བཅད་ཚོགས་སུ་མ་ཆག་པར་བཙུགས་གསུང་།

དེ་ནས་རྒྱ་པོ་བྱི་བའི་ལོ་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཞི་ལ་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་
འྲི་ཤ་འདིའི་ཚོམ་པ་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་སྐྱེར་སྤེལ་ས། གུར་གྱི་

མགོན་པོ་ལ་མངལ་བར་བཞེད་དེ། དཀོན་གཉེར་ལ་མངལ་ཁ་ལྷུས་པས་ཁོང་ན་རེ།
ངས་མགོན་པོ་ལ་ལྷ་ཡི་ཟེར་ཉེ་སོང་། ཅི་ཡིན་ནམ་སྐྱམ། རེ་ཞིག་ནས་བྱང་སྟེ། ལྷར་
ཐང་དུ་འཕྲད་པའི་མི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤོག་གསུང་གིན་འདུག་ཟེར། རྗེའི་གསུང་
ནས། ལྷར་ཐང་ཉེར་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་གྱུར་གྱི་བཀའ་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་
འདྲ་གསུང་། དེ་ནས་རྒྱང་འབྲུམ་མོ་ཆེ་སྐོར་ལ་ཚོས་ཐོག་གཅིག་བཞུགས་ཉེ་ཆོས་
བར་མཛད། དེ་སྐོར་གྱི་བྲ་ཚང་ཁ་ཡང་དང་རིགས་ལྷུང་སོགས་སྟོགས་མ་ཐུན་
མཛད་དེ་བརྟན་པའི་བྲ་བ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཆེ་ཁོང་རྣམས་གྱིས་གནས་
ཁང་མི་ཡོང་བེད་བ་ལ། བནལ་ལམ་དུ་ཨ་ནེ་རྒྱང་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་བྱང་མེད་ཅིག་
བྱུང་ནས། འབྲུམ་པའི་སྐོར་འདི་ང་རང་དབང་བས་གནས་ཁང་ཡོང་བེད་ཅིང་། སང་
ཉིན་བྱང་མེད་ཅིག་ལ་བབས་ནས། འབྲུམ་པའི་སྐོར་འདི་ང་རང་དབང་བས་གནས་
ཁང་ཡོང་གི་ཨ། གཞན་ཡང་། མི་ཆེན་གྱིས་རྩམ་པ་སྟོམ་པོ་སྟེར་གྱི་ཨ། གཞན་ཡང་།
ཚོད་བ་རྒྱལ་གྱི་ཨ་བེད་ཉོ། །དེ་ནས་གནས་ཁང་ཡང་བྱུང་ཞིང་། བྱང་སེམས་ས་མཚོ་
མས་ཐོགས་བཟང་པོ་སྤུལ་ཉེ་ཆོས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེ་དུས་རྗེ་འདི་བས་
མཚོད་ཉེན་གྱི་བྱུང་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པས། ཉེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་
ལ་ངེས་པ་ཆེས་ཆེར་རྟེན་དེ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོང་རྗེ་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་འཛོག་པས་དུས་འདའ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དམ་པ་དག་གསུང་དོ། །

དེ་ནས་ཚུ་མོ་གྲང་གི་ལོ་སྐྱེད་ཡང་སྐྱར་ཐང་དུ་སྟོན། ཅ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་རིན་པོ་
ཆེའི་སྤྱིར་བའི་རྩོམ་པ་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་ནས་གཏན་ལ་ཐག། དེ་རྗེས་རི་ཁྱུང་
དུ་ཕེབས། དེའི་ཆེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་སྤྱིར་རྗེ་གྲུང་རྗེ་གྲུང་ལ་འདི་བ་ལ་སྟོད་ལ་ཚོས་བར་ལ་

ལྷོན་པའི་སྐྱེལ་མར་ཚུ་འདུས་བར་ལྷོན། དེ་ནས་སྤྱིར་ལྷོན་ཏེ་དགོ་ལྷན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་
 རྗེ་ལ་དུས་འཁོར་གསལ་བ་ལ་མེབས་བཞེད་ཡིན་པ་ལ། ལྷན་གཉེན་དགོ་སྐྱོར་དཀར་
 མོ་བས་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་རི་ཁྱད་ཚོས་སྡེ་སྤུལ། ཞལ་བདག་མཛད་ནས་ལོ་ཤས་
 བཞུགས། དེ་དུས་སྤུ་ཤངས་བ་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོ་དང་དེའི་གདན་ས་བ་སེམས་
 དཔལ་ཆེན་པོ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་བ་གཉིས་ལ་ཚོས་བཀའ་མང་དུ་གསལ།
 གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡང་འཕེལ་བར་མཛད། དེ་ཐད་དུ་རྗེ་ལྷ་མ་
 འདི་ཡང་མེབས་ཏེ་དེ་དུས་ཡབ་སྐུ་ས་བཀའ་བཤོས་མཛད། རྗེ་ཤེས་རབ་སེངྒེ་དགོ་
 ལྷན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསལ་བ་ལ་ལྷོན། རྗེ་འདི་བས་རི་ཁྱད་ཀྱི་
 གདན་སར་བསྐྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་དུང་ཆེན་དགོ་སྐྱོར་བ་དང་ཡོན་མཚོད་
 འཛོམས་བ་ལ་གནད་སྟེ་དབུས་ལྷོགས་ལ་མེབས། རྗེ་འདི་བས་རི་ཁྱད་ཚོས་སྡེའི་
 ཞལ་བདག་མཛད། དུང་ཆེན་དགོ་སྐྱོར་བས་སྐྱུན་བདག་མཛད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་
 བར་ཅན་བསྐྱིག་པའི་སྤྱིར་དུ་རྗེ་བཙུན་གྲམས་པའི་སྐྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་བཞེདས།
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐོ་རྒྱུར་དང་རྟོག་ཅལ་འདིང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཚོས་སྡེ་ལ་
 བན་བ་ཆེ་བར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་དུས་ཆེན་ལ་སྐོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས་ཏེ་ད་
 བར་མ་ཆག་པར་མཛད། དེ་དུས་སྤུ་ལྷན་གཉེན་ཚོས་རྗེ་ལྷ་ནན་ད་བ་བཞུགས་བ་ལ་
 དཔལ་མགོན་ཆེན་པོ་གདོང་བཞི་པའི་བཀའ་ལྱང་གསལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་
 མགོན་པོ་འདི་སྤར་ཡང་མནལ་ལམ་དུ་ལྷོན་ནས་ཡུས་ཡུས་བྱེད་བ་ཞིག་ལན་མང་དུ་
 ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དེ་དུས་སྤུ་ཐོ་རངས་ཤིག་ནམ་མཁའ་ནས་སྐྱུ་ཞིག་ལ། དང་པོ་
 སྐྱེས་ཅམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤར་སྐྱོབ་བྱེད་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ད་དུང་གཏོར་མ་མ་བྱིན། ད་

དུང་ཡང་ཁྱོད་ལྟ་བུའི་བསྟན་འཛིན་ལ་ང་ལྟ་བུའི་ཚོས་སྐྱོང་གིས་སྐྱང་སྐྱོབ་ཤེད་པ་
དགའ་མོ་ཡིན་ཏེ་ཟེར་བ་གཅིག་བྱུང་བས་ཞུས་པ་ཡིན་གསུང།

ལྷན་རྒྱུ་ཤེས་རབ་སེལ་བའི་གསུང་ནས། དགེ་འདུན་གྲུབ། ཚོས་སྐྱོང་མ་མང།
མངས་ན་ཆེའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར། བྱང་པར་མགོན་པོ་ཞལ་དང་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་
གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་གསུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། རྗེ་འདི་བས་དང་པོ་ལ་སྟོང་ལ་
ལེབས་དུས། ལྷོ་སྐྱོད་ཀྱི་གང་སོ་སྟོགས་སུ་ཆར་འབབས་ཤིག་ལ་བྱོན་དུས་ཡུལ་པ་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དཔོན་སྐོབ་ཀྱིས་རང་རེའི་གཞི་བདག་ལ་གཞོད་པ་སྐྱེལ་གྱིན་
འདུག་ཟེར་ནས་འཕྲོག་འཛོམས་བྱས་པས། དེའི་ལུབ་མོ་མི་ལམ་དུ་དབལ་མགོན་
ཆེན་པོ་བྱོན་ནས། ངའི་གྲོགས་ལ་ཚོས་རྒྱལ་ཐོང། རེད་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་རྣམས་
ལ་གཞོད་པ་སྐྱེལ་གསུང་བ་ཞིག་བྱུང་བས་ཁོང་གཉིས་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་
ངོ། །

དེ་ལྟར་དུ་བཞུགས་དུས་ལུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་ལ་མི་ཞིག་གིས། གཏུང་རུས་
ཡིན་ཟེར་བ་སྐྱེར་མ་གང་སྐལ་བྱུང་བ་དང་དེ་འབྲུ་རུ་སོང་བ་མིས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོག་སྤྱི་ལོ་རྗེ་གཏན་ན་ལྷ་མ་དོན་ཡོད་པ་བྱ་བ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ལ། རྗེ་འདི་བས་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཞུ་བ་ལ་བཏང་བས་ཁོང་གི་
ཞལ་ནས། སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་མ་ལ་བལ་པོར་བཎ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས། སྐྱ་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱབ་པ་
བྱས་ན་གྲུབ་པ་འཕྲོག། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་འཁྲུངས། སྐྱ་ཆེ་བདུན་ཅུ་ཟུབ།
དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ཉན་མཛད་ན་དུག་ཅུ་ལས་མི་ཟུབ། གནས་ངེས་མེད་དུ་བཤད་ཉན་
མཛད་ན་སྐྱ་ཆེ་རིང་བར་འོང། སྐྱེ་མ་ལ་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐྱེན་ལས་འབྱུང་ཞེས་གསུང་བ་

དང་། གཞན་ཡང་ད་ལྟ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོན་ན་མ་ཁུང་པར་ཅན་ཞིག་དང་མངལ།
མ་ཕྱོན་ན་མི་མངལ། ཡི་དམ་འཇམ་དབྱངས་ཞི་མོད་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཚོས་སྐྱོད་ལྷག་
རྒྱལ་བ་དང་འབྲེལ་ཆེ། སྐྱ་ཆེ་སྲིང་ཐབས་རྟ་མགིན་ལྷགས་རལ་ཅན་ལ་བསྟེན་པ་
བསྐྱུལ་ན་བཟང་ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན། རྟ་གཤམ་སྐྱོལ་མ་པའི་མ་མ་
འཇམ་དབྱངས་བསམ་བྱུབ་དོན་མེད་ཀྱི་བ་ལ་རྟ་མགིན་ལྷགས་རལ་ཅན་གྱི་རྗེས་གཞན་
དང་། དོན་མེད་ལུང་པའི་བཀའ་གསལ་ཉེ་རྟ་མགིན་གྱི་བསྟེན་སྐྱུབ་ཀྱང་མངོད།

གཞན་ཡང་སྤྱོད་མོ་རི་བོ་དགེ་ལུན་དུ་བཞུགས་དུས་མནལ་ལམ་ལ་རྗེད་བྱ་ཞིག་
གི་དཀྱིལ་དུ་སྐྱ་ཚོགས་བསྐྱེད་ཕྱོད་པོའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བ་ལ་ལྷ་ཀྱི་སྐབ་པ་ལ་འཕགས་
པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་རྒྱལ་གིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ་ཚོས་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱ་ལྟངས་
སྐྱོག་པའི་ཚལ་དུ་རྗེད་བྱའི་མཐའ་ནས། དངོས་བྱུབ་སྐྱོལ་ཞེས་ཞུས་པས་མཚོག་གི་
དངོས་བྱུབ་གཞན་པའི་སྤང་བ་ཞིག་བྱུང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་ལ་སྐྱོ་ཅེ་
གཏད་ནས། ད་དུང་ཡང་དངོས་བྱུབ་སྐྱོལ་ཞེས་ཞུས་པས། གཙང་གི་རྒྱགས་སྐྱལ་
ཁམས་སུ་འཁྱེད་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུང་བ་ཞིག་བྱུང་། མནལ་སད་པ་ན་སྐྱ་ཚོའི་
མཇུག་ལ་ཁམས་སུ་སྟེན་ལས་འོང་བ་ཨེ་ཡིན་སྐྱམ་པ་ཞིག་བྱུང་ནའང་། ལྷིས་
བརྟགས་ན་མ་མ་དོན་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལྷི་མ་ལ་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་
སྟེན་ལས་རྒྱ་ཚེན་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ལས་ཆེ་ཞེས་རྗེ་རང་ཉིད་གསུང་དོ། །

དེ་ནས་ཡང་སྤྱང་ཐང་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས། བྱང་ཚེན་སོགས་སུ་ཚོས་བར་མངོད།
དེ་ནས་བོ་དོང་ལ་བྱོན། དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་ལྟ་མོ་འདི་སྐྱ་སྐྱེ་མང་པོ་ནས་ཀྱི་ཚོས་
སྐྱོད་ཡིན་པ་ལ་སྤར་རྗེས་གཞན་ཞུ་བ་སོགས་མ་མངོད་པས། དེ་ཞུ་བ་ལ་དེ་དུས་མོ་

དོང་ན་རྒྱལ་སྐས་རིན་པོ་ཆེའི་དོང་ས་སྐོབ་རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་བཟང་དཔལ་བ་ཞེས་པ་
བཞུགས་པས་དེར་བྱོན། ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་དགོས་ཞུས་པས་ཁོང་གི་ཞལ་ནས།
མདང་མི་ལམ་བཟང་། ལྷོ་སྐྱོགས་འདི་ནས་རྒྱང་ནག་འཇུ་བ་མའི་དཀྱིལ་ནས་དགོ་
སྐོང་ཞིག་པོ་དོང་གི་སྐོ་རྩར་སྐྱེ་བས་བྱུང་བ་ལ་འདི་ནས་བྱུང་མེད་རྒྱན་ཅན་ཞིག་སོང་
སྟེ། བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་བེད་ནས་བྱུང་བ་མིས། ད་ལྟོ་རང་འབྲུག་མོ་
ཉོར་གྱིས་འབྱེད་བ་འདྲ། ཉ་ཉ་གསུང་ཞིང་། ལྷ་མོ་འདིའི་བཀའ་ལྟར་མན་ངག་དང་
བཅས་པ་རྗོགས་པར་གནང་། གཞན་ཡང་ཁོང་པ་ལ་རྒྱལ་སྐས་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་
འབྲུག་གི་ལུང་སོགས་ཚོས་མང་རབ་གསལ་ན་ཉོ། །

དེ་ནས་བྱུང་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བདག་གི་བསམ་པ་ལ་འཆད་ཉན་
འདི་རི་ལྷ་སུ་ཞིག་འོང་སྟམ་ཡོད་པ་ལ། ལུ་བ་གཅིག་མི་ལམ་ན་སྤར་རི་པོ་དགོ་ལྷན་དུ་
བཞུགས་དུས་ཞལ་འདྲིས་ཡོད་པའི་དགོ་སྐོང་ཚོས་མ་སྐྱབ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྱུང་ནས།
ཁྱེད་ཀྱི་དོན་དེ་ངས་མི་ལམ་དུ་བཏགས་གིས་གསུངས་ནས་གཉིད་ལོག་པའི་ཚུལ་
མཛད། དེ་ནས་གཉིད་སད་དེ་ལག་པའི་སྐྱབ་རྒྱ་ཞིག་མཛད་ནས། སྐྱབ་ཚོགས་གོལ་
ཐོབ་ཅིག་འོང་བའི་རིགས་སུ་ཞི་ཡོད། བདེན། ཞེས་དང་། སྐྱབ་མི་དགོས་སྐོ་འདུན་
དགོན་མཚོག་ལ་གཏོད་ལ་སྐོ་སྐོས་ཚོས། ཞེས་ལུགས་དྲག་ཏུ་བེད་བ་ཞིག་མིས་
པས་དེ། ང་རང་སྐོ་དགོན་མཚོག་ལ་བཞུད་ཉན་བྱེད་པར་ཐག་གཅད་
སྟམ་པ་སྐྱབས་ལ་འབྲུངས་གསུང་འོ། །དེའི་ཆེ་འདི་ལྟར་དགོངས་ཏེ། བྱུང་ཆེན་
འདིར་ཚོས་བར་འདྲ་དང་། སྐབས་སུ་སྐྱབས་དམ་བྱེད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་དགོས་པར་
འདུག་སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ། དེའི་མ་སྐྱབ་རྒྱུན་ཤིང་ཆ་སོགས་བསྟན་པའི་སྐྱབ་བདག་

ཆེན་མོ་ཤྲ་གྲ་དཔལ་པ་ལ་བཀའ་ལུང་གནང་ཞིང་། ཁོང་གིས་གྲང་གང་དགོས་ལུལ་
ཉེ་ས་གཞི་དེར་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འོང་བའི་མཚན་ལྟས་སོགས་
གྲང་ཡོད་པས་ཐེག་ཆེན་མོ་བྱང་ཞེས་པའི་གཟིམ་ཁང་ཆེན་མོ་མེ་མོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་
བཏབ། དེ་དུས་བྱང་ཆེན་ལ་སྐྱབ་ཆེན་བསོད་ནམས་སློབ་གྲོས་པ་ཞེས་པ་བཞུགས་པ་
ལ་ཁོང་རང་གི་བཀའ་འབྲུམ་གྱི་ལུང་དང་། གཞན་ཡང་ཤངས་པའི་ཚོས་སྐོར་ཅི་
རིགས་པ་རྣམས་གསལ། ཡང་དེའི་ཆེ་དཔོན་སྟོན་ལུག་པ་དཔལ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ཆེན་
ཞིག་ལ་མགོན་པོ་བཞི་སྐྱབས་གྱི་བཀའ་དང་གཞན་ཡང་བཀའ་ལུང་ཅི་རིགས་
གསལ་ཅིང་མགོན་པོ་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་བཀའ་ཡང་གསལ་ནམ་སྐྱམ་མོ། །

དེ་ནས་སྐར་བཀྲ་ཤིས་རྗེ་ཁང་ཇི་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་མོ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་རེས་
གྱི་དོགས་གཙོད་གསལ་བའི་ཐེན་རིས་རྣམས་དང་། དགོ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཇི་ལ་
རྣམ་འགྲེལ་གསལ་བའི་གསུང་རྒྱན་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ཉེ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་
ཆེན་མོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་མེ་མོ་སྐྱལ་གྱི་ལོའི་ལྷ་བ་བཅུ་པ་ལ་རྗེ་གསལ་བར་
མཛད། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཇི་རང་ཉིད་གྱིས་གྲང་འདི་ཉིད་གྱི་སྟེང་ནས་ལེགས་པར་གསུང་
ཞིང་། དེའི་བར་དུ་ཐེན་ལས་གྲང་རྒྱས་པར་བྱུང་། དེ་ནས་ཉ་ནག་རི་ཁྲུང་དུ་ཕེབས།
ཤངས་པ་ཀུན་མཁྲེན་ཆེན་མོའི་དཔོན་པོ་ཚོས་ཇི་སྟོན་བཟང་བ་རི་ཁྲུང་ཚོས་སྟེད་
གདན་སར་བསྐོ་གཞག་མཛད་དེ་ཚོས་བར་ལ་བཞུགས་དུས་ཉའི་སི་ཏུ་ཆེན་མོས་
སྐར་ཐང་མཁན་པོ་ལ་གདན་འདྲེན་གྱི་ཆེབས་འདི་ཅམ་ལ་སྟེབས་པ་ཡོད་ཟེར་བའི་
མོ་ཉ་བ་བྱུང་བས་རྒྱན་བྱས། དེའི་ཆེ་ཇི་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་སྐར་ཐང་ཉེར་འཛིན་
ཆེན་མོ་དེ་སྐོར་ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་གཏང་བར་འདུག་ནའང་། དེ་བས་

ད་དུང་རེ་ཞིག་གཞན་ལེས་མེད་དུ་བཤད་ཉན་དང་རང་གི་སྒོས་བསམ་གོང་འཕེལ་
བྱས་ན་དགའ་བ་འདུག ལྷན་པར་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་སྲུང་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་ཅམ་ཞིག་
ལས་མ་བྱུང་།

ད་དུས་འཁོར་གྱི་ཚོས་སྐོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ལྷ་བ་ལ་ཡང་ད་ལན་འགྲོ་
སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ། ཚོས་བར་གྱི་རང་ནས་གསང་བསམ་སུ་མཛད་ནས་བྱོན། རི་པོ་
དགེ་འཕེལ་དུ་ལེབས། དེའི་ཆེ་རི་པོ་དགེ་ལྡན་དུ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
གཞན་དོན་ལ་གཤེགས་ཟེར་བའི་སྐྱད་ཆ་གསལ་ནས། ད་ནི་རེ་ཞིག་ཕྱིན་ཡུང་དོན་མ་
གྲུབ་པོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ་དགེ་འཕེལ་དུ་རྒྱ་བ་གཅིག་ཅམ་སྐྱེ་མཚམས་མཛད་དེ་
བཞུགས་པའི་རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་ན་ད་ལྟ་བུ་ཤིས་སྐྱུན་པོའི་རྒྱབ་རི་འདིའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རི་ཆེན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བཞུགས། རྟེན་པ་ཅམ་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
འདུལ་འཛིན་བཞུགས། དེའི་སྲིད་ཅམ་ན་རྗེ་རང་ཉིད་བཞུགས་འདུག།

དེ་ནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། རྗེ་སྐྱེ་ལ། འདི་ལ་ཡར་རྒྱ་བ་གཏོད་ལ་
གསོན་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རང་རེ་པ་ལ་ལུང་བསྟན་མང་པོ་མཛད་གྱིན་འདུག་
ཟེར་བ་ལ་རྗེ་འདི་བས་ལེགས་པར་གསལ་བས་གསུང་གི་སྐྱེད་བྱུངས་མང་པོ་ཞིག་
སྐྱོག་པ་པལ་ཆེར་མ་གོ། །གསུང་གི་ཆ་ཤིས་ཤིག་ལ། དགེ་འདུན་གྲུབ་ཅེས་པོས་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། ས་ཕྱོགས་འདིར་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བ་རྒྱས་པར་འགྲུབ་བ་
ཞིག་འོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུང་བ་ཞིག་གསལ་བར་ཚོར་བས་ལུས་གྱི་བ་སྐྱེ་གཡོ་བ་
ཞིག་བྱུང་། ཅི་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྗེ་དང་མཛལ་བ་ཁོང་སྲ་བ་ཞིག་འོང་བ་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་ཞིག་བྱུང་།

ཡང་མི་ལམ་དེ་གའི་འཕྲོ་ལ་ཉའི་སི་ཏུ་ཆེན་པོ་དེ་སོགས་འགང་དགར་སོ་ཞིག་
གྱོན། ཞོ་ཞོག་ཅིག་ལག་ཏུ་ཁྱེར་ནས་དེ་དེའི་ཅེར་ཇེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ལ་མཛལ་གྱིན་
འདུག་པ་མིས། དེ་ནི། ཞོང་གི་ས་ཆེ་འདིར་ཇེ་དང་མཛལ། དམ་བཅའ་ལུས་བྱས་པའི་
ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་ལྟར་དགའ་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ཞིང་གོང་གི་མི་ལམ་དེ་ཡང་དགོན་པ་
འདེབས་པའི་གནས་ལུང་བསྟན་པ་འདྲ་སྐྱམ་སྟེ། དེ་ཞིག་ལ་འདི་ཡིན་སྐྱམ་པའི་དེས་
པ་མ་རྙེད་པར་ཡིད་ལ་བཞག་སྟེ་གང་ཡིན་བཞག་པ་ལ་ལྷགས་སོ། །

༡ ་ སྐར་ཡང་དབྱས་གཙང་། བོ་དོང་སོགས་སུ་ཐེབས་བཞུགས་གྱིས་རྒྱལ་
བསྟན་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་ཇེ་ཤེས་རབ་མེད་ཀྱི་དགོངས་
རྒྱུས་རྒྱ་ཆེན་སྐྱབ།

དེ་ནས་ས་སོ་རྒྱའི་ལོ་ལ་དགེ་འཕེལ་ནས་ཇེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་བདག་གི་
ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་མེད་བཤེས་གཉེན་པ་ལྷག་སྱིར་བྱིད་དེ་སྐར་ཡང་དབྱས་
ལྷོགས་ལ་བྱོན། མར་ལམ་སྟེ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཐེབས་དུས་སྐྱེ་ལས་འབྲུ་བའི་
སྐྱུང་གཞི་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་ཞལ་ཐོན་དམ་པར་མཛད་པས་ཇེ་བསྟན་ལ་སོང་བའི་རུབ་
གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་མཁའ་འགོ་མ་རུས་རྒྱན་དང་དབྱ་རྒྱན་གསོལ་བ། ལྷག་
གཡས་ན་ཁ་རུ་བསྐྱམས་པ་ཞིག་ཁ་རུའི་སྐྱེད་བསྟན་ནས། རང་གི་སྤྱིང་ཁར་
ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་ཤར་བྱས་པ། ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ཞིག་མིས་བསུ།
ནད་འདི་ཚ་བའི་ནད་མིན། གང་བའི་ནད་ཡིན་ཟེར་བར་འདུག། ཁ་སྐོད་སྐྱམ་དུ་ཚ་
བའི་ཟས་བསྟེན་བསུ་མན་སོང་། ཞེས་གསུང་ཞིང་སྐབས་དེར་སྟེ་མོ་སྐྱེ་ཞང་ཚོས་ཇེ་

ལ་འཆི་བདག་འཛོམས་པའི་དབང་ཞིག་ཀྱང་ལྷན་གསུང་ངོ། །དེ་ནས་དགོ་ལྷན་ཏུ་
ལྷན་ཐེབས། བྱང་ཅེ་བ་ཚོས་ཇི་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་
ཆེན་པོ་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་དང། ཆོ་དཔག་མེད་ལྷ་
དགྲའི་དབང་ཡང་གསུན་ཅིང། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་དེའི་སྐྱེད་དཀྱིལ་ཞིག་འདུག་
པའི་ཡིག་མཁན་ཡང་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མང་པོ་གསུན་
ཅིང། ལྷན་མོང་བ་བྱང་ལྷན་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འབྲིད་ཇི་ཙམ་ཁ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་
མོ་སྐྱོང་སྐྱེད་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་སོགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་མང་པོ་གསུན། དཔོན་
སྐོབ་པན་ཚུན་སྐྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་ཏུ་ཐེབས་པར་བྱུང། ཡང་དགོ་ལྷན་ཏུ་རི་ཅེ་ཞིག་ཏུ་མི་
ལམ་སྐྱེད་པས། མོ་བདུད་མོ་བདུད་ཆེམས་སེ་ཆེམས། །ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བས་དགོ་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱེད་ན་ཅུང་མི་དགའ་བ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་ཀྱང་གསུང་ངོ། །

དེ་ནས་དབྱུང་དེ་འཆད་ཁར་བྱོན། ལྷ་སྐྱེད་ཁང་བ་བསོད་ནམས་སྐྱེད་བྱུང་བ་དེ་
ཏུ་སྐོ་སྐྱོང་གི་བདག་པོར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པས་ཁོང་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྐོ་སྐྱོང་དང།
གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་མང་ཏུ་གསུན། དེ་ནས་སྐོན་ཀ་རྒྱལ་པོ་
སྤོངས་སུ་བྱོན། ལྷན་སྐྱེད་པའི་ཆེན་འཕེལ་བ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་མང་ཏུ་
ལྷན་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་ཨེ་མི་ཏུ་བྱོན། དེ་ནས་འཇམ་དབྱུངས་རིན་
ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་རྒྱ་མ་ཁུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་
སྐྱེ་མ་ནས་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང། ཏུ་སྐྱེ་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐོར་ལ་སྐྱེད་ནས་
སྐྱེད་པས་བཞེད་ཆེ་བར་ཡོད་ནའང་དེ་བར་མ་གྲུབ་པར་རྒྱ་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཏུ་སྐྱེ་གྱི་འཁོར་
ལོའི་སྐོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྫོགས་པ་དང། མོ་ལ་བྱེད་སྐོར་བ་ཡན་ལག་རྣམས་གི་འབྲིད།

རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་རྒྱས་པ། མཐོང་བ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་
བསྟུས་གྱི་རི་མོ་ཙམ་ཞིག་དང་སོ་གསང་ལུང་ལྷགས་སྦྱོང་གི་དུས་མཛད་ཅིང་
དབྱུངས་འཆར་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་སྦྱོད་སྦྱོར་མཛད་ཀྱང་དུས་འཁོར་གྱི་ས་བྱིས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའང་འདྲིར་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དང་། བཀའ་
རྗེས་གནང་སོགས་མང་སོ་ཞུས་ཏེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་གར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བའི་སྐྱེ་མ་གཅིག་
དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རི་སོ་དགེ་ལྷན་དུ་ལེབས་ཏེ་བྱང་ཅེར་ཚོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་ལ་
ཚོས་བཀའ་མང་སོ་ཞུ་དགོས་ཡོད་པ་རྣམས་ཞུས། ཀོང་སོ་ཙམ་དེ་དང་མདོ་སྐྱེད་
སོགས་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲོན་པའི་སྐབས་ཅེ་གཏད་ཡོད་ནའང་དེ་དུས་སྐབས་ཕྱི་བ་
དཔོན་སོ་དོན་རྒྱལ་ཞེས་པས་ད་ལྟ་གདན་མ་བྲངས་ན་འདྲིར་མི་བཞུགས་པ་འདུག་
ཟེས། གཙང་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་གདན་འབྲེན་པ་
སྐྱེབས། བྱང་ཅེ་བ་དང་འཆད་ཁ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་བཞེད་ལ་བྱང་ཅེ་བའི་གདན་ས་
ལ་སྐབས་བཞེད་ཆེ་བར་ཡོད་སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་
བཀའ་བཏོས་ཤིང་དུས་རྗེའི་ཞལ་ནས། ཁོང་རྣམ་གཉིས་སྐབས་དམ་བཟང་བས་དེད་
རང་དཔོན་སློབ་ཀྱང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དྲག་ཅེས་བཀའ་བསྐོས་ནས། བྱང་ཅེའི་སྡེ་
དུ་གཙང་བ་རྣམས་དང་ཕྱོགས་གཅིག་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཆེ་ཉམས་སྤང་ལ་རྒྱུད་
ཞིག་གིས་དར་སྦྱོག་གཙང་ཕྱོགས་ལ་བསྦྱོད་བྱུང་བས་དེད་རང་གཙང་ཕྱོགས་ལ་
འགྲོ་བ་ཞིག་འཆར་བ་འདུག་གསུང་། སང་ཉིན་བརྟག་པ་མཛད་དུས་འཆད་ཁ་བ་
རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་ལྟར་བཟང་པོའི་འདུག་སྐྱེད་ས་མཛད། ཞལ་རུབ་ཕྱོགས་ལ་

གཟིགས་ནས་ཟན་མིལ་བསྐྱེལ་བས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོན་པའི་བརྟག་པ་བབས།
དེ་རྗེས་རྗེའི་ཞལ་ནས་སྐྱུན་སྲ་བ་ལ། ལྷན་ནས་གྱི་ཞལ་གཙང་ཕྱོགས་ལ་གཟིགས་པ་
དང་། བཞུགས་སྐྱད་མ་འདིས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བརྟག་པ་འབབ་པར་དེ་གོང་དུ་གོ་
ལགས་ཤིང་། ལྷན་པ་བཞུགས་དེའང་ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་
བཞེངས་པའི་ལྷན་ཡིན་པ་འདུག་གོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །དེ་ནས་གདན་འདྲེན་པ་
ལྷན་གྱིས་ཞུ་བ་ལྟལ་བ། ད་ཡབ་སྐུས་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་ཕེབས་ཏེ། གཙང་ཕྱོགས་
སུ་མདོ་སྐྱབས་སྐྱེལ་བའི་བཤའ་ཉན་མཛད་ན་བསམ་གྲུབ་ཅེ་བ་སོགས་གྱིས་སྦྱིན་
བདག་གྲང་མཛད་པ་ཡོད་པས་ཅིས་གྲང་འགྲོན་པ་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་ལྟལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱབས་པོ་སྐྱེ་བའི་ལོ་ལ་གཙང་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས། ལྷན་ཐབས་དུ་གྲོན། དེ་
རྗེས་ལ་སྐྱར་ཐང་གྲང་ཆེན་གཉིས་སུ་ཕལ་ཆེར་བཤའ་ཉན་མཛད། ལྷན་པར་སྐྱར་ཐང་
དུ་འདུལ་བའི་གྲང་འབྲུམ་ཆེན་མོ་དང་སོ་ཐང་གྱི་ལྷོ་ཀའི་ཚོམ་པ་མཛད།

དེ་ནས་བསམ་གྲུབ་ཅེ་ནས་རྗེ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་གདན་བྲངས་ཏེ་མདོ་
སྐྱབས་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་བདག་རྒྱུན་བཟང་པོ་མིམ་པ་བཞིན་དུ་མཛད། དེ་
ནས་གྲང་ཆེན་སྐྱར་ཐང་སོགས་སུ་མིམ་པར་གྲོན་ཏེ་བཤའ་ཉན་གཙོ་པོར་མཛད། དེ་
དུས་དགོངས་པ་ལ། སྐྱ་དུས་བོད་འདིར་ལོ་ཆེན་ཡབ་སྐུས་གྱི་མིང་ལ་བཤའ་ཉན་
དར་བར་གྲང་འདུག་ནའང་གཞི་གསུམ་གྱི་སྤྱུག་ལེན་ཆེར་མ་གྲུང་། ད་འདུལ་བའི་
བསྐྱབས་ཁྲིམས་ལྷན་པར་དག་པ་ཞིག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དེའི་སྟེང་ནས་བཤའ་ཉན་གཙོ་
པོར་བྱེད་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབས་ཁྲིམས་གྱི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་
མོ་འདི་རྩེ་མོ་ཕག་གི་རྩེ་བ་དུག་པའི་ཡར་ཆེས་ལ་དཔལ་གྲང་རྩེ་བ་ཆེན་པོར་མཛད།

དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་བར་མ་ཚད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྲ་གོང་
 སྟེལ་མོ་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱ་
 འོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མཚན་མ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེངྒེ་བསམ་བྱུང་ཅེས་གཟིམ་
 ཁང་བདེ་གསལ་དུ་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན། སྐྱ་ཆག་གི་མཚན་མ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་བསམ་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆེན་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པས་མཚན་མ་ངན་པ་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱ་ཁམས་བཟང་བར་བྱུང་
 བས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད། རྗེ་སྲ་མ་འདི་བསམ་བྱང་ཆེན་དུ་
 སྐྱ་ཆག་གི་མཚན་མ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་མཚན་སྲ་བ་དགུ་ཅན་གྱི་བར་དུ་དམ་
 བར་མཛད། དེ་དུས་ཐུགས་དམ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད་ཅིང་། བྱུང་བར་རྗེ་
 བཅུན་མ་དཀར་མོའི་ཆེ་སྐྱབ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་རྗེ་རང་གི་གསུང་
 བས། སྐྱིར་རྗེ་བཅུན་མ་དཀར་མོ་འདི་ལ་བཞེན་ནས་གཙོ་བོར་ཆེ་བསྐྱབས་ན་ཞར་
 ལ་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་། གཙོ་བོར་ཤེས་རབ་བསྐྱབས་ན་ཞར་ལ་ཅིག་ཤོས་འཕེལ་
 བར་གསུངས་པས་དེའི་དུས་སུ་རྗེ་བཅུན་མ་དཀར་མོའི་བསྟོན་པ་འདི་དག་དང་། སྲ་
 མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བསྟོན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་འདོད་ལྷ་ཚོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་
 བསྟོན་པ་གསོལ་འདེབས་དང་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཚོམ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བྱས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་བྱེད་འདོད་ཅན་གྱིས་ཡིད་ལ་ལམ་སྟེ་ཤར་ནས་ཁ་ནས་ཚིག་ཏུ་འདོན་
 བ་ཞིག་བྱུང་གསུང།

གཞན་ཡང་དེ་དུས་སུ་རྗེ་བཅུན་མ་དཀར་མོ་གཉིས་དང་། རྗེ་རྗེ་འདིགས་བྱེད་
 དཔའ་གཅིག་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་སོགས་ལྟ་དང་ཚོས་སྐྱོང་མང་པོའི་ཞལ་

གཟིགས། བྱད་པར་དཔལ་མགོན་གདོང་བཞི་པ་ཕྱོན་ནས། བྱོད་པ་ཆེན་ཆེན་པོ་ཡིན་
པས་ངའི་བསྟོད་པ་ཞིག་ཚུམས་གསུངས་ནས་བསྟོད་པ་འདི་མཛད་དོ། །ཡང་དེ་དུས་
མོ་རངས་མནལ་ལ་སོང་མ་སོང་ཞིག་ལ་བྱད་མེད་དཀར་མོ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་
སྟོད་བདུད་ཅིས་གང་བ་ཞིག་བྱངས་པ་མིས། དེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་ལ་ཞུས་པས།
ཤིན་ཏུ་བཟང་གསུང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཚམས་དེའི་མཇུག་ལ་མདོ་སྡེ་སོགས་བཀའ་
འགྲུང་རྣམས་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ཉིན་མོ་རྗེ་ཙམ་གཟིགས་པ་ཐམས་ཅད་
མཚན་མོ་ཐུགས་ལ་འདོན་པ་སོགས་ཐུགས་དམ་གྱི་སོགས་ཀྱང་ཆེ་བར་བྱང་
གསུང་དོ། །

དེ་ནས་སྐྱེ་མཚམས་གྲོལ་ནས་བསྟོད་པ་གསོལ་འདེབས་རྣམས་གྱི་ལྷང་མཛད་
དུས་རྗེ་བཅུན་མའི་བསྟོད་པ་རྣམས་གྱི་ཆེ་རྗེའི་གསུང་ནས། འདི་ལྟར་ན་རྗེ་བཅུན་
མའི་ཞལ་གཟིགས་པ་འདྲ་མོ་འདུག ཉ་ཉེ་གསུང་། ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་རྗེ་ཚོང་ཁ་
པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ན་བཞུགས་དུས་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། བྱོད་རང་གཙང་སྟོགས་
སུ་ཕྱོན་ལ་རྒྱུད་གྱི་བཤད་ཉན་མཛོད། གཞོད་སྦྱིན་མ་ཆེན་མོ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་བདག་
གི་གཙོ་བོ་བྱེད། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་སྐྱེ་བ་མང་པོར་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་གྱིས་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཐོག་བྱངས་སྐལ་ལྷན་མང་པོ་འབྱུང་།
ཞེས་པའི་ལྷང་བསྟན་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་དུས་སུ་བྱང་སེམས་ཤུག་དཔལ་བས་ལྷན་པོ་
ཅེར་གདན་བྱངས་ཉེ་སྟགས་གྱི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་བར་མཛད། དེ་
ནས་སེལ་ཅེར་ཕྱོན། དེར་རྗེ་འདི་པ་དང་སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་གསང་
བ་འདུས་པའི་རིམ་ལྗེའི་འབྲིང་གནང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལྷང་ཞིག་ཀྱང་མཛད་

དེ་སྐྱེར་ཡང་དབྱུས་ཕྱོགས་ལ་གཤེགས་པ་ལ་རྗེ་འདི་པས་ཚ་ལོད་བར་སྐྱེལ་མ་
མེབས། བསམ་གྲུབ་ཅེར་ཕྱོག། དེ་ནས་འདས་ཕྱོགས་ལ་མཛད་དེ་རྗེ་ཤེས་རབ་
སེངྒེ་བ་དགེ་ལྷན་ལ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་རྗེ་འདི་པས་ཤིང་ཤིང་གི་བའི་དགུན་ཚོས་
ལ་འབ་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཅེར་མེབས། བྱང་སེམས་སྤྲུལ་དཔལ་བས་ཞབས་ཏོག་མཛད།
དེ་ནས་བྱང་ཆེན་ལ་མེབས། དེ་དུས་བྱང་ཆེན་དུ་མནལ་ལམ་ཞིག་ལ་སྐྱེས་མཚོག་
ཞུ་ནན་ཚོས་རྗེ་ཕྱོན་ནས། བྱེད་པ་སེམས་ཀུན་དོན་བྱེད། །གསུང་བ་ལ་རྗེ་འདི་པས་
ལན་དུ། འོང་བ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱང་མི་འོང་གསུངས་ནས་བཞད་པ་ཞིག་
མིས་གསུང། གནས་དེ་དང་སྐྱར་ཐང་སོགས་སུ་ཚོས་བར་མཛད།

དེ་ནས་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་ཡང་སྐྱར་ནས་མ་གསན་བས་གསན་
འདོད་ཆེ་བ་དང། སྐྱ་ཀ་ལྷ་པའི་ས་བྱིས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ཞིག་མཛད་བཞེད་ཀྱིས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ལོ་དེའི་རྩོན་མཚུག་ལ་དཔལ་སྤོངས་ལ་ཕྱོན་ཏེ། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་
པོ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བ་ལ་སྐྱའི་ས་བྱིས་ཐོགས་ཤིག་ཞུས། ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་རྒྱུ་
སོར་མཛད་པར་ཞུས་ཏེ་ཤིང་མོ་སྐྱང་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་བོ་དོང་ལ་ཕྱོན། ཚོས་ཐོག་
གཅིག་བཞུགས། ཚོས་ཕྱོལ་མཚམས་ཤིག་ཏུ་སྐྱ་བྱང་སེར་པོར་གྲགས་པ་དེར་ཐོ་
རངས་ཤིག་མཐོ་སྐྱར་ནས་ཡོད་ཅ་ན་བར་སྐྱང་ལ་བྱུང་མེད་དུས་པའི་སྐད་སྐད་བ་
ཞིག་བྱུང། མགོ་སྐྱར་བ་བསངས་ཏེ། ཅི་བྱུང་བ་ཡིན་ཟིན་པས། དའི་མིང་པོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཤེགས་པས་དུ་བ་ཡིན་ཟེད། དེ་སུ་
ཡིན་བྱས་པས། དེ་བཞད་ན་ཁྱོད་གྱང་ལྷ་རན་བྱེད་དུ་འོང་བས་མི་སྐྱ་ཟེད། ཅི་ཡིན་
ནས་སྐྱུ་དུ་སེམས་མ་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང། ཡང་དེ་དུས་ཐོ་རངས་ཤིག་སྐྱར་གྱི་བྱུང་

མེད་དེའི་སྐྱད་ལྷང་བ་ཞིག་ལྷུང་། མགོ་པོ་བསངས་ཏེ་ཉན་བས། དེ་ན་ཁྲིད་ཀྱི་དགོན་
བ་ཡོད། །གདུལ་བྱ་དག་ཀྱང་དེར་འདུ་ཞིང་། །ཁོ་མོ་འང་ཁྲིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབང་། །ཁྲིད་
ཀྱི་རྗེས་འབང་སྐྱོབ་བར་བྱེད། །ཅེས་ཟེའ།

དགོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་། དགོན་པའི་མིང་ལ་ཇི་སྐྱད་ཟེར་བྱས་བས། ལག་
བ་གཉིས་ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་། དགོན་པའི་
མིང་ལ་སྐྱེ་བུ་ལྷུང་ཅན་ཟེའ། དེ་མཁའ་འགྲོའི་བརྟེན་སྐྱད་ཡིན་ལོ་ཡང་ཟེར་ཏེ་ཡལ་སོང་།
ཡང་དེ་དུས་ལྟ་མོ་འདིའི་ཞལ་ནས། རྟེན་འབྲེལ་ཁྲུད་པར་ཅན་ཡོད་པས་ཚོགས་སུ་
མ་ཉི་བརྒྱ་ཅེ་ཡང་མ་ཆད་པར་ཚུགས་ཤིག་གསུང་། ཡང་དེ་དུས་དགེ་བཤེས་
གཅིག་ལ་ལྟ་མོ་འདི་སྦྱན་བྲངས་པ་ཕྱོན་པ་ལ། དས་བཤའ་སྦྱབ་གང་བྱས་ན་བསྟན་
བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་མན། དགོན་པ་ག་ན་ཡོད། དགེ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ག་ན་ཡོད་
ལྷུས་བས། དེའི་ཞལ་ནས། བཤའ་སྦྱབ་དང་ཁྲུད་པར་འཆད་ཉན་བྱས་ན་བསྟན་བཤའ་
མན་སྟོབས་ཆེ། དགོན་པ་ཞིག་མ་གི་ན་ཡོད། མིང་ལ་སྐྱེ་བུ་ལྷུང་ཅན། དེ་ཡང་བརྟེན་
ཡིན་ལོ་ཡང་། དགེ་ཚུལ་ཞིག་མ་གི་ན་ཡོད། སྤྱིང་རྗེ་རྗེ་ཞིག་མ་གི་ན་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏོ། །

དེ་ནས་ཚོས་བར་ལུང་ནག་ཤེས་དཀར་ཅེར་ཐེབས་པའི་སྟེང་དུ་ས་གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟ་སྟེན་ཚོགས་ལྷུང་། དེ་ནས་དི་བོ་དགེ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་
གཤེགས་ཟེར་བའི་སྐྱད་ཆ་འབྲུལ་མཁན་སྟེབས། མང་ང་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཐུགས་
དགོངས་རྗེས་པའི་བསྟོ་བ་དང་། དགེ་ལྡན་ལ་འགྲོ་བའི་འབྲུལ་སྦྱད་སྦྱ་མ་ཡང་དེ་
ནས་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཡང་བདེ་ཆེན་ཅེར་ཐེབས་ཏེ་དབྱིད་ཚོས་ནས་སྟོན་གྱི་
བར་བལྟགས། སེལ་ཅེ་ནས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས། རྗེ་འདི་བས་སྦྱར་བོ་ཅེར་ཕྱོན་ཏེ།

ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་རྗེ་ལ་གཤེན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཚེན་མོ་དེ་ཞུས། དེ་ནས་
བདེ་ཚེན་ཅེར་སྟོན་ཚོས་ལ་ལོ་ཚེན་སྐྱབས་རྗེ་དབལ་བ་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་སྲར་གྱི་ཀ་ལྷ་
བའི་ས་བྱིས་ཀྱི་འཕྲོ་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱོར་རིན་ཚེན་འབྲུང་གནས་སོགས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་
གཙུག་ལག་ཀྱང་མང་དུ་གསལ།

ཁྱད་བར་ཀ་ལྷ་བའི་གཞུང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་རང་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱུན་ན་
འདི་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་ཡང་ཞུས་པས་ཁོང་གིས་ཐལ་མོ་སྐྱུར་ཏེ། རོ་མཚར་ཚེ།
ཁྱད་རང་སྐྱུན་ས་མཁས་བར་འདུག ད་ལ་སློབ་མི་དགོས་པར་འདུག་གོ་གསུངས་
ནས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པར་བྱུང། གཞན་ཡང་སློབ་མ་ཡིད་བཞིན་ཚོར་བྱའི་རྗེས་གནང་
སོགས་བཀའ་ཡང་འགའ་ཤེ་གསལ་ཅིང་། ཁྱད་བར་སྐྱུན་ས་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་
གཅགས་པའི་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷང་གསལ་དུས། ལྱང་ནས་གྱིས་སུ་ལ་
གསལ་ཞུས་པས་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། བདག་གིས་ཚོས་འཁོར་སྐྱང་བ་ཚོས་རྗེ་སེའྲེ་
རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་ཞུས། ཁོང་འཕྲོམ་གྱི་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པར་གདའ་གསུང་ཞིང་།

གཞན་ཡང་དེ་དུས་ཁོང་གི་གསུང་ནས། སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འབྲུང་བ་
ལྟར་ད་སྟེ་ཡུན་མི་རིང་བར་ཁྱད་རང་གི་ཡུལ་སྐོགས་སུ་བསྐྱུན་འཛིན་གྱི་དགོ་སློང་
བགྲེས་པོ་ཞིག་འཕྲོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞུ་བེད་འོང་གིས། དེ་དུས་དགོ་སློང་དེ་ལ་འཕྲོམ་
གྱི་འདུ་ཤེས་ཞོག་ཁྱད་རང་སྐྱུན་རས་གཟིགས་སུ་སྐོམས་ལ་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་
ལེགས་པར་སྟོན་ཅིག་གསུང་གིན་འདུག་པ་དང་མ་སྐྱུན་པར་ཁོ་བོ་སྐྱུལ་བར་ལྷན།
སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་འཕྲོམ་ལས་ཐོས་ནས་འཕྲོམ་ལ་འཆད་པར་འདུག་པས་
ད་ནི། ཚོས་བདག་པོ་ལ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་སྐྱབས་དགྲེས་པར་

བྱང་ལ། འདི་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་རྗེ་སྐུ་མ་འདི་ཉིད་འབྲོམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
སྐྱེལ་བ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །

གནས་དེར་བཞུགས་པའི་ངང་ནས་སྤར་འབུལ་སྤྱད་བྱས་པའི་སྤྱད་དངོས་
རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་སྐྱེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་ལ་རི་བོ་དགེ་ལྷན་དུ་མང་
སྟོལ། འབུལ་བ་འབྱེད་བཅས་སོགས་ཀྱི་རྫོང་བདའ་ཡང་དེ་ནས་མཛད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་མེ་ལོ་སྐྱག་གི་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་བོ་དོང་ལ་བྱོན་ཏེ་ཚོས་བར་མཛད།
སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱབས་ཤིང་། བྱང་པར་
ལྷ་མོ་དམག་ཚོར་འདིས་ཉེ་གནས་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་ཕུལ་ཏེ་སྤྱང་སྟོབ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤུག་གི་བྲག་གཞུག་གི་ཅེ་རྒྱལ་དུ་ཕེབས། བྱང་ཅེ་བ་
ནང་བ་དཔལ་འབྱོར་པས་ཞབས་ཏོག་མཛད་དེ་ཚོས་བར་མཛད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
སྤར་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རིམ་ལ་བཀའ་འཇུག་གི་གསུང་སྟོག་
མཛད་པ་ཡང་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་རེ་བཞིན་རྒྱན་མ་ཚད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

(༡༦ བ་༦། ༦༥ ཐ་༩) རྗེ་བཙུན་སྐུ་མ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་བྱང་ལོར་བུའི་སྤོང་བ་ལས། གཙུ་བོར་
བཤམ་ཉན་གྱི་སྟོན་སྐྱེལ་བའི་བསྐྱན་པ་ལ་མན་པར་མཛད་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་
གསུམ་པའོ། །

“ ། འཇམ་མགོན་སྐུ་མ་ཚོང་ཁ་བ་དང་རྗེ་ཤེས་རབ་སོ་སྐྱེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་
སོགས་ཀྱི་བྱང་གིས་ཐེན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤེས་ལྷན་པོ་ཉེན་དང་

བརྟེན་པ་བཅས་གསུམ་བཞེད་སྐོར་དང་འཆད་ཚོམ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྒྱལ་
བསྟན་ཆེས་ཆེར་འབེལ་རྒྱས་གཞུང་།

ཕུ་དེ་ནས་སྤར་ཐང་དུ་རྗེ་འདི་པས་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་གྲགས་པ་ལ། དེང་
ལ་ཆེ་འདིར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་རྒྱུ་ལྟེན་ཆེ་བ་ཡིན། དེའི་སྤྱི་ལོ་ན་བསམ་བྱིང་དུ་ཆོས་
ཚོགས་ནས་བཤད་ཉན་བྱས་ཏེ་ལག་རྗེས་ཤིག་འཛོལ་འཛིག་རྟེན་ཐང་ཐིང་གི་
ལོངས་སྤོང་སྤོང་གསུམ་ནས་བཤད་ཉན་དུ་རྟེན་བཞེད་སྐོར་ཤིག་བྱས་ཏེ་ལག་རྗེས་དོད་པ་
ཞིག་བྱས་ན་བསམ་བསམ། རྟེན་དེ་བཞུགས་ས་ཞིག་སྤར་ཐང་གི་སྤྱི་སྤོང་གང་འཐད་
ཅིག་ཏུ་དཀར་མེད་རྒྱན་གང་འབྲུང་གཅིག་དང་བཅས་ཏེ་བྱུང་ན་བསམ་བཤད་དང་
གི་འདོད་མོས་ཡིན་པས་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ལྷན་པས་དེ་ལ་ཁོང་པ་ན་རེ། ཉིད་ཅག་གི་
དེ་འདྲ་ལ་སྤོང་རྗེས་སྤོང་བས་ཆེན་དང་བཅས་པ་དགོས་ཀྱིན་ཡོད། དེང་ལ་འབྲུལ་རྒྱ་
མེད་པས་འདིར་བཞུགས་ས་མི་འོང་གསུང་བས་དེར་ཡི་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་། ཡང་
རྟེན་དེའི་བཞུགས་ས་ཞིག་སེལ་རྒྱུ་ཅེར་ལྷན་ནས་དཔལ་སྤོངས་སམ་གངས་ཅན་གང་
འཐད་དུ་དགོས་ལྷན་པ་ལའང་དགོན་ཁག་གཞན་གྱིས་ཆགས་སྤང་གིས་བཀག་སྡོམ་
མ་བྱུང་། ཡང་སྤང་གསལ་གྱི་སྤྱན་འདིར་འགྲམ་བཅུ་གསུམ་པ་ཅམ་བྱས་པ་ལའང་
གཞན་དག་གིས་བཀག་སྡོམ་བྱུང་བ་ལ། ད་ནི། རི་སྤར་བྱས་ན་འོང་སྤྱི་དགོངས་
པ་བཏང་བས། དང་པོ་རྗེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་དང་། ལྷིས་བོ་དོང་དུ་
སྤྱ་མོ་འདིས་ལུང་བསྟན་པའི་དགོན་པ་དེ་ཡང་འདི་ག་ཡིན་པ་སྤིད། ལྷན་པར་སྤར་རྗེ་
ཤེས་རབ་སེལ་རྒྱུ་བཅུ་ཅེ་ནས་སྤར་ཐང་ལ་འབྲོན་རེས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྤྱན་
པོའི་དགོན་ས་འདི་ལ་ཕྱག་མཚུབ་གཏད་དེ། ས་སྤོངས་འདི་ན་དགོ་འདུན་གྲུབ་མགོ་

པོ་སྐྱེ་ཡེར་ཡེར་ཚོས་འཆད་ཀྱིན་འདུག་པ་ཞིག་སེམས་སྒྲུང་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་ཡོང་
གསུང་བ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན། ས་སྟོབས་འདི་ག་དགོན་པའི་གནས་སུ་
བཟང་བར་གཟེགས་ཏེ་འདི་ཉིད་དུ་དགོན་པ་འདེབས་པར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ལ།
སྐྱིད་སྤྲོ་མོ་ནས་སྐྱ་མ་སྒྲ་དང་བཅས་པས་ལུང་བསྟན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཕྱིན་རྗེ་རང་ལ་
ངེས་ངེས་ཡོད་ནའང་སྐས་པའི་ཚུལ་དུ་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ནང་རྟེན་བཞེངས་པར་དགོངས་ཏེ་ཕུག་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་རྣམས་
བསྟོམས་པས་ཞོ་བཅུ་བཞི་བྱུང་སྟེ་རྟེན་ཆེན་ཆེན་པོ་རང་ཞིག་མི་འབྲུབ་པ་འབྲ་དགོངས་
པ་ལ་སྒོ་རི་མཁའ་པོ་དང་བྱུང་གསོལ་དགོ་བ་གཉིས་ན་རེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་
པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ན་བསམ་བྱུབ་ཅེའི་མི་དྲག་བ་རྣམས་ལ་སྟེ་བ་ནས་རྩ་ཆར་དང་རྩོ་
བཞེས་གནང་ནས་རྗེ་རང་གིས་དགོ་བསྐྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ཞིག་གནང་བ་ཟབ་ཞུས་
པས། དེ་བཞིན་བྱེད་གསུངས་ནས་སྐྱིན་བདག་དང་གྲུ་བ་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་དགོ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་མཛད་པས་ཉེན་གཅིག་རང་ལ་དར་རྒྱས་པ་རང་གིས་གསེར་ག་འབྲས་
མང་དང་། གསེར་གྱི་སྐྱ་ཆ་གཅིག་རྩོ་རིངས་པས་གསེར་ག་གཅིག་བྲང་ཚལ་བས་
གསེར་ག་གཅིག་རྒྱ་བར་བས་གསེར་ག་གཅིག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་པའི་གསེར་
བྲངས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། རྣམ་ཁལ་སྟོང་དུ་ཅན་ཅམ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་
ནས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱད་དངོས་རྣམས་བསམ་བྱུབ་ཅེར་བཞག་ ལྷུང་དུ་
བཞེངས་པའི་ཐུགས་འདུན་བཏང་སྟེ། མེ་མོ་ཡོས་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་གནས་རྟིང་ལ་
བྱོན། དགུན་ཚོས་དང་པོ་ལ་ཨ་མི་ཡོལ་དུ་བཞུགས། དེ་ན་བཞུགས་པའི་གནས་རྟིང་
མཁའ་ཆེན་ཞིག་གིས་རྗེ་འདི་པ་ལ་སྟེ་ལུ་བྱུང་བའི་སྐྱ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་

ལུང་བསྟན་ཀྱང་ཡོད། དེར་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་སྣ་བཙོ་བ་ཞིག་སྲ་བྲག་སྟམ་དུ་དགོངས་
ཏེ་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་བས་དགེ་བཤེས་ཤིག་གི་མི་ལམ་དུ། བཙོ་བོ་
ཚོས་སྐྱོང་དར་གྱིས་བྱེད་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བས། ཚོས་སྐྱོང་དར་བྱ་བ་གན་ཡོད་དམ་
སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ལ་ཉེ་གནས་ཤིག་མགོན་ན་རེ། དཔོན་ཚོས་སྐྱོང་དར་དེ་རྗེ་བདེ་
བར་གཤེགས་པ་ལ་མོས་པོ་རང་ཞིག་ཡོད། འདི་ག་ཟབ་ལགས་ཞུས། དེ་ནས་སྣང་
ལུང་ལེབས། དགུ་ཚོས་གཉིས་བ་མཛད། དེའི་མཇུག་ལ་དེ་ན་རྗེ་བཙུན་བུམས་
པའི་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་དུང་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡང་
མཛད། དེའི་ཚེ་བསམ་གྲུབ་ཅེ། གཞིས་ཀ་རིན་སྲུངས་པའི་ཕྱག་ཏུ་བྱུང་ཟེར་བའི་
རྟེན་ཆ་ཡང་དེར་བྱུང། དེ་ནས་སྣང་ཐང་ལ་བྱོན། དམྱིད་ཚོས་མཛད། དེ་ནས་བསམ་
གྲུབ་ཅེར་བྱོན། དཔོན་ཚོས་སྐྱོང་དར་ལ་བཀའ་ལུང་གནང། དེའི་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱི་
མནལ་ལམ་ལ། དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་བསམས་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་དགེ་འདུན་ཀྱི་དགེ་
སྟོས་དགེ་འདུན་བཟང་། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱར་ཚོས་ཀྱི་ཚོས་ཁྲིམས་ལ་དཀའ་
བཞེ་འཛིན་པ་དགེ་འདུན་བསམ་གྲུབ་པ་བསྟོས་ཤིང་འདིས་བཞེད་དོན་ཀྱང་གྲུབ་
པོ།

དེ་ནས་མེ་མོ་ལོས་ལོའི་དབྱར་སོས་ནས་བརྩམས་ཏེ་བསམ་གྲུབ་ཅེའི་བྲག་
དམར་མཐོང་དུ་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་མགོ་བཙུགས་ཏེ་ལྷགས་བཏང་བས། ཐང་ལ་མ་
བྱུང་བ་ལ་ཉང་སྟོད་པའི་དཀའ་བཙུ་བ་ཞིག་མི་ལམ་བརྟག་ཏུ་བཙུག་བས། ཁོང་གི་མི་
ལམ་དུ་ཆ་ལྷགས་མཛེས་པའི་བྱེད་མེད་གསུམ་མི་རྟེན་གྱི་སྤྱིང་བྱ་འདུད་ཅིང་འདི་
རྟེན་པོ།

སྐྱེས་ལུ་དམ་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་གཉིད་ནས་བསལ། །གང་དང་གང་དུ་
 བཞུགས་པ་དེར། །འོད་དཔག་མེད་པའི་སྐྱོན་ལམ་མ། །འགྲོ་ལ་དགེས་པའི་འཇུ་མ་
 སྐྱོན་མ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱོན་འདེན་ནོ། །ལྷགས་སྤྱད་རྗེ་བཙུན་སྐྱོལ་མ་
 འཚེ། །གསང་བསྟོད་གོགས་མེད་འབྱོན་པ་ལ། །སྐབ་དབང་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་བསྟོད་
 པ་འཚེ། །དཔེ་དཀར་གྱི་ཚོམ་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད། །རྟོ་མགྲིན་ནག་པོའི་སྐྱོག་པ་
 འཚེ། །དེ་ཚོ་ཡང་སྤྱེ་གདོང་ཅན་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་དང་། །མཁས་གྲུབ་དུ་མ་
 བསྟེན་པ་ཡིན། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འོང་གིན་ཡོད་ཟེར་གྱིན་འདུག །ཡང་ན་ཁ་ཅིག་ན་
 སྤྱད་མེད་སྐྱུག་མོ་གཅིག་ན་དེ། བར་ཆད་མི་འོང་། །ཐེན་ལས་དང་གྲོགས་དན་དེད་
 ལུ་འཇུག་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་མིས་ལགས་ཞུས་པས། །དེ་མ་ཐག་སྐབ་པ་
 ཆེན་པོ་ལ་བདུད་དུང་བྱེ་མར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ་དེ་མཛད་དེ་ལྷགས་
 སྤྱད་ལ་རྗེ་བཙུན་མའི་སྐྱེ་བཞེངས་ཤིང་། །དེ་ནས་སྐྱོན་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་མ་ཐོའི་ལྷ་པ་
 ཞིག་གི་ལྷགས་བཏང་བས་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་ཞིང་འོ་མཚར་བར་བྱོན་
 བས་རྟེན་དེའི་སྐྱགས་ཀར་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐོག་དྲངས་ཅ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་
 མ་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་མང་པོས་གཏམས་པའི་དུལ་གྱི་རྒྱལ་
 བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ། །རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སོ་རྒྱའི་དུལ་ཐོད་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་
 པས་བཀོད་པ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་ཤིང་། །གཞན་ཡང་སྐྱའི་སྟོད་སྐྱེད་ཀྱི་ཚར་
 གཟུངས་སྐྱགས་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཅན་མང་པོ་བཤད་ཚོད་དང་མ་སྐྱོན་པར་བཞུགས།
 །བྱེད་པར་སྐྱའི་སྐྱེད་ཀྱི་ཆ་ལ་འདུལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་མང་པོ་རྗེ་བཙུན་
 ཚོང་ཁ་པའི་མཐང་གོས་དང་བཅས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པར་ཅན་བསྐྱིག་པའི་ཕྱིར་དུ་

བཞུགས།

མདོར་ན་དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྟེན་གྱི་ནང་བཞུགས་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 བར་འབྲུག་ལོ་རྒྱུ་བ་གསུམ་པ་ཡན་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ནས་རྟེན་ཡར་
 རྫོགས་ལ་སྦྱོར་འབྲེན་ནམ་སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ་དར་རྒྱས་པ་ལ་ཁབ་ཚོག་གི་གསུམ་
 གྱི་གནང་སྦྱིན་མཛད། བཀའ་བམྱོས་མཛད་པ་ལ་རྩོད་རིང་བའི་དཔོན་པོ་ན་ལེ། རྗེ་
 རྒྱུད་རང་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་ཐེབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་དགོན་མཚོག་
 ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གང་དུ་བཞུགས་ན་པན་པ་ཆེ་
 བར་ལུང་བསྟན་པ་ཞིག་མཛད་པར་ཞུ། ཡར་མར་ལ་འབྲུད་པར་མ་བུང་ན་འདི་རྫོགས་
 ལ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཞུ་བེད། དར་རྒྱས་པའི་ཞུ་བ་ལ། ད་སྐྱེ་འདི་གང་དུ་བཞུགས་
 གྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་བདག་རང་གིས་བྱེད་པ་ལགས་པས་ཡོན་
 མཚོད་རིང་དུ་མི་གཏོང་བ་ཞུ་བེད། དེ་ནས་བསམ་གྲུབ་ཅེར་གཞི་བྱེས་ཀྱི་དགོ་
 འདུན་མང་པོ་བསགས་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་འདི་རྫོགས་ལ་
 བཞུགས་པ་ལུང་བསྟན་བྱུང། དེ་ནས་དགོན་པའི་འགྲམ་གདིང་བར་བཞེད་དེ་དངོས་
 ཀྱི་སྦྱིན་བདག་དར་རྒྱས་པ་དཔོན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་བས་མཛད་ནས།

རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལོའི་སྤྱིན་དུག་རྒྱ་བའི་ཡར་ཆེས་བཟང་པོ་ལ་རྗེ་
 རང་ཉིད་སྦྱིན་བདག་དང་བཅས་པ་འདིར་ཐེབས། ས་བཏྱག་པ། གཞི་བདག་ལ་
 གཏོར་མ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོག་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། སའི་ཆ་འདིར་གཙུག་
 ལག་ཁང་། འདིར་སྐྱ་བུ། འདི་རྣམས་སུ་བྱང་ཁང་སོ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ།
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཙུང་ཁང་དུས་མ་དང་བཅས་པའི་འགྲམ་བཏིང་སྟེ། བཏྱ་ལིས་

སྐྱེན་པོ་དཔལ་གྱི་བདེ་ཆེན་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་བཏབ་
པོ། །

དེ་ཡང་གཙང་ཁང་ཆེན་མོ་ལ་ཀ་བ་ལྷག་གི་ས་དང་། འདྲུ་ཁང་ལ་ཀ་བ་བཞི་
བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་གྱི་ས་ཡོད་ཅིང་། འུམས་ཁང་ལ་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་གྱི་ས་དང་། སློལ་མ་
ལྷ་ཁང་ལ་ཀ་བ་བཞིའི་ས་དང་། མགོན་ཁང་ལ་ཀ་བ་གཉིས་གྱི་ས་རྣམས་སྤྱིས་
བཞེངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ས་པོ་འབྲུག་གི་ལོའི་དགུན་ཆོས་ལ་ལུང་ནག་གད་ཚོང་བྱ་བར་ཕྱགས་
ལེབས། ཆོས་ཞག་ཞེ་ལྷའི་བར་དུ་ཞབས་ཉོག་བཟང་པོ་བསྐྱབས། གསུང་ཆོས་
རིགས་ལུང་སོགས་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེ་ནས་ཁོ་སྤུའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་བྱང་དུ་
བྱོན། དཔལ་སྤྱིངས་པ་དང་སྤང་རྩ་བའི་མི་ཉག་བཟང་པོ་གཉིས་གྱིས་སྤྱིན་བདག་
མཛད་དེ་ཞག་བཅུ་ལྷག་གི་བར་དུ་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་བཅུགས། དེའི་རིང་ལ་རྒྱལ་བ་
བྱམས་པ་ལ་མཚོད་འབྲུལ། ལྷན་དང་། འཕམ། གདུགས་སོགས་འབྲུལ་བ་དང་།
བསྟོད་པ། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་སློན་ལམ་སོགས་ཐུགས་དམ་འཕེལ་བར་མཛད། དེར་
སྐྱེ་བའི་ཆོགས་ཇི་སྟེད་འདུས་པ་རྣམས་ལ་འང་ལས་བཟང་པོའི་འབྲེལ་བ་འཛོག་པ་
སོགས་ཀྱང་མཛད། འདི་དང་ལྗོད་ནས་ཀྱང་གནས་འདིར་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ལན་
གཅིག་སྟེ་ལན་གཉིས་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་དཔལ་སྤྱིངས་འབྲུམ་པར་ཕྱགས་ལེབས་ཉེ་ཆོས་བར་མཛད། དེ་ནས་
སྤར་ཐང་ལ་བྱོན། དེའི་དུང་ཆོས་དེའི་རིང་ལ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོངས་ཉེ་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་
པོའི་མདོ་ཆོག་གི་བར་བརྒྱ་སྤག་མང་པོ་འདེབས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་ནང་བཞུགས་གྱི་

གཟུངས་པར་མང་པོ་ཡང་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་གཙོ་བོར་འཆད་ཉན་རྒྱན་མ་
 ཆད་པར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་རང་གི་སྣང་ཐང་གི་བྲང་ཁང་བྲང་ནས་ཕྱག་དཔེ་སྟོན་ཉེན་
 ཕྱག་རྗེས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱེལ་བ་ལ་གྲུ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་
 གྲུབ་ཅེར་ཉིན་གཅིག་ལྟོན། སྣང་ལོག་སྟེ་དེ་ནས་ཚོས་བར་རྣམས་སྲས་སྲིད་གི་གཞིས་
 ཀར་ལེབས། དམྱིད་ཚོས་སྟོན་གཅིག་ཅུ་མཛད་དེ་ཚོས་མཚམས་ལ་དེར་བཞུགས་
 བས་བཟུ་ལིས་ལྟོན་པོར་ཉིན་རེ་ཞིང་ལྟོན་ཉེ་སྟོན་གྲང་ག་བ་ཉི་ལུ་ཅ་བཞིའི་སའི་འགྲམ་
 འདིང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཁར་ལས་སོགས་ལ་ལིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད་
 དེ་གཙུག་ཁང་གི་ཐོག་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྲམས་སྟོད་ལ་ག་བའི་སྣང་གཉིས་
 ཀྱི་ཐོག་ཕྱུག་བྲང་བྲང་པར་གཙུག་ཁང་ལ་ཐོག་ཕྱུག་བའི་དུས་ག་བ་སྟོ་ཤར་མ་བཙུགས་
 བས་བྲང་བརྒྱབ་པ་དང་མཉམ་དུ་འཇའ་ཚོན་གཅིག་སྟོང་འཇུགས་སུ་ག་བ་ལ་ཕྱག་
 འཇའ་ཚོན་གཅིག་ག་བ་ནས་དུང་ཅེ་ན་ཁ་ལ་ཕྱག་པ་དཔོན་གཞོན་སྐྱེན་ཀྱིས་དངོས་
 སུ་མཐོང་། རྒྱང་མ་ནས་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་། ཐོག་ཁེལ་ནས་དཔུ་ཅེའི་
 ཉིང་དུ་འཇའ་ཕྱག་པ་སོགས་ལྟས་བྲང་པར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཉེན་པོ་མཚར་ཅན་དེ་ལྟ་ཁང་གི་དཔུས་སུ་གདན་དྲངས། དེའི་ཚེ་ཡང་
 ས་གཡོ་བ་དང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབ་པ་སོགས་ཉི་མ་ལྡེའི་བར་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་གྲུ་
 ཁང་ཐོགས་ལིག་དང་། སྟོས་ཀྱི་གྲུ་ཁང་ཐོགས་ལིག་གི་འགྲམ་འདིང་བ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱབས་དེར་སྟོན་པ་ལྟ་པའི་གཟུང་རྒྱང་ཚེས་གྲངས་འཛོམས་པ་ལ་སྟོགས་ནས་ཀྱི་བུ་
 སྟོན་མང་པོ་སྐྱེན་དྲངས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཞེངས་
 ཉེ། ལན་ཉེན་པོ་མཚར་ཅན་དེ་ལ་དེའི་སྟོན་ནས་རབ་ཏུ་གཞུགས་པ་དང་མངའ་གསོལ་

རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ཡང་དགོན་པ་མ་བཏབ་གོང་དུ་ལྷགས་རྗེ་མང་པོ་གནས་དེར་སྲིན་པའི་བྱ་མོ་
བཟང་མོ་ཟེར་བ་ཞིག་ན་རེ། དགོན་པའི་སྲང་བར་ལ་བ་ལང་ཤོར་སོང་ཟེར་བ་ལ་རྒྱ་
བོ་རྣམས་གྱིས། ཁྱོད་སྲོའི་འདུག་ཟེར་བ་བྱུང་། དུས་སྲིས་མོ་ན་རེ། དགོན་པ་མདའ་
རྒྱང་གང་གིས་སྡོགས་ཚང་ཅིག་ལ། ལྷགས་པ་རྒྱན་ཆ་བཟང་པོ་བཏགས་པ་ཞིག་
གིས་དགེ་འདུན་དང་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཚོས་གསུང་བ་མཐོང་ཟེར་ཏེ། ཡང་དུས་སྲིས་
དགེ་བཤེས་ཤིག་གིས་དགོན་པའི་ལྷག་གི་པ་བོང་གྲུ་བཞི་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཤར་
བྱང་བྱས་པས་རུབ་མོ་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་གཅིག་བྱུང་ནས། ངའི་སྐྱེ་མའི་ཚོས་ཁྱིའི་
སྟེང་དུ་མ་སྟོད་ཟེར་ནས་སྐྱུང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར། ལྷ་གོང་ནས་དགོན་པའི་མིང་ལ་
ཡང་ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ཚོས་འཕེལ་ཟེར། ལ་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་པོ་ཟེར། ཡང་དེའི་
དུས་སྐུ་རྗེ་སྐྱེ་མ་འདི་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བྲམས་འདིར་གྱུར་དཀར་པོ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཐོ་རངས་ཤིག་སྲར་གྱི་བྱུང་མེད་དེའི་རྒྱན་བར་སྐྱང་ལ་སྐྱང་བ་
ཞིག་བྱུང་བ་ལ་གསན་པས། དགོན་པའི་མིང་ལ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་གྱིས། ལྷར་གྱི་
མཁའ་འགྲོའི་བརྟུན་དེས་ཁྱོལ་ལོ་ཨང་གསུང་བ་ཞིག་བྱུང་བས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་
ཞེས་པ་ལྷ་མོ་འདིས་བཏགས་པ་ཡིན། དཔལ་གྱི་སྡེ་ཚེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྲིང་ཞེས་པ་རྗེ་རང་གིས་བྲས་པ་ཡིན་གསུང་ངོ། །

ཡང་དེ་དུས་སྐུ་དགོན་པའི་མདུན་གྱི་ནེ་ཐང་དེར་རབ་བྱུང་ཞིག་བསྐྱབས། དེ་
གནས་དེར་རབ་བྱུང་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་མིང་ཚོགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་དུ་
བཏགས། རབ་བྱུང་སྐྱབ་པའི་དུས་རྗེ་ཞལ་དགོན་པ་ཕྱོགས་ལ་བསྟན་ཏེ་གཟེགས་

བས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལོ་དགོ་འཕེལ་དུ་མི་ལམ་ལ། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་
གནས་དེ་འདི་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་པར་འདུག་སྟེ་ལུང་སྟེང་སྟེང་ལུང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་
རྗེ་ཡལ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་བཞུགས་ས་སོགས་ལ་ཆེར་དབུད་བས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ངེས་ཤིང་གྲུང་། དེའི་སྤྱིར་དགོན་པ་འདི་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཡལ་སྒྲུབ་དང་ལྷ་
མོ་འདིས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུང་། ལུང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་སྟེང་
གྲུང་དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཆེས་གསལ་བར་
སྤང་ཆེན་བཞེངས་དང་བཞུགས་འདྲ་བ། །མཐར་སྟུག་བསམ་གཏན་ལྷན་གྲུབ་ཤོག
།ཅེས་དང་། ལྷ་བས་མི་ངོ་མས་གཟི་བཞིན་ཅན། །མཚུངས་བ་མེད་པའི་བཟ་ཤིས་
གནས། །བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་རྒྱས་འཇུག་ཤོག །འདོད་དགུ་འཇུག་པའི་རིན་པོ་ཆེ། །དེ་
དང་མཐུན་པ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །དགོས་འདོད་འཇུག་པའི་བཟ་ཤིས་གནས། །བཟ་
ཤིས་མཚོག་རབ་རྒྱས་འཇུག་ཤོག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་རྒྱབ་རི་
དང་། གནས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་། དེའི་གང་ཟག་དང་། །དེས་བསམ་གཏན་འཇུག་
ལུགས་དང་། རྗེན་ལུང་སྟེང་ཅན་འཇུག་ལུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལུང་བསྟན་པ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ནས་རྣམ་སྒྲུབ་སྤིང་དུ་དབུར་ཞལ་བཞེས་མཛད་པའི་ཞབས་ཏོག་བསམ་
གྲུབ་ཅེ་ནས་བསྒྲུབས། དགག་དབྱེ་ཐོན་ནས་རྗེ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་
ཐེབས་ཏེ། དེར་གཞི་མཐ་སྟེ་བཞུགས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ནས་མཛད། དེའི་དུས་སུ་དར་
རྒྱས་ནང་པ་དཔོན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་བས་དགོན་པའི་གཞི་རྗེན་ལ་གཞིས་
མཁར་པའི་བོགས་སྟོ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཡོང་སྟོ་རྣམས་ལུགས་ཏེ་ལོ་རེ་བཞེན་དབུར་

ཚོས་ལ་གསོལ་སོགས་འབྲུལ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ས་མོ་སྐྱུལ་ལོའི་དགུན་ཚོས་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཟླ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཟུ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བཞུགས་སའི་མཐེལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་རྗེ་སློམ་འདིས་
སློབ་ཀྱང་ལ་མཚན་མཐོན་པོའི་སྐྱེས་ཐོག་ཅིག་ཅེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུགས་སའི་
དགུན་ཚོས་གཉིས་འདིར་མཛད། དེ་ནས་དཔྱིད་ཚོས་ལ་སྦྲར་ཐང་དུ་སེབས། །དཔོན་
སློབ་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང་གསུང་ཚོས་རིགས་སུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་
འཕེལ་བར་བྱུང། དེ་ནས་སྤར་ཡང་བཟུ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སེབས་ཏེ་བཞུགས། དེ་ལྟ་
བུའི་རྟེན་བཞེངས་མཁར་ལས་སོགས་ཀྱི་ངར་ནས་ཀྱང་སྤྱིར་བཤད་ཉན་རྒྱུ་མ་
ཚད་པར་མཛད་ཅིང་། བྱུང་བར་ལོ་དེ་ལ་ཟླ་ཚོགས་ཀྱང་ཉུང་བུ་ཚུང་བ་ལ་བརྟེན།
རྗེ་སློམ་འདིས་གསུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་བཟབས་བཤའ་དང་། བྱུང་བར་དུ་ཚད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་སྦྲ་དབང་སློའི་འགྲེལ་བ་སོགས་རྒྱ་འགྲེལ་མང་པོ་དང་། རྟེན་ཆེན་རིགས་
སའི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བོད་རྟེན་མང་པོ་ཡང་གཟིགས་ནས། ལེགས་པར་བཤའ་པའི་
གསུང་གི་ཟིན་བྲིས་བྱ་སློབ་ལྔ་མ་དག་གིས་བྲིས་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལོ་དེའི་དབྱར་
ཞལ་བཞེས་ཀྱང་དེར་མཛད་དེ། གནས་དེའི་དབྱར་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡང་དེ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དུས་ཐོ་རངས་ཤིག་མི་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཕྱོན་ནས། དགེ་
འདུན་གྲུབ། ཁྱོད་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སློམ་མཁས་གསུང་བ་ལ།
དཔེ་ལ་བལྟས་ཏེ་སློམ་གྱིན་ཡོད་ལུས། སློམ་དགོས་གསུང་བའི་དོན་དུ་གོ། །

དེ་ནས་ལྷགས་པོ་རྟེན་པོའི་དགུན་ཚོས་གྲོལ་མཚམས་ཤིག་དུ་རྗེ་སློམ་འདི་རི་པོ་
དགེ་ལྡན་གྱི་མཁན་པོ་ལ་གདན་འདྲེན་པ་ལ་སློམ་དཀའ་བཙུན་པ་སྤྱིན་བ་དཔལ་བ་

དང་དགེ་སྐྱོས་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་དཔོན་སྐོབ་ཐོགས་
ལིག་གིས་སྐྱེབས། ལུ་བ་ལུལ་བས། རྗེ་སྐྱ་མའི་གསུང་ནས། བདག་དེར་མི་འགྲོ།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དགོན་པ་འདི་ཡང་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སོང་བས་རྒྱན་བཏོན་པ་ཞིག་
མ་བྱུང་དོགས་ལིང་། རྒྱད་པར་སྤར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་པ་སྤྱི་སྐོས་འབའ་
ཞིག་ལ་བསམས། ད་དུང་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་
བསམས་ཏེ་འདི་གར་སྡོད་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་མི་འགྲོན་པར་ཐག་བཅད་དོ། །

དེ་ནས་ལུགས་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་ཅེར་ཕེབས་ཏེ་དགུན་ཚོས་དང་པོ་
མཛད། དགུན་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་སུལ་སྤར་བྱོན། དཔོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་
མཆེད་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས་ཏེ་ཚོས་བར་དང་། དེ་ན་རྗེན་ངོ་མཚར་ཅན་གཉིས་
འདུག་པ་དེའི་བྱང་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་སྐོན་ལམ་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ནས་བདེ་ཆེན་
ཅེར་ཕེབས། མེད་ཅེ་ནས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས། ཚོས་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་གསུང་
ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་
པོར་ཕེབས། དགུར་ཞལ་བཞེས་མཛད། ལུ་པོ་སྤེལུའི་དགུན་ཚོས་ལ་རྒྱབ་ཁར་
ཕེབས། དར་རྒྱས་པས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས། དགུན་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དཔལ་
སྤངས་ལ་བྱོན། དེར་ཚོས་ཐོག་གཉིས་བཞུགས། བྲག་བཞུགས་པ་དང་། དགེ་བཤེས་
བསོད་ནམས་འཕེལ་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས། དཔལ་སྤངས་ཀྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་དེར་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་སྐོན་ལམ་ཡང་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྤར་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚོས་ཐོག་གཉིས་མཛད། སྤར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་
ལྷན་པོར་ཕེབས་ཏེ་དགུར་ཞལ་བཞེས་མཛད། དེའི་ལོ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་བསོད་ཆེན་

མོ་འདི་ཡང་བརྟུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩུ་མོ་བྱ་ལོ་དགུན་ཚོས་ལ་ཐག་གི་གདོང་དཀར་
དུ་མེབས། འདི་བས་ད་ལན་དང་། དེར་མ་ཟད་རིམ་བར་ཞབས་ཏོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབས་ཏེ་སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་བོ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་འདིར་མེབས། སྤར་ཐང་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་མཚོག་གྲུབ་པ་གདན་ས་ཐེལ་དུ་ག་ཤེགས་སའི་དགོངས་པ་
ཚོགས་ཐབས་དར་རྒྱས་ནས་དགོན་པ་འདིར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ལོ་སྟེལ་གྱི་བར་དུ་བཤད་ཉན་རྒྱན་མ་ཆད་སའི་ངང་ནས་སྦྱི་དགོས་གྱི་
མཁར་ལས་སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཤིང་པོ་ཁྲི་ལོའི་དགུན་
ཚོས་ལ་རྟ་ནག་རི་ཁྲུང་དུ་མེབས། ལྷ་རྒྱལ་ཅེ་བས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས་ཏེ་དགུན་
ཚོས་དང་པོ་མཛད། དེ་ནས་དགུན་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་ལུང་ནག་གད་ཚོང་དུ་མེབས།
ཞབས་ཏོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་ཚོས་བར་མཛད། དེ་ནས་ཡང་ལྷ་རྒྱལ་ཅེར་
མེབས་ཏེ་ཚོས་བར་མཛད། སྤར་ཡང་སྤར་ཐང་དུ་མེབས་ཏེ་ཚོས་ཐོག་གཅིག་མཛད་
ནས་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་མེབས་ཏེ་དབྱར་ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཤིང་པོ་
ཕག་གི་དགུན་ཚོས་ལ་རྟ་ནག་རི་ཁྲུང་དུ་མེབས་ཏེ་དགུན་ཚོས་མཛད། སྤར་ཡང་
བཟ་གིས་ལྷན་པོར་མེབས། བཤད་ཉན་རྒྱུ་ལ་བཞིན་དུ་མཛད་དོ། །

མེ་པོ་ཁྲི་བའི་དགུན་ཚོས་ལ་གདོང་དཀར་བས་ཐག་ཚོང་རུབ་ཏུ་སྦྱིན་བྲངས་ཏེ་
ཞབས་ཏོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད། སྤར་ཡང་འདིར་མེབས་ཏེ་བཞུགས། ཡང་མེ་པོ་
སྤང་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་གདོང་དཀར་དུ་སྦྱིན་བྲངས་ཏེ་ཞབས་ཏོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབས། དེ་དུས་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱི་ཆེས་ས་གཅིག་གྲུལ་བ་གདོང་དཀར་བ་ནང་པ་
དཔལ་འབྱོར་བ་ལ་གནང་བ་ལ། ཁོང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་བས་དུས་ཕྱིས་རྗེ་

བཙུན་མའི་སྐྱ་མཚར་ཞིང་དོད་པ་ཞིག་རིང་བསྐལ་གསུམ་གྱི་དབུ་རྒྱུན་དང་བཅས་
པ་ཤོན་པ་ཀུན་གྱི་མ་རྒྱུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དུས་མནལ་ལམ་དུ་རྗེ་ཤེས་
རབ་སེངྒེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་གིས།
ཚོས་གྱི་མཐར་ཐུག་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན། །ལྟ་བའི་མཐར་ཐུག་སྟོང་ཉིད་ཡིན། །རྒྱུད་
གྱི་མཐར་ཐུག་གསང་འདུས་ཡིན། །གསུངས་ནས་རལ་གྱི་གཉིས་གཏད་སོང་བ་
མིས་གསུང་ངོ། །དེ་ནས་ཡང་འདིར་ཤེབས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་འབྲིགས་པའི་
ཐུགས་འདུན་བཏང་བའི་ཆེ་རྗེ་འདི་པའི་མནལ་ལམ་དུ་མི་དཀར་པོ་ཞིག་ན་རེ། ང་
ཁྱོད་གྱི་པོ་ལྷ་ཡིན། རྒྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་ཤིང་
འབྲུལ་དུ་འོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ་ཤིང་མང་པོ་འདིར་སྐྱེབས་པ་མིས། གཞི་བདག་
བཟང་ར་འདི་ཡིན་པ་འདྲ་གསུང།

ཡང་ཁ་ཅིག་གི་མི་ལམ་དུ་འགྲོག་པའི་ཁྱེའུ་དཀར་པོ་ལྷ་ཅེ་རིང་ཤོན་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་གཡག་མང་པོ་ལ་ཤིང་བཀལ་ཏེ། རྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་
ཟེར་ཏེ་འདིར་སྐྱེབས་པ་མིས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དོན་ལ་ཡང་རྗེ་རང་ཉིད་གྱི་གདུང་ཚོས་
སུ་གཏོགས་པའི་འགྲོག་པ་རྣམས་གྱིས་ལྟོའི་ལ་མོ་ནས་ཤིང་རྣམས་གཡག་ལ་བཀལ་
ཏེ་བསྐྱལ་ལ། ཤིང་ཐོགས་ཤིག་གནས་རྗེས། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡེ་ཆེན་སོགས་ནས་
རྒྱ་ལ་བྲངས་ཏེ་འདིར་སྐྱེབས། དེ་ནས་ཤིང་བཟོ་བའི་དཔོན་མཁས་པ་གཉིས་གྱིས་
ཐོག་བྲངས་བཟོ་བོ་མང་པོས་བཟོ་བཙུགས་ཏེ་དེའི་རིང་ལ་བཟོ་བོ་རྣམས་གྱི་ཉམས་
སྣང་ལ་ཉིན་མོ་མི་དང་མཚན་མོ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་ལས་བྱེད་པའི་སྣང་བ་དང་། མི་
ལམ་མི་བ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལེགས་བར་རྩོམ་པ་བྱས་པས་སྐྱུར་དུ་

ཐོག་འབྲིགས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང། དེ་ལོ་དབྱར་དེ་གཟིམ་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་
པོའི་ཀ་དུག་མའི་གནས་བཟུང་ལྟ་ཁང་གི་རི་མོ་འདི་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་
རྗེའི་ཞལ་ནས་དཔོན་མོ་ཆེ་བསམ་གཏུན་པ་ལ། ལྷ་མོ་འདིའི་སྐྱ་སྐྱོ་རྒྱབ་འདིར་འགྲི་
བའི་ལུགས་ཡིན་ནའང། ལྷོ་ཤར་གྱི་ལུང་འདི་ན་ཉལ་ཉལ་དང། ཤལ་ཤིབ་མང་པོ་
ཟེར་ཅིང། ང་འདིར་སྡོད་ཟེར་གྱིན་འདུག་པས་འདིར་གྲིས་གསུངས་ནས། ཞལ་རྒྱབ་
གཟིགས་ལ་མདུན་དུ་གཏོར་མ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་ས་པོ་སྐྱག་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་སོངླེ་ཅེར་ལེབས། བདག་ལོ་དོ་རྗེ་ཆེ་
རིང་མས་ཞབས་ཏོག་བཟང་པོ་བསྐྱབས། གསུང་ཚོས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱུང། དེ་
དུས་བྲུ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ན་ཚ་འབྲ་བྱུང་བ་ལ་རྗེའི་ཞལ་ནས། འདིའི་དགོན་པའི་ལྷ་མོ་
འདིའི་གཡོ་ཞིག་ཡིན་ཚོད་དུ་འདུག འདི་མགོན་པོ་བྲུག་བཞི་པའི་ཡུམ་ཨེ་ཀ་རྩ་ཉི་
ཡིན། དེད་རང་གི་ལྷ་མོ་འདི་དང་ཡང་གཅིག་པར་འདུག མགོན་པོ་བྲུག་བཞི་པ་འདི་
བདག་ལ་སྐྱའི་སྤང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་ལ་གསོལ་མཚོད་
བྱས་ན་མན་བ་ཆེ་བར་འོང་ངོ་གསུང། དེ་ནས་དགུན་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་པོ་དོང་ལ་
ལེབས། དག་བཤེས་ནས་བཟང་བ་སྐྱ་མཚེད་གྲིས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས། དེ་དུས་སུ་
ས་སྐྱ་བ་ཚོས་རྗེ་སངས་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་དེ་ན་བཞུགས་གྱིན་འདུག་པ་ལ་རྗེ་འདི་ཉིད་
གྲིས་ས་སྐྱ་པའི་དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་དང། ཉ་མགྲིན་
ཡང་གསང་གི་བཀའ་དང། དེའི་བཀའ་སྡོད་བེག་ཅེ་ལྷུམ་བྲལ་གྱི་རྗེས་གནང་མན་
ངག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཞུས་ཤིང། རྗེ་འདི་པས་ཀྱང་ཁོང་པ་ལ་ཁྲོས་མ་ནག་མའི་
བཀའ་ཡང་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་གོང་གི་བཀའ་ལུང་འདི་རྣམས་གྱི་ཡིག་ཆ་

ཡང་ཚང་བར་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྲིས་བེག་ཅེ་སྤྲིས་དཔ་ལ་དགོན་པ་འདིའི་སྤྲི་ནང་གི་
གཉེར་གཏད་ཀྱང་ལེགས་པར་བཙུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྣ་རྒྱལ་ཅེར་ལེབས་ཏེ་
ཚོས་བར་མཛད། དེ་དུས་བདག་གི་སྒྲ་མ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྒོ་གྲོས་སྤྲས་པ་དེའི་
ཉེ་སྒོར་གྱི་སྒྲ་མ་དགའ་ལྡན་ཞེས་པའི་དབེན་གནས་ཤིག་ན་སྤྲུགས་དམ་ལ་བཞུགས་
པ་དེས། རྗེ་སྒྲ་མ་འདིའི་དུང་དུ་མཛལ་བ་ལ་བྱོན་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་སྤྲི་
དང་། རྒྱད་པར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་བཤའ་སྐྱབ་ཚུལ་བཞེན་དུ་
མཛད་པར་དཔོན་སྒོའི་མ་སྤྲུག་གྲུ་འུགས་དམ་འཆའ་བ་སོགས་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྣར་ཐང་ལ་བྱོན། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པོ་བྲང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱན་
དགའ་དཔའ་ལྡན་པ་སྤྲུན་དངས་ཏེ་ཤངས་པའི་ནེ་གྲུའི་ཚོས་སྒོར་ཚང་མ། མགོན་པོ་
ཡིད་བཞིན་འོར་གྲུའི་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་སྣར་ཐང་དུ་བྱོན་
ཏེ་སྣར་ཐང་མཁན་པོ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱི་
བཀའ་ཞུས་ཤིང་། དུས་སྤྲིས་ཁོང་པ་ལ་བྲུང་སའི་ལུང་ཞིག་ཞུ་ཅིས་ཡིན་ནའང་མ་
གྲུབ། དེ་ནས་འདིར་ལེབས། དིར་ཐོགས་རྒྱལ་པོ་དཔོན་མོ་ཆེ་སྤྲུན་ཐང་པ་དཔོན་
སྒོའི་གྲིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྲེལས་ཆེན་གཉིས་ལ། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་གྲུབ་
ཆེན་བརྒྱད་ཅུས་བསྐོར་བ་དང་། སྤྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བརྩེ་
དུག་གིས་བསྐོར་བའི་ཞིང་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རི་མོ་རྩོགས་པ་དང་། མཛད་བརྩེའི་ཞིང་
བཀོད་ཆེན་མོའི་སྤྲུ་རིས་རྣམས་མཛད་ཅིང་། རྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ཚོས་
འཆད་དུ་མཛད་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྲིར་མཛད་དོ། །དེའི་ཆེ་ལུབ་
གཅིག་མནལ་ལམ་ལ་རྣམ་སྤྲས་སྤིང་གི་འབྲིས་ཀྱི་རི་འདིའི་སྤྲིང་ན་ཡི་དམ་དོ་རྗེ་

འདི་གས་བྱེད་ཞལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་པོད་ཁ་རེ་
བསྐྱམས་པ་གཟིགས་ཤིང་། འདི་ཕྱིས་བཏགས་ན་དགོན་པའི་ཉེ་སྐོར་དུ་དུས་ཟིང་
ཚེན་སོ་འོང་བའི་ལྷས་ཡིན་པ་འདྲ་གསུང་། དེ་ནས་ཞིང་བཀོད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་
བཅུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་དང་།
དཔོན་མོ་ཆེ་བསམ་གཏན་པ་སོགས་དེ་མོ་བ་སོ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་དེམ་པ་བཞིན་དུ་
མཇུག་པ་ཡིན་གོ། །

༡༠ ་། རྗེ་བཅུན་མ་དང་མ་པམ་མགོན་པོའི་སྐུ་འདྲ་ཆེ་ལེགས་ཤིག་དཔོན་སློབ་
རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་སྤྱད་ཀྱིས་གསར་བཞེངས་ལུས།

༥ ཡང་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རྗེའི་དགོངས་པ་ལ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་དེའི་བཀའ་འདི་
བསམ་བྱིང་དུ་སྤྱར་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་དགོན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡིན་མོད། ད་དུང་
སྤྱགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐུ་འདྲིན་བསམ་བྱིང་དུ་དཔལ་གསར་བ་འབྲུས་པའི་གསེར་སྐུ་
ལྷ་ཀྱངས་ཚང་མ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་། དགོན་པ་འདིར་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྐང་
བཅུ་གས་ཤིག་ཀྱང་འཇུགས་པར་བཞེད་དེ། བདག་གི་སྐྱེ་མ་མཁས་སྲུབ་ཚེན་པོ་
བཟང་པོ་བཟ་ཤིས་ལ་འདིར་རྒྱུད་ཀྱི་བཤའ་ཉན་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མཛོད་གསུངས་ཏེ།
དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེ་མའི་དབང་བུམ་ཡིན་ཟེར་བའི་བུམ་པ་བཟང་པོ་
ཞིག་གི་གནང་སྦྱིན་ཀྱང་མཛད། གཞན་ཡང་དཀའ་བཅུ་བ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་ཞེས་
པ་ལ་རྒྱགས་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་གནང་སྟེ། རྒྱུད་འཆད་སྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱིས་ཤིག་གསུངས་
ཏེ་དབྲུས་ཕྱོགས་ལ་བཟངས། ཐ་ན་བདག་ལྷ་བུ་ལ་ཡང་དེ་མཐུན་གྱི་བཀའ་ལུང་

གནང་ནའང་གཏུལ་བུའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤྲུགས་བཞེད་བཞིན་གྱི་མཛད་པ་མ་གྲུབ། འོན་
 །ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་གསང་བ་འདུས་པ་རིགས་ལཱའི་སྐྱེད་དང་། བདག་ཅག་གི་ཚོ་སྐྱབ་ལ་
 དམིགས་པའི་རྗེ་བཙུན་མ་དཀར་མོའི་སྐྱེ་ཞིག་བཞེངས་པར་བཞེད་དེ། ཐོག་མར་
 རིགས་ལཱ་བཞེངས་པའི་རྒྱ་དང་ཡོན་རྫོངས་དབྱུས་ཕྱོགས་ལ་བརྒྱུལ་ཏེ་སྐྱེལ་པའི་
 བཟོ་བོ་སླེལ་ཚུང་བ་ལ་སྤུལ་ནས་ལེགས་པར་བཞེངས་པའང་འདིར་སླེབས། དེ་ནས་
 སྤྲུག་ཅེ་པའི་ལྷ་བཟོ་བ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་རྗེ་བཙུན་མ་དཀར་མོའི་བཟོ་
 ཚད་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱེ་ཞིག་སྤུལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རྗེ་བཙུན་མའི་གསེར་སྐྱེ་མདའ་ཚད་
 ཅམ་མཚར་ཞིང་གིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་གཅིག་བཞེངས་ཏེ་སྤུལ་བ་ལ་ཁོང་ཡོན་རྫོངས་
 སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་མཛད་དོ། །ཡང་སྐབས་ཤིག་ཏུ་གཙང་ཁང་དབྱུས་མ་འདིར་
 རྟེན་བཞེངས་ཐོགས་ཤིག་མཛད་པ་ལ། ཉང་སྟོད་གནས་གསར་བའི་ལྷ་བཟོ་བ་དཔོན་
 སློབ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་ལྷེ་མ་གཉིས་གན་རྫོ་ལ་དང་བཅས་པ།
 གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་དང་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོ། ཤར་བུ་བུ་ཉེ་བའི་
 སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱེ་རྣམས་སྐྱེ་ཚད་ཆེ་ཞིང་མཚར་ཆགས་དང་ལྡན་ལ་གྱིན་
 རྒྱབས་ཀྱི་གཟེ་འོད་འབར་བ་བཞེངས་སོ། །

ས་མོ་ཡོས་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་གནས་རྟིང་ལ་བྱོན། ལྷང་སྤུ་བས་ཞབས་ཏོག་
 བསྐྱབས། གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་འཕེལ་བར་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དེ་སྐོར་
 ཀྱི་བན་སྐྱེའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་
 ལུང་གནང་ཞིང་། དགེ་བའི་ས་བོན་འཛོག་པར་མཛད་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་ལུང་བར་
 ཅན་འདི་བཞེངས་པའི་འདུལ་སྐྱེད་ལྷ་མ་ཡང་དེ་ནས་མཛད་དོ། །དེ་ནས་འདིར་

ཐེབས་ཏེ་ལོ་དེའི་དབྱར་བདེ་བ་ཅན་པ་གནས་བརྟན་ཆོས་བཟང་ཞེས་པས་བཞུགས་
ཁྲིའི་སྟེང་གི་འཕོལ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་གྲལ་གདན་གྱི་འཕོལ་ལུག་ཐོགས་ཤིག་
ལུལ། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ཡུལ་རིང་གི་བར་དགོ་སྐྱོས་རེ་རེས་འཕོལ་ལུག་རེ་ལུལ་བས་
བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་གདན་གྱིས་དགོ་འདུན་གྱི་གྲལ་གདན་རང་རེའི་
འདི་བས་བཟང་བ་གཞན་འདྲ་མེད་ཅིང་། འདི་ནི། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བར་འདུག་གོ། །དེ་ནས་རྗེ་སྐྱེས་འདིའི་དགོངས་བཤུ་ལ། སྤོ་མོ་ནས་མཁས་བྱུབ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མནལ་ལམ་དུ་བྱོན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་སྐྱེ་ཞིག་བཞེངས་
ནས་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་མན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ལུང་བརྟན་ཅིག་
ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་སྐོབ་མ་ཉམས་རྟོགས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་ཉམས་
དང་མི་ལམ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་བཞེངས་ན་མན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འོང་བེར་བ་མང་
པོ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། སྤར་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་ཚང་མར་
བཞེངས་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པའི་རིགས་ལྷ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་རྣམས་བཞེངས་
དགོས་ཡོད་ནའང་གསེར་སྐྱ་ནི། ཅུང་མི་འགྲུབ་པ་འདྲ། ལྷེར་སྐྱེ་ཆེ་རབ་ཅིག་བཞེངས་
ཞེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དགོན་མཆོག་ལ་སྟུགས་རྗེ་ཡོད་པས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་གསེར་
སྐྱ་ཡང་བཞེངས་སུབ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ཏེ། གནས་རྟིང་དུ་འབྱུང་སྟུང་སྤོ་མ་མཛད་
དུས་ཐོག་མ་རང་ལ་གསེར་གྱི་རྟོག་ཅིག་བྱུང་བས། རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
གསུངས་ནས་སྟུགས་མཉེས་སོ། །

ད་ནི་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོ་བསྐྱེལ་གྱི་འབྲུལ་སྟུང་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཏེ། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཚང་ཆེ་བ་གཅིག་བཞེངས་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ཏེ།

བདག་ཅག་གྲོགས་མཆེད་ལྷ་ལ་ཞལ་ཏུ་ནན་གྱིས་གནང་སྟེ་ཐོག་མར་སྟོང་བྱང་གཉིས་
 ལ་འབྲུལ་སྤྱད་ལ་བརྒྱུད་སྟེ་དེ་དུས་ནི་དིང་དེན་པོ་ཆེ་བས་དེན་པོ་ཆེ་ཞོ་དུག་ཏུ་རེ་
 ལྷའི་འབྲུལ་བས་ཐོག་དངས་སོ་སོ་ཐ་དད་ནས་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱང་ཞིང་། དེ་
 དག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་དང་ཚོས་སྐྱོང་གིས་སྤྱང་སྐྱོབ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་སོགས་འོ་
 མཚར་བའི་ལྷས་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་བཅས་མའི་དུས་ཉེས་སྐྱོན་མེད་པར་
 འདིར་སྐྱེ་བས། དེ་དུས་ཉའི་སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་བཞེངས་པ་
 ལ་ཡང་འབྲུལ་བ་སྐྱོབས་ཆེ་བ་མཛད་ཅིང་། རྗེ་འདི་པ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱི་བྱི་བ་སྐྱུན་
 མོང་བ་ཐོགས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ་ལན་སྐབས་བབ་ལ་བསྐྱིང་གསུང་བ་ཡང་ཡོད་
 དོ། །དེའི་ཆེ་བདག་གྲོགས་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་བཤེས་སློབ་བཟང་ཞེས་པ་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བརྒྱུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྲོགས་མཆེད་
 གཉིས་མངའ་དེས་སྟོད་ལ་འབྲུལ་སྤྱད་ལ་བརྒྱུད་སྟེ་དེའི་ཆེ་ཞོར་རྣམས་ལ་མངའ་
 དེས་རྒྱལ་པོ་རྗོ་བོ་གྲགས་འབྲུལ་ལྟེ་ཞེས་བྱ་བས་སྲང་མང་པོ་དེ་བའི་གཡུ་མོ་ཆེས་
 ཐོག་དངས་འབྲུལ་བ་མང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་སྟོགས་ཀྱི་བྱ་སྐྱོབ་སྐྱེན་བདག་
 རྣམས་ཀྱིས་དད་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་ཏེ། ལྷགས་མོ་སྐྱུལ་ལོའི་
 སྟོན་དུས་ཉེས་སྐྱོན་མེད་པར་འདིར་སྐྱེ་བས། དེའི་ཆེ་ཡང་དོའི་ཆེས་བརྒྱུད་ཅིག་ལ་
 རྗེའི་ཞལ་ནས་ལྷ་བཙུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་ཚང་དེ་ཅུ་མོང་
 གི་བརྟག་པ་ཞིག་གྲེད་དགོས་པ་འདུག་པས། བྱང་ལོགས་ཤིག་ལ་སྐྱུག་མཐོ་དུག་གི་
 ཚོད་མཛད་ནས། འདི་ལ་དབེས་པའི་ཞལ་ཞིག་གྲིས་གསུང་། ཞོར་གིས་གྲིས་པས་
 ཚོད་འབྲུགས་ནས། མཐོ་དགུ་ཅུ་སོང་བ་དང་རྗེའི་ཞལ་ནས། ལྷ་མ་ཞང་གིས་ལྷ་

ཆེན་དཔལ་འབར་བཞེངས་དུས་ཉེ་གནས་གྱིས་སློབ་ཤིང་ཚད་འཇུགས་པའི་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ལྷུང་བེད། འོ་སྐྱོལ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཆེན་པོ་ཞིག་འོང་བ་
ཡིན་ཡོད་གསུང། དེ་ནས་ཞལ་གྲིས་ནས་མཚོན་པ་སྤུལ། གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེའི་
བྱུང་མོ་སྣ་རི་ཅེ་ནས་སེར་སྣམ་གྱི་གསོལ་བེམས་ལེགས་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་བཏང་
ལྷུང་བས། ཉེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཞེས་གསུང། དེའི་ཐོ་རངས་མནལ་ལམ་དུ།
སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཐོབ་ཟེར་བའི་སྐྱ་ལྷང་བ་ཞིག་ལྷུང་གསུང། དེའི་ཉེན་པར་ཅེ་ཞོལ་
པའི་མོ་རང་མོ་ཞིག་གིས་ཇིའི་དྲུང་དུ་གསེར་ཞོ་དོ། ཟངས་ཤུ་གཅིག་ནས་ཁལ་སུམ་
ཅུ། སྣམ་ལུ་ལུབས་གཅིག་རྣམས་སྤུལ་བས་དགེས་ཏེ། རང་རེའི་ཉེན་བཞེངས་འདི་
ལ་བར་ཚད་མེད་ཅིང་། འོངས་སྐྱོད་དང་འགོ་དོན་ཡང་ཆེན་པོ་འོང་བ་འདུག་
གསུངས་ནས་ཤིན་ཏུ་དགེས་པར་ལྷུང་ཏོ། །

ལོ་དེའི་དམུང་མགོན་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་ཉེན་བཞེངས་པ་ལ། བདག་གི་སྐྱ་མ་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤུག་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་པས་ཞལ་བཀོད་སྦྱིན་བདག་
སོགས་གྱི་བདག་རྒྱུན་མཛད་དེ། ཡི་དམ་མགོན་པོ་དཀར་ནག་འཁོར་དང་བཅས་
པའི་སྐྱ་རྣམས་བྱིན་རྒྱབས་དང་གཟི་བཞིན་ཆེ་བར་བཞེངས། ལྷ་མོའི་སྐྱ་འདི་རྗེས་ལ་
བཞེངས་སོ། །དེའི་སྟོན་བདག་གིས་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་སྐྱ་དྲུང་དུ་བསྟུང་དེ་
སྤུག་དཔེ་འབྲི་བ་སོགས་གྱི་སྐོ་ནས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། རྗེ་རང་གི་སྐྱ་སྐྱེ་ལྷ་སྤྱིའི་
མཛད་པ་རྣམས་ཞེན་ཏུ་ལུས། དེ་ནས་ལྷགས་པོ་འདུག་གི་ལོ་ལ་དགོན་པ་འདིར་
བཞུགས་ཏེ། ལྷིས་རྗེ་རང་གི་བརྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་
རྒྱས་དཔལ་རིན་པ་དབུས་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་སྟུང་ལ་རྫོང་བ་དང་། འདི་སྐོར་གྱི་ལུ་

སློབ་སྦྱོར་སློབ་ཚུལ་ལ་འདྲ་འདྲུལ་སྤྱད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་
 གཞན་ཐམས་ཅད་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་སྦྱེས་ཏེ། ཟེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་གྱི་
 དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྲུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིར་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱི་
 སྦྱོལ་འདི་བཞེངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་བཀའ་ལྟར་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་གནང་
 ཞིང། སྤྱགས་ལ་ཡང་དེ་འབའ་ཞིག་དགོངས་པའི་སློབ་ཚུལ་མཛད་པ་ལ། ད་ལྟ་བཙོ་བ་
 རི་ལྷ་བུ་དྲག་སྤྱུལ་དུ་དགོངས་པའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ལས་ལས་ལས་ལས་བཙོ་བོ་སྦྱ་
 དྲག་གི་བཀའ་བསྐྱོས་མཛད་པས་ཁ་ཅིག་ནི། སྤྱི་ལུ་རྒྱུང་པ་དྲག་ཟེད། ཁ་ཅིག་ནི།
 བྱང་པའི་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་པ་དྲག་ཟེད། སལ་ཆེར་ཞལ་མ་ཐུན་པར་བལ་པོ་
 རང་དྲག་སྤྱ་ཆེན་འདི་ཙམ་བཞེངས་པ་ལ་བལ་པོ་མཁས་ཤིང་རྒྱ་ཡང་གོན་རྒྱུང་ཟེད།

གནས་བཟུན་དོན་རྒྱལ་བ་ན་ལེ། གྲོས་སྦྱ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཐོན། །གྲོས་ཐག་
 བསོད་ནམས་ཅན་གྱིས་ཚོད་ཟེར་བ་ཡིན། རྗེ་རང་གི་དགོངས་པ་ལ་གང་ཤར་བ་
 ཞིག་མཛད་པར་ཞུ། བྱང་ཙམ་བྱང་ན་བལ་པོ་མཛད་ན་དགའ་བ་ཡིན་ཞུས་པས་རྗེའི་
 དགོངས་པ་ལ། བལ་པོ་བྱས་ན་ཡོན་རྗེངས་ཚུལ་ལས་གསེར་དཔུལ་དང་གོས་དར་
 རྒྱུང་དགོས་པར་འདུག་དགོངས་ནས་དེ་རུབ་ཐག་མ་ཚོད་པར། ད་དགོན་མཚོག་ལ་
 གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བྱེད་གསུངས་ནས་དེ་རུབ་འཐེན། དེ་རྟིང་སློབ་དཔོན་ཚུལ་
 སྤྱུན་དངས་ནས་ཟན་རིལ་བྱས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཙོ་བོ་
 བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་རྒྱུང་ཟེད་དོ་མཐོ་ཡང་བར་ཆད་ཆེ་བར་ལྷུང་བསྟན། དེ་རུབ་ཡོན་
 ཚབ་གྱི་སྤྱིང་དུ་དཀར་མེའི་དུད་པས་ཞག་ཆགས་པ་བཞེན་བྱས་ནས། མི་ཉི་ཟེར་བའི་
 ཡི་གེ་ལ་རྒྱའི་རྣམ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་བྱང་བས་ཐམས་ཅད་དོ་མཚར་བར་

ལྷུང་ཉེ། དེའི་ལུང་མོ་སྐྱགས་དམ་པ་ཞིག་གི་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱུན་ཅན་མང་པོ་
 ཆོག་པ་འདི་དབུས་ན་བྱུང་མེད་སྐྱག་མོ་མདའ་དར་པོ་སྐྱེད་ཅམ་ཁྲེར་བ་ཞིག་ན་རེ།
 བསྟན་པའི་སྤྱིར་པོ་དེ་ལ་འདི་སྐད་སྒྲོལ། །སྒོ་དམན་རྣམས་ནི་འདོད་ཡོན་སྲིད་པས་
 བཅེང་། །སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་རྒྱལ་དཔག་མི་ལུས། །ལུས་སྒོག་ཡོངས་སྒྲོད་
 གཡོ་མེད་བྱང་རྒྱལ་བསྒོ། །སྐྱམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་མི་བམ་མགོན་པོའི་ཆད། །རྒྱལ་སྐས་
 སྒོ་བས་པ་ཞན་དུ་མ་འཇུག་ཅིག །ཉེ་ཉེ། ཟེར་བ་ཞིག་དང་། མགོན་པོ་ཡིད་བཞིན་
 འོར་བུ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། མི་གསར་གྱི་ཁ་ནས་གཏམ་ཡོང་བ་ཡིན། ལྷ་བཟོ་བ་བོད་
 གྱིས་བྱས་ན་ཤི་ཆད་ཉེ། སྒོད་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུལ་སྐྱུང་པ་རྣམས་འདུན་ཐོག་ཏུ་འབབ་
 ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་ཉིན་པར་སྟོན་ཆེན་ལྷ་བཅོན་ལ་མོ་སྐྱ་ཞིག་མཛད་པས། ལྷ་
 བཟོ་བ་བོད་གྱིས་བྱས་ན་བར་ཆད་ཆེ། བལ་པོས་བྱས་ན་དཔའ་པོས་དཔའ་པོ་འབྲིད་
 པ་ཡིན་པས་བཟང་ཟེར་བ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་ལྷན་པོ་ཅེར་རྟེན་བཞེངས་ལ་བལ་པོ་ཐོགས་
 ཤིག་འདུག་པ་ལ་ཞལ་ཉ་གནང་བས་ཁོང་རྣམས་འདོད་པ་ཆེས་པས་མ་འགྲིག དེ་
 བས་སྐྱར་བརྟག་པ་བབས་པ་དང་མཐུན་པར་ལྷ་བཟོ་བ་ལ་སྒོད་བྱང་ནས་འབོད་པར་
 ཐག་བཅད། ལོ་དེའི་དབྱིད་ཉའི་སི་ཏུ་བའི་བྱིས་ལན་རྣམས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་
 གསུང་ཆོས་སུ་གནང་སྟེ་རྩོམ་པ་མཛད་དེ་འབྲུལ་བ་དང་ལྷ་བཟོ་བ་འབོད་པ་ཕྱོགས་
 མཐུན་དུ་བདག་གིས་ལོ་དེའི་སྟོན་གཞུག་བྱང་ལ་ཕྱིན། ལུས་པ་སོགས་ལ་འབྲུལ་
 སྐྱུང་བྱས། དཔག་ཆོས་ལ་རམ་རིང་དུ་ཕྱིན་ཉེ་བྱིས་ལན་སྐྱུལ། ཉའི་སི་ཏུ་བས་ཀྱང་
 དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མཛད། ལྷ་བཟོ་བ་ནི། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པས་གོགས་བྱས་
 ཉེ་བཀག་དེ་ནས་རམ་རིང་སྟོན་ལམ་ལོ་ནས་འདིར་སྐྱེ་བས་དུས་ལྷགས་མོ་སྐྱུལ་གྱི་

དེ་ཕྱིད་ཚོས་ལ་དགོ་བ་ཤེས་བཤོད་ནམས་འཕེལ་གྱིས་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས་ཏེ་
གསུང་ཚོས་འཕེལ་བར་འདུག དེ་དུས་བདག་གིས་བྱང་ནས་གྲུ་བ་གཅིག་ལུལ་བ་ལ།
རྗེ་རང་གི་གསུང་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་བ་ཞིག་བྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་དབྱར་ཚོས་ལ་བདག་གི་སྐྱ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཚན་པས་ལྷ་བ་པོ་མཛད་ནས། སློབ་པས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ་མང་པོ་
དད་བའི་ས་ལ་བཀོད། དེ་དུས་རྗེ་རང་གི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་མཁས་པ་སྟོབས་ལྡན་
འོད་ཟེར་བས་རྗེ་ལ་སློབ་པས་བམ་འདི་ལ་ཚོས་མིན་ལྷ་མཁས་འདུག་པས་རྗེ་ལྟར་
ལགས་ལྷས་བས། ཚོས་ཡིན་མིན་ཆ་མེད། སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བན་གསུང་ངོ། །ལོ་
དེའི་དབྱར་གཞུག་ནས་བྱམས་ཁང་གི་མཁར་ལས་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་སྐྱལ་ལོའི་
སྟོན་གནས་རྟིང་ནས་ཟངས་མགར་བ་པོས་ཏེ། ཟངས་མགར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྲུང་
ལུང་ཟངས་ལེབ་འཚོས་བ་སོགས་ཀྱི་མགོ་བརྩམས། དེ་ནས་ད་བཟོ་བོ་སྐྱ་དྲག་གས་
ཟེར་བ་ལ་རྗེའི་ཞལ་ནས། དགའ་ལྡན་ནས་བི་ཤུ་ཀམ་འོང་བ་ཡིན་གསུངས་ནས་
བཞད་ཀྱིན་འདུག དེ་ནས་སྐྱ་བ་གཅིག་ཙམ་ན་སྤར་ཐང་བ་དཔོན་པོ་བྱང་རིན་ཞེས་
པས་ཉེན་གྱི་བཟོ་ལུང་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱ་འདིའི་ལུགས་བཏང་སྟེ་ངོ་མཚར་བར་བྱོན།
དེ་ནས་ཁོང་གི་ཞལ་བཀོད་དང་འགྲོང་ཅེ་བའི་ཟངས་མགར་བས་བརྟུངས་བྱས་པས་
འོང་ཟེར་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པར་ཐག་ཚོད་བ་ལ་གྲུ་བ་རྣམས་མ་དགུས་
ཤིང་། ལྷད་པར་ཟངས་མགར་བའི་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས་སྐྱས་ལེབ་ཀྱི་མགོ་
ནས་བསྐྱེལ་བ་མིས་ཟེར་ནས་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་དེའི་ཆེ་སྐྱལ་བའི་བཟོ་བོ་རྣམས་
སྐྱན་རས་གཟིགས་དང་སྟོལ་མས་རྒྱན་བསྐྱེལ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོས་ལམ་སྲུང་མཛད་

ནས་ཚུ་འདུས་སྐྱེས་པས། དེ་ནས་བྱང་ཚོས་རྒྱལ་བས་ལྟ་བུ་བཟོ་བ་རྣམས་ཁྲིད་ནས་
འདིར་སྐྱེས་པ། རྗེའི་བྱང་དུ་རྒྱ་མཚན་ཕུལ་བས་རྗེའི་གསུང་ནས། ལིན་ཏུ་ལེགས།
མི་གསར་གྱི་ཁ་ནས་གཏམ་བྱུང་། སྤང་ཚད་ཏུ་སྤྲོས་པ་བྱ་བ་ཡིན་གསུང།

དེ་ནས་སང་ཉིན་བཟོ་བོ་རྣམས་ལ་ཟངས་ལེབ་རྣམས་བསྟན་པས་ཁོང་རྣམས་ན་
རེ། ད་ནི། རྒྱ་ཡང་ལྡངས་ཤིང་། ཟངས་ལེབ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པོ་འོང་བེད་ནས་
དབུའི་ཚུགས་བྱངས་ཏེ་བཟོ་ཚུགས་སོ། །བཟོ་བོ་ན་རེ། བདག་གིས་ཉིན་མོ་བཟོ་ལག་
བས་བྱེད། མཚན་མོ་ཡིད་ཀྱིས་བཟོ་བྱེད་པས་མགྲོགས་ལ་ལེགས་པ་འོང་བེད།
རྗེའི་གསུང་ནས། ཚུགས་དཔོན་པོ་བྱང་རིན་གྱི་འདི་ལ་བྲག་གས། ཡང་ན་དགོན་
མཚོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་གསུངས་པས་བཟོ་བོ་ན་རེ། དགོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་
པ་རང་ཡིན་མོད། ང་ལ་བཟོ་པས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི་དགོན་མཚོག་གིས་བསྐྱབས་
པ་མེད་ཟེང་ཏེ་ཁོང་རང་གི་སྤྲོད་དུ་བཞག། རྗེའི་གསུང་ནས། དཔོན་མོ་ཆེ། འུ་ཅག་
སྡོན་ལ་དབུ་དེ་ཆེ་བ་གཅིག་བྱས་པས་དེ་ནས་མི་འགྲུབ་ཁ་མེད་ཡིན། ད་ལྟ་ནི། རྒྱ་
ཡང་ཆེན་པོ་རང་མི་གདའ་གསུངས་པས་བཟོ་བོ་ན་རེ། དེ་ཀ་བྱེད། ལེགས་པོ་འོང་།
རིན་པོ་ཆེ་པ་རྒྱ་མིག་བཟང་པོ་དང་འདྲ། འཕྲལ་ལ་མེད་ཀྱང་འཕྲལ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་འོང་
བེད།

དེ་ནས་བོད་ཀྱི་བཟོ་བོས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་བྱུང་བས་བལ་པོ་རྣམས་རྫོམ་པ་
ཚུང་བཟུངས་ཏེ་གཡེལ་དུ་སོང་བ་དང་། དཔོན་མོ་ཆེའི་མི་ལམ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་ལྷ་ཁང་
ན་མི་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལག་བཞེན་སྤྲིགས་མཇུག་བྱས་ཏེ་བཟོ་བོ་རྣམས་ལ་
བཙུགས་ནས་བསྤྲིགས་པའི་ཚུལ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་རྗེས་པས་དཔོན་མོ་ཆེ། ཨ་མ་

ཟེད། ཅི་ལྷུང་རྗེས་པས། འདི་བཞིན་ལྷུང་ཟེད། སྐྱལ་ནས་སྤྱིན་ཆད་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་
ཡིངས་པར་བཟོ་བྱས་པས་ཐོག་མར་དབུ་ལེགས་པར་གྲུབ། དེ་ལ་རབ་གནས་མཛད་
དེ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མཛོད་སྐྱེ་ལ་མེ་ཉོག་གཅིག་ཆགས་ཤིང་། ལྷུང་པར་སྐྱབ་
རྒྱན་གཡམས་ཀྱི་འབྲུང་དབུས་མ་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་ཟེད། ཁ་ཅིག་རྗེ་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་ཟེད། མདོར་ན་ལྷ་མའི་སྐྱེ་རང་ལྱོན་ཤིན་ཏུ་མཚར་བ་ཞིག་
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་གྲུབ་ཏུ་ལྱོན།

གཞན་ཡང་དེའི་ཆེ་ཆོས་སྦྱོང་གི་གཏོར་སྐྱབ་འཇུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་གྱི་
འཇུགས་པ་དང་བཅས་ཉེ་བལ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོ་ལེགས་པར་བརྩམས། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་
རིམ་པ་རྣམས་དང་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་ལ་ཉེན་མོ་མི་དང་མཚན་མོ་མི་མ་
ཡིན་གྱིས་བཟོ་སྐྱབ་པའི་སྦྱང་བ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་རིང་པོར་
མ་ཐོགས་པར་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙུའི་སྐྱེ་ཆད་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་བཅུན་གྱི་སྐྱེ་འཚར་ཅན་དེ་
རྒྱ་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་གྲུབ་སྟེ། ཉེན་གྱི་ནང་བཞུགས་ལ་ཡང་དམ་པ་མང་པོའི་རིང་
བསྐོལ་སོགས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་རིང་བསྐོལ་དང་ལྷན་ཞིང་། ལྷ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ལུགས་སྐྱེ་མང་པོ་བཞུགས་ཤིང་། གཞན་སྐྱེའི་སྟོད་སྦྱང་གྱི་
ཆ་ལ་བཤད་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་གཟུངས་སྐྱགས་མང་པོ་དང་། གསུང་རབ་བོ་ཉི་
མང་པོ་བཞུགས། གཞན་ཡང་སྐྱབ་སྒྲ། འབྲུ་སྒྲ། ཟས་སྒྲ། བོས་དར་གྱི་སྐྱེ་མང་པོ་
སོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བཞུགས། གཞན་ཡང་རྟེན་གྱི་ནང་བཞུགས་ལྷུང་པར་
ཅན་ཞིག་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཡང་རྒྱས་མེད་པར་རྗེ་རང་ཉིད་གྱིས་མཚན་མོ་ལྱོན་ཉེ། ཉེན་
གྱི་སྐྱགས་ཀར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སྦྱོན་ལམ་མང་པོ་

ཡང་མཚན་ཅེས་གྲགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་དེའི་རབ་ཏུ་གནས་པ་ལུག་ལོ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཡར་
ཆོས་བཟང་པོ་ལ་དཔལ་གསུང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་ཏེ། དེའི་སྐོ་
ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྒྱས་པར་མཚན། དེའི་དུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇམ་ཚོན་གྱི་གྲུང་
དང་། མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབ་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟ་ས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ཁྱད་
པར་རྗེ་རང་ཉིད་གྱིས་དེ་རུབ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་གསོལ་བ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྦྲུང་སྦྲུང་དོ་ཚོས་མ་གྲོན་པའི་དགོ་སྤོང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐེམ་པའི་སྦྲང་བ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཐོ་
རངས་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་སྤོང་ཞིག་གིས། ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་མན་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་གྲུབ་བྱེད་པས་དགའ་བ་སྐྱོམས་ཤིག་ཅེས་པའི་ལུང་བསྟན་ཀྱང་བྱུང་
ལ། དེ་ནི། སྦྲང་མཁའ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལུང་བསྟན་དང་། བདག་གི་སྦྲང་
མཁའ་གྲུབ་ཆེན་པོའི་མནལ་ལས་ཡང་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡ ་། འཚན་ཉན་རྒྱུན་མ་ཚད་པའི་རང་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་
མཐའ་གྲས་པས་འགྲོ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་།

༘ གཞན་ཡང་དེའི་དུས་སུ་དབྱེ་བཅོམ་པ་འཚར་ཁ་ཞེས་པའི་རྗེ་རང་གི་སྐོབ་མ་
ཞིག་གི་གཟིགས་སྦྲང་ལ་ཉི་མ་གཉིས་ཤར་བྱུང་བའི་སྦྲང་ལ་དེ་ད་ལྟའི་ཉི་མ་འདི་དང་།
ཕྱི་མ་དེ་འདི་བས་ཆེ་བ་གཅིག་བྱུང་བ་དེའི་འོད་ཟེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ཁྱབ་
བྱུང་། གཞན་ནི་མ་གོ། །ང་རང་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་འདུག་སྦྲུང་དུ་དགོངས་ནས་གཞན་

ལ་ཡེ་མ་བཤད་ཅེས་གསུང་རོ། །བྱམས་པ་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་འདི་ཡང་། ཉན་ཞེས་པའི་
ཡུལ་ནས་སྐྱོ་མོ་བཟ་ཤིས་སྤྱིད་ཅེས་པའི་རྗེ་རང་གི་དགོ་བསྟེན་མ་ཞིག་གིས་སུལ་
བར་གྲགས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་ལྷེམ་གཉིས་ཕྱིས་རྗེ་རང་ཉིད་གྱིས་བཞེངས་པ་ཡིན་
ལོ། །

དེ་ནས་ཤིང་མོ་སྤྱེ་ལུང་ལོ་ལ་མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་མཛད་པ་མཚོག་ཏུ་
དགོངས་ནས། ལྷོགས་གྱི་ཡིག་མཁན་མང་པོ་བསྐྱེས་ཏེ་སྤྲུགས་དམ་བཅའ་འགྲུང་
གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་བཞེངས་ཤིང་། གཞུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་མཛད་ཆེན་མོའི་རི་མོ་
མཛད་དགོས་རྣམས་ཀྱང་དཔོན་མོ་ཆེ་སྤྱན་ཐང་པས་ལེགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་
ལོ། །ལོ་དེའི་དབྱིད་ཀ་བདག་གིས་བྱང་ཆེན་དུ་ཚོས་བར་ཞིག་ལ་ཕྱིན་དུས་སྤར་ནས་
གྱི་གཞི་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུན་དབང་གིས་ལངས་ཏེ་ཤི་ལ་སྤྲུག་པའི་ཆེ་
རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་པོ་ཉི་གཅིག་རྗེའི་བྱང་དུ་
སུལ་ཏེ་གདམས་པ་ཞིག་ལྷོ་བ་ལ་བཏང་བས་དེའི་ལན་དུ། ད་ལན་མི་འཚོ། གལ་ཏེ་ན་
འདི་ལྟར་གྱིས་གསུང་བའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ཐེབས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒོ་བདེ་བར་
བྱུང་། དེའི་ཆེ་བདག་གི་བསམ་པ་ལ་དང་པོ་སྤྱེ་ལུང་ལོ་ལ་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་
གནས་འདིར་སྤྲུགས་དམ་མཛད་པས་བར་ཆད་གྱི་མཚན་མ་བརྗོག་པ་ཡིན་འདུག ང་
རང་ཡང་གནས་འདིར་མཚན་པ་དམ་པ་ཞིག་བྱེད་དོ་སྤྲུལ་ནས་ལོ་དེའི་རྗེ་བ་བདུན་
པ་ནས་བཙུན་ཏེ་དགོ་སྒོར་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་བྱས་སོ། །

དེ་ནས་བདག་གིས་བྱང་ཆེན་དུ་རྗེ་བ་བཙུ་མཚན་པ་དམ་པར་བྱས་པས་བར་
ཆད་བརྗོག་པའི་མཚན་མ་ཡང་ཅི་རིགས་བྱུང་སྟེ་དབུས་ལྷོགས་ལ་འགྲོ་འདོད་པ་

དང་། སེམས་དབང་ཆེན་པོ་སློབ་གྲོས་སྤྲས་པ་ལ་ཚོས་ཤིག་ལྷ་འདོད་སྲར་ནས་ཡོད་
 པ་རྣམས་ཀྱི་གནང་བ་ལྷ་བ་ལ་ལོ་དེའི་སོ་ག་འདིར་འོངས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ཏུ་
 དེའི་རྒྱ་མཚན་སྤུལ་བས་རྗེའི་ཞལ་ནས། དབྱུས་སྤྱོད་ལ་འགྲོ་དོན་མེད། བསྟན་པ་
 སྤྱི་སློབ་ལ་བསམས་ཏེ་ད་ཏུང་འདིར་ཀ་འཆད་ཉན་བྱས་ན་རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་
 བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཡང་འདི་སྤྱོད་ལ་ཀ་བཞུགས། ཡང་སྤྱགས་དམ་སྦྱབ་པ་བྱེད་ན་
 ཡང་འདིར་ཀ་སྤོ། དེ་ད་ཀྱང་དགོན་པ་འདིའི་ཐོད་ལ་སྦྱབ་ལྡེ་ཞིག་འཇུགས་འདོད་
 ཡོད་པས་དེར་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་བྱེད། ད་ལན་བྱང་འདུལ་བ་བ་ལ་
 ཚོས་ཉན་ཏུ་འགྲོ་ན་ཁོང་ལ་ལྷ་མོ་འདིའི་བཀའ་ཞིག་དང་། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་
 འཁྲིད། ལྷ་བའི་འཁྲིད། བྱང་བར་འདུལ་བའི་རིམ་ལྡེའི་དམར་ཁྲིད་ཅིག་རྣམས་ལྷས་
 ཏེ་སྦྱར་བར་འདིར་བྱོན། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་སོབ་སྟེ། ད་ན་སོ་
 སྟེན་ནས་བརྗེད་འདུག དང་པོ་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཟེན་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། ད་ཆོག་རེ་རེ་
 ལའང་དཀའ་ལས་ཆེ་བར་འདུག དོན་ལ་འཆི་བ་ཁོ་འོང་བར་འདུག ཤི་ནས་གར་
 འགྲོ་ནི་ཆ་མེད་གསུང། དེ་ལ་བདག་གིས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སྤྱི་མ་ལ་སྲར་བདེ་བ་
 ཅན་ཏུ་འགྲོན་བཞེད་ཡོད་ནའང་། སྤྱིས་དགའ་ལྡན་ཏུ་འགྲོན་བཞེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་
 མི་ཀུན་སྐྱོང་བར་འདུག་ལགས་ལྷས་པས་རྗེའི་ཞལ་ནས། ཁོ་བོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་
 པ་སྤར་རྒྱགས་པ་མེད། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྦྱོར་བཞེད་ས་པ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 རྗེ་བཙུན་གྱི་འཁོར་ཏུ་སྦྱེས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཏུ་
 བསམས་ཏེ་བྱས་ཤིང་། བདེ་བ་ཅན་སོགས་ན་གདུལ་བྱ་ཡང་དག་པ་འབའ་ཞིག་
 ཡོད། དེ་བས་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྱིར་ཏུ་རེ་ཞིག་ལ་མ་དག་

པའི་ཞིང་འདིར་ཀ་སྡོད་འདོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་རྒྱ་ཆེ་ལ་
གནད་ཆེ་བ་མང་པོ་གསུངས། དེ་ནས་བདག་གིས་འགྲོ་ཁར་ཕྱག་ཕྱུལ་བས། ལྷུང་ཏུ་
སླེབས་པ་མཛོད་ཅིག་གསུང། དེ་ནས་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་མཁར་ལས་རྟེན་བཞེངས་
སོགས་ཅི་རིགས་དང་། ལྷུང་པར་བཀའ་འགྲུང་གི་འཕྲོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་མེ་པོ་ཁྱི་ལོའི་དགུན་ཚེས་ལ་ཚེས་ཀྱི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བདེ་
ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སྐྱུན་བྱངས་ཉེ་གནས་རྩིང་ལ་
ཐེབས། གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་འཕེལ་ཞིང་སྐྱབ་བཅུན་གྱི་ཚོགས་མང་པོ་
ལའང་གསུང་ཚོས་ལེགས་པར་གསུངས། གོས་སྐྱུ་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་འབྲུལ་སྤྱད་
ཀྱང་དེ་ནས་མཛད། དེ་ནས་འདིར་ཐེབས་ཉེ་དགོངས་པ་ལ། ལྷུང་ནས་སྐྱུ་ཚང་ཆེ་
བའི་ངའི་སྐྱུ་ཞིག་བཞེངས་ན་ཆེ་རིང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་གསུང་བའི་རྗེ་བཅུན་མའི་
ལུང་བསྟན་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་ན་བསྟན་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་ན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་སྟེ། ལྷུང་རྗེ་བཅུན་གྱི་སྐྱུ་བཞེངས་པའི་ཟངས་གསེར་
དང་ཡོ་བྱད་ལྷག་རྣམས་ལ་རྗེ་བཅུན་མ་དཀར་མའི་སྐྱུ་ཞིག་བཞེངས་འདོད་ཡོད་པ་
ལ། ལྷུང་ཡང་བལ་པོ་རྣམས་སྟག་ལུང་ནས་འདིར་སླེབས་པ་དང་། ཉང་སྡོད་ནས་
ཐེབས་པ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་སྟེ། བལ་པོ་རྣམས་ན་དེ། རིན་པོ་ཆེ་པའི་
དགོངས་པ་མཛོགས་ན་དེད་ལམ་ལ་མགོ་མི་ཐོན་པས་དེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞབས་ཉོག་ཏུ་
འགྲུང་བ་ཞིག་བྱེད། རིན་པོ་ཆེ་པས་ཀྱང་དེད་བལ་ཡུལ་ཏུ་མགོ་ཐོན་པ་ཐུགས་དམ་
སྐྱབས་ལོག་ཏུ་འཇུག་དགོས་ཟེད། དེ་ནས་བཟོའི་རྩོམ་པ་མཛད་དེ་རྒྱབ་མཐོ་བཅུ་

དུག་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་བཙུན་མའི་གསེར་སྐྱ་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་རྗེ་བཙུན་མ་སྟོན་
མོ་དང་སྐྱོལ་མ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་སྐྱོན་སྐྱུ་གཉིས་མཚར་ཆགས་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་
ལྷན་པར་བྱུང་སྟེ། ལྷན་བཞུགས་ལ་སྐྱུ་གས་ཀ་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་
གཏུང་རིང་བསྐྱེལ་མང་པོ་དང་། མགྱིན་པ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་རང་གི་སྐྱུ་འདིམ་པ་ལས་
རང་བྱུང་དུ་བྱོན་པ་མཐོ་གང་ཅམ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་ཆ་
རྣམས་གཞུངས་སྐྱུ་ཆེ་སྲིད་པའི་སྟེལ་ཆིག་དང་བཅས་པ་མང་པོ་འཁོར་པོ་
དང་བཅས་པ་བཤད་ཆོད་བཞིན་དུ་བཞུགས་པའི་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་འདི་ལེགས་
པར་བྱུང་པའི་རབ་དུ་གནས་པ་ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་གངས་བཟང་པོ་ལ་
ལེགས་པར་བསྐྱུབས། དེའི་ཆེ་རྣམས་མཁའ་ལ་འཇུག་འོད། མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབ་པ།
ཁྱད་པར་བར་སྤང་ལ་སློབ་བྱུང་དུ་གཞིའི་སྐྱ་སྲིད་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་སྟངས་དང་།
སྲིད་སྟངས་རྣམས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ན་གྲགས་པར་སོས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་
ལྷས་མང་པོ་བྱང་ཞིང་། བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱགས་ཡོན་གྱིས་ཆིམ་པར་མཛད་
དོ། །ལོ་དེའི་དབྱར་ཚོས་ཀྱི་དུས་བདག་གིས་དབྱས་སྟོགས་ལ་འགོ་བའི་སྲིད་དུ་
འདིར་སྐྱེབས། རྗེའི་བྱང་དུ་རྒྱ་མཚན་སྤུལ་བས། ཚོས་རྗེ་ཚོས་རྒྱལ་བ་ལ་དུས་
འཁོར་ལྷར་འགོ་ན་དེ་དང་། བྱང་སྐྱིན་པ་བ་ལ་སྟོར་དུག་གི་འཁྲིད་ཅིག་དང་། རྒྱད་
འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཉོན་ལ་འཆད་སྐབ་པ་ཞིག་གྱིས་ལ་ཤོག་
གསུངས་ཏེ་རྒྱགས་རྟེན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཤིག་གནང་སྟེ་བྱི།

(༤༩ བ་༡། ༧༢ བ་༧) དེ་རྣམས་ས་པོ་བྱི་བའི་དགུན་ཚོས་ལ་སྤྱ་རྒྱལ་ཅེར་ཚོས་
བར་ལ་ཤེབས། དགུན་ཚོས་གཉིས་ཀ་མཛད། ཞབས་ཉོག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུབས་ཏེ་

གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱུང། དེ་ནས་འདིར་ཕེབས། རྒྱ་
 བམ་མཁའ་དཔལ་གྱིས་གོས་ལུག་དམར་པོ་གཅིག་གཞན་ཞིག་གིས་གོས་ལུག་
 གནམ་ཁ་གཅིག་ཁྱེུ་བས་གོས་ལུག་གཅིག་ཚོས་རྗེ་མཉམ་ལུང་བས་གོས་ལུག་
 གཅིག་ལུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་རང་གི་ལག་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་དར་རྣམས་
 དོན་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང། ལྷི་རབས་འགྲོར་ལྡན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཏུ་
 བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་གོས་སྐྱ་ཚེན་མོ་བཞེངས་པར་དགོངས་ཏེ། ལྷག་པའི་ལྷས་རྒྱུད་
 གྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བེད་ཐོགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེན་ལྷ་དོན་གྲུབ་པ་དཔོན་སློབ་
 སྐྱེན་བྲངས་ཏེ་བཞེད་ཚོམ་བ་མཛད། དེ་ཙམ་གྱིས་གོས་རྣམས་ཀྱང་སྲར་བྱུང་བ་དང།
 དེ་ནས་རྒྱན་མ་ཚད་པར་འབྱུལ་མི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྐྱ་
 བ་གསུམ་ལ་དཀྱུས་སུ་འདོམ་བཙོ་བརྒྱད་དང། ཞེང་དུ་འདོམ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་
 དང་ལྡན་པའི་སྐྱ་བཟང་ཞིང་མཚར་ཚགས་གྱིན་སྐྱབས་དང་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱུབ་སྟེ། གོས་སྐྱ་འདིའི་སྤྲུགས་ཀ་ན་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་
 པའི་སློན་ལམ་གྱི་ཚིག་མང་པོ་གྲིས་ནས་བཞུགས་ལ། དེའི་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཡང་ངོ་
 མཚར་བའི་ལྷས་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གྲུབ་ཅིང། རྒྱད་པར་འདིའི་སྐྱ་རིས་དགོན་
 པའི་མདུན་གྱི་ཞེ་ཐང་དུ་བཏབ་པའི་ཚེ་སྐྱ་རི་ཙམ་འོང་བ་བསྟན་པའི་ལྷི་ར་མདུན་གྱི་
 དར་རྒྱས་པའི་སྟེ་དཀར་ཚེན་པོ་འདིའི་ལོགས་ལ་འགྲེམས་པར་མཛད་པ་ལ་དཔོན་
 མོ་ཚེས་ལུག་གི་ལུང་བཟེད་ཡན་ཚད་རྫོགས་པ་འོང་ཞེས་དང། གཞན་དག་གིས་སྐྱ་
 ཚད་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་འོང་ཞུས་ཏེ་བཀའ་བས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་
 ཙམ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ། དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་བཞད་གད་ཐེག་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་དེའི་

ཆོ་རྗེའི་ཞལ་ནས། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས། དེ་རིང་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་སྦྱོན་
རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པའི་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། ཉེ་མ་ལ་འཇའི་གུར་ལུབ་པ་སོགས་ཀྱང་
འདུག་གསུང་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་སྐྱེན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་བྱུང་ངོ་། །

(༤༤ ཉ་༥། ༧༧ བ་༡) དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྐྱག་གོས་ཡུག་བརྒྱ་སྐྱག་ཙམ་ལ་རྗེ་
བརྩམས་པའི་གོས་སྐྱ་ཞིག་བཞེངས་གསུང་།

དེ་ནས་ཤིང་མོ་སྤང་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་ཉང་སྟོད་མཁར་ཁ་ལ་ཤེབས། དགུན་
ཚོས་སྐྱ་སྤྱི་གཉེས་ཀ་བཞུགས། མཁར་ཁ་བས་ཞབས་ཏོག་ལུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་
བསྐྱབས། གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱུང་། དེའི་ཆོ་མན་ལུང་
ཚོས་རྗེས་མན་ལུང་དུ་སྦྱོན་བྲངས། དེ་ན་བཟན་སྟོན་མཐའ་བཟའ་ཀྱི་སྐྱ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་དྲུང་དུ་རུབ་གཅིག་བཞུགས་པ་ལ་སྐྱ་དེའི་གསུང་ནས། འོན་ཅི། ཞེས་པའི་
གསུང་སྣང་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་། དེ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ལགས་སམ་གསུང་། གཞན་དག་ནི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལགས་སམ་ཡང་ཟེར་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་མ་བཟན་སྟོན་དེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེའུའི་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་མ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བའང་འཐད་
པར་གོ། དེའི་དུས་སུ་རྗེ་བརྩམས་པའི་གོས་སྐྱ་ཞིག་བཞེངས་པའི་འབྲུལ་སྤྱད་ཀྱང་
མཛད་པས་གོས་ཡུག་སོགས་ཆ་རྒྱུན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཆེ་བ་བྱུང་། དེའི་ཆོ་སྐྱ་མོ་
ནས་མངའ་རིས་ནས་དུ་ཅོད་ཀའ་བརྒྱབ་ནམ་མཁའ་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་པའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་དེས། ཀ་དན་ཁ་སྟོང་གི་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་ཏེ། འབྲུལ་བ་མདོ་ཅོ་བའི་
རྣམ་བཤའ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅོ་མ་
པ་དེའི་མགོ་ཡང་འདི་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འདིར་ཤེབས། གོས་སྐྱའི་

བཟོ་ཆམས་བཟམས། དེའི་ངང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐོ་ཁང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
བཞིའི་བཟོའི་རྩོམ་པ་ཡང་མཛད་ཅིང་། རྒྱད་པར་རྒྱལ་པོ་མིག་མི་བཟང་གི་སྐུ་ན་
མཚོད་ཉེན་ལ་མི་གཟིགས་པའི་རྩོམ་དང་། རྣམ་གཤིས་ལ་མགོན་པོ་བེད་དང་
དཔལ་ཉལ་གྱི་སྐུ་འབྲི་བ་སོགས་ལ་གཞན་འབྲུད་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
རྗེ་ངང་ཉིད་གསུང་།

དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མའི་གོས་སྐུ་ཆུང་འདོམ་བརྒྱད་དང་། ཞེད་ཏུ་འདོམ་བྱུག་གི་
ཚད་དང་ལྡན་པ། རྒྱ་བཟང་ཞེད་ལྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་གཟི་འོད་འསྐོ་བ་དང་བཅས་པ་
ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་སྐུར་དུ་གྲུབ་ལྟེ། རབ་ཏུ་གཞན་པ་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་མང་
པོ་དང་བཅས་ཉེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །གོས་སྐུ་འདིའི་མཛོད་སྐུ་ན་སྐུ་ཉིག་རྫོང་ཉིས་
བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡེ་ཁྲོམ་ཚོགས་སུ་ཡོད་པའི་དབྱུང་ན་ཆར་འབེབས་ཤིག་གི་
དུས་སུ་གཞི་བདག་ནེ་སེར་བས་རྗེ་ངང་ཉིད་ལ་སྤུལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཤེལ་ཞིག་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འབེལ་གཏུང་། སྤང་པོར་འབྲུངས་པའི་སྐུ་གཏུང་།
མཚམས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐུ་གཏུང་། ལྷར་ཐང་ཉེར་འཛིན་ཆེན་པོའི་སྐུ་གཏུང་།
རིང་བསྐེལ་མང་པོ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་ཤིང་། ལྷག་གཡས་ལ་བྱུ་རུ་སྐུ་མེན་
རྣམས་འདྲེས་པ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ། ལྷག་གཡོན་ལ་བྱུ་རུ་ཉིས་བརྒྱ་དང་གསུམ།
མགུལ་པ་ལ་བྱུ་རུ་དབྱུ་བཟུ། འངས་ཀྱི་ཅེ་ལ་སྐོས་ཤེལ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་སྐུ་ཉིག་
རྣམས་ཡོད། སྐུ་འདི་ལ་གསེར་ཤོག་ལྗེད་དང་ཉིས་བརྒྱ། གང་གསེར་ཞོ་གསུམ།
དབྱུལ་ཞོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་སྤུལ་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་ཆེན་གྱི་སྐུ་རྣམས་དང་རྒྱལ་ཆེན་ལྷ་ཁང་གི་སྐོ་གས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་

སྐྱོགས་སྐྱོང་བཙོ་ལྷ་དང་། གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཕྱེ་དཔོན་བཙུག་གཉིས་གྱི་སྐྱེའི་རི་མོ་ལྷ་བཙོ་
བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་དང་། དཔོན་མོ་ཆེ་སྟོན་ཐང་པ་ཞེས་བྱ་བས་ལེགས་པར་བྱུབ་སྟེ།
སང་རབ་གནས་བྱེད་པའི་དོ་རྒྱབ་ལྷ་བཙོ་བའི་ཉམས་སྤང་ལ་སྐྱོགས་སྐྱོང་གི་སྐྱེའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མི་རྟེན་པའི་པོའི་གཟུགས་སྐྱ་ཚོགས་དང་། སྐྱ་སྐྱད་དཔ་དིར་མང་བོས་
གང་ཞིང་། མཐར་དེ་རྣམས་དམ་ཚིག་པ་སོ་སོ་ལ་ཐེམ་པའི་ཉམས་སྤང་བཟང་པོ་བྱང་
བའི་སང་ཉིན་མངའ་གསོལ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྐྱུགས་པོ་སྐྱུག་ལོའི་དགུན་ཚོས་ལ་ལྷ་རྒྱལ་ཚེར་ཐེབས། ཞབས་ཉོག་གི་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས། གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱང་། དེ་
དུས་ཚེ་ཤེས་རབ་སེདྲེའི་སྟོབ་མ། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འང་སྟོབ་མ་ཡིན་པ། ཉགས་ཤོད་པ་
སངས་རིན་ཞེས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འབྲུལ་བ་
སྟོབས་ཆེན་དང་བཅས་ཉེ་རྗེ་འདི་ཉིད་མཛལ་བ་ལ་སྟེབས། དེ་ནས་ཁོང་རྣམ་འབྱོར་
རྒྱུད་གྱི་ཚོས་སྐོར་ལྷ་བ་ལ་གངས་ཅན་དུ་རྗེ་འདི་བས་རྗོང་བ་སོགས་གྱིས་དོ་དམ་
ཡང་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་དགུན་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་རོག་ཚོར་ཐེབས། ཞབས་ཉོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབས། གསུང་ཚོས་རིགས་ལུང་སོགས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ལམ་
གངས་ཅན་ཚོས་འཕེལ་དུ་ཐེབས། དེར་བསྟེན་རྗོགས་ཐོགས་ཤིག་བསྐྱབས་ཤིང་
དེར་ཉགས་ཤོད་པས་མར་ལམ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོར་རྗེ་བཙུན་མ་དཀར་པོའི་ཆེ་སྐྱབ་
ལྷ་བའི་སྟོན་གསན་ཀྱང་འབྲུལ་གྱིན་འདུག་བདག་གིས་ཀྱང་རྗེའི་བྱང་དུ། བདག་ཀྱང་
དེར་སང་སྐྱེའི་ས་རིས་དང་། སྟོན་དངགས་མེ་ལོང་ཞིག་ལྷ་བ་ལ་འོང་ལུས་པས། འོ་ན་

སྐྱུལ་མཚོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཅིས་ཀྱང་སྟེབས་པ་ཤོག་གསུང། དེ་ནས་འདིར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་
ཤེས་རབ་སེལ་ལྟེང་དུས་མཚོད་ཀྱི་འདུས་པའི་སྐྱུལ་མཚོད་རྒྱན་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
མཛད། དེ་ནས་ལོ་དེའི་དབྱར་གནས་བཅུགས། དེ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་སྐྱུ་བྱུང་དུ་
སྟེབས། དབྱར་ཁས་སྦངས་ཏེ་གསུང་ཚོས་ལྷ་བར་བརྩམས་པ་དང། སྤར་ཐང་དུ་
མཁན་ཆེན་བོད་པ་སྐྱུ་ཁམས་བསྟེལ་བའི་སྐྱུ་རིམ་ལ་བདག་འགྲོ་དགོས་བྱུང་སྟེ་
རྗེའི་བྱུང་དུ་ལྷས་པས། ཅིས་ཀྱང་འགྲོ་དགོས་ཤིང་གལ་ཏེ་གསོལ་བ་མ་ཐེབས་པར་
འདིར་མ་སྟེབས་ནའང་དགག་དབྱེ་སྤར་ཐང་དུ་བྱས་པས་ཚོག་གསུང་སྟེ་དེ་བཞིན་
བྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་ལྷགས་མོ་ཡོས་བུའི་ལོ་ལ་དགུན་ཚོས་དང་པོ་གནས་རྟིང་ལ་བྱོན།
གསུང་ཚོས་རིགས་ལྷང་སོགས་འཕེལ་བར་བྱུང་ནས་འདིར་ཕེབས། དེའི་ཚེ་རྗེའི་
དགོངས་པ་ལ། ད་ནི་རྗེ་བཙུན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གོས་སྐྱུ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་
པར་འདུག དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་རེ་བཀའ་གདམས་པ་ཡིན་པས་བཀའ་གདམས་
ལྷ་བཞིའི་སྐྱུ་ཞིག་དགོས་ཤིང། ལྷད་པར་རྗེ་བཙུན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་རྗེ་
བཙུན་མ་སྟོལ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་དགོས་ལ། ལྷོ་བྲག་ཕྱག་རྗོར་བའི་ལྷང་བསྟན་ལའང།
ལྷད་སྐྱུ་བ་ཡི་བསྟན་བ་ནི། ལྷོ་རྒྱུད་འདི་ལས་སྟེ་གཞན་པའི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
ཚོས་སྐྱོང་སྤང། ཚོས་སྐྱོང་མ་མོ་བསྟེན་ན་དང། མཁན་པོ་ཁ་མཚུ་སྤངས་པས་
རྒྱས། ལྷོ་མ་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་པས་བདེ། ཁ་མཚུ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱང་མ་ཉི་
དང་གཙུག་ཉོར་འདོན་དགོས་པར་གོ། ཞེས་པའི་ལྷང་བསྟན་འདིས་ཀྱང་རང་རེའི་
དགོན་པ་དང། མཁན་པོ་དང། ཚོས་སྐྱོང་དང། སྐྱིན་བདག་དང། ལྷོ་མ་བྲ་དང།

རིམ་གྲོ་ལ་མ་ཉི་མོ་གས་ཀྱང་ལུང་བསྟན་པར་འདུག་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་།
ལུང་པར་སྤོ་ནས་ལྷ་མོ་འདི་ས། ཚོགས་སྤྱོད་མ་ཉི་མོ་བརྒྱ་ཅེ་དང་ལོ་རེ་ལ་སྤོ་ལ་མ་
འབྲུམ་གཏེར་རེ་མ་ཆག་པར་ཚུགས་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་གཉིས་ཀྱང་སྤོ་ནས་མ་ཆག་པར་བཅུགས་ཤིང་། དགོན་པ་ནས་བསམ་བློ་བ་
ཅེའི་བར་ལ། མ་ཉི་མོ། ལྷ་མོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་རྣམས་དོ་ལ་འབྲུང་དུ་
བརྒྱུ་བ་འདི་རྣམས་སྤོ་ནས་བཞེངས་པ་ཡིན།

དེའི་ འཕགས་པའི་གོས་སྐྱེ་ཞིག་བཞེངས་པར་བྱའོ་སྤྱི་དུ་དགོངས་ཏེ་ཡོད་
པ་ལ། ལྷ་མོ་ཐང་ནས་ཆེན་པོ་ཚོས་རྒྱལ་དོན་གྲུབ་པས་གོས་འགངས་དཀར་ལུག་
གཅིག་ཕུལ་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། རི་མོ་བ་ལྷ་བཅུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་
དང་བཟོ་བོ་རྣམས་གྱིས་བཟོའི་ཚོམ་པ་བྱས། དེའི་སྐབས་སུ་རྗེ་ཉིད་གྱིས་ཁོང་རྣམས་
ལ་མ་ཉི་མོ་བཀའ་འབྲུམ་གསུང་གིན་འདུག དེའི་དུས་སུ་བདག་གིས་ཀྱང་སྤོ་སྟོན་
གསན་ཕུལ་བ་ལྷར་གྱི་དོན་ལ་སྐྱེ་བྱུང་དུ་སྐྱེ་བས། འདོད་ཚོས་རྣམས་ལྷས་ཤིང་།
སྐྱེན་གྱི་མཚན་མཐིང་གི་རྒྱ་ལ་གོས་ལུགས་ནག་ལ་སྐྱེལ་ཞིག་ཕུལ་བས་དགྲེས།
གདན་ས་འདིར་སྐྱེ་བས་ནས་བདག་གི་མིག་འདི་ད་ཡན་དཔེ་ལྷ་བ་ལ་མ་འགྲིབས་
ཚམ་བྱུང་བ་འདི་ཡང་དེའི་ཉེན་འགྲེལ་གྱིས་ཡིན་སྟེ་མོ། །ཡང་དེའི་དུས་སུ་རྗེའི་
ཞལ་ནས་བདག་ལ་འདི་སྐད་དུ། དེད་ཁོང་རྣམས་ལ་མ་ཉི་མོ་བཀའ་འབྲུམ་ཞིག་འཆད་
གྱིན་ཡོད། ཚེ་འདིར་གཞན་ལ་ལུང་ཐོབ་པ་སོགས་མེད་དེ་ཁྱེད་རང་ཡང་ཉོན་ཅིག་
གསུངས་ནས་ཉན་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱའི་གསུང་དེ་ལ་ཡང་གཞན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྷར་བསྐྱུབས་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་འཕགས་པའི་སྐྱེ་ཅུ་ཞེང་ལ་

འདོམ་བརྒྱད་དང་དྲུག་ཏུ་ལྡན་པའི་གོས་སྐྱ་བྲིན་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་གཟི་ལོད་འབར་བ་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པར་གྲུབ་སྟེ། རབ་གནས་བསྐྱལ་བཟང་ལྷ་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་ཚོགས་པས་
ལེགས་པར་མངོན། དེའི་དུས་སྤྱི་ཚེའི་ཞལ་ནས། དེ་རིང་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་མ་ཉེ་
སྐྱལ་ཅིག་གསུང་བ་དང་། བདག་ལ་ཡང་། བྲིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་སོ་བཟོད་ཅིག་
སྐྱལ་གསུངས་ནས་བསྐྱལ་བས་ཞོར་འདེགས་མཁའ་ཆེན་སོ་མེད་པ་ཞིག་གི་རང་
ནས་བདག་རང་གི་ཚང་མར་ཐོན་པ་ཞིག་གྲུང་། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟེ།
དེའི་ཉིན་ཚོགས་པ་ལ་མང་ཟ། གྲུང་ཚིགས་བཟང་སོ་དང་། བཟོ་སོ་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱགས་ཡོན་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་གྲུས་སོ། །

དེ་ནས་ཚུ་སོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་རྗེ་བཅུ་མི་གཡོ་བ་སྟོན་སོ། དེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་
སོ་བྲུག་དྲུག་པ། དཔལ་ལྡན་དམག་ཐོར་ལྷ་མོ། དམ་ཅན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་སོ་རྣམས་ཀྱི་
གོས་སྐྱ་ཚུ་ཞེང་དུ་འདོམ་གསུམ་དང་དོའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་གཟི་བཟེད་ཆེ་བ་བྲིན་
རྒྱལ་ཆེ་བར་བཞེངས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་བསྐྱལ་བ་བཟང་སོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་
དང་། ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་མ་མང་སོའི་སྐྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སུམ་
ཅུ་སོ་ལྔ་མཚན་བཅས་དང་། རྒྱུགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
བརྒྱད་རྣམས་མཚན་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་འདོད་ལྷ་མང་སོའི་སྐྱ་མཚན་
དང་བཅས་པ་དོ་ལ་འབྲུང་དུ་བརྒྱུས་པའི་སྐྱ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་གི་རང་
བཞིན་དུ་བཞེངས་ཤིང་། དེའི་དོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིར་འདི་སྐོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོ་དགོན་
ཞིང་། རྒྱུགས་ནས་ཉིས་བརྒྱ་འབྲུལ་ཞེས་སོགས་གྲུང་ཡང་བཞེད་པ་མ་གྲུབ་པར་རྗེ་

རང་ཉིད་སྲོན་ཏེ་དགོན་པའི་ཉེ་སྲོགས་ནས་གཏེར་ནས་ཐོན་པར་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་གཟིམ་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོའི་སྤྲེང་གི་སྐྱོལ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་རྗེ་
བཙུན་མའི་སྐྱེ་དང་སེང་གླེང་ནགས་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་རི་མོ་ཡང་སྤྱི་མོའི་དུས་མཛད་
ཅིང་། རི་མོའི་སྤྱི་ལོས་དང་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ལྷན་པར་བཞུགས། གཞན་ཡང་མཚོད་
ཁང་ཆེན་མོའི་མཛད་བཟུ། དེའི་མདའི་འཕྲོང་ཅེན་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞིང་བཀོད་
ཀྱི་རི་མོ་རྣམས་དང་། དགོན་པ་མ་བཏབ་གོང་དུ་སྐྱགས་དམ་གྱིས་སྐྱོ་སོགས་སྐྱེ་
གསུང་སྐྱགས་ཀྱི་ཉེན་མང་པོ་དང་། ལྷིས་བཞེངས་པའི་སྐྱགས་དམ་གྱིས་སྐྱེ་རྣམས་
ཏེ། མདོར་ན་བཤད་ཉན་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ངང་ནས་སྐྱེ་གསུང་སྐྱགས་ཀྱི་ཉེན་
བཞེངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རབ་གནས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་ཉེན་དེ་
དང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་བ་དངོས་སུ་ཐེམ་པའི་སྤྲང་བ་དང་བཅས་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་གསུང་
སྐྱགས་དངོས་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

(༤༩ ཉ་༡། ༡༠༦ ཐ་༧) རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤྲང་བ་ལས། གཙོ་བོར་སྐྱེ་
གསུང་སྐྱགས་ཀྱི་ཉེན་བཞེངས་ལས་བརྒྱམས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

༡༡༽ དགོན་མཚོག་གསུམ་ཀྱི་ཞིང་སར་འཛད་པ་མེད་པའི་མཚོད་པ་རྒྱ་ཆེན་

སྤུལ།

༘ དེ་ནས་ཡང་རྗེ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་སའི་སྤྲིང་པོ་འཁོར་པོ་བཅུ་པའི་མདོ་
ལས། ཁམས་གསུམ་དག་ན་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པ། །ཐམས་ཅད་དགོན་མཚོག་ལས་བྱུང་

བས། །དེ་བས་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པ་འདོད་པས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་མཚོད་ལ་
བཙོན་བྱ། །ཞེས་དང། །གཞན་ཡང་མདོ་མང་པོ་དང། །བཀའ་གདམས་པའི་བཤེས་
གཉེན་སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཀོན་མཚོག་གི་མཚོད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་གསུངས་ཤིང། །རང་ཉིད་ལ། །དེ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་ཅན་ཉན་བྱའོ་ཞེས་པའི་ལུང་
བསྟན་ཀྱང་བྱུང་བས། །ཆེ་བཞུག་འདི་ལ་དཀོན་མཚོག་གི་མཚོད་པ་ལ་འབད་པར་
བྱའོ་སྟེ་དཀོན་ཉེ། །སྤར་གོས་སྤྱུ་རྣམས་བཞེངས་པའི་རྒྱའི་ལྷག་རྣམས་དང།
ལྷག་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་དར་སོགས་ལ་དཀོན་མཚོག་གི་མཚོད་རྗེས་ལ་དམིགས་ཉེ།
རབ་རྣམས་ལ་སྐྱ་བྲེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་བུབ་ལ་སྐྱེ་བས་པའི་གོས་ཀྱི་སྐྱ་བྲེ་
བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་བྲངས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ལ་བྱུང་བའི་སྐྱ་བྲེ་མང་པོ་
དང། །འབྲིང་རྣམས་ལ་གོས་དར་ཀྱི་གདུགས། །རྒྱལ་མཚོན། །འཕན་མང་པོ་དང།
གཞན་ཀ་རས་ལས་བྱས་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པའི་འཕན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདིར་
ཡང་སྤུལ་ཞིང། །གཞན་ཡང་ལྷ་ས། །ར་མོ་ཆེ། །དགེ་ལྷན། །སྤར་ཐང། །ཁོ་སྤུ། །གནས་
རྩིང། །བོ་དོང་སོགས་སྤུ་འཕན། །གདུགས། །རྒྱལ་མཚོན་སོགས་བྲངས་མེད་པ་སྤུལ།
བྱང་པར་གོས་སྤྱུ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་གོས་དར་རྣམས་ལ་འཕན་བརྒྱ་ལྷག་པ་བྲས་པ་
རྣམས་ལ་རིམ་པ་གཉིས་བྲས་ཉེ།

རིམ་པ་གཅིག་ལ། །མོ་བདེ་ལེགས་སྤུ་གྱུར་ཅིག་ །བསོད་ནམས་རྒྱ་གཉེར་ལས་
འབྲུངས་པའི། །བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག་ །གདུལ་བུ་སྤྱིད་བཞིས་ཡོངས་
སྤོར་བའི། །བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག་ །བྱུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་བང་རིམ་
ཅན། །བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག་ །རྣམ་གཡེང་རྒྱང་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི། །བཟ་

ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །བཀའ་སྲུང་རྒྱལ་ཆེན་བཞུགས་པའི་གནས། །བཟ་
ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །དོན་གཉེར་སྣ་ལན་འདུ་བའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་
རྒྱས་གྲུང་ཅིག །མཁས་མང་གསེར་རིས་བསྐྱོར་བའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་
རྒྱས་གྲུང་ཅིག །དཔལ་འབྱོར་རོལ་མཚོ་འབྲིལ་བའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་
རྒྱས་གྲུང་ཅིག །ལེགས་བཤད་རྒྱ་སྐར་བཟ་བའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་
གྲུང་ཅིག །ཐུབ་ཆེན་ལྷ་དབང་བཞུགས་པའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་
ཅིག །རྒྱལ་སྲས་ཉེ་དབང་བཞུགས་པའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག
།ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་སློབ་པའི་གནས། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །ལྷ་ཡིས་དོན་
མཐུན་མཚན་གསོལ་བའི། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །བཟ་ཤེས་ལྷན་ཅིང་
བརྗེད་ཆགས་པའི། །བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །ཅེས་པ་རྣམས་དང་།

རིམ་བཤེས་པ་ལ། དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་དགོངས་སུ་གསོལ། །དཀོན་
མཚོག་གསུམ་པོ་སྐྱབ་འདྲེན་ནོ། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་གནས་འདིར་
གཤེགས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་སྤྲུལ་འཆོལ་ལོ། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་
མཚོད་པ་འབྲུལ། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་སྤྲིག་པ་བཤེགས། །དཀོན་མཚོག་
གསུམ་པོ་ཡི་རང་ངོ། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་འཁོར་སྐོར། །དཀོན་མཚོག་
གསུམ་པོ་རྟུག་ཏུ་བཞུགས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་བྱེད་དུ། །དཀོན་
མཚོག་གསུམ་མཚོད་དགོ་ཚོགས་ཀྱིས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་འདུན་པ་དང་།
དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་སྤྲུབ་པ་དང་། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་
གྱིས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་སེམས་ཅན་རྣམས། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་པོ་

སྐྱབས་སོང་ནས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མི་འབྲལ་ཤོག། །ཅེས་པའི་མེ་རང་ཉིད་
ཀྱི་གསུང་རྣམས་གྲིས་ཏེ་འཕན་རིམ་བཤད་གཉིས་གཙང་ཁང་ཆེན་མོར་འབྲུལ་བ་
མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྣུམ་གྲོ་བའས་དང་། འཁར་
བའི་སྐྱེར་ལ། ལྷག་འགག་ཡི་འགག་བའས་སྟེད། གཏོར་ཆ། ལྷག་བུམ། བཟོར་ས་
སོགས་བམས་ཅད་ལའང་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་རྗེས་ལྷགས་སྲུ་སྣུག་པའི་ཉིང་
མོར་གཟུགས་མ་རེ་རེར་རྩ་བར་གཉིས་སྣུག་ཅམ་ཤོང་བ་བདུན་ཆར་གཉིས། མཇུལ་
ཁྲོ་སྐྱོར་མ་བདུན་ཆར་རྣམས་དང་། འབྲུང་པར་མེ་བཅུན་གྱི་བྱུང་བྱུང་ལྱི་དམ་དཔེ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་དུལ་ཞོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བྱུག་ལ་རྒྱ་བུས་པའི་
དུལ་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་བཏབ་པ། དག་ལེགས་དཔལ་འབར་སྐྱོང་བྱ་འདི། །དག་
ལ་འདུན་བ་གྲུབ་པའི་དཔལ། །དག་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤུལ་བ་ཡིས། །དག་འདུན་དོན་
རྣམས་འགྲུབ་པར་ཤོག། །ཅེས་མེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛད་བྱང་དང་བཅས་བ་རྣམས་ཀྱང་
སྤུལ།

གཞན་ཡང་། སྤྱིར་མཆོད་པའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འབྲུང་པར་དག་
འདུན་ཡིན་པར་དགོངས་ཤིང་། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་དག་འདུན་གྱི་སྤུལ་ཚུལ་འདི་སྲ་
མོ་ནས་རྒྱན་མི་འཆད་བ་བཅུགས་ཤིང་། འབྲུང་པར་རྩ་བོ་སྤུལ་པའི་དགུན་ཆོས་
གཉིས་ལ་གྲུབ་སྐྱོང་བྱུག་བརྒྱ་ཅམ་རེ་ལ་གསོལ་སོགས་བཟང་པོ། གསོལ་སྤུལ་
སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོད། དེ་ཕན་ཆད་དག་
འདུན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལ་དམིགས་ཏེ། ཐ་ན་མེ་རང་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་

ལྷན་པའི་ཐུད་མཐེབ་ཅམ་ནས་བསགས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་ཐུག་སྐྱོད་རྒྱུན་མ་ཆད་
བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་རྒྱུན་མ་ཆད་བར་ཡོད་པ་འདི་སྤྱོད་ནས་
ཡིན་ལ། ད་ནི། རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལྷ་སར་གྲང་གི་ལོ་ལྷོ་བ་དང་པོ་ལ་
བཙུགས་པའི་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་མཐུན་བར། དགོན་མཚོག་གི་མཚོད་བ་སྤྱི་དང་
ཁྲད་བར་མར་མེ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་ལམ་ཞིག་མཛད་བར་དགོངས་ཏེ། ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུལ་སྤྱད་པ་བརྒྱུད་ས། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཐད་དན་ནས་ཡོ་བྱད་གྱི་དངོས་
པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་རྣམས་འདིར་སླེབས་ཏེ་ཤིང་པོ་རྟ་ལོའི་ཚོ་འབྲུལ་ཆེན་
པོའི་ལྷོ་བ་ལ། གནས་རྟིང་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་བྱངས་ཕྱོགས་གྱི་བུ་སློབ་གྱི་བསྟན་
འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱན་བྱངས་ནས་ཚོགས་བ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་སློན་
ལམ་བཙུགས། དེའི་དུས་དགོན་མཚོག་གི་མཚོད་བ་ལ་འཕམ། གདུགས། རྒྱལ་
མཚན་ལ་སོགས་བ་ལྷ་ཁང་སོ་སོར་མང་པོ་དང་། ཡོན་ཆབ་བརྒྱ་ཤག་བརྒྱལ་བ་ཉིན་
རེ་བཞིན་གསར་དུ་མངོན་བར་བཤམས་བ་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེ་གྲུར་གྲུམ་སྲངས་པའི་ཁུ་
བས་ཁ་ལེགས་བར་བསྐྱུར་བ་མང་པོ་དང་། བདུག་སློས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་
གདུགས་དང་། དྲི་བཟང་གི་སློས་གྱི་ཕྱེ་མ་གྲེས་གཞལ་དགོས་བ་མང་པོ་རྣམས་སློས་
སྟོན་ཐ་དད་དུ་མངོན་བར་བསྐྱེགས་བ་དང་། རྒྱ་བོད་གྱི་རེད་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བསྐྱེགས་པའི་དྲི་བཟང་པོས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀ་ཁྲབ་ཅིང་།
དུ་བ་རྣམས་ནི། བན་ཚུན་སྤྲ་མདུད་པའི་ལྷ་ཕྱི་གྲེས་བ་ལྷ་བུ་དང་། ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་
དུ་དྲི་བཟང་གི་སློས་རྒྱུས་ཆག་ཆག་ལེགས་བར་བཏབ་བ་དང་། ལས་ཁལ་སྤུམ་བརྒྱ་

ཅམ་རེ་ལ་རྒྱ་བྱས་པའི་ཞལ་ཟས་ལ་མར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱན་ཡིད་འཕྲོག་པས་བརྒྱན་པ་མང་པོ་དང་། མར་མེ་ལ་མར་ཁལ་སྲུམ་སྟོང་ཅམ་རེ་
 ལ་གཞི་བྱས་སྟོང་བྱ་རྒྱ་མཚོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ན་འདོམ་གྱུ་བཞི་དང་། བསྐྱལ་
 བཟང་ལྷ་ཁང་ན་ཚོགས་གཉིས་ལ་འདོམ་གསུམ་རེ་དང་ཚོགས་གཉིས་འདོམ་གཉིས་
 གྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་གཉིས། གཞན་སྟོང་བྱ་རྗེ་ལྟར་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་མར་
 གྱིས་ལེགས་པར་བཀའ་བ་ལ། སྟོས་བྱེ་མང་པོ་ལེགས་པར་བཏབ་པའི་སྟོང་བྱ་རྗེ་
 ལྟར་འཚམ་པ་ལས་འབར་བའི་མར་མེའི་སྟེང་བས་ལྷའི་ལམ་ལ་འབྲིགས་པའི་རྒྱ་
 རྒྱར་གྱི་ཚོགས་ལ་འབྲུ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སོ་སོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཚན་གྲུང་
 ལ་བབ་པའི་ལྷན་པའི་ཚོགས་དབྱུང་དང་བཅས་བཤང་རབ་ཏུ་ཞུམ་ཞིང་ངོ་ཚ་བས་
 སའི་འོག་ཏུ་སོང་སྟེ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་མི་མངོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་མཚན་
 མའི་གྲུང་ལའང་སྟེང་དུ་མངོན་པར་བལྟས་པ་ན་ནམ་མཁའ་མར་མའི་འོད་གྱི་གོས་
 དང་བཅས་པས་ཁ་དོག་དམར་སྐྱ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས། རྒྱར་མ་གཅིག་གི་
 གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱལ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཏོ། །མདོར་ན་དེའི་ཚེ་སྟོང་བྱ་
 རྒྱ་མཚོར་དཀར་མེ་ཚེན་པོ་སྐར་བ་དཔའི་ལྷ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ལྷ་མཚོད་ཚེན་མའི་
 བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབར་བ་ལ་དབྱུང་ཆར་ཚེན་པོ་བབས་ཀྱང་། རྒྱན་མས་
 གཏིང་དུ་སོང་ཞིང་མར་ཁར་ཐེག་པས་སྟོང་བྱ་ལ་ཚེག་སྐྱ་དང་བཅས་ནས་མར་མེ་
 འབར་བ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་བདག་ཅག་
 རྣམས་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་དཀའ་བའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་མཚོད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་དང་། རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་

བདུན་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིད་འཕྲོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་པས་
མངོན་པར་མཚོད་དེ། ལྷགས་དང་། ལྷག་རྒྱ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེ་ནས་འབྱུང་བའི་ཚོ་ག་རྣམ་པར་དག་པས་མངོན་
པར་མཚོད་ཅིང་། བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ལྷགས་གྱི་
ལྷགས་དྲག་པོས་བརྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་སློན་
ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་མཛད་ལ། དེའི་ཆེ་སྣ་མཚོད་མི་མཚོད་རྣམས་གྱི་
སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་ལེན་ཡང་སྐྱབས་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ནས་མཛད་དེ། ཞག་
བཅུ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་དགོ་འདུན་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་རེ་ལ་ཚ་བོ། ལྷ་ལ། ལྷ་ལ་
དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་པོ་མི་ནག་པའི་ཚོགས་འདུས་པ་ནི།
ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་ཁྲི་སྟག་ཡོད་པར་མངོན་ལ། ལྷགས་མེད་ལྷགས་གྱིས་དེ་ཙམ་དུ་
ཚོགས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པན་ཚུན་ཚིག་རྒྱབ་པོས་འཐབ་པོ་མངོན་མཚན་
ཅན་གྱེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞིང་། གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་། དད་པ་ཆེ་བ་དང་། དགོ་བ་ལ་སློབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་
དུ་གྱུར་པས་ཉིན་མཚན་ཁོང་ལྷག་ཏུ་ལྷག་དང་། སྟོར་བ་དང་། སློན་ལམ་འདེབས་པ་
དང་། མ་ཉེ་འཇེན་པ་སོགས་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་དུས་སུ་
འདི་སྐད་སྐྱེད་སྟེ། སློན་རྒྱལ་རབས་ཀ་ཁོལ་མ་ལས་བརྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་དང་།
རྩོམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོད་པ་མཛད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་ལྷང་བརྟན་པ་
རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཤ་སྟག་གི་ནང་ནས། དགོ་སྟོང་གྲང་སེམས་ཤར་

ཕྱོགས་སྐྱེའགྲུངས་བ། །ཞེས་སོགས་འདིས། །རྗེ་བཅུ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལུང་བསྟན་
བ་ཡིན་ཞེས་སྒྲེང་བ་དང་མཐུན་པར་སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་། མར་མེ་མཛད་
ཀྲང་གནས་མཚོག་འདིར། །སྒྲོལ་མར་བཅས་ཉེ་སྐྱེལ་སྒྲོང་འབྱེད། །སྟག་པར་ཆགས་
མེད་བསོད་སྟོམས་བས། །ཕྱོགས་བཞིའི་ལས་ཅན་དབང་དུ་སྦྱང། །ང་ཡི་མཚོད་
ཚོགས་རྒྱས་པར་བྱེད། །སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས། །སྐྱེན་རས་
གཟེགས་དབང་བཟང་པོར་སྐྱེལ། །ཞེས་པའི་ཆགས་མེད་བསོད་སྟོམས་བ་དེ་རྗེ་
བཅུ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བཟང་པོར་སྐྱེལ་བ་དེ་བདག་གི་ལྷ་མ་དགེ་འདུན་གྲུབ་
བ་དཔལ་བཟང་པོ་ཡིན་པས་དེ་དུས་ཀྱི་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་མཐུན་པར། །འདིར་
ཡང་རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱི་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ཇི་སྐད་བཤད་བ་བཞིན་དུ་མཛད་པར་གཏོན་
མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རྗེའི་ཞལ་ནས། །དེ། དཀར་མའི་སྟག་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་དང་།
གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སུ་འབྲུལ་སྦྱང་བརྒྱུད་པའི་སང་པོ་དེ་འདི་བས་ཀྲང་མཚོད་ཚོགས་
རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་ལམ་ཞིག་བྱ་གསུང་སྟེ། །འདི་ནི། དགོངས་པ་ཅན་དུ་གོའོ། །མདོར་ན་
རྗེ་ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆེ་འདི་ལ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་
གཞིར་བརྱངས། །གཞི་གསུམ་གྱི་སྐྱག་ལེན་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་བཤད་ཉན། །རྟེན་
བཞེངས། །གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ། །དགོན་མཚོག་གི་མཚོད་པ། །གསུང་རབ་ཀྱི་
ཚོམ་པ་མཛད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་རྒྱན་མི་འཚད་པར་མཛད་པ་
ནི། །སློན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཆེན་པོ་གང་གི་འད་རྣམ་པར་ཐར་པས་བསྐྱེན་པར་
བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༡༩༥ བསྟན་འགྲུབ་ལྟེ་སྤྱི་བཟང་དགོངས་ནས་བཀའ་རྒྱུ་མ་མང་དུ་གཞན་བ་དང་
སྤྱི་གས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་མང་པོར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡངས་
པོར་འཕྲོས་ཤིང་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་འཕང་དབང་བའི་བུ་སློབ་ཇི་སྟེད་ལྟར། བསྟན་
པའི་སྤྱིང་པོ་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་གཅེས་པར་བརྟུང།

༩ འོན་གསུང་རབ་ཀྱི་རྩོམ་པ་མཛད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟེ་ལྟ་བུ། སྤྱི་རྗེ་འདིའི་
བཞེད་པ་ལ་རང་གི་ལྷ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ལྷོའི་གཞན་པའི་ལ་གཞོད་དོགས་པ་དང་།
ཡང་སྤྲ་རང་གིས་འཆད་པའི་ལྷ་ལྷོ་འགའ་ཞིག་གི་ཚོས་བདག་གིས་གཞོད་དོགས་
ནས་རྩོམ་པ་ཆེར་མ་མཛད་ལ། འོན་ཀྱང་གཞན་ཀྱི་མི་བསྟན་སྤང་བའི་སྤྱིར་དུ་གྲངས་
ཅམ་བཟོད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དམ་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་གྲུང་འབྲུམ་ཆེན་མོ། མདོ་རྩའི་
ལྷ་གཞེན། སོ་སོར་ཐར་པའི་ལྷ་ལྷོ་རྣམས་འགྲུལ་ཀྱི་ལྷ་ལྷོ་སྤྱི་དོན་རིགས་པའི་རྒྱུ། ཅ་
འཇུག་གཉིས་ལ་ལྷ་ལྷོ་རེ། ལུབ་པའི་བསྟོད་པ་ལུང་ཀུན་ལས་བཅུས་པ། བདུད་
དབུང་གྲེ་འཐག་ལ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་གསུང་ལ་བསྟོད་པ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་བསྟོད་པ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རྣམ་དཔྱོད་ལང་ཚོ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁུལ་པའི་བསྟོད་
པ། ལྷང་ཅེ་བ་ནམ་མཁའ་དབའ་བ་ལ་བསྟོད་པ། ལྷུན་སྤྲ་བསོད་ནམས་སྤྱན་གྲུབ་པ་
ལ་བསྟོད་པ། ལྷུན་སྤྲ་རིན་ཆེན་འཕེལ་ལ་བསྟོད་པ། འཇམ་དབུངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་
མཚན་ལ་བསྟོད་པ། སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དབའ་བཟང་ལ་བསྟོད་པ།
རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབུངས་ལ་བསྟོད་པ། སེང་ལྟེང་ནགས་ཀྱི་སྟོལ་མའི་བསྟོད་པ།
དེའི་པོ་གྲང་ནགས་ཀྱི་བསྟོད་པ། རྗེ་བཙུན་མ་དཀར་མོའི་སྤུབ་ཐབས། དེའི་བསྟོད་པ།
མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོའི་སྤུབ་ཐབས། འདུས་པ་ལ་བཞེན་པའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཚོ་ག ལྟ་མོ་

དབྲུངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ། འདིའི་བསྟོད་པ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་གསུང་སྟེ་མ་རྟོལ། རྫོང་
རྗེ་བླུང་ཁྲིའི་བསྟོད་པ། སའི་སྟོང་པོའི་བསྟོད་པ། མགོན་པོ་གི་གྲུག་གི་བསྟོད་པ།
མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པའི་བསྟོད་པ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྟོད་པ། དེའི་རྫོགས་པ་
རྒྱས་པ། དམ་ཅན་གསང་སྐྱབ་དམར་པོའི་བསྟོད་པ། ལྷ་ལྷོ་སྟེ་སྟེའི་བསྟོད་པ། དམག་
ཐོར་ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ། དེའི་གཏོར་ཆོག་མདོར་བསྐྱས། ཉམས་མགུར་ཤར་གངས་རེ་
མ། ཀ་མད་ལ་གྲས་པའི་ཉམས་མགུར། ལྷ་རྒྱལ་རྗེ་མཛད་པའི་ཉམས་མགུར།
དགོན་བཅེགས་ནས་འབྲུང་བའི་སྟོན་ལམ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡན་ལག་
བདུན་པའི་བསྟོད་པ། མགོན་པོ་ལ་མངའ་གསོལ་གྱི་ཆིགས་བཅད། འོད་དཔག་མེད་
གཙོ་འཁོར་ལ་བསྟོད་པ་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་པ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་སུ་མཛད་
པའི་སྟོན་ལམ་མདོར་བསྐྱས། བྱམས་ཆེན་བཞེངས་ཏེ་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་མདོར་
བསྐྱས། སེལ་གདོང་ཅན་གྱི་རྫོགས་པ་བྱ་ཐབས། རྣམས་སེར་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་བའི་ཆོག་
ཏའི་སི་རུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་བྲིས་ལན་རྣམས་ཡོད་ལ།

གཞན་ཡང་སྤྲོ་མོ་ནས་མཛད་པའི་སྐར་རྩིས་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་འཛོམས།
དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བེན་བྲིས་བྲས་པ་
འགའ་ཡར་དང་། བྲང་བར་རྗེ་ཉིད་ལ་པོ་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཅམ་ཉན་པའི་སྐྱོར་མགོ་ལོ་མང་
པོར་མཛད་ཅིང་། ཕྱིས་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འདད་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་དཔལ་
ཞེས་བ་དེས་པར་ཚད། འདུལ་མཛོད། ཅ་འཇུག་སོགས་ལ་བེན་བྲིས་འགའ་ཡར་
ཡོད་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་

ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐོན་ནས་བྱ་སྐོན་བྱུང་བ་ནི། སྤ་མོ་ནས་སྤམ་གྱི་
གཙོ་པོ་འདུལ་འཛིན་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་གྲགས་ཤིང་། དེའི་དང་པོ་ནི། བདག་གི་
ལྷ་མ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་སྐོན་གྱིས་སྤམ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། འདུལ་འཛིན་
དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་ཞེས་བ་མདོ་སྤྲུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་ཤིང་རྗེ་འགོས་གྱི་
སྐྱ་སྐྱེ་བ་བཞེས་བར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཡང་སྤྱིར་གྲངས་ལས་འདས་
ཤིང་། ལྷན་པར་དབྱས་སྤྲོགས་ན་རེ་པོ་དགེ་ལྷན། གསང་སྤྱ། འབྲས་སྤྲངས། གཙང་
ནས་སྤར་ཐང་། ལྷ་སྤ། གནས་རྙིང་། བོ་དོང་། རམ་རིང་། ཤེལ་དཀར་སོགས་གྱི་ཆོས་
སྤེ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་སྤེ་ཆེ་ཚུང་མང་པོའི་དེ་དུས་གྱི་མཁའ་པོ་རྣམས་རྗེ་
འདི་ཉིད་གྱི་བྱ་སྐོན་ཏུ་མ་གྱུར་བ་མེད་ལ། གཞན་ཡང་དེ་དུས་མངའ་རིས་དང་དབྱས་
གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བཤའ་ཉན་བྱེད་པའི་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་ཡང་པལ་ཆེར་
རྗེ་འདི་ཉིད་གྱི་སྐོན་པར་མ་གྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཡང་སྐོས་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱི་ལྷགས་
སྐོས་འཛིན་ཅིང་། བཏེ་ཤིས་ལྷན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤའ་ཉན་བྱེད་པའི་བསྟན་འཛིན་
ཆེན་པོ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་སྐོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐོན་བ་སྤྱངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་
ནས་ལོ་མང་པོ་དག་འདས། བཀའ་སྤྱད་པ་པོ་རྣམས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ་
ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྱར་བ་འདེབས་པ་དག་གིས་ཁྲབ་པར་
གྱུར་ཏེ། རེ་ཞིག་ལ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་ཆེན་ཏུ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆེ་
འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱོད་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་བ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་གཞི་
ནས་གསོས་ཤིང་། ལོག་པར་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བ་

ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མངོན་པས་འཕགས་ཡུལ་དུ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱལ་བ་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་གྲགས་ཤིང་བྱུང་ལ། དེ་རྗེ་རྣམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དུས་ཀྱི་ཐ་
 མ་ལ། རྒྱལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞིར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་རྗེས་སུ་
 འགོ་སློབ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་བ་དེ་ཉིད་འབད་པས་འགོག་ཅིང་། སྐྱགས་དང་པ་
 རོལ་དུ་སྤྱིན་བ་གཉིས་ཚ་གྲང་ལྟར་འགལ་བར་བསམས་ནས་དམ་པའི་ཚོས་འདུལ་
 བའི་བསྐབ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་སྦྱིང་ཐག་བ་ནས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་།
 བྱང་པར་དུ་ཡང་སྡེ་སྡོད་འཛིན་བ་བྲག་པར་སྡོམ་སྤྱིན་ཆད། ཆང་སྡོམ་སོགས་འཛོལ་
 ཉོག་དུ་སྡོད་བ་ལ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་སུ་མི་བྱེད་བ་དང་། བྲ་ས་ཆེན་པོ་དག་གི་རབ་
 བྱུང་པལ་ཆེ་བས་ཀྱང་གདིང་བ་ལྟར་བཟེད་སོགས་དག་སྡོད་གི་ལོ་བྱུང་འོ་ཤེས་
 བའང་དཀའ་བར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་གོས་མཐང་གོས་སྐམ་ཐན་སྐྱེགས་བྱུར་སྐྱར་བ་ལ་
 སོགས་བ་ནི། རྣ་བས་ཀྱང་མ་ཐོས་པར་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་
 སྡོངས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་བ་གསུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་སྐྱག་མར་གྱུར་པའི་ཚོ།
 རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་སྤོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདིར་བསྐྱན་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསོ་བའི་
 སྲིད་དུ་ཉེ་བར་བྱོན་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་བ་མཐང་དག་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་གཞི་བསྐྱངས་ཉེ་གསལ་བར་མངོན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་
 བ་ཞིག་ན་བདག་གི་རྗེ་སྐྱ་མ་དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་སྡོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བྱུང་བ་
 འདི་ཉིད་བྱོན་ཉེ། དེར་སང་ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་ནག་གི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་དགོ་སྡོད་གི་
 རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་ནམ་པར་དག་པ་དེ་རྣམ་བྱ་དང་། ཆང་སྡོམ་སྡོད་བ་དང་། སྤྱིན་
 ལེན། རུང་མུ། རུབ་སྐྱག་ཉལ་སྐྱང་ལ་སོགས་བ་བསྐབ་པའི་གཞི་སྐྱ་མོ་ཙམ་ལའང་

ནམ་ཉན་དུ་བྱེད་པའི་དགོ་སྐྱོད་གི་ཚུལ་དང་མ་སྐྱེན་པས་ཁྲུབ་པར་གྱུར་པ་འདི་འདྲ་བ་
ལོ། བདག་ཅག་གི་སྐྱེ་མ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་བཀའ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་
གཞན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་སོམས་ཤིག།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྐྱེ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་དོ་རྗེ་འདྲིན་པ། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་མ་སྐྱེན་
པའི་འདུལ་བའི་ཀུན་སྐྱོད་རྣམས་པར་དག་ཅིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་
གནས་མཐའ་དག་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤེ་སྐྱོད་དང་མ་སྐྱེན་པར་གཅེས་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ།
སྐྱོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པས་སྐྱེས་སུ་རྒྱུད་རྩོག་པ་མེད་
པར་གཏམས་པའི་སྤེ་སྐྱོད་འདྲིན་པ་སྐྱོད་སྤྲུལ་མང་བོ་ཞིག་ལུབ་ཇོ་ལན་རྩ་ར་ནས་
བཟུང་སྟེ། །ཤར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ནག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡན་ཆད་དུ་
ཅི་རིགས་པར་ཁྲུབ་པར་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལོ། བདག་གི་རྗེ་སྐྱེ་མ་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་
གི་ཚད་དུ་བྱུང་བའི་སྤོན་ལས་དཔག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ལོ། །

(༥༤ བ་༣། ༡༡༧ ཐ་༥) རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་ཚད་བྱུང་ནོར་བུའི་སྤོང་བ་ལས། གཙོ་བོར་
དཀོན་མཚོ་གསུམ་གྱི་མཚོད་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལོ། །།

༡༤ ་། ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྗེ་གསུམ་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་སྐྱོད་དུ་རྒྱལ་བསྐྱེན་རིན་པོ་
ཆེ་རྗེ་ལྟར་འདྲིན་སྐྱོད་དགོས་ཚུལ་གྱི་གདམས་པ་གནང་སྟེ་སྤྱི་རབ་ལས་འདའ་
བའི་ཚུལ་བསྐྱེན།

༥ དེ་ལྟར་བསྐྱེན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་དོན་ཚད་དུ་བྱུང་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་

གངས་ཡི་འོད་ཀྱི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དག་གི་དོན་ནི།
 ལལ་ཆེར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཤིང་པོ་རྟའི་དབྱིད་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་
 རྗེ་འཇམ་དབྱངས་སློན་ལམ་དཔལ་མཇམ་པ་ལ་ཐེབས། སྒྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་
 ལུང་ལྷས། ལྷ་ཕྱིའི་གསུང་གྲེང་མང་པོ་མཛད། རི་བོ་དགེ་ལྷན་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ལུང་
 བསྟན་ཉེ་ཕྱིར་བྱོན། ལོ་དེའི་སློན་ཉང་སྟོད་ཀྱི་ཚུ་ཚོན་ལ་བྱོན་པ་སྐྱེ་ལུས་ལ་ཤིན་ཏུ་
 འཕྲོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དག་གིས་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་། དོན་གྱི་
 གཙོ་བོ་ནི། ལུན་ཏུ་རྒྱ་རབ་བཟང་དང་བྱི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་
 སུ་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞིག་གི་དོན་བྱ་བར་ཡང་དགོངས་ཤིང་། སློན་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སློན་པར་མཛད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་ཡས་བ་དག་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
 གསུང་གི་ཐམ་སྦུལ་བར་བཞེད་ནས། བཟུ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་ནས་ཕྱགས་བཏེག་སྟེ་ཆབ་
 ཚན་ཁར་བྱོན། འོན་ཀྱང་ཆབ་ཚན་ལ་ནི། ཅུང་ཟད་འཇུག་པ་ལས་མ་མཛད། གཙོ་
 བོར་ཉང་སྟོད་ཕྱེ་མདའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་བ་དག་དང་། བྱང་བར་རང་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚོས་སྟེ་ཆེ་ཆུང་ན་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཚོས་དང་
 ལྱིན་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེས་གནང་ཞིང་། བསྟེན་བཀུར་བ་དང་འབྲུལ་བ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་དག་
 བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། ཐོན་ཞལ་མཐོང་ཞིང་གསུང་བོས་བ་ཙམ་གྱི་སློན་ནས་ཀྱང་
 དོན་དང་ལྷན་པར་མཛད་དེ་སྦྲར་ཡང་འདིར་ཐེབས།

དེ་ནས་སྦྱར་ཐང་འདི་རང་ཡེའི་རྩ་བའི་གྲུ་ས་དང་འབྲེལ་ཆེ་བས་དེ་སྟོགས་ལ་
 འདོ་ལི་ལ་གདན་དྲངས་པའི་འདོ་ལིའི་སྦྱ་ལ་འཇའ་ཚོན་རྒྱག་པ་དང་། སྦྱར་ཐང་ཏུ་
 ཐེབས་པའི་ཆེ་ཡང་གར་བཞུགས་སུ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ནས་འཇའ་ཚོན་ཀ་བ་

བཅུགས་པ་ལྟར་བྱག་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟས་མངོན་སུམ་དུ་བབ་པར་གྱུར་ལ། དེ་དུས་
སྤར་ཐང་དུ་བཞུགས་ས་ཡང་གཟིམ་ཁང་རང་དུ་མཛད། འབྲོན་ཁང་དགེ་བཤེས་ཐོབ་
ལས་དཔལ་འབར་ཞེས་པ་རྗེ་རང་གི་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་གྲུ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བྲང་
ཁང་དུ་གདན་དྲངས་པས་རྗེའི་ཞལ་ནས། ངའི་གྲུ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤར་ཐང་
དུ་འོང་བའི་ཐ་མའང་ཡིན་སྲིད་པས་འགྲོ་དགོས་གསུངས་ཏེ་བྱོན། དེ་ནས་དར་རྒྱས་
སྤྱོད་ཏེ། དེ་ནས་ཁང་གསར་དུ་བྱོན་ཏེ། དེ་དུས་ཁང་གསར་བ་ལ་ལུང་བརྟན་ཡང་
མཛད། དེ་ནས་སྤར་ཡང་བཟོ་གིས་སྤྱོད་པོར་ལེབས། ལྷ་བྲང་དུ་ལེབས་པ་ན། ད་ནི།
རང་འདི་དགོན་པ་རང་དབང་ཐོབ་པ་འདིར་སྐྱབས་བྱུང་བས་སློབ་དེའོ་གསུང།

དེ་ནས་སྤར་ཉང་སྟོད་ཚུ་ཚོན་གྱི་དུས་ན་ཞལ་སྐྱབས་བྱུང་བའི་ལོ་སྐྱེ་ཁམས་
མ་བདེ་བ་ཚམ་ཡོད་ལ། འདི་ནས་བསྐྱུང་བྱུག་ཆེན་པོ་མེད་པར་བྱུང་བའི་སྐྱབས་ཉོག་
པ་གསལ་བ་ཚམ་གྱི་བར་ལ་སྐྱེ་རིམ་ཡང་རིམ་བཤེན་དུ་བསྐྱབས། རྗེ་རང་གིས་
གཙོ་པོར་ནང་གི་ཉིང་འཛིན་ལ་མཚོག་ཏུ་གཞོལ་བའི་སྐྱབས་དམ་ལ་བཞུགས་
པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ས་ཆེན་པོ་སློབ་དུ་གཡོ་བ་དང་། རྗེ་བཅུན་མ་
དཀར་མོའི་གསེང་སྐྱེ་ལ་སྐྱབས་ཆབ་འཛག་པ་སོགས་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་། རྗེའི་ཞལ་ནས།
ད་ནང་ཐོ་རངས་སྤར་གྱི་བྱུང་མེད་དུས་པའི་སྐད་དེ་ཡང་གྲག་པས་ད་རང་རྗེ་ལྟར་
ཡིན་ནམ་གསུང། དེ་ནས་དགུན་རྒྱ་ར་བའི་གནམ་སྟོང་གི་ཉིན་འཕྲོང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་
ཚོས་སློབ་སོགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྗེས་ཀྱི་མཁའ་པོ་མཛད། དེའི་ཉིན་མེ་ཉོག་
གི་ཆར་འབབ་པ་སོགས་འོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང། དེ་ནས་དགུན་རྒྱ་འཕྲོང་
པོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཞིའི་ཉིན་མོ་བྱུ་སློབ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱང་

ལུལ། དེ་ནས་ཆེས་བདུན་ལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐོག་དངས་སློབ་དཔོན་གཞིར་
བཞུགས་ཀྱིས་ལ་ཕྱོག་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་བུ་དུ་ཕྱོག་པ་ལ་ཇི་ལེ་ཞེས་ཞུས། རང་རེ་
ཀྱིས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལ། གང་དང་ཅིའི་རྒྱ་མཚོ་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་ཞུས་པ་ལ་ཆོང་
ཞིང་། སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཞིང་ཀྱིས་ཤི་ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྐྱིད། ཞུང་པར་བཟུ་གིས་ལྷན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས་
ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་འདིར་བཞུགས་ནས། བཤད་སྐབས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད་ན་ལེད་
གྱི་བསམ་པ་ཡང་དེ་ཀུན་རྗེས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལ་སོ་སོ་ནས་ཞུ་བར་མ་སློབས།
རེ་ཞིག་ནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས། ཁོང་ཀྱིས་བཀའ་བཞིན་དུ་བཞིན་ཞུ་བར་
འདུག་ཞུས་པས་ཇི་ལེ་ཞེས། འོ་ན་ཁོ་བོ་ནི། འགྲོད་པ་མེད་པར་ཆོའི་དུས་བུའོ་
གསུངས་ནས་དབུ་ཕྱར་ནས་བཞུགས། དེ་ནས་ཁོང་ཀྱིས་སྐྱེ་བུ་སྐྱེ་བའི་སྣ་གོན་
ལ་ཕྱོག།

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ནས། ལུགས་དམ་གྱི་གསལ་
འདེབས་དགོས་པར་གངའ་ལགས་སམ་ཞུས་པས། མི་དགོས། ཕྱིར་སོང་གསུང་
ཞུས་ཏེ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ་ད་ལན་ལ་མི་དགོས་པ་འདུག་གསུང། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡི་
དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་གཞེགས་སྣང་ཞུང་པར་ཅན་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱིས་པ་དུ་མ་མཛོན་
མོད་གྱི། སྐྱེ་བུ་ན་འཁོད་པ་དག་གིས་ཇི་སྲིད་མཚིས་པ་ཞུ་བ་རྗེས་ཐོགས་སོ། །དེ་
ནས་མཚོན་མའི་རིང་ལ་ལུགས་དམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ནས་
མཛོན་པ་ལ་རྗེ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པར་མཛོན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མཛོད་
ན་དེའི་ཆེ་འཚེ་བ་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱེ་དང་སྲེ་བའི་མན་དག་ལུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་

བར་དེས་སོ། །

དེ་ནས་(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་)ཤིང་རྩ་(སྤེལ་ ༡༩༥༩)རྒྱལ་ལྷ་བའི་ཆེས་
བརྒྱད་ཀྱི་ཐོ་རངས་ཞབས་དོ་རྗེ་སྤྱིལ་གྱུང་། ཡུག་གཉིས་མཉམ་གཞག་མཛད་དེ།
སྟོང་པ་གསུམ་འཛིན་གྱིས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་སྤར་མཉེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཛད་ས་ཅུང་
ཞིག་ཅུང་བར་ཡོད་ནའང་། དེའི་ཆེ་སྐོ་བྱུང་དུ་སྐྱེ་ལུས་ལྷ་བ་རྒྱས་པ་ལྟར་གྱུར་ཏེ།
སྤར་གྱི་སྐྱེའི་གཉེར་མ་ནམས་ཀྱང་མེད་པར་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པའི་འོད་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་
དང་ལྡན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། སྐྱེའི་འོད་དམར་སེལ། ཁ་ཅིག་ནི་དཀར་སེལ། ཁ་
ཅིག་ནི་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུར་སྤར་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་བས་ན་རྗེ་འདི་ནི། དེའི་ཆེ་
འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་དེ། འཆི་བ་ཚོས་སྐྱུར་
བརྒྱུར་བའི་སྐོ་ནས་བར་དོ་སྐྱེ་མའི་སྐྱུར་བཞེད་ས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོག་གི་
དངོས་བྱུབ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཕྱི་མ་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
ན། རྗེ་རང་གི་གསུང་ནས། སྐྱལ་བས་སྐྱེ་བ་འདྲིན་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་གསུང་བ་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །དུས་དེ་དག་གི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ནི། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་འདྲའོ་ཞེས་འདི་གཉེན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བར་གྱེད་
པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གཡའ་དག་པར་གྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་དང་རྣལ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ས་གཞི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་བསེར་བུ་
ལྷ་མོའི་འགྲོ་འོང་ཡང་རྒྱན་ཆད་པ་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞེས་ཅམ་གྱི་བར་བྱུང་ལ། གཞན་

ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཚོད་པ་མེ་ཉོག་སྤྱོད་གསུམ་པ་རྣམས་ནི། སལ་ཆེ་བ་ཀུན་ལྟར་
དཀར་ཤིང་སྤྱི་ཉིག་ལྟར་འོད་གསལ་ག། ལྷ་བ་ལྟར་འཆེར་བ་ལག་མཐེལ་ཙམ་དང་
ཤིང་རྟེན་འབང་ལོ་ཙམ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁ་དོག་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ནི་སྤོམ་པོ།
འགའ་ཞིག་ནི་སེར་པོ། འགའ་ཞིག་ནི་དམར་པོ་སོགས་ཆར་ལྟར་བབས་པར་གྱུར་
ཏོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱི་ཐད་དང་དུ་འཇུག་ཆོན་ཁ་དོག་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་འོད་
འཆེར་བ་རྣམས་པར་བཀྲ་བ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་གནས་པར་གྱུར་ལ། སལ་ཆེ་
བར་ནམ་མཁའའི་ལམ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཆོན་དཀར་པོ་སྤྱོད་ལྟར་གྲེས་པ་དང་། བ་
དན་ལྟར་འཕྱང་བ་དང་། དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་ཐམས་ཅད་འཇུག་སྤྱོད་གསུམ་
པས་ལྷ་ལྷེ་ལྟར་ཐིག་གིས་གང་བ་ལ་སོགས་པ་ཞག་མང་པོའི་བར་དུ་གྱུར་ཤིང་།
དབང་པོ་དང་མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་འཁར་རྩ་སོགས་
རོལ་པོའི་གྲེ་གྲག་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་མཚན་གྱིང་ལ་གྲག་པ་དང་། ཉིན་མོ་ཡང་
གཞི་རྒྱུང་བའི་སྤྱོད་ཆོན་པོ་གྲག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་བརྟགས་ཀྱང་མི་
ཞིག་གིས་བརྟུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། གཞན་དུ་གཞན་རི་ལྷ་བུ་
ཞིག་གིས་གནས་གང་དུ་བརྟུངས་པ་སོགས་གང་དུ་འང་བརྟག་པར་མ་རུས་པར་
ཡུན་རིང་དུ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་གྲག་པར་ཡང་སྤང་ངོ། མདོར་ན་བཙེམ་ལྡན་འདས་རྩ་མཚོག་
ཏུ་སྤྱོད་པས་འདྲའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆོ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཚོད་པ་
རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་འདྲིང་ཡང་གྱུར་ཏོ། །

(༥༧ ཉ་༡། ༡༣༥ འ་༥) རྩེ་བཙུན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་

ལྷན་པ་དཔལ་ལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལོ་མཚར་མཛད་ལྷན་ལོར་ལུང་སྤང་བ་ལས། ལྷན་པ་
ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་རིམ་བར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱུག་པའོ། །།

༡༥ } གདན་ས་བཟང་ཤིས་ལྷན་པོར་ཡལ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཚབ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བཛོད།

༘ དེ་ནས་གསོལ་འདེབས་དངོས་གཞི་ཐོན་འབྲུལ་ལ་རྗེ་སྐྱ་མ་འདིའི་མཛད་
སྲོལ་མི་ཉམས་པའི་སྤྱད་ཏུ་གདན་ས་པའི་བསྐོ་གཞག་ལ་སྐྱར་ཐང་པ་གཞུང་བརྒྱ་སྐྱ་
བ་བཟང་ཤིས་བཟང་པོ་ཞེས་པ་ལ། རྗེ་སྐྱ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མོ་ནས་དགོངས་པ་
གཏད་པ་དང་གཞན་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་
གདན་སའི་འོས་སྤྱོད་མཉམ་ལས་ཏུ་བྱུང་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བཞེད་པ་
བཞིན་མ་གྲུབ། ཡང་བདག་གི་སྐྱ་མ་འདུལ་འདྲིན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་རྗེ་སྐྱ་མ་
དང་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱ་སྐྱེ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རེས་འགའ་དཔོན་སློབ། རེས་འགའ་པ་མ་བྱ་ཚ།
རེས་འགའ་ལག་བ་གཡས་པ་དང་འབྲེ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱི་ལྡུང་ཅིང་སྐྱེ་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་
ནག་ཏུ་དཔོན་སློབ་ཏུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་འདིར་ཡང་རྒྱལ་
ཚབ་དམ་པར་འགྱུར་རྒྱུར་འདུག་ནའང་། སྐྱ་མོ་ནས་སྐྱ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་འཆད་
བ་པོའི་ལུགས་སྤྱོད་མཛད་པ་སོགས་ཤིག་དང་། ལྷན་པར་རྗེ་སྐྱ་མ་དབུས་ཕྱོགས་ལ་
རྟེན་མ་ཕྱོན་པའི་སྐབས་ལོ་གསུམ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ། ལྷན་པ་གི་ཞལ་བདག་མཛད་
ཀྱང་རི་ཞིག་ནས་སྐྱ་ཆེ་འདིར་རྒྱལ་ཚབ་མི་མཛད་པར་ཐག་བཅད། དུས་ཤིས་རྗེ་སྐྱ་
མ་འདི་ཉིད་ལ་སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་རྗེ་ཉིད་སྐྱ་ཁམས་བཟང་རིན་ལ་

རྒྱལ་ཚབ་ཅིག་བསྐོས་པ་གནང་ན་ཞུས་ཀྱང་དང་དུ་མ་བཞེས། སྤྱི་ཚོས་རྗེ་སློན་ལམས་
 པ་འདིར་མེབས་དུས་སློབ་དཔོན་རྣམས་པས་དེ་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལུལ་བ་ལ་ཡང་མེ་
 རོ་གཡག་འགེལ་གྱི་དཔེ་གསུངས་ནས་དང་དུ་མ་བཞེས། ཡང་བསྐྱར་ནས་ནན་
 གྱིས་ཞུས་པས། འོ་ན་བརྟག་པ་གཅིག་ཅེས་གྱིས་གསུངས་ནས་བརྟག་པ་བྱས་དུས་
 དེ་ཞིག་མ་བསྐོས་པ་བཟང་ཟེར་བ་བབས། ལྷན་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཉང་
 ལྷོད་ནས་འདིར་མེབས། རྗེ་སློབ་འདི་དུང་དུ་དཔོན་སློབ་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་དུ་
 ལུལ་བས། བྱེད་རང་རྣམས་བརྟག་པ་གྱིས་གསུང་། བརྟག་པ་མཛད་པས་བདག་གི་
 ལྷ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་བཟུ་ཤིས་ཞེས་བྱ་བ། མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་དོན་
 ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ཞིང་མ་ཐུ་སློབས་གྱི་དབང་རྣམས་རྗེ་སློབ་འདི་བསྟན་པ་
 འཛིན་པར་བསྟན་སྲུང་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བསྟུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 དེ། ལྷ་མའི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བརྟག་པ་བབས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྗེ་སློབ་
 མ་ལ་ཞུས་པས་རྗེའི་ཞལ་ནས། བྱེད་རང་རྣམས་མ་ཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་དེ་ཀས་ཁྲབ་
 བོ། །ཞེས་གསུང་།

དེ་ནས་ལྷ་ཚོ་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སློབ་པ་སྤྱི་མ་དགུན་སློབ་ཐ་ཆུང་གི་
 ཉལ། རྗེ་སློབ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་བཟུ་ཤིས་པ་སློབ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚོས་གྱི་ཁྱིལ་བཞུགས་ཏེ། གཟིམ་ཁང་དུ་ཕྱགས་པའ་ནས་
 བདག་སོགས་རྗེས་འཇུག་ཡོངས་ཀྱི་གཞུག་རྒྱུན་དམ་པར་བཞུགས་ཤིང་། རྗེ་སློབ་
 ཉིད་ཀྱི་མཛད་སློབ་དམ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་བདག་རྒྱེན་དུ། འདུལ་འཛིན་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྲུ་ནས་ཐོག་མ་མཛད་པའི་ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཆེམས་ལ། ངའི་རུས་པ་འདི་དགོས་པ་ཁྲད་པ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པས་ཅིས་གྲང་མེ་ལྟ་ལ་སྤུལ་ཅིག་གསུང་བ་ལ་རྒྱ་བ་དེའི་ཉེར་གཉིས་བར་དུ་ནི་སྤྲུགས་དམ་མ་གྲོལ། དེ་ནས་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་བསྐྱབ་རྒྱུ་ལ་དདུལ་འབྲུམ་མ་གྲུབ་པར་རེ་ཞིག་གཟེམ་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོའི་སྐོལ་མ་ལྟ་ཁང་དུ། མཚོན་ཉེན་ཁང་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱབ་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་འི་བཟང་གིས་བྱུགས་པའི་ན་བཟས་ལེགས་པར་གཡོགས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

དེ་ནས་ས་པོ་ཁྱིའི་བརྒྱད་མཚོན་ཆེན་མོའི་ཉིན་སྐར་རྗེ་སྤྲ་མའི་བཀའ་ཆེམས་བཞིན་དུ་རྗེ་པའ་ཆེན་པོ་ཆེས་སྐྱབ་གསུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་ལ་སྤུལ་ཏེ། གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱེ་སྤྲུམས་མ་ཞིག་པ་རིལ་པོ་རིང་བསྐལ་སྐྱ་ལྟས་གཏམས་པ་དང་། གཞན་སྐྱབ་གསུང་ཐམས་ཅད་དུང་གཡམས་འབྲེལ་དང་རིང་བསྐལ་གྱིས་གཏམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱར་ཐལ་སོལ་བ་སོགས་ལའང་རིང་བསྐལ་འི་སྟེང་དང་བཅས་པ་གསུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཉེན་དུ་བྱོན་ནོ། །

(༦༡ ཉ་༡། ༡༣༣ འ་༢) མདོར་ན་རྒྱ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སུ་སློབ་སྲ་མ་མཐེན་རབ་ཀྱི་དབང་སྐྱབ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི་སྐར་མཛད་པ་མ་བྱུང་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྗེ་རྒྱ་མ་འདི་ཉིད་གསང་སྟོན་སྤྲས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པས་གསུལ་བྱ་སྟོད་མན་པ་འགའ་ཞིག་འདི་འི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲུལ་དུ་དོགས་པར་གྱུར་ལ། དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་གསུལ་བྱ་དབང་པོ་

རབ་ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་དང་པ་ལྷན་པར་འཕེལ་བའི་སྲིད་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་
དགོས་པར་མཛོང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྐོབ་འགའ་ཞིག་དང་། གཞན་
ཉམས་ཉོགས་ཅན་ཏུ་སྲིད་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཉམས་དང་། མི་ལམ་འདི་ལྟ་
བུ་བྱུང་ཞེས་པའི་གཏམ་སྐྱོད་བ་སྣ་ཚོ་གས་ཤིག་ཡོད་ནའང་ཕལ་ཆེར་ལ་ངེས་བ་མི་
སྣང་སྟེ། དེས་ན་འདིར་ནི། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་ཏུ་གྱུར་པའི་མཛོང་
བ་དང་། རྗེ་སྐྱོབ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་གི་གསུང་
ནས་དངོས་སུ་ཐོས་པ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགོ་འདུན་གྱུ་བ་དཔལ་བཟང་པོའི་
རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྒྱན་བྱུང་ནོར་བུའི་སྲིད་བ་ལས། མིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
གནས་པའི་རིམ་པར་སྲི་བ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

(༦༩ བ་༣། ༡༩༦ ཟ་༧) དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་བརྟེན་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་པ། ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ།
སྟོགས་མའི་དུས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ། སྐྱེ་དགུ་
མ་ལུས་པའི་གཉེན་གཅིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགོ་འདུན་གྱུ་བ་དཔལ་བཟང་
པོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྒྱན་བྱུང་ནོར་བུའི་སྲིད་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ལུང་དང་མངོན་
པར་ཉོགས་པའི་ནོར་བྱིས་སྟགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་
ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་ནན་ཆེར་
བསྐྱེལ་ཅིང་། གཞན་ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏུ་མ་ཞིག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱེལ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་སྐྱོབ་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་པའི་དང་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་ཞིང་ཞབས་

རྒྱལ་ལ་ཉེ་བར་གཏུགས་པའི་བཀའ་བྱིན་གྱིས་འཚོ་བ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་ཚེ་
མོས་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་སློང་དུ་གནས་པ་ལས། སྐབ་མོང་བ་ལྟར་ན་ལོ་སྐུམ་
སློང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙུག་འདས་པའི་རྩ་བདུན་པ་དང། སྐབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་
ན་སྐར་ལོ་ཉེས་སློང་སྐུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙུག་འདས་ཤིང་རྩ་བརྒྱད་པ་ཀྱུན་དགའ་
ཞེས་པ་ཤིང་ལོ་སྐྱལ་གི་ལོའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དཔོའི་ལྷ་བའི་ཉེར་སྤྲིའི་སྤྲོའི་ཆ་ལ།
བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་བདེ་ཆེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྤྱིང་གི་གཟིམ་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་ཁང་དུ་རྫོགས་པར་སྐྱར་
བའོ། །།སྐབ་ལྟ་ལོ།

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྟར་ཁུངས་བཙུག་ཡིག་ཆ།

༡༽ བོད་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་ལ་ཤོག་གངས་ ༤༩ ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
གི་དེབ་འབོད་ཨང་ ༢༤༩༠

༢༽ མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྤྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱེགས་པ་
གངས་ཅན་ཁྱད་ལོར་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱིའི་དེབ་གངས་ ༡༤༩ ལ། ལྷ་ལོ་ ༢༠༡༡ མེར་གཙུག་ནས་
བར་འགྲེམས་བྱས། ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འབོད་ཨང་ ༡༣༧༢༤

༡༡། །སྒྲ་མ་བཅས་ཅད་མཁུན་པའི་རྣམ་ཐར་རི་མཚར་མཛད་
པ་བརྒྱ་གཉིས་པ་བརྒྱགས་སོ། །

༡ ་། མཚོན་པར་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྲི་སྤྲོམ།

༡༡། །སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱག་འཚམ་སོ། །
རྣམ་དཀར་དགེ་ལ་འདུན་པའི་སྤྱ་ཆེན་གྱིས། །
རྣམ་མང་སྤྱབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སོན་ནས། །
རྣམ་གྲོལ་ཞོར་བུའི་དཔལ་འཕྱོར་སྣོལ་མཛད་ས། །
རྣམ་འཕྲེན་དེད་དཔོན་བཟང་སོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

དགེ་ཚོགས་སྤྲ་མེད་གྱིས་བསྐྱུན་སྐྱུ། །འདུན་ལྡན་ཡིད་གྱི་རེ་སྐོར་གསུང་། །སྤྱབ་
མཚོག་བདུད་ཚིའི་དཔལ་ལྡན་སྤྱགས། །བཟང་པོའི་ཐེན་ལས་ཅན་དེར་འདུད། །ཚོས་
པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན། །རྫོགས་པ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བརྗོལ། །འགྲོ་མང་དགེ་ལ་
འདུན་མཛད་པའི། །དོན་གཉིས་ལྡན་སྤྱབ་ལ་སྤྱག་འཚམ། །

གང་གི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་མཐའ། །རྫོ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་གཞལ་
བར་མི་སྤྱོད་དེ། །དོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་དད་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱས། །དེང་འདིར་རྩུང་ཟད་

བརྗོད་ལ་མི་རིགས་མེད། །

དེ་ལ་བདག་ཅག་གི་སྐྱེ་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱེ་མར་མཛད་པ། རིག་པའི་
གནས་མཐའ་དག་ཟུགས་སུ་རྩུབ་པ། སྐྱེ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐྱེ་མ་མཉེས་པར་
མཛད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མར་གྱུར་པ། དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་སྟོན་
ལམ་ལེགས་པར་གྱུབ་པ། རང་བས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཟུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྡན་པ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དོན་རྗེ་ལྷ་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆེ་ལོང་ཅམ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ།

- སྐྱེ་བལྟམས་བསྟན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། །
- མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ཞབས་ལ་གཏུགས། །
- རྣོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཁྲིམས་དང་ལྡན། །
- ཕྱི་སྟོན་གསུམ་ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད། །
- འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་སྟོབས་པ་རོབ། །
- ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་འགོམ་རྗེ་བཞིན། །
- སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྐྱུངས། །
- ཡུང་བསྟན་རོ་མཚར་སྤྲེལ་ཚོགས་བརྟེས། །
- ཟུབ་བསྟན་འབའ་ཞིག་གཅེས་པར་བསྐྱུངས། །
- རྣལ་ལྡན་སྟོབ་མའི་འཁོར་ཚོགས་རྒྱས། །
- ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ་སྟེ། །
- རོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

༡ ། གཟིགས་པ་ལྟ་བུ་གཟིགས་ཏེ་སྐྱབས་ལྷན་པ་དང་སྐྱོག་སྐྱོབ་པའི་ངོ་
མཚར་མངོན་པ།

དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་གང་དུ་སྐྱབས་ལྷན་པའི་ཡུལ་ལོ། དབུས་གཙང་
ཏུ་བཞེ་ལས་གཙང་ཏུ་ལག་གི་སའི་ཆ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་དང་འདབས་ཆགས་པ་
སྲད་གྱི་ལུང་པའི་ལག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་མའི་ཏུ་བར་དར་ཚོའི་རིགས་སུ་(རབ་བྱུང་
བདུན་པ་)ལྷགས་མོ་ལུག་(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡)གི་ལོ་ལ་སྐྱབས་ལྷན་པ་སོ། །ཡལ་མགོན་པོ་
དོན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡུམ་རོ་མོ་ནམ་མཁའ་སྤྱིད་ཅེས་བ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་
དང་། སྲས་མོ་གཅིག་སྟེ་བཞི་འཇུངས་པའི་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། མཚན་བརྒྱ་དོན་རྗེ་
ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །ཁྲ་མ་ཆེན་པོ་འཇུངས་པའི་བྱུང་མོ་ཏུ་བ་ལ་དམ་ཅན་
བྱུང་། ལོར་ཁྱེར་མི་རྣམས་ཀྱང་ཁྱིད་པའི་ཆེ། ཡུམ་གྱིས་བྱ་རྒྱུང་ལ་འབྲེལ་གཏོགས་
ཏེ། རྗེའི་གསེབ་ཏུ་སྲས་ནས་ཕྱིན། སང་ཨ་ཕྱི་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བལྟར་ཕྱིན་པས།
བྱ་རྒྱུང་སྲས་པའི་ཉེ་འཁོར་ན་བྱ་རོག་དང་གཙན་གཙན་མང་པོས་ཟ་བར་བརྟམས་པ་
ལ། བྱ་རོག་སྐྱུས་ལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་གཞན་རྣམས་ལྷུང་དུ་འཁོར་དུ་མི་འཇུག་པར་
སྐྱུང་བ་མཐོང་བས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱོབ་པའི་ལྷ་ཞིག་ཡིན་ནའི་ཏུ་བ་ཡང་དགས་
མི་འཁྱེར་ཐང་། གཞོད་པའི་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་ན་བྱ་རྒྱུང་ཡང་སྐྱུང་མི་ཐང་ཐེར་ནས། བྱ་
རྒྱུང་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་སོང་།

དེ་ནས་རེ་ཞིག་སྐྱེ་མ་ཚུགས་པར་ཁ་སྟོད་ཀྱི་གྲོང་རྣམས་སུ་བོད་ཀྱི་ངོ་ཤེས་
རྣམས་ལ་བརྟེན། ཆེར་ཡོངས་ནས་གྲོང་པའི་རྗེ་བོ་སོགས་ཀྱང་མཛད་ཅིང་བང་
མགྲོགས་པས་ལ་བ་སྐྱེ་རེད་ཞེས་སྒྲ་དྲགས་མིང་དུ་ཆགས་སོ། །དགུང་ལོ་བདུན་
ལོན་པའི་ཆེ་ཡབ་འདས། ལུས་སྲས་རྣམས་ཁྱ་བོ་དགོ་བཤེས་ཚོས་ཤེས་ཟེར་བ་ལ་
བརྟེན་ཏེ་སྐར་ཐང་དང་དེའི་ཉེ་ལའོར་རྣམས་སུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དཔལ་སྐར་ཐང་
གི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་བ་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་གྲུབ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན། ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྟོམ་བ་བཞེས། རྒྱགས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་རྣམ་པར་
དཔྲོད་པ་ཡངས་པར་གཟིགས་ནས། ཚོས་ཀྱི་རྗེ་གྲུབ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱུན་ཀྱི་
འབྲས་བུ་བཞིན་བཅས་སོ། །དེ་དུས་སྐར་ཐང་ན་ལྷོག་དཔོན་བརྒྱ་སྟོན་ཅན་བ་ལ་
ཞེས་སྟོབ་མ་ཡང་མང་དུ་རྟེན་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ལྷོག་སྐྱེད་ས་པས་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་
མཁས་པར་མཐེན། ཡིག་དཔོན་ཤུ་ཀྱང་དཔལ་ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་བསྐབས་པས་འབད་
ཅོལ་ཆེན་པོ་ལ་མ་བཟོས་པར། ལུ་ལྡུ། ལུ་ལྡུ། ཏོར་ཡིག་གསལ། གཟབ་མ། འབྲུ་མ།
ཆོག་གིས། ཡིག་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེའི་རིགས་མང་པོ་ལ་མཁས་པའི་བ་རོལ་དུ་
ཕྱིན། སྟོབ་དཔོན་རྣམ་བ་གཉིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་མི་གཞི་དང་། རྒྱགས་
རབ་དང་རྒྱག་ཅལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱགས་སྟོགས་ནས་བཀའ་གནང་སྟེ། ལྷོག་སྐྱུག་བ་
དང་། ཡིག་སྐྱུག་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡང་སྐྱོད་བར་མཛད།

སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་བ་ལས།
སྐྱེ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །།

༡ ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ངོ་མཚར་
མཛད་པ།

༩ ། གཉིས་པ་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། དུམ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་
ཞུས་པས་གནང་བ་ཡང་གྱིན། བདག་ཉིད་ཀྱང་མངོན་པར་དད་པའི་དབང་གིས་
དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་པ་ལ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་མཁན་ཆེན་
གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཆེན་པོ་སློབ་ལྡན་པ་ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་
མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློམ་པ་ཡང་དག་པར་མཛོམས་ཏེ། མཚན་
དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་སེམས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་ཀྱི་སྤྱན་སྦྲར་ཀླ་འི་ཀླ་ལ་སོགས་པ་གསལ་ཏེ། དགེ་
ཚུལ་གྱི་བསྟན་པའི་མཚན་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་མཛད་ཅིང་དམ་པའི་ཚོས་འཚོལ་
བ་ལ་བརྟུལ་པོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་ན་ཆོགས་ལྷ་མའི་མཁན་པོ་གནས་ལྷ་རིག་པ་གྲུབ་པ་
ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སློབ་ལྡན་པས་ལས་ཚོག་པ་
དང་། ཆེན་པོ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་པས་གསང་སྟེ་སྟོན་པ་མཛད་དེ། ལ་སྐོང་བར་འོས་
པ་གངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་
བརྟེན་ཏེ་གྲུབ་པའི་བསྟན་པ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་
ཏོ། །

ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་པ་ལས།

རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །།

༤ ་། མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུག་ཏེ་ཚོས་བསམ་གྱིས་དུས་འདའ་
བའི་ངོ་མཚར་མཛད་པ།

༥ ་། གསུམ་པ་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པའི་ཚུ་ལ་ནི།
སྤྱིར་ཚོས་གསན་པའི་སྐྱ་མ་ཏུག་ཅུ་ཙམ་ཡོད་གསུང་ཞིང། བདག་གིས་ཚོས་པ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། སྤར་གྱི་སྐོག་ཡིག་གི་སྟོན་དཔོན་གཉིས་དང། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་
རབ། སྟོན་དཔོན་སྟོ་ལྡན་པ། སྟོན་དཔོན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། ཆེན་པོ་སྣ་སྟེ།
ཡོངས་འཛིན་ཨ་རྒྱ་ལ་གི་ཉི། དཔོན་སྟོན་སྐུབ་པ་དཔལ། གྲུབ་ཆེན་བསོད་སྟོ་བ། ལྷ་
མ་གུན་ལྡན་པ། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། རྗེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་
ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚོན། མཁས་གྲུབ་དགེ་
ལེགས་དཔལ་བཟང་། གནས་བརྟན་ཚོས་བཟང་པ། ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ། ཞ་
ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚོན། རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚོན། རྗེ་བཅུན་ཤེས་རབ་སེལ།
དེའི་སྟོན་ཚུང་བཟ་ཤིང་རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་བྱང་ཚོས་རྗེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚོན། སེམས་དཔལ་
ཆེན་པོ་གུན་དགའ་བཟང་པོ། དམར་སྟོན་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན། དམར་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་
རིན་ཆེན། འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བ། ལྷ་བསོད་ནམས་ལྡན་གྲུབ། ལྡན་ལྷ་
རིན་ཆེན་འབེལ། ཤངས་པ་གུན་མཁའ་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་། ཚོས་རྗེ་ཨ་བན་ད་
བ། ཚོས་རྗེ་སྟོལ་མ་བ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། ལྷ་མོ་སྐྱེ་ཞང་ཚོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བཟ་
ཤིས། བཏེ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་མ་ཡོན་འབྱུང་བ། ལོ་རྒྱ་བ་སྐྱགས་རྗེ་

དཔལ། རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་བཟང་བ། ཚོས་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། འཕགས་འོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚོ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་དང་རྟེན་པ་དང་སྤྱི་ལྷ་དང་རིམ་གྲོ་མཚན་དེ་གྲུས་བས་
བསྟེན་ནས་བཀའ་ལྷན་བཞིན་བཤད་པ་ལྷག་ལེན་མན་ངག་ལ་སོགས་ལེགས་པར་
ཅུང་བཅད་དེ་མདོ་རྒྱད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་བུན་རྩལ་པར་མཚན་དོ། །

ལྷན་པར་བཀའ་རྒྱུན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སློམ་གསུམ་ནི། དང་པོར་བཀའ་
རྒྱུན་ཆེ་བ་མཁུན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ། བར་དུ་བཀའ་རྒྱུན་ཆེ་བ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། ཐ་མར་བཀའ་རྒྱུན་ཆེ་བ་མཁུན་གྲུབ་
ཤེས་རབ་སེལ་ཡིན་ནོ། །

སློམ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཚན་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
མཁུན་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སློམ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་མཚན་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

༥ ་ ། ཡོན་ཏན་གྱུན་གྱི་གཞི་མ་རྩལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་
མངའ་བའི་ངོ་མཚར་མཚན་པ།

༥ ་ ། བཞི་བ་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པའི་རྩལ་ནི། ལྟར་བཤད་པ་
ལྟར་མཁུན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབས་ནས་རྩལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེན་གྱི་འགྲུས་བྱ་ལྟར་བསྐྱབས་པར་མཚན་པས། གནས་
བཟུང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དུར་སྤྱི་ག་འཛིན་པ་གྱུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྟོན་པར། ཤེས་རབ་མཚོག་གིས་བག་ཡོད་ལེགས་བསྐྱབས་པས། །སློམ་བཟང་
ཁྲོད་ལ་དོན་དང་བཅས་པར་གྱུར། །བདེ་གཤེགས་བསྟེན་ལ་ཉེས་ལྷན་རི་མས་

དཔེན། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱུ་ལ་འདྲིན་པའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར། །ཅེས་སོ། །

རྩོམ་པ་ལ་དག་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱལ་བ་ལམ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་།
མཁན་ཆེན་པ་ཉིད་ལ་གསལ་ཏེ། རྒྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་
གྱི་དུང་དུ་སློབ་པ་དང་འཇུག་པའི་སློབ་པ་རྩོམ་པ་ལ་རྩོམ་པ་བརྒྱད་པ་དང་། དབུ་མ་ལུགས་
སུ་གྲགས་པ་ས་སྐྱེ་བ་ནས་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་གསལ་ཏེ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རིངས་པར་ཆས་པ་ཞིག་
སྟེ། ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བ་ལྷ་སངས་ལྟར་དཀར་བའི་བཅེ་སེམས་ཅན། །པ་མ་
འདི་ཀུན་འཁོར་བར་འབྲམས་པ་ལ། བ་སྐྱེ་གཡོ་འགུལ་མེད་པ་མི་རུང་བས། །པ་
ལུས་འགོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དཔལ་གྱི་རྩོམ་པ་
སློབ་པ་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་སོགས་སྐྱགས་སྐྱེན་མེད་པའི་དབང་ཡང་མཁན་པོ་ཉིད་ལ་
གསལ་ཏེ། རིག་པ་འདྲིན་པ་སྐྱགས་ཀྱི་སློབ་པ་དང་ལྡན་པས་དགེ་སློང་རྩོམ་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་རྩོམ་པ་འཆང་གིས་རབ་བསྐྱགས་པའི། །རྒྱུད་སྟེ་
རྒྱ་མཚོའི་དེ་ཉིད་རབ་ཉོགས་ནས། །ཟབ་ལམ་རིམ་གཉིས་ནོར་བུ་ལེན་པ་
དེ། །མགོན་པོ་ཁྱེད་ལ་དོན་དང་བཅས་པར་གྱུར། །ཅེས་བསྟོད་པ་ལྟར་པོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་སློབ་པ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་སྟོད་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་དང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོར་མང་
པོ་གསལ་ཅིང་། རྒྱགས་ཀྱི་ལུང་མན་དག་ཀྱང་གསལ་ཏེ། ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་
ཀས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་བཀའ་རྒྱུ་བླ་བ་མེད་པ་
ཞིག་ཏུ་འདྲིན་ཏོ། །

ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་པ་ལས།
སྒོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པའི་མཛད་པ་སྟེ་བཞི་
པའོ།།

༤ ་ རྒྱལ་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་
གནང་བའི་ངོ་མཚར་མཛད་པ།

༥ ་ ལྷ་མ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འདིས་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་ཀྱང་གྱི་གཞི་མ་སྟོག་ཡིག་ལ་མཁས་པར་
སྦྱངས་ཤིང་། དབྱས་ལ་མི་འཕྱོན་བར་དུ་སྦྱར་བར་དུ་སྟོག་ཡིག་གི་སྟོབ་མ་མང་དུ་
བརྟེན་བའང་མཛད། སྦྱར་བར་དུ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་སྟོན་ལ་སྟོན་པ་མེད་དང་།
འཆི་མེད་མཛོད་དང་། མཚམས་སྟོར་ལྷ་མ་རྣམས་གསལ་ཅིང་། ལྷིས་སྦྱོར་བ་སྦྱགས་
རྗེ་དཔལ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཀ་ལྷ་པའི་ས་རིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
གསལ་ཏེ་སྦྱགས་སུ་རྒྱུད། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་འབེལ་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་
བབ་པས་ལོ་ཆེན་ཡང་འུམ་ཏུ་དབྱེས། ལྷོ་སྟོར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཀྱང་གསལ་
ཏེ། ལྷོ་ལྷོ་གཙུག་ལག་མ་ལུས་པ་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱི་བར་མཛད།

སྟོན་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མདོ་འགྲེལ་པ་བཞིའི་
འཆད་ལུགས་དང་བཅས་པ་འབའ་ལུལ་གྲོ་སར་དམར་སྟོན་པ་ལྷ་དཔོན་ལ་གསལ་
ཅིང་སྦྱངས་པས། དགག་སྦྱོར་གནང་གསུམ་གྱི་བསྟོན་པའི་བཅས་མཚམས་མ་ལུས་

བ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད། གཞན་ཡང་སོ་ཐར་སྤུལ་བརྒྱ་བ་རྩ་འགྲེལ་ལུང་སྡེ་བཞི་སོགས་
ཀྱང་གསལ་ཏེ། འདུལ་བའི་ཚིག་དོན་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཚོས་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱང་དམར་སྟོན་པ་ཡབ་སྲས་ལ་གསལ་ཅིང་མཁས་པར་མཁྲིན། མངོན་པ་
ཀུན་ལས་བརྟུས་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་གནས་སྡོད་ཏུ་གསལ། དེ་ཏུས་
ཕྱིར་མཁས་གྲུབ་ཚོས་རྗེ་བཞུགས་འདུག་པ་ལའང་ཚོས་འགྲེལ་མཛད།

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་བས་སྦྱབ་པ། རྗེ་བདུན་
མདོ་དང་བཅས་པ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་ཐོག་མར་སྦྲར་ཐང་ཉིད་ཏུ།
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡ་གི་རྟེ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཉ་དཔོན་གྱི་ལྷན་ཁོ་
སྟེང་ནས་གསལ་ཏེ། སྦྲར་ཐང་ཏུ་གྲུ་སྟོར་ཡང་མཛད། དེ་རྗེས་འོན་ཀྱི་བཟ་ལིས་དོ་
ཁར་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་པར་དེས་པ་ཚོས་མཚོག་གི་འགྲེལ་
བའི་སྟེང་ནས། དཀའ་གནས་ལེགས་པར་དཔྱོད་པ་གསལ་ཏེ། ཟིན་ཟིན་ཀྱང་མཛད།
རྗེ་དང་མ་མཇུག་གོང་ཏུ། རྗེའི་བྱ་ཆེན་དབུ་ཚད་གསང་གསུམ་ལ་མཁས་པ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་པ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་དང་། དཀའ་གནས་
རྣམས་གསལ་ཏེ། དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་རྟེན་རྒྱུགས། ཕྱིས་ནས་མཁས་པ་ལེས་
རབ་སེལ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་ལ་ལེགས་པར་གསལ་ཅིང་། མཁས་པའི་མདུན་
ས་གསང་སྤུ་ཞེ་ཏུ་ཐོག་གི་བརྟུར་ལ་བདར་བས། རིགས་པར་སྦྱ་བའི་གཙུག་གི་འོར་
ཏུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། ལྷོགས་སྤང་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་ནས་
མཁའ་ལས། །ལེགས་པར་འཛོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནམ་མཁའི་ལྷགས། །རིགས་པའི་
སྟོག་སྟེང་སྟོང་དང་བཅས་པ་དེས། །པས་ཚོལ་ལྷ་མིན་སྟེ་དང་བཅས་པ་འདར། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། །

དབུ་མའི་རྩ་བ་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དང་དེས་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་
ཡང་རྗེ་ཉིད་ལ་གསལ་ན་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དང་། མཁས་པ་ཤེས་
རབ་སོ་རྗེ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གསལ་ན་ལས། ཤིང་རྟ་ཆེན་མོ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་
ལྷགས་སུ་རྒྱད།

ལྷན་པར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྐྱ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་གསུངས་པ་
ཐལ་འགྲུང་བའི་ལྷན་མོང་མིན་པའི་ལྟ་བུ་ལྷགས་སུ་རྒྱད་པས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་དབུ་
ལྷངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོན་པར། འཇམ་དབྱངས་གསུང་གི་འདབ་བཟང་མེ་ཉིག་
ལ། །སྟོང་ཉིད་སྤང་ཅི་ཟབ་མོའི་བཙུན་ཆགས་ལ། །སྟོང་གི་རྣམ་དཔྱོད་རོ་འཛིན་དམ་
བ་དེས། །བསྟོན་པས་ཟབ་ལམ་བདུན་ཅིའི་དགའ་སྟོན་སྟོང་། །ཞེས་མདོ་སྟེའི་ཕྱོགས་
ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་ལ། ཐོག་མར་རོང་སྟོན་སྐྱ་
བའི་སོ་རྗེ་ལ་གསལ་ན་ཅིང་། སྤྲད་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཉོར་སྟོན་ནས་མཁའ་
དབལ་དང་། དབལ་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་རྣམས་ལ་གསལ། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཚབ་སྐྱ་མ་ལ།
དཀའ་ཆེན་བཞི་བྱམས་ཚོས་དབུ་མའི་ཕྱོགས་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་སོགས་
མཚན་ཉིད་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རྣམས་གསལ་ན་ཅིང་། དེ་ཉིད་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ཡང་སྟོང་བར་མཛད། བསྐྱབ་སྟོན་སྐྱེས་ཚོམས་སོགས་སྟོན་ཕྱོགས་རྣམས་མཁའ་
ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལ་གསལ་ན་ཅིང་། དེ་ཉིད་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་སྟོང་བར་
མཛད།

རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་རྒྱས་པ་དང་། ལམ་རིམ་བསྐྱས་པ་

ནི་རྗེ་ཉིད་ལ་གསལ་ཅིང་། རྒྱགས་ཉམས་སྲུ་བཞེས། སྲས་ཀྱི་སྲུ་པོ་གཉིས་དང་དབལ་
ཤེས་རབ་སེལ་བ་ལ་ཡང་གསལ། ཤར་བ་བ་ནས་གཏུམ་སྟོན་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། ཀ་
མ་བ་ནས་ལྷམ་བ་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྣམས་ནི། སྤྲར་ཐང་དུ་མཁའ་
པོའི་དུང་དུ་གསལ། ཤར་བ་བ་ནས་འཆད་ཁ་བ། སེ་སྤྱི་ལ་བྱ་བ། ལྷ་ཆེན་པོ་སོགས་
ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་དང་། ལྷད་པར་སློང་སློང་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱི་སློང་རྣམས་ལྷ་
རྒྱུ་ཁང་བ་བསོད་ནམས་སྟུན་སྟུབ་ལ་གསལ་ཅིང་ཉམས་སྲུ་བཞེས་པས། ལྷད་རྒྱལ་
ཀྱི་སེམས་ལ་རྟོགས་པ་ལྷད་པར་ཅན་འབྱུངས། ཉོར་སྟོན་པ་ལའང་རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་སློ་
སློང་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་པ་གསལ། ལྷ་མ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་ལྷ་ཅག་གིས་
སློང་སློང་འདི་ལེགས་པོ་འཆད་ཤེས་གསུང་སྟེ། །རྒྱགས་ཉམས་སྲུ་སློང་བའི་གཏུམ་
མོ། །སྟུན་སྲ་བ་ནས་བྱ་ལུལ་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་དང་། གཞན་ཡང་བྱ་ལུལ་
བའི་ཚོས་སློང་རྣམས་ནི། རྒྱལ་སྤེང་བ་སྟུན་སྲ་རིན་ཆེན་འཕེལ་ལ་གསལ་ཏེ། མདོར་
ན་བདག་གི་སྤྲ་མ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྗོ་པོ་རྗེའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པར་མངའ་བ་ཡིན།

རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་པོ་དབལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སློང་རྣམས་
ནི། རྗེའི་ཞལ་སྲ་ནས་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཁས་པ་ཤེས་
རབ་སེལ་རྣམས་ལ་རྟོགས་པར་གསལ་ཅིང་། དབང་བཀའ་རྣམས་ནི་ཐང་པོ་ཆེར་སྤྲ་
མ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་གསལ། བདེ་མཚོག་འཁོར་ལོའི་ཚོས་སློང་རྣམས་ཀྱང་
གཙོ་པོར་རྗེ་ཉིད་ལ་གསལ་ཅིང་། ལྷིས་ནི་རྗེ་བཙུན་སྤྲར་ཐང་བ་ལའང་གསལ་
ནོ། །དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སྲུ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་
བཤད་པ་ཞིབ་ཏེ་ག་དང་བཅས་པ། རྣམ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་འབྲིང་ས་རིས་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ། ཨེ་མི་དུ་འདམ་དབྱངས་ཚོས་མགོན་གྱི་སློབ་མ་
འདམ་དབྱངས་རིན་ཀྱལ་བ་ལ་གསལ་ཅིང། རྒྱུད་འབྲུམ་གྱི་ལུང་དང་དབང་བཀའ་
ཡང་མང་དུ་གསལ། རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་གསལ་ཅིང། མདོར་ན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཙུག་ལག་ལ་སློབ་
མང་དུ་བསྟེན་ནས་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་གསལ་ཡིག་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་མཁས་ཅན་མཁུན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་ལེའུ་སྡེ་ལྟེ་བའོ། །།

༥ ། མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ངོ་མཚར་
མཛད་པ།

༥ ། དུག་པ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པའི་སློབས་པ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་
དང་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆད་པ་
དང་རྩོད་པ་དང་རྩོམ་པའོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་གསུམ་གའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱོན་པ་
ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ཆེ་ཞལ་གྱི་མདངས་གསལ། གསུང་སྟེན་ཅིང་འདེབས་ལ་ཐག་
རིང་པོར་ཡང་གྲག་པ། གསུང་ངག་དལ་ཞིང་ཚོད་ཆེ་བ་དོན་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དཔེ་
དང་བཅས་པ་སློབ་མའི་སྡིང་ལ་འབབ་པ། གཞུང་གི་གཙུག་མཚན་མཛད་པ་ཅན་
གྱིས་གོ་བུས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་མཁུན།

ས་རོལ་དང་རྩོད་པའི་ཆེ་འཇུག་པའི་མདངས་དང་བཅས་ང་རོ་དུག་པོ་དང་

བརྟམས་པ་མིན་བས། ཞལ་པོ་འབྲུག་ཡིན་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་འབྲུལ་འབྲུལ་
ལ་བརྒྱང་བས་བས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་སྒྲོབས་པ་འཕྲོག་པར་མཛེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དང་
བན་ཚུན་ལུན་རིང་པོར་ཚོད་པའི་ཆེ་ཡང་། བན་ཚུན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་མ་འདྲེས་པར་
སོ་སོར་ཕྱང་པོ་ཕྱང་པོར་འཆར་བ་ཞིག་གསང་ཕྱང་རིགས་པ་སྒྲོང་དུས་ནས་ཡོད་
བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། ཚུལ་འདི་ལ་ཁས་སྒྲངས་འཕྲུགས་བའམ། ཚོད་པ་འཕྲུགས་པ་
ནས་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །

རྩོམ་པ་མཛེད་པའི་ཆེ་ཚིག་སྒྲོང་དང་རྒྱན་བཟང་པོས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་མགུ་བར་མཛེད་ཅིང་། བརྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་འབྲེལ་དང་དཀའ་
འབྲེལ་མཛེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྡེ་སྡེ་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་དོན་གསལ་ལ་ཚིག་ཉུང་དུས་
དོན་མང་པོ་གོ་བར་ལུས་པ། རྩོ་གྲོས་ཚུང་དུས་ཀྱང་བདེ་སྲུག་ཏུ་གོ་ལུས་པ་ཞིག་འོང་
གིན་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་། སྐལ་བཟང་རྩོ་གྲོས་པ་རྩོ་ཁ་འབྲེད་པའི། །གསུང་རབ་དལ་
གྱིས་འཆད་པའི་སྤྱི་མཁས་དང་། །ལོག་སྤྱི་སྡེ་ཚོལ་སྒྲོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་
བས། །མཁས་པའི་མདུན་སར་ཚོད་པའི་ཁྲི་ལ་དབང་། །གསུང་རབ་དགོངས་དོན་
ཚུལ་བཞིན་རབ་འབྲེད་པའི། །སྟེབ་ལེགས་རྩོམ་པས་མཁས་རྣམས་དགའ་བ་
བསྐྱེད། །མདུང་མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་པོ་འདི། །འདིག་རྟེན་འདི་ན་སུན་སེལ་
སྒྲོན་མེ་ཡིན། །ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱན་དུ་ཆག་མེད་གསུང་བ་ནི་དཀའ་ཆེན་བཞི་ཡིན། དེ་ཡང་ཚོད་མ་རྣམ་
འབྲེལ་ནི་སྤྱི་ལྟག་གི་ལུགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛེད་ཅིང་། བོད་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་
ཡང་སྒྲོང་དོགས་པའི་གཞི་མང་པོ་བཞོད་དེ་རིགས་ཕྱང་སར་ཡང་དབྱུང་དགོས་སོ་

གསུང་ཞིང་། རང་གི་བཞེད་པ་ཡང་སྲོགས་གོ་ཅོམ་ཞིག་གསུང་། རའི་འདི་ཞོན་ཡིན་
གཞན་གྱིས་ནི་མ་གོ་གསུང་བའི་ཚོས་དམག་དང་ཟེར་མཚུ་ནམ་ཡང་མི་མཛད། སར་
ཐིན་ལ་ལེགས་བཤད་གསེར་འཕྲེང་གི་བཤད་ཡམས་བཀོད་ཅིང་། ལྷིང་པོ་རྒྱན་གྱི་
རང་ལུགས་རེ་འདྲིན་དུ་འཇུག། འདུལ་བ་དམར་ལྷིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ཉིད་གྱི་གཞུང་སྲོང་། མངོན་པ་མཛོད་ནི་མཆིམས་ལྷིག་ཆེ་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐད་
མི་འཐད་དཔྱོད་པར་མཛད། ར་འཇུག་སོགས་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་གྱི་རྣམ་བཤད་
ཡོད་པ་རྣམས་ནི་སལ་ཆེར་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད། སྲོན་ཡེ་མ་གཟིགས་པའི་
དཔེ་ཞིག་ལ་འཕྲེལ་ལ་བཤད་པ་མཛད་དགོས་བྱུང་ཡང་སྲར་ནས་གཟིགས་གཟིགས་
བ་འབྲ་བ་ཞིག་འོང་གི་འདུག་ཅེས་སྣང་ཐང་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་གསུང་
རོ། །

གསུམ་ཚན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་མངའ་སྟེ། བསྟོད་པ་ལས། མོངས་པའི་
ལུན་སེལ་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་དང་། །རིགས་ལམ་མ་འདྲེས་འབྲེད་པའི་སོ་སོར་རྟོག
།གནས་ལུགས་དོན་ལ་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་གསུམ། །འཛམ་གླིང་འདི་ན་འདོད་པ་འཛོ་
བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བརྱུང་བས་མི་ངོམས་ཤིང་། །བསམ་བ་ཡིད་
གྱི་རི་མོ་ཅི་ཡང་ཤེས། །སྟོམ་བྱུང་རྟོགས་པ་མཚོག་དུ་གྱུར་བ་ཁྲོད། །སྣན་པའི་
གྲགས་པ་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་གཡོ། །ཞེས་སི་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པས་བསྟོད་པ་ལྷར་
རོ། །

དེས་འབྲུང་བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་གསུམ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྲེན་པའི་སྟོག་ལྷ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལའང་སྣན་མོང་མིན་པའི་དེས་བ་འདྲེན་

ལྷགས་དབྱིས་སྤྱིལ་པ་མངའ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་དེས་འབྲུང་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། །དབག་ཡས་འགྲོ་ལ་བརྟེ་བའི་ལྷག་བསམ་དང་། །མཐར་འཛིན་བྱ་བ་གཙོ་བོ་
བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། །ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །

སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་མཁྲིལ་བའི་རྣམ་ཐར་འོ་མཚར་མཚན་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
འཆད་ཚོད་ཚོལ་བའི་སློབས་པ་སོགས་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་མཚན་པ་སྟེ་དུག་
བའོ། །།

༤ ་ ། འདིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ་འཕྲོལ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་
བསྐྱེདས་པའི་འོ་མཚར་མཚན་པ།

༘ བདུན་པ་འདིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ་འཕྲོལ་རྗེ་རི་བཞིན་པའི་
ཚུལ་ནི། བཤེས་གཉེན་འཕྲོལ་དེས་རྩ་སྐྱེད་གི་ཀ་གཉིས་མ་ལ་སྐྱོར་བ་མཚན་ཅིང་
ཞལ་ནས། འདིག་རྟེན་མཁྲིལ་བ་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྟུན་དང་མི་
སྟུན་དང་། །བསྟོན་སྤྱད་ཅེས་བཟྱི་འདིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ལུལ་
མིན་པར་མགོ་སྟོམས་མཛོད། །ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་གསུང་ཞིང་ཚོས་བརྒྱད་མགོ་
སྟོམས་པ་ཡིན་པར་གདའ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་
གྱི་ཆེད་དུ་མ་གཏོགས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བཀུར་དང་ཐུགས་པ་སོགས་ལ་ནམ་ཡང་
མི་གཟིགས། འཕྲོར་ཡང་ཚོས་མ་སྟུན་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་མང་བ་ལ་མི་དགེས། སློབ་
དཔོན་གཞན་ལྟར་རང་གི་སློབ་མ་གཞན་གྱི་ཚོས་སྤར་སོང་བ་ལ་བཀའ་མི་བཟོན།

གཞན་གྱི་གྲུ་བ་རང་གི་ཚོས་གྲུར་གྲུང་ཡང་རྟོག་དཔྱད་མི་མཛད། ཚོས་ལུགས་དང་
སྡེ་མན་ཚུན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆ་ཡེ་མི་གསུང།

རང་དང་མཉམ་པའམ་དམན་པས་བརྟུན་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ཀོ་ལོང་མི་མཛད།
བཀྲུང་བར་ཡང་ཞིང་འཁོར་ལ་འོན་ཏེ། སྒོ་གསུམ་ལྷུག་པར་འཛོག་ཀྱང་ལྷུང་བའི་
ཉེས་པས་མི་བོས། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ལ་ཡང་རེ་
འཁང་མི་རུང། རྒྱ་མཚོ་ལྷར་སྤྲུགས་ཟབ་ལ་དཔྱེལ་ཆེ། རི་བོ་ལྷར་འཁོར་གྱི་ལོག་
སྐབ་དང་རྒྱུན་རབ་གྱིས་མི་གཡོ། རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ལྷར་ཚོས་གསུང་བ་དུས་ལས་
མི་ཡོལ་ཞིང་། སྤིང་བལ་ལྷར་གཞན་དོན་དུ་སྐྱབས་སྐྱོད་པ་ཡང་བ། ཉེ་མ་ལྷར་གཟེ་
བཟེན་ཆེ་བ། བར་སྲོང་ལྷར་ཡོ་ལང་དང་འདུ་འཛི་སྲོང་བ་བཅུན་པ་དང་མཁས་པའི་
སྡེ་མས་པ་མི་འཚང། ཞི་ཞིང་དུལ་དུལ་ལྷར་མི་མཛད། མཆི་མ་ཅིད་ཅིད་དང་སྡིང་རྗེ་
རྗེའོ་ལྷར་མི་མཛད། ཐུག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་མི་མངལ། རང་བསྟོན་དང་གཞན་
སྟོན་མི་མཛད། བར་དང་གཟུ་དང་གཉའ་བོ་སོགས་ལྷོགས་འབྱུན་མི་མཛད། གསོལ་
བ་དང་ན་བཟའ་གང་གྲུང་གིས་ཚོགས། ན་བཟའ་དང་ཀུན་སྟོན་ལ་སྤྱི་ནང་མི་མངལ།
སྟོབ་མ་དང་ཡོན་བདག་མི་ཉོ། གྲུ་བ་དང་ཡོན་བདག་ལ་ཉེ་རིང་མི་མཛད། གྲུ་བ་དང་
ཡོན་བདག་གི་རོ་མི་འཛིན། མན་ངག་དང་ལས་ཚོགས་མང་པོ་མི་འཚོལ། རྗེ་སྟོན་
གསུམ་དང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་གཞུང་སྲོང། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ལྷར་
ཆགས་སྤང་སོགས་བྱས་པའི་སྟོན་པ་ལས་རིང་དུ་གྲུར་ཉ། ཉག་ཉུ་དམ་པའི་མཛད་
པ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ཡང་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས། གཞན་དང་ཚོད་བ་ཙམ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། ཆོག་གི་

སྐྱེ་བས་ནམ་ཡང་མི་ངོམས་པར། །ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་ཉམས་སྲུབ་སྐྱོང་ས་པ་
ལས། །རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་ལམ་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང། དོན་དེ་ལྟར་
དགོངས་པའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས། །སྦྱིར་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བཀའ་བཞིན་
སོམས། །སྐོས་ཚོས་མཛེད་ཡོངས་ལ་དག་སྒྲུབ་སྦྱོངས། །དབྱ་ནང་ན་འདུག་པའི་
བདག་འཛིན་ལྷུ། །ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་དོ། །

སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པའི་མཛེད་པ་སྟེ་བདུན་པ་དོ། །།

༧ ་། སྐྱེ་མཛེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་མཚོག་གསུམ་བཀའ་ཞིང་སྐྱབ་པ་
ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་ངོ་མཚར་མཛེད་པ།

༩ ་། བརྒྱད་པ་སྐྱེ་མཛེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱེངས་པའི་ཚུལ་
ལྟར། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོབ་མ་སྐྱེ་མཛེད་གསུམ་ལ། རྣམ་ཐར་ཐར་པ་མི་འབྲེལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། ཕུ་རྒྱུད་བཞི་དགོན་མཚོག་གི་མཚོན་པ་ལ་ནན་ཏན་མཛེད་ཅིང་ག་
གཟུགས་རང་ཟ་གསུངས་ནས་སྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་མཛེད། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱེན་
སྲ་བཞི་གནས་གཞི་དང་སྐྱེ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབའ་ཞིག་བཞེངས། དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་པོ་ཉོ་བ་ནི་འཆད་ཉན་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ཞབས་ཉོག་ལ་བརྩོན་པར་
མཛེད་པ་ཡིན་གོ། །

སྐྱེ་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་དགོ་བཤེས་ཕུ་རྒྱུད་པའི་མཛེད་པ་སྦྱོང་བ་
ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་གཞོན་ནུ་ནས་དགོན་མཚོག་གི་མཚོན་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་ཡོད་

གསུང་ཞིང་ཁྱད་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱེད་སྲུང་ནས་ལོ་རེ་ཞིང་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་
དུས་མཚོན་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ད། ཁོ་ཕུ་དགའ་ལྷན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
ཡང་སློན་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལན་གཉིས་སུ་མཛད་པ་དང་།
བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་རབ་གནས་གྱི་དུས་ཞག་བདུན་གྱི་
བར་དུ་མཚོན་པའི་སློན་གྱི་ཕུང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་། ཉིད་གྱི་གྲུ་བཞི་པ་
ཤིང་པོ་རྟའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་དུས་ཞག་བཅུ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ལྷ་མཚོན་མཛད་པའི། རྗེ་
བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ས་མོ་སྐང་གི་ལོ་ལྷ་སར་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ནང་དུ་སྐོང་བུ་ལོགས་རེ་རེ་ལ་འདོམ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་གྲུ་བཞི་པ་
དང་། ཕྱིའི་བྲམས་སུ་ལོགས་གཉིས་ལ་འདོམ་གསུམ་གསུམ་དང་། ལོགས་གཞན་
གཉིས་ལ་འདོམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐོང་བུ་ཆེན་པོ་མར་དགའ་འབའ་ཞིག་གིས་
བཀའ་སྟེ་ཉིན་མཚན་བར་མ་ཆད་པར་སྤུལ་བ་དང་།

དེས་མཚོན་ནས་རྒྱ་སློན་དང་། ཨ་ཀ་རུའི་དུད་པ་བསངས་ཆེན་པོ་འབྲ་བ་དང་།
ལྷ་བཤོས་ཁབ་སུམ་བརྒྱ་ཅོམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཆེན་པོ་དང་། རྗེ་བཟང་གི་མཚོན་ཡོན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། འཕན། གཤུགས། ལྷ་བྲེ་མང་པོ་དང་བཟང་པོས་མཚོན་ཅིང་།
གཙུག་ལག་དང་དགོན་གནས་གཞན་དུ་ཡང་མཚོན་པ་དང་། འཕན་དང་། ཚོད་བན་
སྤུལ་བ་ཡང་གངས་ལས་འདས་ཉེ་འདིར་ནི་མདོར་བསྐྱས་པའོ། །

ལྷ་མ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྐྱབ་པ་ཞིག་གྲེད། དེ་ཡང་ཀོང་པོ་ཅ་
རིའམ་མདོ་ཁམས་སྐྱད་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་འབྲོན་དགོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་མ་རྣམས་
གྱི་བཀའ་ལྟར་དང་སློབ་མ་རྣམས་གྱིས་ཞུས་ཏེ་། བསྟན་པའི་རྒྱུ་ལ་དགོངས་

བཤད་ཉན་གཙོ་པོར་མཛད་ཀྱང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སྲིར་མངོན་མཚན་
མེད་པར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཟབ་མོའི་ལྟ་བུ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
དང་ལ་རྟལ་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། བར་སྐབས་བར་སྐབས་སུ་སྦྱོར་མཚམས་དམ་པ་རེ་
ཡང་མཛད། བྱད་པར་དུ་དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་བཞེས་པ་ལྷགས་པོ་སྤྱེ་ཏུ་འེ་ལོ་ལ། ལྷ་བ་
དགུ་ལྷག་གི་བར་དུ་སྤར་ཐང་བྱང་ཆེན་དུ་སྦྱོར་མཚམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད་དེ།
ཡི་དམ་ལྷའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྲལ་གི་ཐུགས་དམ་ལ་ཤིན་ཏུ་
འབྲུས་པར་མཛད་པས། ཡི་དམ་ལྷའི་གཟིགས་སྤང་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་
བྱད་པར་ཅན་འབྲུངས་སོ། །

སྤྱིས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་གྲུ་ཚང་སོ་སོའི་རྩོད་པ་ཞིག་བྱུང་དུས། ཚོགས་སུ་
ཞལ་ཏེ་ལ་ངས་བྱང་ཆེན་དུ་ལྷ་བ་དགྲུའི་བར་མཚམས་བཅད་པ་ཡིན། དེ་ཀའི་རྒྱན་
ད་བར་བསྐྱེད་ས་ན་ང་རང་གིས་ཀྱང་ལམ་སྤྱོད་ཅེས་ཡོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་
པའི་རྒྱན་ལ་བསམས་ནས་འཆད་ཉན་འདི་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ། ད་འཆད་ཉན་གྱི་
མཐའ་མ་ཆགས་སྤང་གིས་འབྲེར་བ་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱན་སྤྲེལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲེལ་ནི་བསྐྱེད་པ་གནས་པའི་གཞི་མ་གནས་གཞི་
ཡིན་པས། གནས་གཞི་དང་ལྷ་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྷ་མ་དང་ལྷས་ལྷུང་བསྐྱེད་པ་བཞིན། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོན་
པ་འདེབས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་གཙང་ཁང་དབྱུས་མ་ཀ་བ་བྲལ་གི་ས། གཡས་ན་
བྱམས་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས། གཡོན་ན་རྫོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཀ་བ་བཞིའི་ས། ལྷོ་
འབྲུང་གྱི་མགོན་ཁང་ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་ས། འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ས།

ལུང་ཁང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། སྤྱིའི་བྱམས་ཆེན་པོ་ལ་སྐོར་ཕེབས། སྐོར་ཁང་ན་རྒྱལ་
 ཆེན་བཞེད་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ཡང་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞེ་རྣམས་བཏུབ། གཙང་ཁང་ནང་ན་
 ལུང་ཆེན་གྱི་སྐུ་རྒྱུ་གསེར་ཟངས་ལས་ལུང་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱབ་ལ་མཐོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་
 གཙོ་བོ་མཛད། གཡས་གཡོན་གྱི་འཁོར་སར་སྟོན་པ་སྟོན་གྱི་སྐང་དང། མགོན་པོ་ཆེ་
 དཔག་མེད་ཉི་བའི་སྲས་བརྒྱད་དང། སྐོ་སྤྱང་གི་ཁོ་བོ་རྣམས་འདྲེམ་པ་ལས་ལུང་པ།
 ལུང་ཆེན་གྱི་མཛུགས་ཐང་ན་སྐུན་རས་གཟིགས་ཡི་གེ་རྒྱལ་པའི་གསེར་སྐུ་ཆེ་བ་
 རྣམས་སོ། །བྱམས་ཁང་ན་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་ཆེ་ཞིང་མཚར་ལ་བལྟ་བས་མི་ངོམས་
 བ་རྒྱན་བཟང་པོས་སྲས་བ་ལོངས་སྟོད་རྩོགས་སྐུའི་ཆ་ཡུད་ཅན་སྐུལ་ཡུང་གིས་
 བཞུགས་པ། སྐུན་ཡ་གཅིག་ལ་མདའ་གང་གི་ཚད་ལས་མི་ཚུང་བ་སྐུ་རྒྱུ་གསེར་
 ཟངས་འབའ་ཞིག་ལས་ལུང་པ། སྐུལ་པའི་ལྷ་བཟོ་བ་བལ་པོས་བཞེདས་པ་དང། དེའི་
 ལྷེམ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་གཞན་ཡང་ལྷ་ཚོགས་མང་པོ་དང། སྐོལ་མ་ལྷ་ཁང་ན་
 བལ་པོས་སྤྱིས་ནས་བཞེདས་པའི་རོ་མོ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་པའི་གསེར་སྐུ་ཆེ་ལ་
 མཚར་བ་གསུང་འབྲོན་ལ་ཁང་བ་ལྷ་སུ་གཡས་གཡོན་ན་སྐོལ་མ་སྟོན་པོ་དང་སྐོལ་
 མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་སུ་བཞུགས། དེའི་སྟེང་གི་ལྷ་ཁང་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔུ་
 རོད་རིལ་པོ་དང། སྐུ་གཏུང་རྣམས་བཞུགས་པའི་མཚོད་རྟེན་དཔུལ་ཤིང་སྤང་གི་
 ཁལ་བཞེ་ལས་ལུང་པའི་སྤྱགས་གྱི་རྟེན་རྒྱལ་ཚབ་བཟང་པོའི་མཚན་ཅན་གྱིས་
 བཞེདས་པ་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་ཡོད་འབར་བ་བཞུགས། གཙང་ཁང་སྟེང་ན་ལུང་དབང་གི་
 གསེར་སྐུ་དང། གནས་བརྟན་བརྒྱུག་སྟེང་བཟོ་ལས་ལུང་པ་ཚོས་རྗེ་ལུང་རིགས་
 ལས་བཞེདས་པ། མགོན་ཁང་ན་ཡི་དམ་ཚོས་སྟོད་གི་སྐུ་ཅམ་བཞུགས་པ་དང་

འདས་ལས་གྲུབ་པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མོང་ནའང་སྐྱོལ་མའི་ཕོ་བྲང་གི་ཞིང་
བཀོད་དང་གནས་བཟུང་བཅུ་དྲུག་གི་ཞིང་བཀོད་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
བཞེངས་པའི་སྐྱོལ་མ་དཀར་སྤེའི་གསེར་སྐྱ། བྲམས་པའི་ལུགས་ལུང་མགོན་དཀར་
ཀྱི་སྐྱ། གསང་འདུས་ཀྱི་རིགས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་སྐྱ་དང་། ལྷེར་བཟོ་དང་ཐང་
ཀ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དེ་གིར་མ་ལང་ངོ། །གསུང་གི་རྟེན་མདོ་དང་
རྒྱད་ཀྱི་བཀའ་འགྲུང་རོ་འཚལ་བཞེངས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལུག་བྲིས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་
དཔེ་ཚན་ཡང་མང་དུ་མཆིས་སོ། །

ཕྱིའི་མདོ་བྲམས་ཀྱི་ནང་ན་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱལ་སྟོང་གི་སྐྱ་མཚན་དང་
བཅས་པ་རྗོལ་འབྲུང་དུ་བཀོས་པ་སྐྱ་ཤ་རྣམས་ལ་གསེར་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་
གསོལ་བ་གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱལ་སྐམ་ཅུ་སོ་ལྔ་འདོད་
ལྷ་ལྷ་མའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྗོལ་ས་གྲུབ་པ་བཞེངས་སོ། །ལུབ་དབང་གི་གོས་སྐྱ་
ཚེན་པོ་སྲིད་དུ་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་ཞེང་དུ་འདོམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་གིས་
ཐོག་གངས་པའི་བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི་མགོན་པོ་ལུག་ལྷུག་པ། ལས་ཀྱི་གཤེན་རྗེ་
དང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་སྟེ་གོས་སྐྱ་ཆེ་ཆུང་བདུན་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། །

གྲུབ་པའི་དབང་ལུག་སྐྱུན་ལྡེ་བ་དེས་མི་གཡོ་བའི་བསྟེན་པ་རང་ཡང་དུང་སྐྱར་
དགུ་སོང་ཟེར། བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་འདིས་ཀྱང་རྗོལ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་
པའི་ཡི་དམ་ལྷའི་བསྟེན་སྐྱབ་མཐར་བྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་མ་འདིས་པོ་ཉོ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་
གཉེན་པོ་ཉོ་བ་དེས་གྲུབ་སྟོང་ལས་མི་ཉུང་བ་ལ་གཞུང་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤེན་པ་

མཚན་ཅིང་། ལམ་གྱི་རིམ་ལ་ཡང་འོ་སྤོད་པར་མཚན་པ་ལགས་པར་གངལ།

ལྷ་མའི་ཞལ་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལོ་རྒྱུད་ཉམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སྤོད་པར་མཚན་པ་ཡིན་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་གསང་སྤྱོད་འཆད་ཉན་མཚན། ལོ་གཅིག་ཅུ་ལ་ཞིག་སོང་ནས་གོགས་ལེག་གྲུང་སྤེལ་དང་དབང་མི་ཐོབ་པར་དགོངས་ནས། རྗེ་བཙུན་ལེས་རབ་སོ་རྗེ་དང་དཔོན་སྤོབ་གཉིས་ཀ་མེ་སོ་རྩ་ལོ་ལ་གཙང་སྤོགས་ལ་བཏེག་སྤྱོད་ཐང་དང་དེའི་དཔོན་གཞུང་གྲུང་ཆེན་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ། དེས་འགའ་དཔོན་སྤོབ་སྤྲོད་དུ་དང་དེས་འགའ་དཔོན་སྤོབ་སོ་སོར་བཞུགས་ཏེ། དཀའ་ཆེན་བཞི། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ། བསྐྱབ་སྤོད། སྤྲེས་ཆོམས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་བཞུགས་ཏེ། ཉམ་གྱིས་གཏན་ལ་སྤོད་ཏེ། རོ་བོའི་མན་ངག་ལམ་གྱི་རིམ་ལ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤོ་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་སྤོབ་མ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བཞུགས་པར་མཚན་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་བཅོས་ཆེན་མོ་རྣམས་བཞུགས་པའི་ཆོས་དང་མན་ངག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སུ་ཡེ་མི་མཚན་པར་བསྐྱབ་བཅོས་ཆེན་མོ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མན་ངག་རྣམས་འོ་སྤོད་པར་མཚན་ཅིང་གངལ། བཀའ་གངམས་ཞེས་པའི་གོ་ཆོད་ཀྱང་དེ་ཆོད་ཅིག་ན་ཡོད་པར་སྤྲོད་ཏེ། །

དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བཞེས་པ་ནས་བརྒྱུད་ཅུ་གྲུ་བཞི་བཞེས་པའི་བར་དུ་ལོ་ལྔ་བཙུན་ཉེ་བ་ཞིག་གི་བར་རྗེད་བཀའ་གྲགས་འདོད་སོགས་སྤངས་ཏེ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སེམས་དང་གྲུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་དགོངས་ནས། མདོ་དང་རྒྱུད་སྤྲེའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་མན་ངག་རྣམས་བཞུགས་པར་མཚན་ཅིང་། སྤོགས་རྗེའི་འགྲུགས་ཀྱིས་ཡུན་དེ་ཅུ་གྱི་བར་དུ་ཉམ་

གཅིག་གི་ཚོས་ཆག་པ་སོགས་ཀྱི་བར་གཅོད་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞེས་མ་ཐུན་བར་སྐྱེང་
དོ། །

པོ་ཉོ་བའི་ཞལ་ནས། ལ་ལས་དད་ཇུས་མེ་ལ་སྟེག། ལ་ལས་དད་ཇུས་མཁར་དུ་
ཅིག། ཁོ་བོ་མི་དགོན་མཚོག་སོ་ཅན་འདི་ཁོ་ན། དགོ་འདུན་སོ་ཅན་འདི་ཁོ་ན་ཞེས་
སྐྱུང་བ་ཟེད་ཀྱི་སྟག་རོལ་དགོ་འདུན་ལ་སྟོ་བར་མཛད་དོ། །སྐྱེ་མ་ཚེན་པོ་འདིས་ཀྱང་
རྟེན་ཚེན་རྣམས་དང་བཀའ་འགྲུང་གྲུབ་ཇེས་སྟུ། ད་ནི་ལག་ཏུ་གང་བྱུང་རྣམས་དགོ་
འདུན་ལ་གཉོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་ནས། འབྲུག་ལོའི་དགུན་ཚོས་སྟེང་
གཉིས་ཀར་དགོ་འདུན་སྟོང་ར་ཅན་ཅམ་ལ་གསོལ་སོགས་སྟེ་ཞབས་ཉོག་
གནང་། སྟེག་ཏུ་ཤ་མར་སྐད་གང་བྱུང་ཡང་དགོ་འདུན་གྱི་སྟུག་སྟོང་ལ་སྟོ་བར་
མཛད། ཐ་མ་གསོལ་ཅོག་ཁའི་ཤ་རྒྱ་དེ་གཅིག་ཡན་ཚད་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་སྟུག་
སྟོང་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་དགོ་འདུན་ཁོ་ནའི་ཞལ་དུ་ཐིམ་བར་མཛད་དེ། ལྷ་
བྱང་ན་སྟུག་ཇུས་མང་པོ་མཚེས་ཀྱང་། འདི་དག་དགོ་འདུན་དང་དགོན་མཚོག་ལ་
བསྟོས་པ་ཤ་སྟུག་ལགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་རང་གིས་བདག་གིར་བརྱུང་བ་ནི་ཚེད་མེད་ཀྱི་
གསུང་། སྤྱིར་སྟུག་ཚུལ་ནར་མའི་ཐལ་ཆ་དང་། སྟོང་ཡང་སྐྱེས་ཉིད་ནས་སྟོང་བར་
མཛད་ལ། ཚོས་སྐྱེ་བའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཡང་ཚོས་སོག་དེ་བཞིན་གསོལ་
སོགས་འདེབས་བར་མཛད་ཅིང་། སྟེད་བཞིན་ཅན་དང་ཞོར་ཅན་དང་ཡ་ཡོ་དང་སྟོ་
དག་ལ་སྟེར་བ་དང་ཁ་ལན་འཇལ་བ་དང་མཚོག་ལ་སྐྱངས་ནས་དམན་བ་ལ་སྟེར་བ་
སོགས་ནི་ནམ་ཡང་མི་མཛད་དོ། །

སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་མཛད་པ་བཏུ་གཉིས་པ་ལས།

རྒྱལ་སྐྱེས་སྐྱེ་མཆོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་མཆོད་པ་སྟེ་
བརྒྱད་པའོ།།

༡༠ ་། ལྷན་པུ་བོ་དང་ལྷན་པུ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ལུང་བསྐྱེད་སྐྱེ་མཆོད་པ་མངའ་
བརྗེས་པའི་དོ་མཚན་མཛད་པ།

ལྷན་པུ་བོ་ལུང་བསྐྱེད་དོ་མཚན་སྐྱེ་མཆོག་པ་བརྗེས་པའི་ཚུལ་ལོ། འདམ་དཔལ་ཅེ་
བའི་རྟོག་པ་ལས། བྱང་གི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ཚོམ་པ་སྐྱེ་མཆོག་པ་རི་ཞོལ་
བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་དགེ་སློང་ལས་སྐྱེ་མཆོག་པ་ཞེས་
གྲགས་པས། ཚོམ་པ་སྐྱེ་མཆོག་པ་ཞེས་པས་གང་ཟག་དང་། རི་ཞོལ་བརྟེན་ཅེས་
པས་གནས་ལུང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཉིད་ཞལ་སྐྱེ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་
བྱང་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་ལས། ལྷན་པུ་བོ་
གཟེགས་དབང་བཟང་པོར་སྐྱེ་ལ། །ཞེས་པ་རྗེ་རྣམ་འདིའི་ལུང་བསྐྱེད་དུ་མཁས་པ་
དག་བཞེད་པ་འདི་ཡང་སྐྱབས་འདེད་འོས་སོ། །

རྣམ་ཐང་དུ་མཁའ་པོའི་བྱང་དུ་སྐྱེན་སྐྱེའི་རྗེས་གནང་བྱས་དུས་མཁའ་པོའི་
གསུང་ནས། མདང་ཁྱེད་ལ་ཆེ་རིང་པོ་ཡོང་བའི་ལྷན་པུ་བོ་གྲུང་གསུང་། ལྷན་པུ་བོ་
ལགས་ལྷན་པུ་བོ་བཅུ་སྟེན་སྐྱེ་མཆོག་པའི་སང་ཁྱེད་ལ། །སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོ་
དབུ་སྐྱེ་དུང་མདོག་ཅན། །ཚོས་འཆད་ཆེ་རིང་ནད་མེད་ལྷན་པུ་བོ་གསུང་། །གསང་
བྱང་བཞུགས་དུས་གྲག་སྐྱེ་མཆོག་ཅན་ལྷན་པུ་བོ་མཛད་པའི་མཉམ་པ་ལས་དུ། བྱང་
ལྷན་པུ་བོ་གསུང་ནས་སྐྱེ་མཆོག་པའི་སྐྱེ་མཆོག་ལྷན་པུ་བོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་མཛོད་སྐྱེ་མཆོག་

རྒྱ་བ་ཉ་གང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་རང་ལ་ཐེམ་པ་མི་ས། དེ་ཚོས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་ལ་
 ལྷུས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འདུག་ཅིང་ཆེ་རིང་པོ་འོང་བའི་ལྷུས་ཡིན་
 གསུང། ཡང་དེ་དུས་མནལ་ལམ་དུ་ཨོ་ལྷ་གྲི་ཤུ་རི་ལྷོ་ལྷོ་ལི་གའི་གཞུགས་སུ་
 བས་མཁའ་ནས་སྡེ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། ང་འཚོང་ཟེང་བ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་
 གསུང། ཡང་གསང་སྤར་བཞུགས་དུས་ལྷ་མོ་ཤུ་མ་ཤེད་སྐོ་ནས་སྐྱེ་བ་བརྟག་པ་
 མཚན་པས། མནལ་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་པ་ཡིན་ཟེང་བའི་མི་གཅིག་བྱུང་བ་ལ།
 བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུ་ལྷ་བྱུང་བ་ད་ལྷ་གཞན་བཞུགས་ཞེས་བྲིས་པས།
 བྱང་ཤར་མཚམས་མེ་འོྲོག་བཀྲས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་བཞུགས་
 ཞེས་གསུང། བདག་དེར་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཡོད་དམ་ལྷུས་པས། དེ་རང་དཀའ་གསུང།
 འོ་ན་བདག་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཡོད་དམ་ལྷུས་པས། དེ་ཡོད་གསུང། ཇི་
 ལྷར་བསྐྱེད་ལགས་ལྷུས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲ་ངན་མེད་མཚོག་དཔལ་ལ་
 སོགས་པས་ལྷུང་སྟོན་པར་འགྱུར་འོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་མི་དེ་མི་སྤྱང་བར་གྱུར་ཏོ་
 ཞེས་གསུང། དགོ་ལྷན་དུ་བཞུགས་དུས་མནལ་ལམ་དུ་ཆུའི་དབུ་བ་ལྷ་བྱ་སྤྱི་གསལ་
 བང་གསལ་ཞིག་གི་ནང་ན། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བཙུན་ལུག་ཞལ་འདོན་གྱི་སྐྱ་
 ལྷང་ལྷང་འདུག་པ་ལ། སྤྱི་ནས་སྤྱག་བཅའ་ཞིང་དངོས་གྲུབ་ལྷུ་ལྷུས་པས། གཙང་གི་
 རྒྱགས་ལྷག་ཁམས་སུ་འབྱེད་བར་ཤོག །གསུང་བ་ཞིག་མི་ས་གསུང། ལྷར་ཐང་ནས་
 ལ་སྟོད་ལ་ཚོས་བར་ལ་ཐེགས་དུས། མི་ལམ་དུ་ཁྱོད་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་
 འཕྲིན་ལས་མཉམ་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་བའི་ལྷུང་བསྟན་ཅིག་བྱུང་གསུང། དིང་རི་སྤང་
 འཁོར་ལ་ཐེགས་དུས་པ་དམ་བའི་སྐྱ་གདུང་ཀ་དུ་ལ་བྱ་བ་མཚལ་བའི་ཆེ། མཚན་

ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ལོང་བ་ལ་སྐྱེ་མ་ཆེན་པོ་འདིས། དམ་བ་རང་གི་སྐྱུར་དངོས་སུ་
གཟེགས་བ་ཡིན་གསུང། ཤེལ་དཀར་དུ་བཞུགས་དུས་མནལ་ལམ་དུ་རྒྱལ་ཚབ་
རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོད་ནས། སྤྲོལ་གསོལ་གྱི་མཚུག་ཏུ། བཙུག་ལྷན་འདས་མ་མཚོད་བྱས་
བས། །བདག་གིས་དགེ་བ་ཅི་བསགས་པ། །དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །ཞེས་
སོགས་སློན་ལམ་སྒྲོ་ཀ་འདི་ལན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་གསུང་བ་ཞིག་བྱུང། མནལ་
སད་པའི་ཆེ་རྒྱུ་བ་གསུམ་སྐྱབས་ལ་འདུག། རྒྱུ་བ་བཞི་བ་དེ་བསྐྱེལ་འདུག་བས།
བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་བ་དེ་དེར་རང་གིས་བཞུག་བ་ཡིན་གསུང།

ཡང་སྣོ་སྤྲོད་གྱི་གྲང་སོ་ཕྱོགས་ལ་དཔོན་སློབ་འགའ་ཡང་གྱི་ཆར་འབབས་ལ་
ཕྱོན་པའི་དུས། ཡུལ་མི་ཁ་ཅིག་གིས་འདི་བ་ཚོ་རང་རེའི་གཞི་བདག་ལ་གཞོད་བ་
བྱེད་བ་ཡིན་བར་འདུག་ཟེར་འཕྲོག་འཛོམས་དང་གཞོད་བ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དུ་བྱུང་
བའི་རུབ་མོ་མནལ་ལམ་དུ། དབལ་མགོན་གཏོང་བཞི་བ་ཕྱོད་ནས་འདི་གོགས་ལ་
ཚོས་རྒྱལ་ཐོང་དང། དེད་གཉིས་གྱིས་འདི་ཚོ་ཐལ་བར་གཏོང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་
བྱུང་གསུང། སྤར་ཡུལ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བྱ་རོག་ཅིག་གིས་སྐྱུང་བ་དེ་ཡང་
མགོན་པོ་འདི་ཡིན་བར་འདུག་གསུང། སྤེས་ཀྱང་མགོན་པོ་འདིས་ཁྱོད་ལྟ་བུའི་
བསྟན་འཛིན་ལ། ང་ལྟ་བུའི་བསྟན་སྐྱུང་དགོས་བ་ཡིན་གཏོར་མ་རེ་ཡང་མི་སྟེར་བ་
ཟེར་ཅིང་ཡུས་བྱེད་བ་ཞིག་བྱུང་བས། རི་ཁྱུང་དུ་ཚོས་རྗེ་ཨ་ནན་ད་བ་ལ་འདིའི་རྗེས་
གནང་དང་སྐྱབས་སྐོར་ནམས་ལུས་ཤིང། བྱང་ཆེན་དུ་མགོན་པོ་འདིའི་བསྟོད་བ་ཀ་ཁ་
སུམ་རྩ་ལ་བྲས་བ་དེ་བརྩམས་བ་ཡིན་གསུངས། ས་སྐྱུར་ཐེབས་དུས་དགུ་རུམ་གྱི་
དགོན་གཉེར་ལ་མགོན་པོ་དང་མཇལ་བར་ལུས་བས། ཁོ་ན་རེ་ངས་མགོན་པོ་ལ་ལུ་

ཡིས་ཟེར་ནས་དེ་ཤིག་ལོན་ནས་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ར་ཐང་དུ་སྐད་པའི་མི་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་
ནང་དུ་བཏང་ཚོག་གསུངས་ཟེར།

དེ་ཁྱད་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་མནལ་ལམ་ན་ཚོས་རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་པའི་གདུང་རུས་
ཡིན་ཟེར་བ་སྟེར་མ་གང་གཅིག་གིས་སྤུལ་བྱུང་བས་སྤུག་ཏུ་བཞེས་པའི་ཆེ་འབྲུ་རུ་
སོང་བ་མིས། དེ་རྗེ་ལྷ་ར་ཡིན་ནམ་དགོངས་ཏེ་བཞུག་གི་སྤུ་བ་ཚོས་རྗེ་དོན་ཡོད་པ་ཞེས་
བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞུ་ཡིག་སྤུལ་ཏེ་བཞུག་པ་ཞུས་
པའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱུང་དུ་སྟོམ་ཆེན་ལྷན་པོས་ཞུ་བ།
འདིར་ཞལ་ཏེ་གནང་བ་བཞིན། འདས་མ་འོངས་གསུམ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏེན་མི་བདོག་
གསུང་ལ་བཅག་ཐབས་མེད་པས། གང་ཤེས་ཀྱིས་བཞུག་པ་བྱས་པས་སྐྱེ་ཆེ་སྤྲ་མ་
ལ་བལ་ཡུལ་དུ་བརྗེ་ཏེ་ལུས་སྐྱངས། ད་ལྟའི་སྐྱེ་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱབ་པ་སྐྱར་སྐྱངས་ན་སྐྱ་
ཆེ་མཐར་འཁྲོལ། ཆེ་མཐུག་སྐྱབ་པ་ཐོབ་པར་འགྲུབ། བཤད་པ་མཛད་ན་སྐྱེ་ཆེ་ཅུང་
སྤང། འོན་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། གནས་དེས་མེད་མཛད་ན་སྐྱེ་ཆེ་ལ་མི་
གཟན། ལྷ་ར་གྱི་དེར་བཞུགས་ན་སྐྱེ་ཆེ་ལོ་དུག་ཅུ་ཅམ་ལས་མི་བྱལ། སྤིང་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ན་རྟ་མགིན་གྱི་སྐྱབ་པ་གསང་ནས་མཛད་ན་ནན་ལྷ་ར་དགའ། ཡི་དམ་
འབྲེལ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོལ་ཡོད། འདིར་ཡང་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་མཛད་ན་སྐྱབ་ཐག་
ཉེ། ཚོས་སྟོང་སྤུག་དུག་པ་ལ་སྐྱེ་ཆེ་སྤྱི་འབྲེལ་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མ་དམ་པ་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ་དབྱས་ན་ཡོད་པས་ཕྱོན་ན་མཛལ། མ་ཕྱོན་ན་དེ་ཤིག་མི་མཛལ། སྐྱབ་
པ་མཛད་ན་སྐྱེ་ཆེ་བདུན་ཅུ་ཅམ། བཤད་པ་མཛད་ན་དུག་ཅུ་ཅམ་སྐབ་དེས་ཡིན། ད་
ལྟའི་ས་དེར་བཞུགས་ན་གོང་བཞིན་གསལ། སྤུགས་དམ་སྐྱབ་པ་གཙོ་མོར་མཛད་ན་

འདི་ནས་དགའ་ལྷན་དུ་འཕོ། བཤད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ན་རྒྱ་ནག་དུ་མཁས་པ་
པ་རྗེ་ཉའི་ལུས་ལེན་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟག་པ་བྱུང་ལགས། ཞེས་པའི་ལྷ་ལན་བྱུང་བ་
ལགས་པར་གདམ།

དེ་ནས་དབུས་ལ་གསང་ཐབས་སུ་བྱོན་ཏེ་དགོ་འཕེལ་དུ་སྒྲིག་གཅིག་གསང་ནས་
བཞུགས་དུས་ལུབ་གཅིག་མཉམ་ལམ་དུ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རི་ཞིག་གི་ཚེ་ལ་དཔལ་དང་
གཟེ་བརྗེད་འབར་བར་བཞུགས། རི་དེའི་དགྲིལ་སྤྲད་ཅམ་ན་ཞལ་སྡེ་ནས་ཉིད་
བཞུགས་པ་ལ། ཡ་ཚད་ན་བྱུང་འདུལ་བ་བ་འདི་འདུག་པས་ཁོང་ན་ལེ། རྗེའི་ཞལ་སྡེ་
ནས་བཀའ་ལུང་གཅིག་གཞན་གིན་འདུག་པས་གསན་མཛོད་དང་ཟེལ། དེར་ན་བ་
གཏད་པས་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཅེས་བོས་ནས། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་འདིར་ཚད་
མའི་བསྟན་པ་དར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་ཞིང། འདི་མིང་འདི་ལ་འབྲུ་སྟོན་ཞིག་
ཀྱང་མཛད་བྱུང་གསུང། དེ་དུས་མཉམ་ལམ་དུ་ཤད་བའི་རི་དེའི་དགྲིབས་དེ་ནི།
ཕྱིས་བཀའ་ཤེས་སྟུན་པོའི་རྒྱབ་རི་འདི་ཁོ་ནར་སྤང་བས་དགོན་པའི་ལུང་བསྟན་མཛད་
པར་འདུག་གསུང།

དེ་ནས་དབུས་སུ་འབྱོན་པའི་ལམ་ཁར་སྟེ་མོར་ཕེབས་ཅ་ན་འབྲུ་བའི་བསྟུན་
བྲག་པོ་གཅིག་བྱུང་བས། ཚད་པ་ཡིན་ནམ་དགོངས་ནས་ཞལ་འཛེམ་པར་མཛད་པ་
ལ། ལུབ་གཅིག་བྱུང་མེད་རུས་པའི་རྒྱན་དུག་གསོལ་བ་གཅིག་གིས་ལག་ན་ཏ་མ་
རུའི་སྐྱ་འཁོལ་ཞིང། སྤྲང་ཁར་སྒྲིབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཤར་བུས་པས། ཞེས་སོགས་
དབྱུངས་འཐེན་པ་གཅིག་མིས། འོ་ན་ནད་འདི་ཀྱང་བ་ཡིན་འདུག་སྟུམ་ནས་ཞལ་སྟོད་
ཟས་བཅུད་ཅན་བསྟེན་པས་སྤྲུང་བར་བསོས་སོ། །དེ་དུས་སྤྱི་ཞང་ཚོས་རྗེ་ལ་འཆི་

བདག་འཛོམས་པའི་བཀའ་ཞིག་ཀྱང་གསལ། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་དབེན་གནས་ཐེག་
ཆེན་པོ་བྱང་དུ་སྐྱབས་དམ་སྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་དུས། བྱད་མེད་དཀར་མོ་གཅིག་
གིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྣོད་བདུད་ཅིས་བཀའ་བ་ཞིག་བྱིན་པ་མིས། ཡང་སྐབས་ཤིག་
དོར་གྱི་རྒྱལ་རིའི་སྣོད་ལྟོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་པ་ཞིག་བཞུགས་འདུག་
པ་གཟིགས།

གཞན་ཡང་གནས་དེར་སྐྱབ་དུག་པ་དང་གདོང་བཞི་པ་སོགས་ཆོས་སྦྱོར་མང་
པོའི་གཟིགས་སྣང་ཡང་བྱུང་བར་གདའ་སྟེ། སྐས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སུ་མཛད་
དོ། །ཡང་གནས་དེར་མནལ་ལམ་དུ་སྐྱེས་མཚོག་ཨ་ནན་ད་པ་བྱོན་ནས། བྱེད་པ་
སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བྱེད། །གསུང་བ་ལ། འོང་བ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མི་
འོང་བེད་བ་བྱས་བཞད་པ་ཞིག་མིས། བོ་དོང་དུ་ཆོས་བར་ལ་བཞུགས་དུས། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མོ་འདི་བྱོན་ནས་སྐྱབ་མཚུ་བ་ཤར་དོས་ལ་གཏད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོན་པ་དེ་མ་
གི་ན་འདུག་ཟེད། འོ་ན་ངའི་དགོན་པ་དེར་གདུལ་བྱ་དང་འཕྲིན་ལས་རི་འབྲ་ཡོང་
དྲིས་པས་སྐྱབ་གཉིས་བེད་བེད་མཛད་དེ་ཆེན་པོ་འོང་བེད། དགོན་པའི་མིང་རི་སྐྱད་
བེད་བ་འོང་དྲིས་པས། སྐྱ་ཁྱུད་ཅན་བེད་བ་འོང་གསུང། སྐྱ་ཁྱུད་ཅན་བེད་བ་རི་ལྷར་
ཡིན་དྲིས་པས། དེའི་དོན་བྱིས་ནས་གོ་བར་འགྱུར་གསུང།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་ལྷ་མོ་འདི་སྐྱ་ངན་གྱི་རྣམ་པ་མཛད་དེ་བྱུང་བས་དེ་ལྷར་
སྐྱབས་ངན་མཛད་པ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། ངའི་མིང་པོ་བསྐྱར་བ་ལ་པན་པ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་སྐྱར་དུ་འཆི་བར་འདུག་པས་མ་དགའ་བ་ཡིན་ཟེད། དེ་སྐྱ་ཡིན་དྲིས་པས། ཁྱོད་
ལ་མི་འཆད་ཁྱོད་སྐྱ་ངན་སྐྱེ་བར་འདུག་གསུང། དེ་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཅམ་སོང་ཅ་ན།

དགོ་ལྷན་དུ་པ་ཤེས་རབ་སེལ་གཤེགས་པའི་གཏམ་ཞིག་སྐྱེ་བས་བྱུང་གསུང། བཟ་
ཤེས་ལྷན་པའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གུར་དཀར་ཞིག་གི་ནང་དུ་གཟེམ་ནས་བཞུགས་
པའི་ཚོ་རངས་ཁ་ནམ་མཁའ་ནས་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚེན་པོ་ཞིག་བྱུང་
བས། དེ་ནི་དགོན་པའི་མིང་ཡིན་པར་སྣང། གྲགས་པ་ཚེན་པོ་འོང་བར་འདུག་
དགོངས་པ་བྱུང། སྤར་ལྷ་མོས་དགོན་པའི་མིང་སྤྲ་ལྷུད་ཅན་ཟེར་བ་ཡིན། དེའི་དོན་
སྤང་ནས་གོ་བར་འགྲུང་རོ་གསུང་བ་དང་། ལྷན་པོ་གསེར་གྱི་རི་བུན་ལ་སོགས་
པའི་སྤྲ་ལྷུད་གྱིས་བསྐོར་བ་ལ་དགོངས་པར་འདུག་གསུང། ལྷིས་བསྐབ་བུས་
གསུང་བའི་ཚེ་འཕྲོས་ཤིག་ལ་འོ་སྐོལ་གྱི་དགོན་པའི་མིང་འདི་ཡང་ལྷས་བཏགས་པ་
ཡིན་གསུང་རོ། །

རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་སྐྱ་བྱང་སྟེང་ན་རྒྱལ་མཚན་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གསུ་
འདུག་པ་མིས། དེ་ནི་སྐྱ་རབས་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་ལ་ལེགས་པོ་འོང་བ་ཡིན་ཚོད་དུ་
འདུག་གསུང་ཞིང་། སྐྱ་བྱང་གི་མིང་ཡང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ཞེས་བཏགས་
སོ། །ཐག་གི་སྟོང་དཀར་དུ་བཞུགས་དུས་ཆེ་བཅུན་ཤེས་རབ་སེལ་གྱི་འཕྲོན་ནས། ཚོས་
གྱི་མཐར་ཐུག་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན། །ལྷ་བའི་མཐར་ཐུག་སྟོང་ཉིད་ཡིན། །རྒྱུད་གྱི་
མཐར་ཐུག་གསང་འདུས་ཡིན། །གསུངས་ནས་རམ་གྱི་ཕྱག་དུ་གཏད་བྱུང་བ་མིས་
གསུང། མན་ལུང་དུ་བྱན་སྟོན་མཐར་བུལ་གྱི་སྐྱ་འབྲེལ་བྱུང་དུ་ཞག་གཅིག་བཞུགས་
པས་སྐྱ་འབྲེལ་དེའི་ཞལ་ནས། དོན་ཅ་ཞེས་པའི་གསུང་ལྷང་གིས་བྱོན། བཟ་ཤེས་ལྷན་
པོར་མནལ་ལམ་དུ་ཆེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་པ་བྱོན་ནས། བདག་གཞན་བཞེ་བའི་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་སྐོལ་གྱིན་ཡོད་དམ་གསུང། ཡང་ལན་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་

རང་མེད་པ་མ་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱོམ་དགོས་གསུང་
བ་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་དང་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཞུས་པ་
ཞིག་མིས་ཏེ། རོ་སྐྱོལ་ཉིན་མོ་གང་བྱུང་ལ་བས་པའི་བག་ཆགས་དེས་མདང་རྐང་
བངས་གསུང། ཡང་ལན་ཅིག་རྗེའི་ཞལ་ནས། བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་པོ་
བྱས་སམ་གསུང་བ་ལ། ལ་ལས་ནི་བྱས་ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱས་ཞུས་པས། དེ་ལ་མི་
དགའ་བ་མེད་པར་བཟོད་བ་སྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་བདག་
གིས་མ་འཚལ་ཏོ། །

སྐྱ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
ལུང་བསྟན་ངོ་མཚར་སྣ་ཚོགས་བརྟེན་པའི་མཛེད་པ་སྟེ་དབྱུ་བའོ། །།

༡༡ ་། རྒྱལ་བསྟན་འབང་ཞིག་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ངོ་མཚར་མཛེད་པ།

བཅུ་པ་རྒྱལ་བསྟན་འབང་ཞིག་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། སེམས་དཔའ་
ཚེན་པོ་འདི་ནི་སྐྱ་ཚེ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་སྟོན་
ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ། སྐྱ་ཚེ་འདིར་ཡང་ཉིད་ཀྱི་སྟོག་ལའང་རྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱལ་
པའི་བསྟན་པ་གཅེས་པར་བཟུང་བས། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
སྤྱོད་པའི་མཚོག་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། ལུ་རམ་ལིང་པའི་རིང་ལུགས་
སྐྱ་ན་མེད། ཡོངས་རྫོགས་ཉམས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ། མགོན་པོ་ཁྱོད་ནི་སྤྱོད་བ་སྐྱ་
ན་མེད། །སྤྱོད་པ་གཞན་ནི་ཚུ་ལིང་བཞིན་དུ་གྱུར། །ཅེས་པ་ལྟར་ལོ། །ཉིད་ཀྱིས་མཛེད་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཚུང་དང་། ལྷ་དང་སྐྱ་མའི་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་རབ་བྱེད་རྣམས་

སྤྲུལ་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་སྣོན་ལམ་ཁོ་ན་འབྲུང་སྟེ། སྤྲུལ་འབྲུམ་ཆེན་མོའི་
མཚུགས་ཏུ། བདག་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྟན་པ་ལ། །གཞོན་ནུའི་དུས་སྤྲུལ་པ་བྲུང་
ཐོབ་བྲུང་ཏེ། །འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཚོགས་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་ནས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་འཛིན་པ་བཙོན་པར་ཤོག། །ཅེས་དེ་སྐད་འབྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་ཅིང་བྲུང་ཚུབ་གྱི་ལམ་གསལ་བར་མཛད་རུས་པའི་རྒྱ་ནི་
གསུམ་སྟེ། བོ་ཉོ་བའི་བེའུ་བྱུམ་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱེ་མཉམ་མན་དག་མང་ཞིང་། །ཐུགས་
དམ་ལྟ་ཡི་ཞལ་ཡང་གཟིགས་ལ། །རིག་པའི་གནས་ལྟ་ཀུན་ལ་མཁས་པས། །བྲུང་
ཚུབ་ལམ་ནི་གསལ་བར་མཛད་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་ཡི་དམ་ལྟའི་
ཞལ་གཟིགས་པ། འབྲིང་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་པ། ཐ་མ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་དག་དང་ལྡན་
པའོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནི་རྒྱ་གསུམ་ག་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དམ་ལྟའི་
ཞལ་གཟིགས་པ་ནི། བཙོན་ལྡན་འདས་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། འཕྲེན་པ་འོད་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དང་། རྩོ་མོ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་དང་། རྩེ་བཙུན་མ་སྐྱོལ་མ་དང་། རྩེ་
བཙུན་འཇམ་དབྲངས་དང་། ག་ཤིན་རྩེའི་ག་ཤིད་ལ་སོགས་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དང་།
མགོན་པོ་གྱི་གྲག་ཅན་དང་། ལྷུང་གྱི་མགོན་པོ་དང་། ལྷུག་ལྷུག་པ་དང་། དམ་ཅན་
ཚོས་རྒྱལ་དང་། སྟོབས་འཕྲོག་ནག་པོ་དང་། བེག་ཅེ་ལྷུམ་བྲལ་དང་། འདོད་ཁམས་
དབང་ལྷུག་མ་ལ་སོགས་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་ཉམས་མི་ལམ་ཅི་རིགས་སུ་
གཟིགས་ཤིང་། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱང་གསན་ལ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལྷུས་པ་རྣམ་པར་
བསལ་བར་མཛད་དོ། །རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྤྲུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ནི། ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་རྣམས།
 འབགས་པ་སྤྲུལ་ལ། རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག ཨ་ཉི་ཤ འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་
 ཉོ་བ། ཤ་ར་བ། གཏུམ་སྟོན་སྟོ་གྲོས་གྲགས། དཔལ་རྩོམ་ཆེ་ཆེན་པོ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་
 པ་ནི། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལ་གསན་ལ། སྤྱན་ལྡན་གྲུ་ལུལ་བ། དབྱེར་
 ཁུ་བོན་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་པ་ནི། རྩེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གསན་ཅིང་། རྩེ་
 བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དཔལ་པོ་རྩོམ་ཆེ་ལ་གསུངས་པའི་ལྟ་བུའི་ཁྲིད་
 རྣམས་ནི་རྩེ་ཉིད་དང་། རྩེའི་བྱ་ཆེན་གནས་བརྟན་ཚོས་བཟང་བ་དང་། མཁས་གྲུབ་
 ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་ལ་ལེགས་པར་གསན་ཏོ། །སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱམས་པ་ཐོགས་
 མེད་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད། རོ་བོ་ལྟ་གཅིག འབྲོམ། པོ་ཉོ་བ། འང་རོམ་ཚོས་ལུང་སྤྲུ་
 ག་ཤེགས་ནས་བརྒྱད་པ་ནི་མཁན་པོའི་བྱང་དུ་གསན་ཅིང་། འང་རོམ་ནས་གྲུ་འཆད་
 ཁ་བ་ལ་བརྒྱད་པ་ནི། རྩེ་ཉིད་དང་། རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་ལ་གསན་ལ། སྤྱན་ལྡན་
 བ་ནས་གྲུ་ལུལ་བ་ལ་བརྒྱད་པ་ནི། སྤྱན་ལྡན་རིན་ཆེན་འཕེལ་ལ་གསན། སྤྱོད་པའི་
 ཕྱོགས་འཇམ་དབྱངས་ནས་ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་པ་ནི། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩེ་
 བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་དང་། ལྟ་བུ་འབྲོམ་སྟོན་གྲུབ་རྣམས་ལ་གསན་ཏོ། །

གསང་སྤྲུགས་ནང་གི་ཕྱོགས་ལ་ལྟ་རྩེ་འགོས་ནས་བརྒྱད་པའི་དཔལ་ལྡན་
 འདུས་པའི་བཤད་སྟོལ་སྤྲེལ་མཚོག་མར་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་མན་ངག་
 གི་གནད་རྣམས་ནི། རྩེའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སོ་རྗེ་ལ་གསན་ལ།
 མ་རྒྱུད་བདེ་མཚོག་འཁོར་ལའི་སྟོར་རྣམས་རྩེ་ཉིད་ལ་གསན་ཏོ། །རོ་བོ་ཡབ་སྲས་
 ཀྱི་གསང་ཚོས་སྤྲེལ་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྟེན་གཉིས་སྤྲུ་བའི་དབང་པོ་སྤྲུགས་རྩེ་

དབལ་ལ་གསལ་ཏེ། སྤྱི་མི་ལ་ལྷན་མང་དུ་ཡང་གསུངས་པས། དེང་སང་སྤྱོད་གས་
ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་བ་ནི་བདག་གི་སྒྲུ་མ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཐོབ་ལགས་
སོ། །སྤྱི་རྣམས་ཐོག་པོ་དོག་དང། ཐོག་ཆེན་ལ་གསལ་སྤྱོད་དང་པོ་ལ་ལྷན་ཏེ་སྤྱི་
བ་གཉིས། བར་སྤྱི་ལ་དབུ་མ་སེམས་ཅོམ་གྱི་ལུགས་གཉིས། གསལ་སྤྱོད་ལ་
རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་བཤད་སློབ་དང་མན་དག། རྣམ་འབྲོར་རྒྱ་ན་མེད་པ་ལ་ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་སོ་སོ་བ་རྣམས་བརྒྱད་བ་རྣམ་
བར་དག་པ་ལས་འོངས་པ་སྒྲུ་མ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་མི་མངའ་བ་མི་སྣ་སྟེ་ཞིབ་ཏུ་སྤྱི་
བྱིས་སོ། །

ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས། རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས། བརྒྱད་བ་རྣམ་
བར་དག་པའི་མན་དག་དང་ལྡན་པ་དེས་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་དབང་བ་ཡིན་
ནོ། །

རྩོམ་པ་རི་ལྷན་མཛད་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེ་ཀླུ་ཚིག་དོན་གསལ་བ།
དཀའ་འགྲེལ་རིགས་པའི་རྒྱན། དབུ་མ་རྩ་འཇུག་ལ་ཚིག་འགྲེལ་གསལ་བ་རེ་རེ།
འདུལ་བའི་སློང་འདུམ་ཆེན་མོ། འདུལ་བའི་རྗེ་ཀླུ་ཆེན་མོ། སོ་ཐར་གྱི་རྗེ་ཀླུ་ཚིག་དོན་
གསལ་བ། གཞན་ཡང་ལྷ་དང་སྒྲུ་མའི་བསྟོད་པ་དང། སྤྱི་བ་ཐབས་ལ་སོགས་པ་དང་
སྟོན་ལམ་མང་དུ་སྤྲང་ལ། དབུ་མ་རྩ་འཇུག་གི་དཀའ་གནས་ལ་ཐོབ་བྱིས་དང།
མཛོད་ཀྱི་བེན་བྱིས་ཆེན་མོ་དང། ཐོག་པོ་ཆེན་པོ་སློང་གི་བེན་བྱིས་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་
དང། འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྗེ་གས་ཀྱི་བེན་བྱིས་དང། ལྷ་བའི་བེན་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་
བེན་བྱིས་ཀྱང་མང་དུ་མཆིས་སོ། །

སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས།
རྒྱལ་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་གཅེས་པར་དགོངས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་མཛད་པ་
སྟེ་བཅུ་པའོ། །།

༡༦ ་། སྐྱལ་ལྡན་སྟོབ་འཁོར་གྱི་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་དོ་མཚར་མཛད་པ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱལ་ལྡན་སྟོབ་པའི་འཁོར་ཚོགས་རི་ལྟར་གྱུ་ས་པའི་ཚུལ་ནི།
དགྲུང་ལོ་སོ་ལྷ་ནས་བསྐྱེད་ཅུ་གྲུ་བཞིའི་བར་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བཤད་ཉན་མཛད་
པས། སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མཁས་པ་དང་བཅུན་པ་དང་བཟང་པོ་དང་།
རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པའི་སྟོབ་པས་གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་མ་ཁྲུབ་པ་མི་སྤང་ལ།
ཞལ་མཐོང་བ་དང་། གསུང་ཐོས་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་རྩལ་ལ་རེག་པས་ཐར་པའི་ས་
བོན་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བགྲང་བར་མི་སྟོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བདག་
གི་མཁའ་པོ་འདུལ་འཛིན་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ནི་གསང་ལུང་འཆད་ཉན་མཛད་
དུས་ནས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། སྟེ་སྟོད་མང་དུ་གསན་པས་ལུང་དང་རིགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི། གཙོ་བོར་སྐྱེ་མ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུ་ཡིན་
ཞེས་གསུང་ཞིང་། ལྷ་ཚང་དུ་རྩུར་ཚོས་པའང་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཞལ་སྐྱེན་སྐྱེ་མ་
དབྱུས་ལ་ཕེབས་དུས། ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྷ་ཚང་བདག་པོ་མཛད་དེ་སྟོབ་པ་
བསྐྱེད་ས། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་བཏབ་ནས་ཀྱང་ལན་མང་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཚོས་རྗེའི་བཀའ་
ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་བྱ་དང་ལམ་རིམ་ལན་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་མའི་དགོངས་
པ་བསྐྱེད་ས། སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱེ་རིམ་དང་། ཞི་བར་གཤེགས་ནས་

དགོ་འདུན་གྱི་གཙོ་བོ་མཛད་དེ་དགོངས་རྗེས་བསྐྱབས། གདན་ས་བསྐྱོ་བཞག་
མཛད་པ་སོགས་སྲ་སྲི་བར་གསུམ་དུ་སྐྱ་མའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབས་བར་མཛད་པས་
སྲས་གྱི་སྲ་བོ་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ། རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བཟང་པོ་བཟླ་
ཤིས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་
བཟང་པོ། རབ་འབྲུམས་བསྐྱན་པའི་ཉི་མ་སློན་ལམ་དཔལ་ལེགས་པའི་སློ་གོས།
མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་
གྲགས་པ་ཤེས་རབ། གཞུང་བརྒྱ་སྐྱ་བ་བཟླ་ཤིས་བཟང་པོ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ལུང་
བསྐྱན་པའི་སྲས་དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས། སྲགས་འཆང་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན།
ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོ་བྲི་མ་མེད་པའི་བཤེས་གཉེན། སྡེ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་སློབ་
དཔོན་འཕགས་པ་འཆར་ཀ མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་སྐྱོང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་དཔོན་པོ་སློ་བཟང་ཉི་མ། དཔལ་ལྷན་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་མན་ངག་གི་རྒྱ་
མཚོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལེ་ཤེས་ཅེ་ལོ། འབྲུང་སེམས་དཔལ་དགོ་འདུན་བཟང་
པོ། འབྲུང་མཁས་པ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་འདར་སློན་བྱང་ཚུབ་དཔལ། བཏ་
ཆེན་ཀྱན་རིན། རབ་འབྲུམས་པ་རྒྱལ་མཚན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སློབས་ལྷན་འོད་
ཟེར། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་། རིགས་པ་སྐྱ་བ་སངས་རྒྱལ་
དཔལ་རིན། དཀའ་བཞི་འཛིན་པ་དགོ་འདུན་བསམ་གྲུབ། འབྲུང་ཚོས་པ་གྲགས་པ་
ཡོན་ཏན། དཀའ་བཅུ་འཛིན་པ་དབང་ལྷག་དཔལ། དཀའ་བཅུ་བ་དབང་སེང་། དཀའ་
བཞི་པ་དོན་ཚོས། དཀའ་བཅུ་འཛིན་པ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ། དཀའ་བཅུ་འཛིན་པ་

རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། དགའ་བཏུ་བ་ཀུན་དགའ་དབང་རིན། དགའ་བཏུ་བ་རྒྱལ་བཟང།
དཔོན་པོ་མཁུན་རབ། གནས་བཏུན་སངས་ཚུལ། དགའ་བཏུ་བ་སྐྱེ་སང། རྒྱུད་ཕྱེ་
འཛིན་བ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་བ་དབང། རྒྱུད་ཕྱེ་འཛིན་བ་གྲགས་བཟང། དགའ་བཏུ་བ་ཀུན་
དགའ་དོན་གྲུབ། དགའ་བཏུ་བ་ཤེས་རབ་དབང། དགའ་བཏུ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟང་
པོ། དགའ་བཏུ་བ་དོན་གྲུབ་དབང། རིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཤེས་རབ་ཚོས་ཀྱི་དབང་འབྱོར།
དགའ་བཏུ་བ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ་བསམ་གྲུབ། སྲོང་བ་བ་
འཇམ་དབང་གྲགས་པ། བཏུན་བ་རྒྱལ་བ་བསམ་གྲུབ། གསང་བུ་སྲིང་སྟོད་སྟང་གི་
གདན་ས་སོགས་མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤའ་སྟོལ་འཛིན་བ་དང་། ལྷ་མ་སྐྱེན་ལུང་པ། ལྷ་
མ་སྐྱེན་ཅེ་བ། ལྷ་མ་ཡོན་ཏན་དབང་འབྱུང་པ། ལྷ་མ་ཨ་མོ་གླ། ལྷ་བཏུན་བསྐྱེན་བའི་
རྒྱལ་མཚན་སོགས་མན་རབ། གི་སྟོན་ས་འགྲོ་བ་ལ་མན་བར་མཛད་པའི་སྟོབ་མ་ཡང་
མཐའ་ཡས་པ་ཐོན་ཅིང་། ཚོགས་དང་དབེན་བ་ཅི་རིགས་སང་བཞུགས་ཏེ། སྟོམ་
ཁྲིམས་དག་ཅིང་བསམ་གཏུན་དང་སྟོག་པ་ལ་བཙོན་བ་ཡང་དབང་ཏུ་མེད་ཅིང་
བསམ་བར་མི་སྟོད་དོ། །

ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བཏུ་གཉིས་པ་ལས།
སྐལ་ལྷན་སྟོབ་མའི་འཁོར་ཚོགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་མཛད་པ་སྟེ་བཏུ་གཅིག་པའོ། །།

༡༩ ་། ཞིང་འདྲིའི་གཏུལ་བྱ་རྫོགས་ནས་རེ་ཞིག་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་
ངོ་མཚར་མཛད་པ།

༩ ་། བཏུ་གཉིས་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྐྱེ་གཤེགས་ཚུལ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་

འདི་ལྷགས་པོ་ལྷག་ལ་སྐྱུ་འབྲུངས། བཙོ་ལྷ་པ་ཤིང་བྱ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཉི་ཤུ་པ་
ལྷགས་སྐྱག་ལ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། ཉེར་ལྷ་པ་ཤིང་ལྷག་ལ་བཤེས་གཉེན་རབ་
མཚོག་སློ་གྲོས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དབྱས་ལ་ཐེབས། ལོ་དེ་ཉིད་
ལ་འོན་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རྫོ་ཁར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཛེས། ལོ་བཅུའི་བར་
གསང་ཕྱ་སྐྱེའུ་ཐོག་དང་། རི་པོ་དགོ་ལྡན་དང་། འཕམ་ལུལ་གྲོ་ས་ལ་སོགས་པར་
བཞུགས་ཏེ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མི་
འདིགས་པའི་སློབས་བ་བརྟེས། མོ་ལྷ་པ་ཤིང་སྐྱུལ་ལ་གསང་ཕྱའི་འཆད་ཉན་མཛད།
སོ་དྲུག་བ་མེ་རྩ་ལ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེལ་དང་དཔོན་སློབ་ལྡན་ཏུ་གཙང་ལ་བཏེག
སྦྱར་ཐང་བྱང་ཆེན་དང་། རི་ཁུད་དང་བྲག་དམར་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ། ལོ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆད་ཉན་དམར་ཞིང་གྲུ་ཚོགས་འཕེལ་བར་བཞུགས། དེ་ནས་སྐྱ་
མ་དོན་ཡོད་པའི་ལྷང་བསྐྱན་དང་། གཞན་ཡང་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས།
ཉིད་ཀྱི་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས་རྩ་ལ་དབྱས་སུ་ཐེབས།

དགོ་ལྡན་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་དབལ་དང་། འཆད་ཀར་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་
བསོད་ནམས་སྐྱན་གྱལ་དང་། རྒྱལ་སྐྱེད་ཏུ་སྐྱབས་སུ་རིན་ཆེན་འཕེལ་དང་། ཨེ་ཤི་ཏུ་
འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། བཀའ་གདམས་གཞུང་
གདམས་ངག་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཚོས་མང་དུ་གསལ།
སློབ་མ་དབྱང་དུ་ཉི་བར་འདུས་པ་རྣམས་ལ་འང་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་
ཚོས་བསྐྱེད། སྐར་ཚོས་རྗེ་དོན་ཡོད་པའི་ལྷང་བསྐྱན་ལ། རྫོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་དམ་པ་འབྲུང་
པར་འབགས་པ་དབྱས་ན་ཡོད་པས་མཛེས་པའང་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་

སྐྱུན་གྲུབ་ཡིན་ཞེས་གསུང། ལྷ་མ་འདི་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་འབྲུངས་
བས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་ལྷ་མར་མཛད་ཀྱིན་གདམ། འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་བསྐྱུངས་ཤིང་སྐྱེ་ཆེ་སྐྱ་མ་ནས་
འབྲེལ་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་གསུང། དེ་དུས་ཐུགས་ལ་སྐྱབ་པ་ཉག་གཅིག་བྱ་དགོངས་པ་
ལ། གཙང་ནས་གདན་འདྲེན་བ་བྱུང་བས། ད་འི་ལྷར་འག་སྐྱུ་ནས་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
བརྟུག་པ་ཞུས་པས། ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཞལ་ཏུ་བ་ཕྱོགས་ལ་གཟིགས། ས་འཇམ་མི་
ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བརྟུག་པ་མཛད་ཅིང་སྐྱང་བས། ཐུགས་དགོངས་ལ་ད་རེས་གཙང་
ལ་བརྟུག་པ་འབབ་པ་འདྲ་སྐྱུ་འབྲུངས། ཚོད་བན་དེ་ཡང་རྒྱང་གིས་ཏུ་བ་ལ་བསྐྱོད་
བ་གཟིགས། དེ་ནས་གཙང་ལ་འཕྱོན་པར་ཐུགས་ཐག་བཅད། བྱང་ཅེར་ཡང་ཞལ་ཏ་
ཞུས། དགོ་ལྷན་ཁྱི་ཐོག་ན་ཚོས་རྗེ་ལེགས་པ་བ་བ་ཞུགས་པ་ལའང་ཚོས་འབྲེལ་ཞུས།
ལོ་ངོ་གསུམ་དབུས་ལ་བཞུགས་ནས་ལྷ་བཟུ་བ་ལྷགས་པོ་སྐྱེ་འུའི་ལོ་གཙང་ལ་ཕྱོན།

བྱང་ཆེན་དུ་སྐྱེ་མཚམས་ལྷན་རིང་དུ་བཅད། དེའི་བར་དུ་ཡང་གྲུ་ཚང་བདག་གི་
མཁན་པོ་འདུལ་བ་འདྲིན་པས་བསྐྱུངས། སྐྱེ་མཚམས་གོལ་ནས་འདུལ་བ་འདྲིན་
བས་བྱ་བལ་ལ་ཐེགས། ཚོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བརྟུག་པའང་མཛད་པས་ལེགས་པར་བྱུང་
སྟེ། བཤད་ཉན་གྱི་གོ་ཆ་དང་སྟིང་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་སྐྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བའི་བར་དུ་བཤད་ཉན་མཛད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། ཤིང་མོ་སྐྱང་གི་ལོ་ལ་རྗེ་
བཙུན་ཤེས་རབ་སོལ་དགོ་ལྷན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས། དགོ་ལྷན་དུ་དགོངས་རྗེགས་
བཟང་པོ་བསྐྱབས། ལོ་དུས་ཀྱི་མཚོད་པ་ལ་ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་ལོ་རེ་ཞག་བདུན་
བདུན་གྱི་བར་ལ་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེའི་སྐྱབ་མཚོད་བཙུགས། བན་རྟེན་དུ་

བཀའ་དམར་ཚོས་སྒྲིབ་སྐྱབ་དབང་གི་གསེར་སྐྱ་ཚེན་མོ་བཞེདས། ཉིད་ཀྱི་དབུལ་པ་
རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་སྤེ་ཚེན་སྤྱོདས་
ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་བཏབ། དེ་ནས་ལོ་བཙོ་ལྷ་འདས་པ་རྩ་པོ་
རྟེན་ལོ་བལ་པོ་ལྷ་བཟོ་བ་སྤྱོདས། དོན་གསུམ་པ་རྩ་ལུག་ལ་བྱམས་ཚེན་གྱི་སྐྱ་བཀྲ་
ཤིས་འོད་འབར་གྱི་རབ་ཏུ་གནས་པ་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྲུང་རོ་
འཚལ་བཞེདས།

དོན་ལྷག་པ་མེ་པོ་བྱི་ལ་སྐྱར་ཡང་བལ་པོས་ཇོ་མོ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐྱ་རོ་
མཚར་ཅན་བཞེདས་པས་དགྲུང་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་བསྐྱེདས། དེ་ནས་སྐྱབ་དབང་གི་
གོས་སྐྱ་བུལ་རིམ་གྱིས་བཞེདས། བརྒྱད་ཅུ་པ་ལྷགས་སྟག་ལ་འདུལ་བ་མདོའི་རྟེན་
ཚེན་བཙམས། གྲ་གཅིག་པ་ལྷགས་ཡོས་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐྱ་རོ་ལ་འབྲུང་དུ་
བརྟོན་པ་བཞེདས། གྲ་གཉིས་པ་རྩ་འབྲུག་ལ་དགོ་འདུན་སྟོང་ར་ཅན་ལྷག་པ་ལ་
ཚོས་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་བར་གསོལ་ཐོགས་སུལ་ཏེ་སྐྱོལ་མ་གཙོ་པོར་བསྐྱེད་པས་སྐྱོལ་
མ་འབྲུམ་ཐེང་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཅུ་མོང་ཐེང་། གྲ་བཞི་པ་ལིང་རྟེན་ལོ་ཉོར་རྒྱ་དང་པོ་
ཚོ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་ཞག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཚོད་པའི་སྤྱིན་གྱི་སྤང་པོ་བསམས་
གྱིས་མི་བྱུང་བས་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཙམས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་། སྤྱི་བོའི་ཚོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཐར་པའི་ས་པོན་བསྐྱུན་པར་མཛད་དོ། །དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་
ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྐྱུན་པའི་བདག་པོ་མཛད་དེ། བཤད་ཉན་ནམ་ཡང་ཆག་པ་
མེད་པའི་ངང་ནས་རྟེན་བཞེདས་རྟེན་ལ་མཚོད་པ་དགོ་འདུན་ལ་བསྐྱུན་བཀྲར་བ།
བྱིས་པའི་སྤྱི་བོ་དག་ལའང་ཕན་གདགས་པར་མཛད་དོ། །

ཚོ་འབྲུལ་གྱི་ལོ་གསར་མཚམས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུང་དུ་དགེ་ཚུལ་ཡང་
 མེད་པའི་སྐྱེམ་མཚམས་དམ་བུ་ཞིག་མཛོད། སྐྱེམ་མཚམས་དེ་ལོ་རྗེས་ཚུ་སྐྱོ་སྐྱོགས་
 ལུ་ཐེགས། དེ་ནས་སྐྱེས་ཅིག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་ཞེད་ཅུང་ཟད་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་
 བས། ལུག་འཁར་བསྐྱེལ་ས་ཤིང་ན་བཟའ་གཞན་གྱིས་འཁུར་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་།
 ཤིང་པོ་རྟེན་སྟོན་གཞུག་ཆབ་ཚན་ལ་སྟུང་དེ་ཉང་སྟོང་སྐྱོགས་ལ་འདོ་ལི་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐེགས། ཞལ་མཚོང་བ་དང་གསུང་ཐོས་བ་དང་བསོད་སྟོལ་ས་བདག་གིར་མཛོད་
 བ་སོགས་གྱི་སྐྱོ་ནས་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་དངོས་གྱི་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་བརྟེལ་བར་མཛོད་
 བས། མར་ལམ་ཚུ་སྐྱོ་སྐྱོགས་ལ་བྱོན་ནས་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་སྤར་ཐང་དུ་
 ཐེགས། གཞུག་ལག་ཁང་མཛལ་བ་དང་རང་གི་སྐྱོ་བ་མ་རྣམས་ལ་ཞལ་བྱི་མ་བསྟན་
 བར་མཛོད་ནས་དབལ་བ་ག་ཤིས་སྐྱུན་པོར་སྐྱགས་ཐེབས། ད་ནི་རང་གི་གནས་སུ་
 སྐྱེལ་ས་སྐྱོ་བ་དེའོ་གསུང་། དེ་ནས་དགུན་ཚོས་དང་པོ་སྤར་བར་བཅུགས་ཉེ་བཤད་
 ཉན་དང་རིགས་ལུང་འཕེལ་བར་མཛོད། སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་ཟད་ཞན་པས་བྱ་བ་སོ་སོ་
 བས་སྐྱེ་རིམ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁྱེད་རྣམས་པ་ཚོའི་སྐྱོ་བ་གཉེར་ཆགསྟེ། བད་པ་
 འདི་ཡུལ་གཉན་པས་རིམ་གྲོ་ལ་འབད་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུང་། སྐྱེ་རིམ་ཞིག་གི་
 དུས་རིམ་པོ་ཆེ་འདུལ་བ་བ་སོགས་ལ་ཁྱེད་རྣམས་གྱིས་བཅོམ་ལྟར་འདས་སྐྱེན་གྱི་
 མཚན་འདི་ལེགས་པར་སྐྱོགས་ཤིག་མཁན་ཆེན་གྱུབ་པ་ཤིས་རབ་པ་དེ་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་
 ཞིང་ཁམས་སུ་གཤེགས་པ་ཡིན་པར་གདའ་གསུང་། སྤར་གསང་སྤར་མནལ་ལམ་
 བརྟག་པ་མཛོད་པས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་དང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་
 སྐྱེ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཚན་བཛོད་པ་བས། འདེན་

བ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ལོད་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པ་མ་སྐྱ་ཆེ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བདུན་གྱི་སྐོན་གྱི་སྐོན་ལམ་གྱི་བྱུང་བར་རྒྱས་པའི་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཞེས་སོགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་གསུངས་པར་སྒྲུང་།

དེ་ནས་དགུ་ལྔ་སྐྱེ་བའི་ལོད་ཆེས་བདུན་གྱི་ཉིན་འདུལ་འཛིན་སེམས་དཔལ་
ཆེན་པོས་གཙོ་མཛད་པའི་ཆོས་སྐྱོབ་པའི་སྐོབ་དཔོན་རྣམས་ཞབས་བྱུང་དུ་བསྐྱུས་
ནས། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་ལ་འབད་ཚོལ་བཏོན། དེད་རང་ཡང་སྡོད་པར་འདོད་པ་
ཡིན་པ་ལ་ད་སྐྱུར་དུ་འགོ་བར་འདུག། འོན་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་
བྱེད་པ་ཡིན། དེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྟེན་བཞེངས་དགོས་པ་མེད། དའི་སྐྱུར་འདི་བསྐྱེགས་ལ་
མི་འཇུགས་པའི་སྐྱེ་སྡོད་ཅ་གཅིག་ཐོབ། འོན་ཀྱང་དེའི་བཞུགས་ཁང་གི་རྟེན་བཞེངས་
ནའང་བཏུབ། དེད་ཀྱི་དགོངས་རྗེས་དང་སྐོན་ལམ་དེ་ལྟར་ཅིག་ཏུ་བྱས་པས་ཆོག
བྱེད་འཆད་ཉན་པ་ཆོས་དེད་ལ་བསམས་ནས་བཟ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེན་པ་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ནས། ལྷེ་མིག་རྣམས་སྐོབ་
དཔོན་རྣམས་ལ་གཏད་པ་ལགས་པར་གདའ།

དེར་སྐོབ་དཔོན་རྣམ་པས་གདན་ས་འདི་རི་ལྗར་བའི་ལྷུས་པས། ལྱང་འདུལ་བ་
པ་དང་བྱེད་རང་ཆོ་གོས་བསྐྱེན་ལས་གྱིས་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་སྐོབ་དཔོན་
རྣམས་ཕྱིར་ཐེགས། འདུལ་འཛིན་གྱིས་མེ་ཤིག་བཞུགས་ནས། ལྷུགས་དཔལ་གྱི་
གསལ་འདེབས་དགོས་སམ་ལྷུས་པས། མི་དགོས་པར་སྤང་ཞེས་གསུངས་ནས།
མཚན་མའི་སྐྱེན་དང་པོ་ལ་ཡི་དམ་ལྟའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་
གཏོར་ཆོགས་རྣམས་སུལ། ལྱང་ལ་ཚུང་ཟད་མནལ། ལྷུན་ཐ་མ་རྒྱུང་རྗེ་རྗེའི་བཟླས་

བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བ་བཞིའི་རྣམ་འབྲོར་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་
དགྲའ་མོ་གྲ་བཞི་བ་ (རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ་) ཤིང་པོ་རྟེན་མོ་ (སྤྱི་མོ་ ༡༤༥༤) ཉོར་རྩ་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་རེངས་ཤར་བའི་ཚེ། ཕྱིའི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་
བ་སྟོང་བ་བཞིའི་རིམ་པས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་གསལ་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་
མཛད་དེ། ཞག་སྤུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་བར་ལོ་གསར་ལྷགས་སྐང་ལ་བསེར་བུ་སྤྲ་མོ་ཙམ་
ཡང་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་། ས་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྫོས་ཉེ་ལོ་མ་ཁ་འབྲུ་བ་དང་། སྤྱིན་བྱེད་
ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་དག་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་བ་
རྣམ་པར་དག་བ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་གྲུར་ཉོ། །

རྣམ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
བ་ལས། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་བའོ། །།

༡༤ ་། གཤེད་རྟེན་བཞེངས་རྒྱལ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྱི་སྟོན།

༘ དེ་ནས་སྐྱེས་དང་དབང་གྲ་ཚང་མོ་མོ་ནས་དང་། སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་དང་པའི་
མ་ཕུ་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་མཚོན་པའི་
སྤྱིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀུར་སྐྱེན་མེད་པ་བསྐྱབས་
ཉེ་གཤེད་མཚོན་རྒྱས་པར་ཕུལ། སྐུ་གཤེད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བྱི་བཟང་གིས་སྤྲགས་པའི་
གོས་དར་མང་པོའི་ན་བཟང་ཞུས་ཉེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐམ་གྱི་ནང་དུ་རེ་ཤིག་བཞུགས་
པར་གསོལ་ཉེ་མཚོན་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ཤིང་པོ་ལུག་གི་ལོ་གསར་གྱི་ཡར་འོའི་ཚེས་གངས་བཟང་པོ་ལ། ལྷེ་

སྒོད་གསུམ་དང་རྒྱད་ཕྲེ་བཞི་ལ་མི་འདིགས་པའི་སྒོ་བས་པ་དགེ་བ་ཅན། རྫོང་སྒོ་བ་
དཔོན་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་བཟང་པོ་བཟ་ལིས་སེ་རྗེ་འཇིགས་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་
རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུང། འདུལ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མེ་ཉལ་གཏོར་ཏེ་
ལིས་པ་བརྗོད་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་མེ་མོ་ལུང་ལོ་ལ་རྗེ་བཙུན་བཟང་པོའི་མཚན་ཅན་གྱིས་སྤྲུགས་ཁུར་
བཞེས་ཏེ། སྐྱ་གཏུང་ཞུགས་ལ་ཞེན་པ་དང་། རྒྱ་དུལ་བཟང་པོ་ལས་བྲུབ་པའི་
གཏུང་ཁང་གི་མཚན་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བཟང་པོས་སྤྲུས་པ་བཞེངས་པར་མཛད་
ཅིང་། སྒེ་སྒོད་གསུམ་དང་རྒྱད་ཕྲེ་བཞིའི་བཤད་ཉན་ཉི་ཟླ་ཤར་བ་ལྟར་མཛད་དེ་
སྤྲུགས་གྱི་དགོངས་པ་སྐྱེན་མེད་པ་སྐོང་བར་མཛད་དོ། །

སྐར་ཡང་སྤྲུས་པ། དང་པོར་གྲིམ་གྱི་བྱ་བ་བཏང་། །བར་དུ་ཚོས་བརྒྱད་ཞེན་པ་
སྒོལ། །ཐ་མར་ཞི་བདེ་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་སྤངས། །ཁྲོད་ནི་སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོ་ལགས། །དང་
པོར་ཐོས་ལ་ནན་ཉན་མཛད། །བར་དུ་བསམ་པའི་སྐོང་དོལ་ཞིང་། །ཐ་མར་སྐོམ་བྱུང་
རྟོགས་པ་བརྟེས། །ཁྲོད་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའང་ཡིན། །དེས་འབྱུང་ཚུལ་གྲིམས་
ཡོངས་སུ་གཙང་། །འདུལ་བ་འབྲུམ་ཕྲེ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད། །བཅས་པའི་མཚམས་ལས་
མི་འདའ་བ། །ཁྲོད་ནི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ལགས། །ལྷག་པའི་བསམ་པས་རྒྱུད་
སྤངས་ཤིང་། །སྒོན་དང་འཇུག་པའི་གྲིམས་དང་ལྡན། །ཉལ་ཏུ་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་
པ། །རྒྱལ་སྤྲུལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྲོད། །དབང་གིས་སྤྲུགས་སྤྲིན་དམ་ཚིག་
ལྡན། །བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན། །ལྷན་སྐྱེས་རྫོང་འཇིགས་མངའ་བ། །རྫོ་
རྗེ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་རྗེ། །དང་པོར་རིག་གནས་སུ་མོང་བསྐྱབས། །བར་དུ་ཕྲེ་སྒོད་

གསུམ་ལ་སྐྱེས། །ཐ་མར་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་མཁྱེན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའང་
དོན་དང་མཐུན། །དང་པོར་ཡོངས་འཛིན་མཁས་ལ་གཏུགས། །བར་དུ་སློ་ལྷོ་
ཚོགས་པ་བསྐྱེད། །ཐ་མར་མཚོག་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་དོན་འཕྲིན་
ལས་ཚེན་པོའང་ཁྲིད། །སྐྱེད་དོར་སྤོའང་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད། །ཉེས་ལྷུང་ལོན་ཏུ་སྤོའ་
འཛེམ། །གཡོ་སྐྱེ་སྤོའ་དག་ལ་འཛེམ། །ཁྲིད་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་
ལགས། །འཚད་ཚེ་སྤྱིང་གི་སྤྱན་བ་སེལ། །ཚོད་པས་པ་རོལ་སློབས་པ་འཕྲོག། །སྤྱན་
དག་ཚོམ་ལ་ཐོགས་མེད་ཁྲིད། །མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་ལྷན། །དང་པོར་བསྐྱེན་
ཅིང་སྐྱེབ་ལ་བཙོན། །བར་དུ་དག་སྤང་བསམ་མི་བྱུང། །ཐ་མར་ལྷུང་བསྐྱེན་རྗེས་
གནང་ཐོབ། །ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་ལགས། །

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སྐྱེས་སྤྱགས་རྗེ་ཅན། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་སྤང་པོ་མཐའ་མེད་
ལ། །དེ་ཡི་རྣམ་ཐར་མཛད་བྱུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། །དོ་མཚར་མཛད་པ་བཙུག་ཉེས་རྒྱ་
ཐོགས་འདི། །སྤྱེས་མཚོག་གང་དེའི་སྤྱགས་རྗེའི་སྤྱན་རས་གྱིས། །རྒྱུང་བྱང་བཙུན་
པའི་དགོ་སློང་སློང་བ་ལ། །སྤུལ་བྱུང་དགའ་བས་སློ་སྤྱང་རབ་སྤངས་ཏེ། །རང་གཞན་
དང་པའི་ཉེན་དུ་ཡི་གེར་བཞོད། །འདི་ཡི་དགོ་བས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག །རྗེ་
བཙུན་ཁྲིད་ཉིད་མཉེས་པའི་མཐུ་དག་གིས། །མདོ་སྤྱགས་རྒྱལ་བའི་ཚོས་རྒྱལ་
མཐའ་དག་ཀུན། །མ་ལུས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཛིན་བྱུང་ཅིག །

སྤུལ་པའི་སྤྱེས་མཚོག་ཚེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡབ་ཆེན་དགོ་འདུན་
གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་མཚར་མཛད་པ་བཙུག་ཉེས་པ་འདི་ནི། །དགོ་སློང་
སློམས་ལས་བ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་སློ་སྤྱང་སྤངས་ཏེ། །དབལ་ཅེས་ཐར་གི་

ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོར་མེ་མོ་སྐྱུལ་གྱི་ལོ་ལ་ཉུང་ཏུར་སྐྱུར་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་
བའོ། །འདིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བཅས་ཅད་དུ་དབལ་ལྡན་སྐྱེ་བ་མཚོག་གིས་རྗེས་སུ་འདྲིན་
བའི་སྐྱུར་གྱུར་ཅིག། །སངས་མཚན་ལོ།

ཞེན་བསྐྱུར་ཁུངས་བཅོལ་ཡིག་ཆ།

༡༥ བོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ལ་ཤོག་གངས་ ༡༥ ར་ས་གངས་སྐྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཚོད་ཁང་
གི་དེབ་ འཁོད་ཨང་ ༢༦༩༠

༡༦ སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྐྱེད་ལྷོགས་སྐྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས་བའི་
གངས་ཅན་ཁྱད་ལོར་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འདེབ་གངས་ ༡༦༩ ལ། རྒྱ་ལོ་ ༡༠༡༡ སེར་གཙུག་ནས་
བར་འགྲེམས་བྲམ། ར་ས་གངས་སྐྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཚོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་ ༡༡༧༢༦

༡༧། རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབྲུམ་
ཐོང་བྱ་ལས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ།།

༡ ་། མཚོན་པར་བརྗོད་ཅིང་རིགས་རྩལ་གྱི་བྱུང་བ་དང་སྐྱབས་ལྷན་པས་པའི་
མཚན་པ།

༡༧། །རྒྱལ་པའི་རྣམ་འབྲུལ་རྡོ་བོ་ཡབ་སྲས་དང་།།
རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་མཉམ་མེད་ཚོང་ཁ་པའི།།
ཞབས་གྱི་བརྗོད་བཏུང་ནས་གཞན་དག་གིས།།
བསྐྱལ་སྲིང་རང་གི་བྱུང་ཚུལ་ལོ་རྒྱལ་བརྗོད།།

དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་གྱི་སྐྱབས་ལྷན་འབྲུང་པའི་སྲིང་གཞི་ནི།
རྗེ་བཙུན་སྲོལ་དཀར་གྱི་གསེར་སྐྱ་ཆེན་མོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་གིས་
སྐྱུན་པའི་སྲོལ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཞབས་བྱུང་ན་འཁོད་པ་ལ། དང་པོ་རྟ་ནག་སྤྱི་མ་མ་
དོན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མངོན་མཁྱེན་མངའ་བ་ཞེས་པ་བཟུང་བ་ལུས་པས། སྐྱེ་བ་
སྲི་མ་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐྱེ་གསུང་བ་ཞེས་བྱུང་ན་ཡང་། དེ་ན་ཡང་ཚོས་དར་པོ་མེད་པ་
འདུག་པས་སྐྱེ་བའི་ལེས་འདོད་མེད། བྱུང་ན་ཉེ་སྐོར་འདི་འདྲ་ཞེས་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་

འདོད། འཕ་བུའི་སྐྱེ་བ་གར་ཡོད་མི་ཤེས་པས་བྱང་བ་སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་མི་ངན་
མ་མཚད་ཅེས་གསུངས་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམ་པའི་ཁོད་ན་ཚོས་རྗེ་མཚོག་ལྷ་བ་དེ་
དུས་བྲེས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁོད་ན་བཞུགས་པས་དངོས་སུ་གསན་ནས་གསུང་ལས་དེ་
ལྟར་བོས།

འདི་པའི་རིགས་ནི་སྣོན་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་རྗེ་སྲེག་པོ་
ལྷུང་བཞི་ལྷ་རོ་པོ་ལྷམ་དང་ལྷ་འབངས་ར་སློག་ཅན་དང་བྲུག་བསེ་འཇག་ཉིས་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཚད་པ་མདོ་ཁམས་སྐང་ནས་ཚད། ཚགས་བ་གཡས་ཏུ་འདས་སུ་
ཚགས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོད་གནས་ལ་སྲ་བ་སྲེག་སློན་དར་མ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྒྱུད་ལ་སྲེག་སློན་སློམ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བས་དཔལ་རྒྱ་ལོའི་ཉེ་གནས་བྱས།
བདེ་མཚོག་དང་མགོན་པོ་བྲུག་བཞི་པའི་བྱུབ་པ་བརྟེས། དེ་དག་གི་རིགས་ལས་
ཅེད་གཤོང་སུ་འདར་དུ་བ་ཚོད་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་འབྲུངས། དང་པོར་ཅེད་གཤོང་
བདག་པོ་དབང་རྣམ་སྲས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔོན་ཡིག་མཚད། ལྷིས་སློབ་སྐྱེས་ནས་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཉེ་སྐྱེལ་སྐྱེ་བསམ་སྤྲིངས་བ་བསོད་ནམས་སློབ་ལོ་དང་འབའ་ར་བ་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ། ཉ་ནག་ཚ་ཚ་མོའི་བྱུབ་ཆེན་མགོན་པོ་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ནས་དྲུགས་འདས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུད་གསན། ཉོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པར་གྱུར།

དེའི་སྲས་ལ་བྲན་མཚོག་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ། དུས་གསུམ་ལ་
ཚགས་ཐོགས་མི་མངའ་བའི་མདོན་ཤེས་མངའ་བ། སྲར་གྱི་དྲུགས་འདས་ཀྱི་བཀའ་
རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་གསང་སྲུགས་རྙིང་མ་སློར་གྱི་ཚོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ས་སྐྱེ་བ་

ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་པ་དམ་པའི་རྣལ་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་ལས་ཞི་
བྱེད་བརྒྱུད་པ་སྤྲི་བར་གསུམ་གྱི་ཚོས་སློང་རྣམས་གསལ། ལྷ་མ་ཡེ་སྤུ་དེ་
གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྲེལ་གསར་རྙིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་
བ་གསལ་པའི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་རྗེ་དོན་ཡོད་པའི་སྤུ་སྤུ་
གྲུབ་མཚོག་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་འབྲུངས།

སྤུ་གྱི་ཡབ་མེས་ཀྱི་པ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སོལ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཡབ་སྤུ་རྣམས་དང་། བོ་དོང་སྤྱོད་ལས་
རྣལ་རྒྱལ། ཚོས་རྗེ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཚོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཚན། ཚོས་རྗེ་
བཟང་རྒྱན་པ་སོགས་ལས་བཀའ་གདམས་དང་། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་སྤུ་སྤུ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སློང་། རྗེ་རྗེ་འབྲེང་བ། སྤུ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སྤུ་སྤུ་
གསར་རྙིང་གི་དབང་རྗེས་གནང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསལ། དཔལ་ཏྲ་
མགྱིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤུ་སྤུ་གྲུབ་པ། ཚོས་སློང་བཅའ་ཅེ་ཅན་སོགས་ཡི་དམ་
ཚོས་སློང་དུ་མའི་ཞལ་གཟིགས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་
དང་། བེ་གུའི་མི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་སྤུ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་འབེབས་ལུས་པ་
སོགས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཏེ། ལྷ་མ་དེ་དག་གི་རྣལ་པར་ཐར་པའི་
ཡི་གེ་ལོགས་སུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་གསལ།

དེ་ལྟར་ན་རུས་ཀྱི་སྤུ་སྤུ་ཞེས་རུས་ཆེན་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཞལ་སྤུ་
ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་སྤུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་
དཔལ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། སྤུ་རྒྱལ་བ་མོད་ཚང་བའི་དུང་ན་ཡོད་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་

འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་སྐྱས་པ། གསང་
བདེ་འཛིགས་གསུམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པའི་མངོན་དཀྱིལ་ཚང་མ། ལྷན་
ཟླ། འངམ་སྐྱད་བཟང་གསུམ་སོགས་ཐུགས་ལ་བཞུགས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ལྷོ་མ་
ཕྱོགས་སྒོར་དང་། དགེ་ལྷན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟབ་འཁྱིད་མང་པོ་ལའང་ཉམས་ལེན་
མཛད་པ་ཞིག་གི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟར་ན་ (རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ་)
མེ་ལོ་སྐྱེ་བུ་ལོ། (བྱི་ལོ་ ༡༧༧༦) ཉེར་གྱི་ལོ་ལྟར་ན་ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོའི་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་
བའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉི་མ་དོས་གདལ་བའི་སྐབས་ལ། རོ་རྩེ་གདན་གྱི་གཟིམ་ཁང་གི་
ཤར་ཕྱོགས་ལ་ས་དཀར་གསོལ་ཟེན་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ས་དཀར་གསོལ་བའི་
སྐབས་སུ་ཡུམ་ཐུགས་དམ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྐྱུན་ཐུག་སོགས་ཡེ་མེད་
པར་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་མིག་རིག་རིག་བྱེད་ཅིང་བཞིན་མཚོག་ཏུ་མངེས་པས་
མདུན་གནས་པ་དག་ལ་འཇུ་མ་སྟོན་པ་དང་། ཁ་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོ་ཕྱོགས་ལ་བསྟན་
ཏེ་ལག་པ་ཐམ་མོ་སྐྱུར། ལུས་ཤེལ་དཀར་ལྟར་དངས་ཤིང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་
སྐྱེས། དེ་མ་ཐག་ཡབ་རིན་པོ་ཆེས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་ཤིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་
མཛད་དེ།

༡ ་ མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་མི་ལྷས་བྱུང་བར་བ་བྱུང་།

དེ་ཡང་དང་པོ་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་
སྐྱེགས་བམ་གསེར་ཚོས་མང་པོ་ཉིང་ནས་ཞལ་དུ་སོང་བ་དང་། ཤོག་བུའི་དུག་གིས་
མོ་ནད་རྙིང་པ་འདིའི་སྣང་དུ་ཕོག་ནས་ན་ཨེ་ཡོང་སྐྱམ་པ་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མི་ཡོང་

ཞེས་པ་མིས་པ་དང། ཡབ་ཀྱི་མཉམ་ལམ་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་རྗེ་གདན་གྱི་
དཔེན་གནས་ཡོལ་དཀར་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྐྱེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་
པས་ཁྱེད་ལ་སྐྱེ་མཉམ་དུ་ཤོག་ཟེར་བཞེ་གཞོན་ལུ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་
ཡོལ་དཀར་དུ་སྲོན་པས་བྲལ་སྟོའི་ནང་ན་དུ་སྐྱེ་རིལ་ལེ་བཞུགས་འདུག་དེད་གྱིས་
འདིར་མཚམས་ཤིག་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ད་བར་མ་བྱུང་། ད་ཚེས་གསུམ་ལ་
མཚམས་གྲོལ་ཡོང་བས་བཀྱ་ཤིས་ལྟུན་པོར་སྐྱོལ་མ་ལ། འདི་སྐྱེས་སྐྱེར་དང་ལྟང་
བཟེད་ཁྱེད་ཤོག་གསུང་བ་མཛོད། ཅེས་བཀའ་ལུང་སྲོན་པ་ཞིག་མིས་གསུང། སྐྱེ་
ལ་ཁད་པ་ན་ལུམ་གྱི་མཉམ་ལམ་དུ། ཁྱོད་ལ་བྱ་ཞིག་སྐྱེ། དེ་ལ་མིང་སངས་རྒྱས་
འཕེལ་ཞེས་བྱ་བར་ཐོགས། འདི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་
བཏགས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་དུ་མི་བཏུབ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་
མ་བྱུང་གོང་གི་མིང་ཡང་དེ་ག་ལགས། གཞན་ཡང་དེ་དུས་ལུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ།
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཡབ་ཚོས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ལྟ་བུས་པ་མཁས་པས་འབྲི་བ་ལྟར་རྫོགས་པར་བྲིས་པའི་མི་ལམ་ཡང་
བྱུང་ཞེས་སྟེད།

༡ ་ སྐྱེ་གཞོན་ལུའི་སྐབས་ནས་སྲོན་གནས་རྗེས་བྱོན་གྱི་གསུང་ཐོགས་
འདུག་མེད་པར་འདོམས་ཤིང་ ཡུལ་བ་དག་འདུན་བྲལ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས།

དེ་ནས་ལོང་གཉིས་ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་ན་དག་ཏུ་ཏུ་རེ་རང་འབྲེན་པ་ཞིག་

ཡོད། དེ་ནས་གྲིབ་ཅུང་ཟད་བྱུང་སྟེ་སྟེ་མ་བདེ་བར་བར་སྐབས་སུ་རྒྱ་རེ་མ་འགྲུར་
 བར། སྐར་ཞེས་འདྲེན་པ་ཡང་བྱུང། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་
 ཡུམ་གྲིས་བཀའ་བརྒྱུན་པའི་རྣམ་པ་མཛད་པས། འུ་ཚང་ནི་མི་སྣོད་བཟ་ཤིས་ལྟུན་
 བོ་ལ་འགྲོ། ཁང་པ་ཡང་འདི་བས་སྦྱིད་པ་ཡོད། འུ་རམ་ཟ་འགྲོ་ཡང་ཡོད་ཟེད། སྦྱེ་བ་
 རྩན་པའི་ཚིག་ཐོག་མ་དེར་འདུག དེ་དུས་ཡང་ཡུམ་གྲིས། ལན་གཅིག་བསྐྱབ་ཉེས་
 བྱས་པ་ལ་འཐབས་པས། བྱིད་རང་ང་ལ་མ་འཐབ་གསོལ་བ་ཐོབ། ང་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས་མཁན་མང་དུ་ཡོད། འཐབ་ན་སྦྱིག་པ་ཡོང་ཟེད། དེ་ནས། བྱིད་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས་མཁན་བྱུང་དོགས་མེད། འདེབས་ན་ཅི་ཅུག་འདེབས་གསུངས་པས། དེ་
 དུས། དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་བྱོད། ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་
 བཅད་འདི་སྐྱས། ཚིགས་བཅད་རྩོམ་པའི་ཐོག་མ་ཡང་འདི་ཡིན། དེ་ལ་ཡུམ་དགུམ་
 པ་ན། བྱིད་རང་ལ་ཡང་ངས་བསྟོད་པ་གཅིག་ཨེ་རྩོམ་སྐྱས་པས། རྩོམ་དང་ཞེས་
 གསུངས། ཨ་མ་བྲི་ལས་ཐུ་བའི་བྲི་ཐུ་མ། ཨ་མ་བྲི་ཐུ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཨ་
 མ་སྟག་ལས་ངར་བའི་སྟག་ངར་མ། ཨ་མ་སྟག་ངར་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཨ་
 མ་དོམ་ལས་འདྲིགས་པའི་དོམ་འདྲིགས་མ། ཨ་མ་དོམ་འདྲིགས་མ་ལ་གསོལ་
 འདེབས། །ཞེས་སྐྱས་སོ། །

དེ་ནས་ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་ཚེ་སྤྱིལ་གྱི་ཤོ་མ་ལུང་ཟེར་བར་ཡབ་ཚོས་རྗེས་ཐོག་
 བྲངས་དཔོན་སློབ་རྣམས་རི་སྐར་མཛད་བཞུགས་པ་ལ། དབྱུང་སོས་འབྲུག་གི་སྐྱ་
 ཞིག་བྱུང་བས་ཡབ་ཀྱི་པང་ན་ཡོད་པས་མགོ་བཏེག་བྱས་ནས་བལྟས། ཡབ་ཀྱིས་ཅི་
 འདྲ་ཞིག་བྱུང་གསུངས་པས། པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་ཚོས་གསུང་བའི་སྐྱ་འདྲ་བ་ཞིག་

ལྷན་ཟེར། ས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཚོས་གསུང་དུས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་གསུངས་པས།
 ལྷན་གྱི་གཟེངས་བཅོམ་དེ། ལོ། ས་ཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། ཞེས་སོགས་
 གྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཚང་མར་སྟོན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤས་ཆེར་རྗེའི་པར་སྐྱུ་རྒྱང་
 རྒྱང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར། གཞན་དེ་སྐྱུ་ག་པོ་བཟོ་
 རེགས་པོ་ཞིག་ལའང་ས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར། གཞན་ཡང་དེ་རྒྱང་ཞིག་ལ་
 སྒོ་མ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་བཙུན་རྒྱང་ཇ་ཁ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་རྣམས་དུས་
 རྒྱུན་དུ་ཅེད་མོ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འབྱེད། འགྲོ་བའི་ཚེ་ནའང་གོས་གྱི་གདང་ཁྱར་བྱས་
 ཉེ་བའུར། སྟོད་སར་ཁྱི་རྒྱང་མཐོན་པོ་བཅེགས་ཏེ། དེའི་སྟངས་དུ་ས་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་
 འཛོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཆར་སོག་ན་དུ། གཞན་ཡང་དེ་རྒྱང་མང་པོ་བསགས་ནས་ལ་ལ་
 རྩ་མ་བྱས། གཞན་རྣམས་ལ་བྲུ་བ་བྱས་ཏེ། བྲུ་ཚང་མང་པོའི་བཀོད་པ་དང་། ཚོས་
 བཤད་ཉན་དང་། རིགས་ལུང་བྱེད་པ་སོགས་གྱི་ཅེད་མོ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་བྱིས་པ་
 གཞན་གྱི་ཅེད་མོ་འདྲ་བ་གཏན་མི་བྱེད། རེས་གཅིག་ལུང་མགོ་ལུང་ནས་ཤེས་བྱ་
 འདི་ལ་བསམ་མཚོ་ཞིག་གཏོང་བ་ཡིན་ཟེར་སྟོད་པ་ཞིག་ཡོད།

ཡང་ལོ་གསུམ་ཚམ་གྱི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདྲན་པའི་སྐྱེད་མོ་བྱས། དེ་དུས་
 དུམ་གྱིས་ཁྱེད་གང་ནས་འདིར་འོངས་པ་ཡིན་བྱས་པས། ང་ཤི་ནས་དབྱུ་མཛོད་
 སངས་རྒྱལ་བས་ཐག་པ་གཅིག་གིས་བཀྱིག་བྱུང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོ་
 ལུག་ལྷག་པ་འདི་ལྷགས་གྱི་ལྷམ་ཞིག་བཞེས་ནས་བྱོན་ཏེ། དེ་དང་འགྲོགས་ནས་ནག་
 པོ་དུལ་བྱུ་ལ་བྱས་ཏེ་འདིར་འོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལན་གཅིག་གི་ཚེ།
 ངས་ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་དུ་བྱིན། དེ་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། རོ་བོ་ཡབ་སྐས།

རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་རྣམས་མེད་པ། གསུང་ཚོས་མང་པོ་གསུང་གི་འདུག་པ་རྣམས་ཉན། དེ་
ནས། བདག་འགྲོ་དོན་ལ་གང་དུ་སྤྱོད་ལེགས་ལུས་པས། མེ་ཉོག་པར་གཅིག་དང་།
མེར་བརྗོད་པོ་གཉིས་གནང་སྟེ། འདི་རྣམས་གང་དུ་སོང་བར་འགྲོ་དོན་གྱིས་གསུང་།
དེ་རྣམས་མཁའ་ལ་སྐྱུར་བས་ཡོལ་དཀར་དུ་པར་དེ་བབས། མེར་བ་གཅིག་དབྱར་
སྟོན་ཕྱོགས་སུ་བབས། གཅིག་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བབས་ཞེས་ཀྱང་སྐྱེས་པར་
བྲགས། ལྷིས་ཚོས་རྗེ་རབ་འབྲམས་པ་སྟོན་ལམ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་
གསུང་སྟེ་ཡིད་བརྟན་ཡོད་མེད་ནི་ཆ་མེད།

ཡང་སྟོལ་དུ་རི་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་རུབ་ཅིག་སྟོན་ལ་གྱང་རུལ་དང་འདིགས་
སྐྱག་གི་ངང་ནས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱ་པག་ཏུ་ཉལ་བའི་ཚེ་ཡབ་ཀྱི་ཞབ་ནས། ཅི་འདུག་གསུང་།
བརྗེ་རས་ཚམ་དང་སག་ཐེབ་གྲོན་པ་ཞིག་གིས་ངའི་རྐང་བ་ནས་འཐེན་གྱིན་འདུག་པ་
ལ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དེའུ་ལ་ཆེབས་ཏེ་གྲོན་ནས་དེའུ་ལས་བབས་ཏེ་ཁོའི་ལག་པ་ལ་
བེ་ཚོན་བརྒྱབ་པས་ཁོ་ལག་པ་ན་ནས་སྤར་སྤར་བྱེད་ཅིང་བྲོས་སོང་། ལར་ཡང་། ང་
དང་པོ་དཔེ་ཆ་ལྟ་ཅི་ན་ཡང་རྒྱལ་པོ་གཡུ་འབྲེང་ཅན་འདི་ཡང་ཡང་འོངས་ཏེ་བར་
ཆད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེད། དེའི་སང་ཉིན་ཉུག་ནས་འགྲུལ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བས་
དེའི་ལྷས་སུ་གོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཚེ་རབས་སུ་མའི་གནས་ཚུལ་དུན་པ་ལ། ངའི་མའི་
མིང་ལ་ཨ་ཅི་སུ་འདེན་ཟེད། ང་རང་གི་མིང་ལ་བརྗེ་དོན་ཟེ་མེར་བ་དང་། རི་ལ་རོ་མོ་
བཟང་ར་ཟེར་བ་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱབ་བཞི་སྐོར་དོད་དང་། ཅེ་མོ་སྐྱུང་རི་ཞེས་བྱ་བ་
ཡོད། ཅེས་སོགས་མང་དུ་སྐྱས་སྤང་སྟེ། བམས་ཅད་གྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད།

༤ ་ རྒྱལ་བ་སྐྱུ་གོང་མའི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱང་ངོས་འདིན་དང་གདན་ས་

བཀྲ་ཤིས་སྐྱེན་པོར་ཆེད་མེད་པའི་གྲིས་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེན་བཀྲར་མང་ཇ་ཞུས།
ཡབ་ཚོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཚོས་སྐྱོར་
དང་གདམས་པ་མང་དུ་གསལ།

དེའི་ཆེ་ཉ་ནག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདུག་ཟེར་བའི་
གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་ཚོས་རྗེ་ཚོས་འབྱོར་བའི་མནལ་ལམ་དུ། དེ་མིག་
བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་གི་ནང་ཐམས་ཅད་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་
འདུག དབྱུས་ཀྱི་དེ་མིག་དེ་ན་སྐྱལ་སྐྱེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་
པའི་མནལ་ལམ་དང་། ཡང་ལན་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་བྱོན་ནས། དས་
བྱམས་ཚོས་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འདིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་
གསུང་བའི་མནལ་ལམ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱལ་སྐྱེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གང་
ན་བཞུགས་པ་དེའི་བྱུང་དུ་དགེ་སློང་ཚོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་གིས་ཞུ་བ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་གན་སྟོས། གསོལ་ཇ། རྒྱན་འབྲུམ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་
བསྐྱུང་བུང་བ་ལ། ཡབ་ཀྱིས་ཞུ་ལན་མཛད་པར་བརྟེན་པས། ཞུ་ལན་རང་གིས་
བྱེད་ཟེར་ནས། ལྷ་མ་དེའི་བྱུང་དུ། ཞུ་བ། གན་སྟོས། གན་འབྲུ། གན་ཇ་སྤར་གནང་བ་
ཐུགས་ལ་བཏགས། ད་དུང་གནང་བ་ཞུ་ཟེར་བའི་ཞུ་ལན་ཡང་བྱས་འདུག།

དེའི་ཆེ་གསོལ་དཔོན་སྟོལ་མས་སྐྱད་ཆ་ཚོར་ནས་མཇལ་དུ་འགྲོ་དགོས་སྐྱེས་
ནས། དེ་རྒྱབ་མི་ལམ་བསྐྱུགས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་
བྱུང་ཅིག ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཞིག་གྲག་པ་མིས། སང་ནམ་ལངས་ནས་སྤར་གྱི་ཐམས་ཅད་

མཁའ་ལོ་དཔོན་ཡིག་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་འགྲོགས་ཏེ་སློབ་ཚར་དོན་པ་
 བ་སམས་འབྲུག་རྗེའི་ཚུལ་དང་བཏང་བ་དང་འགྲིག་དེ་ནས་སའི་རྫོང་དུ་སླེབ་པ་ནས་
 པ་ལང་པས། རྗེ་རྗེ་གདན་ན་རྗེའི་ལུགས་སྐྱ་ཞིག་བཞེངས་པའི་ལུགས་གཏོང་བའི་
 སྐབས་ན་ཡོད། དེ་རིང་ལ་འདི་ཁར་ཐེན་ལ་བཞུགས་གསུང་བ་ལ། དེ་མ་ཐག་རྗེ་རྗེ་
 གདན་གཟིམ་ཁང་སྟེང་དུ་དར་འཕུར་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པས་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱང་ལེགས། ལུགས་ལེགས་པར་ཐག་ཚོད་ཟེར་ནས་དེ་མ་ཐག་ཕྱིན་
 པས། སློབ་མས་ཡོང་བ་ཨེ་ཡིན། ལྷོད་ལ་སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་བྱམས་པོ་ཨེ་བྱས་
 ཞེས་དེས། འོན་དེའི་འགྲམ་གྱི་དེ་གང་ཡིན་དེས་པས། དམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པ་
 འདུག་ཅི་ལུམས་རྒྱང་ལགས་ཟེད། དེ་ནས་བཟོ་བོ་དང་གྲལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ངས་
 རོམ་རྩ་ལའི་རྗེས་གནང་བྱེད་ཟེར་ནས། ར་འཕུང་བའི་དཀར་ཡོལ་གངས་སྐྱག་ཅིག་
 ཡོད་པ་དེ་སྟེར་མའི་ནང་དུ་གཏོར་མའི་ཚབ་ལ་བཞག་སྟེ། གསོལ་དཔོན་སློབ་མ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་ལ་བཞག་ནས། རོམ་རྩ་ལ་ཁས་ལོང་ཞིག་ཅེས་དབང་
 བསྐྱེད། གཅིག་གི་མགོ་བོར་རོམ་རྩ་ལ་ར་ལེན་དུ་ཡེ་སྤྲོད། ཞེས་དབང་བསྐྱེད།
 གསོལ་དཔོན་དགའ་ཞིང་དད་ནས་མཆི་མ་སྐུལ་སྐུལ་འདོན་ཞིང་འདུག་གཞན་ཡང་
 བ་ཚོད་དེ་དག་གི་ཚེ་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའང་མིག་ཚུམ་བུས་པ་ན་སངས་རྒྱལ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་པ་སོགས་སྣང་བ་ལ་འདི་འཆར་འདི་མི་འཆར་གྱི་དབྱེ་བ་
 མེད་པར་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འཆར། དེས་འགའ་དེས་སྐྱག་པའི་རྒྱུན་ཡང་བྱེད་པ་ཞིག་
 ཡོད།

ལོ་བདུན་ལོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཚོས་རྗེའི་ལུས་མ་གཅིག་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་

མོ་ཞེས་བྲ་བ། དགྲའ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲུག་ནས་བརྒྱད་ཅུ་ཐམས་པའི་བར་དུ་བྲུག་སྐོ་
 འདག་སྐྱུར་དང་། རི་མི་འབབ་མཛད་དེ་སྤྲུགས་དམ་ལ་བསྐྱེལ། ལན་གཅིག་སྐྱུན་
 འགྲིབས་པ་ལའང་འཕགས་པའི་སྤྲུགས་རྗེས་འབྲེད་མ་དགོས་པར་རང་བྲེ་བ་ཞེས་
 ཡོད་པ་དེ། ཞི་བྲེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐོལ་ལ་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་ཅུ་མེར་གྱི་མཉེལ་གཞི་
 སྤྲིག་ནད་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྲུང་བ་ན། ཡབ་ཚོས་རྗེའི་བྲུང་ཡང་སྤྲུགས་དམ་གསལ་
 འདེབས་ལ་ལེབས། དེའི་ཚེ་ང་ལ། རྗེ་མོའི་བཀའ་སྤྱིས་ལྷུན་པོ་བ། རྗེད་བདེན་ཚིག་
 ལྷབ་པ་ཡིན་པས་རྗེ་མོ་ལ་ལུས་འདི་འདྲ་ལ་མ་ཆགས་པར་མཁའ་སྐྱོད་དུ་སོང་
 གསུང་སྐྱེལ་མ་མཛོད་ཟེར་བ་དང་། མ་གཅིག་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ལོ་ནི། མཁའ་སྐྱོད་
 གནས་སུ་ཐེགས་ཅ་ན། རྒྱུ་མེད་དཀར་མོ་ཚིབས། རྒྱུ་མེད་མཁའ་འགྲོ་
 རྗེ་ལྷས་ཁྲིད། །དར་ལམ་དཀར་པོ་ན་ར་བ། །ནམ་མཁའ་འཇའ་དང་འོད་གྱིས་
 ཁྲིངས། །འཁོར་དུ་དབའ་བོ་དབའ་མོས་བསྐྱོད། །མཁའ་སྐྱོད་གནས་སུ་ལེབས་ཅ་
 བ། །དམ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། །ཚོས་ནི་དབའ་བོ་མཁའ་འགྲོས་ཉམ། །རྒྱལ་
 བའི་ལུས་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཐོགས་མེད་དུ་བརྒྱུ་ལས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པ་
 བ། ཡང་ལོག་གཞོན་འདི་ལྟར་བྲུས་ཏེ། ཉ་ར་ཏུ་ལྷུ་ན་ར་བ། །ཁྲིག་ཚུ་ནག་ཚུ་ཉིལ་ལི་
 ལི། །སྤྲིག་དང་སྐོ་མའི་བན་གོང་ཆགས། །ས་པའི་ནད་ངན་ཐམས་ཅད་འདུས། །འཚི་
 འདྲེ་མེད་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྐྱུས་པས་ཐམས་ཅད་བཞད་མོ་མཛད། ལྷུས་
 གསེགས་པ་ན་གོང་གི་བསྐྱོད་པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་སུན་པའི་གྲོངས་རྟགས་དང་
 བཅས་ཏེ་གསེགས།

ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ན་བཀའ་སྤྱིས་ལྷུན་པོར་མང་ཇ་ལྷུ་བ་དང་བཅས་རབ་བྲུང་ལ་

འགྲོ་བའི་གྲུབ་སྤྱོད་ལྟར་དུ་དེའི་ཆེ་དགོང་ཇ་ཞིག་གི་མཚུག་ཏུ་མེ་མེ་བ་ན། ས་རི་དཀའ་
བཞི་པ་ཟེར་བའི་ཡབ་ཚས་རྗེའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས། ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་ནག་པོ་
ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་དུས་ལྟར་དུ། ལམ་གཅིག་ཟུག་གཉིས་འདྲིལ་ས་པའི་གཟུགས། ཞེས་དེའི་
ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་དུས་ལྟར་དུ། རེད་ལ་ཚོས་སྐྱོང་འདི་འདྲའི་ཚན་ཡོད་པ་ཡིན། ཚོས་སྐྱོང་མོ་
རེད་མོ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཟེར་བས། དའི་ཚོས་སྐྱོང་མོ་རེད་མོ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་
ཚོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་ དེའི་བསྐྱོད་པ་ཞིག་ཚོམ་པ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ལྷོག་
ཤོག་གྲུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཟེར་ནས་བྱས་འབྲེལ་དུ། རི་རབ་ལྷོག་པའི་གདན་སྟེང་ན། །ལྷོ་
ལས་བྱུང་བའི་ནག་པོ་ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་དུས་ལྟར་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱོད་པ་འདི་ཐོགས་མེད་དུ་བརྒྱུ་
ལོ་ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་དུས་ལྟར་དུ། འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཚོམ་པ་ལ་བསམ་མཚན་
གཏོང་མི་དགོས་པར་ཐོགས་མེད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད།

དེའི་ཆེ་ལན་ཅིག་མི་ལམ་ན་ལག་པ་གཉིས་སུ་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་
ཐོགས། དེས་གཤོག་པ་བྱས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་རི་བོ་བོ་ཏུ་ལ་ཡིན་ཟེར་བ་
ཞིག་གི་ཅེ་མོར་ལྱིན། དེར་སྐྱེད་དུས་རི་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་འདུག དེའི་སྟེང་ན་འཁོར་
ལོ་བདེ་མཚོག་གི་ལོ་བྱང་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་སྐྱོས་བསྐྱོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་
འདུག་པའི་ནང་དུ་ཞུགས། གཙོ་བོ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་བཞུགས་འདུག་པའི་
མདུན་དུ་ལྱིན་པས། ལྷོགས་འཁོར་གྱི་ཤར་ཅིགས་ཀྱི་ཐད་དེར་སྟོན་གསུང་། ང་ལ་
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞིག་གཞན་། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷོ་ཚོགས་རྣམས་ལ་འདུགས་པས་
དང་དུས་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་ཚོགས་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་གཞན་གིན་འདུག འཁོར་
ལོ་དེ་ཁྱེད་བསམ་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བུས་པ་ཞིག་བྱུང་། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་

ན་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་འདུག་པ་འཛམ་གྲུ་སྒྲིང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་ཏེ། འཛམ་གྲུ་སྒྲིང་
བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་ཐོགས་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་པ་ཞིག་
མིས། གཉིད་སད་དུས་ལྷག་པར་ཡང་དགའ་བ་ཞིག་གྱུར་སྟེ་ཨ་མ་ལ་བཞད། དེ་ལ་
དཔགས་ན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལ་ཡི་དམ་གྲུས་ན་ལས་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་
འདྲ་སྟེ་མ་ཞིག་ཞེས།

དེ་ནས་ཡབ་ཚོས་རྗེའི་བྱང་དང་བཅས་བཟུ་ཤིས་སྐྱུན་པོར་ཕྱིན། དགོ་འདུན་ལ་
མང་ཇ་ཞུས། འདྲུ་ཁང་མཚོད་ཁང་རྣམས་མཛེལ་བ་ན་འདྲུ་ཁང་དུ་སླེབ་མ་ཁང་ཁྲི་
ཁང་འཛེགས། ཀྱང་པ་བརྒྱུད་ས་བསྐྱེད་ལོད་པ་གྲུས། ང་དང་པོ་ཚོས་འཚད་དུས་
སྟོན་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་སྟེ་འདུག། གཞན་ཡང་གཞན་གྱིས་
བཞད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་བ་དང་། གནས་བརྟན་དགོ་འདུན་སྐྱ་
དབྱེད་ཟེར་བ་སོགས་སྲར་གྱི་གྲུ་སློབ་རྙིང་པ་མང་པོ་འདྲེ་ཤིས་པ་དང་། བདག་མོ་
ཚེ་རིང་མས་སུལ་བའི་མཛོ་མོ་རྒྱན་མོ་ཞིག་ལ། མཛོ་མོ་འདི་ད་རུང་མ་ཤི་བ་འདུག་
ཅེས་སྟེ་པ་སོགས་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་སྐྱེས། འོན་ཀྱང་མཁན་སློབ་
སོགས་གང་ལ་འཚོལ་མ་དན་པ་ལ་བརྟེན་རབ་བྱུང་དེ་དུས་སྐབས་མ་འགྲིག་པར་དོ་
རྗེ་གདན་རང་ལ་ལོག་སྟོག་དང་ཡི་གེ་སོགས་ནི་སློབ་པའི་ཚོལ་བ་མ་གྲུས་པར་རང་
བབས་སུ་ཤིས། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡབ་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་བདེ་
མཚོག་སྐྱུ་ནག་ཤིལ་གསུམ། འཛེགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། ཞེ་དགུ་མ། རོ་ལངས་
བརྒྱུད་བསྐྱོར། མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་། དགོ་སྐྱུན་པ་ལ་གྲགས་པ་བཅུ་གསུམ་མ་
དང་། འདས་སྐྱོར་རང་གི་དེ་ལ་མི་ཐེ་བ་དུ་མ་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་བཞེས། གྲུ་

དཔེ་ཆ་ལ་གཏན་འཛིན་མ་སྤོང་ཞིང་། ཡབ་ཚོས་རྗེའི་སྤྱད་པ་དམ་ཕྱག་སྤྱི་ལ་བསྟན་
བས་རང་ཕྱག་སྤྱི་ས་ཤེས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ལོ་དགུ་ལོན་པའི་ཆེ་གུ་གོ་བདག་པོ་སློབ་མཚར་རབ་བཏུན་པ་གཙང་
སྤྱོད་ས་སུ་བྱོན་ཏེ། སྤུ་བ་བཏུན་གྱི་སྤྱད་ཡི་ཚལ། །ཤེས་པ་པར་རྒྱས་མཛད་བཙོ་ལྷ་
ཡི། །ལྷ་བ་པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་སྤྱད། །རྒྱ་བ་སྤྱོད་པ་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས། །དེ་ཆེ་
གངས་ཅན་བཏུན་པ་ཡི། །ཀྱུ་སྤྱད་ལྷུ་མ་པ་མ་བཟོད་ནས། །མཁུན་བཙེའི་འོད་དཀར་
དང་ལྷན་པའི། །སྤར་ཡང་ལྷ་བ་གསར་པ་ཆེས། །ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་དག་ཕྱག་
ཏུགས་གནང་བུང་བ་ལ། དེ་དང་མ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་ལན་ཡང་ཆེགས་བཅད་དུ་བསྐྱེད་ས་
བ་སྤྱལ། དེ་དུས་གུ་གོ་བདག་པོ་བ་ལ་ཚོས་སྤོང་ཞལ་བཞི་པ་འདི་ཅུང་མི་དགེས་
པའི་ཚོས་སྤོང་གི་ཚོ་འཕྲུལ་དུ་མ་ཉམས་སྤར་མཛོན་སུ་མ་དུ་འཆར་བ་བུང་། །གཞན་
ཡང་ཚོས་སྤོང་འདི་ལ་གཏོར་མ་འབྲུལ་དགོས་པའི་སྤྱལ་མ་ཚོས་སྤོང་རང་གིས་
མཛད་པའི་རྣམ་པ་བུང་བས། ཡབ་ཚོས་རྗེས་དེ་གོང་ཚོས་སྤོང་འདིའི་རྗེས་གནང་མ་
གསན་འདུག་ཀྱང་འཕྲུལ་དུ་གསན་པ་སོགས་མཛད་ནས་གནང་བ་ཡིན། ལོ་དེ་ཉིད་
ལ་རྒྱ་བ་ཅིག་སྤོང་ལ་ཆེགས་བཅད་མང་པོ་ཐོགས་མེད་དུ་བཅུམས། ཡི་གེར་མ་
འཁོད། ཐོ་རངས། རྒྱལ་མཚན་ཏོག་གི་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ། །ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཆེགས་
བཅད་འདི་རྣམས་སྤྱི་བ། །ལྷན་མར་སྤར་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་བྲིས་སུ་མཛད་དོ། །དེ་
ཡན་ཆད་རབ་ཏུ་མ་བུང་བའི་བྲིས་པའི་སྤྱད་ས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་དུ་གདའ་པོ། །

༥ ་། སྤྱོད་པའི་གདན་ས་མཐེལ་བཀྱ་ཤེས་སྤྱོད་པོར་ཤེས་ཏེ་ཆེགས་སྤྱོད་
མ་དགེ་བསྤྱོད་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤོང་པ་བཞེས། །གནས་རྗེས་ཀྱན་དགའ་བདེ་

ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཟབ་ཚོས་རྒྱ་ཆེར་གསུམ་སྤོང་གནང་ཡང་སྒྲ་
སློབ་དབང་འགལ་རྒྱུན་ཞིག་ཤར།

ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་ཆེ་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་བ་རྣམས་བཀའ་བགྲོས་ཏེ་སྤྱི་སོ་ནས་
གསོལ་དཔོན་སློབ་མ་དང་དཀའ་བཅུ་བ་རྫོང་རྒྱལ། དཀྱིལ་ཁང་ནས་ཚོས་མཛད་
རྒྱལ་བ། ཐོས་བསམ་གླིང་ནས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་། ཤར་ཅེ་ནས་ཚོས་མཛད་
ཁ་རག་བ་རྣམས་གདན་འདྲེན་ལ་མངགས་ནས་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཟ་ཤེས་
ལྷན་པོར་ཡོང་།

རྒྱ་ལོ་ཉོར་སྒྲ་རྒྱལ་པའི་ཆེས་བཞི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན་ལ་སྤྱོད་བཅད་དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲངས། བཏ་
ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་དུང་དུ་དགེ་བསྟེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་སྒྲངས།
མིང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས། དེ་ནས་ལོ་དེའི་དགུན་ཚོས་
ཀྱི་ཆེ་འཕགས་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་དོན་ཀྱི་སྒྲ་དུ་
མཚན་ནས་སློབ་ཏེ། བདག་གི་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་སྤོང་བ་ཀུན་དགའ་བདེ་
ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞལ་སྤྲོ་ནས་རྒྱ་སྤོ་སྤྱོགས་ལ་ཐེབས་
བཞེད་ནས་ཐེགས་བས་ཅུང་ཟད་སྤྲབས་མ་འགྲིག་པར་སྤྱིར་ཐེབས་བ་བཟ་ཤེས་ལྷན་
པོར་གདན་དྲངས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཁན་པོ། བཏ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་དུང་
གིས་སློབ་དཔོན། དགུ་མཛད་སངས་ཚུལ་བས་དུས་གོ་བ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་

གངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་སྦངས། གནས་རྙིང་བའི་ལུགས་གྱི་
མགོན་པོ་འཁོར་བརྒྱད་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། མགོན་པོ་སྤྱིང་ལུགས་འཁོ་བ་དང་
བཅས་པ་ལྷན། དེ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་བརྒྱད་སྟེ་རྒྱལ་
ཚང་བར་ཚོས་རྗེ་ལ་ལུལ། ཚོས་རྗེའི་དྲུང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཟིན་ཐུན་ཐུན་མོང་བ་རྟགས་
རིགས་སློ་རིག་སོགས་སྦྱོར་ཚོས་བྱས་ཏེ་ཉན། མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གདོང་ཅན་གཙོ་
འཁོར་གསུམ་པའི་བཞུས་ལུང་ཞིག་ཀྱང་ལྷན།

དེ་ནས་དེའི་དབྱུང་པ་ཆ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་གདན་ས་བཞག་ནས་ཀུན་
སྤངས་མཛད། ལྷོན་ལ་བབ་པ་ན་པ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་གདན་སར་ཤེབས། དེ་ཉིད་
གྱི་དྲུང་དུ་ཐོག་མར་རྗེ་ནས་བརྒྱད་པའི་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་གྱི་རྗེས་གནང་
ལྷན། དེ་ནས་དབྱིད་སྤར་ཐང་དུ་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཚོག་དབང་གོང་
མ་དང་བཅས་པ། བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་མ་གཏོགས་ཚང་བར་ལྷན། གཞན་ཡང་
མགོན་པོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་རྗེས་གནང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་གྱི་ལུང་། ལྷགས་རིམ།
བདེ་མཚོག་རྒྱད་རྗེ་ཆེན་དང་བཅས་པ། བཟླ་གཉིས་གྱི་རྒྱད་མཁའ་སྐྱབ་ཚོས་
རྗེའི་རྗེ་ག་དང་བཅས་པ། དཔལ་གྱི་རྩོ་རྗེའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་གྱི་ལུང་
སོགས་སྐྱགས་སྤོགས་དུ་མ་དང་། བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་
པ། རོ་བོའི་ལམ་ཡིག་རྣམས་ཐར་ཚོས་གྱི་འདུང་གནས། ཚོས་རྩུང་བརྒྱ་ཅ་པམ་ཆེ་
བའི་ལུང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁའ་སྐྱབ་རྗེ། ཚོས་རྗེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་པ། ཐམས་ཅད་
མཁེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ། འདུལ་འཛིན་སློ་གྲོས་སྤྲུལ་པ་རྣམས་གྱི་བཀའ་འདུམ་གྱི་
ལུང་། དུས་འཁོར་རྗེ་ཆེན་གྱི་ལུང་སོགས་མང་པོ་དང་བཅས་པ་ཐོབ་ཅིང་། དཀྱུས་

ལ་གསུངས་པའི་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་མཚུངས་འབྲིང་ཙམ་མ་གཏོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
བཅེ་གཞག་རང་ཉི་འདོད་པ་བཞིན་མ་བྱུང་།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་སྟོན། དེ་གོང་རྗེས་གནང་ཡབ་ཚས་རྗེའི་དྲུང་དུ་
འངས་དབྱངས་དཀའ་རོའི་སྐྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལུང་ལྷན་ནས་བསྟེན་པ་ཞིག་བྱས་པས་
བྱིན་གྱིས་བཟོས་པའི་མཚན་མ་འབྲུང་བར་ཅན་བྱུང་། དེ་དུས་འཛིན་ཡངས་པ་ཞིག་
ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་པས་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས། རོ་བོའི་བསྟོད་པ་སྐྱུ་ཅུ་པ་
འདི་སྤར་མཐོང་མ་སྟོང་བ་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱགས་པས་སློ་ལ་ཟེན། རྗེ་ཉིད་གྱིས་
མཚན་པའི་རྗེ་བཅུན་བྱས་པའི་བསྟོད་པ་ཚངས་པའི་ཅོད་པན་མ་དང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་
བསྟོད་པ་འཆི་མེད་བྱུང་བ་གཉིས་སྐྱགས་པ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱུད་ཉེ་བ་ཙམ་འདུག་པ་
ཉུང་མ་འདེབས་གཅིག་གི་རིང་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་སློ་ལ་ཟེན། དེ་བཞིན་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ་
རེ་རེ་དཀའ་སྐྱ་ཅི་ཡིན་ཡང་སྟོན་ཐེངས་རེ་ལ་མི་ཟེན་པ་མེད་པ་བྱུང་བས་སྐྱི་དོན་
རིགས་རྒྱན་དང་། ཚོས་རྗེ་སྟོན་ལམ་དཔལ་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེ་ཀློང་ལ་པལ་ཆེར་
བཟུང་ནས་དགུན་ཚོས་དང་པོ་ལ་བསྐྱས་བྱ་བྱས། གཉིས་པ་ལ་རིགས་རྒྱུང་ལ་
བསྐྱིགས། དེ་དུས་དེད་རང་གི་རྟོག་པ་ལ། ཁོང་སྐྱ་པོ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ལ་བཅེ་
བཞག་ཉན་པའི་བཤད་པ་བཟོ་སྦྱང་སོགས་གང་ས་ནས་ཡང་དག་ཡོད། དེད་རང་
དཔེ་ཆ་རང་ལ་བརྟེན་བར་སོང་བས་རོ་ཐོགས་པ་ཞིག་མི་ཡོང་སྐྱུ་པའི་ལུ་པོ་རང་
ཡོད་ཀྱང་། རྐ་པོ་རྣམས་ལ་གཞུང་གི་སྟོར་བ་དང་འསྟོས་ལོན་ཙམ་རེ་དང་། བཟོ་
སྦྱང་ཟེར་རེ་བ་རེ་མིན་པ་མི་འདུག་པས་སྟོབས་པ་སྐྱེས་ཉེ་དབྱིད་ཚོས་དང་པོ་ལ་
རིགས་འབྲིང་བྱས། དེར་ཡང་རྐ་པོ་རྣམས་ལས་དེད་རང་བཤད་པ་སོགས་གང་ས་

ནས་སྐྱུག་པ་འདུག་པ་དང་། ཚོས་ཐོག་གསུམ་ལ་རིགས་ཆེན་གྲས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་
བ་འདུག་སྐྱུག་པའི་སྤང་ཤས་དང་སྐྱུག་པ་དེ་ལྟར་ཚོས་གཉིས་པ་ལ་རིགས་ཆེན་ལ་
སྐྱུག་པ་ཅམ་གྲས།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་ངོ་ཚུན་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་ལྷན་འགྲིམས།
དེ་ནས་རང་སློབ་གང་འགྲོའི་ལྷན་ཚང་གི་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བཞེན་བཏུས། བྱང་པར་
དཔོན་སློབ་ཀྱི་ལས་འགྲེལ་ཡོད་ཚེ་ད་འདུག་པས་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཚོས་
འགྲུང་གྱི་མར་གྱིན་འགྲེལ་བྱུང་བའོལ་སོགས་ལྷན་པ་འགྲེལ་ལག་ན་འདུག་པ་མཐོང་
བས་སློབ་ལ་ཤིན་ཏུ་འབབ་པར་བྱུང་སྟེ་སློབ་ལ་བཟུང་ནས་ལུང་ཆེན་རང་ལ་བསྐྱུགས།
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དབྱང་དབྱུ་མའི་བསྐྱུགས་དང་། དགུན་དེ་ལྟར་པར་ཚད་སྟེལ་གྱིན་
གས། ལོ་བཅུ་གྲག་པ་དང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆེ་སྟོན་དག་ལ་སློབ་སྤང་བ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་
བ་ཚོང་ཁ་པའི་བསྟོད་པ་ལེགས་པ་དེ་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱང་
གསོ་རྒྱུང་བ་བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ། གཞན་ཡང་འཇམ་དབྱངས་དཀར་སེར་
དབྱངས་ཅན་མ་སོགས་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་དུ་མའི་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
རང་རང་གི་སྐུལ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དང་སྐྱུང་བའི་སྐྱུང་མ་མང་པོའི་བསྟོད་པ་
གསོལ་འདེབས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཅུམས། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་འགྲོ་
བའི་གྱི་བ་ལོའི་ཉོར་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་བཟུ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་བ་དཔོན་སློབ་རྣམས་
གནས་ཉིང་ནས་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབལ་སྟིང་པོས་བདག་རྒྱེན་མངོན་དེ་
གནས་ཉིང་དུ་ཚོས་བར་ལ་ཕེབས། དེར་ཚོས་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་བར་བཞུགས། ཞལ་ལྷ་
ནས་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོགས་པ་ལ་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསུངས། ལྟོས་

སྤྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྱུ་གི་སྤྱགས་དམ་ཆིག་བརྒྱད་སློལ་དཀར་
སྤྱན་བདུན་མའི་རྗེས་གནང་སོགས་ལྷན། དེ་དུས་མཁའ་པོ་རེན་པོ་ཆེས་གསར་དུ་
བཞེངས་པའི་གོས་སྤྱ་ཆེན་མོ་ཆོགས་པ་ལ་གཟེགས་མོ་གནང་། སྤྱ་སེར་གྱི་ཁྲིམ་
མཐའ་ཡས་པ་འདུས་པ་ལ་ཕྱག་དབང་ལྷ་མཁའ་སོགས་གྱིས་སྤྱ་ངལ་དོགས་ཞལ་སྤ་
ནས་པའ་ཆེན་ཁྲིམས་པ་རྣམས་གྱིས་སྤྱ་བསྐྱུངས་པ་ལས་བྱིན་རྒྱལས་ལྷ་མི་ཐམས་
ཅད་འདི་ཕྱོགས་སྤྱ་བྱིན་རྒྱལས་ལྷ་བ་ལ་ལུང་ཉེ་ཁྲིམས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞལ་སྤ་ནས་
པའ་ཆེན་བཞག་ནས་བསྐྱུང་དགོས་པ་བྱུང་། དེ་ལ་འང་ཞལ་སྤ་ནས་གྱི་སྤྱེ་གནས་
རྣམས་ཡིད་བྱུག་རྩ་ཅན་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་ཕྱིར་ལམ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ་སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་བྲངས་
དགོ་འདུན་རྣམས་གྱིས་བཀུར་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བྱས་ཆོས་ལུང་ཡང་མང་
དུ་བཤད། འབྲོང་ཅེར་ཆོས་རྗེ་ཆོས་སློབ་དང་། ཉན་སོ་ཆེ་དབང་བས་ལྷ་འཁྲིད་དང་
ལྷ་རྒྱན་བསྟེན་སྦྲུབ། བེ་གྲུའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་འཁྲིད་སོགས་མང་དུ་གསལ། གདུལ་བྱ་
ཡང་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་མན་ལུང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱ་ཆེན་ཆོས་
རྗེ་མན་ལུང་པས་གདན་དྲངས། དེར་ཡང་ལྷ་རྒྱན་བསྟེན་སྦྲུབ། ཉ་མགྲིན་གསང་སྦྲུབ་
གྱི་རྗེས་གནང་སོགས་གསལ། ཞབས་ཉོག་ཡུང་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

མདོར་ན་ཉང་སྟོད་ཕྱོགས་སྤྱ་གདུལ་བྱ་ས་ལུང་ལ་སོང་། གཙོ་བོར་དེས་རྒྱེན་
བྱས། བཀུ་ཤིས་སྤྱན་པོར་སྟོད་དུས་ཡུང་གྲ་པ་སློབ་གཉེར་བ་རེས་ཡུང་ཇ་འདེབས་
རེ་ལས་མ་འབྲོར་ཡུང་བྲངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་གནས་རྣམས་སྤྱག་དོག་པ་དང་།
སྤྱར་ཐང་མཁའ་ཆེན་ཤེར་རྒྱལ་བར་གྲགས་པ་དེ་དེ་གྱི་ཡབ་ཆོས་རྗེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་

མཉེས་པས། མི་དེའི་བྱ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་མི་འོང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་རྗེའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་པཎ་ཆེན་ཡང་གནང་དཀར་གཏད་དེ། ང་རང་གི་དོས་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་གཤིས་ཡོད་ཅིང་། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀའི་སྐོ་ནས་བསྐྱེན་ཚུལ་དུས་དེར་སང་མི་ལ་རས་བ་དང་འགྲོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་བྱས་སྐྱམ་བ་ཡོད་ནའང་། ལྷགས་ཅུང་ཟད་མ་མཉེས་པའི་ཚུལ་སྟོན་གྱིན་འདུག་པས་བཟ་གཉིས་ལྷུན་པོར་སྟོད་རིང་ལའང་ལྷགས་ལ་ཕོག་དོགས་ཤིང་སྐྱབ་བྱས།

དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཀྱང་བཀའ་བཏོས། དེ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་མི་ལོགས་པའི་ཞལ་ཉ་བྱུང་བས། ལྷར་གནས་རྟེན་དུ་ཚོས་བར་ལ་འགྲོ་དུས་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས། ལྷགས་མའི་དུས་འདིར་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་འབྱུང་། ཉ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཟེར་སྐྱེད་བ་ཞིག་བྱུང་ནའང་། ཉ་མགྱིན་གྱི་བསྐྱེན་སྐྱབ་སོགས་ཀྱང་འདོད་བ་བཞིན་མ་སྐྱབ། དེ་དུས་ཞལ་སྐྱ་ནས་པཎ་ཆེན་རང་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་གྱི་རྣམ་བ་དངོས་སུ་གཟིགས་བ་དང་མནལ་ལམ་དུ་ཤར་བ་སོགས་རི་སྟེང་ཅིག་བྱུང་འདུག་པས། སྟོད་ཡུན་རིང་ན་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་གྱི་རྣམ་པས་ཞལ་སྐྱ་ནས་དེད་རང་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ལྷགས་ཁྲིལ་ཆེན་པོ་འཇུག་པ་འདྲ་བསམ་བ་ཤར་བ་དང་། ལྷར་ནས་ཀྱང་ཚོས་རྗེ་སྟོན་ལམ་དབལ་བས་དབྱས་སྟོགས་ལ་ཅིས་ཀྱང་ཡོང་དགོས་པའི་ལྷག་ཐམ་རིམ་བར་ཕེབས། རང་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་འདོད་ཆེར་ཡོད་ནའང་། དེ་དུས་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པས་མ་བཏང་། ད་འགྲོ་དགོས་བ་འདུག་སྐྱམ་བ་ཤར་ཉེ། རྗེ་རྗེ་གདན་དུ་དགོངས་བ་ཞུས། ཆས་ཀ་རྫོང་བདའ་གནང་། ཞལ་སྐྱ་ནས་པཎ་ཆེན་བྱུང་དུ་སྐྱེ་ལྷག་ཅིག་འབྲུལ་བར་ཡོང་ཞེ་ཚོག་ཞུ་བའི་ཞུ་བ་ནན་གྱིས་སྐྱལ་ནའང་མ་སྐྱེན་པས་སྟོན་

ལས་སུ་གོ་སྟེ། ལྷག་ལོ་རྣམ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བཟླ་ཤིས་ལྷོན་སོ་ནས་བཏེག།

༤ ་༽ ལྷོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་སློན་པ་ལྟ་བུར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་
སྤངས་པའི་སྤིང་གིས་མཚོན་གདན་ས་གསུམ་དུ་རིམ་མེབས་གྱིས་འངས་
དབྱངས་ལེགས་པ་ཚོས་འབྱོར་སོགས་སྟོགས་རིས་མེད་གྱི་མཁས་པ་མང་དུ་
བརྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོས་བཀའ་དགོངས་
འགྲེལ་མང་དུ་བྲིད་ཞུས་དང་རྩོམ་གྱི་འཇུག་སྟོ་ཡང་འཕེལ།

སྤང་བུ་ནས་ཉ་བེལ་སྟེལ་མི་སོགས་གྱི་མ་ཐུན་ཐུན་མང་ད་དེ། ལྷོན་པའི་ཉེ་
གནས་འངས་དཔལ་ལྷགས་དང་། རབ་འབྲུམས་པ་དར་མ་སྤྱི་ལ་བྲིད་དེ་འབྲས་
སྤངས་སུ་སྟེབས། འངས་དབྱངས་ལེགས་པ་ཚོས་འབྱོར་གྱི་ཞལ་སྟུ་ནས་འོལ་སྤར་
ཐེགས། ལྷིང་མེབས་པ་དང་འགྲིག། བསྟུ་བ་དང་གདན་བཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་
ལེགས་པར་སྒྲིག་པ་མང་ད། དེའི་ཚེ་བྱུ་བ་སྟོགས་ནས་ཉེ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་
སོགས་མནལ་ལམ་རོ་མཚར་བའང་བྱུང་འདུག། དེ་དགོང་དོ་བྱུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་
ཡོད་པས་འབྲས་སྤངས་གཞིམ་ཁང་རང་དུ་ཉོལ་གསུངས་ནས་ཉལ། ལྷིས་གདན་
སར་སྟེབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གོ། །དེར་ཚུ་ཤེས་འཇུག་གི་བཤད་པ་མཇུ་བ་འབྲིད་དང་
བཅས་པ་ཞུས། དེ་དུས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྗེ་གྲེ་ཡང་བརྟུམས།

དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཕར་ཚད། འདུལ་མཛོད། མདོན་པ་གོང་
འོག་མདོ་སྟེ་རྒྱན། རྒྱུད་རྣམས། འབྲེད་རྣམ་གཉིས། ཚད་མ་མདོ། བྱང་རེས་རྣམ་
འབྲེད་སོགས་མཚན་ཉིད་གྱི་གཞུང་དུ་མའི་བཤད་པ་མཇུ་བ་འབྲིད་དང་བཅས་པ། རྗེ་

ཡལ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་འདུམ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེ་ཚུང་། འངམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་
ཐར། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་ལུང་མང་པོ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་
དབང་བཞི་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་བར་ལྷུས་ཏེ། འབྲེལ་བ་སློབ་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་
པ། རྒྱུད་ཀྱི་མཚུབ་འབྲིང། རིམ་ལྡན་གསལ་སློབ། གང་ལྟར་རྫོགས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷོ་གྲོ་
སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་བཤའ་བ། གཞན་ཡང་། རྣམས་རིམ་ཚེན་མོ། བདེ་མཚོག་
ལྷོ་གཞེན་གྱི་ལུང་བཤའ། བདེ་མཚོག་འདོད་འདོ། རྫོགས་རིམ་རྣམ་འབྲོར་ཚེན་པོའི་
རྣམ་བཤའ་གྱི་འབྲིང་ཡིག་སོགས་དང་། ལྷ་རྩེ་ཚོས་རྣམ་གྱི་འབྲིང་ཡིག་རིམ་བུ་རིམ་
ལུང་འབྲིང་ཡིག་རྣམས་བཤའ་སོགས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དུས་འཁོར་འབྲིང་ཡིག་
ཚོས་རྗེ་བ་སོ་བའི་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། གྱེ་རྩེ་རྗེའི་རྒྱུད་བཟླ་བ་གཉིས་
པའི་མཁས་གྲུབ་ཚོས་རྗེའི་ལྷོ་གཞེན་རྣམས་མཚུབ་འབྲིང། གཞན་ཡང་། གྱེ་རྩེ་
འཁོར་ཚེན། འཛིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐིག་ཐུག། གསང་འདུས་
བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐིག་ཐུག། རྫོགས་རིམ་གྱི་འབྲིང། ལྷོ་པོ་དོན་གསུམ། ལྷ་འབྲིང།
ལམ་རིམ་ཚེན་མོ་སོགས་མདོར་ན་རྣམས་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་བ་
ཞིག་ཉན། ལྷོ་དག་མེ་ལོང་གི་བཤའ་བ་ཚར་གཅིག་གྲང་ཉན་ལོ། །

དེའི་ཆེ་རྣམས་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ཚོས་དགོས་བ་མལ་ཆེར་རང་གིས་སྐོར་
མགོ་བུས། མདོ་སྤེ་རྒྱལ་གྱི་མཚུབ་འབྲིང་གྱི་སྐབས་ཉིན་རེ་ཡིག་འབྲིང་བདུན་མའི་
གཞུང་གི་ལོག་བུ་བྱེད་དང་གཉིས་སྐབས་ཚམ་རེའི་མཚུབ་འབྲིང་རྒྱགས་རེ་ལ་ཐོགས་
མེད་དུ་སྐོར་བ་བུས། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་མགོ་བུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་
སེམས་ལྷ་བུ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚུབ་འབྲིང་གྱི་སྐབས་སུ་ཉིན་གཅིག་བཤའ་

བ་ལ་འབྲས་ནས། དེ་རིང་མཚུ་བ་འཁྲིད་སྐྱོར་ཐུབ་པ་ཞིག་མི་ཡོང་འདྲ། སང་
བསྐྱུས་ནས་མཚུ་བ་འཁྲིད་འཚོས་པ་ཡིན་བཀའ་ལྷན་གནང་བ་ལ། ངས་བཤད་པ་དེ་
ལ་དཔག་ས་པའི་མཚུ་བ་འཁྲིད་ཅིག་བཙུག་ནས་ཨེ་སྐྱོར་བྱས་པས། འོ་ན་དེ་བཞིན་
མཛད་པས་ཚོག་གསུང། ངས་ལེགས་པར་བསྐྱར་བས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ། འདི་འདྲ་
ཡིན་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཚར་གཅིག་ཉན་པ་རང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་འཚད་ཉན་ཅི་
འདོད་བྱས་ཚོག་པ་འདུག་གསུང་བསྐྱུས་པ་ཡང་མཛད།

དེ་ནས་འབྲས་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་བ་པའི་སྟོན་ལྟ་མཚོན་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་དེ་པོ་
དགོ་ལྷན་དུ་དུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཛུ་བ་ལ་སྤྲོད། གཟིམ་ཁང་ཅེས་ཤིང་། རྒྱུད་
བ་སོགས་ནས་བཀའ་སྤྱོད་དང་བདག་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གནང། སྟོན་
དཔོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་དུང་དུ་སྐྱེ་མའི་རྣམས་འབྱོར་ཞིག་གི་ཚོས་འབྲེལ་
ཞིག་ཀྱང་བྱས།

ཡང་བར་གཅིག་ཏུ་སེ་རར་སྟོན་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་
ཞལ་སྐྱེ་ནས་ཅིས་ཀྱང་ཤོག་གསུང་བ་ལེགས་ནས། འབྲས་སྐྱེས་ཚོས་རྗེའི་དགོངས་
པ་བྱས་མཛུ་བ་དུ་སྤྲོད། དང་པོ་ཚོས་འབྲེལ་རང་གི་འདུན་པ་མེད་ནའང་རྗེའི་རྟོགས་
བརྗོད་ཀྱི་ལུང་དང་། བར་ཆད་ཀུན་སེལ་གྱི་རྗེས་གནང་རྗེ་ལས་གྲེ་རེ་བ་དཀའ་བཞི་
བ་ལ་བརྒྱུད་པ་གནང། དེ་ནས་དེད་རང་ཡང་དད་པར་བྱུང་ནས། རྣམ་རྒྱལ་དང་རྣམ་
འཛོམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་ཀྱང་བྱས།

༢ ། འབྲས་སྐྱེས་སུ་ཚོགས་སྤྲོད་པ་བསྐྱེད་རྗོགས་སྐྱེས་པ་དང་དགོ་བའི་

བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་མིང་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་འགྲོམ་གྱི་གདན་
ས་དུ་སྐྱེང་སོགས་སྟོ་ཁ་སྤྱོད་སྲུ་གདན་ཞུས་བཞིན་པོ་ཤས་རིང་ལེབས་
བཞུགས་གྱིས་སྐྱེ་སེར་གྱི་ཁྲིམ་ཆེན་འདུས་པར་འདོད་ཆོས་གྱིས་རེ་བ་
བསྐྱངས་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་སྐྱུར་སྐྱངས།

དེ་ནས་ཡོས་ལོ་རྟོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཆོ་འཕུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ལ་
ཆོགས་སྲུ་མའི་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་
ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་ལས་སྟོབ། ར་ཆག་ནས་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སངས་
རྒྱས་བཟང་པོ་བས་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན། ཡུང་ལོལ་ཁ་བ་སངས་རྒྱས་
བཟང་པོ་བས་དུས་གོ་བ་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབྱུས་སྲུ་དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྐྱངས་སྲུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱངས། བར་
ཞིག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོའི་དུང་དུ་ཕྱིན། བག་པོ་བཅུ་
གསུམ་མའི་དབང་སོགས་ཕག་པོའི་ཆོས་སྟོར་མང་དུ་ཞུས། རེ་བཅུན་མའི་སྐྱེ་ལུང་
པར་ཅན་དང་མཇམ་བས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱུང་།
འབྲས་སྐྱངས་ཆོས་རྗེའི་དུང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་པོའི་བཤད་བ་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་
དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་བཏུས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་འུའི་རྣམ་བཤད། ཅ་ལྷུང་རྣམ་བཤད་
ཆེན་པོ། ལྷ་མ་ལུ་བཅུ་པའི་ལྷོ་སྟོད་འདུག་ཆོས་རྗེ་བྱམས་པ་སྤྱིང་པའི་བཤེས་སྤྱིང་
ལྷོ་སྟོད་པའི་ཆེན་མོ་རིན་པོ་ལྷན་བརྒྱད་པའི་སྟོར་བ་ཡན་ལག་ལྷག་སོགས་ཀྱང་
ཉན།

དེ་དུས་སློབ་གཉེར་འགྲོ་རྒྱུ་གསུམ་པ་དང་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཕུག་འགོལ་ས་
 ཞིག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ཞིག་གཉེན་སྦྲུལ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བསམས་པའི་འཇིག་རྟེན་མངོན་
 བར་དགའ་བའི་སློབ་གར་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་རྟོགས་བ་བརྗོད་བ་རིམ་བ་གཉིས་
 གྲང་བཅམས། གཙང་ལ་འགྲོ་བ་ཤར་ན་དུ་སྐྱེང་མ་མཇལ་དོགས་ཡོས་ལོའི་སྟོན་ཆ་
 བ་དགུ་བའི་དུས་ཆེན་ལ་གཏང་དེ་གྱེ་རེ་བས་མ་ཐུན་རྒྱུན་བྱས་དུ་སྐྱེང་དུ་ཕྱིན། ཞག་
 ལྷ་ཚམ་གྱི་བར་དུ་རྟེན་མཇལ་དང་གནས་གོང་འོག་རྣམས་མཇལ་བ་སོགས་བྱས།
 དུ་སྐྱེང་བའི་སྐུ་སེར་མང་པོ་ལ་ཚོས་འབྲེལ་དང་སློབ་ལམ་འདེབས་བ་བྱས་པས་མེ་
 ཏོག་གི་ཆར་བྲམས་ཀྱི་ཐོག་གིས་མ་ཐུབ་པར་ནང་ཐམས་ཅད་སྐུ་རྗེ་བ་བ་བབས་
 འདུག་ཁོང་རྣམས་དད་བ་ཆེ་བ་དང་གནས་བཟང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཡིན་བ་འདུག་
 སྦྲུལ་བ་ཤར། དེ་ནས་ཕྱིར་འབྲས་སྤངས་སུ་སྐྱེབ་བ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སློབ་ལྟན་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་གདན་ཁྲི་འཇིན་བ་པཎ་ཆེན་མཆོག་གླེད་ཟེར་བ་དེ་དང་ལྷ་ཡིག་
 འབྲུལ་རེས་རེ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་མནལ་ལམ་གྱི་ལྷས་མང་པོ་བྱུང་
 འདུག་པ་དང་། སྤར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཞལ་ཆེམས་དྲན་པས་རྒྱུན་བྱས། འཕྲོང་
 རྒྱས་ནས་ཚོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རྗེ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་བ་དང་ཡོན་མཚོད་བཀའ་བཀོས།
 འཕྲོང་རྒྱས་སུ་ཡོང་དགོས་པའི་གདན་འདྲེན་ནན་ཆེ་བར་བྱུང་། དེ་དུས་འབྲས་
 སྤངས་ཚོས་རྗེའི་བྱུང་དུ་དགོངས་བ་ལྷས་པས་ཞལ་ནས། མདང་ངའི་མི་ལམ་དུ་སྐུ་
 མདུན་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་ན་བཟང་བཟང་པོ་དང་བཅས་བ་
 བལྷགས། ཁྲིའི་རྐང་བ་བཞི་བྱུང་མེད་རྒྱན་འཚོར་པོ་མི་ལས་འདས་བ་བཞིས་བཏེག་
 འདུག་པས་ཐེགས་ན་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་འདུག་ ཁ་སང་དུ་སྐྱེང་ལ་ཐེགས་དུས་

ཀྱང་རྩོམ་འབྲིང་དཀར་བ་དང་བསྟན་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡང་བྱུང་གསུང་།

དེ་ནས་གཞིས་ཀ་སྒྲུབ་ནས་ནང་སོ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་བྱུང་གིས་མཐུན་རྐྱེན་རྫོང་
བདའ་མཛད། འབྲུག་ལོའི་སྟོན་གྱི་མཚུག་གསེར་ལ་ལ་བྱས་ཐོག་མར་བསམ་ཡས་
སྤྱི་བྱ། སང་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་མཛུལ་དགོས་སྟུང་དུ་ཡོད་པ་ལ་དེ་དགོང་མི་
ལམ་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཞིན་ལྷོ་ཞིག་བྱུང་ནས། མཚོད་ཁང་རྣམས་ངས་
གཞིགས་འབྲུལ་ཟེར་བྱིན་པས་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་བསྟན། སང་མཛུལ་དུས་བསྟན་
ཟེན་པ་ལྟ་བུར་བྱུང། གཞན་སྟོ་བུར་དུ་མཛུལ་བ་དེ་འདྲ་ལ་དགོན་གཉེན་རྣམས་ཀྱང་
འཛོམ་དཀའ་བ་ཡིན་འདུག་པ་ལ་དེའི་ཉིན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟོ་རྩེ་སྐྱུག་རྫོང་
བྱས་པ་འདྲ་བར་འདུག། ཟླུ་བསམས་དུས་བསམ་ཡས་ཀྱི་གཞི་བདག་ཚེན་པོ་
འདིས་དེད་རང་གི་ཞབས་ཏོག་བྱས་པར་འདུག་སྟུང་པ་ཤད།

དེ་ནས་ཅེས་ཐང་དུ་བྱིན་ཞག་འགའ་བསྟན། ཟླ་བ་སྟོབ་འགའ་ལ་འདོད་ཚོས་
ཀྱང་སྐྱུལ། ཚ་བ་བྱ་བས་གདན་བྱངས་ཁ་འབྲུག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་མཛུལ། འཕྲོང་
རྒྱས་སྤྱི་ལོ་བས་སྟེན་སྟེ། བཏ་ཚེན་མཚོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་ནས། བྱི་ཞི་
འབྲོམ་སྟོན་པ་དངོས་ཡིན། ང་རྩོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་གདན་ས་
པ་ཡིན་པས་ངས་གསོལ་བ་འདེབས་པས་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་ཞིག་གསུང་
དགོས་གསུངས་པ་དང་དུ་སྐྱབས་ཉེ་དེ་པོ་བའི་ཚེན་གྱི་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ལ་ཐོག་
མར་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚང་གཅིག་བཤད། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་སྟེགས་
བམ་ཡོངས་སྤྱོད་གསུངས་པ་དང་། དོན་གཉེན་ཅན་འགའ་ལ་འཇུག་པའི་མཛུབ་འགྲིང་
བཤད་པ་དང་བཅས་པ། ཞི་བྱ་ཚོས་བྱུག་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་སོགས་དང་། ཚོས་རྗེ་

བཤ་ཆེན་རང་ལ་དབལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་། འདུས་པའི་འབྲིད་སོགས་དང་།
ནང་སོ་རྩོམ་ཆེ་བརྟན་པ་ལ་འཇམ་དབྱེད་སྐྱོད་ལ། གཞན་ཡང་ཐུགས་བཞེད་ཀྱི་
རྗེས་གནང་དུ་མ་ནང་སོ་མེས་དཔོན་རྣམ་པས་གསལ། དེད་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་
འཁོར་རྒྱ་ཆེན་སོ་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྗེ་བཤ་ཆེན་གྱིས་ཐོག་དངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་པའི་ས་ལ་བཀོད། མེ་ཉོག་གི་ཆར་ཡང་མང་དུ་བབས་ཤིང་།
གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་བཤད་བ་པལ་ཆེ་བར་མེ་ཉོག་གི་ཆར་
འབབ་བ་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་ཡ་མཚན་དུ་གོ།

དེ་ནས་ཞང་མཁར་བས་སྐྱུན་དངས། སྐྱུན་གཡས་ཞང་མཁར་སོགས་སུ་བྱིན།
སྐྱེ་བའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་བ་ལ་ཁྲིམ་ཆོས་ཀྱང་བཤད། ཐམས་ཅད་བསྐྱེན་གནས་
སྐྱེད་བ་སོགས་དག་བའི་ལམ་ལ་བཀོད། དེ་རྗེས་སྐྱུན་གཡས་མཁར་ཆེན་བཟླ་ཤིས་
ལེགས་པས་གདན་དངས་ཉེ་ཆོས་ལྷ་ཆེན་པོ་ཅེས་ཐང་དུ་སྐྱེ་སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས་
གྱིས་ཐོག་དངས་སྡེ་སྡོད་འཛིན་བ་དུ་མ་དང་། དག་འདུན་ཆེས་མང་པོ་ལ་བཀའ་
གདམས་སྐྱེགས་བམ། དེམ་ལྷ་གསལ་སྐྱོན་གྱི་བཤད་པ། སྡིང་པོ་དོན་གསུམ་
སོགས་ཆོགས་ཆེ་བ་དང་། ནང་དུ་དབང་འབྲིད་རྗེས་གནང་མང་དུ་བྱས། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཐུགས་རངས་ཤིང་དད་པའི་ས་ལ་བཀོད། འབྲུལ་བ་བསྐྱེན་བཀྱུར་ཡང་སྐྱུར་
ཅེས་ཐང་པས་སྐྱེ་མ་གཞན་ལ་འདི་འདྲ་བྱེད་མ་སྐྱོང་བེར་བ་བྱུང་།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་མང་པོའི་བར་དུ་ལོ་ལོ་བཞིན་གས་ཆེར་ཅེས་ཐང་དུ་
དབྱིད་སོས་འཕྱོས་པའི་སྤྱིལ་བྱུར་སྡོད་ས་བྱས། ལམ་དེམ་རྒྱུད་ག། རྗེ་ཡབ་སྐྱས་གྱི་
བཀའ་འབྲུམ། བསྐྱབ་བཏུས། འཇུག་པའི་མཇུ་བ་འབྲིད་བཤད་བ་དང་བཅས་པ། དང་

དེས་རྣམ་འབྲེད་སོགས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་ཕྱོགས་དེར་བསྟན་པ་སྤྱི་
དང་། བྱང་པར་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ་མན་ཆེ་བར་བྱུང་འོ་ཞེས་ཀྱུན་མཐུན་པར་སྐྱེད་།
ཅེས་ཐང་དུ་ཚོས་བཤད་དེས་ཀྱིས་ཚོས་གྲོལ་འཚམས་སོགས་སུ་དགོ་འདུན་
གཏོས་ཆེ་བ་དང་བཅས་ཁ་འབྲུག་ཏུ་སློན་ལམ་མཚོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་
བྱས་ཤིང་། འཇམ་ཚོན་གྱི་གྱུར་དང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་ལ་སོགས་པ་འོ་མཚར་བའི་
ལྷས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་འོ་། །དེ་ལོ་བདེ་ཆེན་དང་ཅེས་ཐང་ཚོས་བཤད་པའི་ཐོག་ས་
དེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པའི་སྐབས་ཡིན།

དེ་ནས་ནང་སོ་འཕྱོས་བས་འཕྱོས་སུ་གདན་བྲངས། ལོ་གས་འཕྱོས་ཚོར་ལལ་
མོ་ཆེར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལོ་ཚོས་རྫོང་དུ་དབྱར་གནས་བྱས་དགོ་འདུན་གྱིངས་ལ་སློ་
སློང་བསྐབ་བཏུས་སོགས་དང་དཀའ་བཅུ་བ་སློ་གོས་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་སོགས་དོན་
གཉེར་ཅན་འགའ་ལ་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་མཛུབ་འཁྲིད་ཀྱང་བཤད། དེ་ནས་རྩ་ལོ་སྦྱིད་ཤོད་
གྱི་བདེ་གཟམ་ཆེན་མོ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ལུག་ལོའི་དབྱིད་འོལ་ཁ་ཕྱོགས་སུ་རྗེའི་
སྐབ་གནས་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་མཇུག་བལ་བྱིན། འོལ་ཁའི་སྐབ་ཁ་རྒྱ་ཚོན་དུ་
མཁས་གྲུབ་འོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱང་མཇུག་བལ་བཤེབས། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་འདུག་པ་དང་། མནལ་ལམ་དུའང་རུབ་ཕྱོགས་ནས་ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེག་ཤར་བྱུང་འདུག་པ་ནས་དེ་དེས་རྒྱུར་ལ་སྐྱུག་འབྲུལ་མཛད་།
དེད་རང་གིས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོས་སྐྱོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེག་ཞུ་འདོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྤུལ།

དེ་ནས་རྗེའི་སྤྱིར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མཁས་ཆེན་སངས་རྒྱས་

ཚུལ་ཁྲིམས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། མཁའ་ཚེན་པས་ཐོག་འཁྲུངས་རྗེས་ཕྱི་སོགས་
འོལ་ཁ་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་གཏོས་ཆེ་བ་སྐྱེ་བོ་མི་ནག་པའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་བཤད། དང་པོ་ཁྲིམ་རྒྱུ་དུས་
མཚོད་ཁང་རང་དུ་བྱས། དེ་ནས་མཚོད་ཁང་དུ་མ་ཤོང་བར་ཕྱི་ལོ་ལྷག་ཏུ་ཁ་ཆེ་བ་
ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཤད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་བ་ཐོབ་ཅིང་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད།

དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱིང་། བྱང་རྒྱལ་གྱིང་། རྒྱ་སོག་ལྷ་སྡེ་དང་། བྱམས་པ་གྲིང་
སོགས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་བཞུགས་པའི་གནས་རྣམས་མཇུག་ཀྱང་། འཁྲུངས་ཚེས་ལུང་
དུ་འོལ་ཁ་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་ཁྲིམ་ཚོས་ཀྱང་བཤད།
དེ་ནས་རྒྱ་རི་རྗེས་དུ་ནང་སོ་དགའ་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་གཤེགས། མཁའ་གྲུབ་འོར་
བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་རོ་ཆེན་ཞུས་ཏེ། དེའི་དགོངས་རྗེས་ཀྱི་གཤམ་དབུ་ལ་ཕྱིན། ཨེ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་སེར་མང་པོ་ལ་ཚོས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

ལྷག་པོའི་མཇུག་ལ་འབྲས་སྤངས་ཚོས་རྗེ་མཇུག་བ་དང་། འབྲས་སྤངས་དང་
དགེ་ལྡན་དུ་མང་ཇ་ཞིག་ཞུ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིད་འོད་དུ་ཡོང་། བང་སོ་གྲག་དཀར་བ་སྡི་
ཚོད་རྒྱལ་པོས་སྐྱལ་མ་དང་མ་ཐུན་རྒྱུན་མཇོད་ནས། ལྷགས་པོ་སྐྱེ་འོ་རང་གི་ལོ་
ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་པའི་སྟེང་དུ་ཡེར་བར་བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་དེ་དང་གྲུབ་
མཐའ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བརྒྱུམས། ཡེར་བར་ཡང་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་
པལ་ཆེ་བ་བཤད། མེ་ཏོག་གི་ཆར་དང་། ལྷགས་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་མནལ་ལམ་
ཀྱི་ལྷས་ངོ་མཚར་བ་དག་ཀྱང་བྱང་སྤང་དོ། །

དེ་ནས་གདན་ས་ཐེལ་དུ་ཕྱིན། ཞག་གསུམ་ཚམ་བཟང་། རྟེན་གསུམ་རྣམས་

མཇུག་ རོ་མཚར་བའི་སྐོར་དུ་མ་བྱུང། དེའི་དབྱར་སོམ་རིན་ཆེན་སྐང་དུ་བསྐྱད་ནས་
 མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུང་དུ་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་ཅིས་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྗེ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་མཇུག་པའི་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་གྱི་བཤད་ལུང་སོགས་དང་། ཟབ་ལམ་ལྟ་
 བའི་གནད་དུ་མ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་བཤག་ཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་
 རྫོགས་པ། སྐོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྗེས་གནང་ལུང་སོགས་མང་དུ་ལྷུས་
 ཤིང་། ལྷགས་མཚན་ཉིད་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་གཙུག་ལག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅིས་ཀྱི་སྐོར་
 སོགས་དང་། ལུང་བར་ལྟ་བའི་གནད་དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་
 གནས་མཐའ་ཡས་བཤད་པོན་སྐོབ་འབེལ་གཏམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་གནད་སྟེ། མདོར་ན་
 ལྷ་མ་དེ་ཉིད་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 པར་མདོན་སྐྱམ་དུ་མཇུག་པའི་གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དཔལ་བར་དཀའ་བ་
 རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བས་རང་ཉིད་ཀྱང་མཚོག་ཏུ་དད་ཅིང་། ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཚོག་
 ཏུ་དགྲེས་པར་བྱུང་། ལུང་བར་དེད་རང་གི་དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་
 སོགས་བརྒྱམས་པ་མང་པོ་སྐྱེན་ལམ་དུ་ཐབ་པས་ཀྱང་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་རངས་པར་
 བྱུང།

དེའི་སྐོན་རྗེད་ཀྱི་མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་ཚུལ་ཁྲིམས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་
 པ་ལ་བརྟེན་དཔོན་སྐོབ་སྣུན་དུ་རྩ་སྐྱེད་མཇུག་པ་ལ་ཐེགས། པར་ལམ་ལོ། ལྷ་སྤྱ།
 ལམ་ལུང་། ལྷ་རྒྱུད་། པོ་རྟོ། ལྷ་ལྷུང་སོགས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གནས་རྣམས་རིམ་
 པས་མཇུག་ཏེ་སྟག་ལུང་གི་མཚོན་ཁང་ཡང་མཇུག། རྩ་སྐྱེད་དུ་ཞག་བརྒྱ་ཕྱིན་

བཞུགས། རྩ་སྐྱོད་གི་སྐྱུ་སེར་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱང་བཤད། དེའི་ཚེ་རྒྱོད་པ་ཉུལ་ལུ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཤུག་པ་ཞིག་བསྐྱམས་ནས་རྒྱུན་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ལོ་མ་གསར་དུ་
སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱ་མིག་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་བཤོགས་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་དང་
ཅིང་ངོ་མཚར་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཀ་ལ། དགེ་བོང་། རུག་པ་སོགས་མངལ་ཉེ་སྤྱིལ་
བྱར་བྱིན། ཉེན་ངོ་མཚར་བ་འདུག་པ་རྣམས་ཞལ་སྤེལ་བས་དེའི་ཉིན་འཇུག་ཚོན་གྱི་
གྱུར་དང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་། བྲག་ཙམ་འབྲུག་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེས་པོ་
ཞིག་འདུག་པས་ཀྱང་དད་ནས་ལྟ་འཁྲིད་སོགས་ཚོས་འབྲེལ་ཀྱང་གསན། དེ་ནས་
ཕྱིར་འཁོར་ཉེ་དབྱུག་གྱི་རིང་ལོའི་བྲག་གཞོང་དུ་མཚམས་བཅད་དེ་བསྐྱད། དེའི་ཚེ་
མི་ལམ་དུ་ལུང་བ་སྤར་མཐོང་མ་སྤོང་བའི་ནེ་ལུ་ཁ་སྤང་སྤོངས་བདེ་མོ་ལ་བྲག་དཀར་
པོ་ཚོལ་ལེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ། བྲག་དེ་རྣམས་ལ་ལག་བསྐྱེད་པས་རྗེས་
ལམ་ལམ་འོང་གིན་འདུག འདི་དགོན་ཚོག་གི་ལུགས་རྗེ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་མི་སྤ།
ཕྱིས་རྒྱལ་གྱི་དགོན་པ་འདི་བེབས་པའི་ལྷས་སྤྱུ་བོ།

དེ་ནས་རྒྱུན་སྐྱོད་ཚོགས་ཤིག་ལ་བཞེན་ནས་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པས་ལག་པ་
གཡས་པ་འདི་ཆག་པ་ཞིག་བྱུང་ནའང་རྒྱག་རྒྱ་མངོན་པ་ཚེར་མ་རྒྱག་པ་ཚམ་ཡང་མ་
བྱུང་ཞིང་། ཞག་གཅིག་གཉིད་ཆག་པ་ཚམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་གྱིས། ས་
ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་སྐྱོང་བ་བྱུང་། དོན་ལ་དགོན་ཚོག་གི་ལུགས་རྗེར་
འདུག

དེ་ནས་རྩ་རྒྱ་རི་བས་གདན་བྲངས། དེའི་སོས་ཨེ་སྤོགས་སྤྱིན་པའི་ཐོག་ཏུ་
ནང་སོ་ངང་སྐྱལ་བ་རིན་ཅེན་དཔལ་བཟང་བས་གདན་འཛེན་ནན་ཆེ་བར་མངོད་དེ་

གཉམ་གྱི་རང་སྐྱེས་དུ་སྡེ་བུ་གཉམ་པའི་ལུང་གྲ་ཆེན་མོའི་གྲུ་དབུ་ལ་སྡིག། དགེ་
འདུན་སྟོང་ཐམས་ལྷན་ཅམ་དང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཁྲིམ་ཚོས་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་དེད་རང་གི་དྲང་
དེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཤམ་འགྲོ་ཞིག་གཟབས་བཤད་བྱས་པས་དགེ་བཤེས་
མཁས་བརྣམས་ཀྱང་ཡིད་སློབས་ཤིང་། ཐུན་ཉིན་དེ་བཞིན་མང་ཇ་ཚ་ར་སོགས་
ཡས་གཏམ་བསྐྱོ་བ་མང་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱང་སྙིང་པ་ཡེ་མ་བྱས་
བར་གསལ་དུ་ཚོམ་པ་མི་འདྲ་བ་རྒྱང་བ་བྱས་གཏམ་བཏང་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐོ་
ལས་འདས་པའི་ངོ་མཚར་གྱི་གནས་སུ་བྱེད། རབ་བྱུང་བསྟེན་ཚོགས་ཀྱང་བརྒྱ་
ལྷག་ཅམ་བསྐྱབས་པས་བསྟན་པ་ལ་མན་པར་བྱུང་།

༡ ་། གནས་ཆེན་ལྷ་འཇོ་དང་ལྷོ་ཁ་ཞེ་དང་འཕྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཅེར། གཙུང་རྟ་
ནག་དོན་ཅེ་གདན། ཅེད་ཐང་། ལྷ་རྒྱ་འཇོ་སོགས་ལུལ་གྲུ་ཆེ་ཆུང་དུ་མར་གདན་
ཞུས་བཞིན་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མའི་མདུན་ནས་དབང་བཀའ་
ལུང་ཁྲིད་དེ་ཞུ་བ་དང་། མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་མཛད། སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་སྟོང་
མང་པོར་བཟུང་ཆོས་མཐའ་གྲས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་།

དེ་ནས་བྱ་བ་ནང་སོ་ཆེ་དབང་པས་ལྷ་འཇོའི་གནས་ཆེན་མཛམ་བར་བཞེད་ན་
ཅིས་ཀྱང་ཐེབས་པ་ཞུ། དེད་གྱིས་ཞབས་ཏོག་བྱེད་གསུང་བྱུང་བས། དེད་ཀྱང་ཤེས་
འདོད་ཆེ་བར་ཡོད་པས་འགྲོ་བར་བརྒྱམས། རིམ་པས་དེ་སྟེང་བྲ་གོར་རྣམས་སུ་
ཚོགས་ཚོས་བཤད། ཚོས་རྒྱལ་སྐྱུན་པོར་ནང་སོ་སྟོ་གཅིག་པས་ཞབས་ཏོག་ལུལ་དུ་

ཕྱིན་པ་མཛད། སེངྒེ་རྫོང་དུ་ཐངས་ལི་གཉིས་ཚོགས་པའི་དགེ་འདུན་བྱུག་བརྒྱ་ལྷག་
 ཅམ་དང་སྐྱེ་པོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཚོགས་ཚོས་བཞད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་
 པའི་ས་ལ་བཀོད། གསེར་སྤེལ་འབྲུམ་པ་ལ་མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་སྐྱོར་བ་སོགས་
 བྱས། མོ་བྲང་ཡང་ཅེ་དང་པར་བཀོད་པ་སོགས་སྤྱད་པོ་ཚེ་དབང་པས་གྱུས་
 མཚོད་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་དེ་ཚོས་རྒྱལ་ལ་བརྒྱད་ནས་ཐང་པོར་བར་ཞག་བྱས།
 རོ་བོ་ལ་ནས་རྩ་རིའི་ཡུལ་སྟོད་དུ་སྐྱེ་བ། སྤང་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བ་གཡོན་གྲལ་བའི་སྤང་
 མོར་སྐྱེ་བ་མ་ཁད་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་སྟེ་སྤང་མོ་དེ་ཉིད་ནས་དག་པ་ཤེལ་རི་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་པར་མཐོང་བ་དང་། རྩ་རི་མཛལ་བར་ཕྱིན་པའི་ལེད་རང་གི་བྲལ་པ་མང་པོས་
 རྩ་རིའི་གཡུ་མཚོས་ཐོག་བྲངས་མཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་སྣ་བསྐྱས་ཏེ་སྐྱུག་དོང་དུ་
 ལྷག་པ་དང་མཚོ་རྗེ་སིན་རྩུ་ར་སོགས་འབྲུལ་དུ་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 པ་བྱུང་། མཚོ་རྣམས་པར་མཛལ་མ་དགོས་པར་ཚུར་མཛལ་ཡོང་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་
 ཞེད། མཚན་ལྡན་ཐོད་པའི་བྱུང་བ་ཀྱི་ཤིས་སྤང་དུ་ཞག་ཏུ་ཉལ་ཞིང་རྗེ་བཙུན་མ་བཙུ་
 གསུམ་མའི་སྐབ་མཚོད་དང་ཚོགས་མཚོད་བྱས་པས་མི་ལམ་གྱི་ལྷས་ཁྱད་པར་ཅན་
 ཡང་མཐོང་།

དེ་ནས་སྤར་ཚེན་སྤར་རྒྱུང་མཛལ་དུ་ཕྱིན་པས་རི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་ནས་ནམ་མཁའ་
 གཡའ་དག་ནས་དག་པ་ཤེལ་རི་དང་། གཞན་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་མཚོ་དང་རི་རྣམས་
 ཀྱི་རྟེན་བཞད་དེ་ཁ་ནས་བྱུག་ཚེན་པས་བྱས་ཚོག་པ་དང་། སྤར་རྒྱུང་གི་ཅེ་ནས་སྐྱེའི་
 ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་བཞད་ཀྱང་བྱས་ཚོག་པ་བྱུང་། དེ་ནས་སྐྱེད་
 ཚེས་ཐེལ་ཚེན་སོགས་མཛལ། ཡུལ་སྤྱད་ལ་ཕྱིན། གནས་འབྲེལ་འོས་པ་རྣམས་

བྱས། མདོར་ན་རྣམ་འདྲི་དེར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་དབྱར་ཉིན་རེ་ཙམ་ཡང་དཀའ་
བ་ཡིན་འདུག་པ་ལ་སྡོད་རིང་ཉིན་མོ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་འབབ་ཞིག་དང་
མཚན་མོ་ཆར་འབབ་པ་དང་། བྱད་པར་བྱར་ཆེན་བྱར་རྒྱུ་མཇུག་པའི་ཉིན་མཇུག་
ཆར་ནས་ངས་མར་རི་ལ་ཇི་ལྟར་བབས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུགས་པ་ཞལ་ཁེབས་
བཏང་བ་བཞིན་བྱར་སྡེ་ལུལ་སྡོད་དུ་སྡེབ་པ་དང་རི་ཐམས་ཅད་རྒྱུགས་པས་
གཡོགས། ཆར་བབས་པས་ཐམས་ཅད་དོ་མཚར་དུ་བྱུང། དེ་ནས་བྱར་སྡོད་ཀྱི་རོ་པོ་
བེ་ཁ་མཇུག། དེའི་སྤྱིའི་ལ་ལ་བྱས་ནས་ཟངས་པོ་ཆེར་ཞག་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་
ཟངས་རི་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་དགེ་འདུན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱང་མང་དུ་བསྐྱབས།

སྐར་ཡང་རང་སྐྱེལ་དུ་ཕེབས་ནས་བྱུང་བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་བས་ཚོས་གྲོ་གྲོང་
མཁར་དུ་སྐྱབ་བྱངས། འབྲུལ་བ་བསྟེན་བཀུར་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །དེ་དུས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་
དུག་འགོ་བའི་བྱ་ལོ་ཡིན། དེ་ནས་ཁྱི་ལོའི་སོས་ཨེ་ནས་འཕྲོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཅེར་
སྡེབ་ཐོག་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་དེར་བྲུགས་སྤྱིར་ཐོག་མར་སྡེབ། ལྷོན་དཔོན་
སྡོབ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཞལ་སྡོབ་རྩིང་བ་དཀའ་བཅུ་བ་བསོད་དཔལ་
ཞེས་པས་སྡོ་བྲག་ནས་གདན་འདྲེན་ཞན་ཅན་བྱུང་བ་དང་། བྱར་ཆེན་བྲུག་རྫོང་བའི་
རྒྱ་གདུང་མཇུག་འདོད་ཀྱང་ཆེ་བར་ཡོད་པས་སྡོ་བྲག་ལ་བཏེག་ཐོག་མར་འཕྲོང་
རྒྱས་སུ་ནང་སོ་ཞལ་དོ་རྣམས་གྱིས་ཞབས་ཏོག་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་མཇུག། དེ་ནས་རྒྱ་
སྡོན་གྱི་སྤྱིའི་ལ་ལ་བྱས་ཏེ་བཟ་ཕིས་ཚོས་སྤྱིང་དུ་རྫོགས་གཅིག་གི་རིང་བཀའ་
གདམས་སྡེགས་བམ་སོགས་སྤྱི་ཚོས་དང་རང་རང་གི་འདོད་ཚོས་མང་དུ་བཤད།

པའི་སྟོན་མའི་དུས་ཚོས་རྗེ་ཁམས་པ་བ། རྫོ་ལྷོས་གྲགས་པ་བ་སོགས་དུ་མ་ལ་
འདུལ་བའི་སྤྲི་ཀ་ཆེན་སྲིང་ནས་བཤའ་བ། ཡི་དམ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ། བདེ་མཚོག་གི་
བསྐྱེད་རྫོགས། སྲིང་པོ་དོན་གསུམ་སོགས་མང་དུ་བཤའ་ཅིང་། སྤྲིས་རབ་འབྲམས་
བ་བཟོད་བ་བ། གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་སྐྱ་མ་བ་སོགས་ལ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་
མཛུ་བ་འཁྲིད་བཤའ་བ་དང་བཅས་བ་སོགས་ཚོས་མང་དུ་བཤའ།

དེ་ནས་ཕག་ལོའི་སྟོན་ཡབ་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇུག་འཛོམ་གྱི་བཀའ་
བཟོས་ཤར་ནས་གཙང་སྤྱོད་ལ་བཏེག་ ཡོལ་རིན་ཅེན་སྲིང་དུ་ཚོགས་པ་མཁན་
ཆེན་རྫོ་ལྷོས་མཚུངས་མེད་པས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཞབས་ཏོག་མཐའ་ཡས་པ་
མཇུག། དེ་དུས་ཡོལ་སྤུ་རི་གོང་གི་མགོན་པོ་བར་སྐྱང་མ་མཇུག་དུ་བྱིན། དེའི་ཆེ་མི་
ལམ་གྱི་ལྷས་ལ་སང་མཇུག་དགོས་སྐྱམ་པའི་རུབ་ཨ་ཙ་ར་སྟོན་པོ་རས་གྱི་ཤམ་
ཐབས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ནས། སངས་རྒྱས་གཉན་སྟོན་རི་གོང་ན་བཞུགས་པ་ལ་ཨ་ཙ་
ར་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཞེད་དགེ་སྦྱོར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་
པས་ཨེ་བཞེངས་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན་ཅིས་ཀྱང་བཞེངས་པ་ཞུ་ཞུས་ནས་འཇིམ་པ་དང་
རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་སྐྱུངས་པས་བཞེངས་མ་དགོས་པར་མགོན་པོའི་སྐྱུ་རང་བྱོན་དུ་
བྱོན། ཨ་ཙ་ར་དེ་ཡང་དེ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རྟེན་བཤའ་བྱས་པའི་མི་ལམ་ཞིག་
བྱུང་། སྤྲིས་རྣམ་ཐར་བལྟས་དུས་ཀྱང་མཐུན་པར་འདུག་གོ།

དེ་ནས་སྐང་སྤུར་སྟེན། སྐང་སྤུ་ནས་བརྒྱུད་དེ་བཟ་ཤིས་སྐྱུན་པོར་མང་ཇ་ཞུ་བ་
དང་། བཏ་ཆེན་བྱུང་དུ་བྱུག་འབྲུལ་ལ་ཡོང་ཚོག་པའི་ཞུ་བ་ནན་ཆེར་སྤུལ་ནའང་ཉེ་
གནས་རྣམས་གྱི་སྐབས་གྱིས་མ་སྐྱོན་པར་བྱང་ཁ་བརྒྱུད་དེ་རི་མཁར་དུ་སྟོོབ་དཔོན་

ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱང་དུ་མངའ། དེ་ནས་དོ་རྗེ་གདན་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཡལ་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱང་དུ་སྐྱེ་བ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། ཀྱི་དོ་རྗེ། འཁོར་
ཆེན། ཀུན་རིག་མི་འབྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང། འདས་པའི་རྒྱུད་ལྗེ་ལྗེའི་དབང་
གིས་ཐོག་དངས་པའི་ནི་གྲུའི་ཚོས་རྒྱག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དབང་རྗེས་གནང་
ཚང་ལ། གདུགས་དཀར་གྱི་དབང་ལེགས་ལྡན་མཆེད་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་
བཅས་པ། རྟོག་གསུམ་གྱི་རྗེ་ཀའི་བཤའ་པ། འབྲུལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཡི་
དམ་གྱི་སྐྱབས་བཏུའི་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པ། གཞན་ཡང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྐོར་
གྱི་རྗེ་ཡལ་སྲས་དང་དུ་པ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཟབ་བྲུད་ཅན་དུ་ལ། ཚེ་
རིང་མཆེད་ལྗེའི་རྗེས་གནང་སོགས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཚོས་ཚན་མཐའ་ཡས་པ་ལྷུས་
ཤིང། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྗེའི་རྗེས་གནང་མངོན་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་སྐྱོང་དངོས་སུ་
འཁོར་བའི་ལྷས་བྲུད་པར་ཅན་ཡང་བྱུང།

དོ་རྗེ་གདན་དུ་རྟོན་གསུ་མདའ་ཕྱོགས་པན་ཚུན་ནས་འདུས་པའི་རྒྱ་སེར་
རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་སྐྱོགས་བཅ། ལྷིང་པོ་དོན་གསུམ་སོགས་བཤའ། གནས་
དེ་དང་ལེགས་པ་སྐྱེལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བོ་སྐོང་སྤག་མང་པོ་བསྐྱེན་གནས་དང་།
འཕགས་པ་ཞལ་བཏུ་གཅིག་པའི་སྐྱུང་བར་གནས་པ་ལ་བཀོད། ཡལ་རིན་པོ་ཆེའི་
རྒྱང་དུ་ཡང་བཀའ་ལུང་ནན་ཆེ་བ་ཐེབས་པ་ལ་བརྟེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོམ་པ་
དང་ལྟ་བའི་གནད་དུ་མ་སྤུལ། རྟོན་གསུ་མདའ་བར་དུ་ཞལ་སྤྲན་གསུ་ཀྱང་སྐྱེལ་བྱང་གི་
ཚུལ་དུ་ཐེབས། ལྷ་མདའ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱས་ཏེ་སྤར་དཔུས་
ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ།

ཅེས་ཐང་དུ་དགེ་འདུན་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་གནང་
ནམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་ཚོས་མང་དུ་བཤད།

ཅེས་ཐང་ནས་ཐོག་ཐོག་པ་དུང་བཟང་བས་ཤེལ་བྲག་ཏུ་གདན་བྲངས། ལྷ་རྒྱལ་
དུག་པ་མངལ། དེའི་ཚེ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་ཆེན་པོ་བབས། ཤེལ་བྲག་གི་དགེ་འདུན་པོ་
མོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོགས་ཚོས་བཤད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་པའི་སེམས་དང་ལྷན་
པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཨེ་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་རྒྱ་རི་བས་གདན་བྲངས་ནས་དེར་ཡང་ནང་སོས་ཐོག་
བྲངས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་བཤད།
ཨེའི་གསལ་ཡངས་སུ་ཞི་བྱེད་བརྒྱད་པ་ཕྱི་མའི་ཚོས་སྐོར་ཐོགས་གཅིག་བཤད་
ནས་ཡང་སྐྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ།

༧ ། རྩ་སྐྱོང་དུ་སྐྱབ་པ་ལྷུང་ལེན་དང་གཙང་སྟོང་ཕྱོང་ཕྱོགས་ཀྱི་དད་ལྷན་སྐྱེ་རྒྱ་
ནམ་དགའ་ཀྱི་ལས་ལ་འདུག་པར་མངོན། རྒྱལ་མེ་ཉོག་ཐང་དུ་བསྟན་པའི་
གནས་གཞི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་སོགས་སྤྱི་སྐོར་ཀྱི་འགོ་དོན་ཕྱོགས་
བརྒྱུད་འཕྲོས་ལྷུང་པའི་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཅེ་མོས་དངོས་མངལ་གནང་བའི་སྟུན་ལུ་
འགྲོལ་པར་བཀའ་ལན་འཕྲོས།

དེ་ནས་རྩ་སྐྱོང་ལ་ལན་གསུམ་ཙམ་ཕྱིན་ཀྱང་ཞག་ཏུ་ཅང་མང་བ་མ་བསྐྱད་པས་
ཐོགས་གཅིག་སྟོན་པའི་འདུན་པ་སྐྱེས་ནས་ཐོག་མར་དགེ་འདུན་ལ་མང་ཇ་ལུ་བ་དང་
བཅས་རི་བོ་དགེ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ། དེར་རྒྱུད་པ་སྟོན་སྐྱོད་ལ་འགྲོན་པའི་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་

རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ལུང་རིགས་སྐྱ་བ་རྩལ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལ་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་
 དང་། རྒྱད་པར་ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་དཀའ་གནས་པལ་ཆེར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་བཤམ། དེ་
 བས་ཞོགས་ཀྱི་ཕྱ་ལ་བྱས་རྩ་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་པས་ནས་ལྷ་བ་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་རིང་ལ་
 མཚམས་བཅད་དེ། སྐྱ་འབྲ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱ་ཡོན་མ་སྐས་མགོར་སྤྱན་བྱངས་ནས་
 གསོལ་བ་འདེབས་བ་དང་། ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷ་མང་པོའི་བསྟེན་སྐྱབ་བྱས། དེ་ནས་བསལ་
 སྤྱང་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཐོང་སྟེ། ལྷུང་ཆིགས་ཐོན་ནས་རྩ་སྤྱིང་གི་དགོན་གོང་
 འོག་གི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ཚོས་ཉན་གཏོས་ཆེ་བ་ལ་བཀའ་
 གདམས་སྟེགས་བམ་གྱི་ཚོས་སྤྱན་རེ་བཤམ། གཞན་སྤྱ་དགོང་བྱིན་སྤྱིང་སྐོར་བྱས།
 རྒྱད་པར་ཀ་གཉིས་མ་དང་སྤྱན་སྤྱ་སྐྱ་འབྲུམ་སོགས་ལ་སྐོར་བ་རང་བྱས། གཙང་
 རྩོགས་དང་འོལ་ཁ་སོགས་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་སྐོ་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་
 གསལ་བ་དང་། འབྲོམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷས་རྒྱད་པར་
 ཅན་དང་། རྩ་སྤྱིང་གི་ཚོས་སྤྱིང་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་མི་ལམ་དུ་རོ་མཚར་བའི་
 ལྷས་མང་པོ་བསྟན་བ་དག་ཡོད་དེ་མ་བཤོད།

དེ་དུས་རྒྱ་མ་ནས་སྤྱན་སྤྱ་སྐྱོ་གྲོས་འཇིགས་མེད་བ་རྩ་སྤྱིང་མཇུག་དུ་བྱོན་ཉེ་
 དབྱ་ཅེ་རིན་པོ་ཆེར་སྤོན་ལམ་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་འདེབས་བ་དང་འབེལ་གཏམ་ཡང་
 མང་དུ་མཇུག། དེར་ལྷ་བ་གསུམ་ཙམ་བསྟན་ནས་རོ་གདན་དགོན་གྱི་ལ་ལ་བྱས་ཉེ་
 ལྷབས་དཀའི་མཚོད་ཉེན་རྣམས་མཇུག། དཔལ་འབབ། འབག་ཚག་སོགས་སྤྱ་ཚོས་
 བཤམ་དེ་རྒྱ་རབ་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱ་རྒྱད་པར་ཅན་མཇུག། འུ་ཕུལ་སོགས་བཀའ་
 གདམས་ཀྱི་གནས་ལྷག་མ་འགའ་མཇུག། སྤྱན་རྩལ་རྩོད་དུ་ནང་སོ་རྣམ་པས་

ཞབས་ཏོག་མཛད་དེ་འོན་ཀྱི་ལ་ལ་བྱས་འཕྲོས་སུ་སླེབ། དེ་དུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་
ཡབ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དོན་དུ་དགོངས་པ་ལ་ཉེ་བའི་མཚན་མ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱུང་
སྟེ་སྐྱེས་དུན་དུ་མི་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱང་བྱས། དེ་ནས་སྐྱེ་ཁམས་མཉེལ་བའི་ཚུལ་
བསྟན་ཏེ་འཛོད་མི་ཡང་གནང་བྱུང་བས་བྱང་ཁ་བརྒྱད་དེ་དོན་ཅེ་གདན་དུ་བྱིན། དངོས་
སུ་མཛམ་སྐབ་པ་ཞི་མ་བྱུང་། ཞག་བཙོ་ལྷ་སྐྱགས་དམ་ལ་བཞུགས་ནས་གོལ་བ་དང་
འགྲིག་སྐྱགས་ཀྱི་དགོངས་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་
བསྐྱབས། དེ་དུས་གཟིམ་མམ་གྲིས་སྐྱེ་ཞིག་བཞེངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱས་
པས་མེ་ཏོག་སྐྱགས་ཀར་ཆགས། ཞག་མང་དུ་མ་ཐགས་པར་བཟུང་། འདི་འདྲའི་
རིགས་དཔུས་གཙང་དྲགས་ཀོང་སོགས་སུ་བྱུང་བ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་དེ་མི་རྣམས་
ངོ་མཚར་གྱི་གནས་སུ་བྱེད། དེད་རང་ནི་ཡིད་བརྟན་ཆེར་མེད་སྟེ།

དེ་ནས་ཡར་སྐྱེས་འཕྲོས་སུ་སླེབ། ལྷ་རྒྱ་རི་བས་གདན་བྲངས་ཨེ་ཕྱོགས་སུ་
སླེབ་པ་ལ་མཐའ་འཁོབ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་སྟོན་དཔོན་ཚོས་དཔལ་བ་དཔོན་སྟོན་
རྣམས་ཀྱིས་དྲགས་པོ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་པའི་གདན་འདྲན་ཅན་ཆེན་བྱུང་བ་
ལ་བརྟེན་སྐྱེས་སྐྱེས་ལ་ལ་བྱས་ཐོག་མར་དྲགས་པོ་ལ་གོང་སྟེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པར་
སླེབ། བྲག་སྟེང་། བསམ་གཏན་གྲིང་སོགས་སུ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟེན་གནས་སྐྱེས་བ་དང་སྟོག་གཙོད་སྟོང་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལམ་
ལ་བཀོད། དེ་ནས་བྱེ་ཉིལ་དུ་སླེབ། སྟོན་དཔོན་ཚོས་དཔལ་བས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲ་
ཚང་དེད་རང་ལ་སྤུལ། ལྷ་མ་པོར་སྐྱེ་འདྲ་རིན་པོ་ཆེ་མཛམ། རི་བ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་
བྲངས། ཐངས་ལུང་གི་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞུད། ལྷ་མེར་

དུ་མ་ལ་ཚོས་འཆད་པ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་སུ་འགྲིག་གོ་མདང་ནང་
སོ་ལོན་མཚོད་རྣམ་པས་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་དགོན་གསར་ཞིག་འདུག་པའི་མིང་དགེ་
ལྷན་ཚོས་སྤིང་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས།

སྤྱིར་དུགས་སོ་སྟོད་དུ་སྟེབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་མེ་ཉོག་ཐང་དུ་དགོན་པ་
འདེབས་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ནན་ཚེར་བྱུང་ཞིང་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་སོགས་གང་ས་ནས་
ལེགས་པ་བྱུང་། ད་རེས་འདེབས་པ་ནི་མ་ཤད། རྒྱལ་དུ་ཞག་ས་བྱས་ཡང་དེའི་གསོ་
སྤྱོད་ཞིག་དང་འགྲིག་བྱུང་བས་གསོ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་བསྐྱེད།

འོལ་ཁ་གཞིས་ཀ་ནས་གདན་འབྲེན་བྱས་ཏེ་ཞལ་ངོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་
གདམས་སྟེགས་བམ་སོགས་ཚོས་བཀའ་མང་དུ་གསལ། དབྱུང་དེར་བསྐྱད་ནས་
ཡབ་ཚོས་རྗེའི་གདུང་ཁང་གསེར་འབྲུམ་མཐོ་བཟུ་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་ལེགས་པར་
བཞེངས། གདན་བྱངས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྟེབ་སྟེ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་སྐྱུ་གདུང་བཞུས་ལ་
ལུལ་བས་ཞུན་ཐེགས་ལ་དོ་རྗེ་པག་མོའི་སྐྱུ་ལྷན་ཏུ་གསལ་བ་འབྲུང་དུ་དོད་པ་ཞིག་
རིང་བསྐྱེལ་དང་བཅས་པ། གཞན་ཡང་སྐྱུ་གདུང་རྣམས་ཤེལ་ལྟར་བྱངས་པའི་རིང་
བསྐྱེལ་སྟོན་སོ་དུ་མ་དང་། རྒྱད་པར་སྟོན་སོ་མཐའ་ཡས་པས་བྱུར་བྱུར་གཏམས་ལ་
སྟོན། སྐྱུ་གདུང་པལ་ཚེར་གསེར་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་དགའ་
སྟོན་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟུན་ངག་གི་ལམ་ལས་འོངས་པ་
ཡང་བརྟམས།

དེ་ནས་སྤྱིར་དུ་དང་ཐོན་སོགས་ནས་ཞབས་ཉོག་ཡང་དག་མཛད་ནས་ཡར་
སྤྱིང་ཕྱོགས་བརྒྱུད་དུགས་སྟོགས་སུ་སྟེབ། མཚན་ཉིད་པའི་བྲུ་ཚང་དགོན་སྟོན་དང་

ལྷན་ཅིག་པར་ཚོས་བར་རིམ་པས་བྱས། སློབ་དཔོན་ཚོས་དཔལ་པ་དང་ལྡང་མོ་
དཀའ་བཅུ་པས་སློབ་བྱངས་དག་འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་སློབ་པས་བཅ་དང་
བྱང་རེས་རྣམས་འབྲེད་སོགས་ཚོས་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཚོས་བསམ་སྦྱིང་དུ་རྒྱལ་གྱི་
དཔོན་པ་འདེབས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་པས་བཟང་བར་བྱང་།

བར་རིམ་ནས་གདན་བྱངས་ཉེ་ནང་སོ་སྐྱེད་པོ་རབ་བྱུང་མཛད་པ་དང་། མཁན་
ཚེན་པ་ཁྲི་སློབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་མེ་ཉེག་འཛོལ་བ་སོགས་དང་། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་
པ་ཚོས་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ནང་སོ་འོལ་ཁ་གཞིས་ཀ་བས་སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་
བོ་མཛད། དུགས་པོ་ལ་བོང་སྐྱེག་གཞེར་བ་སྡེ་དང་བཅས་པས་སྦྱིན་བདག་མཐའ་མ་
བྱས། དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ས་མོ་སྐྱེལ་གྱི་ལོ་སྦྱོན་གྱི་རྩེ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་གཟའ་
སྐར་དང་འཕྲོད་སྦྱོར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་རྒྱལ་མེ་ཉེག་ཐང་དུ་བྱ་ཚང་དང་དཔོན་
སློབ་རྣམས་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཉེ་དཔོན་པའི་འགྲམ་འདྲིང་བར་བཅུམས་པ་ན་སྤར་
བསམ་ཡས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་དུས་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་འགྲམ་འདྲིང་བ་ཅན་བྱས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་འདྲིང་ངམ། ཡང་རི་ལོགས་
དེར་འདེབས་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མ་འཆམ་པར་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཅིག་འགྲམ་
བཏིང་བ་དེའི་བོང་ཅན་དུ་མཛོད་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྩ་རྩུ་ལ་སོགས་ལ་སྦྱོས་
པ་མེད་པར་དེ་ཉིད་དུ་ཞག་གཅིག་གཞི་པབ་ནས་ཉལ་བྱུང་བས་དེར་བྲེད་དཔོན་
པར་གོ་སྟེ། བརྟག་པ་བྱས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་བབས། བབས་མ་ཐག་མཛོད་དེ་ལངས་
སོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱུང་སྟེ། ལག་གི་རྩེ་བསྐྱོ་བ་དང་། ལྟོ་འབྲེའི་ཐིག་རྩོ་
བ་བཏེག་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་གཙོད་པ་སོགས་སྤྲགས་མཚན་ཉིད་གྱི་

ལྷན་ལེན་རྣམས་ལ་དག་པས་གཙུག་ལག་ཁང་དངོས་གཞི་ལ་ཀ་ཆེན་བདུན་ཅུ་ཐམས་པ། གཙང་ཁང་ཀ་ཆེན་བརྒྱད། སྒོ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་སྟེ་ཀ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲམ་བཏེང་སྟེ། དེའི་ཚེ་དགེ་འདུན་དར་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་འགྲམ་བུས་པའི་འོག་ནས་དུང་གཡས་འཁྲིལ་རང་ཕྱོད་གཅིག་དང་། རྫོང་པད་འདབ་ཅན་བཞི་ཡང་བྱུང་ངོ་། རྫོང་པད་རྣམས་བུས་གཏེར་དང་བཅས་ཉེ་སྤྱར་བཞེར་འགྲམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་བུས། དབྱར་ཐོག་དེ་ལ་ཅིག་བ་ཐོག་སོར་འཁྲོལ་ལ་ཁང་བ་ཅམ་བྱུང་། མཁར་ལས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཉིན་རེ་བཞིན་འབབ་བ་སོགས་འདུག་ཅེས་སྐྱེང་ཞིང་། ས་རྫོང་རྣམས་ཀྱང་གང་དགོས་དགོས་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་བྱུང་། བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ས་རྫོང་རྣམས་གང་ནས་བཏོན་པའི་ཤུལ་མི་མངོན་པ་དང་། གཞི་མ་དག་པའི་འདུ་སྲིན་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། མཁར་ལས་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་མཇུག་མ་རྗེས་ཀྱི་བར་མཁར་ལས་ཀྱི་སྒོར་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་རྒྱག་རྣམས་ལ་བསྐྱད་ཡར་སོགས་གཏན་མེད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ལྟས་སུ་སྒྲིག་པ་འདག་པའི་ཉལ་ས་རྣམས་མཐོང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་།

དེའི་སྟོན་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཉང་པོ་སྟོགས་ལ་ཕྱོད་ཉེ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དག་དབང་ཚོས་གྲུབ་པ་སོགས་རེ་ཁང་། འབྲི་སིང་གི་ཚོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས། སང་འདས་དུ་བའི་བར་གྱི་ཉང་པོ་སྟོན་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་དང་འཚམས་པའི་ཚོས་གདམས་དག་བསྐྱར་ཉེ་དགེ་བ་ལ་བགོད།

དེ་ནས་ཉ་ལོའི་དབྱར་རྒྱལ་རང་དུ་གཞི་ཕབ། དུགས་པོ་བྲུ་ཚང་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་དང་། སྤར་པའི་བྲུ་ཚང་འོལ་ཁ་སོགས་ནས་དགེ་འདུན་ཁ་འཐོར་འདུས་པ་

དང་བཅས་པས་ལས་རྒྱག་མི་གཙོ་པོ་བྱས་ཏེ་དེའི་དབྱར་འདུ་ཁང་གི་ཐོག་ཚང་མར་
ལུག་ ཐེགས་ས་དགོན་པར་ཡོད་པ་ལ་མགོན་གཡག་ལགས་ཁྲུངས་བཅའ་བ་འདྲ་
བའི་སློབ་ས་སྲུང་ལུང་པའི་མི་རྣམས་ལ་རྒྱས་མེད་པའི་ཐེགས་ས་བཟང་པོ་ཡང་
བྱུང་། དེར་འདུས་པའི་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཚོས་བཀའ་རྗེས་གནང་ཡང་མང་དུ་བྱས་
ནས་བར་རིམ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོ་ཤིང་། མཁན་ཆེན་པ་སྐྱེས་ཆེད་ལ་དཔལ་གསུང་
བ་འདུས་པའི་དབང་སོགས་ཚོས་རྗེས་གནང་མང་དུ་བྱས།

ལུག་ལོའི་དབྱར་རྒྱལ་དུ་དཔོན་སློབ་རང་གིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ལུང་
རིགས་སྐྱོ་བ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཚོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་ཞག་བཅུ་ལྷག་བྱས་ཏེ་སློ་
གསལ་ལུང་རིགས་སྐྱོ་བ་རྣམས་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་
བས་རོལ་བར་གྱུར། དགུན་ཨེ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན། རྒྱ་རི་རྫོང་དུ་ཉོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་
པའི་དགུ་གཏོར་དང་། ཚོས་གཅིག་གཏོར་མ་རྣམས་རྒྱ་བཟང་ཞིང་འིན་ཏུ་ཆེ་བ་
རྒྱན་བཟང་པོས་སྐྱས་པ་གཞན་དག་གི་སློར་མི་འོང་བ་བྱས། ཚོས་སློང་མཚོད་པའི་
གཏོར་མ་ལས་བདུད་ཅི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བབས་ཏེ་ནང་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིའི་རྗེ་
བཟང་གིས་གང་བ་བྱུང་། ལོ་གསུམ་གྱི་ཚོས་གཅིག་ལ་གཏོར་མ་འིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
བྱེད་པ་འདི་ཐོག་མར་ཉ་ལྷག་རྗེ་རྗེ་གདན་དུ་ཡབ་ཚོས་རྗེའི་བཀའ་བཀོད་པེབས་ནས་
བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ད་བར་རྗེ་བཟང་ལ་སོང་།

དེའི་དབྱར་དུགས་པོའི་མི་ཚོན་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་འཁོར་དང་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་མི་ཚོན་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁང་སོགས་ཀྱི་མཁར་ལས་གང་འོས་བྱས། རྒྱ་རི་རྫོང་ནས་
སྐྱེ་འདྲིག་ཉེན་དབང་སྐྱེས་ཆེ་འདོན་གྱི་མེ་ཉོག་འཁོར་དུ་སློབ་ས་སུ་སྐྱེས། དེ་དུས་བཟ་

ཤེས་ལྷན་པོ་ནས་སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་བཀ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་
ཀྱིས། བདག་གི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྱུ་བ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་
ཉིད་སྐྱར་ཡང་བསམས་བཞེན་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེའི་བྱང་དུ། སློབ་མའི་མ་རྒྱུད་ཡེ་
ཤེས་ཅེ་མོས་ལྷ་བ། ཞེས་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས་ཏེ་བཀྱ་ཤེས་ལྷན་པོའི་
གདན་སར་ཅིས་ཀྱང་སླེབ་དགོས་པའི་བཀའ་སྤྲུལ་ནན་ཆེ་བ་པོ་ཉ་དང་བཅས་
ལེབས། སྤར་མཇལ་ཁ་རྒྱུ་ཅམ་ལྷོས་ཀྱང་མི་གནང་བ་ལ་ད་ལན་རྒྱུར་ལ་འདུད་པའི་
རྣམ་པས་འདི་འདྲ་གནང་བ་འདི་ཡང་རང་གིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་མ་ལོག་གི་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གོ།

སྤྱིར་ཡང་མཇུ་བ་པོ་ནང་དུ་བཀྱག་ནས་རྗེ་ཅམ་བསམས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་རྒྱལ་ལ་དུས་དེང་སང་ལ་ལྷོས་པའི་འདི་བན་ལས་འགྲོ་རྒྱ་མེད་སྣམ་བ་མ་
གཏོགས་སེམས་གཞོང་དགོས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ད་ལྟ་དེད་རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཅམ་
མེད་ཀྱང་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་འདྲིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ཚོས་
འབྲེལ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཤིན་ཏུ་དང་པོ་འདི་ཡང་དེ་ཁའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་སྣམ་པ་ཡོད།
དེ་རེས་ལ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དུར་སྤྱིག་གི། ཞེས་སོགས་ལྷ་ཡིག་སྣུན་དག་
གི་ལམ་ནས་འོངས་པ་ཡང་རྟེན་ཆས་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྤུལ། ལྷ་མའི་བཀའ་
སྤྱབ་མི་རུས་པ་ལ། མི་རུས་དེ་ལ་ཆོག་གིས་སྤྱད། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་བཤའ་སྤྱད་དང་
བཅས་པའི་ལྷ་ལན་སྤུལ་ནའད་སྤྱེའུ་ལོའི་སྟོན་ཚོས་རྗེ་རུབ་ར་བ་དཔོན་སློབ་རྣམས་
བཀའ་ཤོག་ནན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་འོལ་ཁ་གཞིས་ཀའ་གདན་འདྲེན་ལ་བྱོན། དང་
པོ་དེད་རང་ལ་དགོན་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་བདག་རྒྱུན་བྱུང་ན་སྣམ་པའི་ཤེས་འདོད་

མེད་ཀྱང་། བཟ་ཤིས་ལྷུན་མོའི་གདན་ས་བྱུང་ན་བྱེད་ཀྱང་བྱེད། འོས་རིས་ཀྱང་ཡིན་
སྐྱམ་པའི་སློང་ཡོད་ན་ཡང་། བར་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་བརྟེན་སློང་འབྲི་བ་
ཚོད་པ་དང་། རྒྱལ་གྱི་དགོན་པ་ཡང་བཏབ་ཟིན་པས་བཟ་ཤིས་ལྷུན་མོའི་གདན་ས་
འི་ཅ་བ་ནས་མི་བྱེད། འོན་ཀྱང་སྤར་ཞལ་སྤ་ནས་བཏ་ཚེན་ལ་དེད་རང་འོས་ནས་
བསྟེན་ཚུལ་འབྲོམ་གྱིས་སྐྱེ་མ་སེ་བཅུན་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་བྱས་ན་འདྲ། ཐུན་ཞལ་ལྷ་
བའི་སྐབས་ཀྱང་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ད་མཇལ་ནས་དཔོན་སློབ་སྐྱེགས་ཡིད་དག་
པ་ཞིག་བྱུང་ན་ང་རང་ཡང་བསམ་པ་རྫོགས་ཤིང་། གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་གོ་
བའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེད་དཔོན་སློབ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྲིག་པ་གསོག་པའི་
སློལ་ང་འགག་པ་འདུག་སྐྱེས་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་ཏེ་འགོ་བར་ཆས།

ཐོག་མར་ཅེས་ཐང་དུ་ལྷ་མཚོད་ཚེན་མོའི་སྤྲོད་དུ་སྤྲེལ། ཅེས་ཐང་ན་སྤྲོད་ལྷ་
མཚོད་ཚེན་མོ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འདུག་ན་འདྲ་འབྲོས་པའི་སྤྲིལ་བྱུང་དེད་རང་གིས་
ཚོས་བཤད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷ་མཚོད་པའི་དགེ་འདུན་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་
ཚོགས་པ་དང་། སྤར་སྤྲིང་མེ་སོགས་མེད་པ་ལ་སྤྲིང་མེ་མཐའ་ཡས་པ་དང་བཅས་པ་
ཚུགས་ཡོད་པས་དེ་རིས་ལྷ་མཚོད་ཀྱི་གྲལ་དུ་བྱས། དེ་ནས་ནང་སོ་བྱིང་བས་
གདན་བྱངས་ཞབས་ཏོག་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། དེ་ནས་དེའི་ལ་ལ་བྱས་འབྲོས་སུ་
མདར་སྤྲེལ། ཡར་སྤྱང་མཐའ་ལ་བརྒྱན་དེ་བསམ་ཡས་སུ་དཀར་པོ་ཀུན་གྲགས་
པས་མཚོད་ཁང་ཞིག་གསོས་བྱས་འདུག་པས་རབ་གནས་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་ཡང་
དག་བྱུང། དེ་ནས་སེར་ལ་ལ་བྱས་བདེ་ཚེན་ཅེར་སྤྲེལ། བང་སོ་བྲག་དཀར་བ་ཡུམ་
སྐས་གྱིས་ཞབས་ཏོག་མཛད། ཚོས་བཀའ་མང་དུ་གསལ།

༡༠ ་། སེ་འབྲས་གཉེས་དང་སྐྱོ་གོང་མའི་གདན་ས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་
བཅས་པའི་ཚོས་ཇེ་ཁག་གི་བཞུགས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས་ཏེ་ཡོངས་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་དབང་བཀའ་བྲིད་ཇེས་གནང་
སོགས་མཁས་པ་མགུ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་གྱས།

དེ་ནས་ཚོས་འཁོར་ལྷ་སར་སྐྱེས། ཚེན་ཤི་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་དང་། ལོ་ཤི་
མགོན་པོ་རིན་ཚེན། ལྷག་ལུང་གོ་ཤི་སོགས་རྒྱ་བན་རྣམས་བྱོན་པ་དང་འགྲིག་ཁོང་
རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་དང་འབྲུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་གྱས། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་ཇེ་
དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་པས་བཀའ་གནང་སྟེ་སེ་རར་གདན་བྲངས། ཚོགས་པས་
བསྐྱ་བ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཡོད་གསུངས་ནས་ཚོས་ཇེའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་སེ་
རར་ཚོགས་པ་ལ་ཚོས་འབྲེལ་ཡང་གྱས། མཁས་པ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན། ཇེ་བཙུན་
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཚེན་པོ་དོན་གྲུབ་པ། ཚེན་པོ་ཡོན་ཏན་བཤེས་གཉེན། རབ་
འབྲུམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་སོགས་སློམ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་དད་གྲུས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་མཛད།

དེ་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་གདན་བྲངས། དབུ་མཛད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཚན།
དབུ་མ་བ་རིན་ཅེན་དར་མ། མདོ་སྤང་བ་ཤེས་རབ་སློབ་གྲོས། དཀའ་རབ་འབྲུམས་སྐྱ་
བ་སངས་རྒྱས་ལེགས་པ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པ། རབ་འབྲུམས་པ་རིན་
ཅེན་རྣམ་རྒྱལ། བདེ་མཚོག་བ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འབྲུལ་བ་བ་རིན་ཅེན་གྲགས་
པ། མངའ་རིས་པ་དཀོན་ཅོག་བཟང་པོ། ཚོས་ཇེ་དཔོན་པོ་དཀོན་ཅོག་དཔ། སློབ་

དཔོན་དཔལ་ལྷན་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ལོ་ཚོ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུང་ཚོས་གསལ། དབུ་ལྷ་འདིང་བ་དང་དད་གུས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བ་མཛད། མདོར་ན་དེ་རེས། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནས་སྐྱེ་ལ་སྤྱི་ཡོད་འདི་འདྲ་མ་བྱུང་ཞེས་སྐྱེང།

དགའ་ལྷན་ཁང་གསལ་དུ་དཔོན་ས་ཡུམ་སྤྱི་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཚོས་གསལ། ཞབས་ཏྲོག་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དེ་ནས་ལྷན་གྲུབ་སྤྱི་ཡོད་ཐོན་པའི་ནང་སོ་ཞལ་ངོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཏྲོག་མཐའ་ཡས་བ་མཛད། ཚོས་ཀྱི་རྗེ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་བས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་པོ་ཚོགས་ཚོས་བཤད། དེ་ནས་སྤྱི་ཡོད་འདྲིང་སྤྱི་ཡོད་དཔོན་ཚོས་གཞི་ལེན་ཞབས་ཏྲོག་མཛད་དེ་སྤྱི་ཡོད་དགའ་རབ་འབྲམས་སྤྱི་ཡོད་སྤོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགའ་རབ་འབྲམས་སྤྱི་ཡོད་བཟང་བཤེས་གཉེན་བ་གདན་འདྲེན་ལ་བྱོན། བཟང་ཤེས་ལྷན་པོའི་ཚོགས་པས་བསམ་གྲུབ་ཅེའི་ཐམ་སྤེན་ནས་སེར་སྤྱིང་མཛད། སྤྱི་ཡོད་ཕྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་ལྷན་པོ་བ་དང་། ལྷན་པོ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བ་ཚོགས། དེ་ནས་བཟང་ཤེས་ལྷན་པོའི་གཞི་ལེན་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོར་སྤྱི་ཡོད། ཞལ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཆེན་མོ་དྲུང་གིས་ཀྱང་བཞེངས་ནས་སྤྱི་ཡོད་ལྷན་པོ་མཛད། ཕྱིས་དེ་འདྲ་མི་གནང་བའི་ལྷན་པོ་སྤུལ། ཞབས་ལ་ཕྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་སྤྱི་ཡོད་སྤོ་གོས་ལྷན་པོའི་ཞབས་རང་ལ་ཕྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་ཚོགས་པ་བྱུང། དེ་དགོང་མང་ཚེའི་སྤྱི་ཡོད་དུ་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེ་ལའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་འབྲེལ་བྱས།

དེ་ནས་གདན་ས་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ལྷན་པོ་ཆེན་པོ་སྤུལ་ནའང་། དམ་ཚིག་ལ་དགའ་བའི་བཀའ་སྤྱིང་གནང་ནས་རེ་ཞིག་ཁས་ལེན་མི་འབྲུལ་ཁ་མེད་བྱུང་བས་

དགོ་འདུན་ཚོགས་པ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་པ་ཙམ་ལ་མང་རྩ་སྟོས་འབྱེད་དང་བཅས་པ་
 བྱས། ཞལ་སྡེ་ནས་ཀྱི་དྲུང་དྲུ་འབྲུལ་ཆེན་ཞེ་བསྐྱེད་པ་ལུལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་
 ཀྱི་གནང་སྦྱིན་དང་བཅས་མེ་ཉོག་འཛོར་བ་གནང་སྟེ་ཁྱི་སོག་ཏུ་སྟེེེ། ཞལ་སྡེ་ནས་
 གཟིམས་ཁང་སེར་སོར་ཀུན་སྲངས་མཛད། དགུན་ཚོས་ལྷག་ནས་སྡོ་ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་ལ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པའི་རྗེ་ཀའི་ས་བཅད་གཞིར་བཞག། ཐར་ལམ་གསལ་
 རྱེད་དང་མཁས་བྱུ་བ་རྗེ་ཀ་ཆེན་སྐབས་སུ་གང་བབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་ལྷག་སོགས་འབྲེལ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པས་བརྒྱན་ཉེ་ལེགས་པར་བཤད་པས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐུགས་རང་དབང་མེད་པར་སྟོགས། གཞུང་ཚོས་ལ་དགོ་འདུན་ཤྱེད་དང་སུམ་
 བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་མ་ཆག་པར་བྱུང། སྟོན་ཚད་སོད་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ཀྱི་གཞུང་
 ཚོས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ཉན་མཁན་འདི་བས་མང་བ་མ་བྱུང་ཞེས་ཀུན་མཐུན་པར་
 རྟེན། དེའི་རྗེས་ལ་མངོན་པ་མངོན་དང་འཇུག་པའི་རྗེ་ཀ་ཆེན་ཀྱི་བཤད་པ་བྱས། རྗེ་
 རོ་པར་ཕྱིན་དང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་མཇུ་བ་འབྲིད་བཤད་པ་དང་བཅས་པ། གསང་
 བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་སྟོན་གསལ་མཆན་མའི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་མཇུ་བ་འབྲིད་དང་
 བཅས་པ་བྱས། པར་ཕྱིན་ཀྱི་མཇུ་བ་འབྲིད་ལའང་དགོ་འདུན་ཤྱེད་དང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་
 བྱུང་བ་ཀུན་ཀྱང་ཚོས་འཆད་ཚུལ་ལ་ཐུགས་ཁེངས་ཉེ། ཞལ་སྡེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཀྱི་
 ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུ་འདུག་གསུང་བ་ཕེབས།

དེ་ནས་རྗེ་རོ་འཁར་རྩ་བཏང་སྟེ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་བོ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་
 གསུང་དག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་
 ཚོགས་པར་བཤད། རིགས་ལུང་ལ་བསྐྱིགས་པ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དང་། ཡོངས་རྗེལ་

དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། དགེ་འདུན་ཉ་ཅང་ཚོགས་ཆེས་པས་སྲར་གྱི་སྦྱིལ་བུ་
རྣམས་སུ་མི་ཤོང་བ་ཙམ་བྱུང་སྟེ་སྦོལ་དཔོན་རྣམས་པས་ལྷ་བ་ཕུལ་ནས་གཟིམ་ཁང་
གི་ཕུག་འདེབས་ཆར་མ་རྣམས་སྦྱིལ་བུའི་ཁང་སར་བྱེན་ཏེ་སྦྱིལ་ས་བཟུང་བ་བཞི་
བཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་། རྫོགས་པར་བྱུང་བའདའི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྲངས་བྱུང་སྟེ། བ་སོ་སྤ་མོའི་
དུས་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོ་རང་བཤོད་དུས་ཤིག་མི་ལམ་དུ། ཞལ་སྤ་ནས་པཎ་ཆེན་ཡེ་
ཤེས་ཅེ་མོའི་རྗེས་སུ་དེད་རང་གདན་ས་བྱེད་པ་དང་། དེ་དུས་ལྷུང་རི་རྩུན་དགོན་
པའི་སྤྱིང་གིས་ཁེངས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ཡང་སྦོང་དང་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཚོགས་པ་
འོང་བེང་བའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་བྱུང་བ། དེ་གོང་ནི་གོང་གི་གནས་རྩལ་ལ་དཔགས་ན་
མི་བདེན་པ་འདུག་སྟམས་བྱུང་ནའང་། བར་སྐབས་སུ་བར་ཆད་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་མ་
གཏོགས་དེད་རང་གཞི་པབ་སྟོན་རྒྱ་བྱུང་ན་དེས་པར་བདེན་པར་འདུག་སྟམས་པའི་
དེས་ཤེས་ཀྱང་སྦྱིས།

གཞན་ཡང་དཀའ་རབ་འབྲུམས་སྦྲ་བ་སློབ་ཤོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སློབ་ཤོས་རྒྱལ་
མཚན་པ་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་སློབ་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། དང་དེས་རྣམ་
འབྲེད་གྱི་བཤད་པ། དཀའ་རབ་འབྲུམས་སྦྲ་བ་སློབ་བཟང་བཤེས་གཉེན་པས་ཐོག་
བྱངས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལ་དེམ་ལྷ་གསལ་བའི་སློབ་མོའི་
བཤད་པ། གཞན་ཡང་གངས་ཅན་ནས་དཀའ་བཅུ་འཛིན་པ་རྩལ་སློབ་དང་ཚོས་སྦྲ་
བ་དཔོན་སྦོལ་ལ་སོགས་ཏེ་ལྷན་པོ་ཅེ། སེང་ཅེའི་ཚོས་ཤེ། སྤོན་པོ་དེ། བོ་དོང་ཞེ།
སྤར་ཐང་། གནས་རྫིང་། ལྷ་ལྷ། དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་སོགས་མདོར་ན་འདྲ། ཉ་
ནག་ཕུ་མདའ། དེ་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་སྦོལ་དཔོན་རྣམས་པ་སོགས་ཕྱོགས་དེས་གྱི་སྤྲེལ་

སྐྱོན་པ་རྣམས་དང་དཀའ་བཅུ་རབ་འབྲམས་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་ས་པའི་དོན་གཉེར་
ཅན་མཐའ་ཡས་པ་འདུས་ཏེ་ཚོས་འདིག་རྟེན་གཉེས་ཀའི་ལུན་ཚོགས་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པར་བྱུང།

པའ་ཚེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྣོན་དག་གི་ལམ་ལས་འོངས་པ་
ཡང་བརྟམས། སྐྱུན་ལམ་དུ་པབ་པས་མཚོག་ཏུ་དགྲེས་པ་ཚེན་པོ་མཛད། དེ་དུས་
པའ་ཚེན་དུང་དུ་ཐིག་ཡེ་བཅུ་དུག་པའི་དབང་། ལྷར་ཐང་གི་ཚོས་སྐྱོང་བཞི་སྤྲུགས་
ཀྱི་རྗེས་གནང། ལྷུ་ལྷུ་ལ་མ་གསང་སྤྲུབ་ཀྱི་དབང་། མགོན་པོ་ལྷུག་བཞི་པ་གཉེར་
མ་དང་སྤྲུག་ཞོན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང། དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་སོགས་ཟབ་ཚོས་
ཀྱང་མང་དུ་བོས། དཔོན་སྐོབ་འབེལ་གཏམ་སོགས་ཀྱང་མཛད་པས་འད་རང་ལ་
ཤིན་ཏུ་དགྲེས་ཤིང་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཅན་བྱུང་
ངོ། །དེ་དེས་བསྐྱེད་རྗེས་གསང་དུ་བསྐྱབས་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་དང། དགོ་
ཚུལ་སྤྲུབ་མི་བརྒྱ་སྤག་མང་པོ་བྱུང། ལྷར་རྟེན་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་འདུགས་པ་དེ་མ་
གཏོགས་འདི་ཁར་སྐོར་རྒྱ་བྱུང་ན་བསྐྱེད་པ་དཀའ་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་འདུག་སྟེ་སྣམ་པ་
ཡང་བྱུང། བཀའ་ཤིས་སྐྱུན་པོའི་གདན་སར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་གྱི་ཐོག་ཏུ་སྐྱེབ་པ་
ཡིན།

༡༡ ། ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དང་དུགས་ཀོང་སོགས་སྤྱོད་ས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་
གངས་མེད་པར་ཚོས་ཀྱི་ཆར་ཚེན་འབེབས་པ་དང། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྤྲ་
མཚོའི་གནས་སྐོ་ཡང་བྱེས།

དེ་ནས་བྱ་ལོའི་དབྱུང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་འཁོར་ནང་སོ་ལོལ་ཁ་བས་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་
 བས་གདན་འདྲེན་ནན་ཆེ་བ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་རྒྱལ་དུ་སླེབ། ལོལ་ཁ་ནས་ཞལ་ངོ་
 རྣམས་ཀྱང་བྱོན། ཚོས་འཁོར་ཡང་བཟང་བར་བྱུང་ངོས། རྒྱལ་གྱི་དགོན་པའི་ཆ་ལ་
 ཀོང་ལོང་སྟོད་སྐྱེད་རྣམས་དང་ཡོན་མཚོད་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་གདན་མི་
 བཏུབ་པས་ཅེས་ཀྱང་མེད་པས་དགོས་པའི་ནང་སོ་ཀུན་སྤངས་སློ་གྲོས་བསམ་བློབ་
 བས་གདན་འདྲེན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་སྐྱེད་པས་གྲོ་མདའ་བ། བང་རིམ་པ། ལྷང་ར་བ་
 སོགས་དུགས་པོའི་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་མཐེལ་ཕྱིན་བ་བྱས་ངོས། བྱ་སྐྱེད་
 ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་མོ་ལ་ཁ་ཡན་གྱི་ཀོང་ལོའི་ཡུལ་པལ་ཆེ་བར་བྱིན། ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་སློ་ཞོ་བུལ། གང་སླེབ་ཏུ་སྐྱེ་སེར་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཁྲིམ་ཚོས་བཤད། ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་བསྐྱེན་གནས་སྤྱང་བ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འདྲིན་པ། སྟོག་གཅོད་
 སོགས་སྟོག་པ་སྟོང་བ་ལ་བཀོད། བཟ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་བསྐྱབ་འདྲིན་སྟོ་གྲོས་
 དབང་པོ་དང་དཔལ་ལྷན་སྟོ་གྲོས་པས་ཚོས་རྗེ་རིན་ཅེན་རྣམ་རྒྱལ་པའི་ཕྱི་རྟེན་དུ་རྗེ་
 བཙུན་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བའས་གསེར་ལས་བྱུབ་པ་ཞལ་རས་ལ་ལྷ་གང་ལྷག་ཅེས་གྱི་
 ཚོད་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་འདུག་པའི་རབ་གནས་ལ་སྐྱུན་བྱངས། དཔལ་གསང་བ་
 འདུས་པའི་སྟོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་བ་བྱས་པས་འཇར་ཚོན་གྱི་གྲུང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་
 སོགས་མཐའ་ཡས་བ་བྱུང། སྟོ་གསལ་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་ཚོས་ཀྱང་བཤད།

དཀའ་བརྟུབ་པ་ཀུན་དགའ་སྟོ་ལྷན་པས་རི་བོ་དགེ་ལྷན་དུ་གདན་བྱངས། ཚོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་བསྐྱབ་འདྲིན་དགོན་ཅོག་འབྱུང་གནས་པ་དང་འཕགས་པ་རྒྱལ་
 མཚན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་མོ་ལ་ཁར་གདན་བྱངས། ཚོས་མང་དུ་བཤད། མདོར་ན་

ཀོང་པོ་ཚོགས་ཀྱི་དེ་པོ་དགའ་ལྷན་པའི་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་དངས། ས་སྐྱ་
 བ། ཀམ་པ། ཚལ་པ་སོགས་ལ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དད་ཅིང་། ཚོགས་དེས་མེད་
 པའི་འགོ་མན་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱུང་། དེ་དུས་སྤར་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཡམ་
 གཅམ་འདིང་བའི་གཡམ་པ་བསྐྱངས་པས་འོལ་ཁའི་འུ་ལག་གཅིག་གིས་གཡམ་
 པའི་སློམ་བྱ་ཞིག་འདུག་པའི་ནང་ནས་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་རལ་གྱི་བྱང་གཅིག་རྟེན། དེ་
 དུས་དེད་རང་ལ་ཕུལ་ན་ཁོ་རང་ལའང་དངོས་བྱུང་འོང་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ནའང་
 ཁོའི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་ཡིན་པ་འདུག་སྟེ་དུ་བསམས་ཏེ་སྤམ་ནས་འོལ་ཁར་ཁྱེད།
 མིང་མོ་བཙུན་མ་ཞིག་གི་སར་གྲོས་བྱས་པས་དེ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་མཚན་གཉིད་
 མེད་བ་དང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཕུས་ལ་བྱ་རོག་གི་ལྷ་ཆེན་པོ་འཐིབས་ཏེ་ཤ་ཐམས་
 ཅད་འཐོག་པའི་སྤང་བ་ཤར། དེའི་ཚེ་བྲ་པབ་པས། རྒྱལ་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་
 མཚན་གྱི་རལ་གྱི་ཡོད། དེ་གནས་སྐོ་འབྲེད་པའི་སྟེ་མིག་ཡིན་ཟེར་བྱུང་ནས། ཁོས་
 རལ་གྱི་གཅིག་བཞེག་ནས་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཕྱགས་ཀྱི་རལ་གྱི་ཞིག་བཅོས། དེ་དང་
 གནས་ལྷགས་ཀྱི་རལ་གྱི་དངོས་གཅིག་སུ་དེ་གཏོར་གསོས་དང་སྤྲུགས། གནས་
 བཏན་སྐོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བ་གཞིའི་བསྐྱང་གསོ་རྒྱན་པ་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཕུལ་འདུག དེས་
 གཏམ་སྟན་འབྲུལ་བ་ཡང་ཀོང་པོར་སྟེ། ཉིང་ལ་དེད་རང་རྒྱལ་དུ་སྟེ་དུས་ཀྱང་ཁོ་
 བཞགས་པ་དང་གཏོར་གསོས་ལ་བྱུང་ནའང་། གནམ་ལྷགས་ཀྱི་རལ་གྱི་གཅིག་
 བཞེག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཅ་ཆད་ལ་སོང་འདུག གནམ་ལྷགས་ཀྱི་རལ་གྱི་དེ་ད་
 ལྷ་རྒྱལ་ན་བཞུགས་ཤིང་།

དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྐྱ་མཚོ་གྲགས་པ་ཅན་འདི་ནི། དེ་གོང་ཕྱག་ལོའི་དབྱར་

སྤྲད་པེད་རང་ལ་མཚོ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྤང་བ་ཤར་ཉེ་རྩད་དབྱུང་བས།
 ཡུལ་མི་རྒྱས་ཅན་འདྲ་ས། མཚོ་ལོན་ཏུ་གཉན་པ་འགྲམ་དུ་སྤྲད་ཆེ་བ་བཏོན་ན་ཡང་
 མེར་བ་འབབ་བ་སྤྲད་འདོན་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་ཐོས་ནས་ཐོག་མར་འཚོལ་དུ་བཏང་
 བས་ཁྱད་ས་རྩེད་དེ་ལེད་དཔོན་སློབ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་གནས་སློའི་འབྲེད་དུ་ཕྱིན། སློ་སྤང་
 གི་མཚོ་རྩེད་ཞིག་འདུག་པ་དེར་གཏོར་མ་བཏང་ནའང་། ལོན་ཏུ་གཉན་པར་འདུག་
 བས་བསྤྲད་ཡར་མ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཏེ་བརྟུན་ལོན་ལོན་གྱི་ཡུང་བྱུང་། དེ་ནས་མཚོ་
 ཞལ་ལ་ཁར་སླེབ་པའི་ཆེ་མཚོ་དཀར་ཆེལ་ལེ་བ་ཞིག་འདུག དེར་དབལ་ལྡན་ལྷ་མོ་
 བསྐྱེད། སྤྲན་བྲངས་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ནས་བུ་ཡུག་ཅིག་བྱུང་སྟེ་མཚོ་དེ་ལ་བབས་པ་
 དང་དེ་མ་ཐག་མཚོ་དེ་སྤར་བས་མདོག་འགྲུང་ཉེ། དེས་འཇམ་ཚོན་སྐྱ་སྤེའི་བ་དང་།
 དེས་མོ་བྲང་རྒྱ་མི་བས་དང་བཅས་པ་ལྷ་སྤྲུགས་ལོག་མདོན་སྤུས་ལྷ་བྱུང་སྤང་བ་དང་།
 ཡང་མཚོ་དེ་ནམ་མཁའའི་མདོག་ལྷ་བུ་གཉིས་སུ་སོང་བ་འདྲ་བའི་ནང་ནས་དབྱིབས་
 གྲུ་བཞི་དང་། བར་སྤྲུགས་ཡོད་པའི་རི་དེ་ལུའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་སྤར་མེད་ལ་ནམ་
 མཁའ་སྟེགས་པ་བཞིན་ལངས་ཉེ་ལོན་ཏུ་འཇིགས་ལོང་ལྷད་མོ་ཆེ་བར་བྱུང་། དེ་
 གཉིས་ཤས་ཆེར་གཏོང་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ་དུ་གོ། །དེས་མཚོ་ཐམས་ཅད་
 གནས་དུ་ཁོལ་བ་ལ་འོ་མའི་མདོག་ལྷ་བུ་དང་།

མདོར་ན་རྒྱ་རང་ག་པའི་མདོག་ཉིལ་ཅམ་མེད་ཅིང་། གཟིགས་སྤང་འོ་མཚར་བ་
 ཇི་སྟེད་ཅིག་ལེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་སྤུན་པར་མཐོང་། དེ་ནས་བརླུང་སྟེ་ད་བར་མཚོ་
 མཇལ་ལ་མང་དུ་ས་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འདུས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་མཐོང་རྒྱལ་
 ཕྱོགས་གཅིག་པར་དབལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། དུག་མཚན། ཆེབས་ཀྱི་

དེའུ་ཆེ་ཆུང་ཁ་དོག་མང་པོ། ཆུང་ནག་འཇུ་བ་ལ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སོགས་འདི་
འཆར་དང་འདི་མི་འཆར་གྱི་དབྱེ་བ་རྫོང་མི་ཤེས་པ། སྲར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་གྱིས་
གཏམ་ཐོས་ན་འང་སྒོར་མི་ཤོང་ཞིང་མཐོང་ན་སེམས་དད་པས་རང་དབང་མེད་པར་
བྱེད་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡོད་ཅིང་། འོལ་ཁ་བའི་རིགས་གྲུའི་སྐབས་སུ་ནི་ནང་སོ་
ཚོས་རྗེས་མཚོ་ཞལ་ལ་བྱོན་དུས་འདྲ་རང་གིས་ཀྱང་བྱིན་པས་མཚོ་ནང་ནས་དངོས་
སུ་དཔངས་ཐོག་ཆད་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྟ་བའི་རྣམ་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་
དང་། མི་བོངས་ཉིས་འགྲུར་སུམ་འགྲུར་ཙམ་གྱི་ལུས་ཆད་དང་ལྡན་པའི་རེས་དགོ་
འདུན་གྱི་རྣམ་པ། རེས་སྐྱུ་བའི་རྣམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་འབྲ་བ། རེས་སྐྱོགས་
གཅིག་ཏུ་འདུ། རེས་སྐྱོར་ཚོམས་བྱེད། རེས་མཚོ་ནང་ལ་འགོ་བ་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་
པ་ཞིག་དེ་ཉིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཟིགས་པར་བྱུང་ངོ། །

དེས་ན་གནས་འདི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་ལོས་སྐྱོང་བར་རེས་ཤིང་། དེའི་ཞི་རྒྱས་
དབང་བྲག་གི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་བརྫོང་གྱིས་མི་ལང་སྟེ་བྱུར་ཙམ་པོ། །དེད་
ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པའི་གདན་ས་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་ནས་བཟུང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་ལོ་
ལ་བསྐྱང་གསོ། གཏོར་མ་ཐུན་གསུམ་ལ། དགོང་རེ་བཞིན་ཐུན་གཏོར་བཤམས་པ་
དང་བཅས་པ་ཆག་མ་སྐྱོང་ཞིང་བྱི་ལོའི་ཆེས་གཅིག་གཏོར་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡི་
ཤེས་མགོན་པོ་ལྷག་བྲལ་བ། དམ་ཅན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་ལོ། ཚོས་
སྐྱོང་ཞལ་བཞི་བ། ཚོས་སྐྱོང་བེག་ཅེ་ཅན་རྣམས་གྱི་བསྐྱང་གསོ་ཡང་མ་ཆག་པར་
ཚུགས་ཤིང་། བདེ་མཚོག་འིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགོ་སྐྱོར་ཆག་མེད་
འདི་ཡང་ཀོང་པོ་འོར་ཞོད་དུ་སྟེབ་བ་ནས་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༣ ་ ཉང་ཕྱོགས་ནས་ཚོས་གི་འཁོན་པ་བསྐྱམས་ཤིང་བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་
དཔལ་འཁོར་བདེ་ཚེན་སོགས་གནས་དང་ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་མེབས་ནས་སྐྱ་
སེར་གི་ཁྲིམ་ཚོགས་སུ་ཚོས་གི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཚེན་བསྐྱོར་ཏེ་རབ་དགའི་ས་
ཐོབ་བཞིན་གནང་།

དེ་ནས་ཉང་ཁ་ཕྱོགས་བརྒྱད་ལོང་ཉང་སོགས་སུ་འགོ་དོན་ཆེ་བར་བྱང་། སློ་བོ་
ནས་གདན་འདྲེན་ནན་ཆེ་བ་བྱང་ནའང་འགོ་བ་མ་ཤར། དེ་ནས་ཉང་པོར་སླེབ། རི་
ཚོས་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ཀྱང་ཆགས་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་འཇུག་
ལོང་མང་བ་དང་། བྱང་བར་སང་སིང་གི་དཔོན་པའི་སྤྱི་ལ་བྱ་བམས་ཅད་ཞིག་དཔོན་
བ་སྟོངས་བ་སྐྱབ་འདུག་པས་དེད་རང་གིས་བར་ཐང་དུ་སྤར་པའ། རྒྱ་དངོས་དཀའ་
ཚོགས་ལ་མ་ཅེག་པར་མཐུན་བསྐྱེགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་སློ་བོས་བ་
དང་གྲགས་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐོག་བྱངས་རི་ཁའི་ཚོགས་བ་དང་། སང་སིང་གི་
སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་བྱངས་ཏེ་ཚོགས་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསགས།
དེད་རང་གི་གཏོར་ལོག་ལ་བྱངས་དམ་ལ་བཞག། རྒྱབ་གཉེར་ཐོག་ཁ་ནང་སོ་ལ་
བཅོམ། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་རི་ཚོས་གཉིས་ཀར་ཚོད་སློབ་མེད་ཅིང་འཆམ་པས་ཉང་པོ་
ཕྱོགས་གི་རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་བསྐྱེན་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་བ་བྱང་། དེར་བཟ་ཤིས་ལྷུན་
པོ་ནས་ཐོས་བསམ་སྤིང་པའི་སློབ་དཔོན་དཀའ་རབ་འབྲམས་སྐྱ་བ་སློབ་བཟང་བཤེས་
གཉེན་བ་དཔོན་སློབ་ཀྱང་གདན་འདྲེན་ལ་བྱོན། དེ་ནས་ཉང་པོ་འབྲས་ལ་བརྒྱུད་དེ་
རྒྱལ་དུ་ཞག་ཤས་བཞུགས། དེ་ནས་ཡར་རྒྱང་བརྒྱུད་སེར་ལ་བྱས་གསང་སྤགས་
ལའར་དུ་མེབས། ཚོས་རྗེ་སློ་བོས་བཤེས་གཉེན་བ་དེད་གི་ལའན་པོ་དང་། ཚོས་གི་

རྗེ་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་པས་ལས་སྒོལ། རོས་བསམ་སྦྱིང་པས་གསང་སྟོན་མཛད་
དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས།

འག་དཀར་བ་ལྟར་སོ་ལྷུ་སྤྲོས་དང། གསང་སྟེགས་མཁར་བ་དཔོན་སྒོལ། ར་
བ་སྟོད་པ་བྱུང་ཆེན་ལེགས་པ་བཟང་པོ་དཔོན་སྒོལ་གྱིས་ཐོག་བྲངས་སྐྱུ་སེར་འདུས་
པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ལ་ཚོས་མང་དུ་བཤད། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་རྒྱུ་ཆེར་ཞབས་
ཏོག་མཛད་པའི་དོས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་སྦྱོར། སྤར་གྱི་དཀར་ཆེན་བཞི་དང་གསང་
བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་སོགས་ཚོས་འཕྲོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་ཟིན་ཐུན། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཚུ་བ་འབྲིད། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་དུས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དོན། དེད་རང་གི་མཚན་བཛོད་ཀྱི་ལྷན་ལྷ་ལའི་དུས་ཆེན་མོའི་
བཤད་པ་སོགས་དང། ཞེ་གྱའི་ཚོས་བྱུག་གི་འབྲིད་སོགས་མང་པོ་བཤད། སྤྱི་ཚོས་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་གྲུག་པར་གཟབས་བཤད་དང། ཞི་ལྷག་གཉིས་
ལམ་རིམ་རྒྱུད་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཅིང། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་བཀའ་གདམས་
སྟེགས་བམ་ཡང་འཕྲོ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་བཤད།

དེ་ནས་ཀྱི་བ་ལོའི་སོ་ག་གནས་སྤྱིང་ནས་འཕགས་པ་འདི་ག་རྟེན་དབང་སྤྲུག་གི་
རྣམ་འབྲུལ་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་བས་ཉང་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་དགོས་པའི་
གདན་འདྲེན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ཐོག་མང་འབྲོང་རྩེ་ཚོས་སྤེར་སྟེགས། རབ་འབྲུམས་པ་
སྒོ་ལྷོས་མཚུངས་མེད་སོགས་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་སྐྱུ་སེར་ཐམས་ཅད་ལ་
ཚོས་བཤད། དེ་ནས་གནས་སྤྱིང་དུ་ཕྱིན། སྒོལ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་བྲངས་ཚོགས་
པ་ཚང་མས་གདུགས་དར་ཆ་དང་བཅས་ཏེ་སེར་སྦྱངས་མཛད། སྤར་རི་པོ་དགོ་ལྷན་

མི་ཚོ་གཞན་གྱི་ལུས་ཚུལ་འཛིན་པའི་ཆེ་མེད་ལས་པ་དང་ད་རེས་མ་གཏོགས་གནས་ཚུལ་
 གཏུང་རྒྱུད་ལས་གཞན་སེར་སྐྱེད་སེའི་འབྲུག་མ་སྐྱོང་ཟེའུ། གནས་ཚུལ་དུ་ཚོས་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་སྐྱེད་སེའི་འབྲུག་མ་སྐྱོང་ཟེའུ་བཟང་པོ་ལས་ཚོགས་བྱངས་སྐྱེ་མ་རྣམས་དང་
 དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་དང་། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་སྐྱོང་སྲུག་མང་པོ་འདུས་
 པ་ལ་ཚོགས་ཚོས་དང་། རང་རང་གི་སྲུགས་བཞེད་དང་མ་སྐྱེན་པའི་ཚོས་མང་དུ་
 བཤད། རབ་བྱུང་བསྐྱེན་རྗེ་གསུམ་པའི་འཕེལ་ཡས་པ་བྱུང་ཞིང་། གནས་ཚུལ་
 གཞིམ་ཁང་གྲུ་ཚང་སོ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཤིས་སྐྱེན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐྱོ་རྗེར་གྱི་
 མ་སྐྱེན་རྒྱུ་དུ་མང་རྒྱུ་བརྒྱ་སྲུག་སྲུག་པས་ཐོག་བྱངས་འདུལ་བ་ཞབས་ཏོག་མཐའ་
 ཡས་པ་བྱུང་། དེད་རང་གིས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ཚོས་རྗེའི་དུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་
 མ་ལོན་པའི་འདུལ་ཐང་སྐྱེ་བོར་བཞག་པའི་བཀའ་བསྐྱོ་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་ཅེས་ཞིག་
 བྱས།

དེ་ནས་དབུལ་འཁོར་བའི་ཆེན་པས་གདན་འདྲེན་བྱུང་སྟེ། གནས་ཚུལ་ནས་
 སྐྱེལ་མ་དང་། དབུལ་འཁོར་བའི་ཆེན་གྱི་སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས་ཐོག་བྱངས་པའི་པོ་དགེ་
 ལྡན་པ་ལ་གཏོགས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱོན། ས་སྐྱེ་བ་ལ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལ་ལ་དང་བ་དང་། ལ་ལ་ལྷན་མའི་ཕྱིར་སྐྱེགས་ཏེ་སྐྱེ་བོའི་
 ཚོགས་ཐམས་ཅད་བྱིན་རྒྱལ་ཞུ་བ་ལ་ཞོམ་ལོག་ནས་བསྐྱེད་སྐྱེལ་སྐྱེ་འཕྲོད་པས་སྐྱེ་
 སེར་གྱི་ཁྲོམ་ཆེན་པོས་ས་གཞི་གོ་མཚམས་མེད་པར་གང་སྟེ་དེད་རང་ལ་བརྟེན་
 པའི་མི་ཚོགས་དེ་རེས་ཁོ་ན་ཆེ། དབུལ་འཁོར་བའི་ཆེན་རྒྱལ་སྐྱོ་འགྲམ་དུ་ཏྱ་འབབ་
 པ་ནའང་མི་ཁྲོམ་རང་གི་སྐྱེད་མ་གཏོགས་ཏྱ་འབབ་ས་མི་རྩེད་པ་བྱུང་། དབུལ་འཁོར་

བདེ་ཆེན་དུ་བྲང་མོ་ཆེ་ག། རོར་བུ་དགེ་ལྡན་ག། གསེར་ཁང་གོང་ག། ལས་གྲུབ་ག།
ལྷ་ཁང་ག། ཞི་གནས་ག། བདེ་འཁྲོར་བ་སོགས་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
གྲུ་ཁང་དུ་ཞག་རེ་རེའི་ཞབས་ཏོག་རེ་མོས་བྱས་ཏེ་འབྲུལ་བ་ཞབས་ཏོག་བཟང་
འབྲན་བྱས། འབྲུལ་བ་འབྲེར་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲེངས་བྱས་བས་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོ་
དང་གཙུག་ལག་འཁོར། སྤྱིང་གསེབ་རི་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དམིགས་བརྩེ་མ་དང་།
དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྲུང་གི་ལུང་རྒྱངས་སུ་སོང་། བྲང་མོ་ཆེ་བ་དང་ལྷ་ཁང་བས་
སྤྱན་བྲངས་པའི་རེས་ཕྱི་དུ་ཚོགས་ཚོས་བཤད། སྤྱ་སེར་མཐའ་ཡས་བ་འདུས། མེ་
ཏོག་གི་ཆར་འབབ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་བ་བྲུང་ཞིང་། སྤོན་ཆད་གཞན་སུ་ལའང་
འགྲོ་དོན་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྲུང་ཞེས་སྐྱེང། ལྷ་ཚང་རྣམས་སུ་རང་རང་གི་གྲུ་ཁང་དུ་ཚོས་
ཡང་བཤད། རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ནས་སྤྲེ་བ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་བཀུར་སྟོན་དང་
འབྲུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བ་མཛད། ཕྱིར་ཕེབས་དུས་སྤར་གྱི་ཁྲིམ་དེ་འབྲ་བྲུང་
ན་འཐབ་ཚོད་བྲུང་དོགས་ནས་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ནས་བཀའ་བཀོད་གནང་། སྤེ་པའི་
ཁྲིམས་བ་དང་། དབལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚོས་ཁྲིམས་བ་རྣམས་ཡང་གདན་འདྲེན་
ལ་བྱོན་ནོ། །

དེ་ནས་བཟང་གིས་ལྷུན་པོར་སྤྲེ་ག། སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ལའང་སྤྱ་སེར་གྱི་ཚོགས་
ལ་ཁྲིམ་ཚོས་བཤད། དེ་རྗེས་སྤོང་གཤེར་འགྲོག་བས་གདན་བྲངས། ཐམས་ཅད་ཡང་
བསྐྱེན་གནས་སྤྱང་གནས་སོགས་ཚོས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད། སྤར་ཡང་བཟང་གིས་ལྷུན་
པོར་སྤྲེ་ག། དགེ་སློང་དུག་ཅུ་ཅམ་དང་། དགེ་ཚུལ་བདུན་བརྒྱ་ལྟ་ཅམ་དང་བཅས་
ཏེ་དབྲུང་གནས་མཛད། ཚོས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་བྲུང་། དེའི་སྤོན་གནས་བ་ཁོ་སུ་

ཀུན་སྤངས་པ་སོགས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་པ་བྱུང་བ་དང། ཁོ་ལྟའི་རྗེ་བཙུན་མངའ་བ་
 སོགས་སྤར་ཐང་བརྒྱད་ཁོ་ལྟར་ཕྱིན། རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱང་དུ་ཞག་འགའ་སློན་ལམ་བུས་
 ཤིང་སྐྱེ་སེར་མཐའ་ཡས་པ་ལ་གང་འཚམ་གྱི་ཚོས་བཤད། གངས་ཅན་ཚོས་རྗེ་རྒྱལ་
 བའི་སྲས་པོ་རྩལ་ཁྲིམས་སྟོབས་འབར་འོད་ཟེར་བས་གངས་ཅན་ཚོས་འཕེལ་དུ་
 གདན་བྱངས། ཚོས་རྗེ་ཉིད་དང་སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་བྱངས་དགེ་འདུན་ཚོགས་
 བ་ལ་སྤྱི་ཚོས་དང་སློབ་ཚོས་མང་དུ་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་མཚོག་ཏུ་དད་པར་བྱུང་
 ཉེ་བཟུ་ཤིས་སྐུན་པོ་དང་དཔོན་མ་སུ་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། བོ་དོང་ཨའི་དཔལ་ལྷན་ལྟ་
 མོ་མངའ་ཞིང་ཕྱག་མཚན་རྣམས་རང་བབས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བསམ་
 ཀྱིས་མི་ཁྲབ། དེ་དང་རོག་ཚོ། མྱི་དབྱུ། འཇད་སྤྱུ་མདའ། ཉན་གསུ་མདའ་སོགས་སུ་
 འགྲོ་དོན་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར་མཐའ་ཡས་ཉེ་ཞིབ་པར་མ་འཁོད། དེ་ནས་དགེ་འཕེལ་དུ་
 ཚོས་རྗེ་ལེགས་སློབ་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་པའི་དགོངས་རྗེ་གས་གྲལ་དབྱེ་ལ་
 གདན་བྱངས། དགེ་འཕེལ་བའི་ཚོགས་པ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ཡོན་
 མཚོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་མང་དུ་བཤད་ཅིང། ཤངས་བར་ཚོགས་དང་མདའ་སྟོར་
 ཀྱི་དཔོན་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཉོག་གདན་འདྲེན་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་མངོན།

དེ་ནས་བཟུ་ཤིས་སྐུན་པོར་སླེབ། ཚོས་མང་དུ་བཤད་ཅིང། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་
 བརྟན་འདྲིན་ཆེན་པོ་སྤྱད་གྱི་ཤེར་བཟང་ཞེས་གྲགས་པའི་གདན་སར་ཆབ་མདོ་
 བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་ཆབ་མདོ་བ་རང་དང་མཐའ་བཞི་མཁན་པོ་
 སོགས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་པ། དེ་པོ་ཆེ་ནས་ཚོས་རྗེ་འདིག་རྟེན་དབང་
 ཕྱག་པའི་ཕྱག་ཐམ་ནན་ཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་གདན་འདྲེན་ཡང་སླེབ། ཞུ་བ་ནན་ཆེ་

བ་བྱུང་ན་འདྲ། སླེབ་མི་སྐབ་པའི་ཞུ་ལན་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་མ་
 འདུག་པ་གྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་རང་དུ་བསྐྱད་ཆོག་པ་བྱུང་ན་བཤའ་ཉན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེར་
 ཡོང་བ་འདུག་འདྲ། ཉེན་འབྲེལ་སྲ་ཕྱིར་འབྲུགས་པའི་སློབས་ཀྱིས་རྒྱལ་གྱི་འཛིན་
 སྐྱོང་ལ་མི་སླེབ་ཁ་མེད་བྱུང་བ་ནས་གདན་ས་བསྐྱོ་གཞག་གི་བཀའ་བཟོས་འདུག། ཕྱི་
 བས་འོས་རིགས་འཚོལ་བ་དང་། བྱང་ལྷན་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱོ་བ་གང་
 རིགས་བཏགས་པ་བྱས་པས་ཕྱང་ལྷན་ནས་བསྐྱོ་བ་བྲག་པ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་
 གཞན་གཉིས་ལ་སྐྱབས་བཞེད་མི་འདུག་པས་ཚོས་རྗེ་ལྷ་བཙུན་སློབ་བཟང་བསྟན་པ་
 བ་མ་སྐྱབས་བྱུང་གྱིས་བསྐྱོ་གཞག་བྱས། དེ་དུས་འབྲས་སྦྱངས་ཀྱི་གདན་ས་ལ་སླེབ་
 དཔོན་པའི་ཞལ་སྲ་ནས་ལྷ་རི་བའི་བཀའ་ཤོག་དང་འབྲས་སྦྱངས་སྤྱི་མའི་ཞུ་ལིག་
 བཞེ་ཆེ་བར་བྱུང་ཡང་ཁས་ལེན་མ་བྱས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་ཕྱིར་བཏེག་
 དཔོན་པ་ཕྱི་རྗེས་སྐྱོང་བའི་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱང་བསྐྱིགས། འདས་མཁར་ཆེན་ཅེར་
 གདན་བྱངས། ཞབས་ཏོག་སྐྱུང་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། འདས་མཐོང་སློན་དུ་སླེ་བ་གཞིས་
 ཀ་རིན་སྦྱངས་པ་དཔོན་སློན་དང་མཛད། བཀྱར་སྤྱི་དང་མཐོང་གཞོས་ཆེ་བར་མཛད།

༡༩ ་། ལྷ་རིར་ལེབས་ཏེ་བྱུབ་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱུང་ནས་
 དབང་བཀའ་མིད་རྗེས་གནང་བཅས་མང་དུ་ཞུས། འབྲས་སྦྱངས་ཀྱི་གདན་
 ས་བ་གནང་དཔོན་པའི་གསོལ་འདེབས་བསྐྱར་ནན་བཞིན་གནང་། ལྷ་ལྷན་
 ཚོ་འབྲུལ་སློན་ལས་ཆེན་མོར་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོ་འདུན་པ་སོགས་སྐྱུ་
 སེར་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་དཀར་དགོ་བའི་ས་བོན་གོང་ན་མེད་པ་
 བསྐྱབས་པར་མཛད།

དེ་ནས་སྐྱ་སོར་ཞལ་སྐྱ་ནས་ལྷ་རི་བའི་རྒྱུད་ཏུ་ཚོས་བཀའ་བཞེན་ལྷ་བའི་འདུན་
 བ་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་སྤངས་གདན་སའི་སྐོར་གྱི་བཀའ་བཞུགས་ལ་ལྷ་རིར་སྐྱེཤ།
 རོན་ནས་ཞབས་ཏོག་ཕུལ་ཏུ་རྒྱུད་བ་མཛད་དེ་ལྷ་རིར་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་མཁས་
 བཅུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་བའི་རྒྱུད་ཏུ་རྗེ་
 ལས་བརྒྱད་པའི་བདེ་མཚོ་གསུ་རྒྱུ་གྱི་དབང་། རྗེ་གསེང་རིམ་གྱི་འཁྲིད། ལྷ་མའི་རྣམ་
 འཕྲོད། རྣམ་སྤངས་མངོན་གྲུང་གི་དབང་། དམར་བོ་སྐོར་གསུམ། འཛམ་ལ་དཀར་
 དམར་རྣམས་གྱི་རྗེས་གནང་། ཕུག་རྡོར་འགོ་བཟང་ཕུགས་དང་། ལྷ་ཙེར་གྱི་རྗེས་
 གནང་། རྣམ་སྐྱེས་སྐོར་གྱི་རྗེས་གནང་བརྒྱད། གྲུང་ཞལ། རྒྱུད་ཁྲིད་བདག་པོ། ལྷ་མོ་
 འཕ་མ་ཁ། འཛམ་དཔལ་རྒྱ་གར་གྲུ། རོ་བོ་ཚེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྐོལ་མ་ཉེར་གཅིག་
 གི་རྗེས་གནང་སོགས་བཀའ་ཕྱང་རྗེས་གནང་བཅའ་འཁྲིད་དང་ཞལ་བཞེས་སྐོར་
 སོགས་མང་ཏུ་ལུས། འབྲས་སྤངས་གྱི་གདན་ས་ལྷེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྐོར་
 མ་ནས་ཕུལ་གྲུང་། སྤར་དེད་རང་གི་མི་ལམ་དུ། ཁྲིད་རང་གི་རྗེས་སུ་ལྷ་མོ་དབྱུངས་
 ཅན་མས་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བ་ཞིག་གིས་གདན་ས་འདི་ན་ཟེར་བའི་ཕྱང་བསྟན་ཡོད་པ་
 རོག་ཏུ་བབས་པས་ཅིས་གྲུང་མཛད་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕྱང་ནན་ཆེར་གནང་ནས་རེ་
 ཞིག་གང་སྟོགས་ལྷེད་པའི་ཁས་ལེན་ཕུལ། འབྲས་སྤངས་སྐྱི་སོར་ཡང་ཁས་ལེན་གྱི་
 གསལ་ཁའི་ལྷ་ལན་ལྷ་རི་ནས་བྱས། དེ་རྒྱུས་རྣམ་སྐྱེས་ཕུག་མཚན་བཞེ་པའི་རྗེས་
 གནང་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ས་དང་ཚོ་འབྲུལ་མང་ཏུ་རྒྱུད། ཞལ་སྐྱ་ནས་གྱིས། འདི་
 ལོ་ཏུ་འགོ་བར་ཡོང་བ་འདུག་པས་རྗེས་གནང་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བ་གྱིས་ལེབས།

དེ་ནས་སྐོར་གྲུང་མངར་སྐོབ་དཔོན་རྣམ་པས་གདན་འདེན་ལ་ཕྱོད། དགེ་འདུན་

ཚོགས་པས་ཀྱང་རོལ་ཆ་དང་སྐྱུགས་མེད་སྐྱེདས་མཛད་དེ་འབྲས་སྐྱེདས་གཟིམ་
 ཁང་དུ་གཞི་པབ། གཟམ་སྐྱེད་ཚོས་ཀྱངས་བཟང་བ་ལ་གོང་མ་ཚོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་
 དག་གི་དབང་སྐྱུག་བཟུ་ཤིས་ཀྱགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སློན་འཇམ་
 གནད་སྐྱིན་དང་བཅས་པ་མཛད། ཞལ་སྐྱ་ནས་ལྷ་རི་བས་ཀྱང་དེ་ཐོག་དུ་མང་ན་
 འབྱེད་ཆས་བཟང་པོ་གནད་སྐྱེ་གདན་སར་སྐྱེ། སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་ཚང་མས་ཐོག་
 བྱངས་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་པ་ཚོས་བྱ་ཚོས་ཚང་
 བར་སྐྱི་ཚོས་ལ་བཤད། དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་བྱང་ལེས་རྣམ་འབྱེད། འཇུག་པའི་
 ལྷིག་ཆེན་གྱི་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་རྣམ་པས་ཐོག་བྱངས་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་
 ལ་ནི་གྲུའི་ཚོས་དུག་གི་འཁྲིད་སོ་སོའི་དམིགས་སྟོར་དང་བཅས་པ་སོགས་འདོད་
 ཚོས་མང་དུ་བཤད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚོག་དུ་དང་པའི་སྐྱ་ལོང་གཡོ་བའི་ངང་དུ་
 ལྷུ། དེ་དུས་དབྱུས་གཙང་གི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས་ནི་གྲུའི་
 འཁྲིད་ཡིག་ཀྱང་བཅུམས།

དེ་ནས་དབྱར་སོས་ཡར་སྐྱེད་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་དུ་སྐྱིན། མཁར་ལས་འཕྲོ་
 བཞིན་དང་། ཚོས་འཁོར། རྒྱ་སེར་རྣམས་ལ་ཚོས་འཆད་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། དགུན་
 ཚོས་ལ་འབྲས་སྐྱེདས་སྐྱེ། འབྲས་སྐྱེདས་ཀྱི་གདན་སར་མེ་མོ་སྐྱེད་ལ་སྐྱེ།
 སྐྱེད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་རྗེས་ནས་
 གཞིས་ཀ་སྐྱེ་དུ་པའི་སྐྱེ་སྐྱིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲས་སྐྱེདས་པས་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་
 སྐྱེད་ཆགས་སྐྱེ་མཛད་ནའང་། སྐྱིད་ལོད་དུ་ཁ་བདག་གཞིས་ཀ་རིན་སྐྱེདས་པས་
 མཛད་བ་ནས་བརླུང་གསང་སྐྱེ་བ་དང་ཀམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེད་ལོའི་སློན་ལམ་ཆེན་

མོའི་བར་ལོ་བཅུ་དགུ་མཛད། དེ་ནས་དེད་རང་གིས་སྤར་སྲོལ་ལྟར་འབྲས་སྤྲངས་པ་
སོགས་ལ་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་གནང་ལུལ། ལོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དགོངས་པ་
བཟང་པོ་གནང།

རྣལ་ལོའི་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ནས་འབྲས་སྤྲངས་ནས་དགེ་འདུན་སྤྱི་དང་ཉེས་
སྤོང་ཅམ་དང་སེ་ར་སྤྲུལ་བརྒྱུར་ཉེ་བ་ཅམ་སེབས་ཉེ་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ར་ས་
འབྲུལ་སྤར་དུ་བརྒྱན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་
སློན་ལམ་རྣམས་པར་དགའ་བ་མཛད། སྤར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་
སློབ་དཔོན་དཔའ་པོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཚོས་ཐུན་རེ་གསུང་བ་གནང་
འདུག་པས་དེའི་མཛད་པའི་སྲོལ་དང་མཐུན་པར་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་ལ་སེབས་པའི་
གྲ་ས་ཕན་ཚུན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་སྐྱེ་སེར་གྱི་ཚོགས་པ་སློང་
སྤྲུལ་མང་པོ་ལ་སྐྱེས་རབས་ཀྱིས་ཚོས་ཐུན་རེ་ཡང་བཤད། དེ་ནས་བརླབ་སྤྲེ་ས་ཕོ་
གྱི་བ་ལོ་འདྲེའི་སློན་ལམ་གྱི་བར་གྱི་གལ་གཅོལ་སྤར་ཆགས་སུ་བྱས། མང་དུས་དགེ་
འདུན་སློང་སྤྲུལ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་ཡང་འདུས་ཤིང་། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱང་མ་
ཆག་པར་བཤད་པས་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་བ་གཟབས་བཤད་སོང་བ་ལྟ་བུར་ཡོད།

མཐུག་ཏུ་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་དང་སྐྱེ་སེར་
བྱིངས་ལ་བསྐྱེན་གནས་དང་སྐྱུང་བར་གནས་པ། སོག་གཅོད་སོགས་སྤྲིག་པ་སློང་
བ། ཡི་གེ་རྒྱག་མ་སོགས་ཁ་ཉོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལོ་ལོ་བཞིན་
ལྟངས་ཤིང་། ལྷ་ས་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་རྣམ་གཉིས་རང་
ལྷོན་ལྷ་ལྷན་སོགས་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་པ། དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་རྒྱ་

མཚོའི་ཚོགས་དང་སློན་ལམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདེབས་པ་ཤིན་ཏུ་དོན་ཚེ་བའི་ཚུལ་
སོགས་བསྐྱབས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་མང་དུ་བརྗོད་པས་སྲུ་དུས་སློན་ལམ་འདེབས་
བ་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་དགེ་སློན་གྱིས་བསྐྱུལ་གྱང་ཚང་བར་མི་འབྱོན་པ་ལ། དེད་
རང་གིས་སློན་ལམ་གྱི་མགོན་བྱས་པ་ནས་བཟུང་དགེ་འདུན་ཁྲུམས་གར་མི་ཤོང་བ་
ཅམ་དུས་རྒྱན་དུ་འབྱོན་པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན། སྦྱིར་ཡང་གཙང་བོ་དོང་། ཀོང་བོ་དེ་མོ་
ལ་ཁ་ཡན་དེད་རང་གིས་གང་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲོམ་ཚོས་བཤའ་ནས་པན་
བཏགས་པ་ལ་དུས་དེང་སང་ལེད་རང་དྲག་ཤོས་སུ་ཡོད་སྟེ་ལ་ཤལ།

༡༤ ་། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྲུང་གནས་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་མང་དུ་
སྦྱུབ། འབྲས་སྦྲངས་དང་རྒྱལ། བཟ་ཤིས་ལྟན་པོ་སོགས་སྤྱོད་མཐའ་དབུས་
བྲལ་བའི་ཚོས་གྱི་གནས་གཞི་དུ་མར་འདོད་ཚོས་སྦྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་གྱི་
དགོན་པར་རྗེ་བཙུན་བྲམས་པ་མགོན་པོ་བཟང་པོའི་བཀུགས་སྦྲངས་ཅན་དད་
ལྡན་སྦྱེ་རྒྱའི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་སར་གསར་བཞེངས་གྱིས་རབ་
གནས་བྱིན་འབེབས་གནང་།

སྦྱིར་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱུབས་པ་གངས་མེད་པ་ཞིག་སོང་ཞིང་ཐོག་
མར་འབྲོང་རྒྱས་དང་ཅེས་ཐང་དུ་ཚོས་བཤའ་བ་ནས་བཟུང་དེང་སང་ཡན་ལ་དེད་
རང་གིས་མཁན་སློབ་བྲས་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་སྟོང་སྤྱག་བརྟལ་བ་
ཅམ་སོང་སྟེ་ལ་ཡོད།

ས་པོ་སྤྱག་ལོ་དེ་ལ་གོང་མ་ཚེན་པོས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཡང་གནང་སྟེ། ལོ་ལོ་

བཞིན་དགུན་དམིད་འབྲས་སྤངས་དང་། དབྱར་སྟོན་ཤས་ཆེར་རྒྱལ་དུ་བསྐྱད།
 འདྲིར་ཡང་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་ཚར་གཉིས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བཟབས་
 བཤད་ཚར་གཅིག་སོང་ནས། སྤར་ཡང་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་ལྟ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
 འགོ་ན་སྐྱེས་ཡོད། གཞན་ཡང་འདུལ་བའི་སྐྱོང་འབྲུམ་རྣམ་འགྲེལ། འདུག་བ་སོགས་
 གྱི་མཚུ་བ་འཁྲིད་བཤད་བ་དང་བཅས་པ། ཡི་དམ་དོན་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་
 བཤད་བ་དང་བཅས་པ། རྗེའི་བཀའ་འབྲུམ། རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་གྱི་བཤད་པ། སྟོབ་
 དཔོན་རྣམ་བཤ་ཐོག་བྲངས་ཏེ་སྟེ་སྟོན་འདྲིན་བ་དུ་མ་ལ་དུས་འཁོར་ལྷིང་ལྷིང་ཆེན་གྱི་
 བཤད་པ། ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་ཤར་བ་སྟོན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་བ། རབ་འབྲུམས་བ་
 ལེགས་དོན་པ། སྟོ་མང་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྲུང་དུ་རིན་མུང་བ་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་
 དུ་མ་ལ་མཁས་བུ་བོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུས་འཁོར་སྐྱི་དོན་གྱི་བཤད་པ། རེད་
 རང་གི་མཚན་བརྗོད་གྱི་རྗེ་ཤིང་བཤད་པ། སྟེ་སྟོན་འདྲིན་བ་ཆེན་པོ་མེད་བཙུན་ཚོས་
 གྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་
 བ་དང་།

ཡང་ཡོས་ལོའི་དམིད་ཚོས་ལ་དཔུང་སྟོན་དུ་ཕྱིན། སྐྱིད་ཤོད་གྱི་དགེ་འདུན་
 སྟོང་སྟོན་གཅིག་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྟ་ཅམ། སེར་འབྲས་གསང་གསུམ། ཚལ་གྲུང་
 ཐང་སོགས་གྱི་སྐྱོ་མ་མང་པོས་ཐོག་བྲངས་བ་ལ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱས། ཉི་སྤྱིངས་ཚོས་མེད་དཔལ་ལྷན་འོད་ཟེར་བས་ཉི་སྤྱིངས་སུ་སྐྱུན་
 བྲངས། ཁོར་རང་གིས་བཞེངས་པའི་ཉེན་བྱིས་འབྲུང་རྣམས་ལ་རབ་གནས་དང་། སྐྱི་
 སྟོས་གྱི་ཚོས་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་རབ་བྱུང་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱང་མང་བར་བྱུང་།

སྐྱོད་པ་སྤྲུལ་ནས་བསྐྱེད་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚོས་སྐྱོད་རྒྱ་མཚོ་བ་དང་། ལྷོད་པ་
བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལྷ་ཚང་དུ་གདན་ཤར་ས། སྤྱི་ཚོས་
དང་། སྐོས་སུ་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་ཚོས་མང་དུ་གསལ། ཡོས་ལོའི་དབྱར་སྤྲུལ་རྒྱལ་
ནས་དཀའ་བཅུ་པ་ཚོས་གྱི་ཚེ་དབང་དཔོན་སྐོབ་བར་ཁམས་ལ་རྟེན་ཆེན་བཞེངས་
པའི་འབྲུལ་སྤྱད་ལ་བརྒྱུད་ས།

ལྷགས་པོ་འབྲུག་གི་ལོའི་སོས་རང་སྐྱལ་བ་ནང་སོ་རིན་ཅེན་དཔལ་བཟང་བས་
གཉམ་གྱི་ལུང་ལྷ་ཆེན་མོའི་གལ་དབྱུང་ལ་གདན་ཤར་ས། འགྲོ་དོན་ཡང་ཆེ་བར་བྱུང་།
རྒྱལ་ན་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་ལི་དམར་ལ་
གསེར་གསོལ་བ་གསུང་བྱོན་མ་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་འདི་གཉིས་ཀྱང་གཉམ་ནས་
ཐེབས་པ་ཡིན། དབྱར་སྤྲུལ་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད། ལྷོན་ལོང་སོ་ནས་ཡོན་བདག་བརྒྱ་རྒྱལ་
སོས་གདན་ཤར་ས། ཉང་ལོང་གཉིས་སུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་ཕྱིར་
འབྲི་གནག་གི་འབྲུལ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། བ་གོ་དང་འབག་སོགས་སྐྱག་བཤེར་
གྱི་ཡོན་བདག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་གྱི་དཀར་མེ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ཞོ་ཚུལ་
གྱི་རུ་བ་ཡང་ཚུགས། དེ་དུས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡ་མའི་ནད་གཞི་ཞིག་གིས་ཤིན་
ཏུ་ན་བར་བྱུང་། ལྷན་བཅོས་རིམ་གྲོ་སོགས་ཅི་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན། རྒྱ་མཐུང་འཆི་བ་
ལ་ཉེ་བ་བྱུང་བ་ན། ཁོང་རང་ཡང་ལུས་ལོངས་སྐྱོད་གང་ལའང་ཆགས་ཞེན་མི་འདུག
ཁྱད་པར་དེད་རང་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་སྐྱུ་མ་པའི་དང་བ་ལྟང་བ་ཞིག་སྐྱེས་མ་
ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མིན་རི་ཞེས་མནའ་བསྐྱུལ། དེད་རང་གིས་ཀྱང་དོ་རུབ་ནས་ཐག་
ཡོང་ཞེས་ལུང་བསྐྱེད་པས་ནད་ལས་གཞི་མེད་དུ་གྲོལ།

ལྷགས་མོ་སྐྱེལ་གྱི་ལོའི་དབྱུག་སྟོང་རྒྱལ་སྐྱེལ་དུ་རྒྱལ་སྟོང་སྟོང་གྱི་དགོ་
འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་གྱི་ཚོས་མང་དུ་བཤད། དབྱར་སྟོ་
གསལ་སྒྲིང་ནས་དྲུང་ཡོན་ཉན་འོད་བས་རིགས་ལྷ་བཏང་བའི་གལ་དབྱ་བས།

ལྷ་མོ་རྟའི་ལོའི་དབྱིད་ནང་མོ་ཐོན་བས་གོས་སྐྱེ་ཚེན་མོ་བཞེངས་བའི་རབ་
གནས་ལ་གདན་དྲངས། ཞལ་རོ་རྣམས་གྱིས་ཐོག་དྲངས་སྐྱེ་མེར་མང་བོ་དང་། ཚོས་
རྗེ་བཀྲས་འཕགས་པ་དཔོན་སྟོབ་ལ་ཚོས་མང་དུ་བཤད། ཚོས་རྗེ་ཚོས་རྒྱལ་བས་
བསྟེན་རྗོགས་ཀྱང་མཛད།

ལྷ་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་ལྷ་སྟོང་གྱི་རྒྱ་བ་ཉིས་བཅེགས་དྲུང་བའི་སྐྱ་ལོའི་ཚོས་བཏུ་
གསུམ་གཟུང་སྐར་དང་འཕྲོད་སྟོར་དུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མངའ་རིས་པ་དགོ་སྟོང་
སྟོན་ལམ་ཤེས་རབ་གྱིས་མངའ་རིས་སུ་འབྲུལ་སྟུང་ལ་ཕྱིན་ཉེ་གྲུ་གོ་དང་སྟོ་པོ་
སོགས་ནས་བདག་རྒྱུན་ཡང་དག་བར་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་བྲངས་གསེར་གྱི་འབྲུལ་བ་
མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། དབྱས་གཙང་ནས་ཀྱང་བྲངས་གསེར་མང་དུ་བྱུང་བ་ལ་གཞི་
བྲས། བལ་པོའི་དཔོན་མོ་ཆེ་མཁས་པ་ཉི་མ་དབལ་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་བལ་པོའི་
བཟོ་བོ་མཁས་པ་དཔོན་སྟོབ་བདུན་ལའོར་གཡོག་དང་བཅས་པས་རྗེ་བཏུན་མི་ཕམ་
པའི་སྐྱེ་རྒྱལ་མཐོ་དབྱུག་ལྷའི་ཚང་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བཞེངས་པའི་བཟོ་ཐབ་ལེགས་པར་
བཏུགས། དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་སུན་སྟུང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བཟོ་བྱ་ལ་འཇའ་ཚོན་སྐྱ་ལྷ་
ཐལ་བྱུང་ཡང་ཡང་ལྷག་པ་དང་། འཇའ་ཚོན་གྱི་གྲུར། མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབ་པ་
སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་བྱུང་། བཟོ་བོ་རྣམས་འབྲུལ་གྱི་
ཞབས་ཉོག་ནར་མ། འཇའ་གས་སྟོན་བསྐང་སྟོན། ཞག་བཏུ་ཚིགས་གྱི་སྟོན་མོ་སོགས་

གྱིས་མཉེས་པར་བྱས། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་དད་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་སྐྱལ་མི་
 དགོས་པར་ཉིན་མཚན་དུ་བཟོ་ལ་འབད་ཅིང། སྐྱ་རྒྱུའི་སྟེང་ནས་ཟངས་ཉག་གང་དུ་
 ལོངས་པ་དང་གསེར་སེ་བ་གཅིག་ལའང་གཡོ་འགྲུལ་མི་བྱེད་པའི་ཁོང་རང་རྣམས་
 གྱིས་དམ་ཚིག་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བཞེངས། བསྟན་འཛིན་དམ་པ་སློ་གསལ་
 བཤེས་གཉེན་པས་དུགས་པོ་སྟོད་སྟོན་ཅིས་སུ་ཆེ་བའི་གཡུ་མོ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཉེན་
 ཚེན་གྱི་མཐུན་ཚེན་དུ་སྟུལ། གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོས། ཉེན་ཚེན་བཞེངས་པའི་ཞབས་
 ཏོག་ཀྱང་རང་གིས་སྤྱགས་གཅེར་མི་དགོས་པ་བྱེད། ཞལ་སྤྱ་ནས་རང་གི་སྐྱེ་འབྲས་
 སྐྱེ་ཚད་ཅིག་བཞེངས་ཚོག་པ་དགོས་ཟེར་བས་ངེད་རང་གིས་ཀྱང་གནང་བ་བྱིན།
 དེའི་བཟོ་ཐབ་འཇུགས་དུས་ཀྱང་འཇུང་ཚོན་ལུག་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་འདུག།
 བྱུང་པར་ཉེན་གྱི་ཞལ་རས་ལ་གསེར་གསོལ་བའི་ཆེ་ཡང་འཇུང་ཚོན་གྱི་གྱུར་དང་
 མེ་ཏོག་གི་ཆར་མཐའ་ཡས་པ་བབ་ཅིང། དབྱར་གྱུང་རང་སྐྱེ་གསེར་ལྷོ་བ་སོགས་
 ལས་གཤམ་ཆེ་བའི་ཆེ་ནམ་དགོས་སུ་ཆར་འབབ་འཕྲོ་ལ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་
 སོགས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བྱུང། ས་ཁད་མཐོ་བའི་གང་ས་ཡིན་ཡང་དགུན་གྱི་ཆེ་
 དབྱར་ལས་ཐོ་བ་བྱུང། ཉེན་བཞེངས་པ་ལ་ལོ་གསུམ་ཅམ་འགོར་ཞེས་བཟོ་པོ་
 རྣམས་ཀྱང་སྟེང་བ་ལ། བར་ཆད་གྱི་རྣམ་པ་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་
 མཐོ་གསལ་པར་བྱུབ་སྟེ།

ཤིང་ཕོ་སྟེ་ལུང་ལོ་ཉོར་རྒྱ་བཅུ་པའི་དཀར་ཆེས་གྱི་གཟམ་སྐྱར་བཟང་བ་ལ་
 དཀར་ཆག་ལོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་གཟུངས་གཞུག་རྣམས་རྒྱུད་སྟེ་དང་མཁས་པའི་
 ལུག་ལེན་དང་མཐུན་པར་བྱས། དཔལ་ལྷན་རྟོ་རྟེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཞལ་སྤེལ་ཞེ་ཞེ་ཞེ་བདུན་གྱི་བར་སྐབ་ཅིང་མཚོན་པ་དང་དབང་སྐྱེས་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་
ཚོས་བཙུག་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉིན་གཟའ་སྐར་དང་འབྲོད་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་ཚོགས་ལོངས་སྤྱོད་གསུངས་པར་བྱས་ཤིང་དེའི་ཚེ་ཡང་དོ་མཚར་བའི་སྐྱེས་
མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་། བང་སོ་རྒྱ་རི་རྫོང་བས་སྐྱེ་གསེར་ལ་ཞོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དང་།
འོལ་ཁ་ནས་དཔོན་ས་བཀྲ་ཤིས་བྱ་འབྲེན་པས་ཀྱང་སྐྱེ་གསེར་གྱི་མ་ཐུན་རྒྱུན་མཛད།

གཞན་ཡང་སྤྱི་ནང་ནས་དད་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོ་རེ་བ་ཕུལ་བ་
དང་། རྒྱད་བར་བེད་རང་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་འབྲུལ་བ་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུད་མ་བོས་པར་གསུང་
རབ་རྒྱ་མཚོས་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་ཡོངས་འབྲེལ་སྐྱེ་གསེར་ལ་ཅེས་ཐང་དོའི་ཞོ་སྦྱོང་སྤྲུག་
ལྷག་པ་དང་བཅས་པ་སོང་ཞིང་། ཞལ་སྤེལ་ནས་འབྲུལ་སྤྱད་པ་དཔོན་སྦྱོར་གྱི་དཀའ་
བཅུ་བ་ཡོན་ཏན་དོན་གྲུབ་ཉིང་སྐྱེལ་ལ་བཏང་བས་སྐབས་སྤྱི་བབ་པར་སྦྱེབ་པ་དང་།
ཚོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་པས་ཀྱང་ནས་ཞལ་སྦྱོང་སྤྲུག་ལྷག་ཙམ་གྱིས་འགོ་བྱས་ཞོང་རང་
གི་ཕྱག་རྒྱས་ཡོད་འབྲུལ་ལྟ་བུ་མཛད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་འོལ་ཁ་སྐྱིད་ཤོད་ཐོན་སོགས་ནས་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་དད་
འབྲུལ་གང་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་མ་བོས་པར་བྱས་ཏེ། རབ་གནས་ཀྱི་ཉིན་རང་བཟོ་
བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་རྫོངས་སོགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཚོགས་ཏུ་དབྱེས་པར་གྲུབ་པ་བྱས་
སོ། །ཡོན་རྫོངས་ཀྱི་ཁྲ་མ་ནི་རྩུབ་ན་གསལ་ལོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཆ་དཀའ་ནས་ཚོས་
སྐྱེ་བ་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་རྒྱུན་བཟང་བོ་མི་ལས་འདས་པ་
ལྷའི་ཆ་བྱུང་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་ལ། གང་ནས་འོངས་འབྲེལ་པས་རྒྱལ་ནས་ཡོང་ཞེས་
ཟེར། ད་གང་དུ་འགོ་འབྲེལ་པས་དུ་སྦྱིང་ནས་རོ་བོ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་གྱི་ཉིན་

ཆེན་གྱི་རབ་གནས་ལ་སྐྱེན་འདྲེན་དུ་འགྲོ་བེད། འདིར་ཅི་ལ་འོངས་བྱས་བས། རྱིང་
ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བཀའ་ལུང་ཆེ་ག་གསུམ་ཡོད་པ་སྐྱུར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་
བེད། བཀའ་ལུང་རི་ལྟ་བུ་བྱས་བས། ཡི་དམ་དུ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྒྲོམས། ཆོས་
སྒྲིང་དུ་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ་སྟེན། གཅེས་སྐྱས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གྱིས།
འདི་གསུམ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་དུ་རབ་གནས་གྱི་སྐབས་ཚམ་དུ་བྱད་ཐེད་
དེ་འབྲུ་མང་པོ་ནས་དཀར་མོ་སྒྲེར་མ་བུར་བ་གང་རེ་ཐོགས་ནས། ལུས་ལ་ཆོས་གོས་
གསུམ་གྱི་བཟ་ཤིས་ཤོག། །རག་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་བཟ་ཤིས་ཤོག། །སེམས་ལ་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་བཟ་ཤིས་ཤོག། །ཅེས་པའི་ཤིས་བརྗོད་པ་ཞིག་བུང་འདུག།
དཀའ་བཅུ་སྟོ་གོས་དཔལ་ལྷན་པ་དང་ཁོང་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀའང་དེད་རང་དང་
དམ་ཆེ་ག་གཅོད་ཞིང་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་མར་ཡོད་པས་ཡིན་ཆོད་དུ་འདུག།

སྐར་སྐྱ་རྒྱའི་འབྲུལ་སྐྱད་ལ་གནས་བརྟན་ཡོན་རྒྱལ་གཅོད་སྟོགས་སུ་བཏང་
བའི་སྐབས་སུ་གཡང་བ་ཆོས་རྗེ་སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བའི་མནལ་ལམ་དུ་ལྟ་སའི་
ཐད་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐག་བ་དཀར་པོ་མང་དུ་བཏང་འདུག་པ་ལ་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་
གངས་ལས་འདས་པས་འཇུས་འདུག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་དེད་གྱིས་དགའ་ལྷན་ལ་
འདྲེན་པ་ཡིན་བེད། ཐམས་ཅད་འགྲོ་གྲམས་བྱེད་གྱིན་འདུག་པས། གནས་བརྟན་ཡོན་
རྒྱལ་ཡང་ཐག་སྟེ་གཅིག་ལ་འཇུས། ཆོས་རྗེ་གཡང་བ་རང་ཡང་དགའ་ལྷན་ལ་འགྲོ་
བེར་བ་ལ། ང་ད་ལན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྐྱག་སྤྱི་རང་ལ་སྡོད་པས་མི་འགྲོ་ཞེས་
ལན་བྱས་པ་ཞིག་བུང་འདུག་པས་རྗེ་བཅུན་གྱི་སྐྱའི་སྟོགས་སུ་འབད་བ་བྱས་པ་དང་
རྒྱ་བཏང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྷན་པའི་རིགས་ཁོ་ནར་འདུག། དེད་རང་གིས་གྲང་

བདེ་ཆེན་སྐྱེན་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སློན་ལམ་འདི་ཡང་སྲུང་སྐྱོབ་སྤྲོ་སྤྲོ་མའི། འཇམ་ས་
པའི་སྐྱེ་བ་ལྷགས་ལུལ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ལ། །མ་སྐྱེན་རྒྱེན་སྐྱེ་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སློན་
ལམ་དང་སྐྱེལ་བའི་སྤྱིར་དུ་བཅུམས་པ་ཡིན་ཞིང་། བཟ་ཤིས་སྐྱེན་པོའི་རྗེ་བཙུན་གྱི་
སྐྱེ་དོ་རྗེ་སྐྱིལ་གྱང་ཅན་དུ་ཡོད་པས་འདི་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྐྱེས་ཅན་གྲས་པ་
ཡིན། དབུས་ཚོགས་ན་བཞུགས་པའི་གྲམས་པའི་སྐྱེ་ལ་འདི་སྐྱེ་ཆད་ཆེ་ཞིང་གྲོན་
མཚར་པའི་དཔེར་གྲས་ཚོགས་པ་ཡོད་དེ་གཟིགས་སྤོང་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་གསལ།
དེ་ནས་དུགས་པོ་སྤྱེ་མའད་བས་གདན་བྱངས། འབྲུལ་བ་ཞབས་ཏོག་དང་འགོ་དོན་
ཡང་ཆེ་བར་བྱུང་།

མེ་མོ་བྱ་ལོའི་དབྱར་རྒྱལ་རང་དུ་དུགས་པོའི་མཚན་ཉིད་བྱ་ཆང་། སྐར་བ་
དཔོན་སློབ། འོལ་ཁ་བསམ་གཏུན་སྤིང་བ་དཔོན་སློབ། དུགས་པོ་ནས་བྱ་སྤྱོད་།
བསམ་གཏུན་སྤིང་བ་དཔོན་སློབ་སོགས་དུགས་སྤོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་པ་སོ་སོ་ནས་
འདུས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། མདོར་ན་ཅེས་ཐང་སྤིན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམ་དག་ལྟ་བུ་
སྤྱེ་བའི་ཆོགས་ཆེས་མང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་དགའ་སློན་རྒྱས་
པར་བྱས། འཇམ་ས་པའི་སློན་ལམ་ཚོས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཞག་མང་དུ་བྱས་
སོ། །རྣམ་སྲས་ལྟ་ཅིང་དཔོན་ས་བདག་མོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་འཛོམས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་
ལོ་ནས་བཟུང་སྤྱིར་གདན་བྱངས་ཤིང་འབྲུལ་བ་ཞབས་ཏོག་མཐའ་ཡས་པ་མཛད།
ཁྱད་པར་སྤོར་མོ་ལྷང་དུ་ལྟ་ཆེན་དང་བཀའ་འགྲུང་གྱི་འགོ་ཚུགས་པ་མཛད་པ་
སོགས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱས་ཤིང་། སྤོར་མོ་ལྷང་མཐའ་ཆེན་བ་དང་། གསང་སྤྱོད་
སྤིང་སྤོད་ཚོས་རྗེ་སྤྱོད་དབང་དཔལ་འགྲོང་བ་སོགས་སྤྲོད་ནས་ཀྱིས་ཞལ་སློབ་རྣམས་

ལ་ཚོས་མང་དུ་བཤད།

༡༥ ་། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་གི་གདན་ས་བ་གནང་དགོས་པའི་ལྷ་འཁོར་བཞེན་
དང་། སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་མཁས་པ་སྟོང་ལྔ་ག་མང་པོའི་དབུས་སུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
དབྱངས་བར་མེད་བསྐྱབས།

མེ་མོ་བྱ་པོ་དེའི་ཉོར་རྒྱ་དང་པོའི་དཀར་ཚེས་ལ་གཙོ་བོར་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་རལ་གི་དབང་ལུག་བཟ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་
བཀའ་ལྷང་མ་ཐེག་པ་དང་། འང་སོ་འཕྲོང་རྒྱས་པ་དང་། དགའ་ལྷན་པ་ཡུམ་སྲས་
སོགས་ཀྱི་ལྷ་འཁོར་དང་། སེ་རའི་རྒྱ་མ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་བཞེད་ལ་
བཞེན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་གི་གདན་ས་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་ཤར། སྐར་འབྲས་སྐྱངས་
སུ་སྐྱེབ་དུས་ཤིག་གི་སྟོན་དུས་སྐྱབས་ཁང་གཞི་མ་ཁང་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱོར་བ་མང་
དུ་བྱས། རྗེ་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་འབྲས་སྐྱངས་
གཞིམས་ཁང་གི་ཅེར་སྐྱེབ་འདུག་པ་ལ་མིང་ལ་དཔལ་ལྷན་སྐྱོ་སྐྱོས་ཟེར་བ་ཡིན་ཟེར་
བའི་དགེ་སྟོང་སྐྱམ་སྐྱར་དུར་སྐྱིལ་སྐྱོན་པ་ཞིག་གིས་དུང་དཀར་ལེགས་པ་ཞིག་
གཏད་ནས། འདི་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པས་འབྲས་སྐྱངས་སུ་གནང་བའི་ཚོས་དུང་དེ་
ཡིན། ཁྱོད་རང་བུས་ཟེར། བུས་པས་དགེ་འདུན་མཐའ་ཡས་པ་འདུས་བྱུང་། དས་
དེའི་དབུས་སུ་ཁྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱད། ཁྱི་དེའི་མདུན་གདོང་གྲལ་གཉིས་
ཀྱི་ཅེ་ན་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཚོས་འཕྲོར་པ་དང་། སྐོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་
དཔལ་འཕྲོར་སྐུན་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གཉིས་དབུ་དེད་ཀྱི་ཁྱིའི་འཕང་ལ་སྐྱེག་ལ་

ཁད་ཏུ་བཞུགས་འདུག དེར་ངའི་བསམ་བཤམ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་
བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཁོང་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤུལ་ཏུ་དེད་རང་སྡོད་པ་འདི་མི་
རིགས་པ་འདུག་སྟེ་ཡང་ཉིང་དེ་བཞིན་མིས། དེ་ནི་སེར་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་
བདག་གྲེད་པ་འདིའི་ལྷན་སྲུ་གོ། །སེ་རར་ཡང་རྗེའི་རྣམས་ཐར་ཆེན་མོ་སྦྱིང་པོ་དོན་
གསུམ་ལྟ་འབྲིད་རྒྱས་པ་སོགས་ཚོས་མང་ཏུ་བཤམ།

ཁྱི་ལོའི་ནང་ཏུ་འང་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་པ་ཚོས། བདེ་མཚོག་འདོད་
འདོད་ནི་གྲུའི་ཚོས་ཏུག་འདུས་བའི་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཚོས་མང་ཏུ་བཤམ་ཅིང་། ལྷ་
མ་རྣམས་པས་ཐོག་བྲངས་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོས་གྲུ་མ་ཆག་པར་མཛད།
སྤར་སེ་རར་ཚོས་ཉན་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ཞེས་སྐྱེད་འོ། །

དེ་ནས་མེ་མོ་བག་གི་ལོའི་སློན་ལམ་གྲོལ་ནས་འབྲས་སྤངས་སྲུ་ཚོས་མང་ཏུ་
བཤམ་ཅིང་། དབྱར་སོས་ནས་རྒྱལ་ཏུ་དཔོན་མོ་ཆེ་བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་པ་དཔོན་
སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་རས་ལྟ་ཁང་ལ་ལོགས་བྲིས་མཛད། མཚན་ཉིད་གྲུ་ཚང་གིས་
ཐོག་བྲངས་གཞི་བྲེས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ། དྲང་
དེས་རྣམས་འབྲེད། རིམ་ལྡན་གསལ་སློན་སོགས་ཚོས་མང་ཏུ་བཤམ། དགེ་འདུན་
རྣམས་ལ་མང་ཇ་མ་ཆག་པ་དང་། ཐོགས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཉོག་ནང་རང་ནས་
བསྐྱབས།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་བསོད་གྲགས་པས་འབྲས་སྤངས་རིགས་གྲུ་ལ་གདན་
བྲངས། དགེ་འདུན་སྤྲེད་དང་སྲུམ་སྦྱོང་ཅན་ཚོགས་པ་ལ་ཞབས་ཉོག་གྲུང་མཐའ་
ཡས་ཤིང་ཚོས་གྲུང་མང་ཏུ་བཤམ། དབྱུན་དབྱིད་རྒྱལ་དང་། དུགས་པོ་ལ་གོང་ལོག་

སོགས་སྤྱི་འགྲོ་དོན་བྱས། ཨོར་བས་གདན་བྲངས་ཉེ་བར་རིམ་པར་བྱིན། འགྲོ་དོན་
རྒྱ་ཆེ་བར་བྱང། ཀུན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ས་སོ་བྱི་བ་ལོའི་སློན་ལམ་ལ་སྐྱེ་བ། སེ་རར་
སྐྱེགས་བམ་བྱ་ཚོས་དང། ཅུ་ཤེའི་རྗེ་ཀ་ཆེན་གྱི་བཤའ་བ། འབྲས་སྤྲུངས་སྤྱི་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོའི་འཕྲོ་དང། རྗེའི་བཀའ་འབྲུམ་ཐོར་བྱ་བ་སོགས་བཤའ་ཅིང། ལྷ་ས་
པན་ཚུན་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་འཕེལ་ཞིང་དགོ་འདུན་སྤྲུགས་མ་སྤུན་བ་སོགས་གྱི་ངང་
ན་གནས་བ་འདི་ལགས་སོ། །

དགོ་ལེགས་འཕེལ།

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྟུར་ཁྲུངས་བཙེལ་ཡིག་ཆ།

༡༽ རྗེ་རང་གིས་མཛད་པའི་རང་རྣམ་ལ་དཔེ་རིང་ཤོག་གངས་ ༡༥ བཞུགས། ར་ས་གངས་
སྤྱིད་བོད་གྱི་དཔེ་མཛད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་ ༡༣༠༦

༢༽ སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྗེའི་འཚོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྐྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས་པའི་
གངས་ཅན་ཁྲུང་ཞོར་དཔེ་ཚོགས་གྱི་སྤྱིའི་དེབ་གངས་ ༡༦༩ ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལྷུང་གོའི་བོད་
རིག་པ་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས། ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་གྱི་དཔེ་མཛད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་
༡༣༧༥

ཡ་སྤྱི་ལོ་འཇུག་པ་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཞུང་།

སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱིའི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེས་ན།
ད་ཡོད་མཛད་ཀྱིས་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྲོན་རྗེས་ཚོགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་
སྐྱབས་ཚོགས་བཅད་ཁག །འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྐྱོའི་རིགས་བཅས་དོན་
གལ་ཚུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་རྒྱུས་མ་བཞུགས་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་
སྟངས་དང་། སློབ་གཉེར་ངེ་གནང་སོགས་སྤྱིར་དོན་ཉུང་བསྐྱུས་དཔུས་གཅིག་ཏུ་
དཔར་བསྐྱབས་བྱས་ན་འཇུག།